

Presented by Ziaraat.Com

www.ziaraat.com
Sabeel-e-Sakina

Presented by Ziaraat.Com

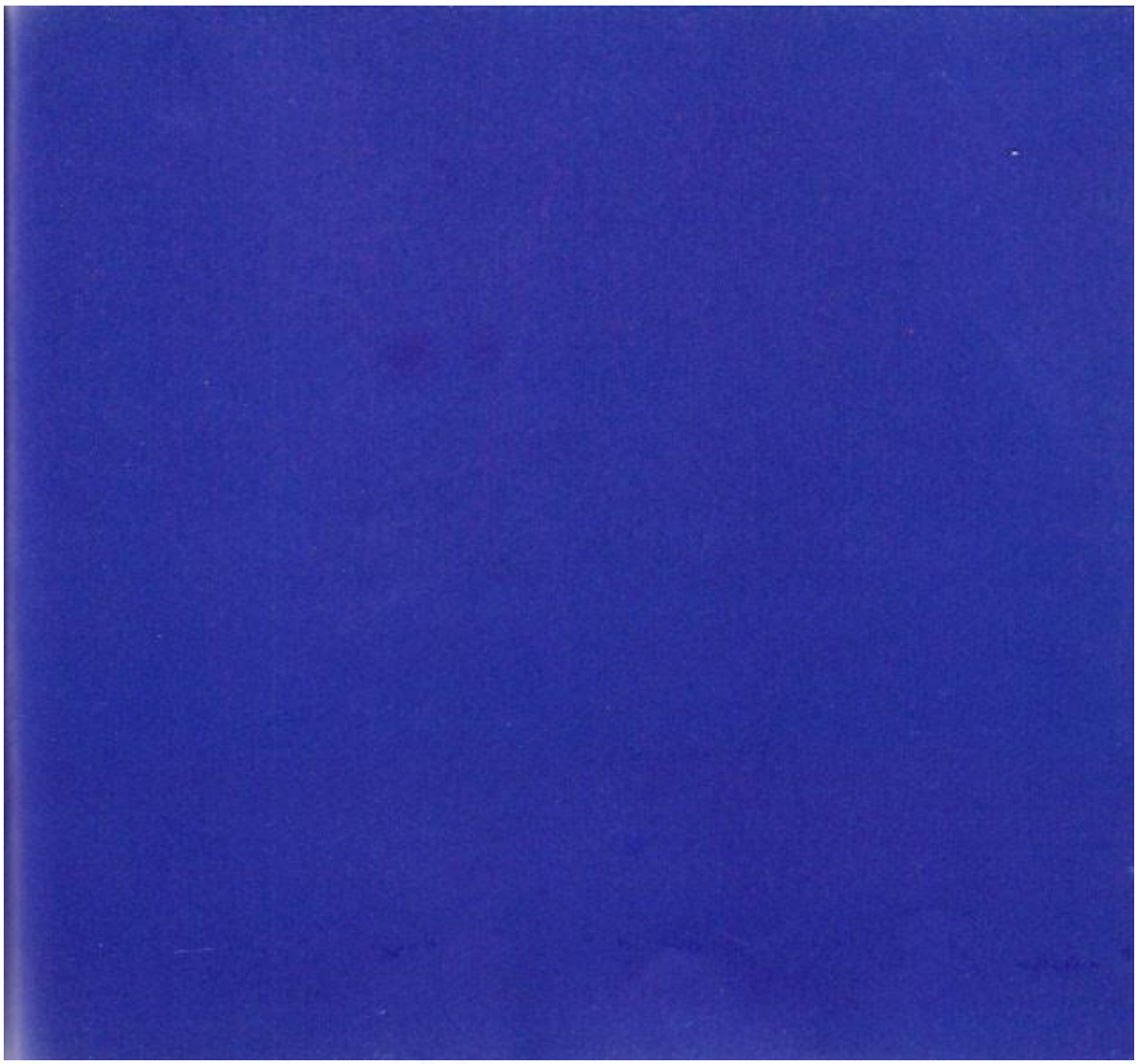

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

تقدیم به مسادرم که مرا در تربت نجف زاد
وبه پدرم که با مهر امیرالمؤمنین علیه السلام پروراند

راهنمای مصوّر سفر زیارتی عراق

گرد آورنده : سیّد احمد علوی

طراحی گرافیک: صادق انصاری

ویراستاران: حمید شریفی اقدم
محمد باقر صلواتی ـ مرتضی معراجی

امورفنّی: سیّد علی علوی

عکاسان : سیّد علی علوی ـ امیرحسامی‌نژاد
ناصرابراهیمی ـ حجة الاسلام ابراهیم جعفری بهاری

لیتوگرافی : سپهر نوین ـ قم

چاپ : سپهر نوین ـ قم

نوبت چاپ : دهم ـ تیمه دوم اردیبهشت ۱۳۹۱

شمارگان : ۵۰۰۰ نسخه

شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۲۷۵ - ۸۷ - ۲

شناسنامه

سرشناسه : علوی، احمد، ۱۳۴۰ - ، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور : راهنمای مصوّرسفر زیارتی عراق/
گردآورنده : احمد علوی؛
طراحی و گرافیک: صادق انصاری
عکاسان : علی علوی، امیر حسامی‌نژاد، ناصر ابراهیمی.
مشخصات نشر : قم: معروف، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری : ۵۸۸ص.:مصور(رنگی).:جدول .نمودار .
شابک : ۸۰۰۰۰ ریال: ۲-۸۷-۸۲۷۵-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : زیارتگاه‌های اسلامی — عراق — راهنماها
موضوع : زیارتنامه‌ها
موضوع : زیارت — آداب و رسوم
شناسه افزوده : علوی، علی، ۱۳۴۸ - ، عکاس
شناسه افزوده : حسامی نژاد، امیر، ۱۳۶۱- ، عکاس
شناسه افزوده : ابراهیمی، ناصر، ۱۳۶۱ - ، عکاس
رده بندی کنگره : ۱۳۸۹ ۲ ۸ع/BP۲۶۳
رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۶۴
شماره کتابشناسی ملی : ۲۰۱۷۸۹۵

قم- خیابان مصلّای قدس- پلاک ۶۸۲
صندوق پستی: ۱۵۸-۳۷۱۶۵
تلفن: ۱-۲۹۳۹۱۴۰-۰۲۵۱
نمابر: ۲۹۲۶۱۷۵-۰۲۵۱
وب سایت: www.maroof.org
ایمیل: nashremaroof@gmail.com

نشر معروف

قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال

توزیع ایران: سید حسن موسوی ۰۹۱۲۵۵۳۶۶۱۰
توزیع عراق: عزالدین الخزرجی ۰۷۷۱۱۱۹۵۹۲۰

Presented by Ziaraat.Com

پیشگفتار:

کُلُّ الخَیرِ فی بابِ الحُسَین علیه‌السلام

به قلم استاد جواد محدثی

دوست داری قبل از رفتن به کربلا و زیارت عتبات، با سرزمین عراق و شهرها و جاهای دیدنی و زیارتگاه‌هایش و شخصیت امامان معصوم علیهم‌السلام و اصحاب باوفای ایشان، آشنا شوی و بدانی که در این سرزمین چه گذشته است و جاهای دیدنی آن کجاست؟ کربلا و نجف و کاظمین و سامرّا کجاست؟ چه شد که امامان ما در این شهرها شهید و مدفون شدند؟ چرا به زیارتشان می‌رویم؟ در زیارت، چه آدابی را باید مراعات کنیم؟ مسجد کوفه و مسجد سهله کجاست؟ و خیلی سؤال‌های دیگر...

هرچه آگاهی و شناخت‌های قبل از سفر بیشتر باشد، از این سفر مقدّس لذّت بیشتری می‌بری و دیدن شهرها، حرم‌ها و جاهای گوناگون، اطلاعات قبلی تو را به یاد می‌آورد و دیدارها، معنای دیگری می‌یابد و حسّ بهتری پیدا می‌کنی.

محور زیارت‌ها و زیارتگاه‌های عراق، عبارت است از: نجف، کربلا، کاظمین، سامرّا.

اگر چه مسافران عتبات را، «زائر کربلا» می‌گویند، ولی تنها زیارت کربلا نیست؛ شهرها و حرم‌های دیگر و جاهایی که در حاشیه این شهرها یا بین این شهرهاست نیز، زیارت می‌شود.

شناخت جایگاه زیارت، به ویژه زیارت قبر امام حسین علیه‌السلام و آثار

Presented by Ziaraat.Com

سازنده آن و محتوای زیارتنامه‌ها و گوشه‌ای از تاریخچه آنچه بر این مرقدها گذشته است، فضای ذهن و دل را برای پذیرش نسیم رحمت الهی و فیض علوی و حسینی آماده‌تر می‌سازد.

زیارت حرم حسینی در این میان، جذبه بیشتری دارد.

همواره عشق به کربلا و زیارت قبر سیّد الشّهداء علیه‌السلام، همچون گوهری در صدف سینه‌های پدران و مادران و نیاکان ما بوده است. چه آن زمان‌ها که راه کربلا بسته بود و عاشقان حرم اباعبدالله علیه‌السلام، قاچاقی و از بیراهه و مخفیانه به زیارت عتبات می‌رفتند و چه دوره‌هایی که این راه گشوده بود و دلباختگان حسین علیه‌السلام، با بال عشق و پای شوق، این راه را طی می‌کردند؛ این مشعل، روشن بوده و مانده است.

اینک چند نکته را یاد آور می‌شویم که می‌تواند در مطالعه این کتاب بهره بیشتری نصیبتان کند:

۱. در نقشه شهرها، طبق استاندارد کتب جغرافیا و نقشه‌نگاری، شمال نقشه، در بالای صفحه قرار داده شده، ولی در نقشه حرم‌ها و مساجد، برای سهولت زائران، اصالت به قبله داده شده و بالای صفحه قرار گرفته است. در نتیجه در نقشه حرم‌ها، شمال به طرف پایین صفحه قرار می‌گیرد.

۲. در تدوین کتاب سعی شده مطالبی که زائر، در این سفر مقدّس به آنها نیازمند است، یک جا گرد آید تا او را از همراه داشتن کتب اضافه و سنگین برهاند. اطلاعات لازم در مورد کشور میزبان، تاریخچه شهرهای زیارتی، اماکن تاریخی، ادعیه و سوره‌هایی که در این سفر زیارتی مورد نیاز است، احکام سفر، آداب زیارت و ... آمده است، امّا زائران محترمی که این اندک، سیرابشان نمی‌کند، می‌توانند به قرآن، مفاتیح و سایر کتب موجود در حرم‌ها و مساجد مراجعه کنند.

۳. امامزادگان فراوانی نیز در سرزمین عراق آرمیده‌اند که فروغ فروزان و انوار تابان ائمه هدی علیهم‌السلام، سبب شده این ستارگان، کمتر در دید همگان باشند. شرح حال مختصر برخی از این بزرگواران نیز، در این کتاب آمده است.

۴. عراق از دیرباز به عنوان مهمترین پایگاه شیعه مطرح بوده است و آوازه حوزه هزار ساله آن، در کتب تاریخ و فقه و در همه جا هست. مردان بزرگی در طول تاریخ، خدمت به فقه شیعه و عقیده امامیه را به عهده گرفتند و به خوبی آنرا به سامان رساندند و در عاقبت امر در این راه مقدّس جان به راه جانان باختند. تصاویر و یادمانی از برخی از این بزرگمردان، مخصوصاً در دهه‌های اخیر، در آخر کتاب با عنوان ستارگان حرم گرد آمده؛ گرچه اندک و ناقص، امّا به عنوان نمونه کوچکی است از مجموعه عالمانی که رسالت تبلیغ دین حنیف را به خوبی انجام دادند.

۵. در معرفی همسایگان عراق، تلاش شده به بهانه قرار داشتن مراقد و مقامات چهارده معصوم علیهم‌السلام، در کشورهایی مثل ایران و عربستان، شناختی گرچه مختصر از آن انوار پاک، ارائه شود و کتاب با نام مبارکشان زینت یابد.

۶. شاید کتاب برای یک مسافرت کوتاه حجیم به نظر بیاید، امّا نیاز و آشنایی مسافر در طول سفر و فراغت مسافران در طی مسیر، فرصت خوبی برای مطالعه و اطلاع از اوضاع و احوال کشور عراق و مسائل پیرامون آن به دست می‌دهد که این کتاب، تحفه خوبی است برای اغتنام از این فرصت ارزشمند و تکمیل اوقات فراغت در این سفر پُرمعنویت و نیز یادگاری است از خاطره‌های سفر در بازگشت.

۷. هر مسافر همانطور که به زاد و توشه مادّی نیازمند است، به توشه‌های معنوی نیز احتیاج دارد، تا به سفرش، روحانیّت بیشتری ببخشد؛ این کتاب، همراه معنوی و راهنمای خوبی برای زائر عتبات عالیات عراق است.

در پایان از همه بزرگوارانی که با راهنمایی‌ها و نظراتشان، نویسنده را در تهیه این مجموعه یاری کردند، صمیمانه سپاسگزاری می‌شود.

با همه تلاشی که شده، کار را بی‌نقص نمی‌بینیم. پیشنهادها و نظرات شما خوانندگان محترم، می‌تواند چاپ‌های بعدی این کتاب را کم‌عیب‌تر، به مشتاقان عرضه کند. پیشاپیش از نظراتی که برای رفع معایب و تکمیل کتاب، ارسال می‌دارید، تشکّر می‌شود.

قم ـ آبان ۱۳۸۹

Presented by Ziaraat.Com

فهرست

قرآن ۱۳

- فاتحة ۱۴
- آیة الکرسی ۱۴
- یس ۱۶
- الرحمن ۲۴
- فتح ۲۹
- ملک ۳۶
- اعلی ۴۰
- قدر ۴۱
- کافرون ۴۱
- نصر ۴۲
- اخلاص ۴۲
- فلق ۴۳
- ناس ۴۳

آمادگی برای سفر ۴۵

- احکام و آداب سفر ۴۶
- آداب زیارت ۵۰
- ایام زیارتی معصومین علیهم‌السلام ۵۳
- زیارت نیابتی ۵۴
- نماز برای گذشتگان ۵۵
- آشنایی با سرزمین عراق ۵۸
- مسیرهای تشرف به عتبات ۵۹
- اطلاعات عمومی عراق ۶۰
- تاریخ عراق ۶۱
- پول عراق ۶۴
- فاصله شهرها از یکدیگر ۶۴
- تقسیمات کشوری عراق ۶۵
- تقسیمات قومی ومذهبی عراق ۶۶

نجف ۶۹

- تاریخچه شهر نجف ۷۱
- تاریخ بنای مرقد امیرالمؤمنین علیه‌السلام ۷۳
- نقشه هوایی کوفه و نجف ۷۴
- شهر قدیم نجف ۷۶
- نقشه نجف ۷۷
- ایام مخصوص زیارت امیرالمؤمنین علیه‌السلام ۷۹
- مشخصات امیرالمؤمنین علیه‌السلام ۸۱
- رابطه خاص کعبه و مولود کعبه ۸۵
- گشایش درهای آسمان برای زائران ۸۶
- دعای ورود به شهر ۸۸
- دعای ورود به صحن امیرالمؤمنین علیه‌السلام ۹۰
- زیارت پیش روی مبارک ۹۸
- زیارت آدم و نوح علیهما‌السلام ۱۰۴

Presented by Ziaraat.Com

- زیارت امین الله ۱۰۸
- زیارت سر مقدس امام حسین علیه السلام ۱۱۴
- زیارت وداع امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۷
- اماکن موجود در استان امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۱۹
- صحن حضرت فاطمه علیها السلام ۱۲۶
- هنرنمایی های شیخ بهایی ۱۲۷
- اشعار شهریار ۱۳۰
- وادی السلام ۱۳۲
- حضرت هود علیه السلام ۱۳۶
- حضرت صالح علیه السلام ۱۳۷
- مقام صاحب الزمان علیه السلام ۱۳۸
- مقام امام زین العابدین علیه السلام ۱۳۹
- مرقد صافی صفای یمانی ۱۳۹
- قبور صحابه و تابعین ۱۴۱
- کمیل ۱۴۲
- مسجد حنّانه ۱۴۵
- بیت امام خمینی ۱۴۸
- کتابخانه های نجف ۱۴۹
- مساجد نجف ۱۵۰
- بنات الحسن ۱۵۰
- مدارس دینی نجف ۱۵۲
- مراجع تقلید نجف ۱۵۴

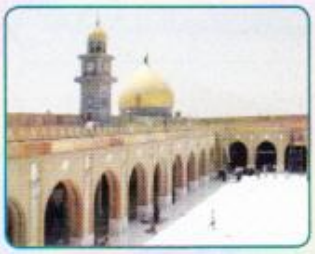

کوفه ۱۵۷

- تاریخچه کوفه ۱۵۸
- میثم تمار ۱۶۳
- خانه امیرالمؤمنین علیه السلام ۱۶۶
- مسجد کوفه ۱۶۸
- اعمال مسجد کوفه ۱۷۴
- مناجات امیرالمؤمنین ۱۹۵
- مسلم بن عقیل ۲۰۰
- مختار ۲۰۴
- هانی بن عروة ۲۰۶
- دارالاماره ۲۱۱
- مسجد سهله ۲۱۶
- اعمال مسجد سهله ۲۱۶
- مسجد زید ۲۲۸
- مسجد صعصعه ۲۳۰

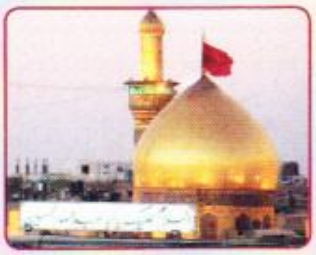

کربلا ۲۳۳

- تاریخچه شهر کربلا ۲۳۶
- نقشه شهر کربلا ۲۳۹
- طرح سفینة النجاة ۲۴۰
- مشخصات امام حسین علیه السلام ۲۴۳
- تاریخ بنای مرقد امام حسین علیه السلام ۲۴۴
- فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام ۲۴۸
- ایام مخصوص زیارت امام حسین علیه السلام ۲۴۹
- ثواب پیاده روی برای زیارت ۲۵۰
- انتفاضه شعبانیه ۲۵۱
- باب القبله ۲۵۲
- باب السدره ۲۵۳
- زمین کعبه و زمین کربلا ۲۵۴
- حائر حسینی ۲۶۲
- نماز مسافر در حرم امام حسین علیه السلام ۲۶۴

Presented by Ziaraat.Com

■ آداب زیارت حضرت سیدالشهدا ﷺ ۲۶۶
■ اذن دخول حرم ۲۶۸
■ زیارت وارث ۲۷۱
■ زیارت علی اکبر ﷺ ۲۷۷
■ زیارت سایر شهدا ۲۷۹
■ حبیب بن مظاهر ۲۸۰
■ سیّد ابراهیم مُجاب ۲۸۱
■ قتلگاه ۲۸۲
■ زیارت وداع سیدالشهدا ﷺ ۲۸۳
■ بوی سیب ۲۸۴
■ نخل مریم ﷺ ۲۸۵

■ حضرت ابوالفضل ﷺ ۲۸۶
■ نقشه حرم حضرت ابوالفضل ﷺ ۲۸۷
■ مشخصات حضرت ابوالفضل ﷺ ۲۸۹
■ زیارت حضرت ابوالفضل ﷺ ۲۹۱
■ زیارت وداع حضرت ابوالفضل ﷺ ۲۹۷
■ قبله حاجات ۲۹۸
■ احکام فقهی زیارت حضرت ابوالفضل ۲۹۹
■ مقام دست راست ۳۰۰
■ مقام دست چپ ۳۰۱
■ نهر علقمه ۳۰۲
■ رود فرات ۳۰۴
■ مقام صاحب الزمان ﷺ ۳۰۶
■ خیمه گاه ۳۰۹
■ تل زینبیه ﷺ ۳۱۰
■ زیارت عاشورا ۳۱۲
■ تربت امام حسین ﷺ ۳۱۶
■ تسبیح تربت ۳۱۸
■ مقام امام صادق ﷺ ۳۲۰
■ سایر اماکن و مقامات کربلا ۳۲۲
■ مقام شیر فضه ۳۲۳
■ حربن یزید ریاحی ۳۲۴
■ عون بن عبدالله ۳۲۷
■ طفلان مسلم ۳۲۸
■ قطاره امام علی ﷺ ۳۳۲
■ آثار باستانی کربلا ۳۳۲
■ مرثیه عربی فارسی ۳۳۴
■ شعر وداع با کربلا ۳۳۶

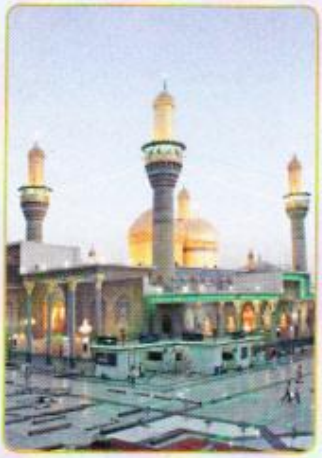

کاظمین ۳۳۹

■ تاریخچه شهر کاظمین ۳۴۰
■ نقشه حرم کاظمین ۳۴۳
■ مشخصات امام هفتم و نهم ﷺ ۳۴۵
■ فضیلت زیارت کاظمین ۳۴۶
■ زیارت مختص امام موسی ﷺ ۳۴۷
■ زیارت مختص امام جواد ﷺ ۳۵۴
■ زیارت وداع کاظمین ۳۵۶
■ صحن جدید ۳۵۸
■ عبای افتاده به خاک ۳۵۹

Presented by Ziaraat.Com

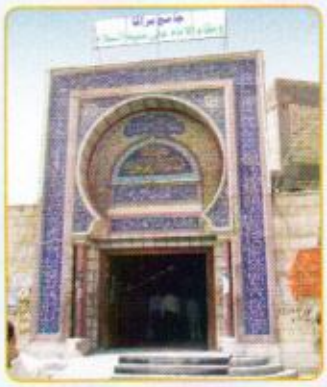

بغداد ۳۶۱

- نقشه بغداد ۳۶۳
- فضیلت مسجد بُراثا ۳۶۴
- ثقةالاسلام کلینی ۳۶۷
- نواب اربعه ۳۶۸
- مشهد النذور ۳۷۱
- سیدادریس ۳۷۱
- سلمان فارسی ۳۷۲
- زیارت سلمان فارسی ۳۷۳
- حذیفة بن الیمان ۳۷۵
- طاق کسری ۳۷۶
- برخی از مشاهیر اهل‌سنّت ۳۷۸

سامرا ۳۸۱

- نقشه حرم امامین عسکریین ۳۸۳
- مشخصات امام دهم ویازدهم ۳۸۵
- فضیلت زیارت عسکریین ۳۸۷
- زیارت مشترک ۳۸۹
- زیارت مختص امام هادی ۳۹۰
- زیارت مختص امام عسکری ۳۹۷
- زیارت نرجس خاتون ۴۰۴
- زیارت حکیمه خاتون ۴۰۸
- زیارت وداع عسکریین ۴۱۰
- مشخصات حضرت مهدی ۴۱۱
- سرداب مقدس ۴۱۲
- زمان زیارت حضرت حجت ۴۱۳
- کیفیت زیارت آن حضرت ۴۱۴
- زیارت آل یاسین ۴۱۵
- امامزاده سیدمحمد ۴۱۸
- زیارت امامزادگان ۴۲۰
- قبرهای خاندان عسکریین ۴۲۲
- مسجد جامع سامرا ۴۲۴
- مناره ملویه ۴۲۴
- جامع ابودلف ۴۲۵
- ابراهیم فرزند مالک اشتر ۴۲۵

توشه راه ۴۲۷

آشنایی با سایر استان‌های عراق

- استان بابل ۴۲۸
- شهر تاریخی حلّه ۴۲۹
- مقام ابراهیم ۴۳۰
- مسجد ردالشمس ۴۳۱
- مقام صاحب الزّمان ۴۳۲

Presented by Ziaraat.Com

- مشاهیر حلّه ۴۳۴
- استان قادسیه ۴۴۲
- استان میسان ۴۴۴
- استان مثنّی ۴۴۵
- استان ذی قار ۴۴۵
- استان بصره ۴۴۶
- استان واسط ۴۴۷
- استان نینوا ۴۴۸
- پیامبران در عراق ۴۵۰

آشنایی با همسایگان عراق

- آشنایی با همسایگان عراق ۴۵۲
- ایران ۴۵۳
- ترکیه ۴۶۰
- سوریه ۴۶۱
- اردن ۴۶۴
- عربستان سعودی ۴۶۶
- کویت ۴۷۲

احکام

- احکام سفرهای زیارتی ۴۷۴
- نماز مسافر ۴۷۵
- اماکن تخییر ۴۷۶
- احکام مسجد و حرم ۴۷۸
- نماز جماعت ۴۸۲
- نماز قضا در سفر ۴۸۴
- روزه مسافر ۴۸۵
- ثواب نماز در مساجد و حرم ائمه ۴۸۶
- سوغات کربلا ۴۸۸
- دُرّ نجف ۴۸۹
- صلوات‌نامه ۴۹۱
- برخی لغات مورد نیاز زائران ۴۹۶
- چاوش‌خوانی ۵۰۲

ستارگان حرم

علما و بزرگان مدفون در عتبات عالیات

- ستارگان حرم (نجف) ۵۰۵
- ستارگان حرم (کربلا) ۵۳۸
- ستارگان حرم (کاظمین) ۵۴۰

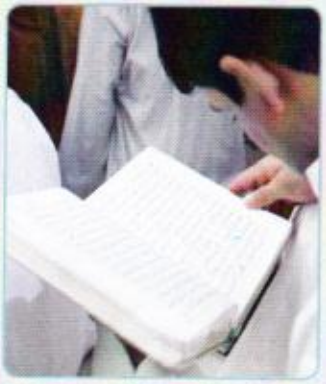

ادعیه و زیارات

- ادعیه و زیارات ۵۴۶
- دعای کمیل ۵۴۷
- دعای ندبه ۵۵۵
- دعای توسّل ۵۶۵
- دعای عهد ۵۶۹
- دعای عالیة المضامین ۵۷۱
- زیارت جامعه کبیره ۵۷۶
- زیارت امین الله ۱۰۸
- زیارت وارث ۲۷۱
- زیارت عاشورا ۳۱۲
- زیارت آل یاسین ۴۱۵
- فهرست منابع و مآخذ ۵۸۷

Presented by Ziaraat.Com

بسم الله الرحمن الرحیم

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

شماره: ۸۹۰۹/۱۰۳۲۵
تاریخ: ۸۹/۸/۱۵

متن عربی دوازده سوره (سوره‌های: حمد - یس - رحمن - فتح - ملک - اعلی - قدر - کافرون - نصر - اخلاص - فلق - ناس) و آیة‌الکرسی بدون ترجمه مندرج در کتاب راهنمای مصور سفر زیارتی عراق

و با مشخصات:

خطاط:	: عثمان طه
نوع خط	: نسخ
قطع	: خشتی
تعداد سطور در هر صفحه	: ده
تعداد صفحات متن قرآن	: ۳۰ (مجموع صفحات: ۵۷۸)
نوبت چاپ	: اول
محل چاپ و چاپخانه	: قم - فاضل
تعداد	: پنج هزار جلد

در تاریخ ۸۹/۸/۱۱ از جهت صحت کتابت و انطباق با قرائت عاصم به روایت حفص در اداره کل نظارت بر چاپ و نشر قرآن کریم سازمان دارالقرآن الکریم بررسی و تصحیح گردید که مراتب در پرونده شماره (۸۲۴۲۰۴۹۱۰۰۰۰۰۱۱۱۰۰۰۳۰۰۵) ثبت و چاپ آن توسط انتشارات معروف با رعایت مقررات اعلام شده از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بلامانع می‌باشد.

بدیهی است انتشار این مصحف شریف پس از چاپ منوط به دریافت مجوز نشر [توزیع] و تجدید چاپ آن مشروط به تأیید مجدد و صدور مجوز کتبی اداره کل نظارت بر چاپ و نشر قرآن کریم خواهد بود./هـ

و من الله التوفیق
سازمان دارالقرآن الکریم

۸۹/۸/۱۲

Presented by Ziaraat.Com

قرآن

سوره های مورد نیاز زائر در اماکن زیارتی عراق

سوره های: فاتحه - بقره(آیات ۲۵۵ تا ۲۵۷:آیةالکرسی) - یس - رحمن -
فتح - ملک - اعلی - قدر - کافرون - نصر - اخلاص - فلق - ناس

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ الفَاتِحَة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾

مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

سُورَةُ الفَاتِحَة

سُورَةُ البَقَرَة آيَةُ الكُرسِي ٢٥٥-٢٥٧

اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ

Presented by Ziaraat.Com

لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ
عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ
ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكْرَاهَ فِى ٱلدِّينِ ۖ قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشْدُ مِنَ ٱلْغَىِّ ۚ
فَمَن يَكْفُرْ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسْتَمْسَكَ
بِٱلْعُرْوَةِ ٱلْوُثْقَىٰ لَا ٱنفِصَامَ لَهَا ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾
ٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۖ
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَوْلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ
إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ يٰسٓ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يٰسٓ ﴿۱﴾ وَالْقُرْءَانِ الْحَكِيمِ ﴿۲﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۳﴾ عَلَىٰ
صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿۴﴾ تَنزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿۵﴾ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمْ فَهُمْ غَٰفِلُونَ ﴿۶﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰٓ أَكْثَرِهِمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۷﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِىٓ أَعْنَٰقِهِمْ أَغْلَٰلًا فَهِىَ إِلَى
ٱلْأَذْقَانِ فَهُم مُّقْمَحُونَ ﴿۸﴾ وَجَعَلْنَا مِنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا
وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَٰهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿۹﴾ وَسَوَآءٌ
عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۱۰﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ
مَنِ ٱتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِىَ الرَّحْمَٰنَ بِالْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَآثَارَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ﴿١٢﴾
وَاضْرِبْ لَهُم مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا
إِنَّا إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا
وَمَا أَنزَلَ الرَّحْمَٰنُ مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا
رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۖ لَئِن لَّمْ تَنتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ
وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُم مَّعَكُمْ ۚ أَئِن
ذُكِّرْتُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُوا۟ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ ٱتَّبِعُوا۟
مَن لَّا يَسْـَٔلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِىَ لَآ أَعْبُدُ
ٱلَّذِى فَطَرَنِى وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً
إِن يُرِدْنِ ٱلرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا
وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّىٓ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّىٓ ءَامَنتُ
بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ قَالَ يَٰلَيْتَ قَوْمِى
يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِى رَبِّى وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾
* وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِن جُندٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا
كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَٰمِدُونَ
﴿٢٩﴾ يَٰحَسْرَةً عَلَى ٱلْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ
أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ
﴿٣٢﴾ وَءَايَةٌ لَّهُمُ ٱلْأَرْضُ ٱلْمَيْتَةُ أَحْيَيْنَٰهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا
فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ
وَأَعْنَٰبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ ٱلْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا۟ مِن ثَمَرِهِۦ
وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِى
خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ وَمِنْ أَنفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٌ لَّهُمُ ٱلَّيْلُ نَسْلَخُ مِنْهُ ٱلنَّهَارَ
فَإِذَا هُم مُّظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلشَّمْسُ تَجْرِى لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ۚ
ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَٱلْقَمَرَ قَدَّرْنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ

سورة یٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

عَادَ كَٱلْعُرْجُونِ ٱلْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا ٱلشَّمْسُ يَنۢبَغِى لَهَآ أَن تُدْرِكَ
ٱلْقَمَرَ وَلَا ٱلَّيْلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾
وَءَايَةٌ لَّهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقْنَا
لَهُم مِّن مِّثْلِهِۦ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيخَ لَهُمْ
وَلَا هُمْ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُوا۟ مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
﴿٤٥﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ مِّنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا
مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ قَالَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنُطْعِمُ مَن لَّوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطْعَمَهُۥٓ إِنْ
أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ

سورة يس

Presented by Ziaraat.Com

صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ
يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَآ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ
يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ
ٱلرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً
وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ
نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾
إِنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ ٱلْيَوْمَ فِى شُغُلٍ فَٰكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَٰجُهُمْ
فِى ظِلَٰلٍ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ
وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَٰمٌ قَوْلًا مِّن رَّبٍّ رَّحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَٱمْتَٰزُوا۟

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ
أَن لَّا تَعْبُدُوا۟ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ
ٱعْبُدُونِى ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ
جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا۟ تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِى
كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱصْلَوْهَا ٱلْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾
ٱلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم
بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰٓ أَعْيُنِهِمْ
فَٱسْتَبَقُوا۟ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنَٰهُمْ
عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ
﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى ٱلْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

وَمَا عَلَّمْنَٰهُ ٱلشِّعْرَ وَمَا يَنۢبَغِى لَهُۥٓ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ
﴿٦٩﴾ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٠﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَٰمًا فَهُمْ لَهَا
مَٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ
إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا
خَلَقْنَٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا
مَثَلًا وَنَسِىَ خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْىِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِىَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ يٰسٓ

Presented by Ziaraat.Com

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
(۷۹) الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنتُم
مِّنْهُ تُوقِدُونَ (۸۰) أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ (۸۱)
إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُن فَيَكُونُ (۸۲)
فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۸۳)

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمَٰنُ (۱) عَلَّمَ الْقُرْآنَ (۲) خَلَقَ الْإِنسَانَ (۳) عَلَّمَهُ الْبَيَانَ (۴)
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ (۵) وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ (۶)

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

Presented by Ziaraat.Com

وَٱلسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ ٱلْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا۟ فِى ٱلْمِيزَانِ ﴿٨﴾
وَأَقِيمُوا۟ ٱلْوَزْنَ بِٱلْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا۟ ٱلْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَٱلْأَرْضَ
وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾ فِيهَا فَٰكِهَةٌ وَٱلنَّخْلُ ذَاتُ ٱلْأَكْمَامِ ﴿١١﴾
وَٱلْحَبُّ ذُو ٱلْعَصْفِ وَٱلرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿١٣﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ كَٱلْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن
مَّارِجٍ مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾ رَبُّ
ٱلْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ ٱلْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾
مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا ٱللُّؤْلُؤُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ ٱلْجَوَارِ ٱلْمُنشَـَٔاتُ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

Presented by Ziaraat.Com

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ
رَبِّكَ ذُو الْجَلَٰلِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾
يَسْـَٔلُهُۥ مَن فِي السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾ يَٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ
أَن تَنفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ فَانفُذُوا لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا
شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ
﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَن

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

Presented by Ziaraat.Com

ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٞ وَلَا جَآنّٞ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾
يُعۡرَفُ ٱلۡمُجۡرِمُونَ بِسِيمَٰهُمۡ فَيُؤۡخَذُ بِٱلنَّوَٰصِي وَٱلۡأَقۡدَامِ ﴿٤١﴾
فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
ٱلۡمُجۡرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيۡنَهَا وَبَيۡنَ حَمِيمٍ ءَانٖ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ
رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنۡ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفۡنَانٖ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيۡنَانِ تَجۡرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٖ زَوۡجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ فُرُشِۭ بَطَآئِنُهَا مِنۡ إِسۡتَبۡرَقٖۚ وَجَنَى ٱلۡجَنَّتَيۡنِ دَانٖ
﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرۡفِ

سورة الرحمن

Presented by Ziaraat.Com

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ ٱلْيَاقُوتُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَآءُ ٱلْإِحْسَٰنِ إِلَّا ٱلْإِحْسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾
فِيهِمَا فَٰكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾
فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٧١﴾ حُورٌ مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ ﴿٧٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِأَيِّ

سُورَةُ الرَّحْمَٰنِ

Presented by Ziaraat.Com

ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۷۵﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ
وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿۷۶﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿۷۷﴾
تَبَارَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ﴿۷۸﴾

سُورَةُ الفَتْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿۱﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿۲﴾
وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿۳﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِى قُلُوبِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوٓا۟ إِيمَٰنًا مَّعَ إِيمَٰنِهِمْ ۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۴﴾ لِّيُدْخِلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ

Presented by Ziaraat.Com

جَنَّٰتٍ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنۡهُمۡ
سَيِّـَٔاتِهِمۡۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوۡزًا عَظِيمًا ۝٥ وَيُعَذِّبَ
ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ
بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِۚ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ
وَلَعَنَهُمۡ وَأَعَدَّ لَهُمۡ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا ۝٦ وَلِلَّهِ جُنُودُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝٧ إِنَّآ
أَرۡسَلۡنَٰكَ شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ۝٨ لِّتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ
وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا ۝٩
إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوۡقَ
أَيۡدِيهِمۡۚ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ

سُورَةُ الفَتح

Presented by Ziaraat.Com

بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ
لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا
فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ
فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ
نَفْعًا ۚ بَلْ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن
يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِى
قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ
بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ إِذَا

سُورَةُ الفَتح

Presented by Ziaraat.Com

انطلقتم إلى مغانم لتأخذوها ذرونا نتبعكم يريدون
أن يبدلوا كلم الله قل لن تتبعونا كذلكم قال الله من قبل
فسيقولون بل تحسدوننا بل كانوا لا يفقهون إلا قليلا ﴿١٥﴾
قل للمخلفين من الأعراب ستدعون إلى قوم أولي بأس شديد
تقتلونهم أو يسلمون فإن تطيعوا يؤتكم الله أجرا حسنا
وإن تتولوا كما توليتم من قبل يعذبكم عذابا أليما ﴿١٦﴾ ليس
على الأعمى حرج ولا على الأعرج حرج ولا على المريض حرج
ومن يطع الله ورسوله يدخله جنت تجري من تحتها
الأنهر ومن يتول يعذبه عذابا أليما ﴿١٧﴾ * لقد رضي الله
عن المؤمنين إذ يبايعونك تحت الشجرة فعلم ما في

سورة الفتح

Presented by Ziaraat.Com

قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ
كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾ وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ
مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ
ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا
مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَا ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾ سُنَّةَ
ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ
بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾

سورة الفتح

Presented by Ziaraat.Com

هُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ
وَٱلْهَدْىَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ
مُّؤْمِنَٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ
بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُواْ لَعَذَّبْنَا
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ
عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ
وَكَانُوٓاْ أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾
لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ ٱلْمَسْجِدَ
ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ

سُورَةُ الفَتح

Presented by Ziaraat.Com

لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ
فَتْحًا قَرِيبًا ﴿۲۷﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿۲۸﴾
مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ۚ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ ۖ
تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۖ سِيمَاهُمْ
فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِي
الْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ
عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿۲۹﴾

سُورَةُ الفَتح

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ المُلْكِ

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ
الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ
﴿٢﴾ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِي خَلْقِ الرَّحْمَٰنِ مِن
تَفَاوُتٍ ۖ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ
يَنقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ
الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِّلشَّيَاطِينِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
السَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ
﴿٦﴾ إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهِيقًا وَهِيَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ

سُورَةُ المُلْكِ

Presented by Ziaraat.Com

مِنَ ٱلْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ
إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ
ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١١﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾
وَأَسِرُّوا۟ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُوا۟ بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا
يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ
ذَلُولًا فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾
ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾
أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ

سُورَةُ الْمُلْكِ

Presented by Ziaraat.Com

كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا
ٱلرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ
يَنصُرُكُم مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا
ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ ۚ بَل لَّجُّوا۟ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن
يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ
وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

سُورَةُ الْمُلْكِ

Presented by Ziaraat.Com

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا الَّذِى كُنتُم
بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا
فَمَن يُجِيرُ الْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمَٰنُ
ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ
﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍ ﴿٣٠﴾

سورة الملك

سوره‌هایی که زینت بخش این کتاب شده‌اند، سوره‌هایی هستند که در سفر زیارتی عراق در مشاهد مشرّفه تلاوت می‌شوند؛ در زیر به برخی موارد اشاره می‌شود:

۱. از آداب زیارت ائمه معصومین علیهم‌السلام، خواندن دو رکعت نماز است؛ که در رکعت اول بعد از حمد، سوره «یس» و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره «الرّحمن» خوانده می شود؛ البته در صورتی که برای آن امام نماز خاصی وارد نشده باشد و گرنه باید مطابق انچه وارد شده عمل کرد. مثلا در نماز امیرالمؤمنین علیه‌السلام در رکعت اول «الرّحمن» خوانده می شود و در رکعت دوم «یس».

۲. از جمله اعمال در حرم امام حسین علیه‌السلام دو رکعت نماز است کنار سر مقدّس آن حضرت که در رکعت اول بعد از حمد سوره «الرّحمن» خوانده می‌شود و در رکعت دوم بعد از حمد سوره« مُلک».

۳. در نماز مقام صاحب الزمان(عج) مسجد سهله بهتر است که در رکعت اول این نماز، بعد از حمد، سوره «فتح» و در رکعت دوّم بعد از حمد، سوره «نصر» خوانده شود.

۴. دو رکعت نمازحاجت در مسجد کوفه وارد شده که در هر رکعت بعد از حمد، باید این سوره‌ها را بخوانند: « ناس»، « فلق»، « اخلاص»، « کافرون»، « نصر»، « قدر» و « اعلی»؛

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ الأَعْلَىٰ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ﴿٢﴾ وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى
﴿٣﴾ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ﴿٥﴾ سَنُقْرِئُكَ
فَلَا تَنسَى ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ
لِلْيُسْرَى ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَى ﴿١٠﴾
وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرَى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾
بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ
هَٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

سُورَةُ الأَعْلَىٰ

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ القَدر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾
لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا
بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

سُورَةُ الكَافِرُون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ﴿٤﴾
وَلَا أَنتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ النَّصرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ
يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

سُورَةُ الإِخْلَاصِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾
وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

سُورَةُ النَّصرِ

Presented by Ziaraat.Com

سُورَةُ الفَلَق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿۱﴾ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿۲﴾ وَمِن شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿۳﴾ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿۴﴾
وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿۵﴾

سُورَةُ النَّاس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۲﴾ إِلَٰهِ
النَّاسِ ﴿۳﴾ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِي
يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾

سُورَةُ الفَلَق

Presented by Ziaraat.Com

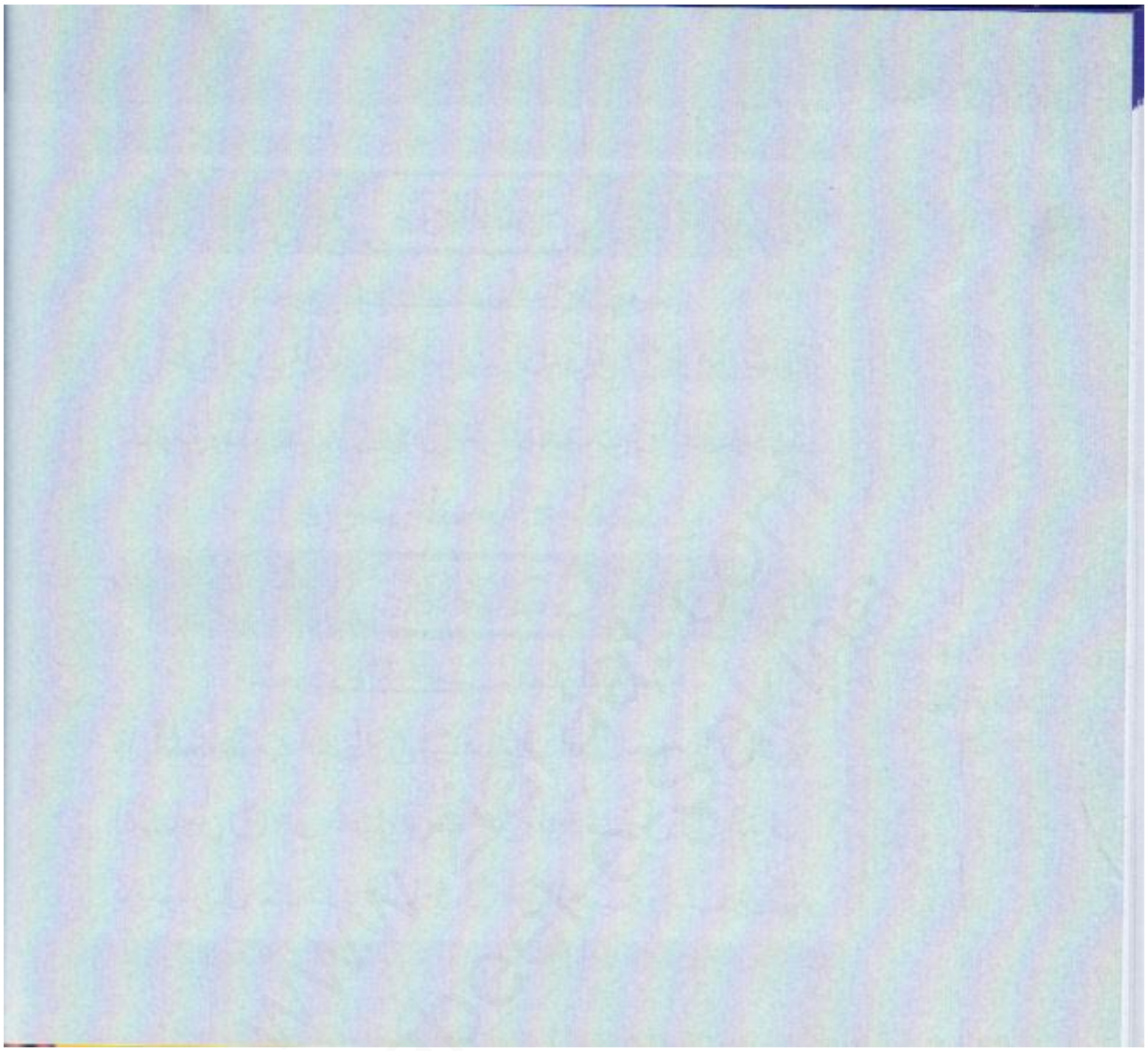

Presented by Ziaraat.Com

ترک دیار به شوق دیدار یار

آمادگی برای سفر

Presented by Ziaraat.Com

• احکام و آداب سفر

■ پیش از سفر

این کارها پیش از سفر و در آغاز آن، مستحب است:

- ۱. طلب خیر از خداوند.
- ۲. اطلاع به دوستان و بستگان و طلب حلالیّت از آنان.
- ۳. وصیت کردن، به خصوص نسبت به امور واجب.
- ۴. انتخاب همسفران مناسب و هم شأن از نظر اخلاقی و اقتصادی.[1]
- ۵. انتخاب زمان مناسب برای سفر؛ روز شنبه و پس از آن، روزهای سه‌شنبه و پنجشنبه مستحب است و روز جمعه، قبل از نماز جمعه مکروه است. اگر در سایر ایّام هفته لازم شد به‌سفر برود، صدقه بدهد.[2]
- ۶. غسل کردن.[3]
- ۷. خواندن دعای سفر؛ آیات و سوره‌های قرآنی و دعاهای دیگری که وارد شده است؛ از جمله آنها سوره قدر، آیة الکرسی و سوره‌های حمد، ناس و فلق.
- ۸. صدقه دادن، که بهتر است هنگام سوار شدن به وسیله نقلیه انجام گیرد.

■ در هنگام سفر

- ۱. مستحب است زاد و توشه لازم و کافی همراه داشته باشد.
- ۲. با همسفران خود، با اخلاق نیکو رفتار کند.
- ۳. به افراد ضعیف و مریض در طول سفر کمک کند.
- ۴. به فقرا و مساکین محل، صدقه بدهد.[4]

---

۱. رسول‌الله ﷺ فرمود: «الرَّفیق ثُمَّ الطَّریق نخست همسفر انتخاب کن، بعد قدم در راه گذار». میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۸۴.

۲. امام صادق ؑ فرمود: «إفتتح سفرك بالصّدقة واخرج إذا بدا لك فإنّك تشترى سلامة سفرك. مسافرت خود را با صدقه آغاز کن و هرگاه که خواستی بیرون برو زیرا با صدقه دادن سلامت سفرت را می‌خری». میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۸۴.

۳. العروة الوثقی، ج ۲، کتاب الحج، فی آداب السفر، ص ۴۱۱.

۴. همان، ص ۴۱۱.

Presented by Ziaraat.Com

دعای سفر

■ وقتی مسافر آماده سفر شد، غسل کند پس از آن دو رکعت نماز بگزارد و از خدا خیر خود را طلب نماید و آیة الکرسی بخواند و حمد و ثنای الهی بجا آورد و صلوات بر حضرت رسول و آل او بفرستد. سپس این دعا را بخواند:

اَللّهُمَّ اِنّی اَستَودِعُكَ اَلیَومَ نَفسی وَ اَهلی وَ مالی وَ وُلدی وَ مَن كانَ مِنّی بِسَبیلٍ الشّاهِدَ مِنهُم وَالغآئِبَ اَللّهُمَّ احفَظنا بِحِفظِ الاِیمانِ وَاحفَظ عَلَینا اَللّهُمَّ اجعَلنا فی رَحمَتِكَ وَلا تَسلُبنا فَضلَكَ اِنّا اِلَیكَ راغِبونَ. اَللّهُمَّ اِنّا نَعوذُ بِكَ مِن وَعثآءِ السَّفَرِ وَ كآبَةِ المُنقَلَبِ وَ سُوءِ المَنظَرِ فِی الاَهلِ وَالمالِ وَالوَلَدِ فِی الدُّنیا وَالاٰخِرَةِ. اَللّهُمَّ اِنّی اَتَوَجَّهُ اِلَیكَ هذَا التَّوَجُّهَ طَلَباً لِمَرضاتِكَ وَ تَقَرُّباً اِلَیكَ. [اَللّهُمَّ] فَبَلِّغنی ما اُؤَمِّلُهُ وَ اَرجُوهُ فیكَ وَفی اَولِیآئِكَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ.

■ مسافر پس از این دعا تسبیحات حضرت فاطمه ﷺ بگوید و سوره حمد را از پیش رو و از جانب راست و از جانب چپ بخواند و همچنین آیة الکرسی را از سه جانب بخواند. و بگوید:

اَللّهُمَّ اِلَیكَ وَجَّهتُ وَجهی وَ عَلَیكَ خَلَّفتُ اَهلی وَ مالی وَ ما خَوَّلتَنی وَ قَدْ وَثِقتُ بِكَ فَلا تُخَیِّبنی یا مَنْ لا یُخَیِّبُ مَنْ اَرادَهُ وَلا یُضَیِّعُ مَنْ حَفِظَهُ اَللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَ اٰلِهِ وَاحفَظنی فیما غِبتُ عَنهُ وَلا تَكِلنی اِلی نَفسی یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

■ سپس مسافر سوره توحید را یازده مرتبه و سوره انّا انزلناه و آیة الکرسی و سوره ناس و سوره فلق را بخواند. و صدقه بدهد و سفر را آغاز کند.

Presented by Ziaraat.Com

■ قالَ رَسولُ اللهِ ﷺ:

سافِرُوا تَصِحُّوا وتُرْزَقُوا

مسافرت کنید تا تندرست بمانید و به شما روزی داده شود.

□ میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۸۴.

■ قالَ الإمامُ الصّادِقُ ؑ:

اَلْمُرُوَّةُ فِی السَّفَرِ

کَثْرَةُ الزّادِ وطِیبُهُ وبَذْلُهُ لِمَن کانَ مَعَکَ

وکتمانُکَ عَلَی القَومِ أمرَهُم بَعدَ مُفارقَتِکَ إیّاهُم

وَ کَثْرَةُ المِزاحِ فی غَیرِ ما یُسخِطُ اللهَ عَزَّوَجَلَّ.

مردانگی در سفر عبارت است از:
بخشیدن از توشه خود به همراهان،
و راز داری بعد از جدا شدن از آنان،
شوخی کردن به گونه‌ای که خشم خدا را همراه نداشته باشد.

□ میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۹۰.

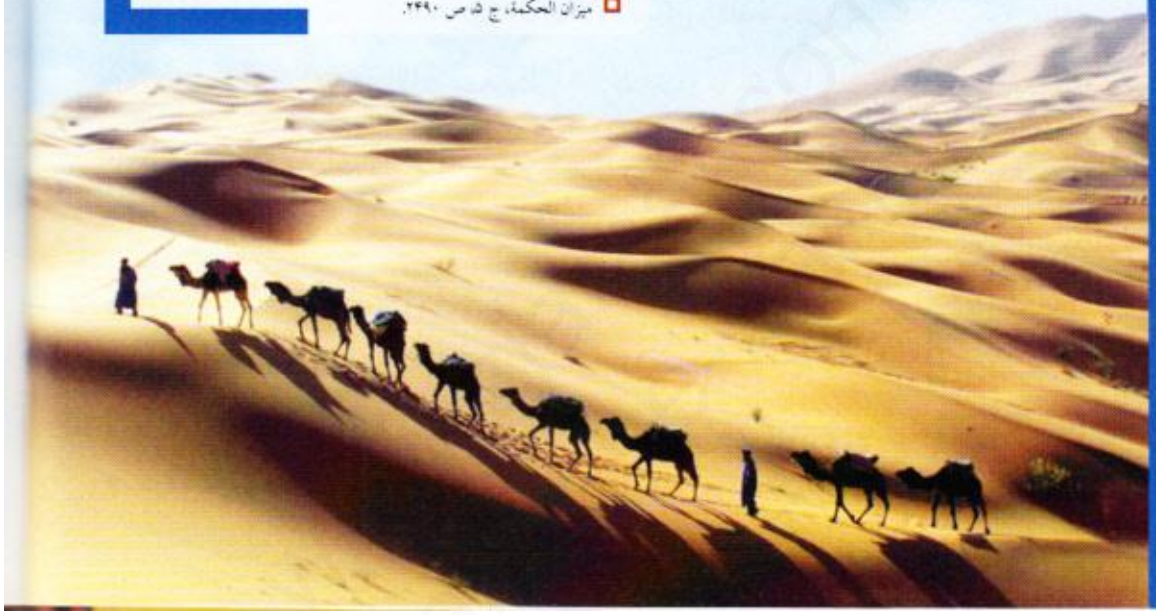

Presented by Ziaraat.Com

■ امام صادق علیه‌السلام: «لقمان به فرزندش فرمود:

هرگاه با عدّه‌ای همسفر شدی :

➤در کارهای مربوط به خودت و آنها، با ایشان بسیار مشورت کن؛

➤و به آنان بسیار تبسّم نما؛

➤در زاد و توشه‌ات نسبت به آنان بخشنده باش؛

➤اگر تو را دعوت کردند قبول کن؛

➤و اگر از تو کمك خواستند کمکشان کن؛

➤و در سه چیز از آنان برتر باش:

خاموشی،

کثرت نماز

وبخشندگی در مرکب یا دارایی وبا توشه‌ای که همراه داری؛

➤اگر در امر حقّی از تو شهادت خواستند، شهادت بده؛

➤و اگر از تو مشورت و نظر خواستند، با تمام توان، اندیشه‌ات را برای آنان به کارگیر...

➤اگر همسفرانت راه افتادند، تو نیز با آنان راه بیفت؛

➤و اگر دیدی کار می‌کنند، تو نیز با آنان مشغول کار شو؛

➤اگر صدقه یا قرضی دادند، تو نیز با آنان همراهی کن؛

➤و از کسی که سنّش از تو بیشتر است، حرف شنوی داشته باش...

➤هرگاه اتراق کردی، پیش از آنکه بنشینی دو رکعت نماز بگزار...

➤و هرگاه کوچ کردی نیز دو رکعت نمازبخوان؛

➤و آن گاه با سرزمینی که در آن فرود آمده‌ای خداحافظی کن؛

و بر آن و مردمش درود فرست؛ زیرا هرسرزمینی را ساکنانی از فرشتگان است.».

□میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۸۷.

Presented by Ziaraat.Com

• آداب زیارت

تشرّف به دیدار امامان معصوم علیهم‌السلام، چه در حال حیات آنان و چه پس از شهادت و هنگام زیارت قبور ائمه علیهم‌السلام آدابی دارد که آن را از دیدارهای معمولی جدا می‌کند. رعایت طهارت، ادب، متانت، توجّه، حضور قلب از جمله این آداب است.

■ شهید ثانی،[1] آدابی را برای زیارت بیان می‌کند که خلاصه آنها چنین است:

- غسل کردن و با طهارت وارد حرم شدن.
- اذن دخول طلبیدن و با خشوع وارد شدن.
- رو به ضریح و پشت به قبله ایستادن و خواندن زیارتهای وارده.[2]
- خواندن دو رکعت نماز پس از زیارت.
- دعا کردن و طلب حاجت پس از نماز.
- خواندن قرآن و هدیه کردن ثواب آن به امام.
- حضور قلب داشتن و استغفار کردن از گناه.
- احسان و احترام به خادمان حرم.
- خواندن دعای وداع در آخرین زیارت.
- بهتر شدن نسبت به قبل از زیارت.
- زود خارج شدن از حرم پس از زیارت.
- پشت نکردن به ضریح هنگام خروج.
- پس از بازگشت به خانه، دوباره به حرم و زیارت رفتن.
- صدقه دادن به نیازمندان و نیز احسان به تنگدستان از سادات آن شهر.

۱. کتاب «دروس»، ج ۲، ص ۱۹

۲. مانند زیارت جامعه کبیره و زیارت امین‌الله که از معصومین علیهم‌السلام رسیده است و زیارت مخصوص هر امام.

Presented by Ziaraat.Com

■ در بعضی از منابع، آداب دیگری نیز برای زیارت بیان شده است از جمله:[۱]

- پوشیدن لباس پاک و تمیز که بهتر است سفید باشد.
- عطر زدن و خوشبو بودن.
- با آرامش و وقار حرکت کردن و گام‌ها را کوتاه برداشتن.
- مشغول بودن به ذکر، در حال رفتن به زیارت، به خصوص ذکر «الله اکبر» و «الحمدلله».
- وارد شدن به حرم با پای راست.
- تکبیر گفتن پیش از زیارت، هنگام دیدن قبر مطهّر.
- پرهیز از امور دنیایی و سخنان لغو بیهوده.

■ زیارت قبر سیّدالشهداؑ نیز آدابی دارد، از جمله:

- عطر نزدن و سرمه نکشیدن: «ولاتدهنّ ولاتکتحل حتّی تأتی الفرات».[۲]
- حرکت به سوی حرم با آرامش و متانت: «ویلزمک التوقیر لاخذ ما لیس لک».[۳]
- دیده از محرمات پوشاندن: «ویلزمک انّ تغضّ بصرک».[۴]
- پرهیز از خصومت و نزاع و سوگند زیاد.[۵]
- کم سخن گفتن جز به خیر.
- پرهیز از شوخی و مزاح: «واقلّ من الکلام والمزاح».[۶]
- مصاحبت نیکو با همسفران: «یلزمک حسن الصحابة لمن یصحبک».[۷]
- زیاد ذکر خدای گفتن: «وأکثر من الله تعالی».[۸]
- با برهنه همچون بندگان حرکت نمودن: «وامش حافیاً وامش مشی العبد الذلیل».[۹]

و ....

۱. العروة الوثقی، ج ۲، کتاب الحج، فی آداب السفر، ص ۱۴۱۱؛ و سراج الشیعه فی آداب الشریعه، ص ۲۲۱ و ص ۲۵۵؛ مفاتیح الجنان، آداب زیارت ■ ۲ـ کامل الزیارات، باب ۷۹ ■ ۳ـ همان، باب ۴۸
■ ۴ـ همان، باب ۴۸ ■ ۵ـ همان، باب ۴۸ ■ ۶ـ همان، باب ۷۹ ■ ۷ـ همان، باب ۴۸
■ ۸ـ همان، باب ۷۹ ■ ۹ـ همان، باب ۴۹

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

• ایّام زیارتی معصومین

■ زیارت معصومین علیهم‌السلام در ایام خاصّی بیشتر سفارش شده و ثواب بیشتری هم دارد.
در روایات، هریك از روزهای هفته، به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و حضرات ائمه هدی علیهم‌السلام اختصاص یافته است:

- روز شنبه: زیارت حضرت رسول صلی‌الله‌علیه‌وآله
- روز یکشنبه: زیارت امیرالمؤمنین علیه‌السلام و حضرت فاطمه علیهاالسلام
- روز دوشنبه: زیارت امام حسن و امام حسین علیهماالسلام
- روز سه‌شنبه: زیارت امام سجّاد و امام باقر و امام صادق علیهم‌السلام
- روز چهارشنبه: زیارت امام موسی بن جعفر، امام رضا، امام جواد و امام هادی علیهم‌السلام
- روز پنجشنبه: زیارت امام حسن عسکری علیه‌السلام
- روز جمعه: زیارت حجة بن الحسن، امام عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف

• برخی از احکام زیارت

- نماز در حرم امامان علیهم‌السلام مستحب و بلکه بهتر از مسجد است.
- انسان باید ادب را رعایت کند وجلوتر از قبر پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله و امام علیه‌السلام نماز نخواند و چنانچه نماز خواندن بی‌احترامی به صاحب قبر باشد، حرام است.[1]
- حرم اباعبدالله الحسین علیه‌السلام و مسجد کوفه و مسجد الحرام و مسجد النّبی چهار مکانی هستند که مسافر می‌تواند در آنها نماز را تمام یا شکسته بخواند.
- برای رفتن به حرم امامان علیهم‌السلام، و حتی امامزادگان مستحب است انسان وضو بگیرد.[2]
- بنابر احتیاط واجب، جنب و حائض ونفساء، نباید در حرم امامان علیهم‌السلام و مسجد توقّف کند، ولی در حرم امامزادگان اشکال ندارد.[3]

۱. توضیح المسائل، م ۸۸۴.
۲. توضیح المسائل، م ۳۲۲.
۳. توضیح المسائل، م ۳۵۵.

Presented by Ziaraat.Com

زیارت نیابتی

■ زیارت کردن به نیابت از دیگران (چه آنان که از دنیا رفته‌اند و چه کسانی که در قید حیات هستند) مستحب است و «نائب» و «منوب‌عنه[1]» هر دو از ثواب آن بهره‌مند خواهند شد.

در حدیث است که داود صرمی به امام حسن عسکری علیه السلام عرض کرد: من پدرشما را زیارت کردم وثوابش را برای شما نیّت کردم. امام فرمود:

«لَکَ مِنَ اللهِ أجرٌ وَ ثوابٌ عظیمٌ و منّا المحمدةُ»

برای شما از جانب خداوند اجر وثواب عظیم است واز جانب ما حمد وثنا[2].

■ در روایت دیگری می‌خوانیم که از بعضی از ائمه علیهم السلام سؤال کردند: آیا کسی که دو رکعت نماز می‌خواند، یا یك روز روزه می‌گیرد، یا حج یا عمره‌ای به جا می‌آورد، یا رسول گرامی و یا یکی از ائمه علیهم السلام را زیارت می‌کند و ثواب آن را به پدر و مادر یا برادر دینی خود هدیه می‌کند، برای خود او نیز ثوابی هست؟ در پاسخ به این سوال فرمودند: ثواب آن عمل به «منوب عنه» هم می‌رسد بدون آن که از ثواب خودش چیزی کاسته شود.[3]

■ «شیخ طوسی» در «تهذیب» می‌گوید:

نائب در آخر زیارتش این سلام را نیز بگوید:[4]

«اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ عَنْ فُلانِ بْنِ فُلانٍ اَتَیْتُكَ زائِراً عَنْهُ فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّكَ»

و به جای فلان بن فلان، اسم شخص مورد نظرو پدرش را بیاورد.

■ کسی که بخواهد از سوی همه برادران ایمانی و یا گروه خاصی به نیابت زیارت کند، پس آنها را به زبان یا در قلب خود نیّت می‌کند، و زیارت را به نیابت از سوی آنها می خواند سپس دو رکعت نماز زیارت را به جای آورده و می گوید:

اَللّهُمَّ إنّی زُرتُ هذه الزِیارَةَ وَ صَلَّیتُ هاتَین الرَّکعَتَین وَ جَعَلتُ ثَوابَهُما (هَدیَةً منّی إلی مَولایَ - نام امامی را که زیارت می کند بگوید مثلا بگوید موسی بن جعفر علیهما السلام -) عَن جَمیعِ إخوانی المُؤمنینَ وَالمُؤمِناتِ وَ عَن جَمیعِ مَن أوصانی بالزِیارَةِ وَالدُعاءِ لَهُ - اَللّهُمَّ تَقَبَّل ذلِكَ منّی وَ مِنهُم بِرَحمَتِكَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

اگر بعد از مراجعت به هرکدام از برادران ایمانی خود بگوید من از سوی تو، امام علیه السلام را زیارت کردم، دروغ نگفته است.[5]

۱. «منوب عنه»، یعنی کسی که زائر، به نیابت او زیارت می کند: پدر، مادر، برادر دینی یا هرکس دیگر.
۲. بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۲۵۶، ح ۳.
۳. همان، ج ۸۵، ص ۳۱۱ و ۳۱۳.
۴. تهذیب، ج ۶، ص ۱۰۵.
۵. نبراس الفائزین فی زیارة امیرالمؤمنین علیه السلام، علی اکبر مهدی‌پور به نقل از مصباح الزائر، سید بن طاووس، ص ۵۱۶

Presented by Ziaraat.Com

• نماز برای گذشتگان

■ مرحوم علاّمه مجلسی می‌فرماید:
درحدیث صحیحی آمده است که امام صادق﵇
در هرشب، برای فرزند خود،
و در هر روز، برای پدر ومادرخود،
دو رکعت نماز می خواندند،
در رکعت اول سوره «انا انزلنا»
و در رکعت دوّم سوره «کوثر»،
(و به روح آنان هدیه می‌کردند).

■ در حدیث دیگری از امام صادق﵇
نقل شده است که:
ثواب اعمال خیری که
برای مردگان انجام می‌شود،
هم برای مرده نوشته می‌شود
وهم برای کسی‌که آن را انجام داده است.[1]

۱. مفاتیح نوین ص ۱۱۹۶
به نقل از زاد المعاد ص ۵۷۳ و ۵۷۴

• نماز زیارت و نماز هدیه

خواندن نماز زیارت تنها برای ائمه معصومین﵈ وبرخی همچون آدم و نوح و حضرت عباس و یا شهدای کربلا وارد شده و برای سایرین اگر پس از زیارت قبورشان نمازی خوانده می‌شود خوب است به نیّت هدیه و اهدای ثواب به روح آنان باشد. بنابر این خواندن نماز و هدیه آن به روح هریک از امامزادگان، اولیای الهی، علما، پدر و مادر، دوستان و بستگان بلا اشکال است و دارای ثواب واجر معنوی.

Presented by Ziaraat.Com

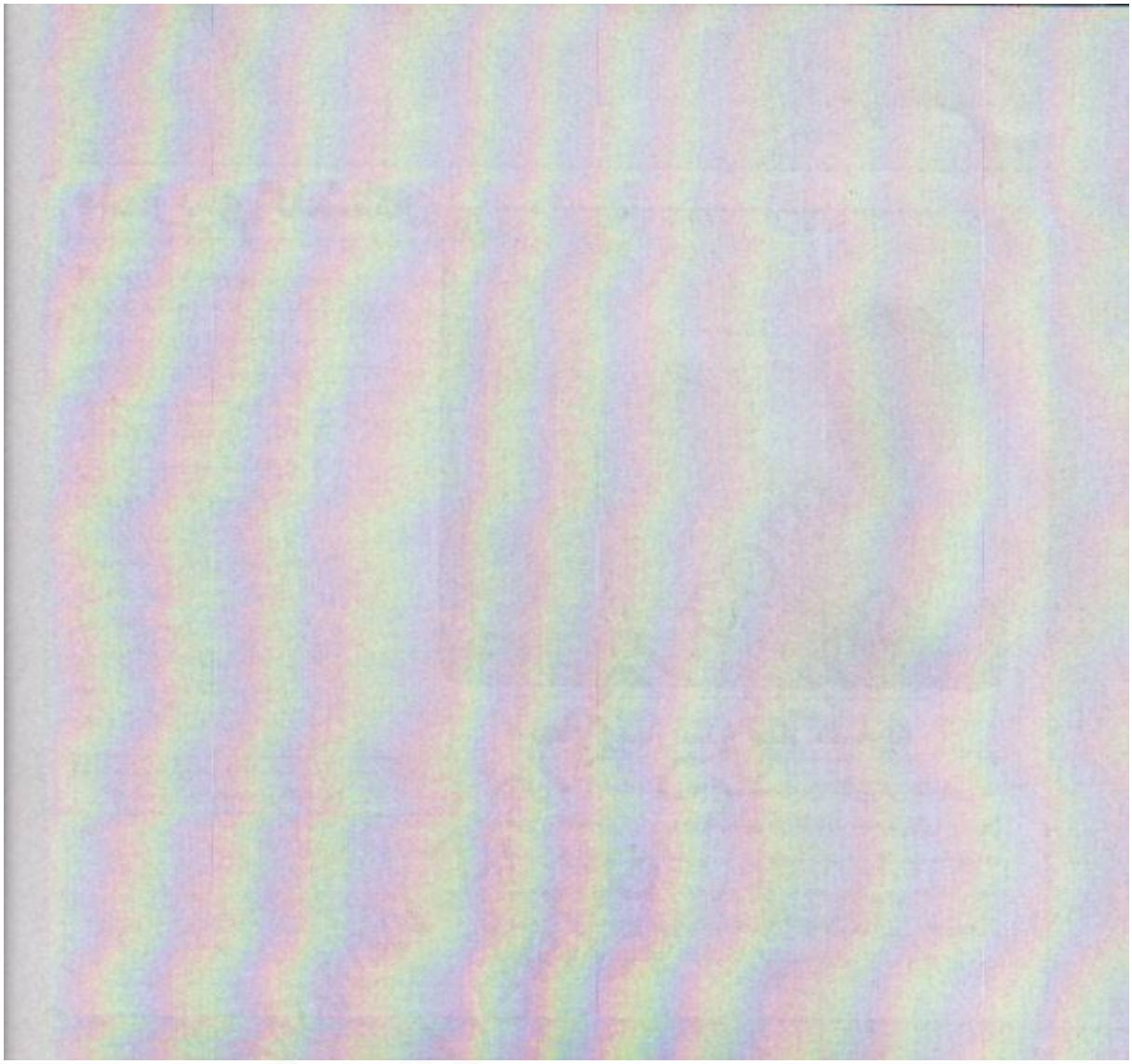

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

• عـــــراق

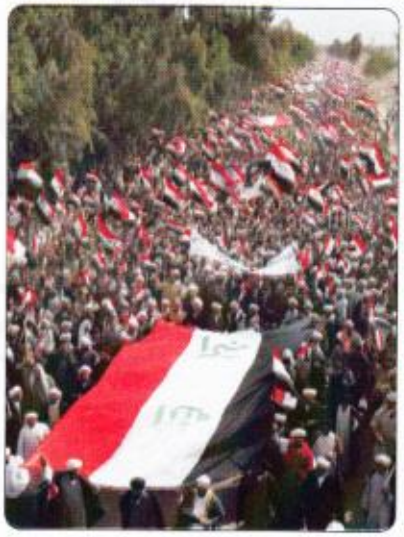

با نام رسمی جمهوری عراق
(به عربی: (الجمهورية العراقية)
از کشورهای خاورمیانه و جنوب غرب آسیاست.

- پایتخت عراق، شهر بغداد است.
- این کشور از جنوب با عربستان سعودی و کویت، از غرب با اردن و سوریه، از شرق با ایران و از شمال با ترکیه همسایه است.
- عراق در جنوب مرز آبی کوچکی با خلیج فارس دارد و دو رود مشهور دجله و فرات که منشأ تمدن‌های باستانی بین‌النهرین در طول تاریخ این کشـورند از شمال کشور به جنوب آن روان هستند و با پیوستن به رود کارون، اروندرود را تشکیل داده و به خلیج فارس می‌ریزند.
- پهناوری عراق ۴۳۸،۳۱۷ کیلومتر مربع است (۵۸م، حدود یک چهارم ایران).
- بیشـتر سرزمین عراق پست و هموار و گرمسـیری است. غرب عراق کویر است و شرق آن جلگه‌های حاصلخیز، ولی بخشی از کردستان عراق (شمال شرق) کوهستانی و سردسیر می‌باشد. عراق یکی از بزرگترین کشورهای دارای منابع نفت می‌باشد.
- جمعیت عراق حدود ۳۰ میلیون نفر است (آمار ۱۳۸۶).
- عراق محل زندگی و شهادت ۶ امام شیعه است و شهرهای نجف، کربلا، کاظمین و سامرا زیارتگاه شیعیان جهان است.
- عراق دارای تمدّن و فرهنگ دیرینه و پُرباری است. سومریان، اکدی‌ها و آشوری‌ها نخستین تمدّن‌های باستانی عراق را چند هزار سال پیش از میلاد بنیاد نهادند. در دوران پیش از اسـلام، عراق کنونی جزئی از ایران بود. پس از اسـلام عراق مرکز حکومت درازمدّت خلافت عباسی شد. از نیمه قرن دهم تا پایان قرن سیزدهم هجری شمسی، عراق تحت حکومت امپراتوری عثمانی قرار داشـت. عراق در سال ۱۲۹۸ (۱۹۱۹) از عثمانی جدا شد و به سرپرستی بریتانیا درآمد و در سال ۱۳۱۱ (۱۹۳۲) استقلال یافت.

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

اطلاعات عمومی کشور عراق

- نام رسمی: جمهوری عربی عراق
- نام محلی: « الجمهورية العربية العراقية » Iraq
- پایتخت: بغداد، جمعیت ۷،۱۴۵،۴۷۰ نفر با حومه (۲۰۰۹)
- روز ملی: انتفاضه شعبانیه = هفدهم شعبان۱۴۱۱هـ.ق،۱۳۷۰ هـ.ش، ۱۹۹۱م،
- نوع حکومت: جمهوری چند حزبی
- رئیس حکومت: جلال طالبانی
- رئیس دولت: نوری المالکی
- قوه مقننه: قانون اساسی موقت در سال ۱۹۶۸، آخرین تغییرات سال ۱۹۹۵؛ مجلس ملی با ۲۲۰ عضو انتخابی و ۳۰ عضو انتصابی رئیس جمهور به مدّت ۴ سال
- مساحت: ۴۳۸۳۱۷ کیلومتر مربع (شصت وپنجمین کشور جهان)
- جمعیت (۲۰۰۹): ۲۸ ۹۴۵ ۶۵۷ نفر (چهل و دومین کشور جهان)
- تراکم جمعیت: ۶۶ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت (۲۰۰۹): ۳۰/۱ نفر در هر هزار نفر
- امید به زندگی (۲۰۰۹): ۶۹/۹۴ ٪ ؛ مردان۶۸/۶ سال، زنان ۷۱/۳۴ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹): ۱۴-۰ سال : ۳۸/۸٪ ؛ ۶۴-۱۵ سال : ۵۸/۲٪ ؛ ۶۵سال و بالاتر: ۳٪
- جمعیت شهری(۲۰۰۶): ۶۷٪
- میزان با سوادی(۲۰۰۰): ۷۴/۱۵٪؛ مردان ۸۴/۱٪، زنان ۶۴/۲٪
- تعداد پزشک (۱۹۹۸): ۱۱،۰۴۶ نفر (هر ۱۹۳۷ نفر یک پزشک)
- نژاد: عرب : ۷۵-۸۰٪ ، کرد : ۲۰-۱۵٪ ، ترکمن،آشوری و غیره : ۵٪
- دین: مسلمان: ۹۷٪ (شیعه : ۶۵-۶۰٪ ؛ سنی : ۳۷-۳۲٪) مسیحی و غیره : ۳٪
- زبان: عربی (زبان رسمی) و کردی
- واحد پول: دینار عراق (ID = 1000) فلس؛ یك دینار = ۱۱ ریال
- تقسیمات کشوری: ۱۸ استان
- میزان بیکاری(۲۰۰۹): ۱۲٪
- کد تلفن عراق: ۰۰۹۶۴

اطلاعات از کتاب : شناسنامه کشورهای جهان - ص ۷۳ + به روز رسانی از طریق اینترنت

Presented by Ziaraat.Com

تاریخ عراق

- حدود ۲۰۰۰ سال پیش از میلاد، سومریان، اکدی‌ها، آشوری‌ها، اموری‌ها، و کلدانی‌ها نخستین اقوامی بودند که حکومت‌هایی را در بین‌النهرین تشکیل دادند. از پادشاهان نامدار این دوره، حمورابی است. قانون‌نامه او نخستین قانون مکتوب و مدوّن جهان محسوب می‌گردد. پایتخت حمورابی شهر بابل بود که بزرگترین و آبادترین شهر دنیای باستان به شمار می‌رفت.
- حدود ۵۰۰ سال پیش از میلاد، کورش، شاهنشاه هخامنشی، مرکز و شمال بین‌النهرین را به قلمرو ایران ملحق کرد و عراق کنونی یکی از ایالات ایران شد.
- پس از هخامنشیان سلوکیان، اشکانیان، و ساسانیان بر عراق حکومت کردند.

در دوره ساسانی، عراق اهمیّت بسیاری یافت و پایتخت شاهنشاهی ایران، یعنی تیسفون در بین‌النهرین قرار داشت. ایوان مداین (طاق کسری) از آثار این دوره است.

- سال ۱۷ هـ.ق به هنگام ظهور اسلام، فاتحان مسلمان در زمان خلیفه دوم، حکومت ساسانی را از بین بردند و عراق، جزئی از قلمروی اسلامی شد.
- سال ۳۵ هـ.ق امیرالمؤمنین علی‌ؑ مرکز حکومت اسلامی را از حجاز به کوفه انتقال داد؛ به این ترتیب عراق اهمیّتی بسیار یافت. سه جنگ بزرگ جمل، صفین و نهروان در این زمان به وقوع پیوست.
- سال ۴۰ هـ.ق امیرالمؤمنین علی‌ؑ در مسجد کوفه به شهادت رسید.
- از سال ۴۱ تا ۱۳۲هـ.ق. سرزمین عراق با حکومت سفیانی و مروانی، بستر حادثه های فراوانی شد.
- سال ۶۱ هـ.ق در دهم محرم (عاشورا) ، واقعه طفّ اتفاق افتاد و امام حسین‌ؑ با ۷۲ تن از بستگان و اصحابش در کربلا به شهادت رسیدند.
- سال ۶۴ هـ.ق قیام توابین پدید آمد، و خون توبه‌کنندگان عراقی بر این سرزمین جاری شد.

Presented by Ziaraat.Com

برج ملویّه

منصور دوانیقی

ملک فیصل اول

ملک غازی

ملک فیصل دوم و دائی‌اش عبدالاله

✓ سال ۶۶ هـ.ق مختار بن ابوعبیده ثقفی، با جلب حمایت محمّد حنفیه (فرزند امام علی علیه‌السلام) شیعیان را گرد خود جمع کرد و دست به قیام زد. قاتلان امام حسین علیه‌السلام و یارانش را دستگیر و مجازات کرد.

✓ سال ۱۲۲ هـ.ق زید بن علی، (نوه امام حسین علیه‌السلام) به خونخواهی جدّش امام حسین علیه‌السلام، علیه هشام بن عبدالملک، خلیفه اموی قیام کرد.

✓ سال ۱۳۲ هـ.ق عباسیان جای حکومت اموی را گرفتند.
ابوالعباس نخستین خلیفه عباسی بود که در کوفه به خلافت نشست.

✓ ۱۴۵ هـ.ق. منصور دوانیقی، پایتخت عباسی را به شهر نوبنیاد بغداد انتقال داد.
بغداد روستایی درکنار رود دجله ونزدیک تیسفون (مداین) بود.

✓ سال ۳۳۴ هـ.ق آغاز حکومت آل بویه که تا سال ۴۴۷ هـ.ق (بیش از یک قرن) ادامه داشت. فرمانروایان آل‌بویه نسبت به برپایی مراسم عاشورا و عید غدیر، تقویت و ترویج مذهب شیعه در عراق ، ساخت مقابر شیعه، به ویژه حرم امام علی علیه‌السلام و امام حسین علیه‌السلام ، سهم به سزایی داشتند.

✓ سال ۶۵۶ هـ.ق حکومت عباسی با یورش هلاکوخان مغول از بین رفت.

✓ اواخر قرن ۹ هجری، شاه اسماعیل اول (صفوی)، عراق را مجدداً جزئی از ایران کرد.

✓ سال ۹۸۵ هـ.ق پس از مرگ شاه تهماسب یکم، عراق به دست حکومت عثمانی افتاد. و یکی از ایالتهای عثمانی محسوب شد.

✓ سال ۱۹۱۰ م (۱۲۹۸ هـ.ق) پس از فروپاشی عثمانی، کشور عراق به تصرّف استعمار انگلستان درآمد.

✓ سال ۱۹۲۰ م قیام مردم عراق علیه سلطه انگلیس به رهبری سید مهدی حیدری، میرزا محمّد تقی شیرازی وشیخ مهدی خالصی.

✓ ۱۹۲۴ م آغاز پادشاهی ملک فیصل اوّل در عراق.

✓ سال ۱۳۴۰ هـ.ق. سید هبة الدین شهرستانی ، رئیس دیوانعالی کشور شد.

✓ ۱۹۴۷ م اعلام استقلال عراق از سوی سازمان ملل.

مجسمه تاریخی شیر بابل

میرزا محمّد تقی شیرازی

شیخ مهدی خالصی

سیّد هبة الدّین شهرستانی

ملک فیصل دوم

Presented by Ziaraat.Com

- سال ۱۹۵۸ م کودتای عبدالکریم قاسم علیه ملک فیصل دوّم و اعلام جمهوری.
- ۱۹۶۳ م کودتای عبد السّلام عارف و کشته شدن عبدالکریم قاسم.
- سال ۱۹۶۶ م عبدالسّلام عارف در یک سانحه هوایی کشته شد و برادرش عبدالرّحمن عارف به جای وی نشست.
- سال ۱۹۶۸ م احمدحسن‌البکر با کودتا، از طریق حزب بعث، به رهبری میشل عفلق، حکومت عراق را به دست گرفت.
- سال ۱۹۷۴ م با استعفای حسن‌البکر، صدام حسین رئیس جمهور عراق شد.
- سال ۱۹۷۵ م قرارداد الجزایر، بین ایران و عراق، برای تعیین مرزهای آبی و خاکی بسته شد.
- سال ۱۹۸۰ م با پیروزی انقلاب اسلامی ایران، صدام قرارداد الجزایر را پاره کرد.
- سال ۱۹۸۱ م صدام به گمان فتح ۳روزه، به ایران یورش برد وجنگی ۸ ساله را به ای‌ن کشور تحمیل کرد.
- سال ۱۹۹۱ م حمله صدام به کشور کویت.
- سال ۲۰۰۳ م حمله نیروهای ائتلاف به ریاست آمریکا و اشغال عراق و سرنگونی صدام.
- سال ۲۰۰۴ م دستگیری صدام.
- سال ۲۰۰۵ م انتخابات وتشکیل دولت به ریاست جمهوری جلال طالبانی ونخست وزیری ابراهیم جعفری.
- سال ۲۰۰۶ م اعدام صدام توسط دولت عراق به نخست وزیری نوری المالکی.

گفتنی است که از زمان اشغال عراق توسط آمریکا، بیش از یک میلیون عراقی درپی حملات اشغال‌گران و بمب گذاری ها وعملیات انتحاری گروه‌های افراطی و وهابیون از جمله القاعده در عراق کشته شده‌اند.

عبدالکریم قاسم

عبد الرّحمن عارف

احمد حسن البکر

جنگ تحمیلی عراق علیه ایران

اعدام صدام

نخست وزیر نوری سعید

عبد السلام عارف

میشل عفلق
تئوریسین حزب بعث

قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر

حمله عراق به کویت

Presented by Ziaraat.Com

• پول عراق

واحد پول کشورعراق، «دینار» است. وجمع عربی آن «دنانیر» است.
این واژه از دیناریوس که واحد پول امپراتوری روم بود، گرفته شده است.
ارائه دینار توسط بانک مرکزی عراق انجام می‌گیرد.
دینار عراقی از سال ۱۹۳۱ به گردش افتاد و از آن زمان تاکنون چند نوع وجود داشته و به کار رفته است.
سابقا واحد پول عراق « درهم» بود که به صورت سکه رواج داشت ولی امروزه دیگر سکه در عراق رواجی ندارد.

• فاصله شهرها ازیکدیگر

	دهوک	موصل	اربیل	سلیمانیه	کرکوک	تکریت	بعقوبه	بغداد	رمادی	حله	کربلا	کوت	نجف	نصیریه	اماره	سماوه	دیوانیه	بصره
دهوک	۶۹																	
موصل	۱۵۳	۸۳																
اربیل	۳۵۵	۲۸۸	۲۰۲															
سلیمانیه	۲۹۰	۲۳۱	۲۰۵	۲۲۱														
کرکوک	۲۴۸	۱۷۷	۹۳	۱۰۹	۱۱۲													
تکریت	۵۳۱	۳۹۳	۳۰۸	۲۶۷	۲۴۱	۲۱۵												
بعقوبه	۴۶۵	۳۹۶	۳۵۰	۳۳۱	۱۷۵	۲۵۵	۶۶											
بغداد	۵۷۵	۵۰۶	۴۶۰	۴۴۲	۲۸۵	۳۶۵	۱۷۶	۱۱۰										
رمادی	۵۶۵	۴۹۶	۴۷۱	۴۳۱	۲۷۵	۳۵۵	۱۶۶	۱۰۰	۲۱۰									
حله	۵۸۳	۵۰۴	۴۶۸	۴۳۹	۲۹۳	۳۷۲	۱۸۴	۱۰۸	۲۱۸	۴۲								
کربلا	۶۳۷	۵۸۸	۵۵۲	۵۰۳	۳۴۷	۴۲۷	۲۳۸	۱۷۲	۲۸۲	۲۷۲	۲۸۰							
کوت	۶۲۶	۵۵۷	۵۱۱	۴۹۲	۳۳۶	۴۱۶	۲۲۷	۱۶۱	۲۷۱	۶۱	۷۸	۳۳۳						
نجف	۸۴۰	۷۷۱	۷۲۵	۷۰۶	۵۵۰	۶۳۰	۴۴۱	۳۷۵	۴۸۵	۳۷۵	۳۱۷	۱۸۷	۳۵۸					
نصیریه	۸۳۱	۷۶۲	۷۱۶	۶۹۷	۵۴۱	۶۲۱	۴۳۲	۳۶۶	۴۷۶	۴۶۶	۴۸۴	۱۹۷	۵۲۷	۳۸۴				
اماره	۷۳۵	۶۶۶	۶۲۰	۶۰۱	۴۴۵	۶۲۵	۳۲۶	۲۷۱	۳۸۰	۱۷۰	۲۱۲	۲۹۲	۱۵۵	۱۰۵	۴۸۹			
سماوه	۶۴۶	۵۷۷	۵۲۱	۵۱۲	۳۶۷	۴۳۶	۲۴۷	۱۸۱	۲۹۱	۸۱	۱۲۳	۳۵۳	۶۵	۱۹۳	۵۴۶	۸۹		
دیوانیه	۱۰۱۴	۹۴۵	۸۹۹	۸۸۰	۷۲۴	۸۰۴	۶۰۵	۵۴۹	۶۵۹	۴۸۳	۵۲۴	۳۷۷	۴۶۷	۲۰۸	۱۸۲	۳۱۳	۴۰۲	
بصره																		

Presented by Ziaraat.Com

• تقسیمات کشوری عراق

■ موقعیت کشور عراق در منطقه خاورمیانه

استان	جمعیت
انبار	۱.۴۸۶.۰۰۰
بابل	۱.۶۵۱.۶۰۰
بغداد	۷.۱۴۵.۵۰۰
بصره	۱.۹۱۲.۵۰۰
دهوک	۵۰۵.۵۰۰
ذی قار	۱.۴۱۶.۳۰۰
دیاله	۱.۵۶۰.۶۰۰
اربیل	۱.۵۴۳.۴۰۰
کربلا	۸۸۷.۹۰۰
میسان	۸۲۴.۱۰۰
مثنی	۶۱۵.۰۰۰
نجف	۱.۰۸۱.۲۰۰
نینوا	۳.۸۱۱.۱۰۰
قادسیه	۹۹۰.۵۰۰
صلاح الدین	۱.۱۹۱.۴۰۰
سلیمانیه	۱.۸۹۳.۶۰۰
تمیم	۹۰۲.۰۰۰
واسط	۱.۰۶۵.۰۰۰
جمعیت عراق :	۲۹.۶۸۲.۱۰۰

۱۴۵۸ کیلومتر مرز با ای‌ران
۱۸۱ کیلومتر مرز با اردن
۲۴۰ کیلومتر مرز با کوی‌ت
۸۱۴ کیلومتر مرز با عربستان سعودی
۶۰۵ کیلومتر مرز باسوری‌ه
۳۵۲ کیلومتر مرز با ترکی‌ه

Presented by Ziaraat.Com

• تقسیمات قومی و مذهبی عراق

نمودار ادیان مردم عراق

نمودار اقوام مردم عراق

عرب های شیعه: شیعیان که اکثریت جمعیت عراق را تشکیل می دهند، بیشتر در جنوب عراق ساکنند.

عرب های سنّی: عرب های سنّی ۲۰٪ جمعیت عراق را تشکیل می دهند، از نظر جغرافیایی، در بخش شمالی کشور تمرکز یافته‌اند.

کردها: اکثر جمعیت کرد عراق ، امروز در مناطق کوهستانی شمال شرق کشور سکونت دارند. سلیمانیه و موصل، کانون اصلی آنها محسوب می‌شود. اکثر آنان سنّی شافعی هستند.

سایر اقلیت ها: درشهرهای شمالی، ترک زبان‌هایی زندگی می کنند که مردم محلّی، آنان را **ترکمن** می‌خوانند. این افراد ۲ تا ۳ درصد مردم عراق را تشکیل می‌دهند.

تا سال ۱۹۵۱ م، جمعیت غیرمسلمان عراق تقریبا ۶٪ کل جمعیت را تشکیل می داد، که یهودیان بیشترین بودند. با اشغال فلسطین و تأسیس دولت اشغالگر اسرائیل در سال ۱۹۴۸ م تقریبا تمامی یهودیان مهاجرت کردند. مسیحیان که بیشتر پیرو کلیسای کلدانی هستند ، حدود ۳٪ جمعیت عراق را تشکیل می دهند.

جمعیت عراق از نظر مذهبی به دو فرقه بزرگ اسلامی یعنی **شیعه** و **سنّی** تقسیم می‌شوند.

حدود ۶۰ ٪ مردم عراق شیعه، ۳۷٪ سنّی و ۳٪ پیروان سایر ادیان (مسیحیان، یهودیان، آشوریان و...) هستند.

از نظر نژاد، اقوام مختلفی در عراق زندگی می کنند؛ ۷۰٪ **عرب**، ۲۰٪ **کرد**، ۴٪ **فارس** و ۵٪ **ترکمن** آشوری و سایر اقوام.

در سنوات متمادی، عدّه‌ای از مردم ایران به آن جا مهاجرت کرده‌اند و به واسطه وجود اعتاب مقدّسه ، شیعیان به این سرزمین مسافرت می کنند.

با آن که زبان رسمی کشور عراق، عربی است، با این وجود به زبان‌های کردی، ترکی و فارسی نیز صحبت می‌شود. زبان های دیگر نیز مانند آرامی ، عبری و سریانی وجود دارند که ویژه معابد هستند لکن تمام این زبان‌ها در زبان رسمی که عربی است مستهلک گردیده و دین رسمی اسلام است.

Presented by Ziaraat.Com

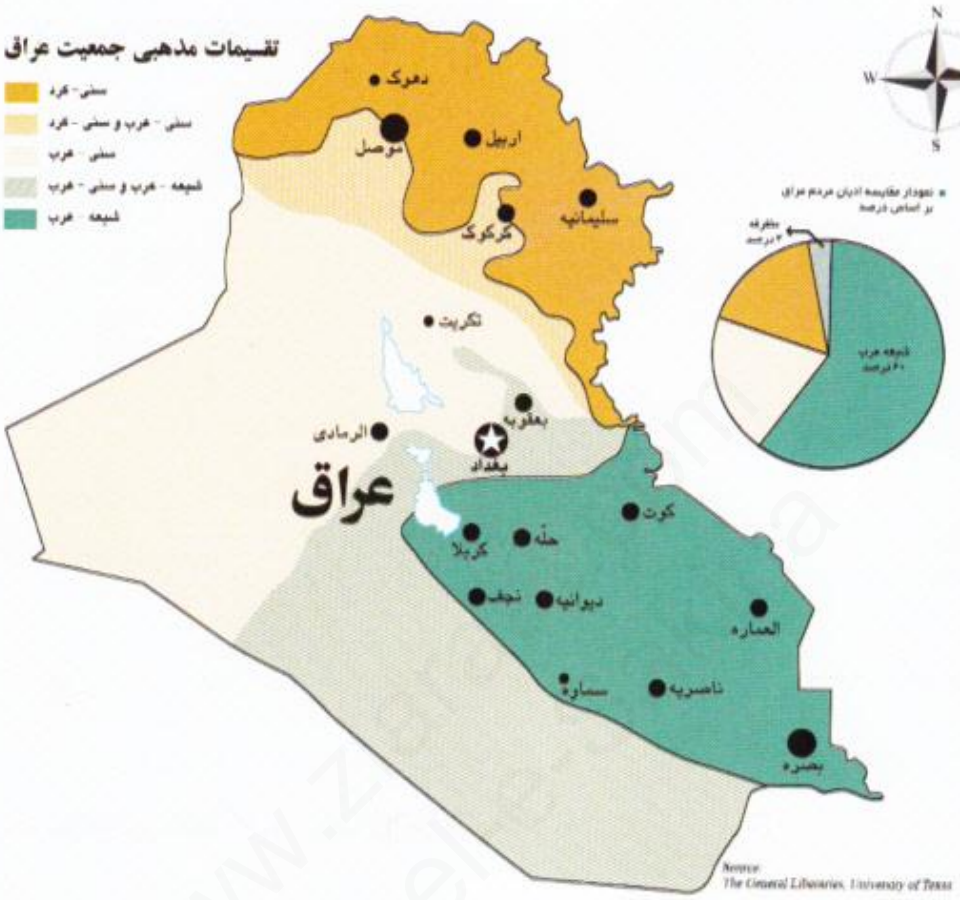

Presented by Ziaraat.Com

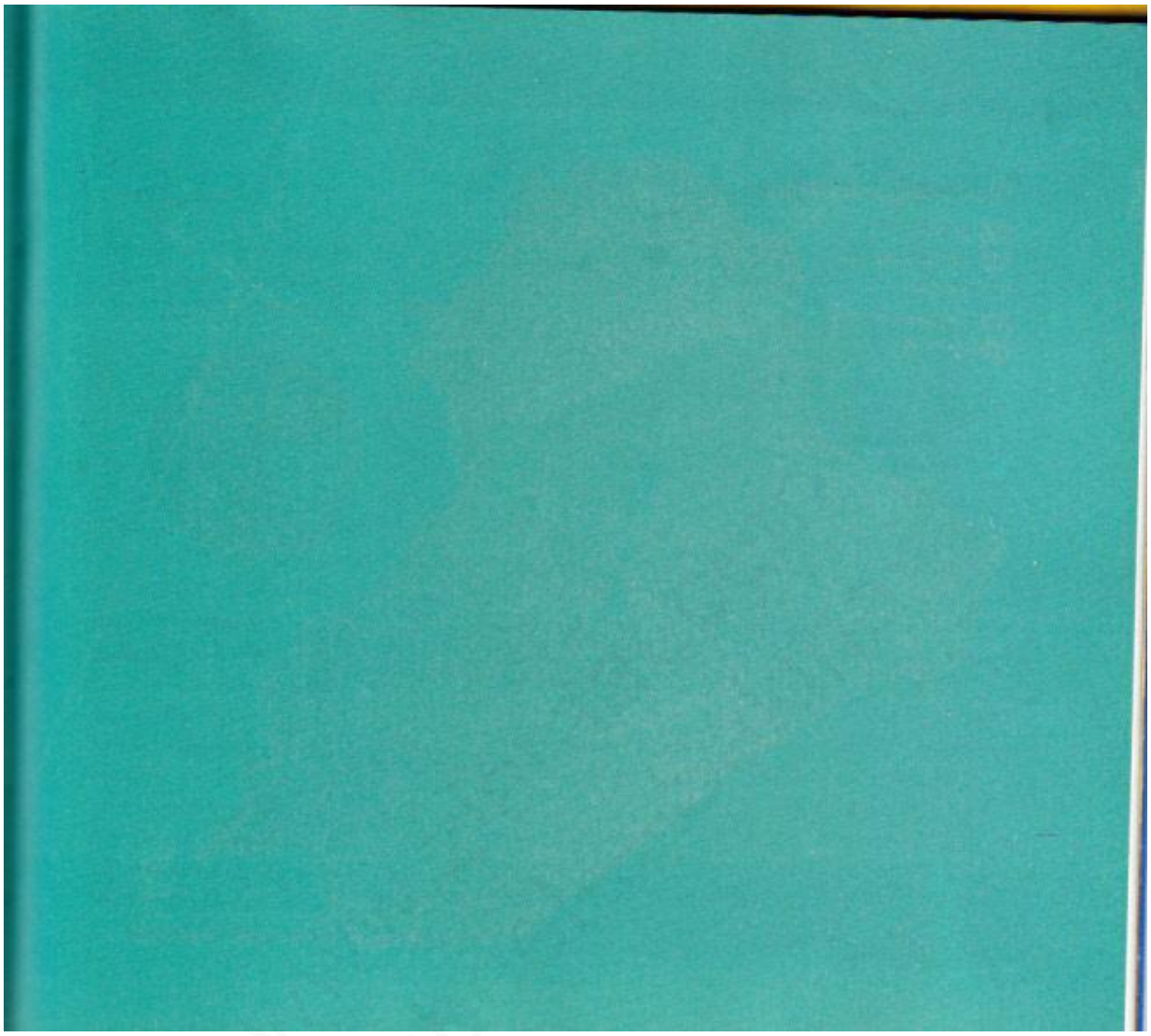

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

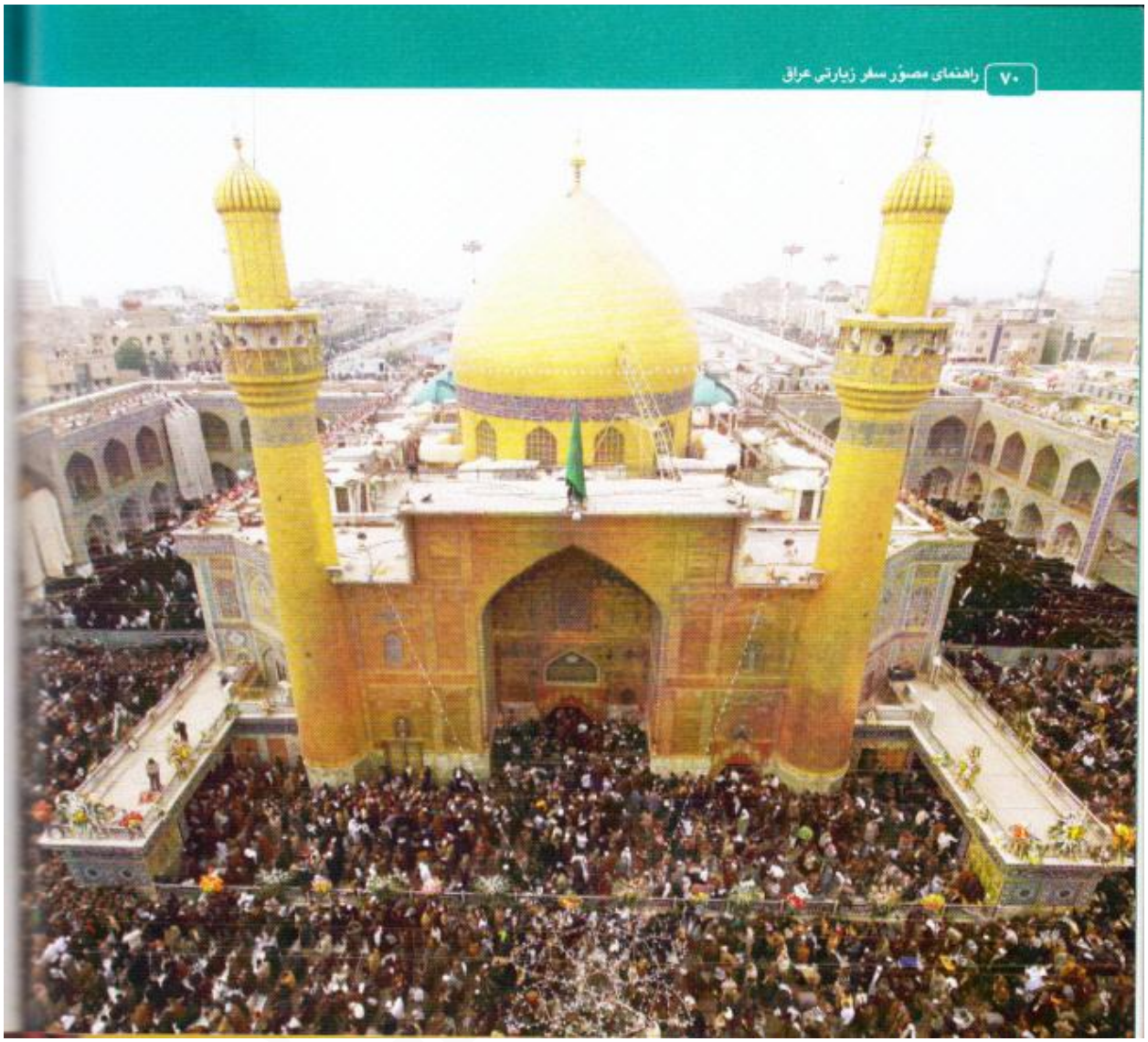

Presented by Ziaraat.Com

• تاریخچه شهر نجف

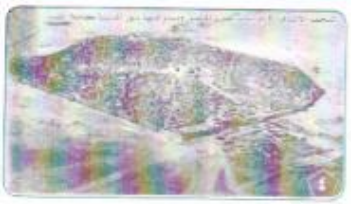

شهر نجف که هم اکنون به شهر کوفه متّصل شده است، از زمان طوفان نوح، سرزمین بلندی بوده که آب آن را فرا نمی‌گرفته.
نجف، مخفف «نی جَف» است؛ یعنی دریا خشک شد.[۱]
در قرون گذشته به نجف «مشهد امیرالمؤمنین علیه‌السلام» یا «مشهد علی علیه‌السلام» هم می‌گفتند. نام این سرزمین «غریّ» هم بوده، و به ساکن یا اهل آنجا «غروی» گفته می‌شود.[۲] در روایات، با نام‌های الطور، الظهور، الجودی، الرّبوه، بانقیا، وادی السّلام، بُراثا، حیره و اللسان هم از آن یاد شده است.
طبق روایات، نجف مهبط اولیای خدا، خانه هجرت انبیا و محل قرار کشتی نوح علیه‌السلام بوده و ابراهیم خلیل علیه‌السلام در این سرزمین زیسته است.
علی علیه‌السلام نگاهی به وادی مرتفع پشت کوفه (ظهرالکوفه) افکند و فرمود: چه قدر منظره‌ات زیبا و ژرفای درونت پاکیزه و معطر است. خدایا قبر مرا در این سرزمین قرار بده.[۳] وقتی حضرت امیر در سال ۴۰ هجری شهید شد، امام حسن و امام حسین علیهماالسلام طبق دستور آن حضرت، پیکرش را شبانه و پنهانی تشییع کردند و در مرقد پاکش در نجف به خاک سپردند تا خوارج نسبت به بدن مطهّر او جسارت نکنند.[۴] در شب دفن، تابوتی را بر شتری بستند و همراه افراد موثق، از کوفه بیرون بردند، تا وانمود کنند که به مدینه می‌برند. استری را نیز با جنازه‌ای پوشانده بیرون بردند، تا وانمود کنند که در «حیره» دفن می‌کنند. در مسجد و دارالإماره و منزل یکی از اصحاب و در «کُناسه» و «ثوّیه» چند قبر کندند و بدین صورت جز اصحاب خاصّ و فرزندان آن حضرت، کسی از محل دقیق دفن حضرت اطلاع نداشت.[۵]

Presented by Ziaraat.Com

علاّمه مجلسی می‌نویسد:

«علّت پنهان بودن قبرامیرالمؤمنین، ترس از خوارج و منافقین بوده وکسی جز خواصّ شیعه از جای مخفی آن اطلاع نداشت، تا اینکه در زمان خلفای عباسی، امام صادق به حیره آمد وموضع قبر را نمایاند و از آن پس تاکنون، شیعه، قبر امام را در همان موضع زیارت می‌کند».[۶]

امام سجاد به طور مخفیانه آن را زیارت می‌کرد، امام باقر در عهد بنی‌مروان از آن خبر داشت و گاهی به زیارت می‌رفت. امام صادق در عصر عباسیان که چندین بار به عراق احضار شد، در مسیر راه، موضع قبر شریف را به یاران مخصوص که همراهش بودند، نشان می‌داد. به تدریج برای همه جایگاه آن آشکار و محل زیارت و رفت و آمد گشت و در زمان هارون کاملاً از آن حالت پنهانی درآمد.[۷]

هارون که به شکار رفته بود، در منطقه «غریّین» آهوانی را دیدند. در پی آنها باز و سگ شکاری فرستادند. پس از مدّتی آهوان به تپه‌ای پناهنده شدند. بازها و سگ‌ها برگشتند. هارون‌تعجّب کرد. آهوان از تپه پایین آمدند، بازها و سگ‌ها دوباره در پی آنها روان شدند، آهوان باز هم به آن تلّ پناه بردند. سه بار این صحنه تکرار شد. به دستور هارون پیرمردی را از بنی‌اسد در آن منطقه یافته، آوردند. هارون ماجرای تپّه را پرسید. او امان خواست؛ سپس به نقل از پدرانش گفت که در این تپّه، قبر علی‌بن ابی‌طالب است، خداوند آن را حرم و پناهگاه قرار داده و هرکه به آنجا پناه آورد، ایمن است. هارون متأثّر شد و گریست...[۸]

پس از آشکار شدن قبر امیرالمؤمنین در نجف، آبادانی در اطراف مرقد مقدّس، از سال ۱۷۰ هجری شروع شد و شیعیان به خصوص علویان در آن جا ساکن شدند و با گذشت زمان آبادتر و پرجمعیّت‌تر شد. یك قرن نگذشته بود که در نجف، غیر از شیعیان بیش از ۱۹۰۰ نفر از سادات علوی می‌زیستند و به تدریج رونق بیشتری یافت.[۹]

با گذشت زمان، نجف به شهری آباد تبدیل شد که عاشقان حق وشیفتگان اهل‌بیت به آنجا روی آوردند. شیخ طوسی در قرن پنجم، حوزه علمیه نجف را تأسیس کرد.[۱۰] و این شهر، مهد علم و کانون معارف اهل‌بیت گشت و از حوزه هزارساله نجف، هزاران دانشمند، فقیه و محدّث برخاست. هم اکنون قبر بسیاری از علمای اسلام در نجف است.

اکنون نجف، هم یك شهر مقدّس و زیارتی است، هم از لحاظ علمی، شهره آفاق است و در سده‌های اخیر تربیت‌کننده صدها فقیه و مرجع تقلید بوده است. امام خمینی سال‌های تبعید خود را در نجف گذراند و پایه‌های نظری حکومت اسلامی و ولایت فقیه را در درس‌های خارج فقه این حوزه استوار ساخت.

تلخیص از کتاب فرهنگ غدیر / جواد محدّثی

۱. موسوعة العتبات المقدسة، ج ۱ (بخش نجف)، ص ۱۲.
۲. موسوعة العتبات المقدسة، ج ۷، ص ۱۲ و ۱۴.
۳. بحارالأنوار، ج ۹۷، ص ۲۳۷.
۴. ارشاد القلوب، دیلمی، ج ۲، ص ۳۸۶.
۵. معجم‌القبور، سیّدمحمّدمهدی موسوی اصفهانی، ج ۱، ص ۳۶۷.
۶. بحارالأنوار، ج ۴۲، ص ۳۳۸.
۷. تاریخ الشیعه، محمّدحسین المظفری، ص ۹۴.
۸. ارشاد، مفید، ج ۱ ص ۲۶، من لایحضره الفقیه، ج ۲، ص ۵۸۶.
۹. ماضی‌النجف وحاضرها، جعفرآل‌حبوبه نجفی، ج ۱، ص ۱۸.
۱۰. همان، ص ۳۱.

Presented by Ziaraat.Com

تاریخ بنای مرقد امام علی علیه‌السلام

بنای مرقد امیرالمؤمنین علیه‌السلام تاریخی هزار و چهارصد ساله دارد.

- ۴۰ هـ ق . ۲۱ رمضان امیرالمؤمنین علیه‌السلام به شهادت رسید . حسنین علیهماالسلام طبق وصیت مولا ، حضرت را درنجف به خاک سپردند.
- ۱۳۳ هـ ق . امام صادق علیه‌السلام در زمان منصور عباسی برای اوّلین بار، مکان قبر امیرالمؤمنین علیه‌السلام را نمایان کرد.
- ۱۶۵ هـ ق . در زمان هارون الرشید، ضریحی از سنگ سفید و نخستین بقعه بر مزار امام ساخته شد.
- ۲۳۶ هـ ق . متوکّل عباسی، مرقد امیرالمؤمنین علیه‌السلام را ویران کرد.
- ۲۸۰ هـ ق . محمّد بن زید از پادشاهان شیعی طبرستان، عمارتی باشکوه بر مرقد مطهّر بناکرد که صحن آن هفتاد حجره داشت.
- ۳۱۷ هـ ق . ابوالهیجا - حاکم شیعی موصل - گنبد باعظمتی بر فراز مرقد مطهّر ساخت وحرم را فرش کرد.
- ۳۶۳ هـ ق . عضدالدوله - از پادشاهان شیعی آل‌بویه - حرم را توسعه داد و عظیم‌ترین بنا را بر آن استوار کرد .
- ۴۳۴ هـ ق . شیخ طوسی از بغداد به نجف مهاجرت کرد و حوزه علمیه نجف را تأسیس کرد.
- ۶۷۶ هـ ق . عطاملك جوینی - صاحب دیوان ایلخانان - با حفر کانالهایی، آب را به نجف آورد.
- ۷۵۵ هـ ق . بر اثر آتش سوزی چوب‌های نفیس و زیبای آن به سرعت شعله‌ور شد و آتش را به دیگر جاها منتقل کرد. گفته‌اند دو قرآن، که به خط مبارك آن حضرت در داخل حرم نگه‌داری می‌شد، سوخت و از بین رفت.
- ۷۶۰ هـ ق. ایلخانان مغول و گماشته‌های آنان از جمله سلطان اویس جلایری کار بازسازی حرم را به انجام رساندند.
- ۱۰۳۳ هـ ق. شاه عباس صفوی ضمن زیارت مرقد آن حضرت، دستورهایی برای تعمیر حرم گنبد و صحن صادر کرد.
- ۱۰۴۷ هـ ق. شاه صفی - نوه شاه عباس صفوی - وزیر خود، میرزا تقی مازندرانی را امر کرد تا اطراف صحن و حرم را توسعه دهد.
- ۱۱۵۶ هـ ق . نادر شاه افشار دستور داد کاشی‌های گنبد وگلدسته‌ها را برداشتند و به جای آن، از خشت طلایی استفاده کردند.
- ۱۳۱۱ هـ ق . آقامحمدخان قاجار ضریحی از نقره به آستان تقدیم کرد.
- ۱۳۳۶ هـ ق . فتحعلی‌شاه نیز تعمیراتی در حرم انجام داد.
- ۱۴۲۴ هـ ق . با سرنگونی صدام ، تغییرات گسترده و بی‌سابقه در حرم انجام شده و طرح توسعه عظیمی هم اکنون در حال اجراست.

Presented by Ziaraat.Com

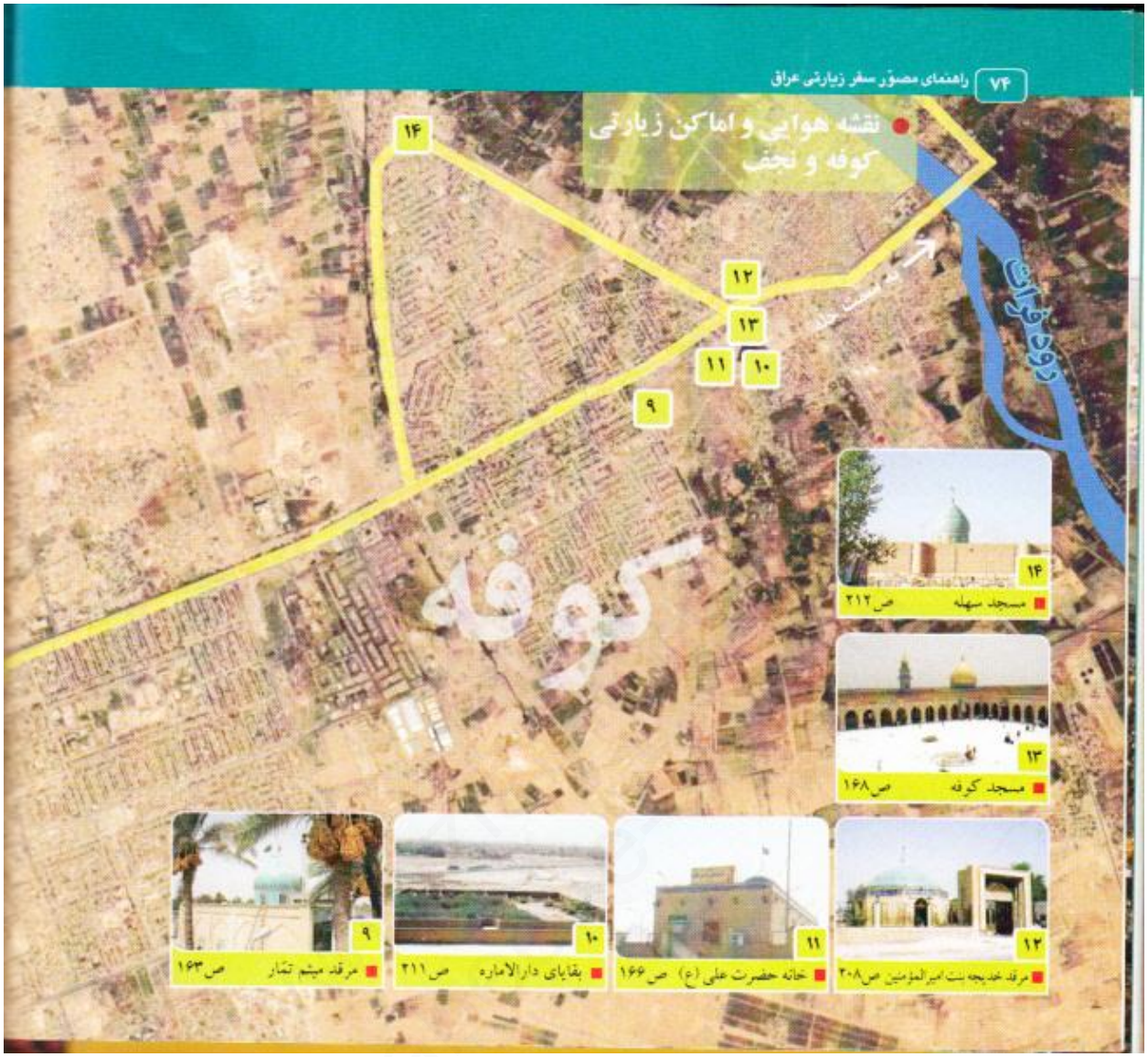

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

● شهر قدیم نجف و اماکن موجود

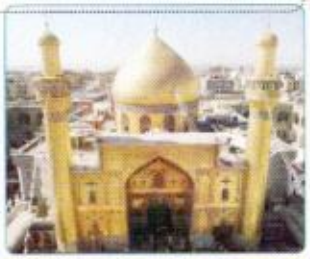
۱ حرم مطهّر امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام

۲ مقام امام زین‌العابدین علیه‌السلام

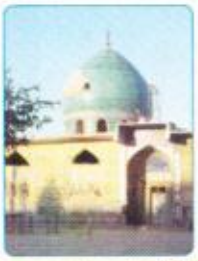
۳ صافی صفا یمانی

۴ هود و صالح علیهما‌السلام

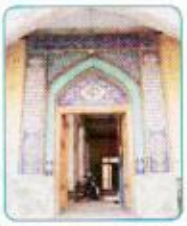
۵ مسجد شیخ طوسی

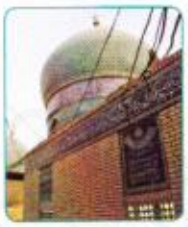
۶ مرقد صاحب جواهر

۷ مرقد کاشف الغطاء

۸ بیت آیةالله سیستانی

۹ مسجد هندی و کتابخانه و مرقد آیةالله سیّد محسن حکیم

۱۰ کتابخانه امیرالمؤمنین و مرقد علامه امینی

۱۱ بیت امام خمینی قدس‌سره

۱۲ مرقد و مدرسه آیةالله سید عبد الاعلی سبزواری

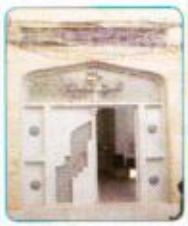
۱۳ مسجد شیخ انصاری

۱۴ کتابخانه امام حسن علیه‌السلام

۱ ص ۹۰
۲ ص ۱۳۹
۳ ص ۱۳۹
۴ ص ۱۳۶
۵ ص ۱۵۱
۶ ص ۵۱۳
۷ ص ۵۱۲
۸ ص ۱۵۴
۹ ص ۱۵۱
۱۰ ص ۵۳۰
۱۱ ص ۱۴۸
۱۲ ص ۱۵۳
۱۳ ص ۱۵۱
۱۴ ص ۱۴۹

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

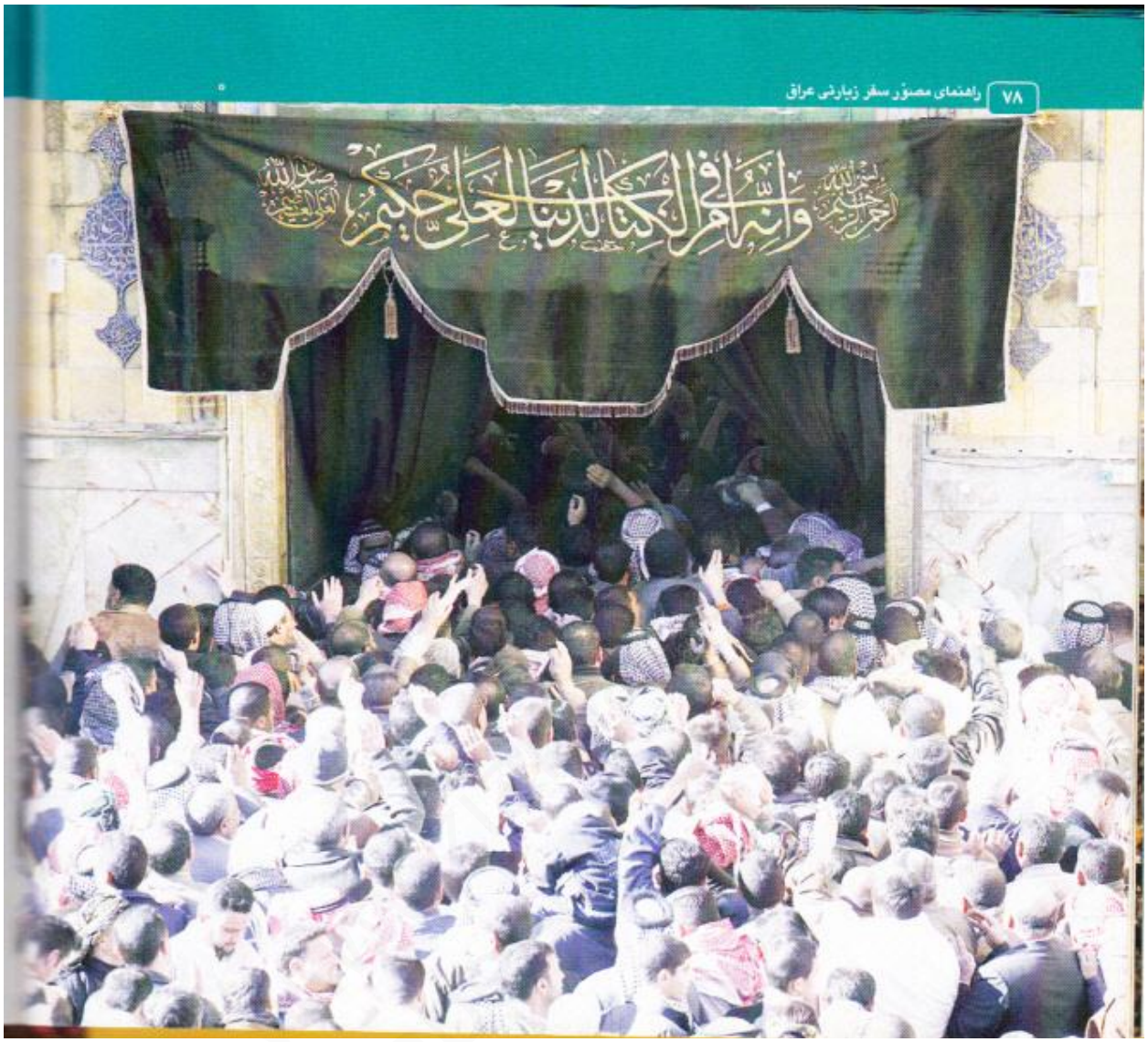

Presented by Ziaraat.Com

ایام مخصوص زیارت امیرالمؤمنین علیه‌السلام

- ۱۳ رجب، روز ولادت آن حضرت؛
- شب اول ربیع‌الاول که شب خفتن او در بستر پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله در شب هجرت است؛
- روز ۱۷ رمضان روز پیروزی در جنگ بدر؛
- روز ۲۰ رمضان روز بالا رفتن آن حضرت بر دوش پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله برای شکستن بت‌ها؛
- ۲۱ رمضان روز شهادت آن حضرت؛
- روز ۱۷ شوال روز مواسات حضرت در جنگ اُحد و روز ردّ الشمس؛
- روز ۲۷ رجب روز فتح خیبر به دست آن حضرت و روز مبعث؛
- ۱۵جمادی الاول روز فتح بصره؛
- اوّل ذی‌حجّه روز مأموریت برای قرائت آیات برائت بر مشرکین؛
- ۹ ذی‌حجّه روز بسته شدن همه درهای منازل به مسجد پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله جز درِ خانه علی علیه‌السلام؛ روزعرفه
- ۲۴ ذی‌حجّه روز مباهله و روز صدقه دادن انگشتر در نماز؛
- ۲۵ ذی‌حجّه روز نزول سوره هل‌اتی، روز ازدواج با فاطمه علیهاالسلام و روز بیعت مردم برای خلافت.[1]

۱. بحارالأنوار، ج ۹۷ ص، ۳۸۳.

شیخ عباس قمی در کتاب مفاتیح الجنان بعد از نقل زیارات مطلقه امیرالمؤمنین علیه‌السلام - که در همه اوقات می‌شود بااین زیارات حضرت را زیارت نمود و مطلق است و به روز و شب خاصی اختصاص ندارد - زیارات مخصوصی را برای سه مناسبت زیر نیز می آورد:

- الف . هیجدهم ذی‌حجّه روز عید غدیر خم
- ب . هفدهم ربیع‌الاول روز ولادت نبی مکرّم اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله
- ج . بیست و هفتم رجب مبعث پیامبرِ بزرگوار اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله

کسانی که در ایّام مخصوص، توفیق تشرّف پیدا می کنند، برای کسب فیض بیشتر به مفاتیح مراجعه نمایند.

Presented by Ziaraat.Com

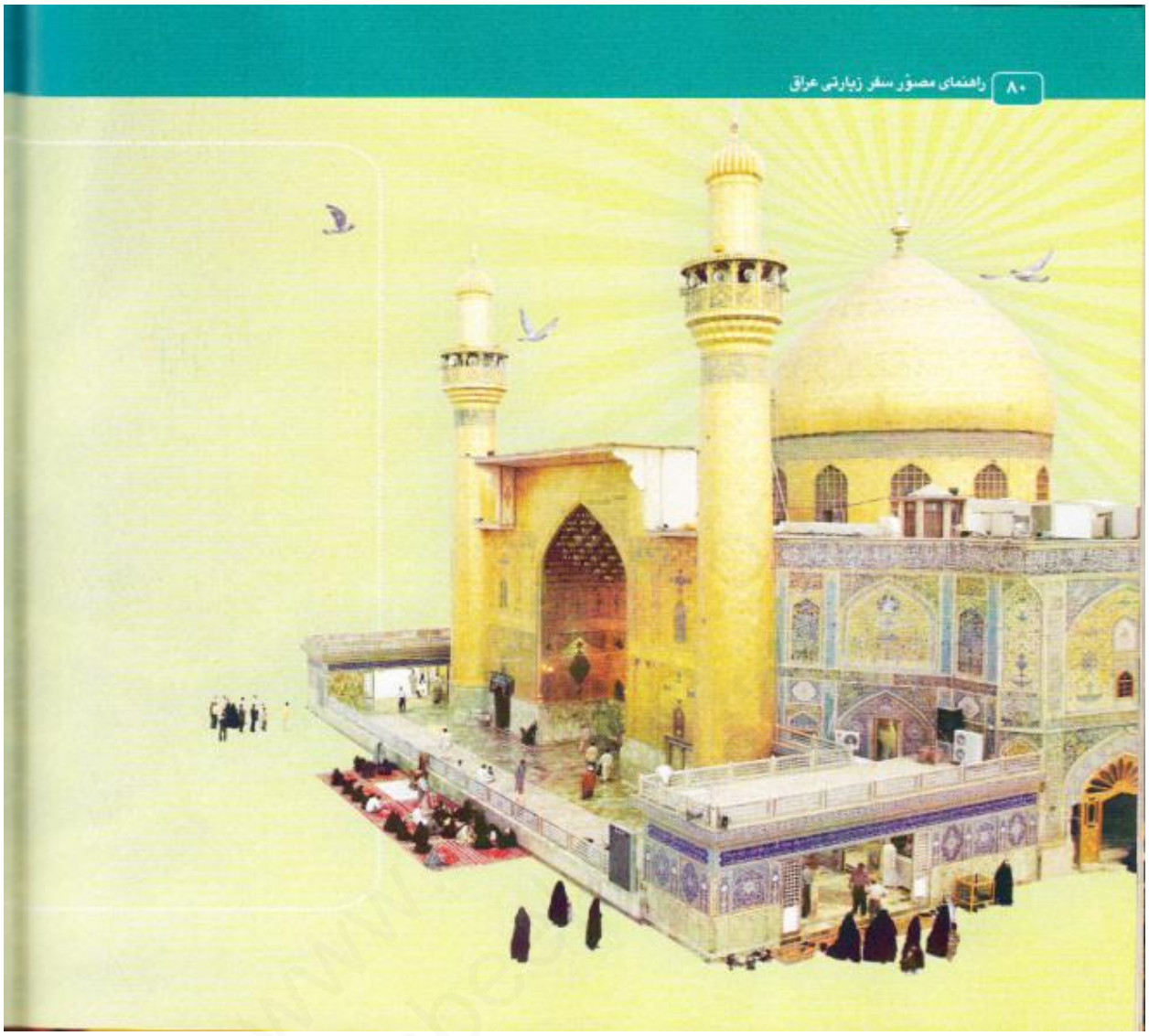

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم دوم: امام اول، امیرمؤمنان حضرت علی ﷺ

نام:	علی ﷺ
کنیه:	ابوالحسن، ابوالحسنین، ابوتراب
لقب :	امیرالمؤمنین (ع) ، مرتضی
پدر و مادر:	ابوطالب، فاطمه بنت اسد
زمان ولادت:	سیزدهم رجب، ده سال قبل از بعثت
مکان ولادت:	شهر مکّه، درون کعبه
نقش انگشتر :	الملک لله الواحد القهّار
اولاد :	۲۷ فرزند
دوران خلافت:	سال ۳۶ تا ۴۰ هـ .ق (حدود ۴ سال و ۹ ماه)
آغاز امامت:	۲۸ صفر المظفر سال دهم هجرت
مدّت امامت:	۳۰ سال
زمان شهادت:	شب ۲۱ رمضان سال ۴۰ هجری
مکان شهادت:	مسجد کوفه
سبب شهادت :	ضربت ابن ملجم مرادی (علیه اللّعنة)
عمر شریف:	۶۳ سال
مرقد شریف:	نجف اشرف
دوران عمر:	در چهار بخش: ۱. دوران کودکی (حدود ۱۰ سال) ۲. دوران ملازمت با پیامبر(ص) (حدود ۲۳ سال) ۳. دوران کناره‌گیری از دستگاه خلافت (حدود ۲۵ سال) ۴. دوران خلافت (حدود ۴ سال و ۹ ماه)

Presented by Ziaraat.Com

■ رسول خدا صلی الله علیه و آله به حضرت علی علیه السلام فرمود:

«إنَّ الله قد جعَلَ قبرَکَ و قبرَ وُلدَکَ بقاعاً من بقاع الجنَّة و عَرصةً من عَرصاتها
و أنَّ الله جعَلَ قُلُوبَ نُجباء من خلقه و صفوة عباده تحنُّ إلیکُم وتحتمِلُ المذلَّة و الأذی فیکُم
و یُعمّرونَ و یکثّرونَ زیارتها تقرُّباً منهُم إلی‌الله ومودّتاً منهُم لرسُوله.
أولئک یا علیُّ المخصُوصُونَ بشفاعتی و الواردُونَ حوضی و هُم زُوّاری غداً فی‌الجنَّة»

خداوند، قبر تو وفرزندانت را از بقعه‌ها وعرصات بهشتی قرار داده وقلوب بندگان برگزیده و نجیب خود را به‌سوی شما متمایل ساخته است، به گونه‌ای که در راه شما شکنجه و آزار و تحقیر را متحمّل می‌شوند، ولی قبور شما را آباد می‌کنند و به عنوان تقرّب به خداوند و دوستی با پیامبر، فراوان به زیارت آن قبور می‌آیند.
آنان اختصاص یافتگان به شفاعت منند و وارد شوندگان بر حوض (کوثر) من؛ و هم آنان فردا، در بهشت زوّار منند.

□ وسائل الشیعة، ج ۱۰ ص ۲۹۸ ح ۱.

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

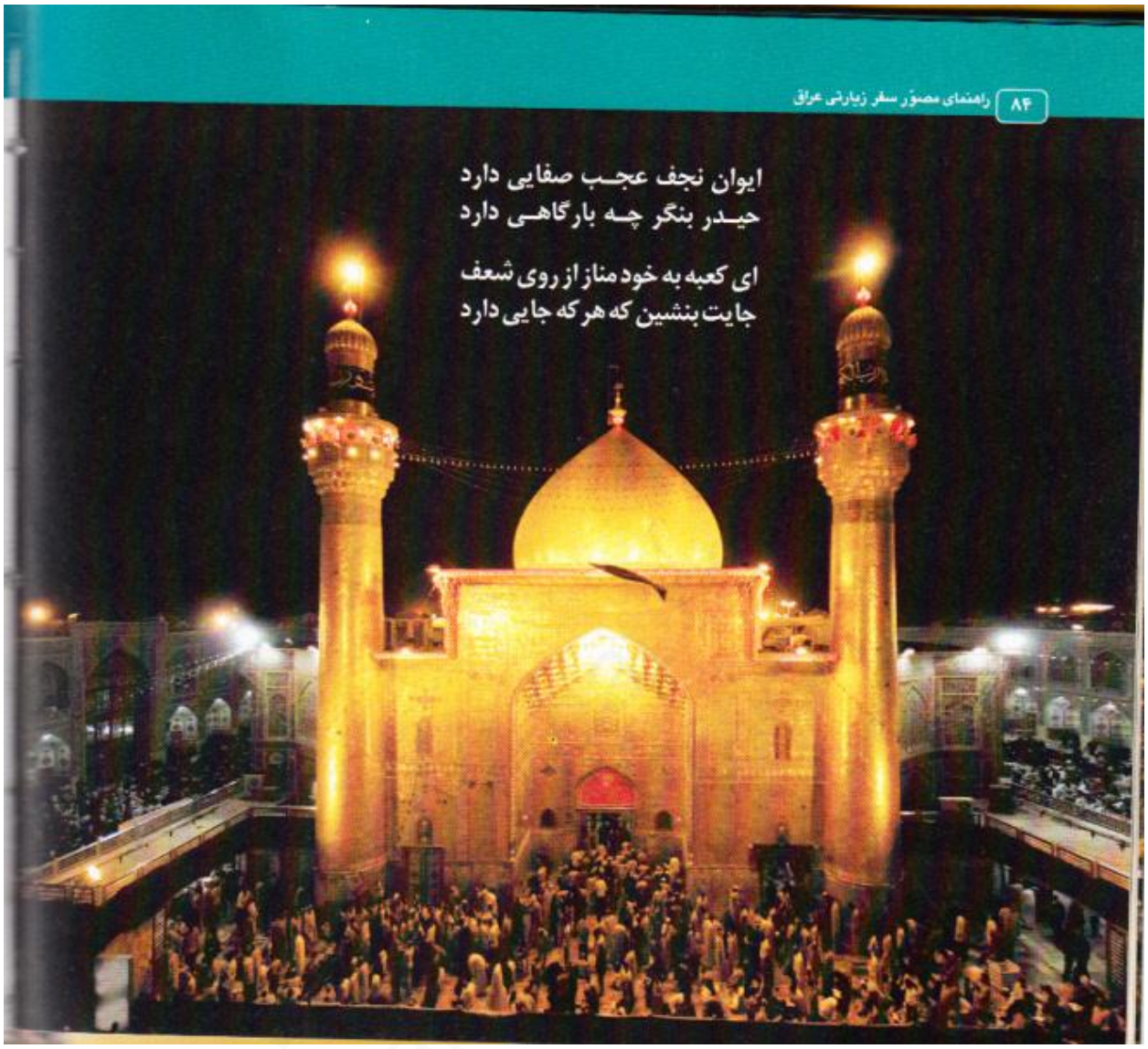

Presented by Ziaraat.Com

رابطه خاص کعبه و مولود کعبه

امام باقر علیه‌السلام درحدیثی بسیار طولانی در مورد تأسیس کعبه معظمه در عهد حضرت آدم ابوالبشر توسط جبرئیل علیه‌السلام به تفصیل سخن گفته، در پایان می‌فرماید: خداوند به جبرئیل امین امر فرمود که چهار سنگ از چهار نقطه جهان برداشته، در چهار رکن کعبه قرار دهد:

۱. سنگی از کوه صفا؛

۲. سنگی از کوه مروه؛

۳. سنگی از طور سینا؛

۴. سنگی از (جبل السلام) و آن ظهر کوفه است.[1]

در این جا منظور از (جبل السلام) همان وادی السلام است و یا نجف اشرف که شامل وادی السلام است.

از این حدیث رابطه خاص کعبه و مولود کعبه نیز استفاده می‌شود. اگر ولادت با سعادت امیرمؤمنان در داخل کعبه مایه شرف و قداست کعبه شده، چنان‌که امام صادق علیه‌السلام به آن تصریح کرده، در زیارت مأثور می‌فرماید: (**السلامُ علیک یا مَن شُرِّفت به مکةُ ومنی**؛ سلام بر تو ای امیرمؤمنان، که مکّه و منی از تو شرف و آبرو پیدا کرد)،[2] خاک و گل کعبه نیز از سنگ حرم امیرالمؤمنین علیه‌السلام به عزّت و آبرو رسیده است.

تلخیص از مقاله اسناد علی اکبر مهدی پور

۱. کافی، ج ۴، ص ۷۹۱.

۲. بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۴۷۳.

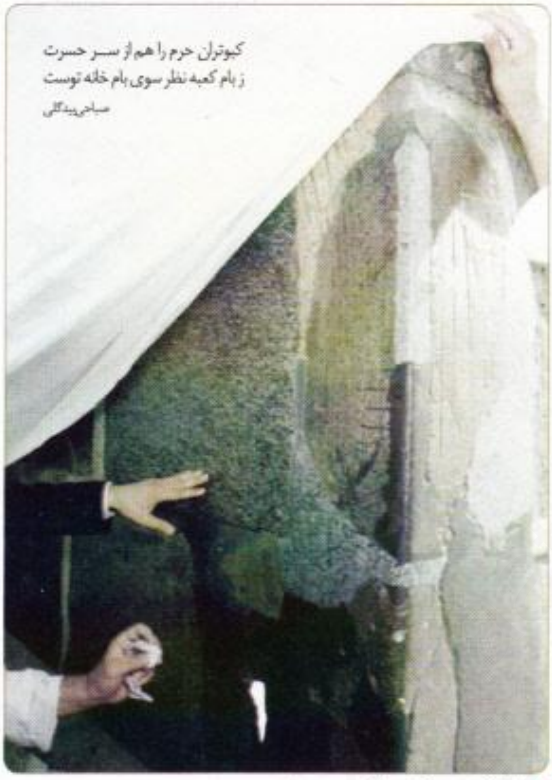

کبوتران حرم را هم از سر حسرت
ز بام کعبه نظر سوی بام خانه توست
صباحی بیدگلی

خانه کعبه – رکن یمانی – مستجار

محل ورود فاطمه بنت اسد به درون خانه کعبه بهنگام ولادت امیرمؤمنان علیه‌السلام

در کعبه شد پدید و به محراب شد شهید نازم به حسن مطلع و حسن ختام تو

Presented by Ziaraat.Com

گشایش درهای آسمان برای زائر امیرمؤمنان علیه‌السلام

به سند معتبر[1] ازمفضّل نقل شده که گفت:
خدمت امام صادق علیه‌السلام رسیدم وعرض کردم که من مشتاق
-نجف شده‌ام! فرمود: برای چه مشتاق شده‌ای؟
گفتم: می‌خواهم که امیرالمؤمنین علیه‌السلام را زیارت کنم.
فرمود: آیا فضیلت زیارت آن حضرت را می دانی؟
گفتم: نه - یا بن رسول‌الله - شما بفرمایید.
فرمود: بدان وقتی که امیرالمؤمنین علیه‌السلام را زیارت می کنی، در واقع، استخوان آدم و بدن نوح و جسم علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام را زیارت کرده‌ای.
گفتم: آدم از بهشت سراندیب فرود آمد در جانب مشرق، ومی‌گویند که استخوانش نزد خانه کعبه است؛ چگونه استخوانش به کوفه آمد؟!
فرمود: وقتی که حضرت نوح علیه‌السلام، درکشتی بود، خداوند عالمیان، به او وحی نمود که خانه کعبه را هفت شوط طواف کند، او نیز همان گونه که خدا به او وحی فرموده بود، طواف کرد. سپس از کشتی به میان آب آمد - و آب تا زانوی او بود - و تابوتی را بیرون آورد که استخوان حضرت آدم علیه‌السلام در آن بود و در کشتی جا داد و دور خانه کعبه طواف کرد آن‌گونه که خدا خواست. پس کشتی تا میان مسجد کوفه آمد. در آنجا خدا به زمین وحی نمود: آب خود را فرو ببر. پس آب میان مسجد کوفه فرو رفت، همان طور که آب اوّل از مسجد کوفه پیدا شده بود.پس آن جماعتی که با حضرت نوح درکشتی بودند، متفرّق شدند. آن‌گاه حضرت نوح علیه‌السلام تابوت را گرفت و در غریّ - که اسم آن نجف اشرف است - دفن کرد و آن قطعه‌ای است از کوهی که حق تعالی بر آن با حضرت موسی علیه‌السلام سخن گفت، و حضرت عیسی علیه‌السلام را بر این موضع تقدیس کرد و بزرگ گردانید، حضرت ابراهیم علیه‌السلام را در این مکان خلیل خود خواند، حضرت محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله را در این محل حبیب خود گردانید و آن را مسکن پیغمبران قرار داد.
به خدا قسم که در این مکان بعد از دو پدر پاکش - آدم و نوح - کسی گرامی تر از امیرالمومنین علیه‌السلام نزد خدا، ساکن نشده است.
پس هرگاه به نجف می‌روی، استخوان آدم و بدن نوح و جسم علی بن ابی‌طالب علیه‌السلام را زیارت کن و در واقع پدران گذشته را و محمّد صلی‌الله‌علیه‌وآله خاتم پیغمبران و علی بهترین اوصیا را زیارت کرده‌ای.
درهای آسمان برای زیارت‌کننده امیرالمؤمنین علیه‌السلام هنگام دعا، گشوده می‌شود؛ پس از خیر غافل وخواب مباش.

کامل الزیارات: ص ۳۸، باب ۱۰، ح ۲.

Presented by Ziaraat.Com

امام صادق علیه‌السلام فرمود: «من زار جدّی عارفاً بحقّه

کتب الله له بکلّ خطوة حجّة مقبولة وعمرة مبرورة...»

هرکس جدّم امیرالمؤمنین علیه‌السلام را از روی معرفت زیارت کند، خداوند برای هرقدمش پاداش حج وعمره مقبول می‌نویسد و هر قدمی که - پیاده یا سواره - در راه زیارتش غبارآلود شود، به آتش دوزخ نمی‌سوزد.

ای پسرمارد، این حدیث را با آب طلا بنویس. وسائل الشیعة، ج ۱۰ ص ۲۹۲ ح ۱

Presented by Ziaraat.Com

• دعای ورود به شهر نجف اشرف

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی هَدانا لِهٰذا وَما کُنَّا لِنَهْتَدِیَ لَوْلا اَنْ هَدانَا اللّٰهُ،
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی سَیَّرَنی فی بِلادِهِ، وَحَمَلَنی عَلیٰ دَوابِّهِ، وَطَوی لِیَ الْبَعیدَ،
وَصَرَفَ عَنّی الْمَحْذُورَ، وَدَفَعَ عَنّی الْمَکْرُوهَ،
حَتّیٰ اَقْدَمَنی حَرَمَ اَخی رَسُولِهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ.

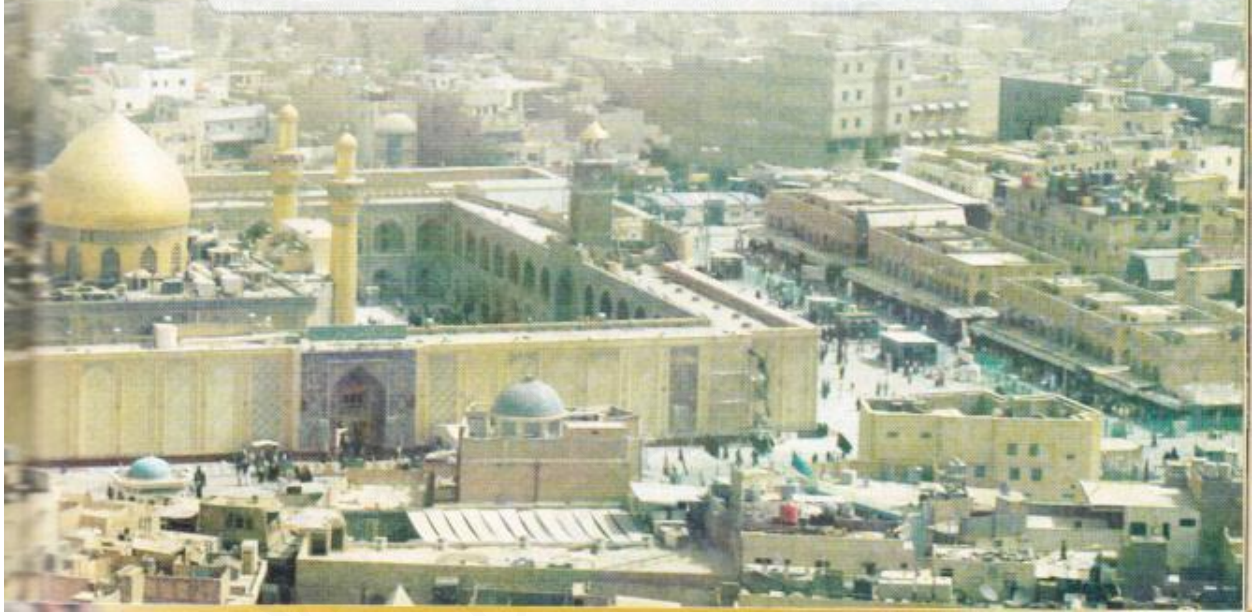

Presented by Ziaraat.Com

■ داخل شهر شو و بگو:

اَلحَمدُ لِلّٰهِ الَّذی اَدخَلَنی هذِهِ البُقعَةَ المُبارَکَةَ الَّتی بارَکَ اللّٰهُ فیها،
وَاختارَها لِوَصیِّ نَبیِّه، اَللّٰهُمَّ فَاجعَلها شاهِدَةً لی.
اَللّٰهُمَّ لِبابِكَ وَقَفتُ، وَبِفِنائِكَ نَزَلتُ، وَبِحَبلِكَ اعتَصَمتُ، وَلِرَحمَتِكَ تَعَرَّضتُ،
وَبِوَلیِّكَ صَلَواتُكَ عَلَیهِ تَوَسَّلتُ، فَاجعَلها زِیارَةً مَقبُولَةً، وَدُعاءً مُستَجاباً.

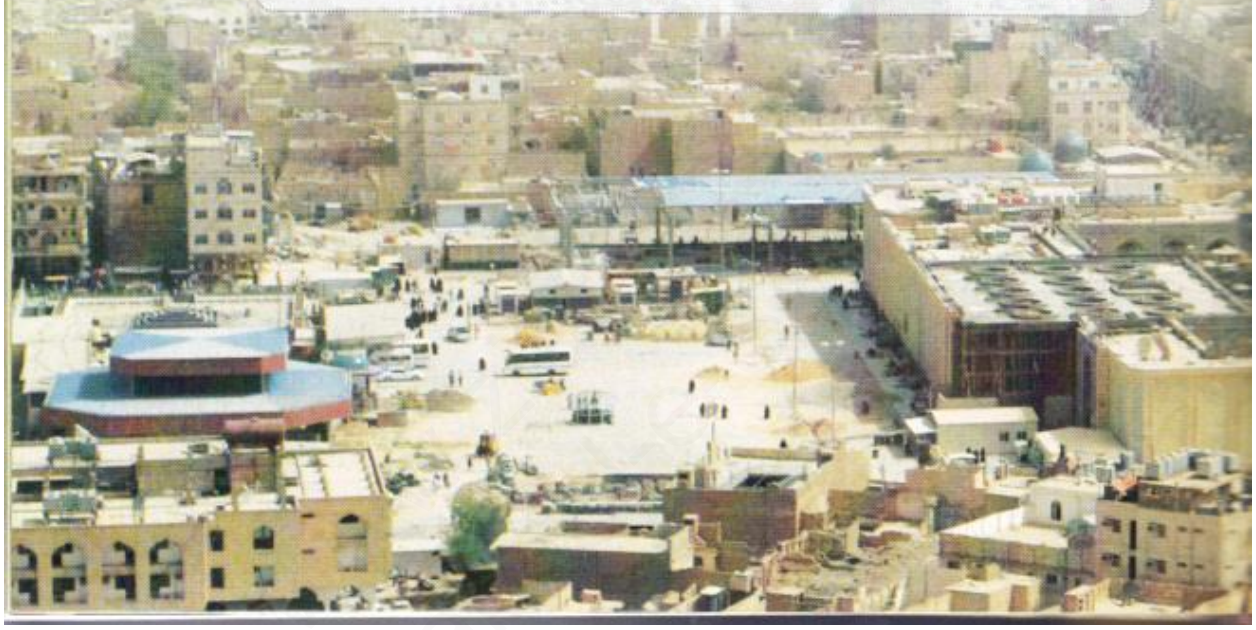

Presented by Ziaraat.Com

● دعای ورود به صحن مطهّر امیرالمؤمنین علیه‌السلام

■ بر در صحن بایست و بگو:

اَللّهُمَّ اِنَّ هٰذَا الْحَرَمَ حَرَمُكَ وَالْمَقامَ مَقامُكَ وَاَنَا اَدْخُلُ اِلَيْهِ اُناجيكَ بِما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّي وَمِنْ سِرّي وَنَجْوايَ، اَلْحَمْدُ لِلّهِ الْحَنّانِ الْمَنّانِ الْمُتَطَوِّلِ الَّذي مِنْ تَطَوُّلِهِ سَهَّلَ لي زِيارَةَ مَوْلايَ بِاِحْسانِهِ، وَلَمْ يَجْعَلْني عَنْ زِيارَتِهِ مَمْنُوعاً، وَلا عَنْ وِلايَتِهِ مَدْفُوعاً، بَلْ تَطَوَّلَ وَمَنَحَ، اَللّهُمَّ كَما مَنَنْتَ عَلَيَّ بِمَعْرِفَتِهِ فَاجْعَلْني مِنْ شيعَتِهِ، وَاَدْخِلْني الْجَنَّةَ بِشَفاعَتِهِ، يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

Presented by Ziaraat.Com

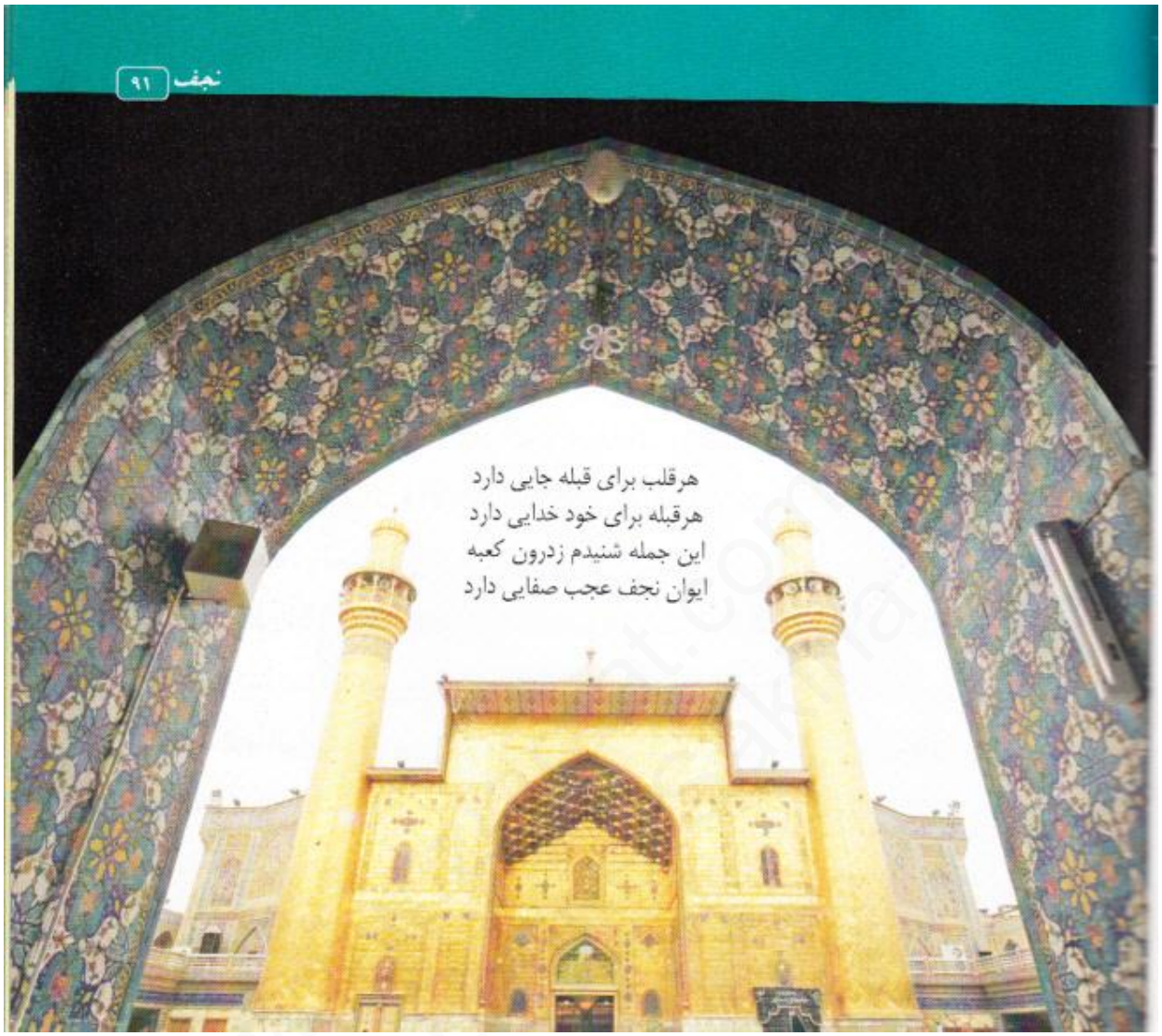

Presented by Ziaraat.Com

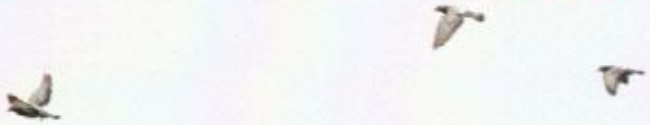

■ داخل صحن شو وبگو:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی اَکْرَمَنی بِمَعْرِفَتِهِ وَمَعْرِفَةِ رَسُولِهِ، وَمَنَّ فَرَضَ عَلَیَّ طاعَتَهُ رَحْمَةً مِنْهُ لی، وَتَطَوُّلاً مِنْهُ عَلَیَّ، وَمَنَّ عَلَیَّ بِالاِیمانِ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی اَدْخَلَنی حَرَمَ اَخی رَسُولِهِ، وَاَرانیهِ فی عافِیَةٍ. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذی جَعَلَنی مِنْ زُوّارِ قَبْرِ وَصِیِّ رَسُولِهِ، اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَریکَ لَهُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، جاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ، وَاَشْهَدُ اَنَّ عَلِیّاً عَبْدُ اللّٰهِ وَاَخُو رَسُولِ اللّٰهِ، اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، وَاللّٰهُ اَکْبَرُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلیٰ هِدایَتِهِ وَتَوْفیقِهِ لِما دَعا اِلَیْهِ مِنْ سَبیلِهِ، اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ اَفْضَلُ مَقْصُودٍ، وَاَکْرَمُ مَأْتِیٍّ وَقَدْ اَتَیْتُكَ مُتَقَرِّباً اِلَیْكَ بِنَبِیِّكَ نَبِیِّ الرَّحْمَةِ، وَبِاَخیهِ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، فَصَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلاتُخَیِّبْ سَعْیی، وَانْظُرْ اِلَیَّ نَظْرَةً رَحیمَةً تَنْعَشُنی بِها، وَاجْعَلْنی عِنْدَكَ وَجیهاً فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبینَ

Presented by Ziaraat.Com

تا که شد ارض نجف آرامگاه بوتراب
عرش گوید هر زمان یا لیتنی کنت تراب

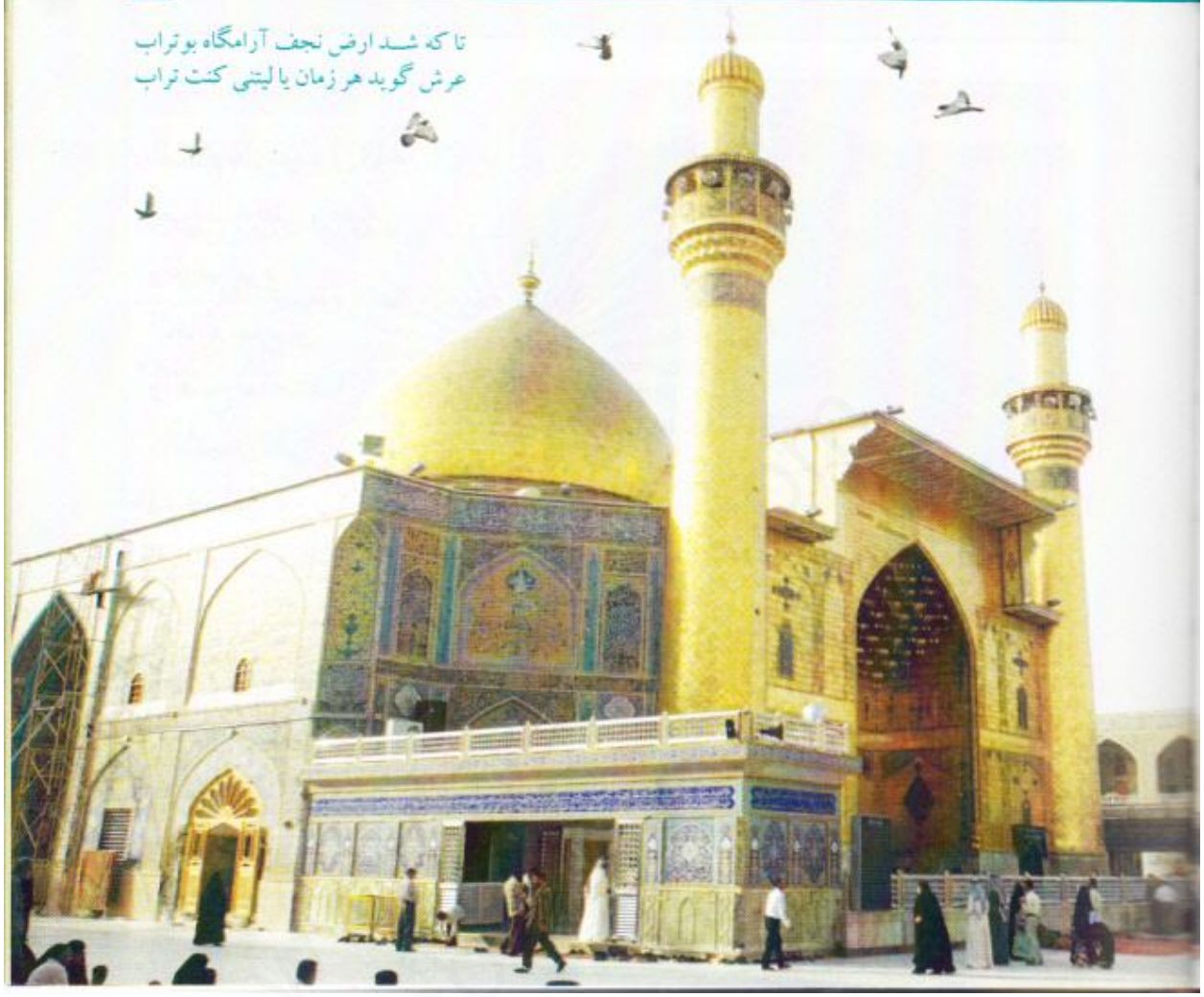

Presented by Ziaraat.Com

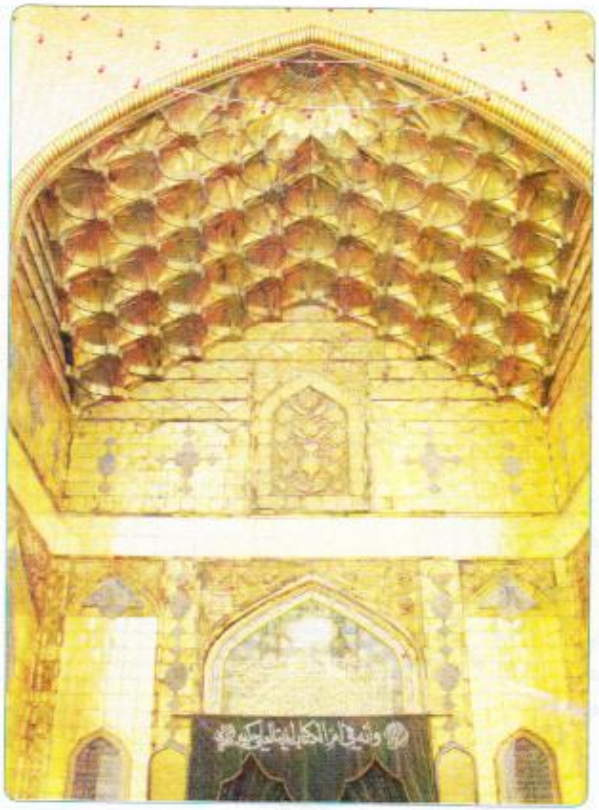

■ بر در رواق بایست وبگو:

اَلسَّلامُ عَلیٰ رَسُولِ اللّٰهِ
اَمینِ اللّٰهِ عَلیٰ وَحیِهِ
وَعَزائِمِ اَمرِهِ
اَلْخاتِمِ لِما سَبَقَ،
وَالْفاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ،
وَالْمُهَیْمِنِ عَلیٰ ذٰلِكَ كُلِّهِ
وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكاتُهُ،
اَلسَّلامُ عَلیٰ صاحِبِ السَّكینَةِ،
اَلسَّلامُ عَلَی الْمَدْفُونِ بِالْمَدینَةِ،
اَلسَّلامُ عَلَی الْمَنْصُورِ الْمُؤَیَّدِ،
اَلسَّلامُ عَلیٰ اَبِی الْقاسِمِ
مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ
وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

■ با پای راست داخل رواق شو بر در حرم بایست و بگو:

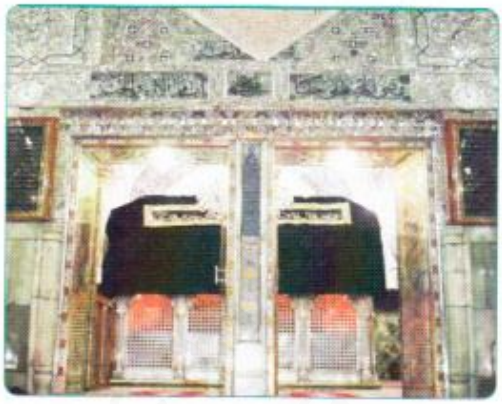

اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لاشَريكَ لَهُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، جاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِهِ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا رَسُولَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَبيبَ اللّٰهِ وَخِيَرَتَهُ مِنْ خَلْقِهِ، اَلسَّلامُ عَلى اَميرِ الْمُؤْمِنينَ عَبْدِ اللّٰهِ وَاَخي رَسُولِ اللّٰهِ، يا مَوْلايَ يا اَميرَ الْمُؤْمِنينَ، عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ، جاءَكَ مُسْتَجيراً بِذِمَّتِكَ، قاصِداً اِلى حَرَمِكَ، مُتَوَجِّهاً اِلى مَقامِكَ، مُتَوَسِّلاً اِلَى اللّٰهِ تَعالى بِكَ، اَاَدْخُلُ يامَوْلايَ، اَاَدْخُلُ يا اَميرَ الْمُؤْمِنينَ، اَاَدْخُلُ يا حُجَّةَ اللّٰهِ، اَاَدْخُلُ يا اَمينَ اللّٰهِ ءَاَدْخُلُ يامَلائِكَةَ اللّٰهِ الْمُقيمينَ في هذَا الْمَشْهَدِ، يا مَوْلايَ اَتَاْذَنُ لي بِالدُّخُولِ اَفْضَلَ ما اَذِنْتَ لِاَحَدٍ مِنْ اَوْلِيائِكَ، فَاِنْ لَمْ اَكُنْ لَهُ اَهْلاً فَاَنْتَ اَهْلٌ لِذلِكَ.

Presented by Ziaraat.Com

■ عتبه را ببوس و پای راست را جلو بگذار و بگو:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَفی سَبیلِ اللّٰهِ وَعَلیٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِه،
اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لی وَارْحَمْنی وَتُبْ عَلَیَّ، اِنَّكَ اَنْتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ

■ وارد شو و پیش از رسیدن به ضریح مطهّر بایست و بگو:

اَلسَّلامُ مِنَ اللّٰهِ عَلیٰ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللّٰهِ اَمینِ اللّٰهِ عَلیٰ وَحْیِهِ وَرِسالاتِهِ، وَعَزائِمِ اَمْرِهِ وَمَعْدِنِ الْوَحْیِ وَالتَّنْزیلِ، الْخاتِمِ لِما سَبَقَ، وَالْفاتِحِ لِمَا اسْتُقْبِلَ، وَالْمُهَیْمِنِ عَلیٰ ذٰلِكَ كُلِّهِ، الشّاهِدِ عَلَی الْخَلْقِ، السِّراجِ الْمُنیرِ، وَالسَّلامُ عَلَیْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ،

Presented by Ziaraat.Com

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْمَظْلُومِيْنَ اَفْضَلَ وَاَكْمَلَ وَاَرْفَعَ وَاَشْرَفَ مَاصَلَّيْتَ عَلٰى اَحَدٍ مِنْ اَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَاَصْفِيَائِكَ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَمِيرِالْمُؤْمِنِينَ عَبْدِكَ وَخَيْرِ خَلْقِكَ بَعْدَ نَبِيِّكَ، وَاَخِي رَسُولِكَ، وَوَصِيِّ حَبِيبِكَ، الَّذِي انْتَجَبْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ، وَالدَّلِيلِ عَلٰى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَاتِكَ، وَدَيَّانِ الدِّينِ بِعَدْلِكَ، وَفَصْلِ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْاَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ الْقَوَّامِينَ بِاَمْرِكَ مِنْ بَعْدِهِ الْمُطَهَّرِينَ الَّذِينَ ارْتَضَيْتَهُمْ اَنْصَاراً لِدِينِكَ، وَحَفَظَةً لِسِرِّكَ، وَشُهَدَاءَ عَلٰى خَلْقِكَ، وَاَعْلَاماً لِعِبَادِكَ، صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ، اَلسَّلَامُ عَلٰى اَمِيرِالْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ وَصِيِّ رَسُولِ اللّٰهِ وَخَلِيفَتِهِ وَالْقَائِمِ بِاَمْرِهِ مِنْ بَعْدِهِ، سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ، اَلسَّلَامُ عَلٰى فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الرَّاشِدِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْاَئِمَّةِ الْمُسْتَوْدَعِينَ، اَلسَّلَامُ عَلٰى خَاصَّةِ اللّٰهِ مِنْ خَلْقِهِ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْمُتَوَسِّمِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ قَامُوا بِاَمْرِهِ وَوَازَرُوا اَوْلِيَاءَ اللّٰهِ، وَخَافُوا بِخَوْفِهِمْ، اَلسَّلَامُ عَلَى الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ، اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصَّالِحِينَ

Presented by Ziaraat.Com

● زیارت پیش روی مبارک

■ تا نزدیک ضریح مطهّر برو و رو به روی آن، پشت به قبله بایست و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَمیرَ الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حَبیبَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا صَفْوَةَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حُجَّةَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اِمامَ الْهُدی، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا عَلَمَ التُّقی، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْوَصِیُّ الْبَرُّ التَّقِیُّ وَالنَّقِیُّ الْوَفِیُّ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَبَا الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا عَمُودَ الدّینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا سَیِّدَ الْوَصِیّینَ، وَاَمینَ رَبِّ الْعالَمینَ، وَدَیّانَ یَوْمِ الدّینِ، وَخَیْرَ الْمُؤْمِنینَ، وَسَیِّدَ الصِّدّیقینَ، وَالصَّفْوَةَ مِنْ سُلالَةِ النَّبِیّینَ، وَبابَ حِكْمَةِ رَبِّ الْعالَمینَ، وَخازِنَ وَحْیِهِ، وَعَیْبَةَ عِلْمِهِ، وَالنّاصِحَ لِاُمَّةِ نَبِیِّهِ، وَالتّالی لِرَسُولِهِ، وَالْمُواسِیَ لَهُ بِنَفْسِهِ، وَالنّاطِقَ بِحُجَّتِهِ، وَالدّاعی اِلی

Presented by Ziaraat.Com

شَـريعَتِه، وَالْماضِىَ عَلىٰ سُنَّتِه، اَللّٰهُمَّ اِنّى اَشْهَدُ اَنَّهُ قَدْ بَلَّغَ عَنْ رَسُولِكَ ما حُمِّلَ، وَرَعى مَا اسْتُحْفِظَ، وَحَفِظَ مَا اسْتُودِعَ، وَحَلَّلَ حَلالَكَ، وَحَـرَّمَ حَرامَكَ، وَاَقـامَ اَحْكامَكَ، وَجاهَدَ النّاكِثينَ فى سَـبيلِكَ، وَالْقاسِطينَ فى حُكْمِكَ، وَالْمارِقينَ عَنْ اَمْرِكَ، صابِراً مُحْتَسِباً لاتَأْخُذُهُ فيكَ لَوْمَةُ لائِمٍ. اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيْـهِ اَفْضَلَ ما صَلَّيْتَ عَلىٰ اَحَدٍ مِـنْ اَوْلِيائِكَ وَاَصْفِيائِكَ وَاَوْصِياءِ اَنْبِيائِكَ، اَللّٰهُمَّ هٰذا قَبْرُ وَلِيِّكَ الَّذى فَرَضْتَ طاعَتَهُ، وَجَعَلْتَ فى اَعْنـاقِ عِبادِكَ مُبايَعَتَـهُ، وَخَليفَتِكَ الَّذى بِهِ تَأْخُذُ وَتُعْطِـى، وَبِهِ تُثيبُ وَتُعاقِبُ، وَقَـدْ قَصَدْتُهُ طَمَعاً لِما اَعْدَدْتَهُ لِاَوْلِيائِكَ، فَبِعَظيمِ قَدْرِهِ عِنْدَكَ، وَجَليلِ خَطَرِهِ لَدَيْكَ، وَقُـرْبِ مَنْزِلَتِهِ مِنْكَ، صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّـدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَافْعَلْ بى ما اَنْتَ اَهْلُهُ فَاِنَّكَ اَهْلُ الْكَرَمِ وَالْجُودِ، وَالسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلاىَ وَعَلىٰ ضَجيعَيْكَ آدَمَ وَنُوحٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

■ پس ضریح را ببوس و بالا سر مبارك بایست و بگو:

یا مَوْلایَ اِلَیكَ وُفُودی، وَبِكَ اَتَوَسَّلُ اِلی رَبّی فی بُلُوغِ مَقْصُودی، وَاَشْهَدُ اَنَ الْمُتَوَسِّلَ بِكَ غَیْرُ خائِبٍ، وَالطّالِبَ بِكَ عَنْ مَعْرِفَةٍ غَیْرُ مَرْدُودٍ اِلابَقَضاءِ حَوائِجِه، فَكُنْ لی شَفیعاً اِلَی اللّٰهِ رَبِّكَ وَرَبّی فی قَضاءِ حَوائِجی، وَتَیْسیرِ اُمُوری، وَكَشْفِ شِدَّتی، وَغُفْرانِ ذَنْبی، وَسَعَةِ رِزْقی، وَتَطْویلِ عُمْری، وَاِعْطاءِ سُؤْلی فی آخِرَتی وَدُنْیایَ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ اَمیرِالْمُؤْمِنینَ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْ قَتَلَةَ الْاَئِمَّةِ وَعَذِّبْهُمْ عَذاباً اَلیماً لاتُعَذِّبُهُ اَحَداً مِنَ الْعالَمینَ، عَذاباً كَثیراً لاانْقِطاعَ لَهُ وَلا اَجَلَ وَلا اَمَدَ بِما شاقُّوا وُلاةَ اَمْرِكَ، وَاَعِدَّ لَهُمْ عَذاباً لَمْ تُحِلَّهُ بِاَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ، اَللّٰهُمَّ وَاَدْخِلْ عَلی قَتَلَةِ اَنْصارِ رَسُولِكَ، وَعَلی قَتَلَةِ اَمیرِالْمُؤْمِنینَ، وَعَلی قَتَلَةِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، وَعَلی قَتَلَةِ اَنْصارِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، وَقَتَلَةِ مَنْ قُتِلَ فی وِلایَةِ آلِ مُحَمَّدٍ اَجْمَعینَ عَذاباً اَلیماً مُضاعَفاً فی اَسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحیمِ، لایُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذابُ وَهُمْ فیهِ مُبْلِسُونَ مَلْعُونُونَ، ناكِسُوا رُؤُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ، قَدْ عایَنُوا النَّدامَةَ وَالْخِزْیَ الطَّویلَ لِقَتْلِهِمْ عِتْرَةَ اَنْبِیائِكَ وَرُسُلِكَ وَاَتْباعَهُمْ مِنْ عِبادِكَ الصّالِحینَ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ فی مُسْتَسَرِّ السِّرِّ، وَظاهِرِ الْعَلانِیَةِ فی اَرْضِكَ وَسَمائِكَ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ لی قَدَمَ صِدْقٍ فی اَوْلِیائِكَ، وَحَبِّبْ اِلَیَّ مَشاهِدَهُمْ وَمُسْتَقَرَّهُمْ حَتّی تُلْحِقَنی بِهِمْ، وَتَجْعَلَنی لَهُمْ تَبَعاً فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ

Presented by Ziaraat.Com

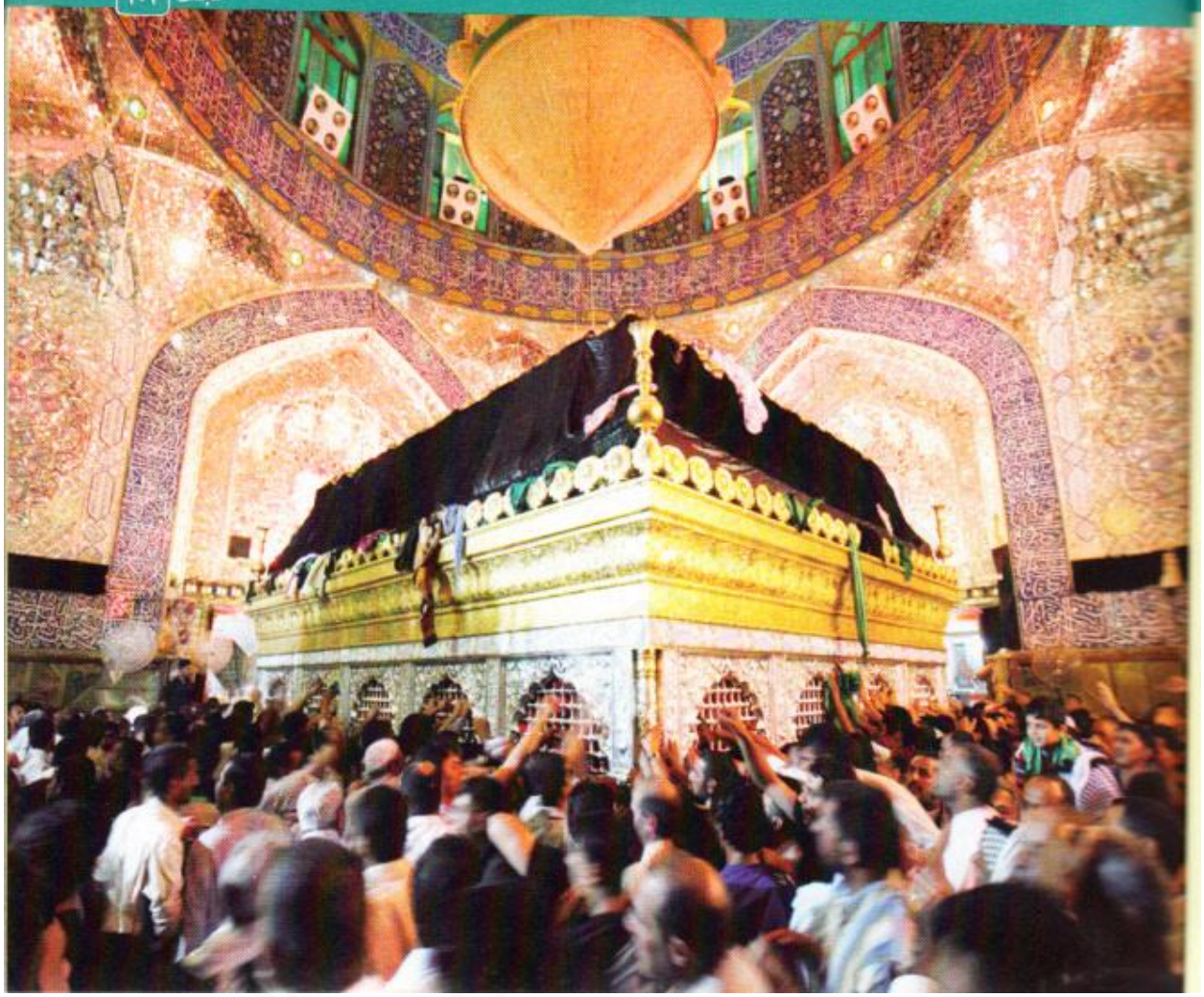

Presented by Ziaraat.Com

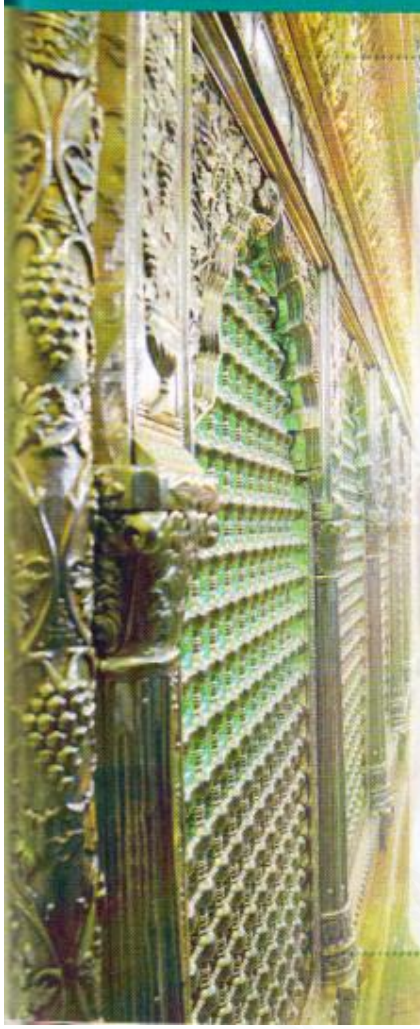

■ ضریح مطهر را ببوس و رو به جانب کربلا - قبر امام حسین علیه السلام - پشت به قبله بایست وبگو:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبا عَبْدِاللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَابْنَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَا الْاَئِمَّةِ الْهادينَ الْمَهْدِيّينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَريعَ الدَّمْعَةِ السّاكِبَةِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صاحِبَ الْمُصيبَةِ الرّاتِبَةِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلىٰ جَدِّكَ وَاَبيكَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلىٰ اُمِّكَ وَاَخيكَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْاَئِمَّةِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ وَبَنيكَ، اَشْهَدُ لَقَدْ طَيَّبَ اللّٰهُ بِكَ التُّرابَ، وَاَوْضَحَ بِكَ الْكِتابَ، وَجَعَلَكَ وَاَباكَ وَجَدَّكَ وَاَخاكَ وَبَنيكَ عِبْرَةً لِاُولِى الْاَلْبابِ، يَابْنَ الْمَيامينِ الْاَطْيابِ، التّالينَ الْكِتابَ، وَجُهْتُ سَلامىٰ اِلَيْكَ، صَلَواتُ اللّٰهِ وَسَلامُهُ عَلَيْكَ، وَجَعَلَ اَفْئِدَةً مِنَ النّاسِ تَهْوىٰ اِلَيْكَ، ماخابَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكَ وَلَجَاَ اِلَيْكَ.

Presented by Ziaraat.Com

■ پایین پای مبارك برو وبگو:

اَلسَّلامُ عَلیٰ اَبِی الْاَئِمَّة ، وَخَلیلِ النُّبُوَّة ، وَالْمخْصُوصِ بِالْاُخُوَّة ، اَلسَّلامُ عَلیٰ یَعْسُوبِ الدِّینِ وَالْاِیمان، وَکَلِمَةِ الرَّحْمنِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ میزانِ الْاَعْمالِ، وَمُقَلِّبِ الْاَحْوالِ، وَسَیْفِ ذِی الْجَلالِ، وَساقِی السَّلْسَبیلِ الزُّلالِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ صالِحِ الْمُؤْمِنینَ، وَوارِثِ عِلْمِ النَّبِیّینَ، وَالْحاکِمِ یَوْمَ الدِّینِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ شَجَرَةِ التَّقْوی، وَسامِعِ السِّرِّ وَالنَّجْوی، اَلسَّلامُ عَلیٰ حُجَّةِ اللّٰهِ الْبالِغَةِ، وَنِعْمَتِهِ السّابِغَةِ، وَنِقْمَتِهِ الدّامِغَةِ، اَلسَّلامُ عَلَی الصِّراطِ الْواضِحِ، وَالنَّجْمِ اللّائِحِ، وَالْاِمامِ النّاصِحِ، وَالزِّنادِ الْقادِحِ، وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ اَخی نَبِیِّكَ وَوَلِیِّهِ وَناصِرِهِ وَوَصِیِّهِ وَوَزیرِهِ، وَمُسْتَوْدَعِ عِلْمِهِ ، وَمَوْضِعِ سِرِّهِ، وَبابِ حِکْمَتِهِ ، وَالنّاطِقِ بِحُجَّتِهِ ، وَالدّاعی اِلی شَریعَتِهِ ، وَخَلیفَتِهِ فی اُمَّتِهِ ، وَمُفَرِّجِ الْکَرْبِ عَنْ وَجْهِهِ ، قاصِمِ الْکَفَرَةِ، وَمُرْغِمِ الْفَجَرَةِ الَّذی جَعَلْتَهُ مِنْ نَبِیِّكَ بِمَنْزِلَةِ هارُونَ مِنْ مُوسی، اَللّٰهُمَّ والِ مَنْ والاهُ، وَعادِ مَنْ عاداهُ، وَانْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ، وَاخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ ، وَالْعَنْ مَنْ نَصَبَ لَهُ مِنَ الْاَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، وَصَلِّ عَلَیْهِ اَفْضَلَ ما صَلَّیْتَ عَلیٰ اَحَدٍ مِنْ اَوْصِیاءِ اَنْبِیائِكَ، یا رَبَّ الْعالَمینَ

Presented by Ziaraat.Com

زیارت آدم و نوح علیهما السلام

■ به جانب بالای سر مبارک برگرد برای زیارت آدم ونوح علیهما السلام و در زیارت آدم علیه السلام بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَبيبَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا نَبِيَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَمينَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَليفَةَ اللّٰهِ فى اَرْضِهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَاالْبَشَرِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ وَعَلىٰ رُوحِكَ وَبَدَنِكَ، وَعَلَى الطّاهِرينَ مِنْ وُلْدِكَ وَذُرِّيَّتِكَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ صَلاةً لايُحْصيها اِلاّهُوَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

■ و در زیارت نوح علیه السلام بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا نَبِيَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَبيبَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا شَيْخَ الْمُرْسَلينَ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَمينَ اللّٰهِ فى اَرْضِهِ، صَلَواتُ اللّٰهِ وَسَلامُهُ عَلَيْكَ وَعَلىٰ رُوحِكَ وَبَدَنِكَ، وَعَلَى الطّاهِرينَ مِنْ وُلْدِكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس دو رکعت نماز زیارت امیرالمؤمنین ﷺ بخوان؛ در رکعت اول بعد از حمد، سوره الرّحمن، ودر رکعت دوم بعد ازحمد سوره یس را قرائت کن وبعد از سلام، تسبیح حضرت زهراء ﷺ به جای آور و از خدا طلب آمرزش نما و برای خودت دعا کن و بگو:

اَللّهُمَّ اِنّی صَلَّیتُ هاتَینِ الرَّکعَتَینِ هَدِیَةً مِنّی اِلیٰ سَیِّدی وَمَولایَ وَلِیِّكَ، وَاَخی رَسُولِكَ اَمیرِالمُؤمِنینَ، وَسَیِّدِ الوَصِیّینَ، عَلِیِّ بنِ اَبی طالِبٍ صَلَواتُ اللّهِ عَلَیهِ وَعَلیٰ آلِهِ، اَللّهُمَّ فَصَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَقَبَّلها مِنّی، وَاجزِنی عَلیٰ ذلِكَ جَزاءَ المُحسِنینَ، اَللّهُمَّ لَكَ صَلَّیتُ، وَلَكَ رَکَعتُ، وَلَكَ سَجَدتُ، وَحدَكَ لا شَریكَ لَكَ، لِاَنَّهُ لا تَکُونُ الصَّلاةُ وَالرُّکُوعُ وَالسُّجودُ اِلّا لَكَ، لِاَنَّكَ اَنتَ اللّهُ لا اِلهَ اِلّا اَنتَ، اَللّهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَتَقَبَّل مِنّی زِیارَتی، وَاَعطِنی سُؤلی بِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ

Presented by Ziaraat.Com

■ دو رکعت نماز نیز هدیه به حضرت آدم ﷺ و دو رکعت هم هدیه به حضرت نوح ﷺ بخوان؛
آن گاه سجده شکر به جای آور و در سجده بگو:

اَللّٰهُمَّ اِلَیْكَ تَوَجَّهْتُ، وَبِكَ اعْتَصَمْتُ، وَعَلَیْكَ تَوَكَّلْتُ،
اَللّٰهُمَّ اَنْتَ ثِقَتی وَرَجائی فَاكْفِنی ما اَهَمَّنی وَما لا یُهِمُّنی،
وَما اَنْتَ اَعْلَمُ بِهِ مِنّی، عَزَّ جارُكَ، وَجَلَّ ثَناؤُكَ، وَلا اِلٰهَ غَیْرُكَ،
صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَقَرِّبْ فَرَجَهُمْ

■ بعد گونه راست را بر زمین بگذار و بگو:

اِرْحَمْ ذُلّی بَیْنَ یَدَیْكَ، وَتَضَرُّعی اِلَیْكَ، وَوَحْشَتی مِنَ النّاسِ،
وَاُنْسی بِكَ، یا كَریمُ یا كَریمُ یا كَریمُ،

■ سپس گونه چپ را بر زمین بگذار و بگو:

لا اِلٰهَ اِلاّ اَنْتَ رَبّی حَقّاً حَقّاً، سَجَدْتُ لَكَ یا رَبِّ تَعَبُّداً وَرِقّاً،
اَللّٰهُمَّ اِنَّ عَمَلی ضَعیفٌ فَضاعِفْهُ لی، یا كَریمُ یا كَریمُ یا كَریمُ

■ پس دوباره سجده کن و صد مرتبه بگو: شُکراً؛
و بسیار استغفار کن که این جا محل آمرزش گناهان است؛
حاجات خود را طلب نما که مقام استجابت دعاهاست.

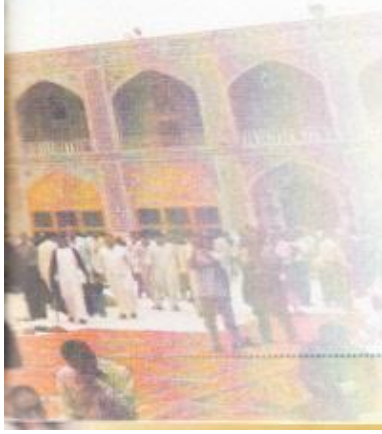

Presented by Ziaraat.Com

امام علی علیه‌السلام فرمود:

«أوَّلُ بُقعَةٍ عَبدَاللهُ عَلَيها ظَهرُالكُوفَة،
لَمّا أمَرَاللهُ المَلائكَةَ أنْ يَسجُدُوا لآدَم
فَسجَدُوا فی ظَهرِالكُوفَة»

اولین جایی که خدا در آنجا عبادت شد،
پشت کوفه (نجف) است،
آنگاه که خداوند به فرشتگان فرمان داد
که برای آدم سجده کنند،
در پشت کوفه، سجده کردند.

بحارالأنوار، ج ۱۱ ص ۱۴۹.

Presented by Ziaraat.Com

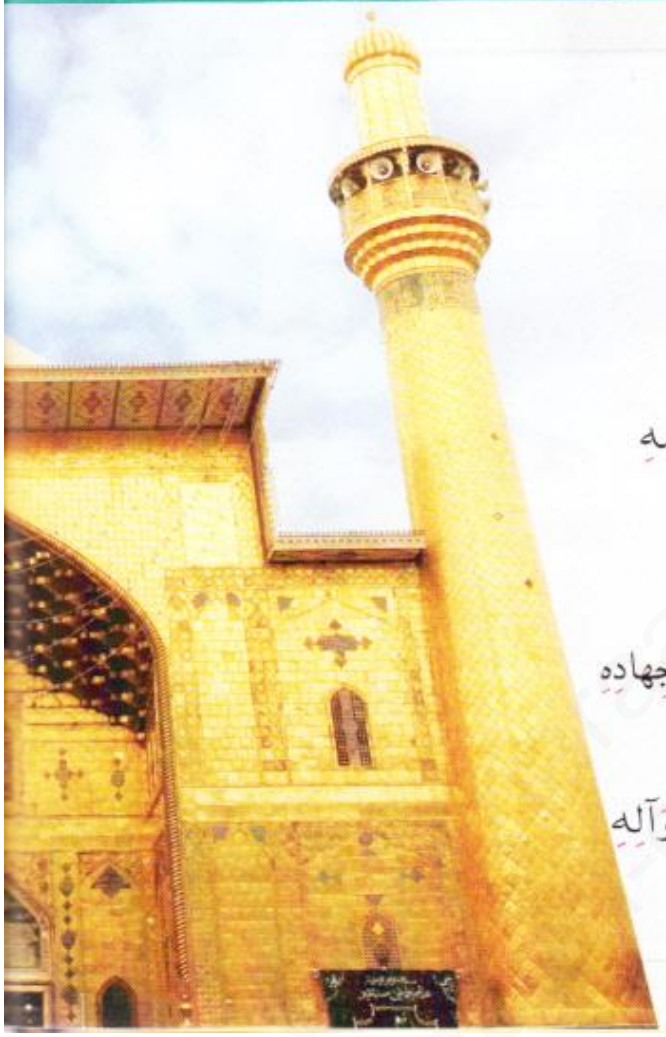

زیارت امین الله

■ روایت شده از جابر از امام محمّد باقر علیه السلام :
امام زین العابدین علیه السلام به زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام آمد،
نزد قبر آن حضرت ایستاد، گریست و گفت:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَمینَ اللّٰهِ فی اَرْضِهِ
وَحُجَّتَهُ عَلیٰ عِبادِهِ
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَمیرَالْمُؤْمِنینَ
اَشْهَدُ اَنَّكَ جاهَدْتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ
وَعَمِلْتَ بِكِتابِهِ
وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ نَبِیِّهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ
حَتّٰی دَعاكَ اللّٰهُ اِلی جِوارِهِ

Presented by Ziaraat.Com

فَقَبَضَكَ اِلَيه بِاخْتِيارِه
وَاَلْزَمَ اَعْدآئَكَ الْحُجَّةَ
مَعَ مالَكَ مِنَ الْحُجَجِ الْبالِغَةِ
عَلىٰ جَميعِ خَلْقِه
اَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْ نَفْسى مُطْمَئِنَّةً بِقَدَرِكَ
راضِيَةً بِقَضآئِكَ
مُولَعَةً بِذِكْرِكَ وَدُعآئِكَ
مُحِبَّةً لِصَفْوَةِ اَوْلِيآئِكَ
مَحْبُوبَةً فى اَرْضِكَ وَسَمآئِكَ
صابِرَةً عَلىٰ نُزُولِ بَلائِكَ
شاكِرَةً لِفَواضِلِ نَعمآئِكَ

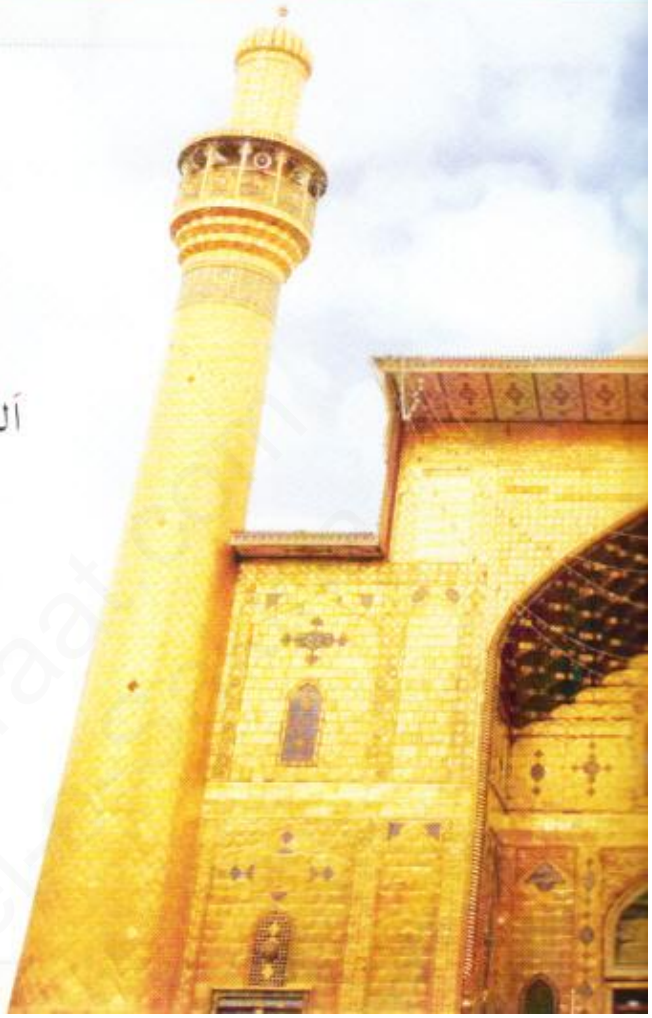

Presented by Ziaraat.Com

ذاكِرَةً لِسَوابِغِ آلائِكَ

مُشْتاقَةً اِلى فَرْحَةِ لِقآئِكَ

مُتَزَوِّدَةً التَّقْوى لِيَوْمِ جَزآئِكَ

مُسْتَنَّةً بِسُنَنِ اَوْلِيآئِكَ

مُفارِقَةً لاَِخْلاقِ اَعْدائِكَ

مَشْغُولَةً عَنِ الدُّنْيا بِحَمْدِكَ وَثَنآئِكَ.

■ سپس امام سجاد ﷺ گونه‌اش را بر قبر نهاد و فرمود:

اَللّهُمَّ اِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتينَ اِلَيْكَ والِهَةٌ

وَسُبُلَ الرّاغِبينَ اِلَيْكَ شارِعَةٌ

وَاَعْلامَ الْقاصِدينَ اِلَيْكَ واضِحَةٌ

وَاَفْئِدَةَ الْعارِفينَ مِنْكَ فازِعَةٌ

Presented by Ziaraat.Com

وَاَصْواتَ الدّاعينَ اِلَيْكَ صاعِدَةٌ

وَاَبْوابَ الْاِجابَةِ لَهُمْ مُفَتَّحَةٌ

وَدَعْوَةَ مَنْ ناجاكَ مُسْتَجابَةٌ

وَتَوْبَةَ مَنْ اَنابَ اِلَيْكَ مَقْبُولَةٌ

وَعَبْرَةَ مَنْ بَكى مِنْ خَوْفِكَ مَرْحُومَةٌ

وَالْاِغاثَةَ لِمَنِ اسْتَغاثَ بِكَ مَوْجُودَةٌ

وَالْاِعانَةَ لِمَنِ اسْتَعانَ بِكَ مَبْذُولَةٌ

وَعِداتِكَ لِعِبادِكَ مُنْجَزَةٌ

وَزَلَلَ مَنِ اسْتَقالَكَ مُقالَةٌ

وَاَعْمالَ الْعامِلينَ لَدَيْكَ مَحْفُوظَةٌ

وَاَرْزاقَكَ اِلَى الْخَلائِقِ مِنْ لَدُنْكَ نازِلَةٌ

Presented by Ziaraat.Com

وَعَوآئِدَ الْمَزيدِ اِلَيهِمْ واصِلَةٌ

وَذُنُوبَ الْمُسْتَغْفِرينَ مَغْفُورَةٌ

وَحَوآئِجَ خَلْقِكَ عِنْدَكَ مَقْضِيَّةٌ

وَجَوآئِزَ السّائِلينَ عِنْدَكَ مُوَفَّرَةٌ

وَعَوآئِدَ الْمَزيدِ مُتَواتِرَةٌ

وَمَوآئِدَ الْمُسْتَطْعِمينَ مُعَدَّةٌ

وَمَناهِلَ الظِّمآءِ مُتْرَعَةٌ

اَللّٰهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعآئى

وَاقْبَلْ ثَنآئى

وَاجْمَعْ بَيْنى وَبَيْنَ اَوْلِيآئى

بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ وَفاطِمَةَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ

Presented by Ziaraat.Com

اِنَّكَ وَلِیُّ نَعمآنی
وَمُنتَهی مُنایَ
وَغایَةُ رَجائی
فی مُنقَلَبی وَمَثواىَ
اَنتَ اِلهی وَسَیِّدی وَمَولایَ
اغفِرْ لِأَوْلِیآئِنا
وَكُفَّ عَنّا اَعْدآئَنا
وَاشْغَلْهُمْ عَنْ اَذانا
وَاَظْهِرْ كَلِمَةَ الْحَقِّ وَاجْعَلْهَا الْعُلیا
وَاَدْحِضْ كَلِمَةَ الْباطِلِ وَاجْعَلْهَا السُّفْلی
اِنَّكَ عَلیٰ كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت سر مقدّس امام حسین علیه‌السلام

با سند معتبر از یزید بن عمر نقل شده که:
امام صادق علیه‌السلام وقتی که در حیره بود، روزی به من گفت:
آیا می‌خواهی به وعده‌ای که به تو داده بودم عمل کنم وقبر امیرالمؤمنین علیه‌السلام را به تو نشان دهم؟ گفتم: بله.
پس آن حضرت سوار شد، و اسماعیل فرزند آن حضرت نیز سوار شد، و من نیز با آنها سوار شدم، تا آن‌که از تلّ کوچکی گذشته و میان حیره و نجف نزد تلّهای سفید فرود آمدیم. حضرت نماز خواند و ما هم نماز خواندیم و به اسماعیل گفت:
برخیز و بر جدّت حسین بن علی علیه‌السلام سلام کن.
گفتم: فدایت شوم، مگر امام حسین علیه‌السلام در کربلا نیست؟
فرمود: بله، امّا هنگامی که سر مبارك آن حضرت را به شام می‌بردند، یکی از شیعیان ما آن را مخفیانه برداشت و پهلوی امیرالمؤمنین علیه‌السلام دفن کرد.

بحارالأنوار، ج ۴۵، ص ۱۷۸ به نقل از:
کامل الزّیارات، ص ۱۳۴؛ کافی، ج ۴، ص ۵۷۱.

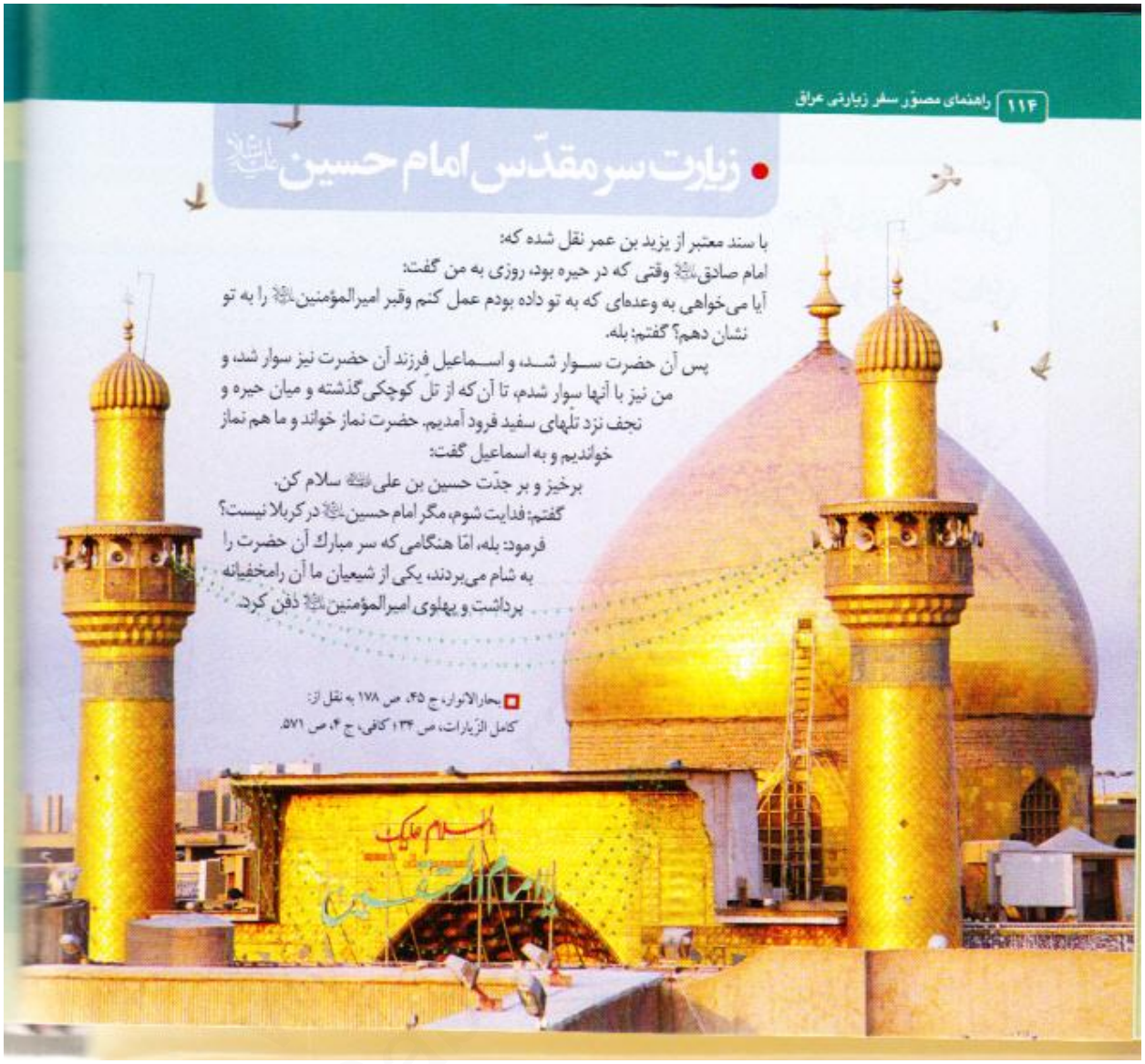

Presented by Ziaraat.Com

■ در حدیث معتبر دیگر از آن حضرت نقل شده است: در کوفه قبر نوح، ابراهیم، سیصد و هفتاد پیغمبر، ششصد وصیّ پیغمبر و قبر بهترین اوصیای پیغمبران یعنی امیرالمؤمنین علیه السلام قرار دارد. در مستدرک، از محمد ابن‌المشهدی نقل شده است:
امام صادق علیه السلام نزد سر امیرالمؤمنین علیه السلام، سر امام حسین علیه السلام رازیارت کرد و چهار رکعت نماز خواند. زیارت این است:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بْنَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بْنَ الصِّدیقَةِ الطّاهِرَةِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ یا اَبا عَبْدِاللّٰهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَآتَیْتَ الزَّكاةَ، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْروفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَتَلَوْتَ الْكِتابَ حَقَّ تِلاوَتِهِ، وَجاهَدْتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَصَبَرْتَ عَلَی الاَذیٰ فی جَنْبِهِ، مُحْتَسِباً حَتّیٰ اَتیاكَ الْیَقینُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ الَّذینَ خالَفُوكَ وَحارَبُوكَ وَاَنَّ الَّذینَ خَذَلُوكَ وَالَّذینَ قَتَلُوكَ مَلْعُونُونَ عَلیٰ لِسانِ النَّبِیِّ الْاُمِّیِّ، وَقَدْ خابَ مَنِ افْتَریٰ، لَعَنَ اللّٰهُ الظّالِمینَ لَكُمْ مِنَ الْاَوَّلینَ وَالْآخِرینَ، وَضاعَفَ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ الْاَلیمَ، اَتَیْتُكَ یا مَوْلایَ یا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ زائِراً عارِفاً بِحَقِّكَ، مُوالِیاً لِاَوْلِیائِكَ، مُعادِیاً لِاَعْدائِكَ، مُسْتَبْصِراً بِالْهُدیٰ الَّذی اَنْتَ عَلَیْهِ، عارِفاً بِضَلالَةِ مَنْ خالَفَكَ، فَاشْفَعْ لی عِنْدَ رَبِّكَ.

› این زیارت را در «مسجد حنّانه» نیز می‌توانند بخوانند،
چرا که امام صادق علیه السلام در آنجا نیز سر مقدّس امام‌حسین علیه السلام را به همین کیفیت زیارت کرده‌اند (ص۱۴۶).

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت وداع امیرالمؤمنین علیه‌السلام

■ هنگام وداع با حضرت این زیارت را بخوان:

اَلسَّلامُ عَلَیكَ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَستَودِعُكَ اللّٰهَ وَاَستَرعِیكَ وَاَقرَأُ عَلَیكَ السَّلامَ، آمَنّا بِاللّٰهِ وَبِالرُّسُلِ وَبِما جاءَت بِهِ وَدَعَت اِلَیهِ وَدَلَّت عَلَیهِ فَاكتُبنا مَعَ الشّاهِدینَ، اَللّٰهُمَّ لا تَجعَلهُ آخِرَ العَهدِ مِن زِیارَتی اِیّاهُ، فَاِن تَوَفَّیتَنی قَبلَ ذلِكَ فَاِنّی اَشهَدُ فی مَماتی عَلیٰ ما شَهِدتُ عَلَیهِ فی حَیاتی، اَشهَدُ اَنَّ اَمیرَ المُؤمِنینَ عَلِیّاً وَالحَسَنَ، وَالحُسَینَ، وَعَلِیَّ بنَ الحُسَینِ، وَمُحَمَّدَ بنَ عَلِیٍّ، وَجَعفَرَ بنَ مُحَمَّدٍ، وَموسَی بنَ جَعفَرٍ، وَعَلِیَّ بنَ موسی، وَمُحَمَّدَ بنَ عَلِیٍّ، وَعَلِیَّ بنَ مُحَمَّدٍ، وَالحَسَنَ بنَ عَلِیٍّ وَالحُجَّةَ بنَ الحَسَنِ صَلَواتُكَ عَلَیهِم اَجمَعینَ اَئِمَّتی، وَاَشهَدُ اَنَّ مَن قَتَلَهُم وَحارَبَهُم مُشرِكونَ، وَمَن رَدَّ عَلَیهِم فی اَسفَلِ دَرَكٍ مِنَ الجَحیمِ، وَاَشهَدُ اَنَّ مَن حارَبَهُم لَنا اَعداءٌ وَنَحنُ مِنهُم بُرَءاءُ، وَاَنَّهُم حِزبُ الشَّیطانِ، وَعَلیٰ مَن قَتَلَهُم لَعنَةُ اللّٰهِ وَالمَلائِكَةِ وَالنّاسِ اَجمَعینَ، وَمَن شَرِكَ فیهِم وَمَن سَرَّهُ قَتلُهُم اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسئَلُكَ بَعدَ الصَّلاةِ وَالتَّسلیمِ اَن تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَفاطِمَةَ وَالحَسَنِ وَالحُسَینِ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعفَرٍ وَموسی وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَالحَسَنِ وَالحُجَّةِ، وَلا تَجعَلهُ آخِرَ العَهدِ مِن زِیارَتِهِ فَاِن جَعَلتَهُ فَاحشُرنی مَعَ هؤُلاءِ المُسَمَّینَ الاَئِمَّةِ، اَللّٰهُمَّ وَذَلِّل قُلوبَنا لَهُم بِالطّاعَةِ وَالمُناصَحَةِ وَالمَحَبَّةِ وَحُسنِ المُوازَرَةِ وَالتَّسلیمِ

Presented by Ziaraat.Com

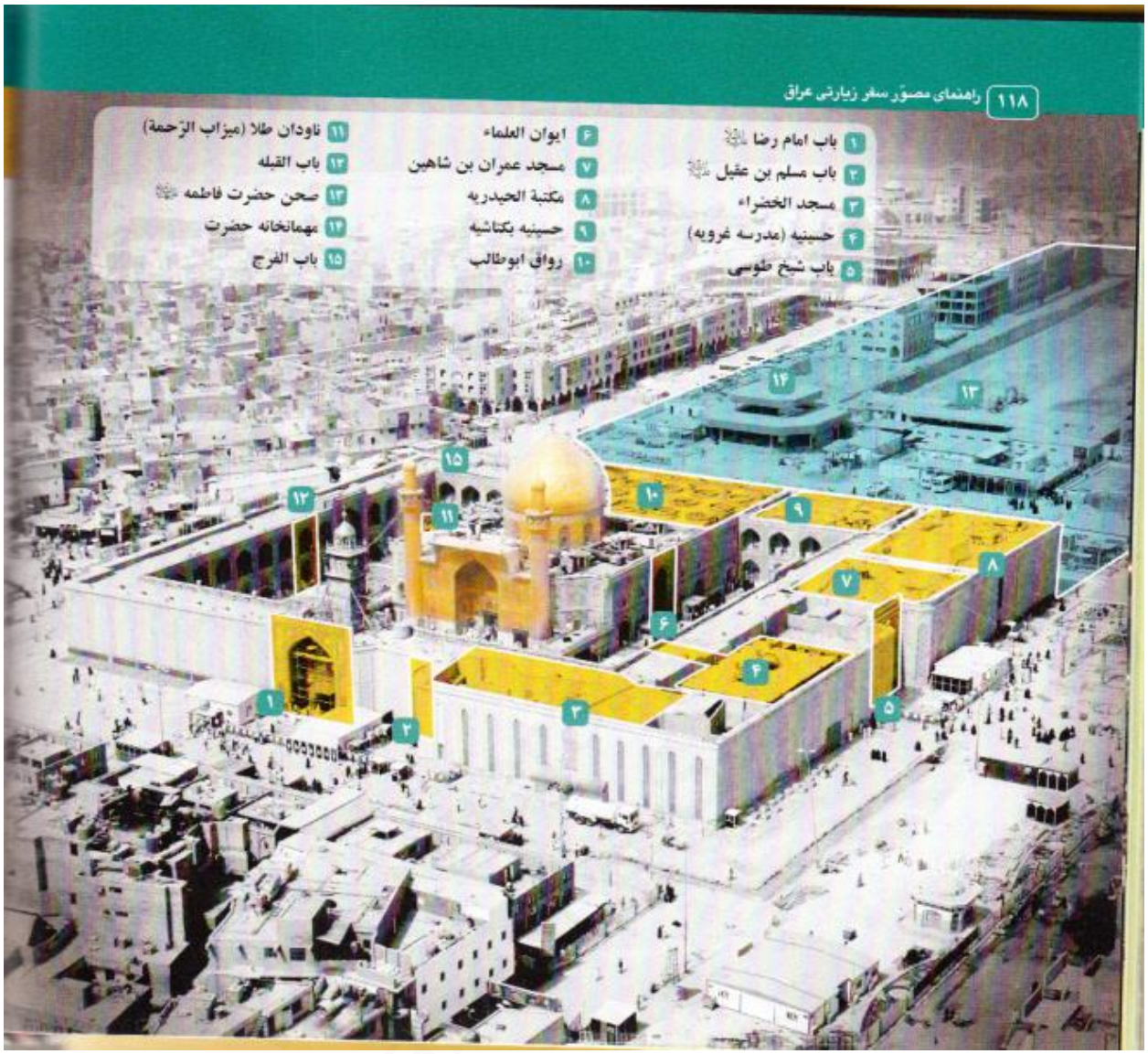

Presented by Ziaraat.Com

• مساجد و اماکن موجود در آستان مقدّس امیرالمؤمنین علیه‌السلام

۱ مسجد عمران بن شاهین

این مسجد از قدیمی‌ترین مساجد نجف می‌باشد که در شمال صحن مطهّر واقع شده و اکنون جزئی از حرم محسوب می‌شود.

عمران، در دوران حکومت عضدالدّوله در عراق علیه وی قیام کرد امّا شکست خورد. پس از شکست، نذر کرد که چنانچه عضدالدّوله او را ببخشد، رواقی در حرم امیرالمؤمنین علیه‌السلام بنا کند.

عضدالدّوله او را بخشید وعمران هم به نذرش وفا کرد و در اواسط قرن چهارم این رواق را بنا نهاد.

این رواق، به مسجد تبدیل شد و درب ورودی آن طرف سمت راست راهروی ورودی باب شیخ طوسی قرار دارد. در گذشته مسجد درب دیگری نیز داشته است که از ایوان مقابل ایوان‌العلماء به مسجد باز می‌شده، اما بر اثر تغییر بنای حرم، این مکان از رواق بودن خارج و به «مسجد عمران بن شاهین» مشهور شد. و تا سقوط صدام همچنان متروکه بود. در بازسازی‌های اخیر، آن را بصورت شبستانی مجلّل درآورده‌اند.

بزرگانی چون آیة الله العظمی سیّد محمّدکاظم یزدی صاحب «عروة الوثقی» علامه سیّد محمّد کاظم مقدّس و شیخ محمّد باقر قمی و برخی دیگر از علما در آن جا به خاک سپرده شده‌اند.

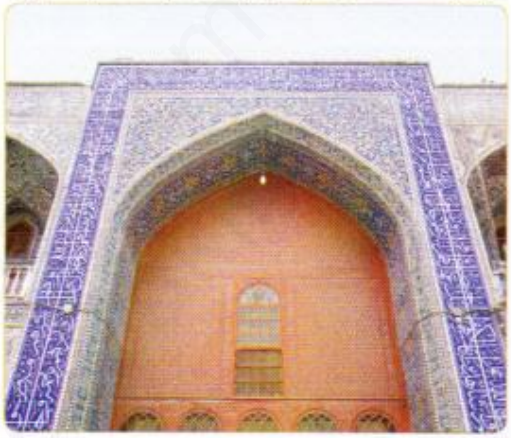

این ایوان اکنون حجره‌ای از صحن محسوب می شود که مقبره مرحوم سیّد محمد کاظم یزدی - صاحب «عروة الوثقی» - در آن قرار دارد.

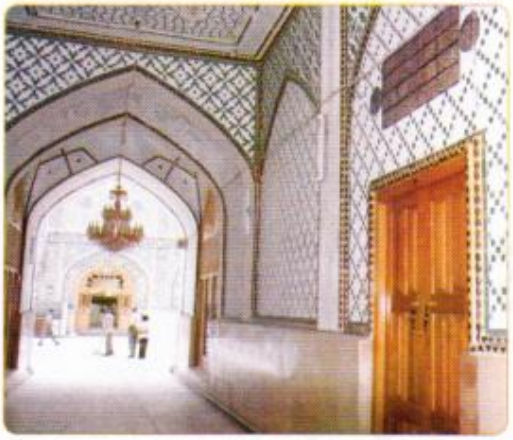

راهروی ورودی باب شیخ طوسی - شمال حرم مطهّر
سمت راست - درب ورودی مسجد عمران بن شاهین دیده می‌شود.

Presented by Ziaraat.Com

۲ مسجد الرأس

این مسجد درغرب صحن مطهّر ومتّصل به رواق بنا شده وهم‌اکنون در طرح توسعه حرم مطهّر قرار دارد. در نام گذاری مسجد دو احتمال بیان شده است:

۱ - موقعیت این مسجد؛ که در مقابل سر مبارک حضرت قرار دارد.

۲ - روایاتی از امام صادق علیه السلام رسیده که دلالت بر دفن سرمقدّس امام حسین علیه السلام در این مکان دارد؛ مانند روایت سلام دادن امام صادق علیه السلام به همراه فرزندش اسماعیل، بر امام حسین علیه السلام پس از نماز خواندن بر جدّشان حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام در نجف.[1]

درباره کیفیت انتقال سرمقدّس به این مکان، از قول امام صادق علیه السلام چنین نقل شده است: یکی از دوستداران اهل بیت علیهم السلام در شام، آن را سرقت کرد و به کنار قبر حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام آورد.[2] در روایتی دیگر آمده است: پس از آنکه سرمقدّس مدّتی در دمشق بود، به کوفه نزد ابن زیاد برگردانده شد و او از ترس شورش مردم، دستور داد که آن را از کوفه خارج کرده و در نزد قبر پدرش حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام دفن کنند.[3]

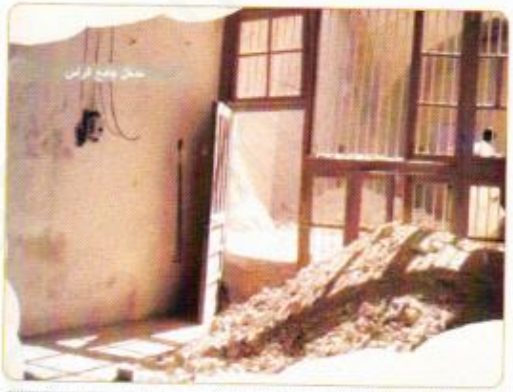

در توسعه جدید ۱۲۰۰۰ مترمربع - که گنجایش ۱۰۰۰ نمازگزار را دارد - به حرم اضافه می‌شود. پشت بام ساختمان توسعه جدید را ۱۴ گنبد فیروزه‌ای به نیت ۱۴ معصوم علیهم السلام پوشش داده‌اند که جلوه خاصّی به نمای بیرونی حرم داده است.

۱. بحارالأنوار، ج ۴۵، ص ۱۷۸ به نقل از: کامل الزیارات، ص ۳۴؛ کافی، ج ۴، ص ۵۷۱. ۲. بحارالأنوار، ج ۴۵، ص ۱۴۵. ۳. همان، ص ۱۷۸

Presented by Ziaraat.Com

۳ مسجد الخضراء

این مسجد در ضلع شرقی صحن مطهّر واقع شده و دو درب دارد که یکی داخل صحن (سومین ایوان سمت راست باب مسلم بن عقیل). و دیگری بیرون صحن قرار دارد. این مسجد محل تدریس آیة الله العظمی خویی بوده وهم اکنون دیوار حائل مابین مقبره ایشان (حجره۳۱) و مسجد را برداشته و آن را با پنجره‌ای مشبک پوشش داده‌اند.

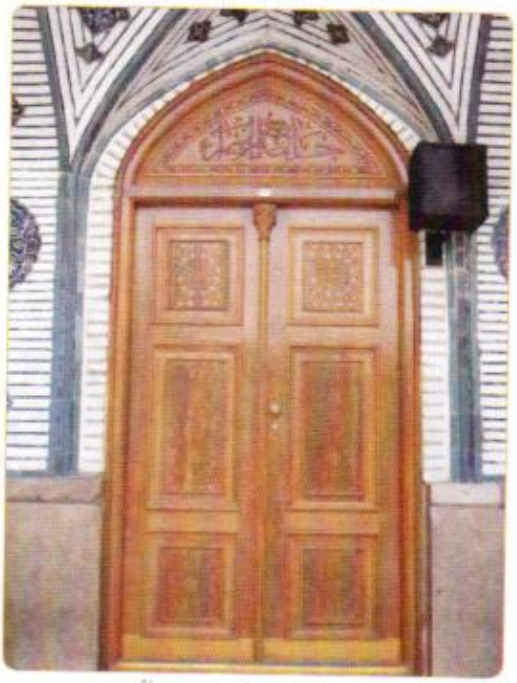

درب ورودی مسجد خضراء مشرف به صحن مطهّر

۴ حسینیه صحن شریف

این حسینیه در قسمت شمال صحن مطهّر واقع شده و درب آن از ایوان سوم از زاویه شمال شرقی باز می‌شود. بنای آن را سیّد محسن زیّنی از خیّرین نجف ساخته است. این بنا برای نماز، مراسم و استراحت زائران حضرت ساخته شده ودارای وضوخانه بوده است.

سالها این بنا بصورت خرابه‌ای متروکه مانده بوده وبعد از سقوط رژیم خونخوار صدام، آستان مقدّس، زیر نظر آیة الله العظمی سیستانی اقدام به تکمیل آن کرده و هم اکنون آماده بهره برداری است.

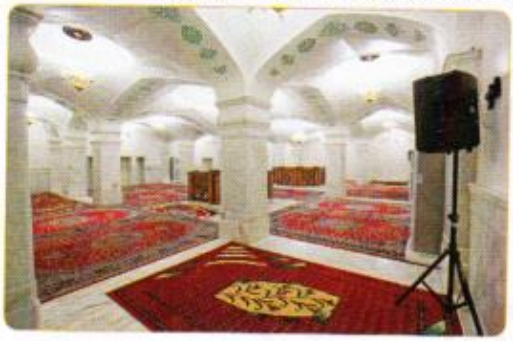

Presented by Ziaraat.Com

۵ ایوان العلماء

این ایوان در وسط ضلع شمالی رواق مطهّر واقع شده است. از آن جا که عدّه‌ای از علمای بزرگ در آن جا مدفون هستند ، نام « ایوان العلماء » بر آن نهاده‌اند. از جمله این بزرگان :

مولی علی‌نقی کمره‌ای فراهانی، متوفّای سال ۱۰۶۰ هـ. ق .
سیّد شرف الدّین اعرجی، متوفّای اواخر قرن ۱۱ هـ. ق.
شیخ احمد جزائری، متوفّای سال ۱۱۵۱ هـ. ق .
سیّد مرتضی اعرجی، متوفّای ۱۱۶۵ هـ. ق.
میرزا علی رضا اردکانی شیرازی، متوفّای سال ۱۱۶۶ هـ. ق .
سیّد عبد الباقی خاتون آبادی، متوفّای ۱۲۰۷ هـ. ق .
شیخ ملّا محمّد مهدی نراقی، متوفّای سال ۱۲۰۹ هـ. ق .
سلیمان بن داود حلّی، متوفّای سال ۱۲۱۱ هـ. ق.
شیخ احمد نراقی (فرزند شیخ ملّامحمّدمهدی)، متوفّای ۱۲۴۵ هـ. ق .
میر محمّد باقر هزار جریبی، متوفّای سال ۱۲۴۵ هـ. ق .
سیّد علی داماد، متوفّای سال ۱۳۳۶ هـ. ق .
شیخ علی فرطوسی، متوفّای سال ۱۳۷۱ هـ. ق.

سیّدعلی داماد
متوفی ۱۳۳۶ هـ. ق

ملاّ احمد نراقی
صاحب کتاب معراج السعادة

ملاّ محمّد مهدی نراقی
صاحب کتاب جامع السعادات

۶ تکیه بکتاشیه

این تکیه در شمال مسجد الرّأس و ضلع غربی حرم مطهّر واقع شده است که دارای ۳ در می‌باشد ؛ ۲ در به ایوان‌های داخل صحن باز می‌شود و یك در به ضلع غربی بیرون حرم.

Presented by Ziaraat.Com

۶ مدرسه علوم دینی

در طبقــه فوقانی صحن مطهّر ۵۲ حجره وجــود دارد که هر حجره ، ایوانی مشــرف به صحن دارد وپشت هر حجره هم راهرویی قرار دارد که به پله ها منتهی می‌شــود . این حجره‌ها مکان درس و ســکونت طلّاب بوده است.

آنچه تاریخ ساختمان قبلی حرم مطهّر برای ما بازگو می کند آن است که اتاقهایی در حرم وجود داشــته که علمایی چون مقدّس اردبیلی در آن زیست کرده‌اند و مدرس‌هایی که در آن تدریس داشته و تألیفاتشان را نیز در آنجا به انجام رسانده‌اند.

پــس از انتفاضه مردم عراق (صفر۱۳۷۷هـــ . ق)، رژیم بعثی با هدف نابودی حوزه‌های علمیه ، اقدام به اخراج طلاب از این حجره‌ها نمود و از آن تاریخ تاکنون ، این حجره‌ها همچنان خالی مانده است.

۸ مقام امام صادق علیه‌السلام

ایــن مقــام نزدیک درب مسجد الرأس و سمت چپ کسی اســت کــه از باب الفــرج (درب جنوب غربــی حــرم) وارد می‌شود.

روایت شــده که امام صــادق علیه‌السلام هنگامی که به زیــارت جدّش امیرالمؤمنین علیه‌السلام آمده بود، در ایــن جا نماز خوانــد و فرزنــدش اســماعیل هــم او را همراهی می کرد. این بنا در حدود ۵۰ ســال پیش از این، دایر بوده، گنبد ســفیدی بر فراز آن بوده و وسعتی برابر ۱۰۰ مترمربع داشــته است. اما اکنون از این مقام، اثری باقی نمانده و در قسمت توسعه حرم قرار گرفته است.

Presented by Ziaraat.Com

موضعُ الإصبَعَین

این مکان که در ضریح مطهّر، مقابل صورت امام قرار دارد ، از اماکن شریف محسوب می‌شود و دارای خصوصیت بزرگی است.

درباره این مکان چنین گفته‌اند:

«مُرّة بن قیس» که از حکام ستمگر بود ، روزی سخن از آباء و اقوام پیشینش به میان آورد و از پیران قوم، سرگذشت آنان را پرسید. در پاسخ گفتند که بسیاری از آنان در جنگ کشته شدند. از قاتل آنان پرسید؛ گفتند که بیشتر آنان به دست «علی بن ابی‌طالب ﷺ» کشته شده اند. از مدفن علی ﷺ پرسید؛ گفتند در نجف است. «مُرّه» سپاهی ۲۰۰۰ نفری فراهم کرد و به شهر نجف یورش برد. مردم نجف از شهر دفاع کردند؛ ولی پس از ۶ روز استقامت در برابر سپاه مرّه، توان نیاوردند . « مُرّه» وارد حرم مولا شد و شروع به تخریب

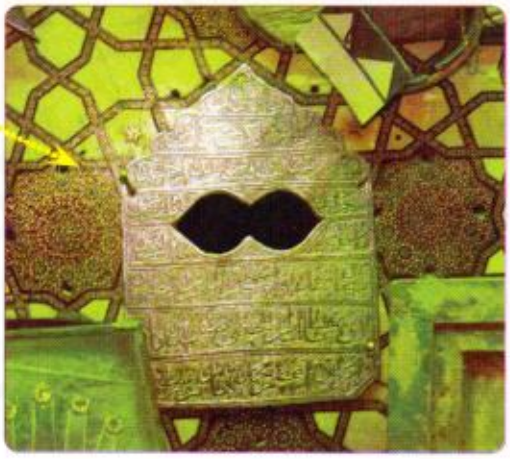

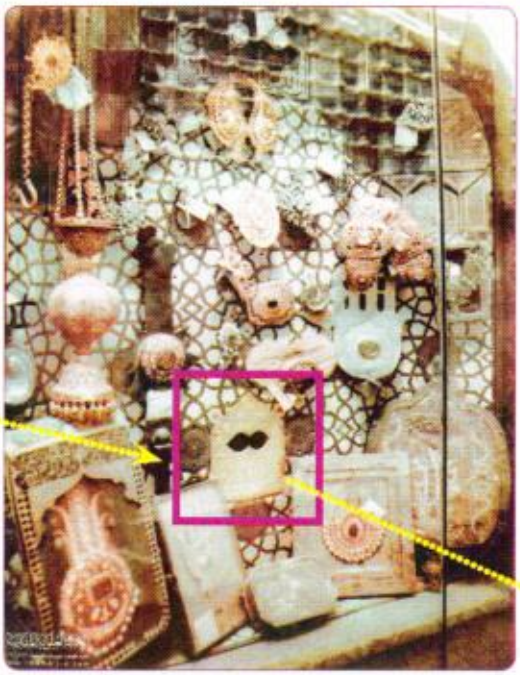

کرد وخواست نبش قبر کند که از ضریح مطهّر، دو انگشت همانند شمشیر خارج شد و او را به دو نیم کرد. نیمه‌های بدن او هم زمان تبدیل به سنگ شدند. آن دو سنگ را برای عبرت ستمگران ، در کنار راه انداختند و چهارپایان روی آن بول می کردند. بعدها دشمنان، سنگ‌ها را برداشته و پنهان کردند».

- ماضی النجف و حاضرها، ص ۲۳۲
- الانوار العلویه، شیخ جعفر نقدی، ص ۴۲۳

Presented by Ziaraat.Com

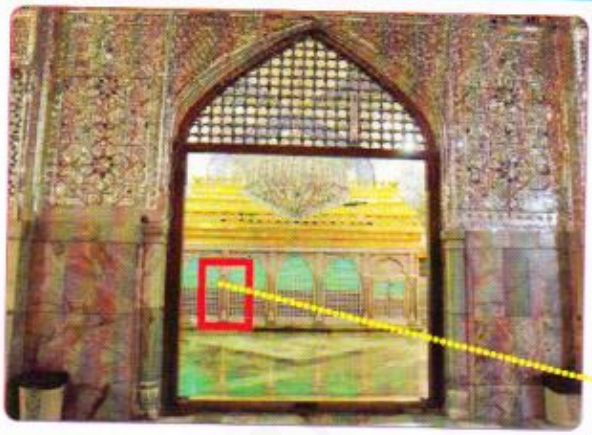

مرحوم شیخ محمد حسن نجفی در بحث لعان کتاب جواهر الکلام می نویسد:
لعان با دو چیز غلیظ تر می شود، یکی با ذکر اسماء الهی که بیانگر هیبت و عظمت و انتقام خداوندی است و دیگری لعان در اماکن مشرّفه است؛ مانند بین رکن ومقام، برای کسی که در مکه مکرمه است؛ درکنار صخره مسجد الاقصی، برای کسی که در بیت المقدس است؛ در کنار قبر رسول‌الله ﷺ برای کسی که در مدینه منوره است و در کنار موضع الاصبعین، نزدیك سر مقدّس امیرالمؤمنین ؑ در نجف اشرف.

■ جواهر الکلام، ج ۳۴، ص ۶۲

قصه دیگری نیز از این مکان ازمردم نجف نقل شده وآن، کرامتی است از حضرت که برای یکی از زائران پیش آمد. آن زائر از خداوند خواسته بود که اگر زیارتش مقبول واقع شود، ورقه ای مبنی بر قبولی زیارت به او بدهند. مدّتهای طولانی بر این خواسته اصرار داشت و به ضریح مطهّر التجا می کرد.عاقبت از همین موضع ، دو انگشت بیرون آمد و ورقه قبولی زیارت به آن زائر داده شد.

■ و تنبعوه دفینا، ص ۱۰۶

یا علی یا أمیرالمؤمنین
أنت باب الله و الحق المبین
خصک الله وصیا و أخا
لنبی المصطفی طه الامین
کل من مات من الناس رأی
عنده شخصک فی عین الیقین
تورد الحوض موالیک غدا
یا مقیلا عثرات المذنبین
لک من بین الوصیین حمی
روضة العافین أمن الخائفین
جنة جنة عدن دونها
فادخلوها بسلام آمنین

Presented by Ziaraat.Com

۱۳ صحن حضرت فاطمه علیها السلام

قسمت غربی حرم امیرالمومنین علیه السلام در طرح توسعه به نام مبارک بانوی دو عالم حضرت فاطمه علیها السلام مزیّن شده است . این صحن که شامل قسمت بسیار وسیعی از غرب حرم حضرت تا مقام امام زین‌العابدین علیه السلام است، با هزینه ۸۰۰ میلیارد تومان و به‌همّت معماران ایرانی ساخته می‌شود.

با اجرای این طرح، فضای کلی حرم امیرالمومنین علیه السلام تا ۱۴۰ هزار مترمربع گسترش پیدا می کند که در این شرایط صحن حضرت فاطمه علیها السلام ۱۰ برابر فضای کنونی حرم خواهد شد.

فعالیت‌های مقدّماتی برای این منظور انجام شده و هم زمان با خرید هتل‌ها و بناهای قدیمی داخل این طرح ، تخریب و گود برداری برای اجرای آن انجام شده است .

این طرح از سال ۸۷ با همکاری دانشگاه شهید بهشتی و برخی از دانشگاه‌های دیگر کشورمان آغاز شده ومراحل اجرایی کار را پشت سر می‌گذارد وبرآورد می‌شود که ۸ تا ۱۰ سال دیگر انشاءالله به اتمام برسد.

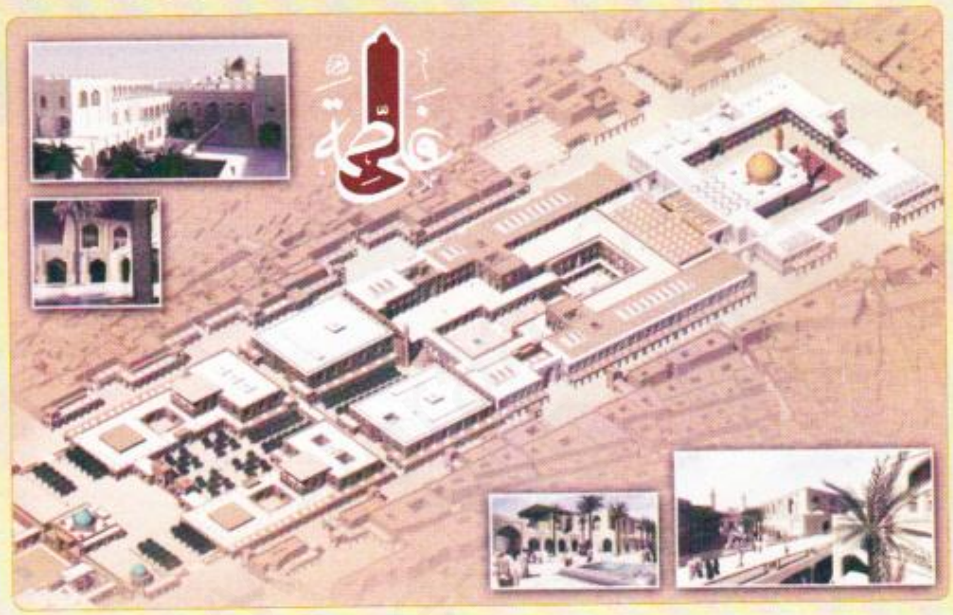

Presented by Ziaraat.Com

• هنرنمایی ها در صحن مطهّر امیرالمؤمنین علیه‌السلام

در عصر صفویّه تعمیرات حرم مطهّر به دست شاه اسماعیل صفوی در سال ۹۱۴هـ . ق آغاز شد و در عصر شاه عباس با طرح و نقشه و مهندسی شیخ بهایی ، صحن شریف آستان علوی تکمیل شد.
شیخ بهایی در طراحی بنای حرم امیرالمؤمنین علیه‌السلام تمام هنرمندی خود را به کار برد و آن را متمایز از سایر حرم‌ها بنیان نهاد.
در سایر حرمهای شریف، زائر ، پشت به قبله و از جهت جنوب وارد حرم می‌شود؛ و تنها در حرم امیرالمؤمنین علیه‌السلام، ایوان و ورودی اصلی، به گونه‌ای است که زائر از پایین پا، یعنی از جهت شرقی وارد قبّه مطهّر می‌شود . احتمالا شیخ بهایی خواسته است با این کار، احترام ویژه‌ای نسبت به ساحت مقدّس امیرالمؤمنین علیه‌السلام ابراز کند.
و اما بیرون صحن هم، باب« امام رضا علیه‌السلام » از یک سو به طرف بازار اصلی شهر (سوق الکبیر) باز شده و از سوی دیگر در برابر ایوان حضرت علیه‌السلام قرار دارد و هنگامی که کسی، از دروازه اصلی وارد شهرشده و آن را در پشت سر خود قرار می‌داد، تا انتهای بازار شهر و باب امام رضا علیه‌السلام و ایوان طلا و ضریح مطهّر را بخوبی می‌دید .
از صدها سال پیش تا به امروز و با تمام تغییراتی که در شهر به وجود آمده است، همواره اوّلین اشعه آفتاب بامدادی، بازار شهر را روشن کرده و از میانه « باب امام رضا علیه‌السلام» مستقیما به ضریح مطهّر می‌تابد.
این تابش، آنقدر زیبا و خیال برانگیز است که شعرای بسیار در وصف زیبایی آن قصیده‌هایی سروده و این پدیده را « سلام بامدادی آفتاب، به ساحت مقدّس مولی الموحدین » به شمار آورده‌اند.

۱ تابش مستقیم نور آفتاب هنگام طلوع و غروب از پنجره های گنبد مطهّر

تصویر پنجره غربی گنبد، هنگام طلوع آفتاب

در تصویر سمت چپ ، پنجره شرقی گنبد مطهّر که مقابل مناره ساعت قرار دارد، را مشاهده می کنید. در این تصویر که در لحظه غروب خورشید برداشته شده، جرم خورشید از پنجره روبرو (غربی) کاملا پیداست.
هنگام طلوع، نور خورشید از پنجره شرقی گنبد به درون حرم تابیده و زیر گنبد را روشن می کند و شعاع آن از پنجره غربی بیرون می‌زند.
در تصویر سمت راست اشعه خیره کننده خورشید که بر شیشه‌های پنجره غربی گنبد منعکس شده کاملا هویداست.
هنگام غروب آفتاب همین نورافشانی در جهت عکس تکرار می‌شود.

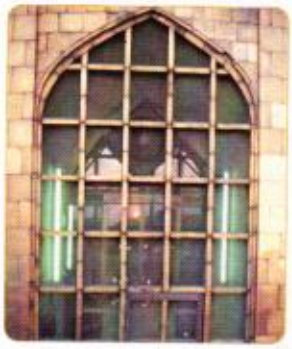
تصویر پنجره شرقی گنبد، هنگام غروب آفتاب

Presented by Ziaraat.Com

۲ ناودان طلا (میزاب الرّحمه)

این ناودان در بالاترین نقطه و در وسط ضلع جنوبی رواق مطهّر، رو به قبله، واقع شده است و تنها راه خروجی آبهای باران از بالای گنبد، ایوان و حرم می‌باشد. هنگام نزول باران رحمت، مردم آب آن را به نیّت شفا جمع می‌کنند.

گویند که این ناودان در مقابل ناودان طلای کعبه قرار دارد. (ناودانی طلا بر فراز محل ولادت امیرالمؤمنین علیه السلام و ناودان طلای دیگر بر بلندای مدفن آن حضرت).

برخی از زائران ایرانی در زیر این ناودان ۲ رکعت نماز بجا می‌آورند و با توسّل به امیرالمؤمنین علیه السلام حاجت‌شان را از خدا طلب می‌کنند. برخی نیز گفته‌اند که بعد از این نماز و دعا، حاجت‌شان برآورده شده است.

گرچه در این زمینه، روایتی وارد نشده است، ولی طبیعی و پُر واضح است که هرکس با قصد قربت، ۲ رکعت نماز در هرکجای حرم امیرالمؤمنین علیه السلام بخواند و از خداوند، برآورده شدن حاجاتش را بخواهد، ان شاء الله برآورده می‌شود.

سیّد عبد الکریم بن طاووس، از داود بن فرقد نقل می‌کند که امام صادق علیه السلام به من فرمود:

در یک طرف کوفه، قبری است که هیچ غمگینی به آن رو نمی‌آورد که در آنجا ۲ یا ۴ رکعت نماز بگزارد، مگر آن که خداوند حاجتش را برآورده کرده و غم و اندوهش را نیز برطرف می‌کند.

داود می‌گوید: عرض کردم آیا آن قبر حسین علیه السلام است؟

حضرت با حرکت سر اشاره نمودند: نه.

عرض کردم آیا قبر امیرالمؤمنین علیه السلام است؟

با سر مبارک اشاره کردند: بله. فرحة الغری، ص ۶۹

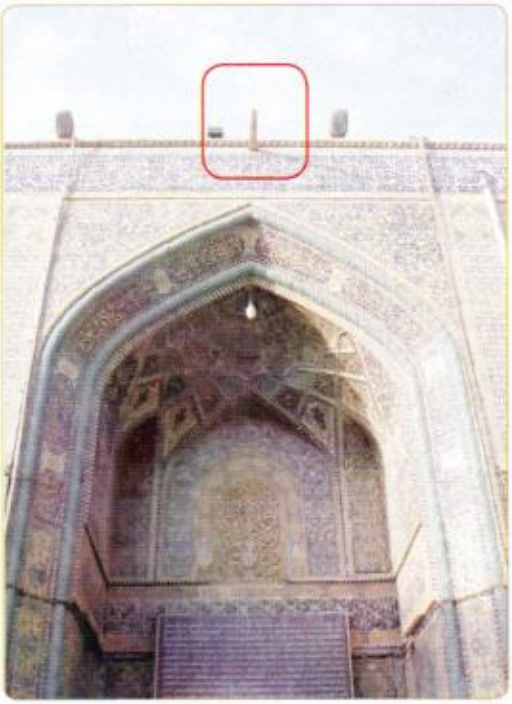

نماز در زیر این ناودان هیچ خصوصیتی نسبت به جاهای دیگر حرم ندارد وهیچ کجا وارد نشده است و اشکال‌هایی نیز به آن وارد است؛ مثل اختلاط زن و مرد، پشت به امام نماز خواندن (البته در صورتی که حائلی بین نمازگزار و امام نباشد و از ایوان، ضریح دیده شود). شایسته است آقایان و بانوان زائر، در اماکن مخصوص به خود، نماز خوانده و از ازدحام در زیر ناودان بپرهیزند.

Presented by Ziaraat.Com

۳ نشانه‌های وقت زوال (اذان ظهر)

۱ . کنگره‌های باب الساعة (باب امام رضا(ع))

همان گونه که در تصویر مشاهده می‌شود، قوس‌های کاشی‌های فیروزه‌ای باب الساعة در داخل صحن، یکی از نشانه‌های معماری برای تعیین وقت نماز ظهر می‌باشد و آن هنگامی است که آفتاب نیمی از قوس وسطی را روشن کرده باشد. در تمامی فصول سال این مسأله حکم فرماست.

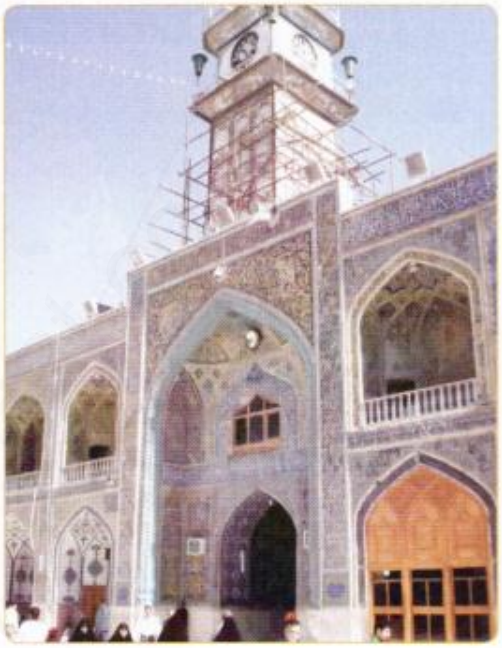

۲ . پاگرد حجره‌های ضلع شمال شرقی حرم

هنگامی که شعاع آفتاب به اندازه چهار انگشت، گوشه ایوان را روشن کرد، نشانه اول وقت نماز ظهر است. این نشانه فقط در چهار ایوان از باب مسلم بن عقیل به طرف شمال اتفاق می‌افتد.

در بسیاری از مساجد مسلمین (نظیر مسجد گوهرشاد و غیر آن) ستونی برای تعیین ظهر شرعی قرار دارد که در عربی به آن «المزولة» می‌گویند، امّا، در صحن نجف، با وجود این علائم دیگر نیازی به آن ستون نیست.

یک قبله دارند عاشقان آن هم علی مرتضاست
یک شمع دارند عارفان آن هم علی مرتضاست
یک راه دارند رهروان آن هم علی مرتضاست
یک روح دارند شیعیان آن هم علی مرتضاست
یک جلوه دارد این جهان آن هم علی مرتضاست
یک نابغه دارد زمان آن هم علی مرتضاست

Presented by Ziaraat.Com

عنایت حضرت امیر به اشعار شهریار در رؤیای آیة الله مرعشی نجفی

آیة الله العظمی مرعشی نجفی‌ؒ می‌فرمودند:
شبی توسّل پیدا کردم تا یکی از اولیای خدا را در خواب ببینم. آن شب در عالم خواب، دیدم که در زاویه مسجد کوفه نشسته‌ام و وجود مبارک مولا امیرالمؤمنین‌ؑ با جمعی حضور دارند. حضرت فرمودند:
شاعران اهل بیت‌ؑ را بیاورید. دیدم چند تن از شاعران عرب را آوردند. فرمودند: شاعران فارسی زبان را نیز بیاورید. آن گاه محتشم و چند تن از شاعران فارسی زبان آمدند. حضرت فرمودند: شهریار ما کجاست؟ حضرت خطاب به شهریار فرمودند:
شعرت را بخوان.
شهریار این شعر را خواند:

Presented by Ziaraat.Com

علـی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را
که به ما سـوا فکنـدی همه سـایه هما را

دل اگر خداشناسـی همه در رخ علی بین
به علی شـناختم من به خدا قسـم خدا را

بـه خـدا کـه در دو عالم اثر از فنـا نماند
چـو علی گرفته باشـد سـر چشـمه بقا را

مگر ای سحاب رحمت تو ببارى ارنه دوزخ
به شـرار قهر سـوزد همه جان ما سـوا را

بـرو ای گدای مسـکین در خانه علی زن
کـه نگین پادشـاهی دهـد از کـرم گدا را

بجز از علی که گوید به پسر که قاتل من
چو اسـیر تست اکنون به اسـیر کن مدارا

بجـز از علی که آرد پسـری ابو العجائب
کـه علـم کند بـه عالـم شـهدای کربلا را

چو به دوسـت عهد بندد ز میان پاکبازان
چـو علی که می‌تواند که بسـر بـرد وفا را

نه خدا توانمش خواند نه بشر توانمش گفت
متحیّـرم چـه نامـم شـه ملـك لافتـی را

بدو چشم خون فشانم هله ای نسیم رحمت
کـه ز کـوی او غبـاری بـه مـن آر توتیا را

به امید آن که شـاید برسد به خاك پایت
چـه پیامها سـپردم همه سـوز دل صبا را

چو تویی قضای گردان به دعای مستمندان
کـه ز جـان مـا بگـردان ره آفـت قضـا را

چه زنم چو نای هر دم ز نوای شرق او دم
که لسـان غیب خوشـتر بنوازد ایـن نوا را

همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی
بـه پیـام آشـنائی بنـوازد آشـنا را

ز نوای مرغ یا حق بشـنو که در دل شب
غم دل به دوست گفتن چه خوشست شهریارا

آیة الله العظمی مرعشـی نجفی فرمودند:
وقتی شعر شـهریار تمام شـد، از خواب بیدار شدم، چون من شهریار را ندیده بـودم، فـردای آن روز پرسیدم که شهریار شاعر، کیست؟
گفتند: شاعری است که در تبریز زندگی می‌کند. گفتم از جانـب مـن او را دعوت کنید که به قم نزد من بیاید. چند روز بعد شـهریار آمد. دیدم همان کسی است که من او را در خواب در حضور حضرت امیر ﷺ دیده‌ام.
از او پرسیدم: این شعر «علی ای همای رحمت» را کی ساخته‌ای؟ شهریار با حالت تعجّب از من سؤال کرد که شما از کجا خبر دارید که من این شعر را ساخته‌ام؟! چون من نه این شعر را به کسی داده‌ام و نه درباره آن با کسی صحبت کرده‌ام.
مرحوم آیة الله العظمی مرعشی نجفی به شهریار می‌فرمایند: چند شب قبل، من خواب دیدم که در مسجد کوفه هستم و حضرت امیرالمؤمنین ﷺ تشریف دارند. حضرت شاعران اهلبیت ﷺ را احضار فرمودند. ابتدا شاعران عرب آمدند. سپس فرمودند: شاعران فارسی زبان را بگویید بیایند؛ آنها نیز آمدند. بعد فرمودند: شهریار ما کجاست؟ شهریار را بیاورید و شما هم آمدید. آن گاه فرمودند: شهریار، شعرت را بخوان و شما شعری که مطلع آن را به یاد دارم خواندید. شهریار فوق العاده منقلب می‌شود و می‌گوید: من فلان شب این شعر را ساخته‌ام و همانطور که قبلاً عرض کرده‌ام تاکنون کسی را در جریان سرودن این شعر قرار نداده‌ام. آیة الله مرعشی نجفی فرمودند: وقتی شهریار تاریخ و ساعت سرودن شعر را گفت معلوم شد مقارن ساعتی که شهریار آخرین مصرع شعر خود را تمام کرده من آن خواب را دیده‌ام. ایشان چندین بار به دنبال نقل این خواب فرمودند: یقیناً در سرودن این غزل به شهریار الهام شده که توانسته است چنین غزلی به این مضامین عالی بسراید. البته خودش هم از فرزندان فاطمه زهرا ﷺ است و خوشا به حال شهریار که مورد توجّه و عنایت جدّش قرار گرفته است. ■ نقل از فصلنامه شهاب شماره ۱۱

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

■ از امام علیؑ نقل شده که فرمود:
هرکس داخل قبرستان شود و بگوید:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحیمِ،
اَلسَّلامُ عَلیٰ اَهْلِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
مِنْ اَهْلِ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
یا اَهْلَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
بِحَقِّ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
کَیْفَ وَجَدْتُمْ قَوْلَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
مِنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
یا لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
بِحَقِّ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
اغْفِرْ لِمَنْ قالَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
وَاحْشُرْنا فی زُمْرَةِ مَنْ قالَ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ،
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ عَلِیٌّ وَلِیُّ اللّٰهِ،

خداوند تعالی ثواب پنجاه سال به او اعطا می‌کند
و از او و پدر و مادرش گناهان پنجاه ساله را می‌آمرزد.

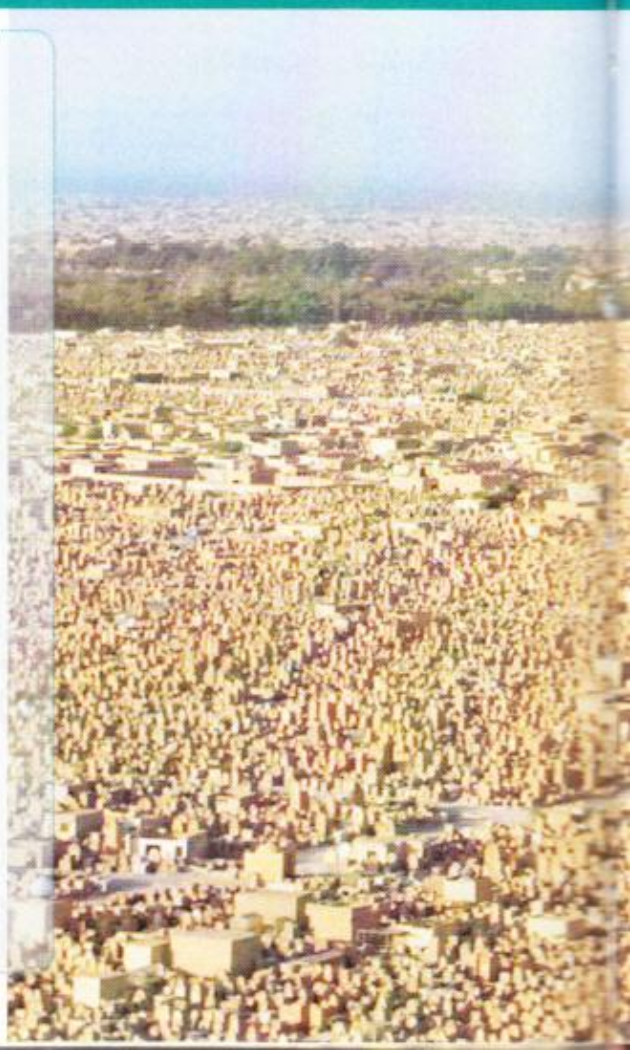

Presented by Ziaraat.Com

■ رُوِیَ عَن أبی عبدالله ﷺ أنَّه قال:
ما مِن مُؤمِنٍ یَمُوتُ فی شَرقِ الأرضِ و غَربِها إلاّ و حَشَرَ اللهُ رُوحَهُ إلی وادِی السَّلام.

■ از امام صادق ﷺ روایت شده است که فرمود:
هیچ مؤمنی در شرق و غرب عالم نمی‌میرد، مگر آنکه خداوند روح او را به وادی‌السّلام محشور می‌کند.

□ بحارالأنوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۳ به نقل از ارشادالقلوب، ج ۲ ص ۲۳۸.

■ نیز از امیرالمؤمنین ﷺ نیز نقل شده که روز قیامت از مردم پشت کوفه ـ که مراد نجف اشرف است ـ هفتاد هزار محشور گردند که چهره‌های آنها چون ماه درخشان باشد.

● نباید‌ها در وادی‌السّلام

متأسفانه اخیرا برخی سنّت‌های خودساخته در وادی‌السّلام مشاهده می‌شود که هیچ منشأ روایی نداشته وخرافاتی بیش نیست مانند دفن مو وناخن، خط کشیدن اطراف خود به عنوان تعیین محل دفن، پرداخت مبلغی به سنگ‌تراش برای حک نام خود بر روی سنگ به امید آن که روحشان بعد از مرگ به آن‌جا منتقل شود و همچنین بردن مقداری از خاک وادی‌السّلام به عنوان تبرّک.
از زائران محترم انتظار می‌رود از این‌گونه بدعت‌ها بپرهیزند وفقط به آن چه در روایات معتبر آمده است، عمل کنند.

Presented by Ziaraat.Com

زیارت هود و صالح علیهما السلام

اَلسَّلامُ عَلیٰ اَولیآءِ اللّٰهِ وَ اَصفیآئِهِ
اَلسَّلامُ عَلیٰ اُمَنآءِ اللّٰهِ وَ اَحبّائِهِ
اَلسَّلامُ عَلیٰ اَنصارِ اللّٰهِ وَ خُلَفآئِهِ
اَلسَّلامُ عَلیٰ مَحآلِّ مَعرِفَةِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلیٰ مَساکِنِ ذِکرِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلیٰ مُظهِری اَمرِ اللّٰهِ وَ نَهیِهِ
اَلسَّلامُ عَلَی الدُّعاةِ اِلَی اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَی الْمُستَقَرّینَ فی مَرضاتِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَی الْمُخلِصینَ فی طاعَةِ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَی الادِلاّءِ عَلَی اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَی الَّذینَ مَنْ والاهُم فَقَدْ والَی اللّٰهَ وَ مَن عاداهُم فَقَدْ عادَی اللّٰهَ وَ مَنْ عَرَفَهُم فَقَدْ عَرَفَ اللّٰهَ وَ مَنْ جَهِلَهُمْ فَقَدْ جَهِلَ اللّٰهَ وَ مَن اعْتَصَمَ بِهِمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللّٰهِ وَ مَنْ تَخَلّی مِنهُم فَقَدْ تَخَلّی مِنَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ وَ أُشهِدُ اللّٰهَ انّی سِلْمٌ لِمَنْ سالَمْتُم وَ حَربٌ لِمَنْ حارَبْتُم مُؤمِنٌ بِسِرِّکُمْ وَ عَلانِیَتِکُمْ مُفَوِّضٌ فی ذلِکَ کُلِّهِ اِلَیکُم لَعَنَ اللّٰهُ عَدُوَّ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الْجِنِّ وَالانسِ وَاَبرَءُ اِلَی اللّٰهِ مِنهُمْ وَ صَلَّی اللّٰهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ.

Presented by Ziaraat.Com

حضرت هود علیه‌السلام

حضرت هود علیه‌السلام از پیامبران بزرگ الهی است که در میـان «قوم عاد» ، در سـرزمین «احقاف» ، - مابین یمن و حضرموت - زندگی می کرد. او از نظر حسب و نسب، زیبایی، اخلاق و صفات انسانی، در میان مردم آن زمان ممتاز بود.

«قـوم عاد» مردمـی ثروتمند و نیرومنـد بودند و عمرهای طولانی، درآمدهای سرشـار و سرزمینی آباد داشتند و خداوند نعمت های فراوانی به آنها داده بود. امّا کم کم غافل شـدند و به سرکشی، طغیان و بت‌پرسـتی پرداختند. هود از طـرف خدا مأمور شـد تا آنان را به یکتاپرستی دعوت و از عادات بد، بت‌پرستی و ستم دور کند.

هود علیه‌السلام زحمات بسـیاری کشید و همواره، آنها را به پرستش خدای یکتا دعوت می کرد. او می گفت: من از شما مزد و پاداشی نمی‌خواهم و هرگز برای ثروت وقدرت ایـن کار را نکردم، این دعوت، تنها برای رسـتگاری شماسـت. ولی آنهـا او را اذیت می کردند و اصرار بر سرکشی داشتند. به او دیوانه و دروغگو می گفتند و با ریشخند از او می‌خواستند که آن عذابی را که وعده می‌دهد بر آنها نازل کند.

حضـرت هود علیه‌السلام مرتّب آنها را موعظه و نصیحت می کـرد؛ ولی به غیر ازعدّه کمـی که به او ایمان آوردنـد، بقیه ، حرفهایش را رد کردند و به لجاجت خود ادامه دادند. کم کم قهر خدا نمایان شد، باران نبارید، قحطی آمد و خشکسـالی همـه جا را فرا گرفت، تا روزی که ابری در آسمان پدیدار شد. اوّل آن قوم خوشحال شـدند که الان باران می‌بارد و زمین‌های ما آباد می‌شـود، غافل از آن که آن ابر، عذابی بود که خداوند بـر آنها به صورت باد، نازل کرد. باد به هر چیز که می‌وزید، آن را از جا می کند، بر زمین می‌زد و از بین می‌بُرد.

گویند که این باد در طی هفت شـب و هشت روز، همه چیز را از ریشه کند. مردم مانند تنه‌های نخل، بر زمین می‌افتادند. هرچیزی که بر روی زمین قرار داشـت به امر پروردگارعالم، نابود شـد. همه افراد آن قوم تا آخرین نفر هلاک شـدند. فقط حضرت هود علیه‌السلام و یارانش به رحمت خدا نجات یافتند.

هود علیه‌السلام پس از این واقعه، به طرف حضرموت رفت و در آن سرزمین ساکن شد.

Presented by Ziaraat.Com

حضرت صالح علیه‌السلام

«قوم عاد» به سبب گناهان خود، نابود شدند و خداوند سرزمین و املاکشان را به «قوم ثمود» ارزانی داشت. قوم ثمود، آن سرزمین را بیش از پیشینیان آباد کردند، باغ و بستان‌هایی به وجود آوردند و در میان کوه‌ها خانه‌هایی از سنگ تراشیدند، تا از حوادث روزگار در امان باشند.

آنها نیز مانند قوم عاد در ناز و نعمت به سر می‌بردند ولی به جای شکر خدای یکتا، به عبادت بت‌ها پرداختند.

خداوند صالح علیه‌السلام را بر آنان مبعوث کرد. اما آن قوم، او را به تمسخر گرفتند و سرزنش کردند.

تنها اندکی از مردم خردمند به او ایمان آوردند؛ و توانگران خودسر، از وی درخواست معجزه کردند. صالح علیه‌السلام از شکم کوه، شتری را برانگیخت و به آنان گفت: زنهار که موجبات آزار این شتر را فراهم سازید که به عذاب گرفتار می‌شوید.

شتر صالح مدّت ها به چرا مشغول بود و به اندازه خود از آب استفاده می‌کرد.

عدّه‌ای با مشاهده این شتر به صداقت صالح یقین کردند. اما مخالفین بر کفر خود اصرار ورزیدند و از روی کینه‌توزی خواستند معجزه صالح علیه‌السلام را از بین ببرند، ولی از ترس جان خود، جرأت این کار را نداشتند.

زنان هرزه، مردان هوسران را به کشتن شتر ترغیب کردند. مردان فاسق نیز از فرمان خداوند سرپیچی کرده و تهدید صالح علیه‌السلام را نادیده گرفتند و در کمین شتر نشستند. ابتدا پایش را قطع کردند و سپس آن را کشتند. پس از آن به صالح گفتند: ای صالح اگر راست می‌گویی و پیغمبر خدا هستی، عذابی که ما را به آن تهدید می‌کردی، نازل کن.

صالح علیه‌السلام به آنان گفت: فقط سه روز در خانه‌های خود زنده هستید، پس از آن عذاب خدا نازل و عقاب اخروی شامل حالتان خواهد شد.

اما آنان تهدید صالح علیه‌السلام را دروغ پنداشته و به استهزاء گرفتند و از او خواستند که کیفر آسمانی را هرچه زودتر برای آنان بیاورد!

صالح علیه‌السلام گفت: ای کاش از خدا طلب آمرزش می‌کردید، شاید از عذاب نجات یابید.

سپس عدّه‌ای از آن قوم سیاه‌دل، سوگند یاد کردند که در دل شب، با شمشیر به صالح علیه‌السلام و پیروانش حمله کنند. ولی خدا به این خیره سران مهلت نداد و مکر آنان را به خود شان بازگرداند و صالح از توطئه قوم خویش نجات یافت.

صاعقه آسمانی آمد و آن قوم در خانه‌های خود به صورت جسمی بی‌جان در آمدند.

صالح علیه‌السلام از کنار اجساد آنان عبور کرد و با خاطری غمگین به آنان گفت:

ای قوم! من رسالت خدای خود را به شما رساندم ولی شما از روی غرور و نادانی، ناصحان و خیرخواهان را دوست نمی‌داشتید.

Presented by Ziaraat.Com

مقام صاحب الزّمان (عج) در وادی السّلام

این مـکان که سال‌هاسـت به مقام حضرت مهدی(عج) شهرت دارد، دارای گنبد سـبزی اسـت و در غرب مسیر ماشین رو وادی السّلام قرار دارد.

علاّمه بحرالعلوم (متوفّای ۱۲۱۲ هـ.ق) این مقـام را تجدید بنا کرد. در سـال ۱۲۱۰ هـ. ق توسـط سیّد محمّدخان - پادشـاه سـند - گنبـد و بـارگاه را کاشی کاری کرد. زیارت نامه حضرت بقیةالله(عج) بر روی سنگی در محراب این مقام به تاریخ ۹ شعبان ۱۲۰۰ مق. کنده‌کاری شده است.

محدّث نوری در مـورد تاریخچه مقـام حضـرت مهـدی(عج) می نویسد:

در بیرون سور (= دیوار) شهر نجف، در سمت غربی قبرستان معروف وادی السّلام، مقام مقدّس حضرت مهدی(عج) واقع شـده که از برای آن: صحن، گنبد، مقام و بارگاهی است. در آن جا محرابی منتسب به حضرت مهدی(عج) وجود دارد.

علت این انتساب معلوم نیست و نمی‌دانیم که آیا در آن جا کسی آن حضرت را دیده، یا کرامتی از ایشان در آن مکان مقدس مشاهده شده؟ جز این که آن مقام شریف از قدیم الایّام وجود داشته است.

مرحوم محدّث قمی نیز در «هدیة الزائرین» همان بیان استادش محدّث نوری را آورده است.

Presented by Ziaraat.Com

مقام امام زین العابدین علیه‌السلام

از بعضی روایات استفاده می‌شود که امام زین‌العابدین علیه‌السلام هرگاه برای زیارت جدّشان امیرالمؤمنین علیه‌السلام به نجف می‌آمدند، در مکانی اقامت کرده و به نماز و عبادت مشغول می‌شدند.

امام باقر علیه‌السلام فرمود:

پدرم امام علی بن الحسین علیه‌السلام بعد از شهادت پدرش امام حسین علیه‌السلام، خانه کوچکی در بیرون شهر برگزید و چندین سال را در بیابان زندگی کرد؛ چون نمی‌خواست با آن مردم تماسی داشته باشد ... و هنگامی که می‌خواست به زیارت جدّش امیرالمؤمنین علیه‌السلام و یا پدرش سیدالشهدا علیه‌السلام برود، از بیابان به مقامش می‌رفت و سعی می‌کرد، دیگران متوجّه زیارت او نشوند.[1]

۱. بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۶۶ و ۲۶۷.
۲. بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۳.

مرقد صافی صفا یمانی

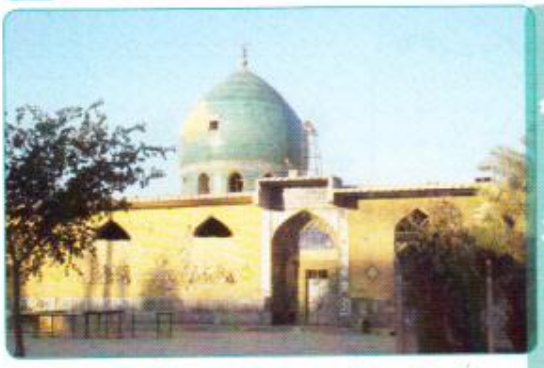

متوفای ۳۷ هـ.ق که به دست امیرالمؤمنین علیه‌السلام در نجف دفن شد.

نقل کرده‌اند که روزی امیرالمؤمنین علیه‌السلام در کنار صحرای نجف نشسته بود؛ ناگاه دید که شخصی بر ناقه‌ای سوار است و جنازه‌ای در پیش خود گرفته است و به سوی نجف می‌آید؛ چون نزدیک شد حضرت از او پرسید که از کجا می‌آیی؟

گفت: از یمن.

حضرت پرسید: این جنازه کیست؟

گفت: جنازه پدرم؛ آورده‌ام که در این زمین دفن کنم.

حضرت فرمود: چرا او را در شهر خود دفن نکردید؟

گفت: پدرم چنین وصیت کرد: مردی در آن جا مدفون خواهد شد که به شفاعت او، به اندازه تعداد دو قبیله عظیم عرب یعنی ربیعه ومُضر، آمرزیده می‌شوند.

حضرت فرمود: آن مرد را می‌شناسی؟

گفت: نه.

حضرت سه مرتبه فرمودند: به خدا قسم من آن مرد هستم.

پس حضرت برخاست و آن جنازه را دفن کرد.[2]

مقبرة الصفا در قسمت غرب حرم مطهّر امیرالمؤمنین علیه‌السلام، در کنار مقام امام زین‌العابدین علیه‌السلام قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

گفت و گوی امیرالمومنین علیه السلام با ارواح مومنین

به سند معتبر از حبّه عُرَنی نقل شده است، که گفت:
با امیرالمؤمنین علیه السلام به پشت کوفه رفتیم. چون به صحرای نجف رسیدیم حضرت ایستادند، گویا با جماعتی سخن می گفتند؛ من در خدمت آن حضرت ایستادم آن قدر که خسته شدم. پس نشستم آن قدر که حوصله‌ام سر رفت، باز برخاستم و ایستادم به قدری که بی‌تاب شدم، دوباره نشستم تا دلتنگ شدم. پس برخاستم و عبای خود را جمع کردم و گفتم: یا امیرالمؤمنین می‌ترسم که خستگی شما را از پا بیاندازد؛ ساعتی استراحت بفرمایید.
عبای خود را انداختم که آن حضرت بر روی آن بنشیند.
فرمودند: این ایستادن برای سخن گفتن با مؤمن و انس گرفتن با اوست.
گفتم: یا امیرالمؤمنین، ارواح مؤمنان چنین است؟
فرمودند: بلی، اگر پرده از پیش چشمت برداشته شود، خواهی دید که ایشان حلقه حلقه نشسته‌اند و با یکدیگر سخن می‌گویند.
گفتم: بدن‌اند یا روح‌اند؟
فرمودند: روح‌اند و هیچ مؤمنی در زمین نمی‌میرد مگر آنکه به روحش می‌گویند: ملحق شو به وادی‌السّلام، که صحرای نجف است وآن بقعه‌ای است از بهشت عدن.

بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۲۳۴ به نقل از کافی، ج ۳، ص ۱۴۳

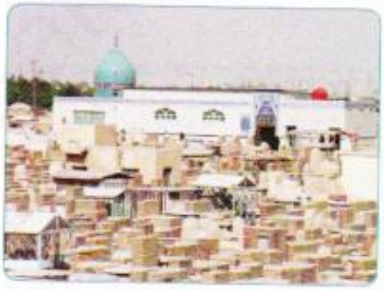

Presented by Ziaraat.Com

● قبور صحابه و تابعین

■ احنف بن قیس

او که در صبر و بردباری ضرب المثل بود، در محلّه ثویّه (حیّ الحنانه نجف) دفن شده است.

■ سهل بن حنیف

او از اصحاب پیامبرﷺ بود که در همه غزوات در کنار آن حضرت حضور داشت. در زمان امیرالمومنینؑ فرماندار بصره و درجنگ جمل جانشین امام در کوفه بود. در جنگ های صفین و نهروان نیز در رکاب علیؑ بود. به سال ۳۸ هـ ق در کوفه از دنیا رفت و امیرالمومنینؑ برجنازه‌اش نماز خواند.

■ عثمان بن حنیف

برادر سهل و از اصحاب پیامبرﷺ و امیرالمؤمنینؑ است. از طرف امام علیؑ به حکومت بصره گمارده شد. سپاهیان جمل پس از تسخیر بصره او را تحقیر و آزار نموده و سپس رها کردند. وی در کوفه ساکن شد و زمان معاویه از دنیا رفت.

■ عبد الله بن ابی رافع

از اصحاب امیرالمؤمنینؑ ، ونخستین سیره‌نویس تاریخ اسلام است.

■ خباب بن ارت

وی در جنگ بدر همراه رسول خداﷺ و در جنگ‌های صفین و نهروان در رکاب حضرت امیرؑ بود. در کوفه از دنیا رفت وامیرالمؤمنینؑ بر جنازه‌اش نماز خواند.

■ عبدالله بن اوفی

در سال ۸۱ هـ .ق از دنیا رفت.

■ عبدالله بن عفیف

از اصحاب با وفای امیرالمؤمنینؑ بود که در جنگ جمل چشمِ چپش را و در جنگ صفین چشم راستش را از دست داد.
پس از شهادت امام حسینؑ در مجلس ابن زیاد قد علم کرد ومردانه در مقابل آن خبیث ایستاد و او را رسوا کرد.
مأموران برای‌دستگیری او به خانه‌اش هجوم بردند، با اینکه نابینا بود، شمشیر به دست گرفت و با راهنمایی دخترش جنگید تا به شهادت رسید.

■ براء بن عازب

از اصحاب پیامبرﷺ که در غزوات همراه آن حضرت بوده و از اصحاب امیرالمؤمنینؑ که در جنگ های جمل ، نهروان و صفین شرکت داشته است. به سال ۷۰ هـ ق در کوفه از دنیا رفت و در همان جا دفن گردید.

■ عدی بن حاتم

عدی، فرزند حاتم طایی و از اصحاب امیرالمؤمنینؑ بود. وی از جمله فرماندهان سپاه امام حسنؑ به شمار می‌آمد و آن‌گاه که همه امام رانتها گذاشتند در کنار امام بود.
او سه فرزند داشت به نام های طریف و طارف و طرفه. روزی معاویه به طعنه به عدی گفت: این الطرفات. (فرزندانت)کجایند؟ در جواب گفت: در جنگ صفین در رکاب علیؑ کشته شدند.
معاویه گفت: علی در مورد تو از در انصاف در نیامد که فرزندان تورا پیش انداخت و فرزندان خودش هنوز زنده‌اند. عدی در پاسخ گفت بلکه من انصاف را رعایت نکردم که علیؑ کشته شد و من هنوززنده‌ام. عدی نزدیک به ۱۲۰ سال عمر کرد و در زمان مختار از دنیا رفت. قبرش در ثویّه است.

❮ مقابر بعضی از صحابه و تابعین در محلّه ثویّه (حیّ الحنانه نجف)

- عبدالله بن یقطر
- سلیم بن قیس هلالی
- نصر بن مزاحم المنقری

❮ بعضی از صحابه وتابعین که شخصیتی منفی داشتند و در ثویّه (محلّه حنانه) مدفون هستند:

- ابوموسی اشعری
- زیاد بن ابیه

Presented by Ziaraat.Com

کُمیل بن زیاد نخعی

کُمیل بن زیاد نَخَعی یمانی از بزرگان تابعین و از یاران شـجاع و با وفای امیرالمؤمنین علیه‌السلام و از اصحاب سـرّ آن حضرت بود.

وی یکی از هشت عابد و زاهد معروف کوفه در زمان خود بود. امیرالمؤمنین علیه‌السلام دعای «خضر» را به کُمیل آموخت، همان دعایی که به دعای «کُمیل» مشهور شد و در شب‌های جمعه و شب نیمه شعبان خوانده می‌شود.

پس از شهادت امام علی علیه‌السلام، کمیل در زمره یاران امام حسن مجتبی علیه‌السلام محسوب می شد و همچنان در کنار آن حضرت بود و در واقعـهٔ صلح، کاملا مطیع امام حسن مجتبی علیه‌السلام بود.

Presented by Ziaraat.Com

کمیل در زمان شهادت امام حسن علیه‌السلام، در مدینه نبود و در زمان امام حسین علیه‌السلام نیز دستگیر شد، و تا یک روز بعد از واقعه‌ی عاشورا در زندان عبیدالله بن زیاد بود. پس از آزادی در قیام‌های کوفه به افشاگری پرداخت، و در کنار مختار جنگید و بعد از آن در تاریخ خبری از او نیست و جز امام سجاد علیه‌السلام، کسی از وی خبر نداشت.

هنگامی که حجّاج بن یوسف ثقفی، فرماندار کوفه شد، مأمورین را برای دستگیری کُمیل فرستاد. کُمیل پنهان شد. حجّاج مستمرّی طایفه و قوم کمیل از بیت‌المال را قطع کرد. کُمیل که این وضعیت را دید، روا ندید که دیگران به پای او بسوزند و خود را تسلیم کرد. حجّاج، او را در سال ۸۳ هـ.ق، در سن ۹۰ سالگی، همان‌گونه که حضرت به او خبر داده بود، به شهادت رساند.

مرقد مطهّر او در مسیر راه نجف به کوفه در منطقه تویه (حیّ الحنّانه) نزدیک مسجد حنّانه قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت کمیل بن زیاد

اَلسَّلامُ عَلیٰ مُحَمَّدٍ خاتِمِ النَّبِیّین، اَلسَّلامُ عَلیٰ عَلِیٍّ اَمیرِ الْمُؤمنینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ فاطِمَةَ الزَّهراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمین، اَلسَّلامُ عَلیٰ خَدیجَةَ الْکُبریٰ اُمِّ الْمُؤمِنینَ اَلسَّلامُ عَلَی الْحَسَنِ وَالْحُسَینِ سَیِّدَیْ شَبابِ أهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخَلْقِ اَجْمَعین، اَلسَّلامُ عَلیٰ سائِرِ أئِمَّةِ الْمُسْلِمینَ عَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسیٰ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَ الْحَسَنِ وَ الْخَلَفِ الْهادِی الْمَهْدِی مُنْجِزِ وَعْدِ الْمُؤمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ مَلائِکَتِهِ الْمُقَرَّبینَ وَ عِبادِهِ الصّالِحینَ، اَلسَّلامُ عَلَی الْعَبْدِ الصّالِحِ، الْوَلِیِّ النّاصِحِ الْعالِمِ التَّقِیِّ، الْمَدْفُونِ بِأرْضِ الْغَرِیِّ کُمَیْلِ بْنِ زِیادٍ اَلسَّلامُ عَلیٰ مَنْ اَکْمَلَهُ الْکامِلُ فِی الصِّفاتِ وَ الأمیرِ فِی الْغَزَواتِ، وَ وَدَّعَهُ السِّرَّ، وَعَلَّمَهُ دُعاءَ الْخِضْرِ، وَ اَخْبَرَهُ عَنِ النَّفْسِ وَالْحَقیقَةَ فَصارَ فیها ذابِصیرَةً، اَشْهَدُ اَنَّکَ قَدْ اَدَّیْتَ اِلَی الْحَقِّ، وَ وَجَّهْتَ مِنْهاجَ الصِّدْقِ وَالرَّشادِ وَاَعْرَضْتَ عَنِ الْباطِلِ وَالْعِنادِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ اَحَدِ حَوارِیِّ حَبْلِ اللّٰهِ الْمَتینِ، الْفائِزِ بِصُحْبَةِ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ وَصُحْبَةِ سِبْطِهِ الأکْبَرِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ مَنْ اَخْبَرَهُ بِالْقَوْلِ سَیِّدُ الصّادِقینَ لَعَنَ اللّٰهُ قاتِلَکَ الظّالِمَ الشَّقِیَّ اللَّعینَ الْحَجّاجَ بْنَ یُوسُفَ الثَّقَفِیَّ، وَ السَّلامُ عَلَیْکَ یا کُمَیْلَ بْنَ زِیادٍ النَّخَعِیَّ الْیَمانِیَّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

مسجد حنّانه

کاروان کربلا در مسیرشان به سمت کوفه، سر مقدّس سیّدالشهدا علیه‌السلام را در این محل بر زمین گذاشتند. زمین ناله سر داد. بعدها در این مکان، مسجدی ساختند و به یاد آن ناله، مسجد را «حنّانه» نامیدند. این مسجد بین نجف و کوفه، نزدیک قبرستان «ثُوَیٰ» و مرقد کمیل قرار دارد.

ابن ابی‌عمیر از مفضل روایت کرده:
هنگامی که امام صادق علیه‌السلام به این عمارت رسید، دو رکعت نماز خواند. به حضرت عرض کردند که این چه نمازی بود؟ حضرت فرمود: این موضع سرمبارک جدّم حسین بن‌علی علیه‌السلام است؛ هنگامی که او را از کربلا به سوی عبیدالله می بردند، در این جا نهادند.

تحفة الزائر، صفحه ۱۰۶

روایت است که وقتی امام صادق علیه‌السلام وارد سرزمین نجف شدند، سه جا از اسب پیاده شده، و نماز خواندند:
۱. مسجد حنانه، موضع رأس الحسین علیه‌السلام،
۲. مقام امام زمان(عج) در وادی السلام،
۳. مرقد مطهّر امیرمؤمنان علی علیه‌السلام.

ترجمه کامل الزیارات ص ۹۶.

Presented by Ziaraat.Com

■ در مسجد حنّانه این دعا را بخوان:

اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ تَرى مَكانی، وَتَسمَعُ كَلامی،
وَلا يَخفى عَلَيكَ شَیءٌ مِنْ اَمْری،
وَكَيفَ يَخفى عَلَيكَ ما اَنتَ مُكَوِّنُهُ وَبارِئُهُ،
وَقَدْ جِئتُكَ مُستَشفِعاً بِنَبِيِّكَ نَبِیِّ الرَّحمَةِ،
وَمُتَوَسِّلاً بِوَصِیِّ رَسُولِكَ
فَاَسْأَلُكَ بِهِما ثَباتَ الْقَدَمِ وَالْهُدىٰ
وَالْمَغْفِرَةَ فِی الدُّنيا وَالآخِرَةِ

دعایی را که در صفحه ۱۱۵ ذکر شد نیز در این جا می‌توان خواند

نمای سابق مسجد حنّانه پیش از بازسازی

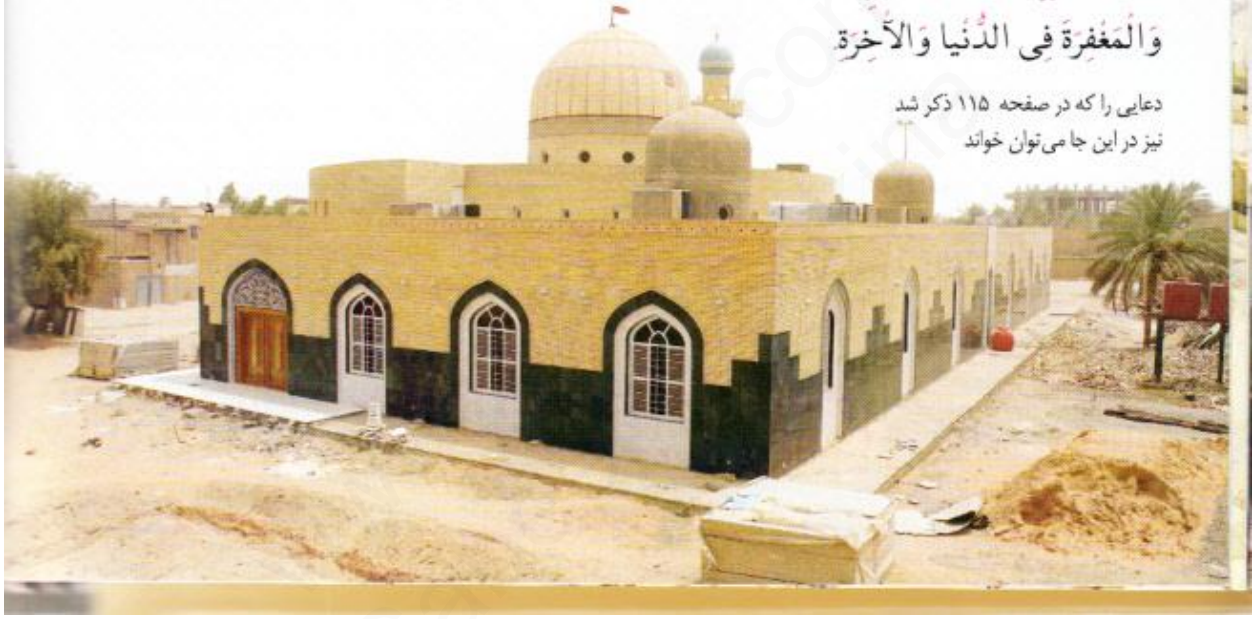

Presented by Ziaraat.Com

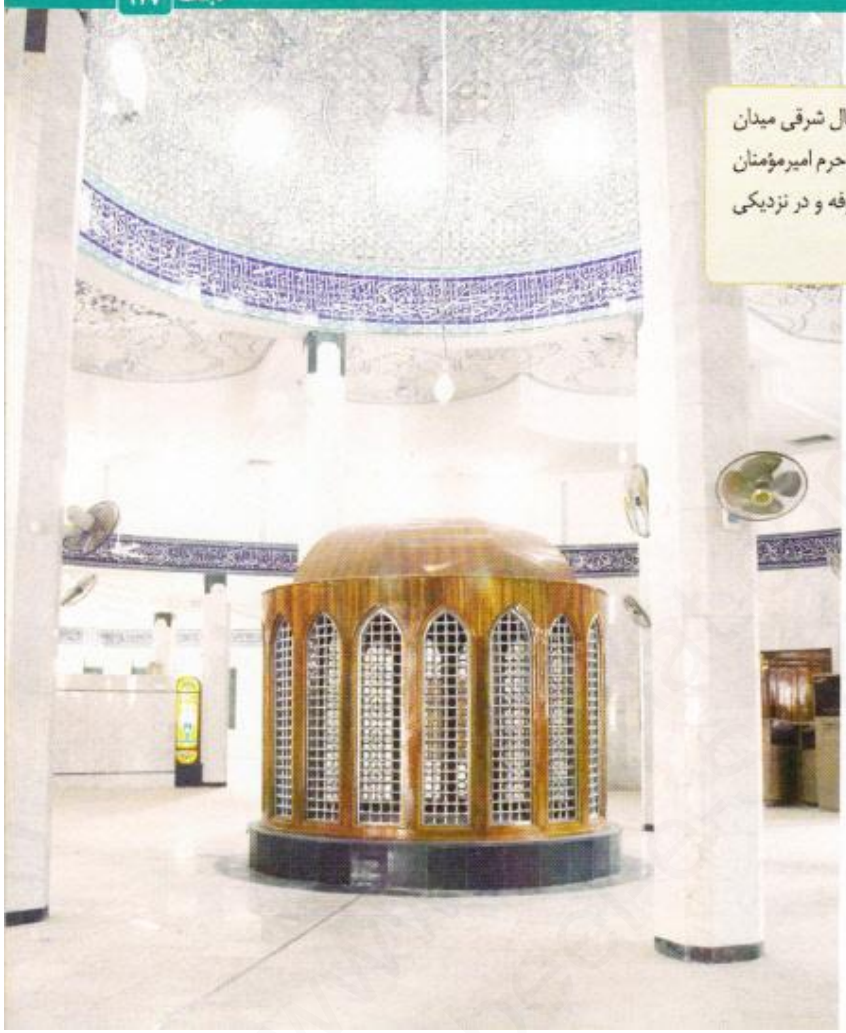

مسجد حنانه در محله حنانه در شمال شرقی میدان ثوره العشرین به فاصله ۲/۵ کیلومتر از حرم امیرمؤمنان علی‌علیه‌السلام در خیابان اصلی نجف – کوفه و در نزدیکی مرقد کمیل قرار دارد.

برای مسجد حنانه دو روایت ذکر شده :
۱. وقتی پیکرپاک امیرمؤمنان علی‌علیه‌السلام را ازکوفه به نجف می‌بردند؛ در حین عبور از این منطقه، این مسجد به احترام جنازه مولاعلیه‌السلام تعظیم کرد ویا ناله سرداد. از این‌رو آن را مسجد حنانه (مایل یا ناله‌کننده) نامیدند.
۲. بیست سال بعد هنگام عبور اسرای کربلا از این محل، سرمبارک امام حسین‌علیه‌السلام یک شب در اینجا نگهداری شد و این زمین در عزای حسینی ناله سر داد.
اکنون ضریحی به یاد همین حوادث در آنجا وجود دارد و به همین جهت اعمال وارده این مسجد زیارت امام حسین‌علیه‌السلام و نماز زیارت سیدالشهداء است.

Presented by Ziaraat.Com

بیت امام خمینی (ره)

نزدیک به ۱۲ سال، این خانه در محلّهٔ حُوَیش نجف، منزل مسکونی امام خمینی(ره) و مأوای مبارزان بود و از همین خانهٔ ساده و محقّر بود که امام خمینی، نهضت عظیمش را با اقتدا به مولایش امیرالمؤمنین(ع)، بنیان گذاری کرد.

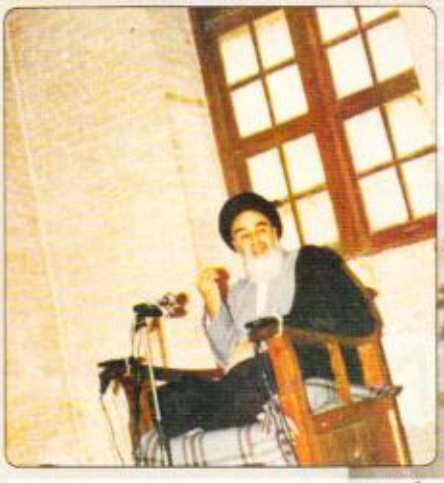

مسجد شیخ انصاری در محلّه «حُوَیش» نجف محل تدریس امام خمینی

Presented by Ziaraat.Com

کتابخانه های نجف

نجف، شـهری حوزوی و مرکز علم و عالمان بوده و هسـت و سابقه‌ای هزارساله در رشـد و ترویج فرهنگ اسـلامی دارد؛ از ایـن رو دارای کتابخانه‌های بسیار است که معمولا در هر مدرسه کتابخانه‌ای وجود دارد. اما برخـی از کتابخانه‌هـا از اهمیّت بیشتری برخوردارند، از جمله:

مکتبة الروضة الحیدریة

تاریـخ آن بـه قرن چهـارم هجری و بـه دورهٔ آل‌بویه می‌رسـد و دارای نسـخه‌های بسیار نفیس است. محل کنونـی آن، طبقه فوقانی حجره‌های شمالی صحن، در کنار مسجد عمران بن شاهین می‌باشد.

مکتبة الامام الحکیم العامة

که در مجاورت مسـجد هندی است و در سـال ۱۳۷۷هـ ق. تأسیس شد. آرامگاه آیةالله حکیم نیز در گوشه‌ای از مسجد قرار دارد.

مکتبة الشیخ آقا بزرگ الطهرانی

مرحوم شـیخ آقابـزرگ تهرانی در سـال ۱۳۷۵هـ. ق. کتاب‌های خود را وقف عام نمود. مجموع کتاب‌های وی، ۵۰۰۰ جلد بود که ۱۰۰ نسخه خطی کم‌نظیر نیز در میان آنهاست.

مکتبة مدرسة الصدر

در ابتدای قرن سیزدهم توسط محمّد حسین خان صدراعظم تأسیس شد.

مکتبة الامام امیرالمؤمنین علیه السلام

که بدسـت مرحـوم علامـه امینی (صاحـب الغدیر) در محلـه خُوَیش ساخته شد و آرامگاه آن مرحوم نیز در کنار آن است.

مکتبة حسینیة الشوشتریة

از قدیمی‌تریـن کتابخانه‌های نجف بوده و توسـط حاج میرزا علی محمّد نجف‌آبادی در اواخر قرن سـیزدهم تأسیس گردید.

مکتبة مدرسة کاشف الغطاء

مکتبة الامام حسن المجتبی

ایـن کتابخانه با سـاختمانی زیبا در انتهای شارع الرّسول بنا شده است. بنیانگذار این کتابخانه، جناب علاّمه شیخ باقرشریف القَرَشی، مؤلف کتب «**موسوعة سیرة اهل البیت**» است.

مکتبة الشیخ آل کاشف الغطاء

مکتبة مدرسة القوام

مکتبة مدرسة الخلیلی

مکتبة مدرسة الأخوند

مکتبة مدرسة الیزدی

مکتبة مدرسة البروجردی

Presented by Ziaraat.Com

• بنات الحسن

آمنه بنت الحسن علیها السلام

زهرا بنت الحسن علیها السلام

رقیه بنت الحسن علیها السلام

در طول قرنهای اخیر، جنگ‌هایی صورت گرفته که مرقدها و اماکن متبرّکه بسیاری هدف حمله و آسیب قرار گرفته‌اند؛ از آن جمله است جنگ عثمانی‌ها در عراق و حمله آنان به مراقد علما.

در این زمان، علمای شیعه برای جلوگیری از تخریب قبور علما و بزرگان، چاره‌ای اندیشیدند و قبرها را به نامهای امامزادگان نام‌گذاری می‌کردند و بعید نیست قبرهایی که در نجف اشرف در خیابان جنوبی حرم، به نامهای بنات الحسن (یکی بنام آمنه بنت الحسن و دیگری بنام زهرا بنت الحسن و سومی بنام رقیه بنت الحسن) معروف شده، از آن زمان به بعد این نامها را برخود گرفته باشند.

شاید هم واقعا این‌ها مرقد دختران و یا نوادگان امام حسن علیه السلام باشند والله العالم.

• مساجد مشهور نجف

نجف اشرف، مساجد زیادی دارد که مساجد بزرگ آن بالغ بر ۱۰۰ مسجد می‌باشد. در محلّه «عماره»، ۲۵ مسجد، در محلّه «خُوَیش»، ۲۱ مسجد، در محله «بُراق»، ۱۴ مسجد، در محلّه «مشراق»، ۱۸ مسجد و در محلّه «جُدَیده»، ۸ مسجد و در محلات دیگر نیز تعدادی مسجد وجود دارد.

قبل از این و در زمان مرحوم کاشف‌الغطاء نماز جماعت در حرم مطهّر برگزار نمی‌گردید بلکه در مساجد برپا می‌شد، زیرا کاشف الغطاء عقیده داشت که اقامه نماز جماعت در حرم باعث آزار زائرین می‌گردد؛ همین مسأله موجب شد مساجد نجف آبادتر شود. برخی از مساجد مشهور و مهم شهر نجف عبارتند از:

■ مسجد حنّانه

هنگام انتقال سر مبارک امام حسین علیه السلام از کربلا به کوفه، آن را در محلی که هم اکنون مسجد حنّانه قرار دارد، بر زمین نهادند، لذا این مکان به موضع «رأس الحسین علیه السلام» نیز مشهور است. شرحش در صفحه ۱۴۵ گذشت.

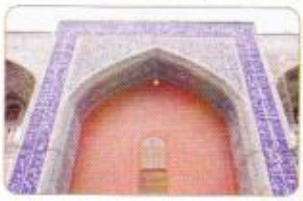

■ مسجد عمران بن شاهین

از قدیمی‌ترین و مشهورترین مساجد نجف می‌باشد که عمران بن شاهین آنرا در اواسط قرن چهارم بنا نهاده است. شرحش در صفحه ۱۱۹ گذشت.

Presented by Ziaraat.Com

مسجد شیخ طوسی

این مسجد در کنار مرقد شیخ طوسی واقع است، و همچنان محل تدریس استادان حوزه نجف است.

بعد از هجرت شیخ طوسی از بغداد به نجف، اینجا منزل و محل سکونت ایشان بود که جلسات درس و مذاکرات علمی شیخ در این جا برگزار می‌شد و پس از وفات شیخ طبق وصیتش، به مسجد تبدیل شد.

این مسجد، یکی از مشهورترین مساجد نجف است که در محله مشراق قرار دارد وتا به حال چندین بار بازسازی، مرمّت و تعمیرات اساسی شده است.

مسجد جواهری، که به علت دفن مرحوم صاحب جواهر در آن، بدین نام مشهور است.

مسجد هندی

این مسجد که درابتدای شارع الرّسول واقع شده و از مساجد بزرگ و مشهور نجف و یکی از مراکز تدریس حوزه علمیه نجف است، در اوائل قرن ۱۳ق بدست حاج خان محمّد هندی ساخته شد. درکنار آن کتابخانه آیة الله العظمی حکیم و آرامگاه وی قرار دارد.

مسجد خضراء، که در شمال شرقی حرم مطهّر و هم جوار آن واقع شده و یک درب هم از داخل صحن مطهّر به آن باز می‌شود، سالها محل تدریس آیة الله خوئی بوده است.

مسجد شیخ انصاری

مشهور به مسجد ترک‌ها که در محلّه «خَوَیش» واقع است و با مساعدت و تحت نظارت شیخ مرتضی انصاری بنا شده است. این مسجد محل برگزاری جلسات درس بزرگان حوزه نجف از جمله سیّد محمّد کاظم یزدی بوده است.

امام‌خمینی سالهای تبعید واقامتش در نجف، در این مسجد به اقامه نماز جماعت و تدریس می‌پرداخت.

مسجد شیخ جعفر شوشتری

در محلّه مشراق قرار دارد و واعظ مشهور، شیخ جعفر شوشتری، سال‌ها در آن به موعظه و ایراد سخن اشتغال داشت.

مسجد علامه میرزای شیرازی

از مساجدی است که در بیشتر اوقات مملوّ از نمازگزاران می‌باشد.

مسجد صفة الصّفا

از مساجد قدیمی نجف است که در محلّه «شیلان» قرار دارد و تاریخ بنای آن به قرن هشتم هجری می‌رسد.

مسجد شیخ طریحی

از مساجد بزرگ و مشهور نجف است که به محقّق کرکی نسبت داده می‌شود. در سال ۱۳۷۶ هـ. ق. مورد تعمیر و بازسازی قرار گرفت.

مسجد و مدرسه کاشف الغطاء

که مدفن مرحوم شیخ جعفر کاشف‌الغطاء و عدّه‌ای از خاندانش نیز هست.

Presented by Ziaraat.Com

مدارس دینی حوزه علمیه نجف

در حوزه هزارساله نجف، که بزرگترین و با سابقه‌ترین حوزه دینی شیعه است، مدارس بسیاری با هدف سکونت وتدریس طلاب ساخته شده است که مشهورترین آنها عبارتند از:

۱. مدرسه مقداد سیوری: فاضل مقداد متوفی سال ۸۲۶ هـ.ق

۲. مدرسهٔ صدر: قدیمترین مدرسه موجود، شامل ۳۰حجره.

۳. مدرسهٔ معتمد: تأسیس سال ۱۲۶۲ هـ.ق شامل ۳۰ حجره.

۴. مدرسهٔ شیخ مهدی: تأسیس سال ۱۲۸۴ هـ.ق شامل ۲۲ حجره.

۵. مدرسهٔ قوام: تأسیس سال ۱۳۰۰ هـ.ق، شامل ۲۶ حجره.

۶. مدرسهٔ سلیمیه: تأسیس سال ۱۲۵۰ هـ.ق شامل ۱۲ حجره.

۷. مدرسهٔ ایروانی: تأسیس سال ۱۳۰۵ هـ.ق، شامل ۱۹ حجره.

مدرسه آخوند خراسانی در محلّه حَوَیش

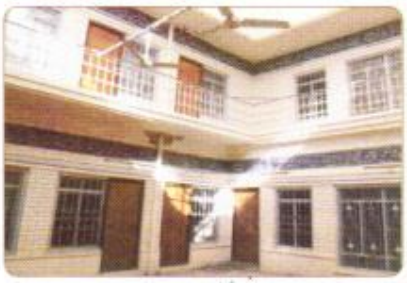

مدرسه شبریه در محلّه بَرّاق

مدرسه معتمد (کاشف الغطا) در محلّه عماره

مدرسه آیة الله یزدی در محلّه حَوَیش

مدرسه قزوینی در محلّه حَوَیش (قبله حرم)

۸. مدرسهٔ قزوینی: تأسیس سال ۱۳۲۴ هـ.ق، شامل ۳۳ حجره.

۹. مدرسهٔ بادکوبه‌ای: تأسیس سال ۱۳۲۵ هـ.ق

۱۰. مدرسهٔ شربیانی: تأسیس سال ۱۳۳۰ هـ.ق، شامل ۱۲ حجره.

۱۱. مدارس خلیلی: شامل ۲ مدرسه:

۱. مدرسه متوسطهٔ سال ۱۳۳۲ هـ.ق، شامل ۱۸ حجره.

مدرسه آیة الله بروجردی ابتدای بازار بزرگ

Presented by Ziaraat.Com

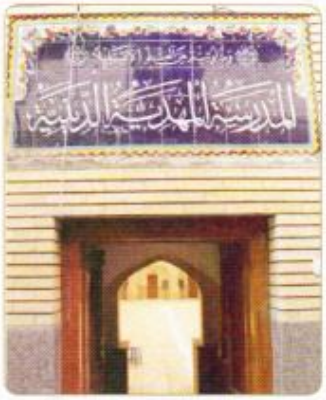

مدرسه مهدیه در محلّه عماره (شمال حرم)

۲. مدرسه بزرگ سال ۱۳۳۰ هـ.ق. شامل ۴۶ حجره.

۱۲. مدارس آخوندخراسانی: شامل ۳ مدرسه:
۱. بزرگ سال ۱۳۲۱ هـ. ق شامل ۸۰ حجره.
۲. متوسط سال ۱۳۲۶ هـ. ق شامل ۳۳ حجره.
۳. کوچک سال ۱۳۲۸ هـ. ق شامل ۱۲ حجره.

۱۳. مدرسهٔ هندی: شامل ۲۰ حجره.

۱۴. مدرسهٔ بخارائی: تأسیس سال ۱۳۲۹ هـ.ق، تجدید بنا ۱۳۸۰ هـ. ق.

۱۵. مدرسه سیّد محمّد کاظم یزدی:
قسمت اول سال ۱۳۲۵ هـ. ق شامل ۸۰ حجره.
قسمت دوم سال ۱۳۸۰ هـ. ق بأمر آیة‌الله حکیم.

۱۶. مدرسهٔ میرزای شیرازی:
که قبر میرزا نیز در آن قرار دارد.

۱۷. مدرسهٔ بُروجردی: تأسیس سال ۱۳۷۳ هـ. ق، شامل ۶۴ حجره. مدرسه دارای کتابخانه ارزشمندی از کتب علمی وفقهی وکتابهای خطی نیز هست.

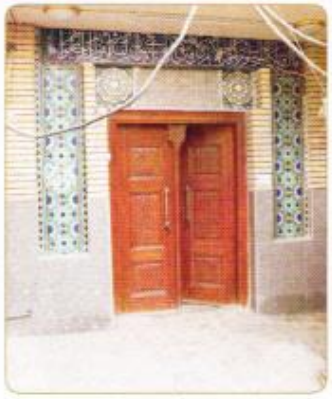

مدرسه قوام در محلّه عماره (شمال حرم)

۱۹. جامعة النجف الدینیه: که بزرگ‌ترین مدرسه در نجف به حساب می‌آید شامل بیش از ۱۰۰ حجره، کتابخانهٔ جامع و مسجد است که در مساحتی حدود ۵۰۰۰ مترمربع در خیابان اصلی نجف به سمت کوفه قرار دارد. بنای آن به سال ۱۳۷۶ هـ.ق باز می‌گردد.

جامعة النجف در خیابان اصلی نجف به سمت کوفه

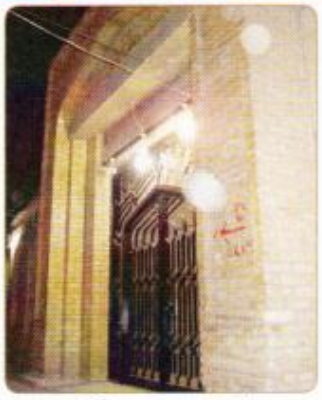

مدرسه آیة الله سبزواری در محلّه خَویش

۱۸. مدرسهٔ دارالحکمة: تأسیس آیة الله العظمی حکیم ﷺ.

۲۰. مدرسهٔ لبنانیها: درمحلّه جَدیده.

۲۱. مدرسهٔ اَزریه: درمحلّه جَدیده.

۲۲. مدرسهٔ بغدادی.

۲۲. مدرسهٔ سبزواری: که در آن مرقد آیة‌الله سیّد عبدالأعلی سبزواری ﷺ نیز قرار دارد.

۲۳. مدرسهٔ پاکستانی‌ها: تأسیس ۱۳۷۰ هـ. ق.

۲۴. مدرسهٔ جوهرچی: تأسیس ۱۳۸۳ هـ. ق.

۲۵. مدرسهٔ العامليه : در خیابان مسلم بن عقیل

۲۶. مدرسهٔ غدیریان: در محلهٔ العماره

۲۷. مدرسهٔ شَبَریه: تأسیس ۱۳۸۵ هـ. ق.

۲۸. مدرسهٔ بهبهانی: تأسیس ۱۳۸۳ هـ. ق.

۲۹. مدرسهٔ الامام امیرالمؤمنین ﷺ: تأسیس سال ۱۳۸۸ هـ.ق.

۳۰. مدرسهٔ دارالعلم: آیة الله العظمی خویی ﷺ

Presented by Ziaraat.Com

• مراجع تقلید (معاصر) در حوزه علمیه نجف

آیة الله العظمی **سیّد علی سیستانی**

آیة الله العظمی سیستانی در کنار استادش، مرحوم آیة الله العظمی حاج سیّد ابوالقاسم خویی

آیةالله حاج سیّد علی حسینی سیستانی روز ۹ ربیع‌الاول ۱۳۴۹ هـ. ق در مشهد متولّد گردید.
خاندان وی از سادات حسینی می‌باشند که در عهد صفوی در اصفهان می‌زیستند.
سلطان حسین صفوی، جدّ اعلای ایشان، سیّد محمّد را، به منصب شیخ‌الاسلامی در سیستان منصوب نمود و ایشان وخانواده‌شان در آن جا سکنی گزیدند.
سیّد علی پس از فراگیری علوم ابتدائی، در سال ۱۳۶۰ هـ ق به امر پدرش شروع به آموختن مقدمات علوم حوزوی نمود که مجموعه‌ای از دروس ادبی را نزد مرحوم ادیب نیشابوری و بعضی دیگر از اساتید فن آموخت.
پس از فراگیری مقدمات و سطح، نزد برخی از اساتید و مدرسان به فراگیری علوم عقلیه و معارف الهیه پرداخت.
در سال ۱۳۶۸ هـ. ق به قم مهاجرت نموده و در درس فقه و اصول آیة الله العظمی بروجردی شرکت نمود.
در سال ۱۳۷۱ هـ. ق به نجف اشرف هجرت کرد و از اساتید بزرگی همچون آیة الله خوئی و شیخ حسین حلّی وآیة الله حکیم و آیة الله شاهرودی استفاده کرد.
در سال ۱۳۸۰ هـ. ق، آیة الله خوئی و حلّی درجه اجتهاد وی را مکتوب نمودند. همچنین آقا بزرگ طهرانی گواهی دیگری در تبحّر ایشان به علم رجال و حدیث، مکتوب نمود.
معظم له ازسال ۱۳۸۱ هـ.ق تاکنون حدود ۵۰ سال است که به تدریس بحث خارج فقه، اصول، رجال و نگارش کتب مهم فقهی مشغولند.

Presented by Ziaraat.Com

آیة الله العظمی
سید محمّد سعید حکیم

آیة الله العظمی
شیخ محمّد اسحاق فیاض

آیة الله العظمی
شیخ بشیر حسین نجفی

آیةالله سیّد محمّد سعید حکیم، در روز ۸ ذی‌قعده سال ۱۳۵۴ ه‍.ق در نجف به دنیا آمد. وی بزرگترین نوه دختری آیةالله العظمی سیّد محسن حکیم است.
از همان ابتدای کودکی تحت تربیت والد معظمشان، آیةالله سیّد محمّدعلی حکیم، قرار گرفت. وی از محضر جدّ و دائی خود، آیةالله العظمی سیّد محسن حکیم و سیّد یوسف حکیم وهمچنین از آیةالله العظمی خویی، شیخ حسین حلّی و سیّد علی بحرالعلوم بهره‌های علمی فراوان برد و از سال ۱۳۸۸ ه ق تدریس خارج فقه و اصول را شروع کرد.
از سال ۱۴۰۳ تا ۱۴۱۱ه‍.ق، ایشان، پدر بزرگوارشان، برادران، فرزندان و بسیاری دیگر از آل حکیم، گرفتار زندان حزب بعث بودند و تعدادی نیز در زندان به شهادت رسیدند.

آیةالله شیخ محمّداسحاق فیاض، در سال ۱۹۳۰م در«صوبه» از استان غزنه افغانستان به دنیا آمد. پدرش، محمّدرضا، کشاورزی با ایمان بود.
محمّد اسحاق مقدّمات را درافغانستان خواند. پس از وفات پدر به مشهد هجرت کرد و از محضر اساتیدی چون ادیب نیشابوری، سیّد یونس اردبیلی و شیخ کفایی بهره برد؛ اما روح جستجوگرش هوای حوزه نجف را داشت و بالاخره موفق شد با کمک استادش، محمّدعلی مدرّس افغانی، به نجف عزیمت کند و به خوشه‌چینی از محضر علمای نجف بپردازد و از اساتیدی چون میرزا کاظم تبریزی، شهید سیّد اسدالله مدنی، میرزا علی فلسفی و شیخ مجتبی لنکرانی، بهره برد. وی ۲۵ سال تمام بدون وقفه از بحث خارج آیةالله العظمی خویی استفاده کرد و در زمره شاگردان خاص و مقرّر درس ایشان محسوب شد. ۱۰ جلد کتاب «محاضرات» محصول این سال‌هاست.
محمّد اسحاق تدریس و بحث خارج را از سال ۱۹۷۸م در جامعة النجف آغاز کرد و هم اکنون این بحثها در مدرسه یزدی ادامه دارد.

آیةالله شیخ بشیرحسین نجفی درسال ۱۹۴۲م در«جالندهر» هند به دنیا آمد. وی فرزند صادق علی است. جدّ وی محمّد ابراهیم لاهوری یکی از شخصیتهای برجسته شیعی آن دیار بود که بعد از تقسیم هند، به پاکستان هجرت کرد و در لاهور مقیم شد و در همان جا وفات یافت. فرزندش، صادق علی، نیز راه پدر را ادامه داد تا وفات یافت و در کنار پدر دفن شد.
بشیرحسین مقدّمات را نزد جدّ خود، پدر، عمویش – خادم‌حسین – و شیخ اخترعباس پاکستانی آموخت و سال ۱۹۶۵م. به نجف هجرت کرد و از محضر اساتیدی چون شیخ محمّدکاظم تبریزی، سیّد محمّد روحانی وآیةالله العظمی خویی بهره برد و در سال ۱۹۶۸م. خود مبادرت به تدریس نمود، همان گونه که قبلا نیز در جامعة المنتظر لاهور تدریس می کرد. وی نزدیک به ۳۱ سال است که به تدریس بحث خارج فقه که از سال ۱۹۷۷م. آغاز کرده بود مشغول است و حدود ۳۱ کتاب فقهی نیز به رشته تحریر در آورده است.
خدمات اجتماعی وی نیز فروان است.

Presented by Ziaraat.Com

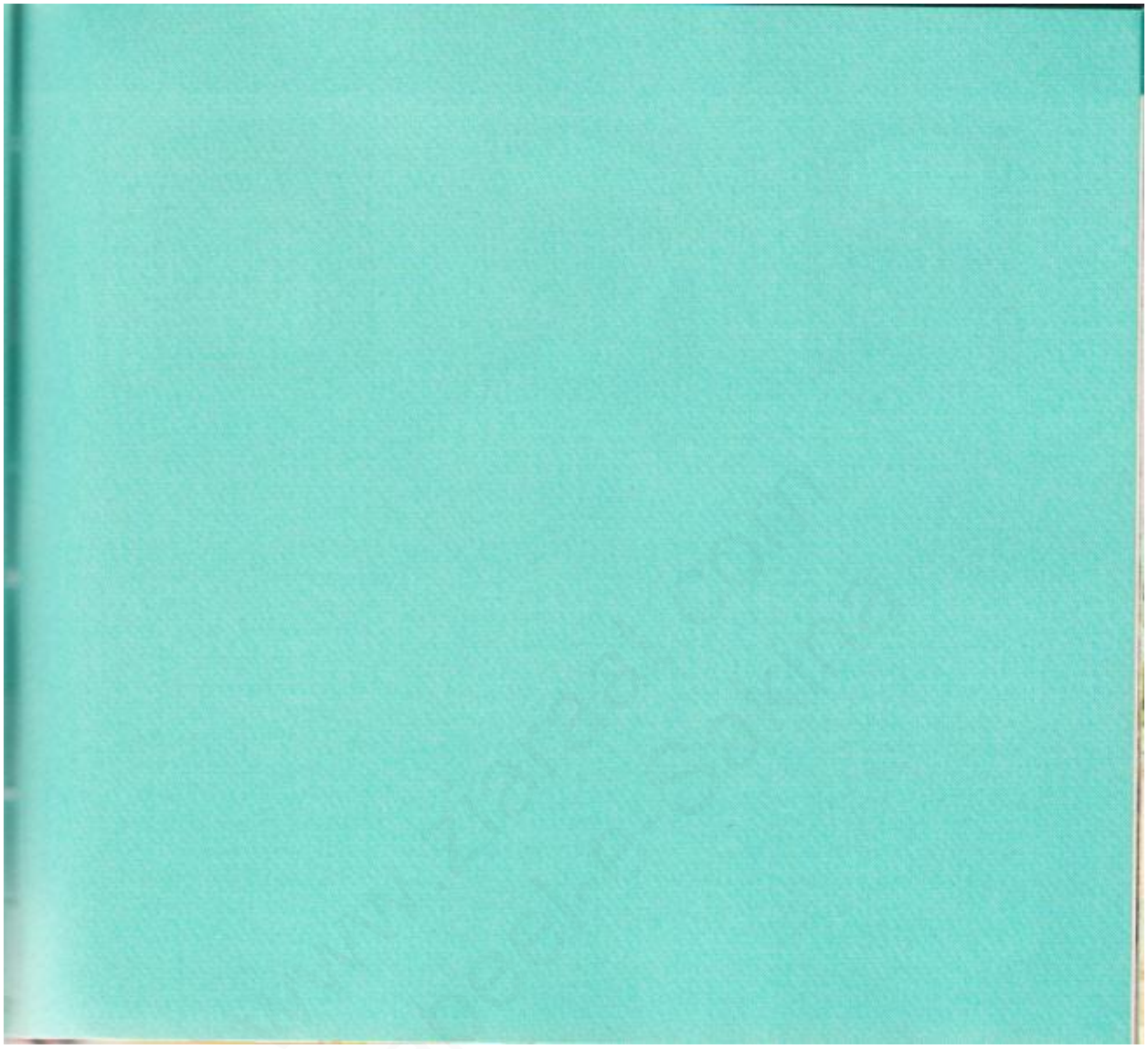

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

وجه تسمیه کوفه

کوفه را از آن جهت «کوفه» نامیده اند که زمینی ریگستانی داشت (از تَکَوُّفُ الرَّمل) و یا به این سبب که محل تجمّع مردم گردید.

تاریخچهٔ کوفه

شهر کوفه، از مهم‌ترین شهرهای جهان اسلام است. طبق روایات، این شهر مدفن بسیاری از انبیا، اوصیا، اولیا، صلحا و علماست. تاریخ بنای ابتدایی شهر به طور دقیق معلوم نیست. آنچه مسلّم است، قدمت زیاد این شهر است. شهر کوفه در سال ۱۷ ه‍.ق پس از فتح قادسیه و مدائن به دستور خلیفه دوم، توسط سعد وقّاص تجدید بنا شد. از آن پس، این شهر، دارالهجره مسلمین بوده و به قبةالاسلام معروف شده است. سال‌ها مرکز علم و فرهنگ و سیاست بوده و در طول تاریخ اسلام، حوادث تلخ و شیرین فراوان به خود دیده است.

شهر کوفه از منظر روایات

امام صادق علیه‌السلام فرمود:

«نَفَقَةٌ درهم بالکُوفَة تُحسَبُ بمأة درهم فیما سواها و رَکعَتان فیها تُحسَبُ بمأة رکعة»

(یک درهم انفاق درکوفه، برابر است با انفاق صد درهم در غیرکوفه و دو رکعت نماز درکوفه برابر است با صد رکعت درغیرکوفه).

عبدالله بن ولید گوید: در عهد خلافت مروان حمار، به اتفاق جمعی از اهل کوفه به خدمت امام صادق علیه‌السلام رسیدیم؛ حضرت فرمود:

از کجا می آئید؟ گفتیم: از کوفه. فرمود:

ما هیچ شهری را به اندازه کوفه دوست نداریم؛ خداوند شما را به امری هدایت نمود که نادان‌ها بدان آگاه نبودند؛ از این جهت شما ما را دوست داشتید و دیگران به ما عداوت ورزیدند، شما از ما پیروی کردید و دیگران با ما مخالفت نمودند و شما ما را تصدیق نمودید و دیگران تکذیبمان کردند، امیدوارم خداوند شما را به زندگی ما زنده دارد و به مرگ ما بمیراند.

در حدیث دیگر از آن حضرت آمده که فرمود:

ولایت ما بر آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها و شهرها عرضه شد و هیچ کدام، مانند کوفه آن را نپذیرفتند.

نیز فرمود:

مکه، حرم الهی و مدینه، حرم نبوی و کوفه، حرم علی علیه‌السلام است.

ابان بن تغلب گوید: روزی از روزها امام صادق علیه‌السلام در نقطه پشت کوفه دو رکعت نماز گزارد و سپس فرمود:

«این جا محل خانهٔ قائم عجل الله تعالی فرجه الشریف است».[1]

از امام مجتبی علیه‌السلام روایت شده که جای پائی در کوفه نزد من بهتر است از خانه‌ای در مدینه.

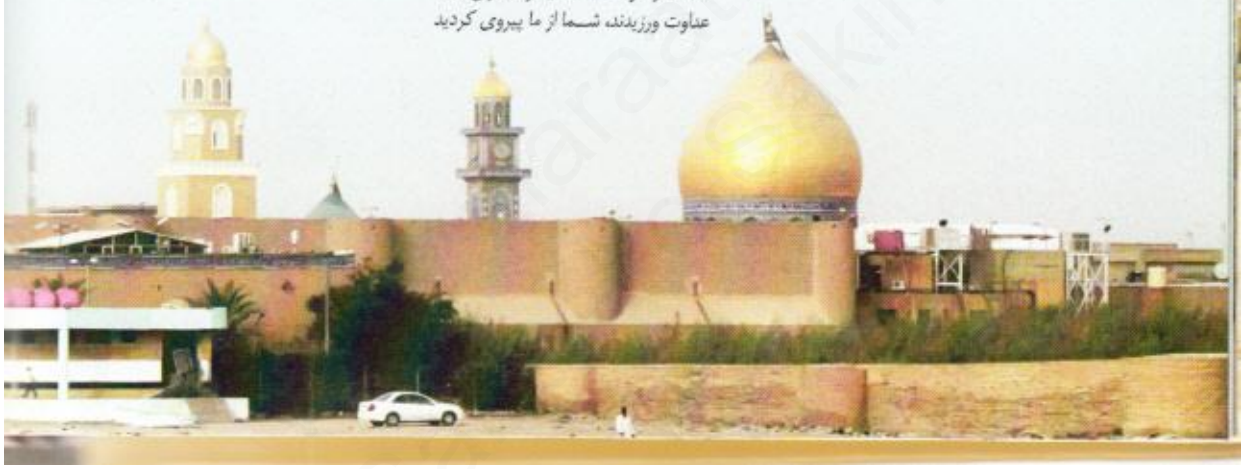

Presented by Ziaraat.Com

از امام صادق علیه‌السلام نقل شده:

هر که در کوفه خانه‌ای دارد، آن را نگه دارد.

در حدیث دیگر آن حضرت است که:

چون قائم ما ظهور کند مسجدی در پشت کوفه برای او بنا شود که هزار در داشته باشد و خانه‌های کوفه به نهر کربلا متّصل گردد.

در حدیث امیرالمؤمنین علیه‌السلام آمده که فرمود:

ای کوفه! گوئی ترا می‌بینم که به سان پوست دباغی شده امتداد یابی وگسترده شوی، جمع بسیاری جهت سکونت در تو گرد آیند و حوادثی در تو پدید آید و من می‌دانم که هیچ ستمگر قصد سوئی به تو نکند جز اینکه خداوند او را به گرفتاریی سخت دچار سازد و به تیر قاتلی او را از پای در آورد.[۲]

امیرالمؤمنین علیه‌السلام فرمود: این ـ کوفه ـ شهر ما و کوی ما و جایگاه پیروان ما است.

از امام باقر علیه‌السلام رسیده که در دعای خود می‌گفت:

«اللهم ارم من رماها و عاد من عاداها».

و از آن حضرت روایت است که فرمود:

«تُربَةٌ تُحِبُّنا و نُحِبُّها».[۳]

● کوفه مرکز خلافت علی علیه‌السلام

اوج شهرت و عزّت و افتخار شهر کوفه، زمانی است که امام علی علیه‌السلام در سال ۳۶ق این شهر را مرکز حکومت اسلامی قرار داد. این امر، کوفه را به مرکزی مهم برای فعّالیت‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، بدل کرد و باعث اقبال طوایف و قبایل جامعه اسلامی به این شهر شد.

خروج امام علیه‌السلام از مدینه و گزینش کوفه برای مرکز خلافت، کار آسانی نبود؛ همچنان که گریزی از آن نبود. درست همانند زمانی که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله شهر مکه را با آن همه قداست، ترک کرد. ورود امام علی علیه‌السلام به کوفه را نیز باید نوعی هجرت برای حفظ دین از دست پیمان‌شکنان و فاسدانی چون معاویه دانست.

۱. منتخب الاثر، ص ۴۸۸.
۲. بحارالانوار، ج ۶۰ و ۱۰۰.
۳. شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ۱۹۸/۳

کوفه ای محرم اسرار علی
شاهد خطبه و گفتار علی

کوفه تو چهره حیدر دیدی
تو مناجات علی بشنیدی

کوفه ای بارگه خاطره‌ها
در کجا بود علی وقت دعا

آنکه می‌بُرد به دوشش شبها
به یتیمان پدرمُرده غذا

هیچ پرسیدی از آن دل‌بیدار
که به ویرانه تو را هست چکار

گر تو از بردن نامش خجلی
فاش گویم که علی بود علی

Presented by Ziaraat.Com

آیا مسافر می تواند درمسجد کوفه، نمازهای چهار رکعتی را، تمام بخواند؟

نظر مراجع معاصر نسبت به نماز مسافر در مسجد کوفه مختلف است، از جمله:

حتّی در مسجد کوفه، نماز قصر است.
آیة الله شبیری زنجانی.

احتیاط واجب نماز قصر است حتّی در مسجد کوفه.
آیة الله اراکی، آیة الله بهجت.

تخییر در مسجد قدیم کوفه و اما در قسمت توسعه یافته احتیاط واجب قصر است.
آیة الله گلپایگانی، آیة الله صافی.

تخییر در مسجد کوفه، حتّی قسمتهای جدید.
امام خمینی، آیة الله خوئی، آیة الله فاضل. آیة الله تبریزی، آیة الله خامنه‌ای، آیة الله مکارم شیرازی.

تخییر در تمام شهر کوفه.
آیة الله سیستانی، آیة الله حکیم

توضیح المسائل مراجع، انتشارات اسلامی جامعه مدرسین، ج ۱، ص ۷۲۸، مسأله ۱۳۵۶

■ پیغمبر اکرم ﷺ فرمود: «إنَّ اللهَ تَبارَکَ وَ تَعالی إختارَ مِنَ البُلدانِ أربَعَةً فَقالَ عَزَّ وَجَلَّ:

وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٣﴾

فَالتّينُ المدينَة وَ الزَّيتُونُ بَيتُ المَقدِس وَ طُورُ سِنينَ الكُوفَةُ وَ هذا البَلَدِ الامينُ مَكَّة»

خداوند از میان شهرها چهار شهر را برگزید و درباره آنها فرمود: وَالتِّينِ وَالزَّيتُونِ وَطُورِ سِينِينَ وَ هذَا البَلَدِ الامينِ،

« تین» مدینه است

و « زیتون» بیت المقدس

و «طور سینین» کوفه است

و « هذا البلد الأمین» مکه.

تفسیر نمونه ج ۲۷ ص ۱۴۰

Presented by Ziaraat.Com

● دعای ورود به شهر کوفه

■ هنگامی که وارد شهر کوفه شدی بگو:

بِسمِ اللّٰهِ وَباللّٰهِ وَفی سَبیلِ اللّٰهِ
وَعَلی مِلَّةِ رَسولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِه
اَللّٰهُمَّ اَنزِلنی مُنزَلاً مُبارَکاً وَاَنتَ خَیرُ الْمُنزِلینَ،

■ آن گاه روانه مسجد کوفه شو و در همان حال بگو:

اَللّٰهُ اَکبَرُ
وَلا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ
وَالْحَمدُ لِلّٰهِ
وَسُبحانَ اللّٰهِ،

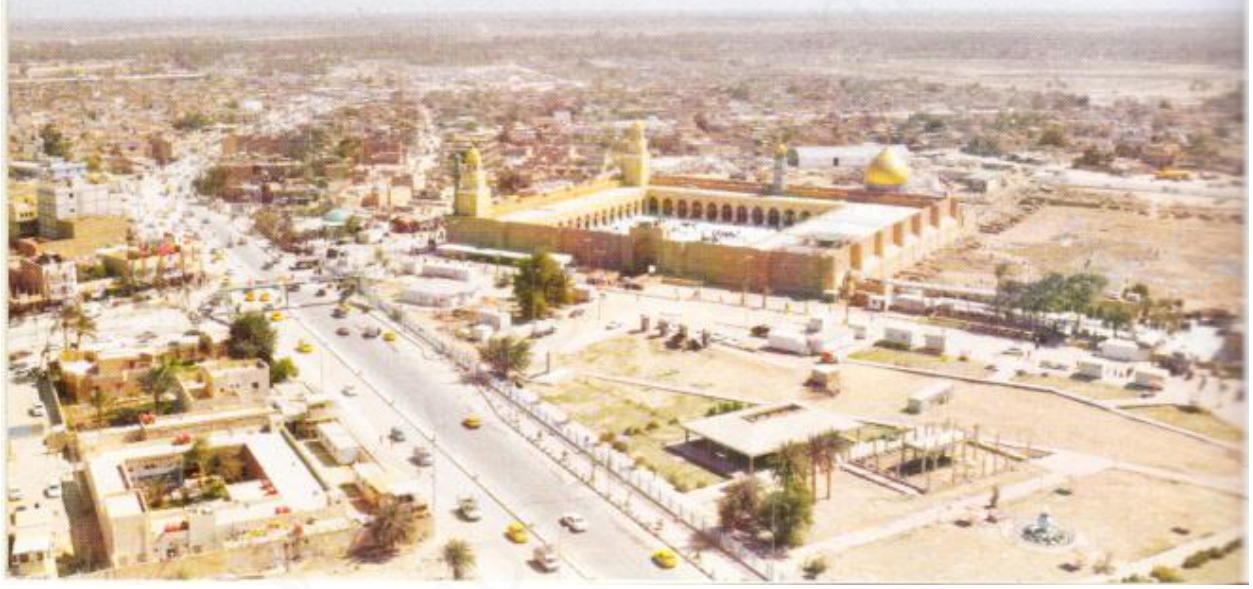

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

میثم تمّار

میثم فرزند یحیی و از سرزمین «نهروان» – منطقه‌ای میان عراق و ایران – است. برخی او را ایرانی دانسته‌اند و چون در کوفه خرمافروش بود، به « تمّار» مشهور شد. میثم تمّار، غلامی از بنی‌اسد بود که امیرالمؤمنین علیه السلام او را خرید و آزاد کرد.

حضرت امیر علیه السلام از او پرسید: نامت چیست؟ گفت: سالم. حضرت فرمود: رسول خدا صلی الله علیه و آله به من خبر دادند نام اصلی تو «میثم» است (نامی که پدر و مادرت بر تو نهاده‌اند). میثم گفت: رسول خدا صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین علیه السلام راست می‌گویند، نام من میثم است. حضرت علیه السلام فرمود: پس همان نام قدیم تو بهتر است.[۱]

میثم از خواص اصحاب و از یاران سرّ علی علیه السلام به شمار می‌آمد و به مقدار قابلیت و ظرفیت خویش از محضر امام علی علیه السلام علم آموخت و آن حضرت او را بر برخی از اخبار غیبی و اسرار نهان آگاه ساخت تا جایی که ابن عباس از محضر میثم استفاده می‌کرد.

صاحب الغارات می نویسد: «ابوخالد تمّار گوید: من با میثم بر روی فرات در یک کشتی که انار حمل می‌کرد، همراه بودیم. میثم به ما گفت: هم اکنون معاویه درگذشت. راوی می‌گوید: جمعه بود خبر درگذشت معاویه رسید؛ من در این مورد تحقیق کردم. معلوم شد در همان روزی که میثم خبر فوت او را به ما داد و در همان وقت، معاویه مرده است».[۲]

یکی دیگر از اخبار غیبی که از میثم تمّار نقل شده است مربوط به زمانی است که همراه با مختار ابن ابی عبیده ثقفی در زندان عبیدالله بن زیاد به سر می‌برد. شیخ مفید می‌نویسد: «میثم در زندان به مختار گفت: تو به خون‌خواهی حسین علیه السلام قیام خواهی کرد و این کسی را که الان می‌خواهد تو را بکشد، خواهی کشت. وقتی عبیدالله می‌خواست مختار را بکشد نامه‌ای از یزید رسید و مختار آزاد شد».[۳]

۱. الاصابة فی تمییز الصحابة، ابن حجر عسقلانی، بیروت، ج۶، ص ۲۴۹.
۲. الغارات، ثقفی کوفی، ترجمه عزیزالله عطاردی، ص ۵۷۲.
۳. الارشاد، شیخ مفید، ج۱، ص ۳۲۵.

Presented by Ziaraat.Com

روزی علی ﷺ میثم را نزد خود خوانده و فرمود:
ای میثم! چه خواهی کرد هنگامی که ابن زیاد تو را طلب کند و از تو بخواهد که از من برائت حاصل کنی.
میثم گفت: یا امیرالمؤمنین من هرگز از تو برائت نخواهم جست.
امام فرمود: بنابراین تو را خواهند کشت و به دارت خواند آویخت.
عرض کرد: من صبر خواهم کرد.
حضرت فرمود: در این صورت تو در آخرت با من خواهی بود.[1]
ابن حجر عسقلانی و شیخ مفید و عدّه‌ای دیگر از مورّخان نوشته‌اند که: امیرمؤمنان ﷺ چگونگی کشته شدن میثم را خبر داد و به وی فرمود:
تو را بعد از من، دستگیر می‌کنند و به دار خواهند زد.
در روز سوم از بینی و دهان تو خون روان خواهد شد و محاسنت را رنگین خواهد ساخت.
تو جزء آن ده نفری خواهی بود که بر در خانه عمرو بن حریث، به دار آویخته می‌شوند. چوبه دار تو از همه آن‌ها کوتاه‌تر است. سپس حضرت آن نخله را به وی نشان داد و فرمود: تو را بر آن به دار خواهند آویخت.
پس از شهادت امیرالمؤمنین ﷺ، میثم پیوسته به نزد آن درخت می‌آمد و نماز می‌گزارد و با آن نخل سخن می‌گفت. و به عمرو بن حریث می‌گفت: من همسایه تو می‌شوم، برای من همسایه خوبی باش. عمرو به او می‌گفت: آیا می‌خواهی خانه ابن مسعود یا خانه ابن حکیم را بخری و نمی‌دانست که منظور میثم چیست.[2]
میثم در سال آخر عمر خویش به بیت‌الله الحرام و سپس به مدینه رفت و در آن جا به دیدار اُمّ المؤمنین اُمّ‌سلمه شتافت و از احوال امام حسین ﷺ پرس وجو کرد. اُمّ‌سلمه به وی گفت: بسیار می‌شنیدم که رسول خدا ﷺ سفارش تو را به امیرالمؤمنین ﷺ می‌فرمود. امام حسین ﷺ نیز تو را بسیار یاد می‌کند.

۱. الغارات، ثقفی کوفی، ص ۵۷۲.
۲. الاصابة فی تمییز الصحابة، ج ۶، ص ۲۵۰.

Presented by Ziaraat.Com

• زیارتنامه میثم تمّار

اَلسَّلامُ عَلَیکَ یارَسُولَ اللّٰهِ اَلسَّلامُ عَلَیکَ یاأَمیرَ المُؤمنینَ اَلسَّلامُ عَلَیکِ یافاطِمَةَ الزَّهراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ العالَمینَ اَلسَّلامُ عَلَی الحَسَنِ وَ الحُسَینِ سَیِّدَی شَبابِ أَهلِ الجَنَّةِ اَلسَّلامُ عَلَی الأَئِمَّةِ مِن ذُرِّیَّةِ الحُسَینِ عَلَیهِمُ السَّلامُ وَ رَحمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُهُ اَلسَّلامُ عَلَیکَ أَیُّهَا العَبدُ الصّالِحُ یا مَیثَمُ بنَ یَحیَی التَّمّارُ المُطیعُ لِلّٰهِ وَ لِرَسولِهِ وَ لِأَمیرِ المُؤمنینَ وَ لِفاطِمَةَ وَ الحَسَنِ وَ الحُسَینِ أَشهَدُ أَنَّکَ قَد أَقَمتَ الصَّلوةَ وَ آتَیتَ الزَّکاةَ وَ أَمَرتَ بِالمَعروفِ وَ نَهَیتَ عَنِ المُنکَرِ وَ جاهَدتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ وَ عَمِلتَ بِکِتابِهِ مُقتَدِیا بِالصّالِحینَ وَ مُتَّبِعا لِلنَّبِیّینَ وَ أَشهَدُ أَنَّکَ قُتِلتَ مَظلوما فَلَعَنَ اللّٰهُ مَن ظَلَمَکَ وَ مَن افتَری عَلَیکَ وَ مَن أَمَرَ بِقَتلِکَ وَ لَعَنَ اللّٰهُ مَن نَصَبَ لَکَ العَداوَةَ وَ البَغضاءَ اِلی یَومِ القِیامَةِ وَ حَشَا اللّٰهُ قُبورَهُم نارا وَ أَعَدَّ لَهُم عَذابا أَلیما جِئتُکَ أَیُّهَا العَبدُ الصّالِحُ زائِرا قَبرَکَ مُقِرّا بِحَقِّکَ مُعتَرِفا بِفَضلِکَ فَأَسأَلُ اللّٰهَ بِالشَّأنِ الَّذی لَکَ عِندَهُ أَن یُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَن یَقضِیَ لَنا حَوائِجَنا فِی الدُّنیا وَ الآخِرَةِ وَ رَحمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکاتُهُ.

میثم به کوفه بازگشت و در همان سال، یعنی اواخر سال ۶۰ هجری، ده روز قبل از ورود امام حسین علیه‌السلام به کربلا، توسط عبیدالله بن زیاد دستگیر شد.
عبیدالله از میثم سؤال کرد: خدایت کجاست؟
گفت: «**بالمرصاد للظّلمه و انت منهم**». (در کمین‌گاه ظالمان است و تو یکی از ظالمان هستی).[1]
و سرانجام به همان نحوی که امام علی علیه‌السلام خبر داده بود به دار آویخته شد. امّا او بر سر دار خاموش نبود و فضائل اهل بیت علیهم‌السلام و رذائل بنی‌امیه را بیان می‌کرد؛ لذا ابن‌زیاد دستور داد بر دهان او لجام زدند و به شهادت رسید.
او اوّلین مسلمانی بود که به هنگام قتل بر دهانش لجام زده شد.

۱. الاصابة فی تمییز الصحابة، ج۶، ص ۲۵۱.

Presented by Ziaraat.Com

● خانه امیرالمؤمنین علیه‌السلام

حضـرت امیرالمؤمنین علیه‌السلام پس از جنگ جمل، کوفه را به عنوان مرکز حکومتی برگزید؛ و شخصاً خانه مستقلی نداشت بلکه در خانه خواهرش اُمّ‌هانی، ساکن شد. می‌گویند خانه‌ای که در منتهی‌الیه زاویه جنوب غربی مسجد کوفه قرار دارد، خانه حضرت امیر علیه‌السلام است، امّا نمی‌توان با قطع و یقین گفت که این خانه همان خانه‌ای اسـت که حضرت در آن ساکن بوده است. این خانه تاکنون بارها مرمّت و تجدید بنا شده است.

Presented by Ziaraat.Com

عکس‌های قدیمی از خانه امام علی ﷺ

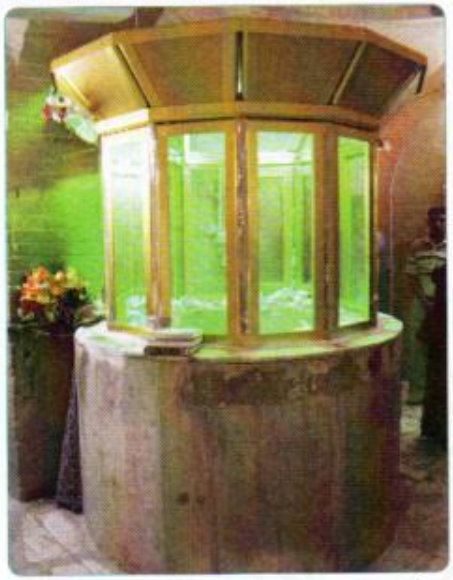

عکس‌های جدید از خانه امام علی ﷺ

Presented by Ziaraat.Com

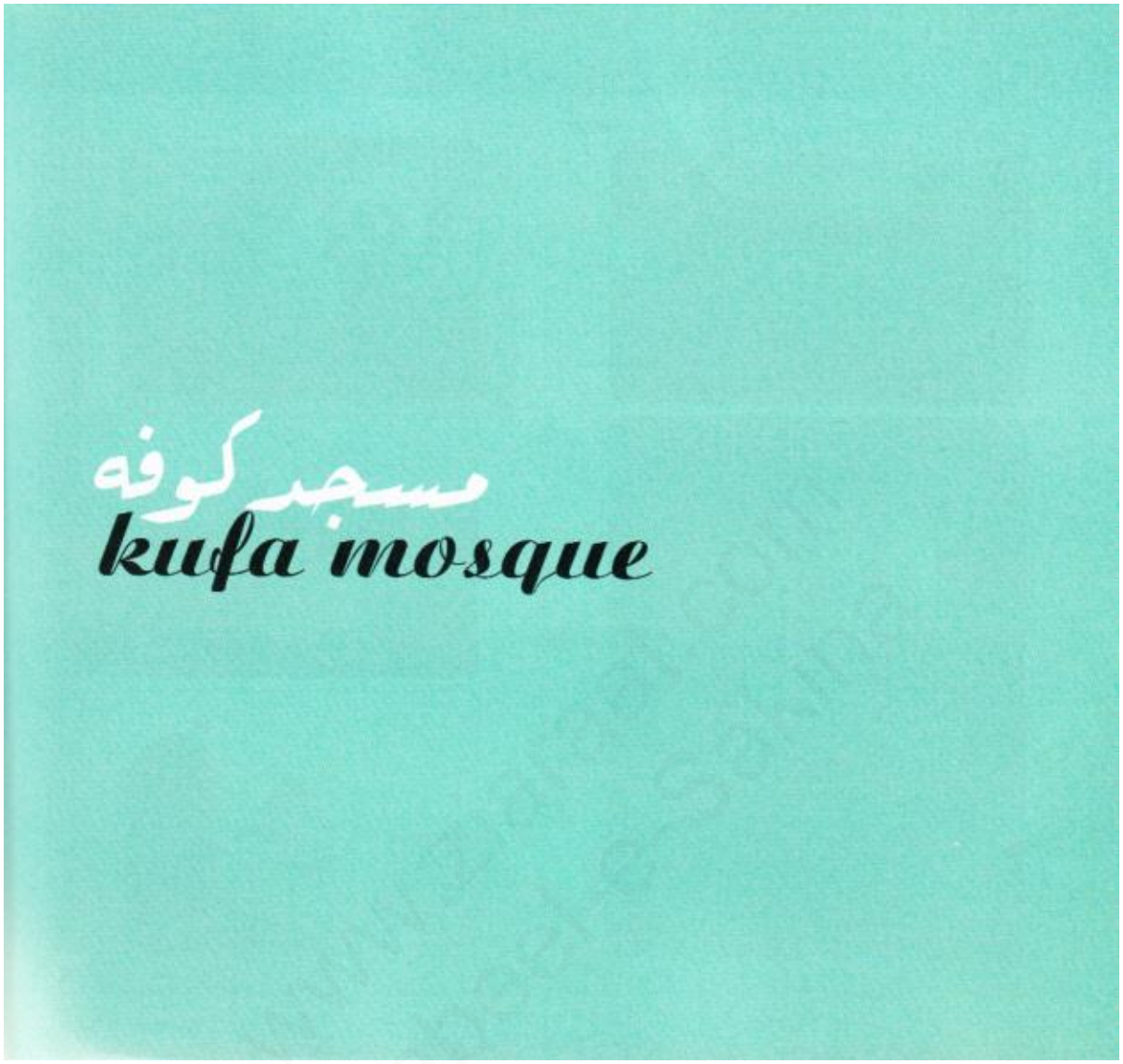

Presented by Ziaraat.Com

نقشه راهنمای مسجد کوفه

۱ مقام ابراهیم (ع)
۲ مقام خضر (ع)
۳ دکة القضا
۴ بیت الطشت
۵ سفینه نوح (ع)
۶ دکة المعراج
۷ مقام حضرت آدم (ع)
۸ مقام جبرئیل (ع)
۹ مقام امام زین العابدین (ع)
۱۰ مقام حضرت نوح (ع)
۱۱ محراب شهادت امام علی (ع)
۱۲ مقام و محراب امام صادق (ع)
۱۳ مرقد مسلم بن عقیل (ع)
۱۴ مرقد مختار ثقفی
۱۵ مرقد هانی بن عروه

■ عکس هوایی از مسجد کوفه

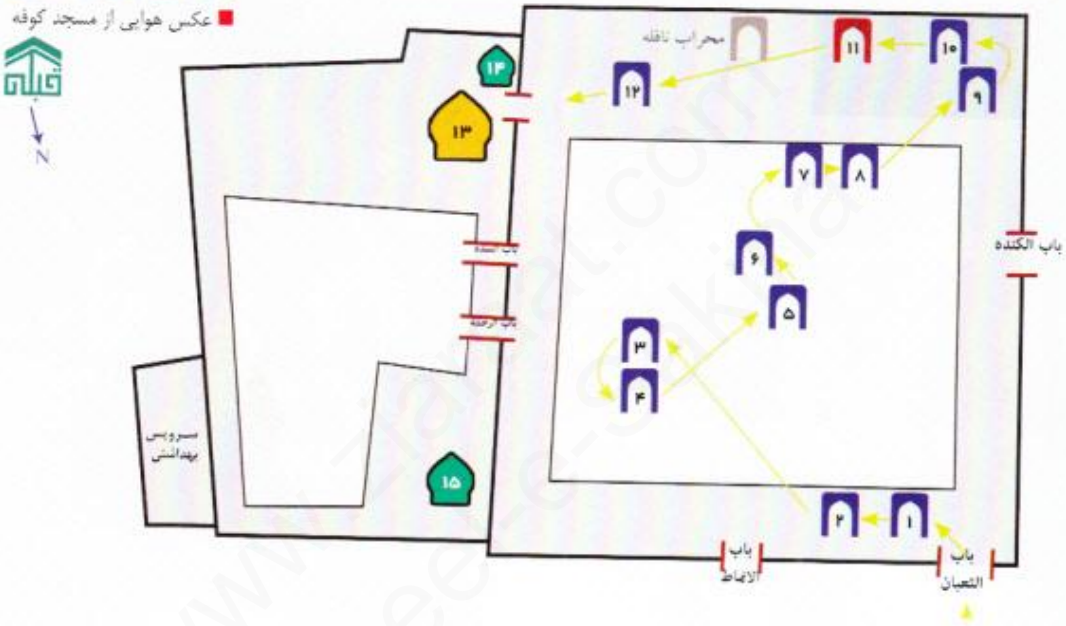

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

● مسجد کوفه در آینه‌ی روایات

روزگاری مسجد کوفه مرکز داوری ودادرسی مولای متقیان، امیرمؤمنان، علی علیه‌السلام بود و به هنگام ظهور نیز مرکز داوری و دادرسی فرزند برومندش حضرت بقیة‌الله (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف) خواهد بود.

امیرمؤمنان علیه‌السلام در یک خطبه‌ی طولانی، ویژگی‌های مسجد کوفه را بیان می‌فرماید:

ای اهل کوفه، خداوند به شما نعمت‌هایی عطا فرموده که به هیچ‌کس عطا نکرده است. از برتری محل برگزاری نماز شما این است که اینجا خانه‌ی آدم، نوح و ادریس؛ و عبادتگاه ابراهیم خلیل و عبادتگاه برادرم خضر بود و امروزه محل عبادت و مناجات من است. سپس در ادامه فرمود:

وَلَيَأْتِيَنَّ عَلَيْهِ زَمَانٌ يَكُونُ مُصَلَّى الْمَهْدِيِّ عليه‌السلام مِنْ وُلْدِي وَمُصَلَّى كُلِّ مُؤْمِنٍ. وَلَا يَبْقَى عَلَى الْأَرْضِ مُؤْمِنٌ إِلَّا كَانَ بِهِ، أَوْ حَنَّ قَلْبُهُ إِلَيْهِ:[1] برای مسجد کوفه زمانی فرا می‌رسد که محل برگزاری نماز مهدی (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف) از تبار من و محل عبادت هر مؤمن می‌شود. هیچ مؤمنی در روی زمین نمی‌ماند، جز این که به این مسجد بیاید، یا قلبش برای این مسجد پر بزند.

● توسعه‌ی مسجد کوفه

نخستین بنیانگذار مسجد کوفه، حضرت آدم علیه‌السلام می‌باشد و در گذشته خیلی وسیع‌تر از ساختمان فعلی آن بوده است.

امیرمؤمنان علیه‌السلام در مقابل درب مسجد ایستاد، تیری در چله‌ی کمان نهاده و پرتاب کرد؛ تیر در میان خرمافروش‌ها افتاد، فرمود:

تا آنجا جزو مسجد بوده است و فرمود:

قَدْ نَقَصَ مِنْ أَسَاسِ الْمَسْجِدِ مِثْلُ مَا نَقَصَ فِي تَرْبِيعِهِ:[2] از اساس مسجد، مقداری کم شده همانگونه که از مربّع شدن آن کاسته شده است.

حذیفه بن یمان گوید: به مقدار دوازده هزار ذراع از مساحت آن کم شده است.[3]

مفضل گوید: در محضر امام صادق علیه‌السلام بودم، هنگامی که در آخر بازار سرّاج‌ها (زین فروش‌ها) به طاق زیّاتین (روغن فروش‌ها) رسیدیم، از اسب پیاده شد و به من فرمود:

انْزِلْ، فَإِنَّ هَذَا الْمَوْضِعَ كَانَ مَسْجِدَ الْكُوفَةِ الْأَوَّلَ الَّذِي خَطَّهُ آدَمُ عليه‌السلام وَ أَنَا أَكْرَهُ أَنْ أَدْخُلَهُ رَاكِباً.[4]

پیاده شو، زیرا این جا جزو نخستین مسجد کوفه است که حضرت آدم علیه‌السلام آن را طرح‌ریزی کرده بود، من دوست ندارم که سواره، وارد آن شوم.

امام باقر علیه‌السلام در فرازی از یک حدیث طولانی می‌فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ (عجل الله تعالی فرجه الشریف) **دَخَلَ الْكُوفَةَ وَ أَمَرَ بِهَدْمِ الْمَسَاجِدِ الْأَرْبَعَةِ حَتَّى يَبْلُغَ أَسَاسَهَا:**[5]

هنگامی که قائم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قیام کند، وارد کوفه می‌شود و فرمان می‌دهد که چهار مسجد را ویران کنند تا به پایه‌های نخستین برگردد.

امیرمؤمنان علیه‌السلام فرمود:

لَا تُشَدُّ الرِّحَالُ إِلَّا إِلَى ثَلَاثَةِ مَسَاجِدَ: الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ، وَ مَسْجِدُ رَسُولِ اللهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله وَ مَسْجِدُ الْكُوفَةِ.[6] بار و بنه‌ی سفر بسته نمی‌شود، جز به سه مسجد: ۱) مسجد الحرام، ۲) مسجد النبی، ۳) مسجد کوفه.

فخار الساجدین، زین‌العابدین، امام سجاد علیه‌السلام از مدینه منوّره، صرفا به قصد نماز گزاردن، به مسجد کوفه آمد، چهار رکعت نماز گزارد، آن‌گاه بر مرکب خود سوار شده، به مدینه برگشت.[7]

امیرمؤمنان علیه‌السلام فرمود:

وَإِنَّ مَسْجِدَكُمْ هَذَا لِأَحَدِ الْمَسَاجِدِ الْأَرْبَعَةِ الَّتِي اخْتَارَهَا اللهُ لِأَهْلِهَا.[8] این مسجد شما (مسجد کوفه) یکی از چهار مسجدی است که خداوند آنها را برای اهلشان برگزیده است.

Presented by Ziaraat.Com

و در آخرین فراز از همین حدیث فرمود:
آن را هرگز فرو نگذارید، با نمازگزاردن در آن به خداوند تقرب بجویید، برای برآورده شدن نیازهای خود به آن‌جا روی بیاورید.
اگر مردمان می‌دانستند که چه برکتی در آن هست، از همه‌ی اقطار زمین به سوی آن می‌شتافتند، اگر چه با سینه خیز رفتن بر روی برف‌ها باشد.[۹]

آن‌گاه امیرمؤمنان علیه‌السلام دست بر سینه نهاده فرمود:

ما دعا فیه مکروبٌ بمسألة فی حاجة من الحوائج الاّ أجابهُ الله و فرج عنهُ کُربتهُ؛[۱۰]

هیچ غم‌زده‌ای در این مسجد حاجتی از حوائج خود را از خدا مسألت نمی‌کند، جز این که خداوند او را حاجت روا می‌کند و اندوهش را می‌زداید.

امام صادق علیه‌السلام فرمود:

نعمَ المسجدُ الکُوفة. صلّی فیه الفُ نبیّ و الفُ وصیّ؛[۱۱] مسجد کوفه، چه مسجد خوبی است، هزار پیامبر و هزار وصی پیامبر در آن نماز گزارده‌اند.

رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در همین رابطه فرمود:
مسجد کوفه در مورد هرکس که در آن دو رکعت نماز بگذارد در روز قیامت شفاعت می‌کند.[۱۲]

امام صادق علیه‌السلام فرمود:

إنّ الصّلاة المکتوبة فیه لتعدلُ الفَ صلاة، وأنّ النّافلة فیه لتعدلُ خمسَ مائة صلاة وأنّ الجُلوس فیه بغیر تلاوة و لاذکر لعبادةً[۱۳]

نماز واجب در مسجد کوفه معادل یک هزار نماز و نماز مستحبی معادل ۵۰۰ نماز می‌باشد و نشستن در آن جا بدون ذکر و تلاوت قرآن، پاداش عبادت دارد.

الصّلاة فی مسجد الکوفه فرداً، أفضلُ من سبعین صلاة فی غیره جماعة؛[۱۴]

نماز فرادی در مسجد کوفه، از ۷۰ نمازی که در دیگر مساجد با جماعت خوانده شود، بهتر است.

ستون هفتم مقام امیرالمؤمنین علیه‌السلام است.[۱۵]
ابوحمزه‌ی ثمالی گوید: أصبغ بن نباته دست مرا گرفت و ستون هفتم را به من نشان داد و گفت: اینجا مقام امیرالمؤمنین علیه‌السلام است.[۱۶]
با اسناد گوناگون روایت شده که هرشب شصت هزار فرشته بر مسجد کوفه فرود آمده، در نزد ستون هفتم نماز می‌گزارند و دیگر تا روز رستاخیز به آنها نوبت نمی‌رسد که برگردند و در آن جا نماز بگذارند.[۱۷]

امام رضا علیه‌السلام فرمود:
مسجد کوفه خانه‌ی حضرت نوح بود؛ اگر کسی یک‌صد بار وارد شود، یک صد بار خداوند برای او آمرزش می‌نویسد؛ زیرا دعای طلب آمرزش حضرت نوح در آن جاست.[۱۸]
منظور از این دعا، دعای «**ربّ اغفرلی ولوالدی ولمن دخل بیتی مؤمناً**» می‌باشد.[۱۹]

تلخیص از مقاله استاد علی اکبر مهدی پور

۱. من لا یحضره الفقیه، ج ۱، ص ۱۵۰.
۲. بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۳۹۸.
۳. همان، ص ۳۹۵.
۴. کافی، ج ۸، ص ۲۳۴؛
۵. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۳۳.
۶. وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۲۵۷.
۷. همان، ص ۲۵۴.
۸ و ۹. همان، ص ۲۵۷.
۱۰. بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۴۰۴.
۱۱. وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۲۵۲.
۱۲. همان، ص ۳۹۶.
۱۳. همان، ص ۳۹۱.
۱۴. وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۲۳۹.
۱۵. بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۴۰۱.
۱۶. همان، ج ۸۳، ص ۳۷۷.
۱۷. وسائل الشیعة، ج ۵، ص ۲۶۴.
۱۸. بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۱۱۳.
۱۹. وسائل الشیعة، ج ۱۴، ص ۳۸۲.

Presented by Ziaraat.Com

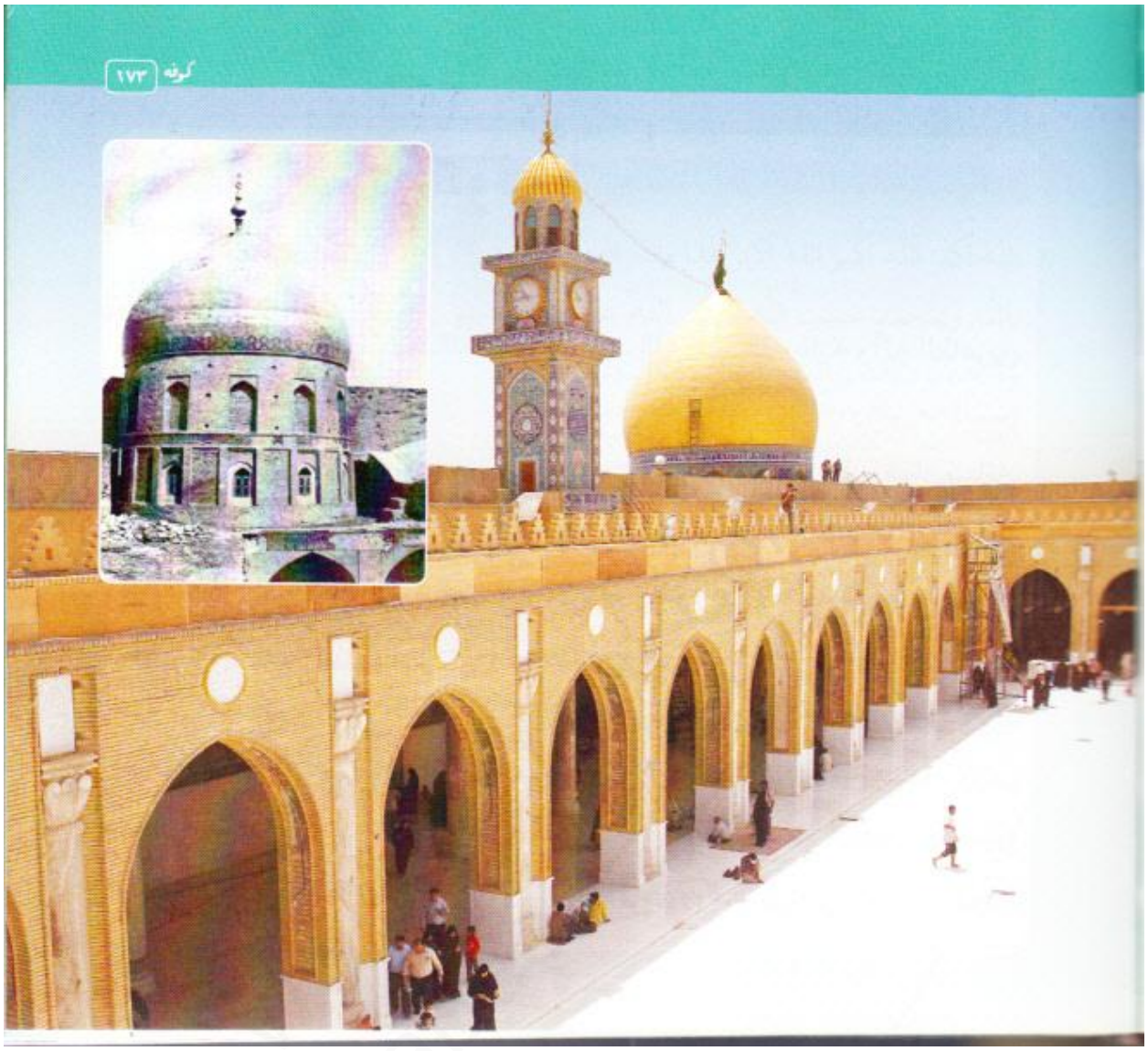

Presented by Ziaraat.Com

• اعمال مسجد کوفه

■ کنار درِ مسجد کوفه بایست وبگو:

اَلسَّلامُ عَلیٰ سَیِّدِنا رَسُولِ اللّٰهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ الطّاهِرِینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ اَمیرِالْمُؤْمِنینَ عَلِیِّ بْنِ اَبی طالِبٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ، وَعَلیٰ مَجالِسِهِ وَمَشاهِدِهِ وَمَقامِ حِکْمَتِهِ وَآثارِ آبائِهِ آدَمَ وَنُوحٍ وَاِبْراهیمَ وَاِسْماعیلَ وَتِبْیانِ بَیِّناتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَی الاِمامِ الْحَکیمِ الْعَدْلِ الصِّدّیقِ الاَکْبَرِ الْفارُوقِ بِالْقِسْطِ الَّذی فَرَّقَ اللّٰهُ بِهِ بَیْنَ الْحَقِّ وَالْباطِلِ وَالْکُفْرِ وَالاْیمانِ وَالشِّرْکِ وَالتَّوْحیدِ، لِیَهْلِکَ مَنْ هَلَکَ عَنْ بَیِّنَةٍ وَیَحْیا مَنْ حَیَّ عَنْ بَیِّنَةٍ، اَشْهَدُ اَنَّکَ اَمیرُالْمُؤْمِنینَ، وَخاصَّةُ نَفْسِ الْمُنْتَجَبینَ، وَزَیْنُ الصِّدّیقینَ، وَصابِرُ الْمُمْتَحَنینَ، وَاَنَّکَ حُکْمُ اللّٰهِ فی اَرْضِهِ، وَقاضی اَمْرِهِ وَبابُ حِکْمَتِهِ، وَعاقِدُ عَهْدِهِ وَالنّاطِقُ بِوَعْدِهِ وَالْحَبْلُ الْمَوْصُولُ بَیْنَهُ وَبَیْنَ عِبادِهِ وَکَهْفُ النَّجاةِ، وَمِنْهاجُ التُّقیٰ، وَالدَّرَجَةُ الْعُلیا، وَمُهَیْمِنُ الْقاضِی الاَعْلیٰ، یا اَمیرَالْمُؤْمِنینَ بِکَ اَتَقَرَّبُ اِلَی اللّٰهِ زُلْفیٰ، اَنْتَ وَلِیّی وَسَیِّدی وَوَسیلَتی فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ

Presented by Ziaraat.Com

■ هنگام ورود به مسجد (که بهتر است از **باب التّعبان**[۱] باشد) می‌گویی:

اَللّٰهُ اَکبَرُ اَللّٰهُ اَکبَرُ اَللّٰهُ اَکبَرُ هذا مَقامُ الْعائِذِ بِاللّٰهِ وَبِمُحَمَّدٍ حَبیبِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِهِ، وَبِوِلایَةِ اَمیرِالْمُؤمِنینَ وَالاَئِمَّةِ الْمَهْدِیّینَ الصّادِقینَ النّاطِقینَ الرّاشِدینَ الَّذینَ اَذْهَبَ اللّٰهُ عَنْهُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهیراً، رَضیتُ بِهِمْ اَئِمَّةً وَهُداةً وَمَوالِیَّ سَلَّمْتُ لاَمْرِاللّٰهِ لااُشْرِكُ بِهِ شَیْئاً، وَلا اَتَّخِذُ مَعَ اللّٰهِ وَلِیّاً، کَذَبَ الْعادِلُونَ بِاللّٰهِ وَضَلُّوا ضَلالاً بَعیداً، حَسْبِیَ اللّٰهُ وَاَوْلِیاءُاللّٰهِ اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لاشَریكَ لَهُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِهِ وَاَنَّ عَلِیّاً وَالاَئِمَّةَ الْمَهْدِیّینَ مِنْ ذُرِّیَّتِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ اَوْلِیائی وَحُجَّةُ اللّٰهِ عَلی خَلْقِهِ.

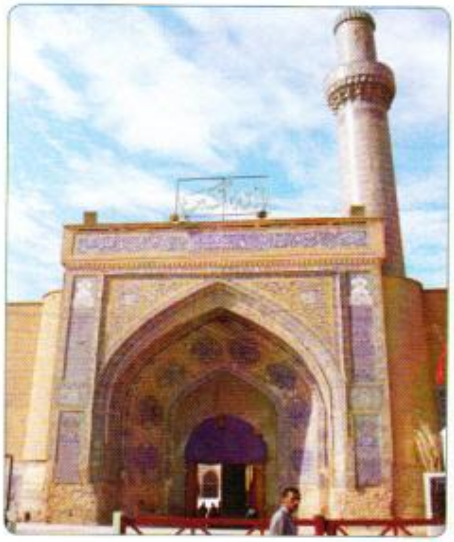

■ ۱. نام این در، از قدیم، «باب التّعبان» بوده و داستانش چنین است: هنگامی که امیرالمؤمنین علیه‌السلام بالای منبر بود، یکی از جنّیان به صورت اژدهایی از این در وارد مسجد شد، نزد حضرت آمد و سؤالی پرسید؛ بعد از شنیدن جواب، از همین در بازگشت؛ از آن به بعد، این در «باب التّعبان» نام گرفت. این معجزه آشکار امیرالمؤمنین علیه‌السلام چنان بر معاویه گران آمد که برای تغییر نام این در، دستور داد فیلی را برای مدّتی بر کنار آن در بستند و به مرور نام آن را به «باب الفیل» تغییر داد ولی اکنون همه این در را با نام اصلی آن، «باب التّعبان» می شناسند.

Presented by Ziaraat.Com

● مقام ابراهیم

■ دو رکعت نماز بخوان با «حمد» و «قُلْ هُوَ اللّٰه» و دو رکعت دیگر بخوان با «حمد» و «انّا انزلناه»؛ بعد از این دو نماز و تسبیح حضرت زهرا علیها السلام بگو:

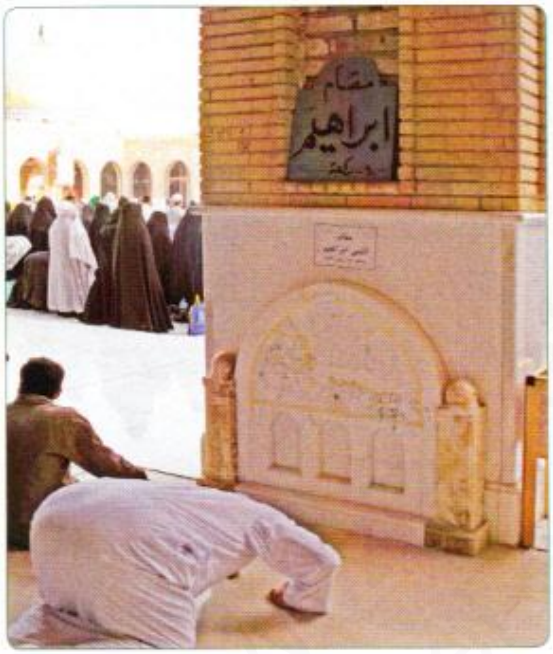

اَلسَّلامُ عَلىٰ عِبادِ اللّٰهِ الصّالِحينَ
الرّاشِدينَ الَّذينَ اَذْهَبَ اللّٰهُ عَنْهُمُ
الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهيراً، وَجَعَلَهُمْ
اَنْبِياءَ مُرْسَلينَ وَحُجَّةً عَلَى الْخَلْقِ
اَجْمَعينَ، وَسَلامٌ عَلَى الْمُرْسَلينَ،
وَالْحَمْدُ للّٰهِ رَبِّ الْعالَمينَ،
ذٰلِكَ تَقْديرُ الْعَزيزِ الْعَليمِ

■ وهفت مرتبه بگو:

سَلامٌ عَلىٰ نُوحٍ فِي الْعالَمينَ

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس بگو:

نَحنُ عَلیٰ وَصِیَّتِكَ یا وَلِیَّ الْمُؤمِنینَ الَّتی اَوصَیتَ بِها ذُرِّیَّتَكَ مِنَ الْمُرسَلینَ وَالصِّدّیقینَ، وَنَحنُ مِن شیعَتِكَ وَشیعَةِ نَبیِّنا مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِهِ وَعَلَیكَ وَعَلیٰ جَمیعِ الْمُرسَلینَ وَالاَنبیاءِ وَالصّادِقینَ، وَنَحنُ عَلیٰ مِلَّةِ اِبرهیمَ وَدینِ مُحَمَّدٍ النَّبِیِّ الاُمِّیِّ وَالاَئِمَّةِ الْمَهدِیّینَ وَوِلایَةِ مَولانا عَلِیٍّ اَمیرِ الْمُؤمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَی الْبَشیرِ النَّذیرِ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیهِ وَرَحمَتُهُ وَرِضوانُهُ وَبَرَكاتُهُ، وَعَلیٰ وَصِیِّهِ وَخَلیفَتِهِ الشّاهِدِ لِلّٰهِ مِن بَعدِهِ عَلیٰ خَلقِهِ عَلِیٍّ اَمیرِ الْمُؤمِنینَ الصِّدّیقِ الاَكبَرِ وَالْفارُوقِ الْمُبینِ، الَّذی اَخَذتَ بَیعَتَهُ عَلَی الْعالَمینَ، رَضیتُ بِهِم اَولیاءَ وَمَوالِیَّ وَحُكّاماً فی نَفسی وَوُلْدی وَاَهْلی وَمالی وَقِسمی وَحِلّی وَاِحرامی وَاِسلامی وَدینی وَدُنیایَ وَآخِرَتی وَمَحیایَ وَمَماتی، اَنتُمُ الاَئِمَّةُ فِی الْكِتابِ وَفَصلُ الْمَقامِ وَفَصلُ الْخِطابِ، وَاَعْیُنُ الْحَیِّ الَّذی لایَنامُ، وَاَنتُم حُكَماءُ اللّٰهِ وَبِكُم حَكَمَ اللّٰهُ وَبِكُم عُرِفَ حَقُّ اللّٰهِ، لااِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَسولُ اللّٰهِ، اَنتُم نورُ اللّٰهِ مِن بَینِ اَیدینا وَمِن خَلفِنا، اَنتُم سُنَّةُ اللّٰهِ الَّتی بِها سَبَقَ الْقَضاءُ، یا اَمیرَ الْمُؤمِنینَ اَنا لَكُم مُسَلِّمٌ تَسلیماً لا اُشرِكُ بِاللّٰهِ شَیئاً وَلا اَتَّخِذُ مِن دونِهِ وَلیّاً، اَلْحَمدُ لِلّٰهِ الَّذی هَدانی بِكُم وَما كُنتُ لِاَهتَدِیَ لَولا اَن هَدانِیَ اللّٰهُ، اَللّٰهُ اَكبَرُ اَللّٰهُ اَكبَرُ اَللّٰهُ اَكبَرُ، اَلْحَمدُ لِلّٰهِ عَلیٰ ما هَدانا.

Presented by Ziaraat.Com

● دكّة القَضاء[۱]

■ به سوی دکّة القضا برو و در آن جا دو رکعت نماز بخوان با حمد و هر سوره‌ای که خواستی و بعد از تسبیحات حضرت زهراعليها السلام بگو:

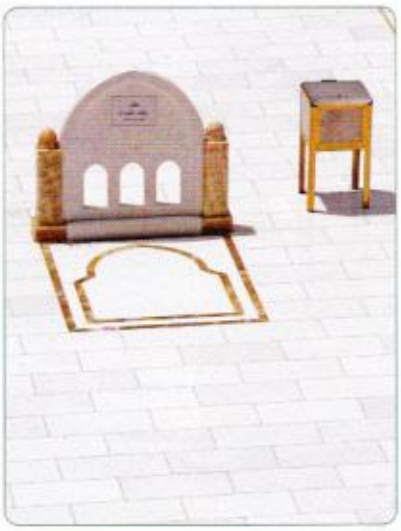

يا مالِكي وَمُمَلِّكي وَمُتَغَمِّدي بِالنِّعَمِ الْجِسامِ مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقاقٍ، وَجْهي خاضِعٌ لِما تَعَلَّوهُ الْأَقْدامُ لِجَلالِ وَجْهِكَ الْكَريمِ، لاتَجْعَلْ هذِهِ الشِّدَّةَ وَلاهذِهِ الْمِحْنَةَ مُتَّصِلَةً بِاسْتِئْصالِ الشّافَةِ وَامْنَحْني مِنْ فَضْلِكَ ما لَمْ تَمْنَحْ بِهِ اَحَداً مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ، اَنْتَ الْقَديمُ الْاَوَّلُ الَّذي لَمْ تَزَلْ وَلاتَزالُ، صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لي وَارْحَمْني وَزِدْ عَمَلي، وَبارِكْ لي في اَجَلي، وَاجْعَلْني مِنْ عُتَقائِكَ وَطُلَقائِكَ مِنَ النّارِ بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

۱. دکّة القضاء غرفه‌ای بوده در مسجد کوفه که امیرالمؤمنین عليه السلام در آنجا قضاوت می کرده است. و ستون کوتاهی در آنجا بوده که بر روی آن این آیه شریفه را نوشته بوده‌اند «اِنَّ اللهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسانِ»
مشهور آنست که اعمال دکّة القضا و بیت الطشت را بعد از همه اعمال مسجد کوفه بجا بیاورند.

Presented by Ziaraat.Com

• بیتُ الطَّشت[1]

■ که متّصل است به دکّة القضاء؛ دورکعت نماز در آن جا بخوان و بعد از سلام نماز و تسبیح بگو:

اَللّهُمَّ اِنّی ذَخَرْتُ تَوحیدی اِیّاكَ وَمَعرِفَتی بِكَ وَاِخلاصی لَكَ وَاِقراری بِرُبوبِیَّتِكَ، وَذَخَرْتُ وِلایَةَ مَنْ اَنعَمتَ عَلَیَّ بِمَعرِفَتِهِمْ مِنْ بَرِیَّتِكَ مُحَمَّدٍ وَعِترَتِهِ صَلَّی اللّهُ عَلَیهِمْ لِیَوم فَزَعی اِلَیكَ عاجِلاً وَآجِلاً، وَقَدْ فَزِعْتُ اِلَیكَ وَاِلَیهِمْ یا مَوْلایَ فی هذَا الْیَوْم وَفی مَوْقِفی هذا وَسَأَلْتُكَ ما زَکّی مِنْ نِعْمَتِكَ وَاِزاحَةَ ما اَخْشاهُ مِنْ نِقْمَتِكَ، وَالْبَرَکَةَ فیما رَزَقْتَنیهِ، وَتَحْصینَ صَدْری مِنْ کُلِّ هَمٍّ وَجائِحَةٍ وَمَعْصِیَةٍ فی دینی وَدُنْیایَ وَآخِرَتی یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ.

■ ۱. بیت الطّشت همان مکانی است که یکی از معجزات امیرالمؤمنین علیه‌السلام در آن اتفاق افتاد و داستانش چنین است: دختری برای استحمام، میان آب نهر رفته بود، زالویی وارد بدنش شده و با مکیدن خون، کم کم بزرگ شده و باعث متورّم شدن شکمش می‌شود. برادران آن دختر به او بدگمان شده و تصمیم به قتل وی می‌گیرند و برای حکم آن، نزد امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌آیند. آن حضرت دستور داد در کنار دکّة القضا خیمه‌ای زدند و دخترك را در آن خیمه نشاندند؛ آن گاه به قابله کوفه امر کرد که آن دختر را معاینه کند. قابله پس از معاینه گفت: این دختر آبستن است. حضرت برای اثبات بی گناهی دختر، دستور داد، طشتی مملو از لجن آوردند و دخترك را روی آن نشاندند. زالو با استشمام بوی لجن از شکم دختر بیرون آمد و با این معجزه، امیرالمؤمنین علیه‌السلام بی گناهی آن دختر را ثابت کرد. الانوار العلویه، شیخ جعفر نقدی، ص ۱۱۰

Presented by Ziaraat.Com

• مقام سفینه نوح

این مکان که به مقام «سفینه نوح» مشهور است، سابقاً به صورت سردابی در وسط مسجد بود و در آن محرابی قرار داشت همان طور که در سمت چپ این تصویر قدیمی دیده می‌شود.
شهرت این مکان، به خاطر روایات فراوانی است که محل ساخت کشتی نوح، فوران آب از تنور و محل فرود کشتی را، مسجد کوفه می دانند که به برخی از آنها اشاره می‌شود:

خداوند در آیه ۳۶ سوره هود به حضرت نوح علیه‌السلام وحی فرمود:
«وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ»؛ (و زیر نظر ما و [به] وحی ما کشتی را بساز و درباره کسانی که ستم کرده‌اند با من سخن مگوی، چرا که آنان غرق شدنی‌اند).
امام صادق علیه‌السلام فرمود:
حضرت نوح علیه‌السلام نجّار بود؛ او نخستین کسی است که کشتی ساخت و نهصد و پنجاه سال قوم خود را ارشاد و هدایت کرد، آنها همواره او را مسخره می کردند. نوح از خدا خواست که احدی از آنها را روی

زمین باقی نگذارد. خدا به او وحی کرد که کشتی را بسازد.
فعمل نُوحٌ سَفينتَهُ فی مسجد الكُوفه بيده، فأتى بالخَشَب من بُعد حتّى فرغ منها؛[1]
(حضرت نوح علیه‌السلام کشتی را با دست خود در مسجد کوفه ساخت و تخته‌ها را از راه‌های دور آورد تا کار ساختن کشتی به اتمام رسید).
و در آیه ۴۰ سوره هود، خداوند می‌فرماید:
«حَتَّى إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ»؛
(تا آن‌گاه که فرمان ما دررسید و تنور فوران کرد؛ گفتیم: در آن [کشتی] از هر حیوانی یك جفت، با کسانت- مگر کسی که قبلاً درباره او سخن رفته است- و کسانی که ایمان آورده‌اند، حمل کن؛ و با او جز [عدّه] اندکی ایمان نیاورده بودند).
امیرمؤمنان علیه‌السلام در ضمن شمارش ویژگی‌های مسجد کوفه فرمود:
«فيه نَجرَ نوحٌ سفينته، و فيه فار التّنّور، و به كان بيتُ نوح و مسجدُه، و فی زاويته اليمنى فارَ التّنّورُ»؛[2] (حضرت نوح علیه‌السلام کشتی‌اش را در آن جا ساخت، از تنور نیز همان جا آب جوشید،

Presented by Ziaraat.Com

خانه‌ی نوح و محل عبادت او نیز آن‌جا بود. در زاویه‌ی راست آن آب از تنور جوشید).

و در آیه ۴۴ سوره هود، خداوند می‌فرماید:

«وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَا سَمَاءُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْداً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ»؛ (و گفته شد: ای زمین! آب خود را فرو بر، و ای آسمان، [از باران] خودداری کن و آب فرو کاست و فرمان گزارده شده و [کشتی] بر جودی قرار گرفت؛ و گفته شد: دور باد قوم ستمکار).

امام صادق علیه‌السلام در تفسیر این آیه‌ی شریفه فرمود:

«هنگامی که کشتی نوح به وسط مسجد کوفه رسید، خدا به زمین فرمان داد که آب خودش را فرو ببرد».

«**فَبَلَعَتْ مَائَهَا مِنْ مَسْجِدِ الْكُوفَةِ، كَمَا بَدَءَ الْمَاءُ مِنْهُ**»[۳] (پس زمین آب خودش را از مسجد کوفه فرو برد، چنان که در آغاز نیز از همان جا شروع شده بود).

۱. کافی، ج ۸، ص ۲۳۴؛
۲و۳. تفسیر عیاشی، ج ۲، ص ۳۰۸.

Presented by Ziaraat.Com

● دكّةُ المعراج[۱]

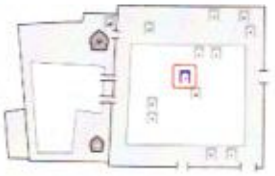

■ در وسط مسجد، دو رکعت نماز بخوان؛ در رکعت اول حمد و قُلْ هُوَ اللهُ و در رکعت دوم حمد و قُلْ یا اَیُّهَا الْکافِرُونَ و بعد از سلامِ نماز و تسبیح بگو:

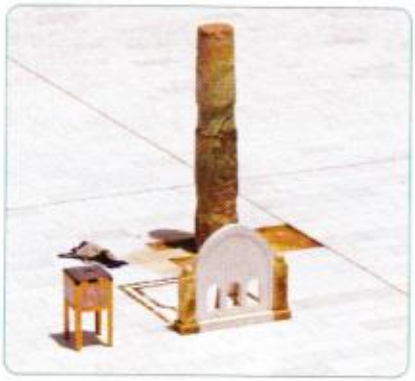

اَللّٰهُمَّ اَنْتَ السَّلامُ وَمِنْكَ السَّلامُ وَاِلَيْكَ يَعُودُ السَّلامُ وَدارُكَ دارُ السَّلامِ، حَيِّنا رَبَّنا مِنْكَ بِالسَّلامِ، اَللّٰهُمَّ اِنّي صَلَّيْتُ هٰذِهِ الصَّلاةَ اِبْتِغاءَ رَحْمَتِكَ وَرِضْوانِكَ وَمَغْفِرَتِكَ، وَتَعْظيماً لِمَسْجِدِكَ، اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَارْفَعْها فِي عِلِّيّينَ وَتَقَبَّلْها مِنّي يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

■ ۱. در شب معراج، حضرت رسول ﷺ از خداوند رخصت خواست و در اینجا فرود آمد و دو رکعت نماز خواند؛ به همین سبب اینجا را دکة المعراج نام نهاده‌اند.

قال ابوعبدالله ﷺ: ... انَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ لَمّا أُسرِيَ بِهِ إلَى السَّماءِ قالَ لَهُ جبرئيل: أتدرِي أينَ أنتَ يا مُحَمَّد؟ أنتَ السّاعَةَ مُقابِلَ مَسجِدِ كُوفان قالَ ﷺ: فَاستَأذَنَ لي أُصَلّي فيهِ رَكعَتَين، فَنَزَلَ فَصَلّى فيهِ ... بحارالانوار، ج ۱۰۰، ص ۳۹۸، حدیث ۳۹

امام صادق ﷺ فرمود: ... هنگامی که رسول خدا ﷺ در سیر معراج آسمانی بود، جبرئیل به او گفت: آیا می‌دانی که هم‌اکنون کجایی؟ هم‌اینک تو در مقابل مسجد کوفه قرار داری. پیامبر ﷺ فرمود: از خداوند برایم اجازه بگیر دو رکعت نماز در آن جا بخوانم؛ پس پیامبر فرود آمد و در مسجد نماز خواند ...

Presented by Ziaraat.Com

● مقام حضرت آدم علیه‌السلام

■ این جا مقامی است که خداوند، توفیق توبه به آدم علیه‌السلام داد.[1] رو به قبله بایست وبگو:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلیٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَلااِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَی اَبینا آدَمَ وَاُمِّنا حَوّاءَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ هابیلَ الْمَقْتُولِ ظُلْماً وَعُدْواناً عَلیٰ مَواهِبِ اللّٰهِ وَرِضْوانِهِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ شیثٍ صَفْوَةِ اللّٰهِ الْمُخْتارِ الْاَمینِ وَعَلَی الصَّفْوَةِ الصّادِقینَ مِنْ ذُرِّیَّتِهِ الطَّیِّبینَ اَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ، اَلسَّلامُ عَلیٰ اِبْرهیمَ وَاِسْماعیلَ وَاِسْحاقَ وَیَعْقُوبَ وَعَلیٰ ذُرِّیَّتِهِمُ الْمُخْتارینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ مُوسیٰ کَلیمِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ عیسیٰ رُوحِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ اَلسَّلامُ عَلیٰ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَذُرِّیَّتِهِ الطَّیِّبینَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ فِی الْاَوَّلینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکُمْ فِی الْآخِرینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ فاطِمَةَ الزَّهْراءِ، اَلسَّلامُ عَلَی الْاَئِمَّةِ الْهادینَ شُهَداءِ اللّٰهِ عَلیٰ خَلْقِهِ، اَلسَّلامُ عَلَی الرَّقیبِ الشّاهِدِ عَلَی الْاُمَمِ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمینَ

۱. در آیه ۳۷ سوره بقره می‌خوانیم: «فَتَلَقّیٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ کَلِماتٍ فَتابَ عَلَیْهِ اِنَّهُ هُوَ التَّوّابُ الرَّحیمُ»؛ (آدم از پروردگار خود کلماتی دریافت داشت وبا آن توبه کرد و خدا نیز توبه او را پذیرفت). در روایات متعدّدی که از طرق اهل بیت علیهم‌السلام وارد شده است می‌خوانیم که مقصود از کلمات، تعلیم اسماء بهترین مخلوق خدا یعنی محمّد و علی و فاطمه وحسن و حسین علیهم‌السلام بوده است وآدم با توسّل به این کلمات از درگاه خداوند تقاضای بخشش نمود و خدا او را بخشید. تفسیر نمونه، ج ۱، ص ۱۹۹

شاعر چه زیبا خطاب به پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله سروده است:

عشق تو برای خضر بود آب حیات　　مهر تو برای نوح کشتی نجات　　آدم که فریب مکر شیطان راخورد　　بخشیده نشد مگر به ذکر صلوات

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس دو رکعت نماز نزد همین ستون بخوان در رکعت اول «حمد» و «اِنّا اَنزَلْناهُ» و در رکعت دوم « حمد » و « قُلْ هُوَاللّه » و دو رکعت دیگر نیز به همین نحو بخوان و چون از نماز فارغ شدی، بعد از تسبیح حضرت زهرا﵄ بگو:

اَللّهُمَّ اِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَاِنّى قَدْ اَطَعْتُكَ فِى الْاَيمانِ مِنّى بِكَ، مَنّاً مِنْكَ عَلَىَّ لامَنّاً مِنّى عَلَيْكَ، وَاَطَعْتُكَ فى اَحَبِّ الاَشْياءِ لَكَ لَمْ اَتَّخِذْ لَكَ وَلَداً وَلَمْ اَدْعُ لَكَ شَريكاً، وَقَدْ عَصَيْتُكَ فى اَشْياءَ كَثيرَةٍ عَلى غَيْرِوَجْهِ الْمُكابَرَةِ لَكَ، وَلاَالْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ، وَلاَالْجُحُودِ لِرُبُوبِيَّتِكَ، وَلكِنِ اتَّبَعْتُ هَوايَ وَاَزَلَّنِى الشَّيْطانُ بَعْدَ الْحُجَّةِ عَلَىَّ وَالْبَيانِ، فَاِنْ تُعَذِّبْنى فَبِذُنُوبى غَيْرَظالِمٍ لى، وَاِنْ تَعْفُ عَنّى وَتَرْحَمْنى فَبِجُودِكَ وَكَرَمِكَ يا كَريمُ، اَللّهُمَّ اِنَّ ذُنُوبى لَمْ يَبْقَ لَها اِلاَّ رَجاءُ عَفْوِكَ، وَقَدْ قَدَّمْتُ آلَةَ الْحِرْمانِ، فَاَنَا اَسْاَلُكَ اللّهُمَّ ما لااَسْتَوْجِبُهُ، وَاَطْلُبُ مِنْكَ ما لااَسْتَحِقُّهُ، اَللّهُمَّ اِنْ تُعَذِّبْنى فَبِذُنُوبى وَلَمْ تَظْلِمْنى شَيْئاً، وَاِنْ تَغْفِرْلى فَخَيْرُ راحِمٍ اَنْتَ يا سَيِّدى، اَللّهُمَّ اَنْتَ اَنْتَ وَاَنَا اَنَا، اَنْتَ الْعَوَّادُ بِالْمَغْفِرَةِ وَاَنَا الْعَوَّادُ بِالذُّنُوبِ، وَاَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْحِلْمِ وَاَنَا الْعَوَّادُ بِالْجَهْلِ، اَللّهُمَّ فَاِنّى اَسْاَلُكَ يا كَنْزَ الضُّعَفاءِ، يا عَظيمَ الرَّجاءِ، يا مُنْقِذَ الْغَرْقى، يا مُنْجِىَ الْهَلْكى، يا مُمِيتَ الْاَحْياءِ، يا مُحْيِىَ الْمَوْتى، اَنْتَ اللّهُ لااِلهَ اِلاَّ اَنْتَ، اَنْتَ الَّذى سَجَدَ لَكَ شُعاعُ الشَّمْسِ وَدَوِىُّ الْماءِ، وَحَفيفُ الشَّجَرِ وَنُورُ الْقَمَرِ وَظُلْمَةُ اللَّيْلِ

Presented by Ziaraat.Com

وَضَوءُ النَّهارِ وَخَفقانُ الطَّيرِ، فَأَسـأَلُكَ اللّهُمَّ يا عَظيمُ بِحَقِّكَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصّادِقينَ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصّادِقينَ عَلَيكَ، وَبِحَقِّكَ عَلىٰ عَلِيٍّ وَبِحَقِّ عَلِيٍّ عَلَيكَ، وَبِحَقِّكَ عَلىٰ فاطِمَةَ وَبِحَقِّ فاطِمَةَ عَلَيكَ، وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحَسَـنِ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ عَلَيكَ، وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحُسَيْنِ وَبِحَقِّ الْحُسَيْنِ، عَلَيكَ فَـإِنَّ حُقُوقَهُـمْ عَلَيكَ مِـنْ اَفْضَلِ اِنْعامِكَ عليهم، وَبِالشَّـأْنِ الَّذى لَكَ عِنْدَهُمْ، وَبِالشَّـأْنِ الَّذى لَهُمْ عِنْدَكَ، صَلِّ عَلَيْهِمْ يا رَبِّ صَلاةً دائِمَـةً مُنْتَهى رِضاكَ، وَاغْفِرْ لـى بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتى بَيْنى وَبَيْنَكَ، وَارْضَ عَنّى خَلْقَكَ، وَاَتْمِمْ عَلَىَّ نِعْمَتَكَ كَمـا اَتْمَمْتَها عَلىٰ آبائـى مِـنْ قَبْـلُ، وَلاتَجْعَلْ لِاَحَـدٍ مِنَ الْمَخْلُوقينَ عَلَىَّ فيهَا امْتِناناً، وَامْنُنْ عَلَىَّ كَما مَنَنْتَ عَلىٰ آبائـى مِنْ قَبْلُ يـا كَهيعص، اَللّهُمَّ كَما صَلَّيْـتَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فَاسْتَجِبْ لى دُعآنى فيما سَأَلْتُ يا كَريمُ يا كَريمُ يا كَريمُ

Presented by Ziaraat.Com

■ پس به سجده برو و در سجده بگو:

یـا مَنْ یَقدِرُ عَلیٰ حَوائِجِ السّـائِلینَ، وَیَعلَـمُ ما فی ضَمیرِ الصّامِتینَ، یا مَـنْ لایَحتاجُ اِلَی التَّفسیرِ، یا مَنْ یَعلَمُ خائِنَةَ الاَعیُنِ وَما تُخفِی الصُّدُورُ، یا مَنْ اَنزَلَ الْعَذابَ عَلیٰ قَومِ یُونُسَ وَهُوَ یُریدُ اَنْ یُعَذِّبَهُمْ فَدَعَوهُ وَتَضَرَّعُوا اِلَیهِ فَکَشَفَ عَنهُمُ الْعَذابَ وَمَتَّعَهُمْ اِلی حینٍ، قَدْ تَرِی مَکانی، وَتَسـمَعُ دُعائی، وَتَعلَمُ سِرّی وَعَلانِیَتی وَحالی، صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاکفِنی ما اَهَمَّنی مِنْ اَمرِ دینی وَدُنیایَ وَآخِرَتی

■ پس هفتاد مرتبه بگو: «یا سَیِّدی»

■ سپس سر از سجـده بردار و بگو:

یا رَبِّ اَسـاَلُكَ بَرَکَةَ هذَا الْمَوضِعِ وَبَرَکَةَ اَهلِهِ، وَاَسـاَلُكَ اَنْ تَرزُقَنی مِنْ رِزقِكَ رِزقاً حَلالاً طَیِّباً تَسُوقُهُ اِلَیَّ بِحَولِكَ وَقُوَّتِكَ، وَاَنا خائِضٌ فی عافِیَـةٍ، یا اَرحَـمَ الرّاحِمینَ

Presented by Ziaraat.Com

● مقام جبرائیل علیه‌السلام[1]

■ نزد این ستون، دو رکعت نماز بخوان با حمد وهرسوره‌ای که خواستی وبعد از سلام نماز و تسبیح بگو:

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسـاَلُكَ بِجَميعِ اَسمائِكَ كُلِّها ما عَلِمْنا مِنْها وَما لا نَعْلَمُ، وَاَسـاَلُكَ بِاسْـمِكَ الْعَظيمِ الاَعْظَمِ الْكَبيرِ الاَكْبَرِ الَّذی مَنْ دَعاكَ بِهِ اَجَبْتَهُ، وَمَنْ سَاَلَكَ بِهِ اَعْطَيْتَهُ، وَمَنِ اسْـتَنْصَرَكَ بِهِ نَصَرْتَهُ، وَمَنِ اسْـتَغْفَرَكَ بِهِ غَفَرْتَ لَهُ، وَمَنِ اسْتَعانَكَ بِهِ اَعَنْتَهُ، وَمَنِ اسْتَرْزَقَكَ بِهِ رَزَقْتَهُ، وَمَنِ اسْتَغاثَكَ بِهِ اَغَثْتَهُ، وَمَنِ اسْتَرْحَمَكَ بِهِ رَحِمْتَهُ، وَمَنِ اسْـتَجارَكَ بِهِ اَجَرْتَهُ، وَمَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ بِهِ كَفَيْتَهُ، وَمَنِ اسْـتَعْصَمَكَ بِهِ عَصَمْتَهُ، وَمَنِ اسْتَنْقَذَكَ بِهِ مِنَ النّارِ اَنْقَذْتَهُ، وَمَنِ اسْتَعْطَفَكَ بِهِ تَعَطَّفْتَ لَهُ وَمَنْ اَمَّلَكَ بِهِ اَعْطَيْتَهُ، الَّذی اتَّخَذْتَ بِهِ آدَمَ صَفِيّاً، وَنُوحاً نَجِيّاً، وَاِبْراهيمَ خَليلاً، وَمُوسی كَليماً، وَعيسی رُوحاً، وَمُحَمَّداً حَبيباً، وَعَلِيّاً وَصِيّاً، صَلَّی اللّٰهُ عَلَيْهِمْ اَجْمَعينَ اَنْ تَقْضِیَ لی حَوآنجی، وَتَعْفُوَ عَمَّا سَـلَفَ مِـنْ ذُنُوبی، وَتَتَفَضَّلَ عَلَیَّ بِما اَنْتَ اَهْلُهُ وَلِجَميعِ الْمُؤْمِنينَ وَالْمُؤْمِناتِ لِلدُّنْيا وَالاْخِرَةِ، يـا مُفَرِّجَ هَمِّ الْمَهْمُومينَ وَيا غِياثَ الْمَلْهُوفينَ لا اِلهَ اِلاّ اَنْتَ سُـبْحانَكَ يا رَبَّ الْعالَمينَ.

۱. از جمله مواضع ممتاز در مسجد کوفه است. به آن مقام ابراهیم علیه‌السلام و مقام امام حسن علیه‌السلام نیز گفته شده است.

Presented by Ziaraat.Com

● مقام امام زین العابدین علیه‌السلام

■ نزد این ستون، دو رکعت نماز بخوان با حمد و هر سوره‌ای که خواستی و بعد از سلام نماز وتسبیح بگو:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ. اَللّٰهُمَّ اِنَّ ذُنُوبِی قَدْ كَثُرَتْ وَلَمْ يَبْقَ لَهَا اِلَّا رَجاءُ عَفْوِكَ، وَقَدْ قَدَّمْتُ آلَةَ الْحِرْمانِ اِلَيْكَ فَاَنَا اَسْـأَلُكَ اللّٰهُمَّ ما لا اَسْتَوْجِبُهُ، وَاَطْلُـبُ مِنْكَ ما لا اَسْـتَحِقُّهُ، اَللّٰهُمَّ اِنْ تُعَذِّبْنِی فَبِذُنُوبِی وَلَمْ تَظْلِمْنِی شَـيْئاً، وَاِنْ تَغْفِرْ لِـی فَخَيْرُ راحِـمٍ اَنْتَ يا سَـيِّدِی، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ اَنْـتَ وَاَنَا اَنَا، اَنْـتَ الْعَوَّادُ بِالْمَغْفِـرَةِ وَاَنَا الْعَـوَّادُ بِالذُّنُـوبِ، وَاَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْحِلْـمِ وَاَنَا الْعَوَّادُ بِالْجَهْلِ، اَللّٰهُمَّ فَاِنِّی اَسْـاَلُكَ يا كَنْـزَ الضُّعَفاءِ، يا عَظِيمَ الرَّجاءِ، يا مُنْقِذَ الْغَرْقـی، يا مُنْجِیَ الْهَلْكی، يا مُمِيتَ الْاَحْياءِ، يا مُحْيِیَ الْمَوْتی، اَنْتَ اللّٰهُ الَّذی لا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، اَنْتَ الَّذی سَـجَدَ لَكَ شُـعاعُ الشَّمْسِ، وَنُورُ الْقَمَرِ، وَظُلْمَةُ اللَّيْلِ، وَضَوْءُ النَّهارِ وَخَفَقانُ الطَّيْرِ، فَاَسْاَلُكَ اللّٰهُمَّ يا عَظِيمُ بِحَقِّكَ يا كَرِيـمُ عَلی مُحَمَّـدٍ وَآلِهِ الصّادِقِينَ، وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِـهِ الصّادِقِينَ عَلَيْكَ، وَبِحَقِّكَ عَلـی عَلِیٍّ وَبِحَـقِّ عَلِیٍّ عَلَيْكَ، وَبِحَقِّكَ عَلـی فاطِمَةَ وَبِحَقِّ فاطِمَـةَ عَلَيْكَ، وَبِحَقِّكَ

Presented by Ziaraat.Com

عَلَى الْحَسَنِ وَبِحَقِ الْحَسَنِ عَلَيْكَ، وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحُسَيْنِ وَبِحَقِّ الْحُسَيْنِ عَلَيْكَ، فَإِنَّ حُقُوقَهُمْ مِنْ أَفْضَلِ اِنْعامِكَ عَلَيْهِمْ، وَبِالشَّأْنِ الَّذى لَكَ عِنْدَهُمْ وَبِالشَّأْنِ الَّذى لَهُمْ عِنْدَكَ، صَلِّ يارَبِّ عَلَيْهِمْ صَلاةً دائِمَةً مُنْتَهى رِضاكَ، وَاغْفِرْ لى بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتى بَيْنى وَبَيْنَكَ، وَاَتْمِمْ نِعْمَتَكَ عَلَىَّ كَما اَتْمَمْتَها عَلى آبائى مِنْ قَبْلُ يا كَهيعص، اَللّهُمَّ كَما صَلَّيْتَ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَجِبْ لى دُعائى فيما سَأَلْتُكَ.

■ سپس سجده کن
و گونه راستت را بر زمین بگذار و بگو:

يا سَيِّدى يا سَيِّدى يا سَيِّدى
صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
وَاغْفِرْ لى وَاغْفِرْ لى،

■ واین کلمات را فراوان با خشوع و گریه بگو

■ و بعد گونه چپ را بر زمین بگذار و همین کلمات را تکرار کن و دعا کن به آنچه که می‌خواهی.

Presented by Ziaraat.Com

● باب الفرج معروف به مقام نوح علیه‌السلام[1]

■ در این مقام، چهار رکعت[2] نماز بخوان و بعد از سلام نماز و تسبیح بگو:

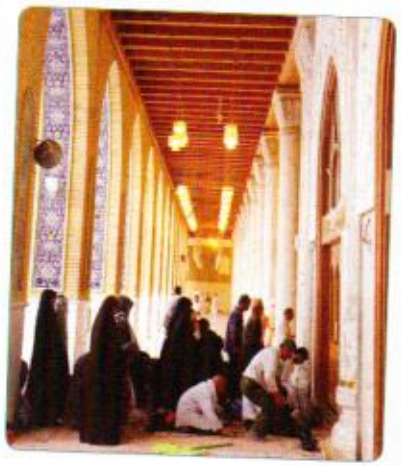

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاقْضِ حاجَتِي يا اَللّٰهُ يا مَنْ لايَخيبُ سائِلُهُ، وَلايَنْفَدُ نائِلُهُ، يا قاضِيَ الْحاجاتِ، يا مُجيبَ الدَّعَواتِ، يا رَبَّ الْاَرَضينَ وَالسَّماواتِ، يا كاشِفَ الْكُرُباتِ، ياواسِعَ الْعَطِيّاتِ، يادافِعَ النَّقِماتِ، يا مُبَدِّلَ السَّيِّئاتِ حَسَناتٍ، عُدْ عَلَيَّ بِطَوْلِكَ وَفَضْلِكَ وَاِحْسانِكَ، وَاسْتَجِبْ دُعائي فيما سَأَلْتُكَ وَطَلَبْتُ مِنْكَ بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَوَصِيِّكَ وَاَوْلِيائِكَ الصّالِحينَ

۱. امام رضا علیه‌السلام فرمود: مسجد کوفه، خانه نوح علیه‌السلام است؛ پس اگر کسی صد بار وارد این مسجد شود، خداوند نیز صد مغفرت برای او می‌نویسد، چرا که دعای حضرت نوح علیه‌السلام شاملش می‌شود که عرضه داشت: پروردگارا، مرا و والدینم را و هر آنکس را که به خانه‌ام وارد می‌شود، بیامرز. فَإنَّ مسجد الكوفة بيتُ نُوح ، لو دَخلَهُ الرَّجُلُ مائة مَرَّة لَكَتَبَ اللهُ لَهُ مائة مَغفرة، لأنَّ فيه دَعوةَ نُوح حيثُ قالَ: (رَبِّ اغفِر لي ولِوالِدَيَّ ولِمَن دَخلَ بَيتِيَ مُؤمِنا) وسائل الشیعه، ج ۸، ص ۱۳۴، ح ۱۴۲۰۱

۲. منظور دو نماز دو رکعتی است، چون نماز مستحبی بیش از دو رکعت نیست، مگر نماز اعرابی که شرحش در مفاتیح آمده است.

Presented by Ziaraat.Com

■ دو رکعت نماز دیگر در این مقام وارد است، بعد از سلام نماز و تسبیح بگو:

اَللّٰهُمَّ اِنّی حَلَلْتُ بِساحَتِكَ لِعِلْمی بِوَحْدانِیَّتِكَ وَصَمَدانِیَّتِكَ، وَاَنَّهُ لا قادِرٌ عَلی قَضاءِ حاجَتی غَیْرُكَ، وَقَدْ عَلِمْتُ یا رَبِّ اَنَّهُ كُلَّما شاهَدْتُ نِعْمَتَكَ عَلَیَّ اشْتَدَّتْ فاقَتی اِلَیْكَ، وَقَدْ طَرَقَنی یا رَبِّ مِنْ مُهِمِّ اَمْری ما قَدْ عَرَفْتَهُ، لِاَنَّكَ عالِمٌ غَیْرُ مُعَلَّمٍ وَاَسْاَلُكَ بِالاِسْمِ الَّذی وَضَعْتَهُ عَلَی السَّماواتِ فَانْشَقَّتْ، وَعَلَی الاَرْضینَ فَانْبَسَطَتْ، وَعَلَی النُّجُومِ فَانْتَشَرَتْ، وَعَلَی الْجِبالِ فَاسْتَقَرَّتْ، وَاَسْاَلُكَ بِالاِسْمِ الَّذی جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ وَعِنْدَ عَلِیٍّ وَعِنْدَ الْحَسَنِ وَعِنْدَ الْحُسَیْنِ وَعِنْدَ الاَئِمَّةِ كُلِّهِمْ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ، اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تَقْضِیَ لی یا رَبِّ حاجَتی، وَتُیَسِّرَ عَسیرَها، وَتَكْفِیَنی مُهِمَّها، وَتَفْتَحَ لی قُفْلَها، فَاِنْ فَعَلْتَ ذٰلِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ، وَاِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ غَیْرَ جائِرٍ فی حُكْمِكَ وَلا خائِفٍ فی عَدْلِكَ.

■ سپس گونه راست را بر زمین بگذار و بگو:

إن كُنتُ بِئسَ العَبدُ فأنتَ نِعمَ الرَّبُّ إفعَل بی ما أنتَ أهلُهُ وَلا تَفعَل بی ما أنَا أهلُهُ یا أرحَمَ الرّاحِمینَ،

Presented by Ziaraat.Com

■ بعد گونه چپ را بر زمین بگذار و بگو:

اللّهمَّ إن عَظُمَ الذّنبُ منَ عَبدِك فَلْيَحْسُن العَفوُ مِنْ عِنْدِك يا كريم،

■ پس پیشانی را بر زمین بگذار و بگو:

اِرْحَمْ مَنْ اَساءَ وَاقْتَرَفَ ، وَاسْتَكانَ وَاعْتَرَفَ .

Presented by Ziaraat.Com

● محراب امیرالمؤمنین علیه‌السلام

■ در این مکان که محل ضربت خوردن امیرالمؤمنین علیه‌السلام است، دو رکعت نماز بخوان و بعد از نماز و تسبیح حضرت زهرا علیهاالسلام بگو:

یا مَنْ اَظْهَرَ الْجَمیلَ وَسَتَرَ الْقَبیحَ،
یا مَنْ لَمْ یُؤاخِذْ بِالْجَریرَةِ وَلَمْ یَهْتِكِ السِّتْرَ وَالسَّریرَةَ،
یا عَظیمَ الْعَفْوِ،
یا حَسَنَ التَّجاوُزِ،
یا واسِعَ الْمَغْفِرَةِ،
یا باسِطَ الْیَدَیْنِ بِالرَّحْمَةِ،
یا صاحِبَ كُلِّ نَجْوی،
یا مُنْتَهی كُلِّ شَكْوی،
یا كَریمَ الصَّفْحِ،
یا عَظیمَ الرَّجاءِ، یا سَیِّدی
صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،
وَافْعَلْ بی ما اَنْتَ اَهْلُهُ یا كَریمُ.

Presented by Ziaraat.Com

• محراب‌های مسجد کوفه

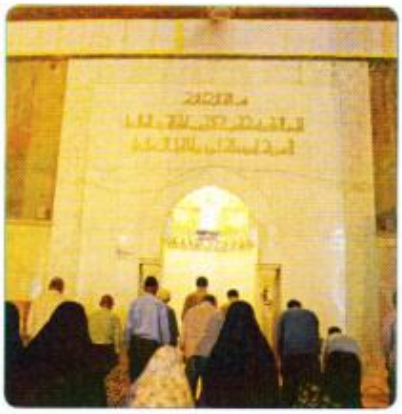

محراب ناقله

در سمت قبله‌ی مسجد کوفه، دو محراب به عنوان محراب امیرمؤمنان علیه‌السلام موجود است.

علامه‌ی مجلسی و محدّث نوری نکات فراوانی را برای تعیین محراب شهادت امیرمؤمنان علیه‌السلام نقل کرده‌اند و سرانجام به این نتیجه رسیده‌اند که احتمالاً یکی از آنها محراب ضربت خوردن مولی و دیگری محراب عبادت آن حضرت باشد.[1] و بهتر است از هر دو محراب تبرّک شود.

۱. مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۶۹

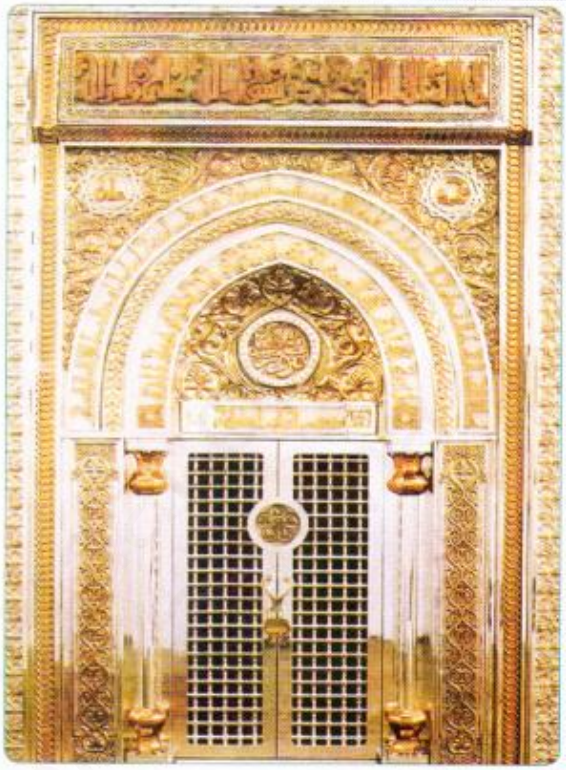

محراب شهادت

Presented by Ziaraat.Com

• مناجات امیرالمؤمنین علیه‌السلام

اللّهُمَّ إنّی أسـألُكَ الأمـانَ یـومَ لا ینفَعُ مـالٌ وَ لا بَنُونَ إلا مَـنْ أتَی اللّهَ بِقَلبٍ سَـلیم وَ أسـألُكَ الأمانَ یومَ یعَضُّ الظّالِمُ عَلی یَدَیهِ یَقولُ یا لَیتَنی اتَّخَذتُ مَعَ الرَّسولِ سَبیلا وَ أسألُكَ الأمانَ یومَ یُعرَفُ المُجرِمونَ بِسیماهُم فَیُؤخَـذُ بِالنَّواصـی وَ الأقـدامِ وَ أسـألُكَ الأمـانَ یومَ لا یَجـزی والِدٌ عَن وَلَـدِهِ وَ لا مَولُـودٌ هُوَ جازٍ عَـن وَالِدِهِ شَـیئا إنَّ وَعدَ اللّهِ حَقٌّ وَ أسـألُكَ الأمـانَ یـومَ لا ینفَعُ الظّالِمیـنَ مَعذِرَتُهُم وَ لَهُـمُ اللَّعنَةُ وَ لَهُم سُـوءُ الدّارِ وَ أسـألُكَ الأمـانَ یـومَ لا تَملِكُ نَفسٌ لِنَفسٍ شَـیئا وَ الأمـرُ یَومَئِذٍ لِلّهِ وَ أسـألُكَ الأمانَ یومَ یَفِـرُّ المَرءُ مِن أخیهِ وَ أُمِّهِ وَ أبیـهِ وَ صاحِبَتِهِ وَ بَنیهِ لِـكُلِّ امرِئٍ مِنهُم یَومَئِذٍ شَـأنٌ یُغنیهِ وَ أسـألُكَ الأمانَ یومَ یَـوَدُّ المُجرِمُ لَـو یَفتَدی مِن عَـذابِ یَومِئِذٍ بِبَنیهِ وَ صاحِبَتِهِ وَ أخیـهِ وَ فَصیلَتِهِ الَّتی تُؤویـهِ وَ مَـن فِی الأرضِ جَمیعا ثُـمَّ یُنجیهِ كَلا إنَّها لَظی نَزّاعَةً لِلشَّـوی

Presented by Ziaraat.Com

مَـوْلایَ یـا مَوْلایَ أَنتَ الْمَوْلَـی وَ أَنَا الْعَبْدُ وَ هَلْ یَرْحَـمُ الْعَبْدَ إِلا الْمَوْلَی
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الْمَالِكُ وَ أَنَا الْمَمْلُوكُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَمْلُوكَ إِلا الْمَالِكُ
مَـوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْـتَ الْعَزِیزُ وَ أَنَا الذَّلِیلُ وَ هَلْ یَرْحَـمُ الذَّلِیلَ إِلا الْعَزِیزُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الْخَالِقُ وَ أَنَا الْمَخْلُوقُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَخْلُوقَ إِلا الْخَالِقُ
مَـوْلایَ یـا مَوْلایَ أَنتَ الْعَظِیمُ وَ أَنَا الْحَقِیرُ وَ هَـلْ یَرْحَمُ الْحَقِیرَ إِلا الْعَظِیمُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الْقَوِیُّ وَ أَنَا الضَّعِیفُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الضَّعِیفَ إِلا الْقَوِیُّ
مَـوْلایَ یا مَـوْلایَ أَنتَ الْغَنِـیُّ وَ أَنَا الْفَقِیرُ وَ هَـلْ یَرْحَمُ الْفَقِیـرَ إِلا الْغَنِیُّ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الْمُعْطِی وَ أَنَا السَّائِلُ وَ هَلْ یَرْحَمُ السَّائِلَ إِلا الْمُعْطِی
مَـوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْـتَ الْحَیُّ وَ أَنَا الْمَیِّـتُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَیِّـتَ إِلا الْحَیُّ
مَـوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْـتَ الْبَاقِی وَ أَنَا الْفَانِی وَ هَلْ یَرْحَـمُ الْفَانِیَ إِلا الْبَاقِی
مَـوْلایَ یـا مَوْلایَ أَنتَ الدَّائِـمُ وَ أَنَا الزَّائِلُ وَ هَلْ یَرْحَـمُ الزَّائِلَ إِلا الدَّائِمُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الرَّازِقُ وَ أَنَا الْمَرْزُوقُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَرْزُوقَ إِلا الرَّازِقُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنتَ الْجَوَادُ وَ أَنَا الْبَخِیلُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْبَخِیلَ إِلا الْجَوَادُ

Presented by Ziaraat.Com

مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْمُعافِی وَ أَنَا الْمُبْتَلَی وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمُبْتَلَی إِلا الْمُعافِی
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْکَبِیرُ وَ أَنَا الصَّغِیرُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الصَّغِیرَ إِلا الْکَبِیرُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْهادِی وَ أَنَا الضَّالُّ وَ هَلْ یَرْحَمُ الضَّالَّ إِلا الْهادِی
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الرَّحْمَنُ وَ أَنَا الْمَرْحُومُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَرْحُومَ إِلا الرَّحْمَنُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ السُّلْطانُ وَ أَنَا الْمُمْتَحَنُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمُمْتَحَنَ إِلا السُّلْطانُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الدَّلِیلُ وَ أَنَا الْمُتَحَیِّرُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمُتَحَیِّرَ إِلا الدَّلِیلُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْغَفُورُ وَ أَنَا الْمُذْنِبُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمُذْنِبَ إِلا الْغَفُورُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْغالِبُ وَ أَنَا الْمَغْلُوبُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَغْلُوبَ إِلا الْغالِبُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الرَّبُّ وَ أَنَا الْمَرْبُوبُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْمَرْبُوبَ إِلا الرَّبُّ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ أَنْتَ الْمُتَکَبِّرُ وَ أَنَا الْخاشِعُ وَ هَلْ یَرْحَمُ الْخاشِعَ إِلا الْمُتَکَبِّرُ
مَوْلایَ یا مَوْلایَ ارْحَمْنِی بِرَحْمَتِکَ وَ ارْضَ عَنِّی بِجُودِکَ وَ کَرَمِکَ وَ فَضْلِکَ
یا ذَا الْجُودِ وَ الْإِحْسانِ وَ الطَّوْلِ وَ الْامْتِنانِ
بِرَحْمَتِکَ یا أَرْحَمَ الرَّاحِمِینَ

Presented by Ziaraat.Com

• مقام امام صادق علیه‌السلام

■ پس به سوی مقام حضرت صادق علیه‌السلام، که نزدیک مرقد مسلم بن عقیل است، برو و دو رکعت نماز در آن جا بخوان و بعد از سلام نماز و تسبیح بگو:

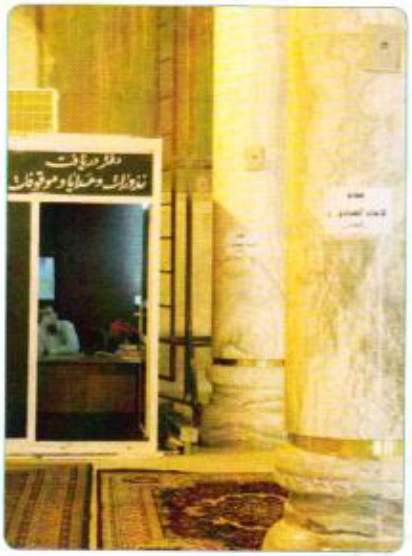

یا صانِعَ کُلِّ مَصنُوعٍ، وَیا جابِرَ کُلِّ کَسیرٍ،
وَیا حاضِرَ کُلِّ مَلاءٍ، وَیا شاهِدَ کُلِّ نَجوی،
وَیا عالِمَ کُلِّ خَفِیَّةٍ، وَیا شاهِداً غَیرَ غائِبٍ،
وَیا غالِباً غَیرَ مَغلُوبٍ، وَیا قَرِیباً غَیرَ بَعیدٍ،
وَیا مُونِسَ کُلِّ وَحیدٍ، وَیا حَیّاً حینَ لاحَیَّ غَیرُهُ،
یا مُحیِیَ المَوتی وَمُمیتَ الأَحیاءِ،
القائِمَ عَلی کُلِّ نَفسٍ بِما کَسَبَت،
لا اِلهَ اِلاّ اَنتَ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ،

■ سپس هر دعائی که می‌خواهی بخوان.[1]

۱. مشهور بین مردم در ترتیب اعمال مسجد کوفه آن است که بعد از اعمال مقام امام صادق علیه‌السلام، اعمال دکة القضا و بیت الطشت را به جا می آورند ولی مرحوم حاج شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان، چون خواسته موافق با مصباح الزائر و بحار الأنوار و دیگران عمل کرده باشد، آن را بعد از اعمال ستون چهارم ذکر کرده است.

Presented by Ziaraat.Com

قال أبوعبد الله ﷺ : « من كانت له إلى الله حاجة فليقصد إلى مسجد الكوفة وليسبغ وضوءه وليصل في المسجد ركعتين يقرأ في كل واحدة منهما فاتحة الكتاب وسبع سور معها وهي المعوذتان ، وقل هو الله أحد ، وقل يا أيها الكافرون ، وإذا جاء نصر الله والفتح ، وسبح اسم ربك الأعلى ، وإنا أنزلناه في ليلة القدر ، فإذا فرغ من الركعتين وتشهد وسلم سأل الله حاجته ، فإنها تقضى بعون الله إن شاء الله » .

● نماز حاجت در مسجد کوفه:

از امام صادق ﷺ روایت شده:

هرکس دو رکعت نماز در مسجد کوفه به جای آورد و در هر رکعت بعد از حمد این سوره‌ها را بخواند:

«ناس»، «فلق»، «اخلاص»، «کافرون»، «نصر»، «قدر» و «اعلی»؛ {صفحه ۴۰ تا ۴۳ همین کتاب}

و بعد از سلام نماز و تسبیح حضرت زهرا ﷺ، هر حاجتی از خدا بخواهد، خداوند حاجتش را برآورده و دعایش را مستجاب خواهد فرمود؛ انشاء الله.

□ کامل الزیارات، ۷۱، ح ۶۱

Presented by Ziaraat.Com

• مسلم بن عقیل

مسلم بن عقیل، از کودکی، در میان جوانان بنی هاشم بخصوص پسرعموهایش، امام حسن و امام حسین علیهما السلام، بزرگ شد و درس حماسه و ایثار و شجاعت را بخوبی فرا گرفت. مسلم در زمان حضرت امیر علیه السلام نوجوانی رشید و پاک بود که به افتخار دامادی آن حضرت نایل شد و با یکی از دختران امام به نام «رقیه» ازدواج کرد.

و در زمان حکومت آن حضرت (بین سالهای ۳۶ تا ۴۰ هـ.ق)، صاحب منصب نظامی در لشکر حضرت بود.

امام حسین علیه السلام در جواب نامه‌های کوفیان، مسلم را به عنوان نماینده خویش به کوفه فرستاد.

هیجده هزار نفر در کوفه با مسلم بیعت کردند.

ابن زیاد با ایجاد جو رعب و وحشت، مردم را از دور مسلم پراکنده کرد. مسلم در کوفه تنها ماند به گونه‌ای که از هیجده هزار نفری که با او پیمان بسته بودند تا هنگام مغرب تنها سی نفر باقی ماندند و شب هنگام حتی یک نفر هم باقی نماند. مسلم شب در خانه طوعه پناه گرفت و پس از آنکه مکان اختفای او برای ابن زیاد معلوم شد، نیروهایی برای دستگیریش فرستاد، مسلم یک تنه با سربازان ابن‌زیاد جنگید تا آنکه گرفتار شد. او را به قصر دارالأماره بردند. سر از بدنش جدا کردند و پیکرش را از بالای قصر، به زیر افکندند. سر مسلم را همراه سر هانی نزد یزید فرستادند.

شهادت مسلم بن عقیل، روز نهم ذیحجه سال ۶۰ (روز عرفه) بود. مسلم به عنوان پیشاهنگ نهضت کربلا در کوفه به شهادت رسید و افتخار اوّلین شهید کاروان عاشورا را به خود اختصاص داد.

تعداد ۹ نفر، از اولاد عقیل در رکاب امام حسین علیه السلام به شهادت رسیدند، که مسلم شجاعترین آنان بود.

■ اعمال مسجد کوفه را که انجام دادی به سوی قبر مسلم بن عقیل علیه السلام برو و قبل از ورود بایست و بگو:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْمَلِكِ الْحَقِّ الْمُبِينِ، الْمُتَصاغِرِ لِعَظَمَتِهِ جَبابِرَةُ الطّاغِينَ، الْمُعْتَرِفِ بِرُبُوبِيَّتِهِ جَمِيعُ اَهْلِ السَّماواتِ وَالْاَرَضِينَ، الْمُقِرِّ بِتَوْحِيدِهِ سائِرُ الْخَلْقِ اَجْمَعِينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلى سَيِّدِ الْأَنامِ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْكِرامِ، صَلاةً تَقَرُّ بِها اَعْيُنُهُمْ، وَيَرْغَمُ بِها اَنْفُ شانِئِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اَجْمَعِينَ، سَلامُ اللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَسَلامُ مَلائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَاَنْبِيائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَاَئِمَّتِهِ الْمُنْتَجَبِينَ وَعِبادِهِ الصّالِحِينَ وَجَمِيعِ الشُّهَداءِ وَالصِّدّيقِينَ، وَالزّاكِياتُ الطَّيِّباتُ

Presented by Ziaraat.Com

فیما تَغتَدی وَتَروحُ عَلَیکَ یا مُسلِمَ بنَ عَقیلِ بنِ أبی طالِبٍ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ، اَشهَدُ اَنَّکَ اَقَمتَ الصَّلاةَ، وَآتَیتَ الزَّکاةَ، وَاَمَرتَ بِالمَعرُوفِ، وَنَهَیتَ عَنِ المُنکَرِ، وَجاهَدتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَقُتِلتَ عَلی مِنهاجِ المُجاهِدینَ فی سَبیلِهِ حَتّی لَقِیتَ اللّٰهَ عَزَّوَجَلَّ وَهُوَ عَنکَ راضٍ، وَاَشهَدُ اَنَّکَ وَفَیتَ بِعَهدِ اللّٰهِ، وَبَذَلتَ نَفسَکَ فی نُصرَةِ حُجَّةِ اللّٰهِ وَابنِ حُجَّتِهِ حَتّی اَتاکَ الیَقینُ، اَشهَدُ لَکَ بِالتَّسلیمِ وَالوَفاءِ، وَالنَّصیحَةِ لِخَلَفِ النَّبِیِّ المُرسَلِ، وَالسِّبطِ المُنتَجَبِ، وَالدَّلیلِ العالِمِ وَالوَصِیِّ المُبَلِّغِ، وَالمَظلُومِ المُهتَضَمِ، فَجَزاکَ اللّٰهُ عَنْ رَسُولِهِ وَعَنْ اَمیرِالمُؤمِنینَ وَعَنِ الحَسَنِ وَالحُسَینِ اَفضَلَ الجَزاءِ بِما صَبَرتَ وَاحتَسَبتَ وَاَعَنتَ فَنِعمَ عُقبَی الدّارِ، لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَکَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ اَمَرَ بِقَتلِکَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ ظَلَمَکَ،

Presented by Ziaraat.Com

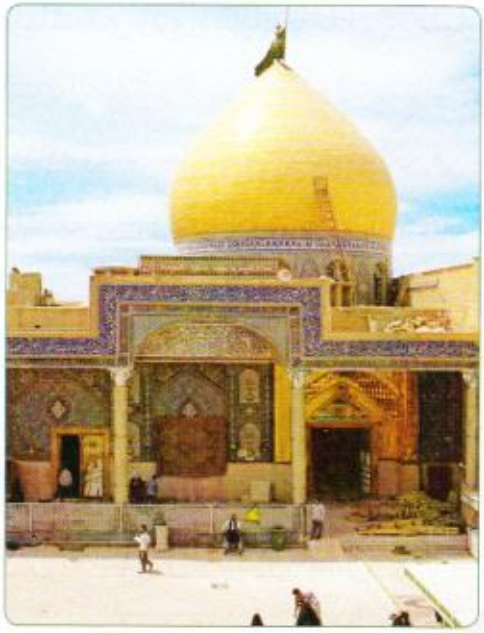

وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنِ افْتَرى عَلَيْكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ بايَعَكَ وَغَشَّكَ وَخَذَلَكَ وَاَسْلَمَكَ، وَمَنْ اَلَبَّ عَلَيْكَ وَمَنْ لَمْ يُعِنْكَ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذى جَعَلَ النّارَ مَثْواهُمْ وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً، وَاَنَّ اللّٰهَ مُنْجِزٌ لَكُمْ ما وَعَدَكُمْ جِئْتُكَ زائِراً عارِفاً بِحَقِّكُمْ مُسَلِّماً لَكُمْ تابِعاً لِسُنَّتِكُمْ، وَنُصْرَتى لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّى يَحْكُمَ اللّٰهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحاكِمينَ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لا مَعَ عَدُوِّكُمْ، صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَعَلى اَرْواحِكُمْ وَاَجْسادِكُمْ وَشاهِدِكُمْ وَغائِبِكُمْ، وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، قَتَلَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكُمْ بِالْاَيْدى وَالْاَلْسُنِ

■ پس داخل شو و بگو:

Presented by Ziaraat.Com

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطيعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَميرِ الْمُؤْمِنينَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ عَلَيْهِمُ السَّلامُ، اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلامٌ عَلى عِبادِهِ الَّذينَ اصْطَفى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَالسَّلامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَعَلى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ، اَشْهَدُ اَنَّكَ مَضَيْتَ عَلى مامَضى عَلَيْهِ الْبَدْرِيُّونَ الْمُجاهِدُونَ في سَبيلِ اللّٰهِ، الْمُبالِغُونَ في جِهادِ اَعْدائِهِ وَنُصْرَةِ اَوْلِيائِهِ، فَجَزاكَ اللّٰهُ اَفْضَلَ الْجَزاءِ، وَاَكْثَرَ الْجَزاءِ، وَاَوْفَرَ جَزاءِ اَحَدٍ مِمَّنْ وَفى بِبَيْعَتِهِ، وَاسْتَجابَ لَهُ دَعْوَتَهُ، وَاَطاعَ وُلاةَ اَمْرِهِ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بالَغْتَ في النَّصيحَةِ وَاَعْطَيْتَ غايَةَ الْمَجْهُودِ حَتّى بَعَثَكَ اللّٰهُ في الشُّهَداءِ، وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ اَرْواحِ السُّعَداءِ، وَاَعْطاكَ مِنْ جِنانِهِ اَفْسَحَها مَنْزِلاً، وَاَفْضَلَها غُرَفاً، وَرَفَعَ ذِكْرَكَ في الْعِلِّيّينَ، وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِيّينَ وَالصِّدّيقينَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحينَ وَحَسُنَ اُولئِكَ رَفيقاً، اَشْهَدُ اَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَنْكُلْ، وَاَنَّكَ قَدْ مَضَيْتَ عَلى بَصيرَةٍ مِنْ اَمْرِكَ مُقْتَدِياً بِالصّالِحينَ وَمُتَّبِعاً لِلنَّبِيّينَ، فَجَمَعَ اللّٰهُ بَيْنَنا وَبَيْنَكَ وَبَيْنَ رَسُولِهِ وَاَوْلِيائِهِ في مَنازِلِ الْمُخْبِتينَ فَاِنَّهُ اَرْحَمُ الرّاحِمينَ

■ پس دو رکعت نماز در طرف سر مطهّر بخوان و آن را به جناب مسلم هدیه کن و دعائی را که پس از زیارت حضرت عباس علیه السلام خوانده می‌شود، در این جا بخوان و هنگام وداع نیز، همان وداعی که در زیارت حضرت عباس علیه السلام خوانده می‌شود، بخوان و به جای «قبر ابن اخی رسولك» بگو «قبر مسلم بن عقیل».

Presented by Ziaraat.Com

● مختار بن ابی عبیده ثقفی

درباره مختار و انگیزه او در قیامش، قضاوت‌های گوناگون شده است. تا آن جا که بعضی دانشمندان طبقه اوّل و دوّم از شیعه در باره او نظر مساعدی ندارند. اما متأخران او را به نیکویی ستوده‌اند. مختار پس از قیام نافرجام سلیمان بن صرد (رئیس توابین)، زمینه قیام بعدی شیعیان را فراهم ساخت. او می‌دانست اگر بخواهد جنبش شیعه به نتیجه برسد، باید یکی از خاندان پیغمبر، آن را رهبری کند یا لااقل جنبش به نام او آغاز شود. چه کسی برای این کار مناسب است؟ علی بن الحسین علیه‌السلام ـ فرزند شهید آل‌محمد ـ و اگر او نپذیرد؟ محمّد حنفیه فرزند علی بن ابی طالب علیه‌السلام عموی علی بن الحسین علیه‌السلام.

مختار به هر دو تن نامه نوشت. امام علی بن الحسین علیه‌السلام که بی‌وفائی عراقیان و رنگ‌پذیری آنان را دیده بود و می‌دانست به گفته پدر بزرگوارش، این مردم «دین را تا آن جا می‌خواهند که زندگانی خود را بدان سرو سامان دهند و هنگام آزمایش پای پس می‌نهند»، به مختار پاسخ مساعد نداد و تنها تا آن جا که کار او با کیفر قاتلان پدرش مربوط می‌شد، کردار او را تصویب فرمود، چنانکه چون مختار سر عبیدالله بن زیاد و عمر بن سعد را نزد او فرستاد، امام به سجده رفت و گفت:

الحمد لله الذي ادرک لی ثاری من أعدائي و جزی الله المختار خیرا [1].

در روایتی که از منهال بن عمرو است گوید: سالی به حج رفتم و علی بن الحسین علیه‌السلام را دیدم. پرسید:

ـ حرملة بن کاهل چگونه به سر می‌برد؟

ـ او را در کوفه زنده دیدم. امام دست‌های خود را بالا برد و گفت:

خدایا گرمی آهن را بدو بچشان! خدایا گرمی آتش را بدو بچشان! چون به کوفه رسیدم حرمله را نزد مختار آوردند. وی گفت تا دست و پای او را بریدند، سپس او را به آتش سوزاندند. [2]

برگرفته از: کتاب زندگانی علی بن الحسین علیه‌السلام / دکتر سید جعفر شهیدی، ص ۲۹

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ أَیُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ أَیُّهَا الْوَلِیُّ النَّاصِحُ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا أَبا إِسحاقَ الْمُخْتارِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ أَیُّهَا الآخِذُ بِالثَّارِ الْمُحارِبُ لِلْكَفَرَةِ الْفُجّارِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ أَیُّهَا الْمُخْلِصُ لِلّٰهِ فی طاعَتِهِ وَ لِزَیْنِ العابِدینَ فی مَحَبَّتِهِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَنْ رَضِیَ عَنْهُ النَّبِیُّ الْمُخْتارُ وَ قَسیمُ الْجَنَّةِ وَ النّارِ وَ كاشِفُ الْكَرْبِ وَ الْغُمَّةِ، قائِماً مَقاماً لَمْ یَصِلْ إِلَیْهِ أَحَدٌ مِنَ الْأُمَّةِ اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَنْ بَذَلَ نَفْسَهُ فی رِضاءِ الْأَئِمَّةِ فی نُصْرَةِ الْعِتْرَةِ الطّاهِرینَ وَ الْآخِذُ بِثارِهِمْ مِنَ الْعِصابَةِ الْمَلْعُونَةِ الْفاجِرَةِ فَجَزاكَ اللّٰهُ عَنِ النَّبِیِّ وَ عَنْ أَهْلِ بَیْتِهِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ [3]

۱. رجال کشی، ص ۱۴۸؛ المختار الثقفی، ص ۴۲۱
۲. مناقب، ج ۴، ص ۳۳۱
۳. موسوعة زیارات المعصومین، ج ۲، ص ۳۶۱، به نقل از مزار شهید، ص ۲۸۳

Presented by Ziaraat.Com

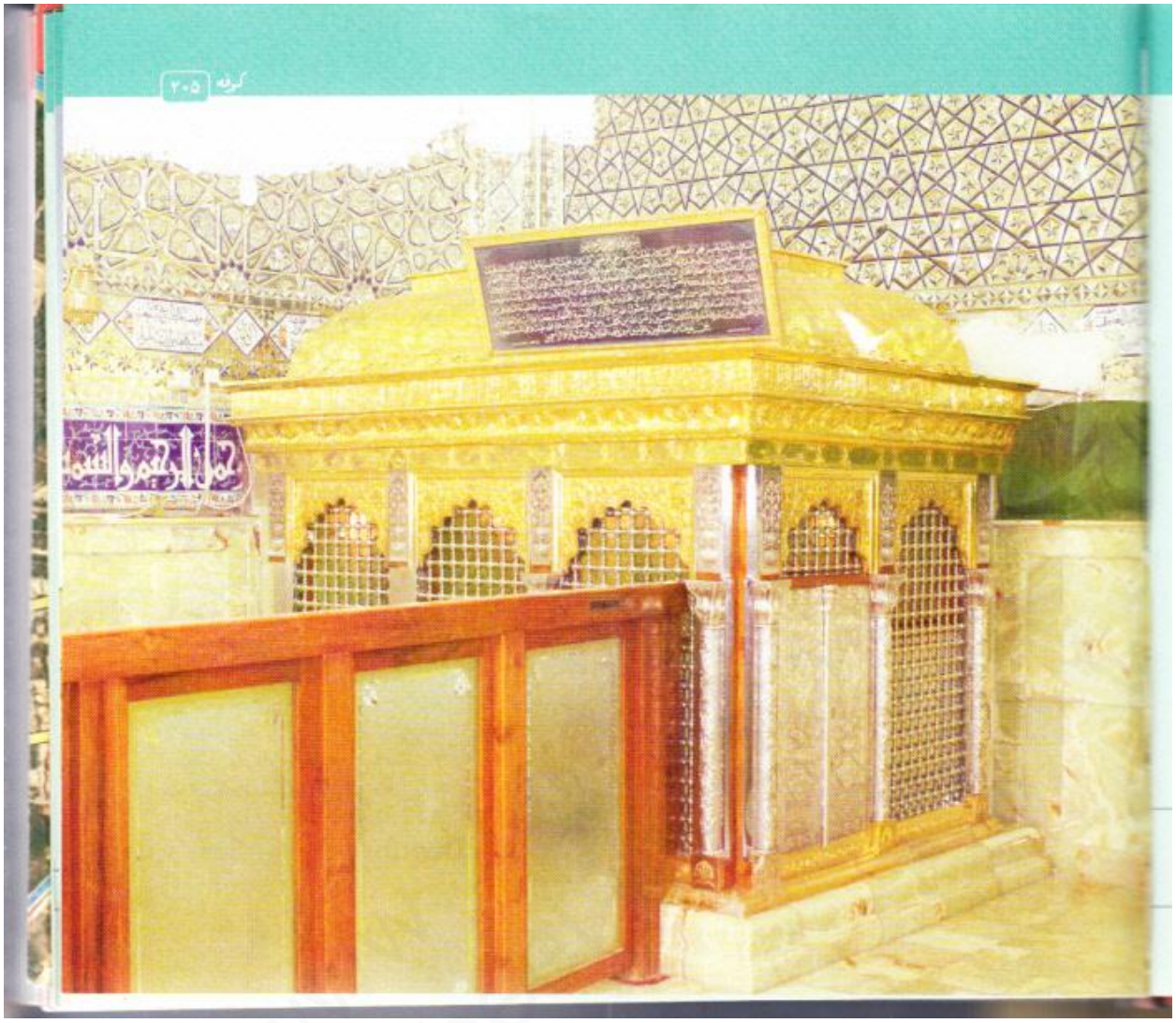

Presented by Ziaraat.Com

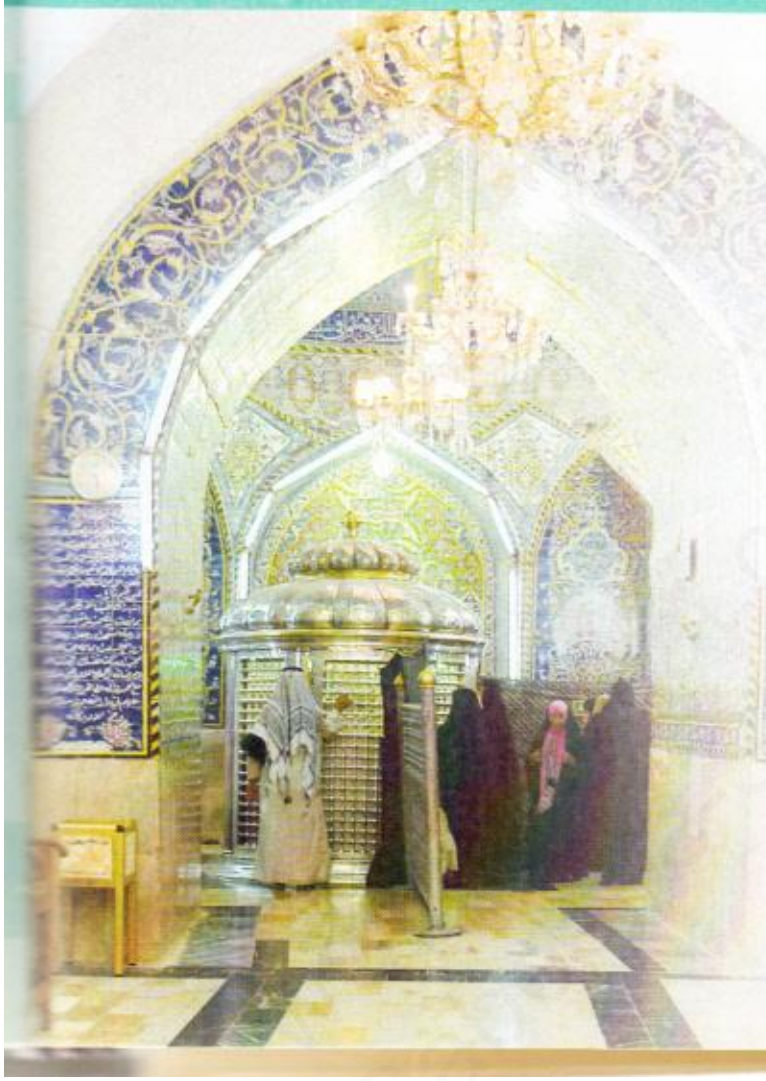

هانی بن عُروه

هانـی بن عروه مرادی یکـی از بزرگان کوفه، رئیـس قبیله بنـی مـراد و از یـاران نزدیک امیرمؤمنان علیه‌السلام بود.

هنگامـی کـه مسـلم بـن عقیـل از طرف امام حسین علیه‌السلام به کوفه آمد، هانی کمک‌های زیـادی به او کرد و خانـه‌اش پناهگاه اصحاب مسلم و محل جمع‌آوری سپاه شد.

عبیدالله بن زیاد به جست‌وجوی مسلم پرداخت. به او خبر رسید که مسلم در خانه هانی بن‌عروه پنهان شده است. سخت خشمگین شد و هانی را نـزد خـود خواند. هانی ابتدا انکار و سـپس اعتراف کرد؛ اما از تسـلیم مسـلم به عبیدالله سر باز زد. ابن زیاد با عصا بر سرو صورت هانی زد وبینی‌اش را شکست و با این که رئیس قبیله بود، او را بر زمین کشیدند و بردند.

سرانجام به دستور ابن زیاد، هانی بن عروه را به همراه مسـلم بن عقیل، روز نهم ذیحجه سال ۶۰ هجـری، در دارالامـاره کوفه گردن زدند و اجساد آنان را از بالای بام به زیر انداختند.

خبر شـهادت مسـلم و هانی در محلی به نام «ثعلبیه» به امام حسـین علیه‌السلام رسید؛ در حالی که آن حضرت همراه خانواده به سوی کوفه در حرکت بود.

Presented by Ziaraat.Com

■ نزد قبر هانی می‌ایستی و به رسول‌الله ﷺ و مسلم سلام می‌کنی و می‌گویی:

سَلامُ اللّٰهِ الْعَظیمِ وَصَلَواتُهُ عَلَیْكَ یا هانِیَ بْنَ عُرْوَةَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصّالِحُ النّاصِحُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَمیرِ الْمُؤْمِنینَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً، فَلَعَنَ اللّٰهُ مَنْ قَتَلَكَ وَاسْتَحَلَّ دَمَكَ، وَحَشّی قُبُورَهُمْ ناراً، اَشْهَدُ اَنَّكَ لَقیتَ اللّٰهَ وَهُوَ راضٍ عَنْكَ بِما فَعَلْتَ وَنَصَحْتَ، وَاَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بَلَغْتَ دَرَجَةَ الشُّهَداءِ وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ اَرْواحِ السُّعَداءِ بِما نَصَحْتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ مُجْتَهِداً، وَبَذَلْتَ نَفْسَكَ فی ذاتِ اللّٰهِ وَمَرْضاتِهِ، فَرَحِمَكَ اللّٰهُ وَرَضِیَ عَنْكَ وَحَشَرَكَ مَعَ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ، وَجَمَعَنا وَاِیّاكُمْ مَعَهُمْ فی دارِ النَّعیمِ، وَسَلامُ عَلَیْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

■ پس دو رکعت نماز بخوان و آن را به روح هانی هدیه کن و برای خود هرچه می‌خواهی دعا کن، و وداع کن با همان وداعی که در زیارت حضرت عباس ؑ خوانده می‌شود، ولی به جای «قبر ابن اخی رسولك» بگو «قبر هانی بن عروه» و کلمه «مع آبائه» را نگو.

Presented by Ziaraat.Com

● خدیجه بنت امیرالمؤمنین علیه‌السلام

در قسمت شمالی مسجد کوفه، مقابل باب النّعبان، مرقدی وجود دارد که مربوط است به «خدیجه» دختر امیرالمؤمنین علیه‌السلام و در تابلوی مرقد، وی را خواهر حضرت ابوالفضل علیه‌السلام معرفی کرده اند. اما بررسی‌ها نشان می‌دهد که سندی بر این مدّعا وجود ندارد.

در تحقیقی که یکی از فضلای نجف اشرف انجام داده، معلوم شد که نام وی همین خدیجه است ولی مادرش امّ البنین نیست، بلکه شخصی است بنام « محیّیات » که آخرین همسر امیرالمؤمنین علیه‌السلام بوده است. خدیجه در سال ۳۷ هـ.ق (۳ سال قبل از شهادت امیرالمؤمنین علیه‌السلام) به دنیا آمد و در همان سال هم از دنیا رفت.

● مقام یونس نبی علیه‌السلام

این مقام که در شرق مسجدکوفه و رود فرات، بعد از پل قرار گرفته و شکل مسجد دارد، در میان مردم به غلط به آرامگاه حضرت یونس بن متّی علیه‌السلام شهرت یافته است.

در قسمتی از گنبدخانه آن، محرابی است که گفته می‌شود امیرالمؤمنین علیه‌السلام در آن جا نماز گزارده است. هم اکنون این مقام در حال بازسازی است. محل آن، در فاصله یك کیلومتری مسجد کوفه واقع است و بنا بر برخی روایات، حضرت یونس علیه‌السلام در این جا از شکم نهنگ بیرون انداخته شد.

محل دفن و آرامگاه حضرت یونس علیه‌السلام در شهر موصل بر بلندای تپه‌ای قرار دارد ودارای گنبد، مناره و صحن و سرا است. تصویر بالا نمایی از آن مرقد زیبا و با صفاست.

Presented by Ziaraat.Com

مسجد الحمرا

مسجد الحمراء که سابقا در کنار مقام یونس قرار داشته ، در زمان حکومت بعثی‌ها به بهانه بازسازی تخریب شد و امروزه اثری از آن نیست.

علامه مجلسی حدیثی را از امیرالمؤمنین علیه السلام این چنین روایت می‌کند:

خالد بن عروة گوید: از امیرالمؤمنین علیه السلام شنیدم می‌فرمود: در کوفه مساجدی مبارک و مساجدی ملعون وجود دارد، اما مساجد مبارکه عبارتند از: مسجد غنی، که مردی مؤمن آن را ساخته و در بقعه‌ای پاک بنا شده ولی اهل آن ملعون‌اند و روزگاری از دست آنها گرفته شود، مسجد جعفی، مسجدی مبارک است، مسجد بنی ظفر، که همین مسجد سهله باشد، مسجدی مبارک است، مسجد حمراء که مسجد یونس بن متّی می‌باشد، مسجدی مبارک است و اما مساجد ملعونه کوفه: مسجد اشعث بن قیس، مسجد جریر بن عبدالله بجلی، مسجد ثقیف، مسجد سماک و مسجدی در حمراء که بر قبر فرعونی از فراعنه ساخته شده است.

بحار الانوار، ج ۱۰۰، ص ۴۳۹

سیّد حسن ، نوه حضرت ابوالفضل علیه السلام

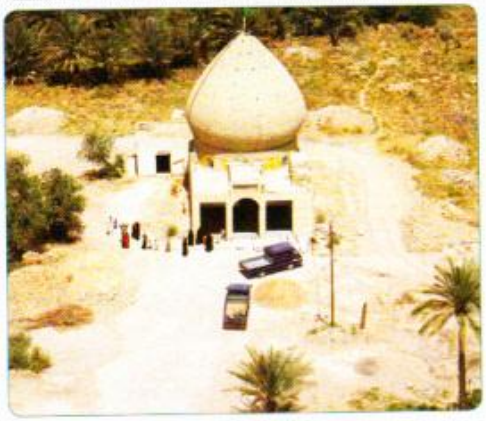

مرقد امامزاده سیّد حسن، فرزند عبید الله بن عباس بن علی بن ابی طالب علیه السلام، در محله هاشمیّه کوفه قرار دارد.

وی در مدینه به دنیا آمد و در ۷۶ سالگی در کوفه از دنیا رفت.

امامزاده سیّد حسن، راوی حدیث بود.

محل دفن ابن ملجم ملعون

ابن بطوطه جهانگرد معروف قرن هشتم هجری می‌گوید:

در سمت غرب قبرستان کوفه، در نزدیکی قبر مختار، در مکانی چیزی به رنگ سیاه تند توجّه مرا جلب کرد؛ که مردم می‌گفتند این جا قبر ابن‌ملجم ملعون است و مردم کوفه همه ساله هیزم فراوان به آنجا می‌برند و هفت روز آتش بر گور او می‌افروزند.

Presented by Ziaraat.Com

■ **محمد بن الحسن مثنی نوه امام مجتبی**

محمد بن الحسن، ملقب به ابوجبیبات، فرزند حسن مُثنّی و نوه امام حسن مجتبی است. مادرش فاطمه دختر امام حسین است. به دستور منصور دوانیقی، خلیفه منفور عباسی، محمّد بن الحسن وبسیاری دیگر از نوادگان امام حسن مجتبی را که در زندان بودند، بعد از شکنجه و آزار، زندان را بر سرشان خراب کردند. این واقعه در سال ۱۴۵ هجری قمری اتفاق افتاد.

این مرقد در منطقه عباسیه شرق شهر کوفه قرار دارد.

■ **سلیمان، حسن و خدیجه فرزندان امام کاظم**

این مرقد بین منطقه هندیه و شهر حله قرار دارد، منسوب است به سه تن از فرزندان امام موسی کاظم به نامهای سلیمان، حسن و خدیجه.

■ **ابراهیم الغمر**

ابراهیم فرزند دیگر حسن مثنّی و نوه امام حسن مجتبی است.

مادرش فاطمه دختر امام حسین است.

ابراهیم به سبب سخاوت فراوانش، به غمر شهرت یافت.

مرقدش در کوفه شمال غربی مرقد میثم به طرف نجف در محله ای به نام «حَیّ کِندَه» قرار دارد.

او جد سادات طباطبایی است.

Presented by Ziaraat.Com

نـادره مـردی زعرب هوشـمند / گفت بـه عبدالملـک از روی پند
روی همین مسند و این تکیه‌گاه / زیـر همیـن گنبد و ایـن جایگاه
بـودم و دیـدم بـر ایـن زیـاد / آه چـه دیدم که دو چشـمم مباد
تازه سـری چون سـپر اسمان / طلعت خورشـید زرویـش نهان
بعد زچندی سـر آن خیره سـر / نـد بـر مختـار بـه روی سـپر
بعد که مصعب سر و سردار شد / دسـت‌خوش او سـر مختار شد
این سر مصعب به تقاضای کار / تـا چـه کند بـا تـو دگـر روزگار

• دارالاماره

این ساختمان کهن‌ترین ساختمان اسلامی در عراق به شمار می‌رود که به دست سعد ابن ابی وقاص در سال ۱۷ هـ.ق پس از ساختمان مسـجد کوفه سـاخته شد. دارالاماره ساختمانی است مربع شکل به ابعاد ۱۱۰/۳۶ و ۱۱۰/۲۴ متر، که امروزه تنها پایه‌ها و برخی دیوارهای فروریخته آن باقی مانده است. این قصر یکی از ساختمان‌های عبرت انگیز روزگار است. در این قصر مسلم به شهادت رسید و سر مبارک امام حسـین علیه‌السلام و شـهدای کربلا، به نمایش گذاشته شد وسپس سرهای قاتلان آن بزرگواران از سوی انتقام‌گیرندگان به نمایش در آمد. آن گاه ظالمان دیگری سرهای این انتقام گیرندگان را بریدند و در آن به نمایش گذاشتند؛ فاعتبروا یا أولی الأبصار.

شهادت مسلم بن عقیل	سال ۶۰هـ.ق.
شهادت امام حسین علیه‌السلام	سال ۶۱هـ.ق.
قتل ابن زیاد	سال ۶۶هـ.ق.
قتل مختار	سال ۶۷هـ.ق.
قتل مصعب	سال ۷۱هـ.ق.
قتل عبدالله بن زبیر	سال ۷۳هـ.ق.
قتل عبدالملک ابن مروان	سال ۸۶ هـ.ق.

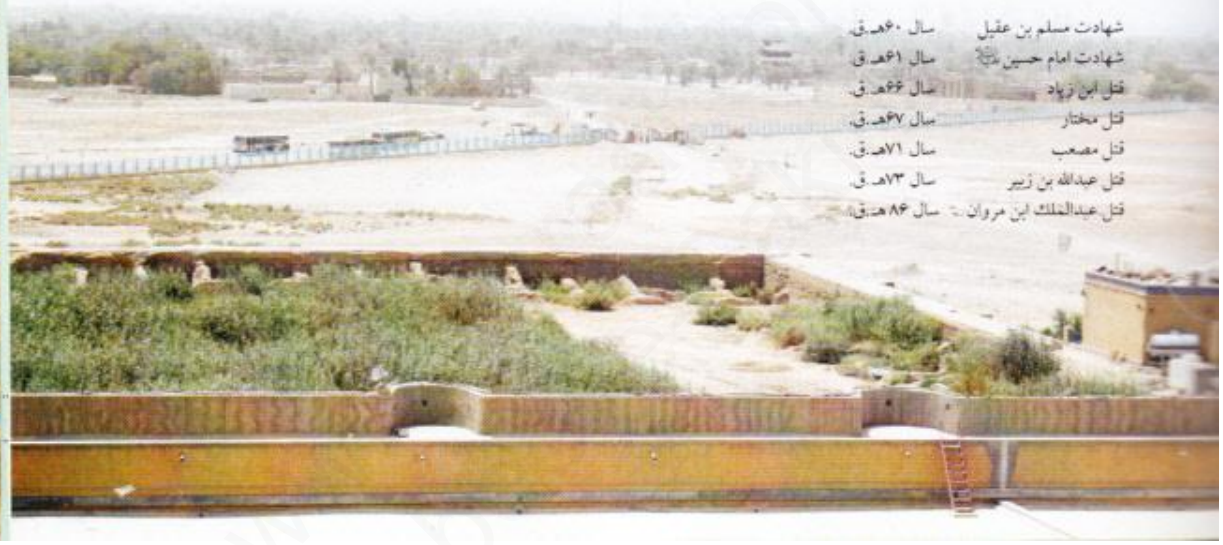

Presented by Ziaraat.Com

مسجد سهله

sahle mosque

Presented by Ziaraat.Com

نقشه راهنمای مسجد سهله

۱ مقام امام صادق علیه السلام
۲ مقام حضرت ابراهیم علیه السلام
۳ مقام و منزل حضرت ادریس علیه السلام
۴ مقام حضرت خضر علیه السلام
۵ مقام انبیا و صالحین
۶ مقام امام زین العابدین علیه السلام
۷ مقام حضرت حجت علیه السلام

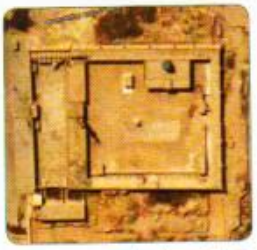

عکس هوایی از مسجد سهله

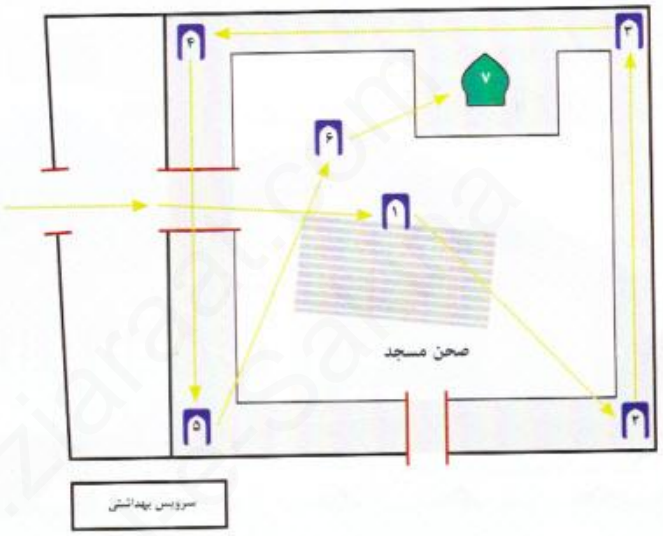

Presented by Ziaraat.Com

مسجد سهله

مسجد «سهله» که در دو کیلومتری شمال غرب مسجد کوفه قرار دارد، از مشهورترین مساجدی است که در قرن اوّل هجری توسط قبایل عرب ساخته شده و در منابع تاریخی از آن با نام‌هایی چون مسجد سهیل، بنی‌ظفر و عبدالقیس و ... یاد شده است.

در علت تسمیه آن گفته‌اند:
سهیل، نام سازنده آن مسجد است، عبدالقیس، نام طایفه‌ای است که این مسجد در منطقه سکونت آنها بنا شده و بنی‌ظفر هم یکی از طایفه‌های قبیله عبدالقیس است.

ابن‌الفقیه از حضرت علی(ع) روایت می‌کند که فرمودند:
در کوفه چهار بقعه مقدّس وجود دارد که چهار مسجد در آن ساخته شده است. به حضرت عرض شد: آنها کدام مساجدند؟ حضرت فرمود:
یکی از آنها مسجد ظفر یا همان مسجد سهله است.

طرح کامپیوتری ساختمان جدید مسجد سهله

Presented by Ziaraat.Com

فضیلت مسجد سهله

بعد از مسجد کوفه، مسجدی به فضیلت مسجد سهله در آن پیرامون نیست. قسمتی از فضائل این مسجد را که امام صادق‌ؑ برای ابوبصیر بیان کردند، چنین است:

- این‌جا خانه حضرت ادریس و ابراهیم ؑ بوده و محل ورود و مسکن حضرت خضرؑ است.
- این جا منزل حضرت صاحب الامرؑ است و با اهل و عیالش در اینجا فرود خواهد آمد.
- هیچ پیامبری نیست که دراین مسجد نمازنخوانده باشد. هرکه در این مسجد اقامت کند، مانند آن است که در خیمه رسول‌خداﷺ اقامت کرده باشد.
- هر مؤمنی دل در گرو این مسجد دارد.
- در این مسجد سنگی وجود دارد که صورت همه پیامبران بر آن نقش بسته است.
- هرکس در این مسجد صادقانه نماز بخواند و دعا کند، حاجت روا از آن جا برمی‌گردد.
- امام صادقؑ سپس فرمود: اگر من به شما نزدیک بودم، همه نمازهایم را در این مسجد می‌خواندم.

و فرمود: فضیلت‌هایی از این مسجد را که بازگو نکردم، بیش از آن چیزی است که برای شما گفتم.

ابوبصیر می‌گوید عرض کردم: فدایت شوم آیا حضرت قائمؑ همیشه در این مسجد خواهد بود؟ فرمود: بله. این مسجد از جمله بقعه‌هایی است که خداوند دوست دارد او را در آن عبادت کنند.

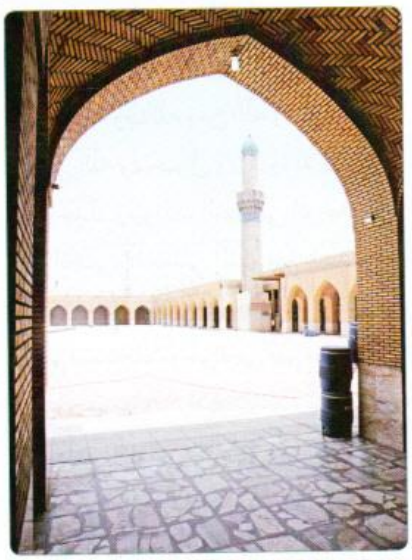

- امام سجادؑ فرمودند:

من صلی فی مسجد السَّهلة رکعتین، زاد الله فی عُمره سنتین.

هرکس در مسجد سهله دو رکعت نماز به جای آورد، خداوند دو سال بر عمر او می افزاید.

بحارالانوار، ج۹۷، ص۴۳۶، ح۶

www.ziaraat.com Sabeel-e-Sajjad

Presented by Ziaraat.Com

● اعمال مسجد سهله[1]

■ هنگامی که خواستی وارد مسجد شوی، کنار در بایست و بگو:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَمِنَ اللّٰهِ وَاِلَى اللّٰهِ وَما شاءَ اللّٰهُ وَخَيْرُ الْاَسْماءِ لِلّٰهِ، وَتَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ وَلاحَوْلَ وَلا قُوَّةَ اِلاّ بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظيمِ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنى مِنْ عُمّارِ مَساجِدِكَ وَبُيُوتِكَ، اَللّٰهُمَّ اِنّى اَتَوَجَّهُ اِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاُقَدِّمُهُمْ بَيْنَ يَدَىْ حَوائِجى، فَاجْعَلْنى اَللّٰهُمَّ بِهِمْ عِنْدَكَ وَجيهاً فِى الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبينَ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ صَلاتى بِهِمْ مَقْبُولَةً، وَذَنْبى بِهِمْ مَغْفُوراً، وَرِزْقى بِهِمْ مَبْسُوطاً، وَدُعائى بِهِمْ مُسْتَجاباً، وَحَوائِجى بِهِمْ مَقْضِيَّةً، وَانْظُرْ اِلَىَّ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ نَظْرَةً رَحيمَةً اَسْتَوْجِبُ بِها الْكَرامَةَ عِنْدَكَ، ثُمَّ لا تَصْرِفْهُ عَنّى اَبَداً بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ، يا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْاَبْصارِ ثَبِّتْ قَلْبى عَلى دينِكَ وَدينِ نَبِيِّكَ وَوَلِيِّكَ، وَلا تُزِغْ قَلْبى بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنى، وَهَبْ لى مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهّابُ، اَللّٰهُمَّ اِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَمَرْضاتَكَ طَلَبْتُ وَثَوابَكَ ابْتَغَيْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، اَللّٰهُمَّ فَاَقْبِلْ بِوَجْهِكَ اِلَىَّ، وَاَقْبِلْ بِوَجْهى اِلَيْكَ.

□ ۱. خواندن دو رکعت نماز در مسجد سهله بین نماز مغرب و عشا، از سنّت‌های این مسجد است و از امام صادق علیه‌السلام روایت شده: هر انسان غمگینی که این نماز را بخواند و دعا کند، خداوند غم او را از بین می‌برد.

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس «**آیة الکرسی**» و سوره‌های «**ناس**» و«**فلق**» رابخوان و هریك از این اذکار را هفت مرتبه بگو

«سُبحانَ اللّٰهِ» «اَلحَمدُ لِلّٰهِ» «لا اِلٰهَ اِلاَّ اللّٰهُ» «اَللّٰهُ اَکبَرُ»،

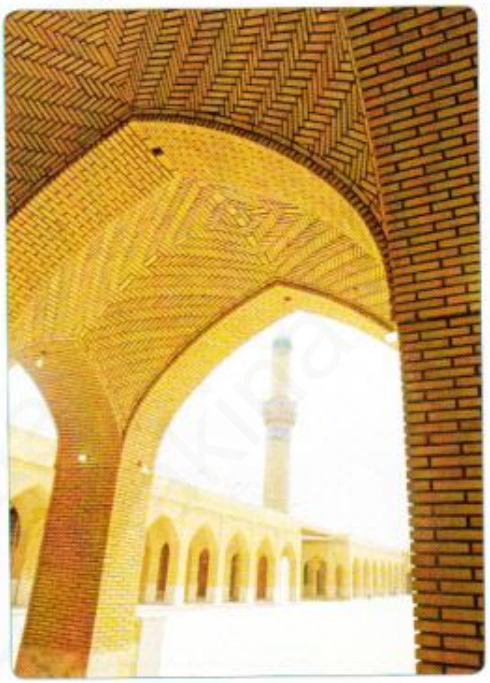

■ و بعد این دعا را بخوان :

اَللّٰهُمَّ لَکَ الحَمدُ عَلی ما هَدَیتَنی،
وَلَکَ الحَمدُ عَلی ما فَضَّلتَنی،
وَلَکَ الحَمدُ عَلی ما شَرَّفتَنی،
وَلَکَ الحَمدُ عَلی کُلِّ بَلاءٍ حَسَنٍ ابتَلَیتَنی،
اَللّٰهُمَّ تَقَبَّل صَلاتی وَدُعائی،
وَطَهِّر قَلبی،
وَاشرَح لی صَدری،
وَتُب عَلَیَّ
اِنَّکَ اَنتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ

Presented by Ziaraat.Com

• مقام امام صادق علیه‌السلام

■ ابتدا در وسط مسجد که مقام امام صادق علیه‌السلام است، ۲ رکعت نماز تحیّت مسجد بخوان.

بشّار مکاری می‌گوید:
در کوفه، خدمت امام جعفر صادق علیه‌السلام مشرّف شدم، حضرت را در حالی که مشغول خوردن خرمای طبرزد بود، ملاقات کردم. امام علیه‌السلام به من فرمودند: ای بشّار! نزدیک بیا و از این خرما میل کن. عرض کردم: گوارای وجودتان، من وقتی می‌آمدم صحنه‌ای دیدم که قلب مرا به درد آورد؛ لذا میل به خوردن چیزی ندارم. حضرت اصرار کردند تا از خرماها بخورم، من هم مشغول خوردن شدم. بعد حضرت از من پرسیدند: در راه چه دیدی که ناراحت شدی؟ عرض کردم: وقتی می‌آمدم، دیدم که سربازان سلطان، زنی را کشان کشان در حالی که بر سر و صورت او می‌زدند به طرف زندان می‌برند و او هم کمک می‌خواست، ولی کسی به دادش نرسید. حضرت فرمودند: چرا آن زن را می‌زدند؟ عرض کردم: از مردم شنیدم که آن زن گفته بود: «یا فاطمه! خداوند لعنت کند کسانی را که به تو ظلم کردند». بشّار می‌گوید: وقتی حضرت این سخن را شنیدند، دست از خوردن

تا دوستدار مصحف و در دین احمدیم
بر جمله خلایق عالم سرآمدیم
هر کس برای خویش پناهی گزیده است
ما در پناه صادق آل محمدیم

Presented by Ziaraat.Com

کشیدند و شروع به گریه کردند و آن‌قدر گریستند که محاسن مبارکشان و حتی دستمالی که در دست داشتند، خیس شد.

سپس به من فرمودند: ای بشّار! آماده شو تا به مسجد سهله برویم و در آن‌جا دعا کنیم که خداوند آن زن را نجات دهد.

وقتی ما عازم مسجد سهله شدیم، بعضی از شیعیان هم به دارالخلافه رفتند تا ببینند سرنوشت آن زن چه می‌شود. ما که به مسجد رسیدیم هر کداممان در گوشه‌ای، مشغول خواندن دو رکعت نماز شدیم. بعد از نماز، امام صادق‌ؑ دست‌های خود را بلند کردند و این دعا را خواندند:

«أنت الله لا إله إلاّ أنت مبدیء الخلق و معیدهم ...»

آن گاه حضرت به سجده رفتند و ذکرهایی را خواندند که من آنها را نمی‌شنیدم؛ سپس سر خود را از سجده برداشتند و فرمودند: بلند شو! همین حالا زن آزاد شد.

بشّار می‌گوید: از مسجد بیرون آمدیم؛ در وسط راه با فردی که به دارالخلافه رفته بود تا از عاقبت کار باخبر شود، برخورد کردیم؛ حضرت به او فرمود: چه خبر؟

آن مرد گفت: آنها زن را آزاد کردند.

حضرت فرمود: چگونه آزادش کردند؟

مرد گفت: نفهمیدم ولی من در کنار در دارالخلافه بودم که نگهبانی از دارالخلافه بیرون آمد و آن زن را صدا زد و گفت: آن چه حرفی بود که تو زدی؟

زن گفت: اشتباهاً گفتم: یا فاطمه خداوند لعنت کند به کسانی که به تو آن ظلم‌ها را کردند.

بعد آن نگهبان دویست درهم پول درآورد و به زن گفت: این را بگیر و سلطان را حلال کن.

زن از گرفتن آن پول خودداری کرد. وقتی نگهبان دید که او از گرفتن پول خودداری می‌کند، دوباره به دارالخلافه برگشت. کمی بعد، خارج شد و به زن گفت: تو آزادی می‌توانی به خانه‌ات برگردی و زن هم به خانه‌اش برگشت.

امام صادق‌ؑ پرسیدند: آن زن از گرفتن ۲۰۰ درهم خودداری کرد؟ آن مرد گفت: آری! در حالی که قسم به خدا به آن پول محتاج بود.

بشّار می‌گوید: حضرت از جیب‌شان ۷ درهم درآوردند و به من دادند و فرمودند: به منزل آن زن برو و سلام مرا به او برسان و این پول را به او بده.

بشّار می‌گوید: ما همگی به منزل آن زن رفتیم و سلام امام صادق‌ؑ را به او رساندیم. آن زن گفت: شما را به خدا، به راستی امام صادق‌ؑ به من سلام رساندند؟

بشّار می‌گوید: من به او گفتم: به خدا قسم که امام صادق‌ؑ به شما سلام رساندند. در این حال آن زن صیحه‌ای زد و بی‌هوش افتاد. ما صبر کردیم تا او به خود آمد وگفت: سخنی را که گفتید باز بگوئید و سه مرتبه آن پیام را برای زن تکرار کردیم و بعد به او گفتیم: این پول را بگیر که آنها را امام‌ؑ برای شما فرستاده است. زن پول‌ها را گرفت و گفت: به امام‌ؑ بگوئید که از خداوند برای کنیز خودش طلب آمرزش کند. من احدی را بهتر از او و آباء و اجدادش نمی‌شناسم که به واسطه آن به خداوند توسّل پیدا کنم.

بشّار می‌گوید: بعد به خدمت امام صادق‌ؑ برگشتیم و آنچه گذشت را شرح دادیم؛ حضرت با گریه برای آن زن دعا کردند.

■ المزار الکبیر، ص ۱۴۰-۱۳۶.

Presented by Ziaraat.Com

■ شـید ابن طاووس گفته اسـت: اگر خواستی به مسجد سهله بروی، در شب چهارشنبه برو که افضل از وقتهای دیگر است. بعد از نماز مغرب و نافله‌اش، دو رکعت نماز تحیّت مسـجد بخوان وبعد از نماز، دسـت‌ها را به طرف آسـمان بلندکن و بگو:

اَنتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنتَ مُبدِئُ الخَلقِ وَمُعیدُهُم، وَاَنتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنتَ خالِقُ الخَلقِ وَرازِقُهُم، وَاَنتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنتَ القابِضُ الباسِطُ، وَاَنتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنتَ مُدَبِّرُ الاُمورِ وَباعِثُ مَن فِی القُبورِ، اَنتَ وارِثُ الاَرضِ وَمَن عَلَیها، اَسـاَلُكَ بِاسمِكَ المَخزُونِ المَکنُونِ الحَیِّ القَیّومِ وَاَنتَ اللّٰهُ لا اِلٰهَ اِلاّ اَنتَ عالِمُ السِّـرِّ وَاَخفی، اَسـاَلُكَ بِاسمِكَ الَّذی اِذا دُعیتَ بِهِ اَجَبتَ، وَاِذا سُئِلتَ بِهِ اَعطَیتَ، وَاَسـاَلُكَ بِحَقِّكَ عَلی مُحَمَّدٍ وَاَهلِ بَیتِهِ وَبِحَقِّهِمُ الَّذی اَوجَبتَهُ عَلی نَفسِكَ اَن تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَن تَقضِیَ لی حاجَتِی السّاعَةَ السّاعَةَ، یا سامِعَ الدُّعاءِ، یا سَیِّداهُ یامَولاهُ یا غِیاثاهُ، اَسـاَلُكَ بِكُلِّ اسـمٍ سَمَّیتَ بِهِ نَفسَكَ اَوِ اسـتَأثَرتَ بِهِ فی عِلمِ الغَیبِ عِندَكَ اَن تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَن تُعَجِّلَ فَرَجَنا السّـاعَةَ، یا مُقَلِّبَ القُلوبِ وَالاَبصارِ، یاسَمیعَ الدُّعاءِ

■ بعد با حال خشوع سجده برو و هرخواسته‌ای داری از خدا بخواه و سپس به طرف مقام ابراهیم علیه‌السلام برو.

Presented by Ziaraat.Com

● مقام حضرت ابراهیم علیه‌السلام

■ به گوشه شمال غربی مسجد بروید؛ در آن جا که خانه حضرت ابراهیم علیه‌السلام بوده و از آن جا به جنگ عمالقه رفته.
دو رکعت نماز بخوان؛
بعد از نماز و تسبیح حضرت زهرا علیهاالسلام بگو:

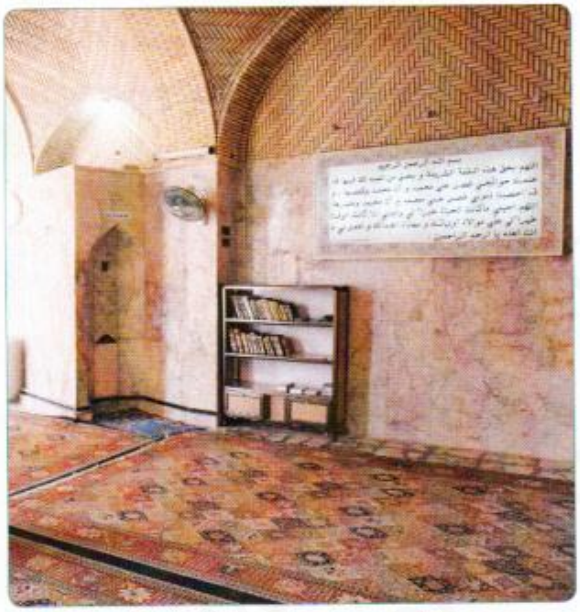

اَللّهُمَّ بِحَقِّ هذِهِ الْبُقْعَةِ الشَّريفَةِ، وَبِحَقِّ مَنْ تَعَبَّدَ لَكَ فيها، قَدْ عَلِمْتَ حَوائِجي، فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاقْضِها، وَقَدْ اَحْصَيْتَ ذُنُوبي فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْها، اَللّهُمَّ اَحْيِني ما كانَتِ الْحَياةُ خَيْراً لي، وَاَمِتْني اِذا كانَتِ الْوَفاةُ خَيْراً لي عَلى مُوالاةِ اَوْلِيائِكَ وَمُعاداةِ اَعْدائِكَ، وَافْعَلْ بي ما اَنْتَ اَهْلُهُ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ.

Presented by Ziaraat.Com

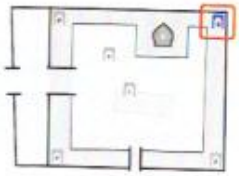

● مقام و خانه حضرت ادریس نبی ﷺ

■ سپس به گوشه دیگر سمت جنوب غربی برو و دو رکعت نماز دیگر بخوان و دست‌ها را بلند کن و بگو:

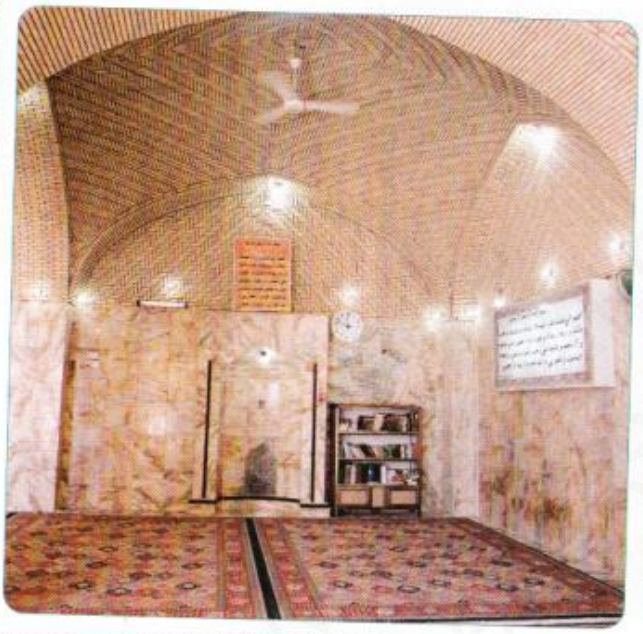

اَللّٰهُمَّ اِنّی صَلَّیتُ هٰذِهِ الصَّلاةَ ابتِغاءَ مَرضاتِكَ، وَطَلَبَ نائِلِكَ، وَرَجاءَ رِفدِكَ وَجَوائِزِكَ، فَصَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلها مِنّی بِاَحسَنِ قَبولٍ، وَبَلِّغنی بِرَحمَتِكَ المَأمُولَ، وَافعَل بی ما اَنتَ اَهلُهُ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ،

■ پس به سجده برو وبعد از آن دوطرف صورتت را برخاک بگذار وهر ذکری خواستی بگو.

Presented by Ziaraat.Com

● مقام حضرت خضر ﷺ

■ برو به گوشه‌ای که طرف مشرق است و در رکعت نماز بخوان و دست‌ها را بگشا و بگو:

اَللّٰهُمَّ اِنْ كانَتِ الذُّنُوبُ وَالْخَطايا قَدْ اَخْلَقَتْ وَجْهي عِنْدَكَ فَلَمْ تَرْفَعْ لي اِلَيْكَ صَوْتاً وَلَمْ تَسْتَجِبْ لي دَعْوَةً فَاِنّي اَسْاَلُكَ بِكَ يا اللّٰهُ فَاِنَّهُ لَيْسَ مِثْلُكَ اَحَدٌ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَسْاَلُكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَنْ تُقْبِلَ اِلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَريمِ وَتُقْبِلَ بِوَجْهي اِلَيْكَ وَلاتُخَيِّبْني حَيْنَ اَدْعُوكَ، وَلاتَحْرِمْني حَيْنَ اَرْجُوكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

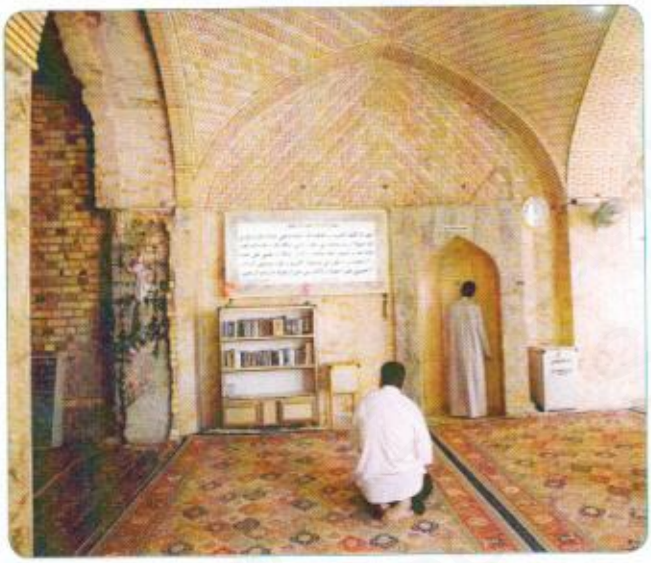

Presented by Ziaraat.Com

● مقام صالحین و انبیا علیهم‌السلام

■ به گوشه شمال شرقی مسجد برو، دو رکعت نماز بخوان و بعد این دعا را بخوان:

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسـاٰلُكَ بِاسْـمِكَ یا اَللّٰهُ اَنْ تُصَلِّیَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّـدٍ، وَاَنْ تَجْعَلَ خَیْرَ عُمُری آخِرَهُ، وَخَیْرَ اَعْمالی خَواتِیمَها وَخَیْرَ اَیّامی یَوْمَ اَلْقاكَ فیهِ اِنَّكَ عَلیٰ كُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ، اَللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ دُعائی وَاسْمَعْ نَجْوایَ

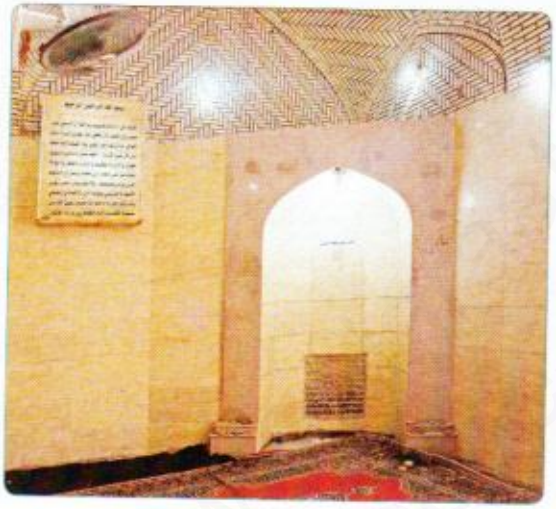

یـا عَلِیُّ یا عَظیمُ یا قادِرُ یا قاهِرُ یاحَیّاً لایَمُـوتُ، صَـلِّ عَلـیٰ مُحَمَّـدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِیَ الذُّنُوبَ الَّتی بَیْنی وَبَیْنَـكَ، وَلاتَفْضَحْنی عَلـیٰ رُؤُوسِ الْأَشْهادِ وَاحْرُسْنی بِعَیْنِكَ الَّتی لاتَنامُ وَارْحَمْنـی بِقُدْرَتِـكَ عَلَیَّ یـا اَرْحَمَ الرّاحِمیـنَ، وَصَلَّی اللّٰهُ عَلیٰ سَـیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ یارَبَّ الْعالَمینَ

Presented by Ziaraat.Com

● مقام امام زین العابدین ﷺ

■ در خانه‌ای که در وسط مسجد است نیز، دو رکعت نماز بخوان و بعد بگو:

یـا مَنْ هُوَ اَقْرَبُ اِلَیَّ مِـنْ حَبْلِ الْوَرِیدِ، یا فَعّالاً لِما یُرِیدُ، یا مَنْ یَحُولُ بَیْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِـهِ، صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَحُلْ بَیْنَنا وَبَیْنَ مَنْ یُؤْذِینا بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ یا کافِیَ مَنْ کُلِّ شَیْءٍ وَلایَکْفی مِنْهُ شَیْءٌ، اِکْفِنَا الْمُهِمَّ مِنْ اَمْرِ الدُّنیا وَالْآخِرَةِ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ،

■ و بعد دو طرف صورتت را بر خاک بگذار.

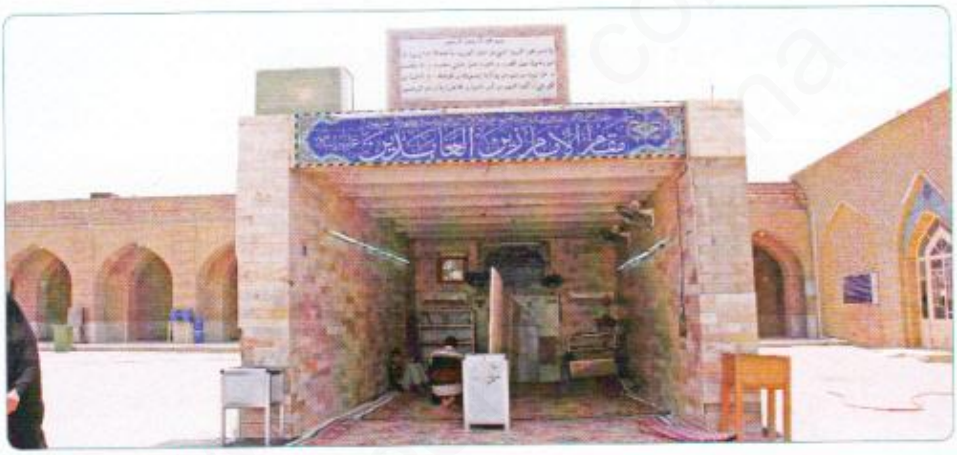

Presented by Ziaraat.Com

● مقام امام مهدی (ع)

■ در این مقام شریف دو رکعت نماز[۱] بخوان و پس از نماز، در حالی که ایستاده‌ای، این دعا را بخوان:

سَلامُ اللّهِ الكامِلِ التّامِّ الشّامِلِ العامِّ، وَصَلَواتُهُ الدّائِمَةُ وَبَرَكاتُهُ القائِمَةُ التّامَّةُ عَلىٰ حُجَّةِ اللّهِ وَوَلِيِّهِ فِي اَرْضِهِ وَبِلادِهِ وَخَليفَتِهِ عَلىٰ خَلْقِهِ وَعِبادِهِ، وَسُلالَةِ النُّبُوَّةِ وَبَقِيَّةِ العِتْرَةِ وَالصَّفْوَةِ، صاحِبِ الزَّمانِ وَمُظْهِرِ الاْيمانِ، وَمُلَقِّنِ اَحْكامِ القُرآنِ، وَمُظْهِرِ الأَرْضِ وَناشِرِ العَدْلِ فِي الطُّولِ وَالعَرْضِ، وَالْحُجَّةِ القائِمِ المَهْدِيِّ الاِمامِ المُنْتَظَرِ المَرْضِيِّ، وَابْنِ الأَئِمَّةِ الطّاهِرينَ

۱. بهتر است که در رکعت اول این نماز، بعد از حمد، سوره «اِنّا فَتَحنا» و در رکعت دوم بعد از حمد، سوره «اِذا جاءَ نَصرُ اللهِ وَالفَتْح» خوانده شود.

Presented by Ziaraat.Com

الوَصیّ ابنِ الأوصیاءِ المَرضیّینَ الهادی المَعصومِ ابنِ الأئمّةِ الهُداةِ المَعصومینَ. السَّلامُ عَلَیكَ یا مُعزَّ المُؤمنینَ المُستَضعَفینَ، السَّلامُ عَلَیكَ یا مُذِلَّ الكافِرینَ المُتكبِّرینَ الظّالِمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا مَولایَ یا صاحِبَ الزَّمانِ، السَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ رَسولِ اللّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ أمیرِ المُؤمنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ فاطِمَةَ الزَّهراءِ سَیِّدَةِ نِساءِ العالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ الأئمّةِ الحُجَجِ المَعصومینَ وَالإمامِ عَلَی الخَلقِ اَجمَعینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا مَولایَ سَلامَ مُخلِصٍ لَكَ فِی الوِلایَةِ، اَشهَدُ اَنَّكَ الإمامُ المَهدِیُّ قَولاً وَفِعلاً، وَاَنتَ الَّذی تَملَأُ الأَرضَ قِسطاً وَعَدلاً بَعدَ ما مُلِئَت ظُلماً وَجَوراً، فَعَجَّلَ اللّهُ فَرَجَكَ وَسَهَّلَ مَخرَجَكَ وَقَرَّبَ زَمانَكَ وَكَثَّرَ اَنصارَكَ وَاَعوانَكَ، وَاَنجَزَ لَكَ ماوَعَدَكَ فَهُوَ اَصدَقُ القائِلینَ، وَنُریدُ اَن نَمُنَّ عَلَی الَّذینَ اسْتُضعِفوا فِی الأَرضِ وَنَجعَلَهُم اَئِمَّةً وَنَجعَلَهُمُ الوارِثینَ، یا مَولایَ یاصاحِبَ الزَّمانِ یا بنَ رَسولِ اللّهِ حاجَتی كَذا وَكَذا و بجای (كذا وكذا) حاجات خود را ذكر كند، سپس بگوید: فَاشفَع لی فی نَجاحِها فَقَد تَوَجَّهتُ اِلَیكَ بِحاجَتی لِعِلمی اَنَّ لَكَ عِندَ اللّهِ شَفاعَةً مَقبولَةً وَمَقاماً مَحمودا، فَبِحَقِّ مَنِ اختَصَّكُم بِاَمرِهِ وَارتَضاكُم لِسِرِّهِ، وَبِالشَّأنِ الَّذی لَكُم عِندَ اللّهِ بَینَكُم وَبَینَهُ، سَل اللّهَ تَعالی فی نُجحِ طَلِبَتی وَاجابَةِ دَعوَتی وَكَشفِ كُربَتی

■ و هرچه می‌خواهی، از خدا طلب کن که إن‌شاءالله برآورده می‌شود.

Presented by Ziaraat.Com

مسجد زید[1]

■ به مسجد زید، که نزدیک مسجد سهله است برو؛
۲رکعت نماز در آن‌جا به جای آور و دست‌ها را بگشا و بگو:

اِلهی قَدْ مَدَّ اِلَیْکَ الْخاطِیءُ الْمُذْنِبُ یَدَیْهِ بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِکَ،
اِلهی قَدْ جَلَسَ الْمُسیءُ بَیْنَ یَدَیْکَ مُقِرّاً لَکَ بِسُوءِ عَمَلِهِ وَراجِیاً مِنْکَ الصَّفْحَ عَنْ زَلَلِهِ،
اِلهی قَدْ رَفَعَ اِلَیْکَ الظّالِمُ کَفَّیْهِ راجِیاً لِما لَدَیْکَ فَلاتُخَیِّبْهُ بِرَحْمَتِکَ مِنْ فَضْلِکَ،
اِلهی قَدْ جَثَا الْعائِدُ اِلَی الْمَعاصی بَیْنَ یَدَیْکَ خائِفاً مِنْ یَوْمٍ تَجْثُو فیهِ الْخَلائِقُ بَیْنَ یَدَیْکَ،
اِلهی جاءَکَ الْعَبْدُ الْخاطِیءُ فَزِعاً مُشْفِقاً وَرَفَعَ اِلَیْکَ طَرْفَهُ حَذِراً راجِیاً، وَفاضَتْ عَبْرَتُهُ
مُسْتَغْفِراً نادِماً، وَعِزَّتِکَ وَجَلالِکَ ما اَرَدْتُ بِمَعْصِیَتی مُخالَفَتَکَ، وَما عَصَیْتُکَ اِذْ عَصَیْتُکَ
وَاَنَا بِکَ جاهِلٌ، وَلا لِعُقُوبَتِکَ مُتَعَرِّضٌ، وَلا لِنَظَرِکَ مُسْتَخِفٌّ، وَلکِنْ سَوَّلَتْ لی نَفْسی،
وَاَعانَتْنی عَلیٰ ذلِکَ شَقْوَتی، وَغَرَّنی سِتْرُکَ الْمُرْخی عَلَیَّ، فَمِنَ الْآنَ مِنْ عَذابِکَ مَنْ
یَسْتَنْقِذُنی، وَبِحَبْلِ مَنْ اَعْتَصِمُ اِنْ قَطَعْتَ حَبْلَکَ عَنّی، فَیاسَوْاَتاهُ غَداً مِنَ الْوُقُوفِ بَیْنَ

۱. این مسجد، از مساجد شریف کوفه و منسوب است به «زید بن صوحان»، از اصحاب امیرالمؤمنین علیه السلام، که در جنگ جمل، در رکاب آن حضرت به شهادت رسید و دعایی که در اعمال این مسجد ذکر شده، همان دعایی است که زید آن را در نافله شب‌هایش می‌خوانده است.

Presented by Ziaraat.Com

یَدَیـكَ اذا قیلَ لِلْمُخِفّینَ جُوزُوا وَلِلْمُثقِلینَ حُطُّوا، اَفَمَعَ الْمُخِفّینَ اَجُوزُ اَمْ مَعَ الْمُثقِلینَ اَحُطُّ، وَیلی کُلَّما کَبِرَ سِنّی کَثُرَتْ ذُنُوبی، وَیلی کُلَّما طالَ عُمْری کَثُرَتْ مَعاصِیَ، فَکَمْ اَتُوبُ وَکَمْ اَعُودُ اَما آنَ لی اَنْ اَسْتَحیِیَ مِنْ رَبّی، اَللّهُمَّ فَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ اغْفِرْ لی وَارْحَمْنی یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ وَخَیْرَ الْغافِرینَ

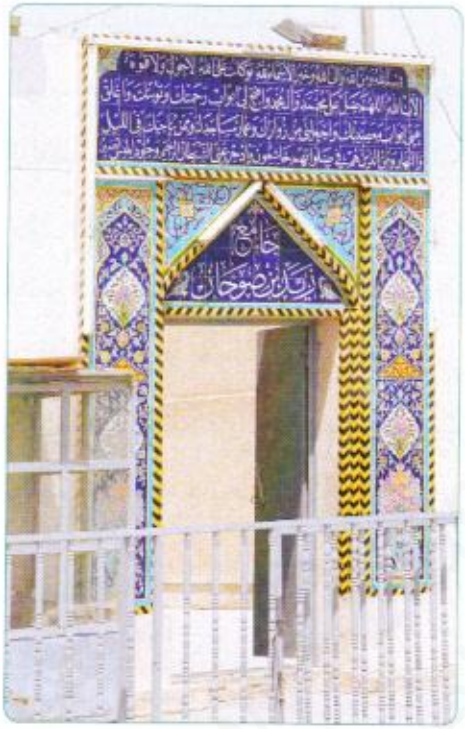

■ گریه کن وپیشانی بر خاك بگذار وبگو:

اِرْحَمْ مَنْ اَساءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَکانَ وَاعْتَرَفَ،

■ گونه راستت را بر زمین بگذار وبگو:

اِنْ کُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ فَاَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ،

■ گونه چپت را برزمین بگذار وبگو:

عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ
فَلْیَحْسُنِ الْعَفْوُ مِنْ عِنْدِكَ یا کَریمُ،

■ برگرد به حالت سجده، پیشانی بر خاك بگذار و صد بار بگو:

اَلْعَفْوَ اَلْعَفْوَ

Presented by Ziaraat.Com

● مسجد صعصعه[1]

■ دو رکعت نماز در این مسجد به جای آور و بعد از نماز این دعا را بخوان:

اَللّٰهُمَّ یا ذَاالْمَنِّ السّابِغَةِ وَالْآلاءِ الْوازِعَةِ وَالرَّحْمَةِ الْواسِعَةِ وَالْقُدْرَةِ الْجامِعَةِ وَالنِّعَمِ الْجَسیمَةِ وَالْمَواهِبِ الْعَظیمَةِ وَالْأَیادِی الْجَمیلَةِ وَالْعَطایَا الْجَزیلَةِ یا مَنْ لایُنْعَتُ بِتَمْثیلٍ وَلا یُمَثَّلُ بِنَظیرٍ وَلا یُغْلَبُ بِظَهیرٍ یا مَنْ خَلَقَ فَرَزَقَ وَاَلْهَمَ فَانْطَقَ وَابْتَدَعَ فَشَرَعَ وَعَلا فَارْتَفَعَ وَقَدَّرَ فَاَحْسَنَ وَصَوَّرَ فَاَتْقَنَ وَاحْتَجَّ فَاَبْلَغَ وَاَنْعَمَ فَاَسْبَغَ وَاَعْطی فَاَجْزَلَ وَمَنَحَ فَاَفْضَلَ یا مَنْ سَما فِی الْعِزِّ فَفاتَ نَواظِرَ الْاَبْصارِ وَدَنا فِی اللُّطْفِ فَجازَ هَواجِسَ الْاَفْکارِ یا مَنْ تَوَحَّدَ بِالْمُلْکِ فَلا نِدَّ لَهُ فِی مَلَکُوتِ سُلْطانِهِ وَتَفَرَّدَ بِالْآلاءِ وَالْکِبْریاءِ فَلا ضِدَّ لَهُ فِی جَبَرُوتِ شَأْنِهِ یا مَنْ حارَتْ فِی کِبْریاءِ هَیْبَتِهِ دَقائِقُ لَطائِفِ الْأَوْهامِ وَانْحَسَرَتْ دُونَ ادْراکِ عَظَمَتِهِ خَطائِفُ اَبْصارِ الْأَنامِ یا مَنْ عَنَتِ الْوُجُوهُ

■ ۱. این مسجد که به نام «صعصعة بن صوحان» است، نزدیک مسجد برادرش، زید بن صوحان، قرار دارد. این مسجد نیز از مساجد شریف کوفه است. صعصعة بن صوحان نیز مانند برادرش از اصحاب امیرالمؤمنین علیه‌السلام است که در خطابه و فصاحت، مهارتی خاص داشته و از طرف آن حضرت لقب «خطیب شحشح» گرفته است. صعصعه در شب دفن امیرالمؤمنین علیه‌السلام، همراه فرزندان آن حضرت بوده و بعد از دفن، برای آن حضرت مرثیه‌سرایی کرده و به منزله روضه‌خوان آن مجلس بوده است. معاویه، صعصعه را به بحرین تبعید کرد و در سال ۶۵ هـ.ق در آنجا وفات یافت. قبرش در جنوب منامه (پایتخت بحرین) زیارتگاه مؤمنان است.

Presented by Ziaraat.Com

لِهَيْبَتِـهِ وَخَضَعَتِ الرِّقابُ لِعَظَمَتِهِ وَوَجِلَتِ الْقُلُوبُ مِنْ خيفَتِهِ اَسـاَلُكَ بِهذِهِ الْمِدْحَةِ الَّتـى لاتَنْبَغى اِلاَّ لَكَ وَبِما وَاَيْتَ بِهِ عَلىٰ نَفْسِـكَ لِداعيكَ مِـنَ الْمُؤْمِنينَ وَبِما ضَمِنْتَ الإِجابَةَ فيهِ عَلىٰ نَفْسِكَ لِلدّاعينَ يا اَسْمَعَ السّامِعينَ وَابْصَرَ النّاظِرينَ وَاَسْرَعَ الْحاسِبينَ

يا ذَا الْقُـوَّةِ الْمتينِ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ خاتَمِ النَّبِيّيـنَ وَعَلىٰ اَهْلِ بَيْتِهِ وَاقْسِـمْ لى فى شَـهْرِنا هذا خَيْرَ ما قَسَـمْتَ وَاحْتِمْ لى فى قَضآئِكَ خَيْرَ ما حَتَمْتَ وَاخْتِمْ لى بِالسَّعادَةِ فيمَنْ خَتَمْتَ وَاحْيِنى ما اَحْيَيْتَنى مَوْفُوراً وَاَمِتْنى مَسْرُوراً وَمَغْفُوراً وَتَوَلَّ اَنْتَ نَجاتى مِـنْ مُسـائَلَةِ الْبَـرْزَخِ وَادْرَأْ عَنّـى مُنْكَراً وَنَكيراً وَارِ عَيْنى مُبَشِّراً وَبَشيراً وَاجْعَلْ لى اِلى رِضْوانِكَ وَجِنانِكَ مَصيراً وَعَيْشاً قَريراً وَمُلْكاً كَبيراً وَصَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ كَثيراً.

Presented by Ziaraat.Com

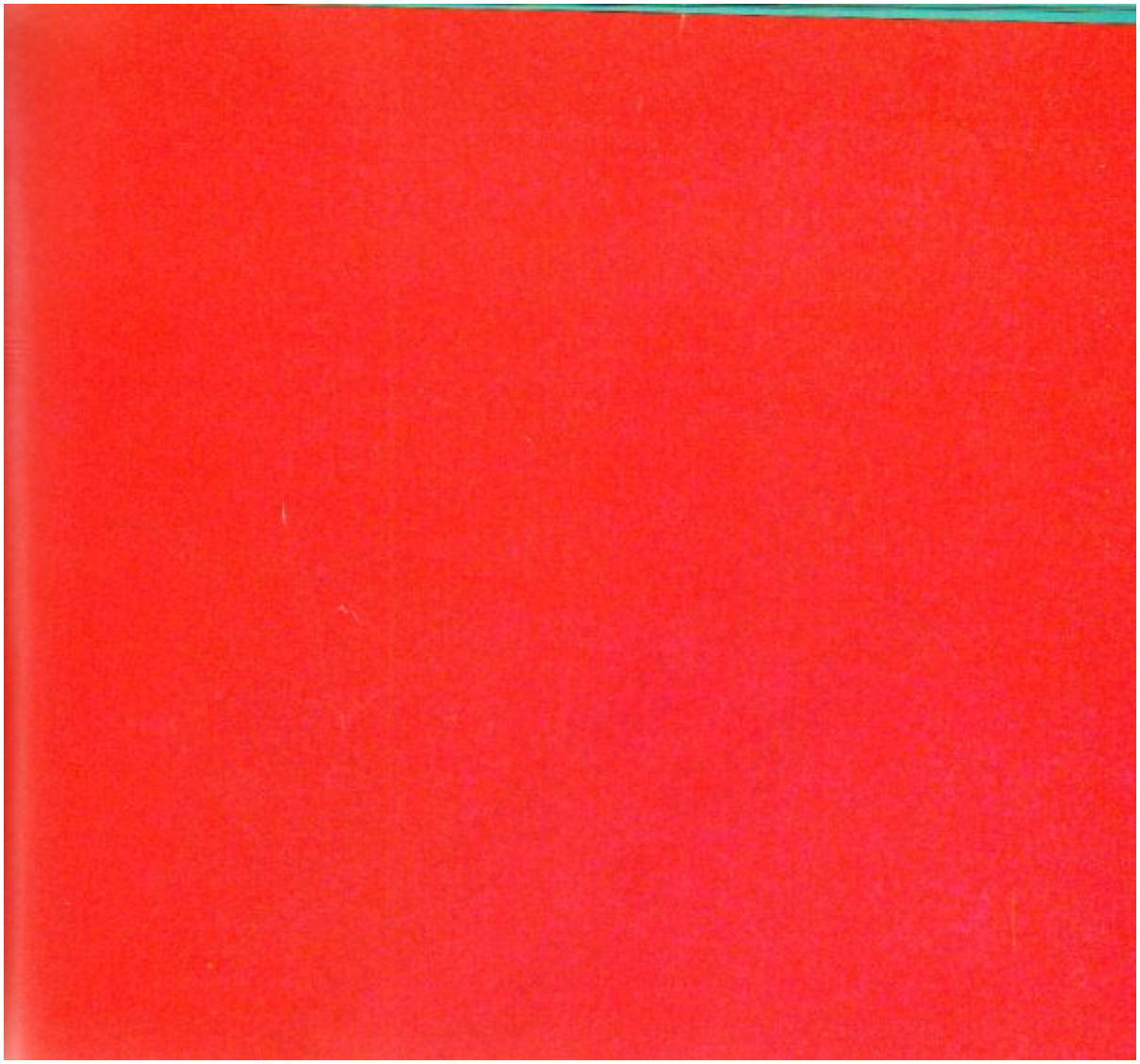

Presented by Ziaraat.Com

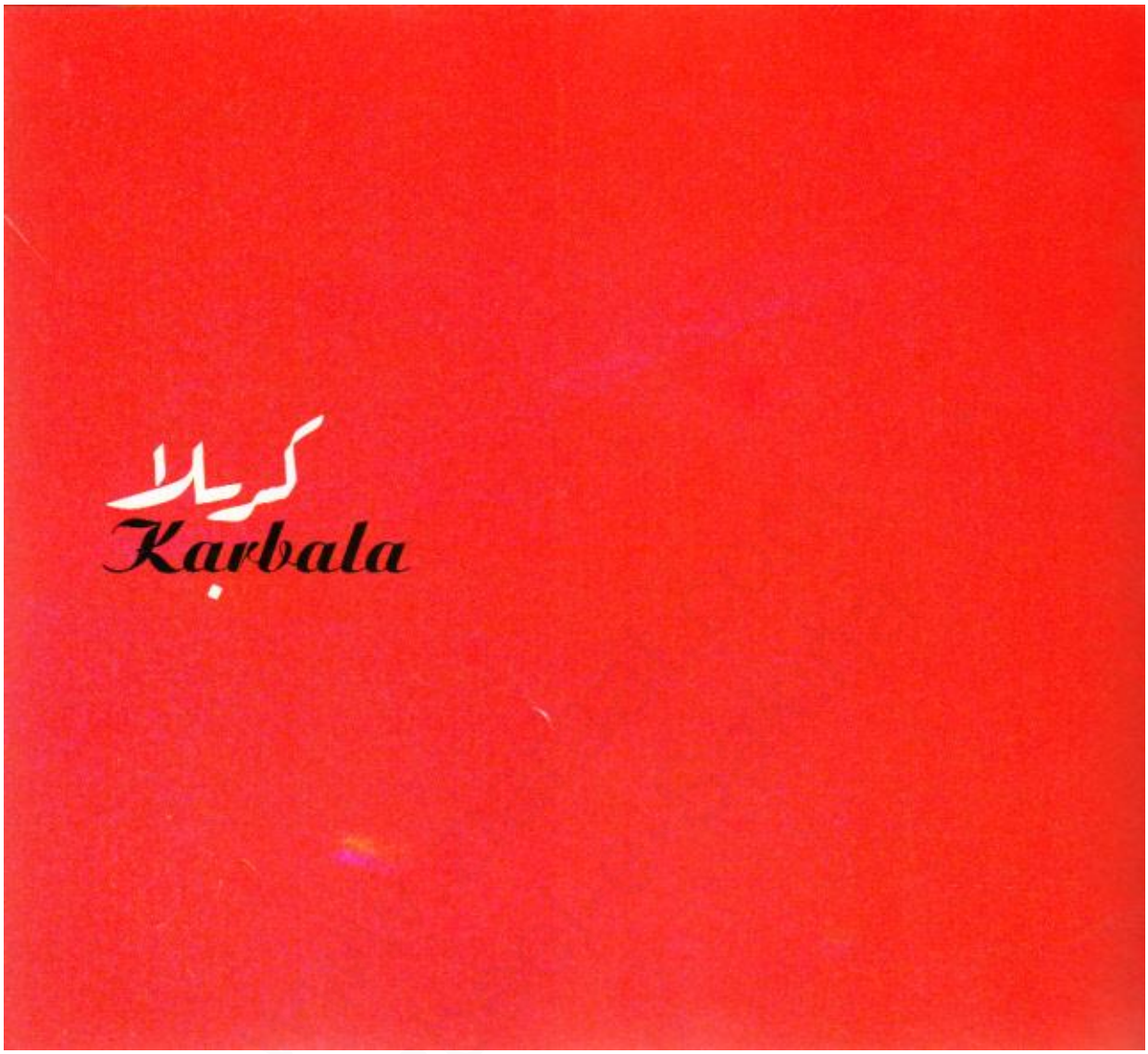

Presented by Ziaraat.Com

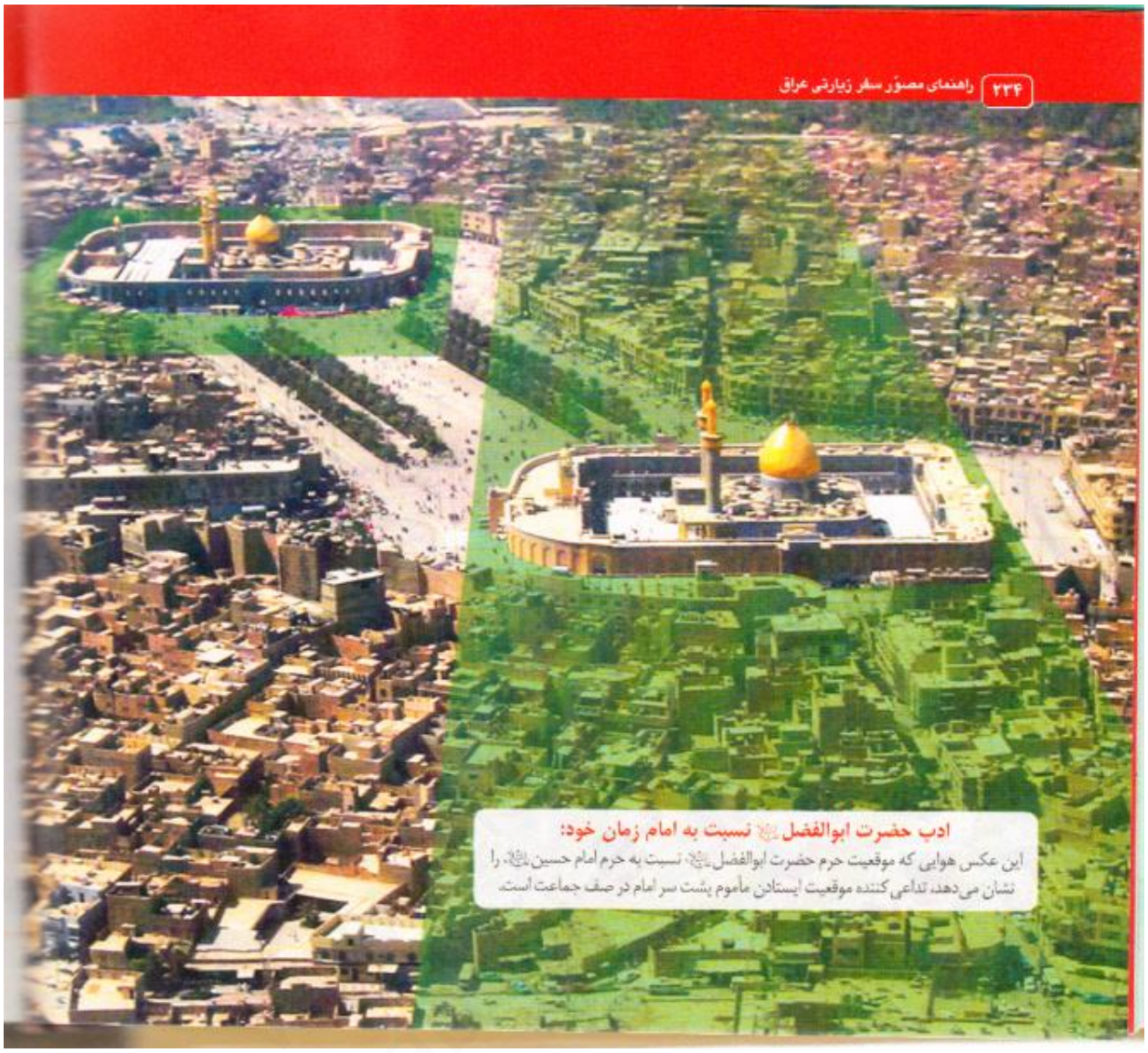

ادب حضرت ابوالفضل علیه‌السلام نسبت به امام زمان خود:

این عکس هوایی که موقعیت حرم حضرت ابوالفضل علیه‌السلام نسبت به حرم امام حسین علیه‌السلام را نشان می‌دهد، تداعی کننده موقعیت ایستادن مأموم پشت سر امام در صف جماعت است.

Presented by Ziaraat.Com

کربلا

کربلا در ناحیه غربی فرات قرار دارد و فاصله‌اش تا بغداد، ۱۰۸ کیلومتر است.
تاریخ کربلا به دوران بابلی‌ها باز می‌گردد. بعضی از پژوهشگران معتقدند که کربلا یعنی «قرب اله» که ریشه واژه بابلی قدیم است.
بعضی دیگر می‌گویند که کربلا از واژه «کوربابل» گرفته شده است که به معنای مجموعه روستاهای بابل قدیم است که «نینوی» و «غاضریه» از جمله آنهاست.
این سرزمین تا سال ۶۱ هجری قمری، بیابانی بیش نبوده است،[1] اما بعد از واقعه کربلا و پس از ساخت گنبد و بارگاه برای شهدا، به یکی از شهرهای زیارتی عراق تبدیل شد.
بعضی دیگر معتقدند تاریخ کربلا به تمدن‌های بین‌النهرین باز می‌گردد و در آن معابدی برای نماز وجود داشته است. کربلا مرکب از دو واژه آشوری «کرب» به معنای حرم و «أیل» به معنای «خدا» است و معنای کربلا، حرم خدا است.
اما خود امام حسین علیه‌السلام وقتی به این سرزمین رسید و نام آن را پرسید و در جواب، نام کربلا را شنید، فرمود: «**أللّهُمَّ إنّی أعوذ بک من الکرب والبلاء**»؛
(خدایا من از سختی‌ها و بلاهای این سرزمین به تو پناه می برم).
«طف» یکی دیگر از نامهای کربلاست.
«حیره» نام دیگر این سرزمین است که امروزه به «حائر» معروف است. وقتی متوکل دستور داد قبر شریف را ویران کنند و بر آن آب ببندند، آب پیرامون قبر آن حضرت از رفتن باز ایستاد و دور قبر را احاطه کرد.

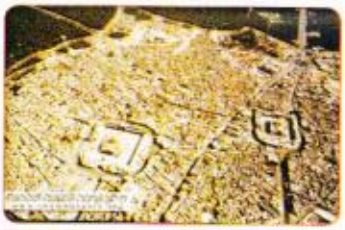

۱. امام حسین علیه‌السلام در روز دوم محرم سال ۶۱ همراه کاروانش به کربلا رسید. بنا بر برخی گفته‌ها، امام حسین علیه‌السلام گوشه‌ای از زمین کربلا (زمینی به مساحت ۳۶ کیلومترمربع) را که اکنون شامل قبر او و سایر شهدای کربلا می‌شود، به ۶۰،۰۰۰ درهم از مردم نینوا و غاضریه خریداری کرد و با آنها شرط کرد که مردم را برای زیارت راهنمایی کنند و از زائرین قبرش تا سه روز پذیرایی کنند.

Presented by Ziaraat.Com

• تاریخچه شهر کربلا

- دو روز پس از حادثه عاشورا آبادانی شهر کربلا آغاز گردید.
- **۱۲ محرم سال ۶۱** هـ.ق بنی‌اسد با اشراف امام سجاد علیه‌السلام اجساد مطهّر امام حسین علیه‌السلام و فرزندان و یاران و حضرت عباس علیه‌السلام را به خاک سپردند.
- **سال ۲۴۷** هـ.ق منتصر عباسی پس از کشتن پدرش متوکّل، که کربلا را ویران کرده بود، بناهایی را در کربلا ایجاد کرد.
- **سال ۳۷۲** هـ.ق اوّلین دیوار دور حایر بنا شد و مساحت آن به ۲۴۰۰ مترمربع رسید.
- **سال ۴۱۲** هـ.ق حسن بن فضل رامهرمزی وزیر، دوّمین دیوار را به دور شهر بنا کرد و چهار دروازه آهنی در اطراف آن نصب کرد.
- **سال ۹۴۱** هـ.ق شاه اسماعیل صفوی به زیارت کربلا رفت. نهر قدیمی را لایروبی کرد و بنای بارگاه حسینی را تعمیر و تجدید بنا کرد.
- **سال ۹۵۳** هـ.ق شاه سلیمان قانونی دور ضریح را تعمیر کرد و مزرعه‌هایی را که بوسیله شن و ماسه پوشیده شده بود به باغ تبدیل نمود.
- **سال ۱۲۱۶** هـ.ق پس از حمله وهابی‌ها، یکی از فرمانروایان هند، خانه‌ها و بازارهای زیبایی در کربلا ساخت و دیوار محکمی دور شهر کشید.
- **سال ۱۲۱۷** هـ.ق سیّد علی طباطبایی، صاحب الرّیاض، سوّمین دیوار شهر را ساخت و شش دروازه برای آن قرار داد.
- **سال ۱۸۶۰** م خطوط تلگراف به کربلا رسید و کربلا به دنیای خارج وصل گردید.
- **سال ۱۸۶۸** م برابر با ۱۲۸۵ هـ.ق، مدحت پاشا، ساختمان‌ها و ادارات دولتی بنا کرد و شهر را گسترش داد.
- **سال ۱۹۱۴** م پس از جنگ جهانی اول، ساختمان‌های جدید و خیابان‌های عریض ساخته شد و اراضی کربلا گسترش یافت.
- **سال ۱۹۹۱** م در جریان انتفاضه آسیب‌های فراوانی به کربلا وارد شد. سرکوب قیام شیعیان عراق، نقاب را از چهره بی‌رحم صدام برکشید و سنگدلی او را نزد جهانیان آشکار ساخت. آثار گلوله‌های این کشتار هنوز هم بر دیوارهای زیرگنبد قابل مشاهده است.
- مساحت کربلا اکنون به حدود ۵۲۸۵۶ کیلومتر مربع می‌رسد و زمین‌های آن از شن و سنگریزه خالی شده و پر از باغ‌های زیبا شده است؛ آب فرات این باغ‌ها را آبیاری می‌کند. دو جاده اصلی به کربلا منتهی می‌شوند. یکی جاده بغداد به کربلا که از شهر مسیّب می‌گذرد و طول آن ۹۷ کیلومتر است و دیگری جاده‌ای است که به نجف می‌رود.
- از نظر عمران و سازندگی، شهر به دو قسمت کربلای قدیمی و کربلای جدید تقسیم می‌شود. بخش جدید بناهای بزرگ و خیابان عریض دارد و مؤسسات، بازارها، مدارس دینی و دولتی بسیاری در این قسمت وجود دارد.
- مشهورترین محلّات شهر عبارتند از محله باب السلالمة، باب الطاق، باب بغداد، باب الخان، مخیّم، باب النجف و عباسیه شرقی و غربی.
- شهرک‌های جدیدی نیز به شهر افزوده شده‌است مانند: شهرک الحسین علیه‌السلام، معلمان، العباس علیه‌السلام، النقیب، انقلاب، حُرّ و رمضان.

Presented by Ziaraat.Com

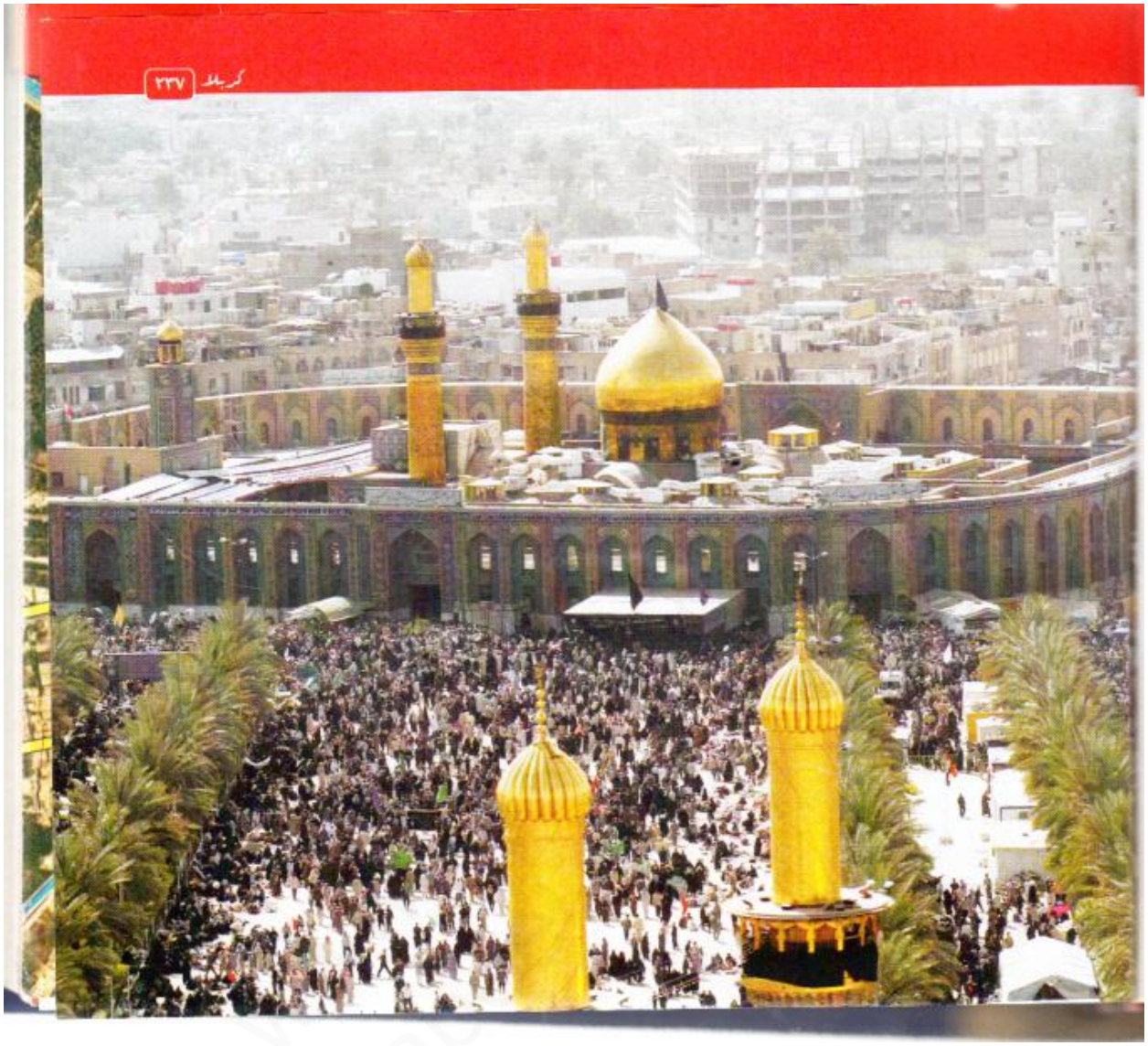

Presented by Ziaraat.Com

• نقشه شهر کربلا و اماکن موجود

۱ حرم مطهّر اباعبدالله الحسین ﷺ
۲ حرم مطهّر ابوالفضل العبّاس ﷺ
۳ تلّ زینبیه
۴ خیمه گاه (مخیّم)
۵ کفّ العبّاس(چپ)
۶ کف العبّاس(راست)
۷ شیر قبّه
۸ مقام صاحب الزمان ﷺ
۹ محل ملاقات امام حسین ﷺ با خهر سعد
۱۰ مقام علی اکبر ﷺ
۱۱ مقام علی اصغر ﷺ
۱۲ مرقد ابن حمزه
۱۳ مقام امام صادق ﷺ
۱۴ مرقد ابن فهد حلی
۱۵ مقام امام موسی کاظم ﷺ

۱ ص ۲۲۲
۲ ص ۲۸۰
۳ ص ۳۱۰
۴ ص ۳۰۹
۵ ص ۳۰۱
۶ ص ۳۰۰
۷ ص ۳۲۳
۸ ص ۳۰۶
۹ ص ۳۲۲
۱۰ ص ۳۲۲
۱۱ ص ۳۲۲
۲ ص ۳۲۷
۳ ص ۳۲۰
۴ ص ۵۳۸
۵ ص ۳۲۲

Presented by Ziaraat.Com

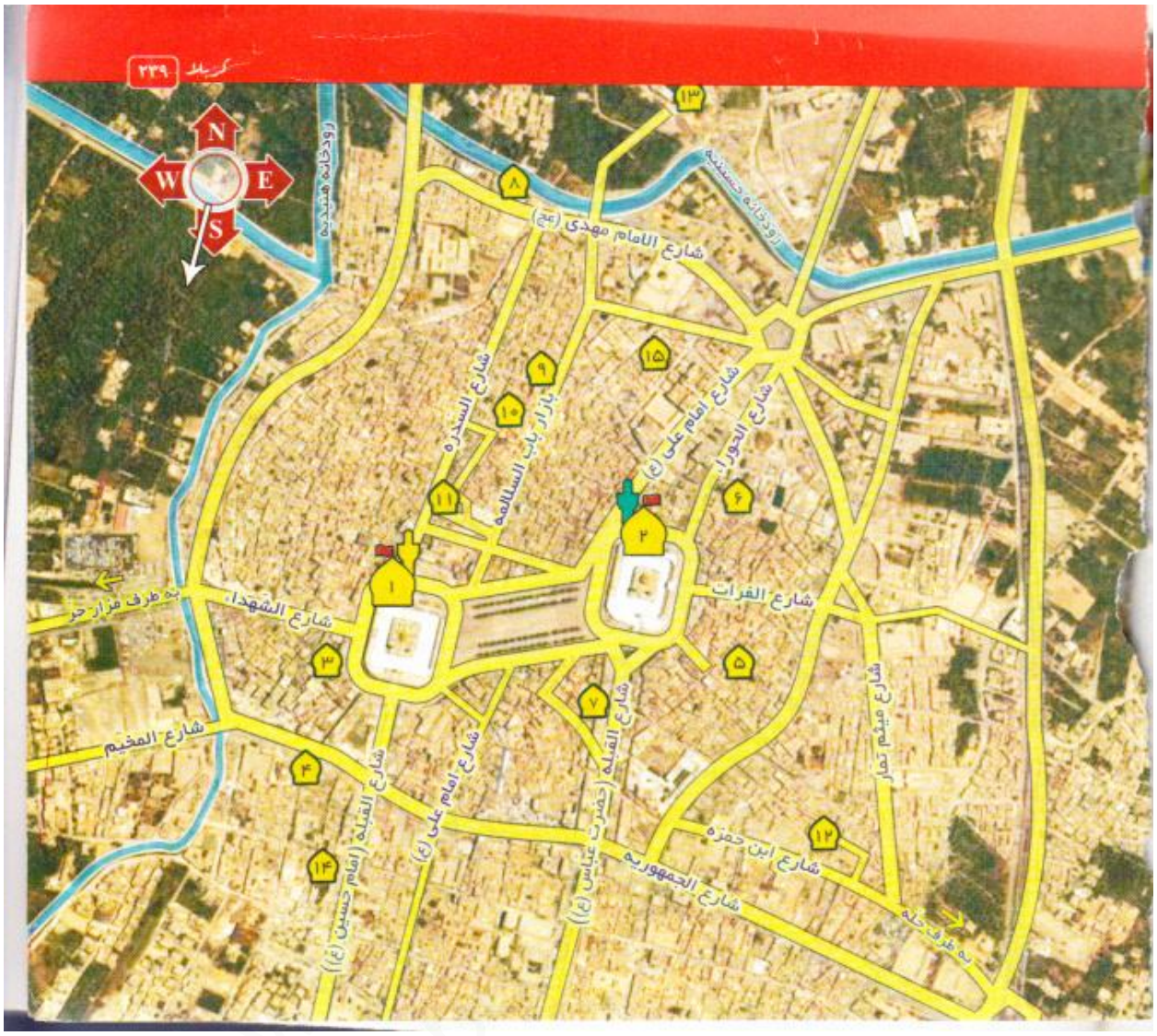

Presented by Ziaraat.Com

• طرح سفینة النجاة

صحن جامع و فضای سرپوشیده بین‌الحرمین

هم اکنون حرم امام حسین‌ؑ و حضرت ابوالفضل‌ؑ در کربلا در مجموع کمتر از چهار هزار مترمربع فضا دارند در حالی که کربلا در ایّام ازدحام، سه تا چهار میلیون زائر را در خود جای می‌دهد.

برای بین الحرمین، طرحی به نام سفینةالنّجاه به وسعت هزار مترمربع فضای سرپوشیده، تدارک دیده شده که حرم مطهّر حضرت عباس‌ؑ و امام حسین‌ؑ را به هم وصل می‌کند و ظرفیت پذیرش ۱۶۰ هزار زائر را خواهد داشت.

در این طرح بزرگ، تمامی حرمین شریفین در میان صحن بزرگ قرار می‌گیرند؛ وسعت این صحن به گونه‌ای طراحی شـده که مقام‌هایی مانند تل زینبیّه، در شـمال غربی حرم امام حسـین‌ؑ و کفّ العباس‌ؑ در جنوب غربی حرم حضرت ابوالفضل‌ؑ را نیز در برمی‌گیرد و بین‌الحرمین به صورت زیرزمینی مسـقف و فضای بالای آن، به عنوان صحن ارتباط‌دهنده دو حرم، با دو طبقه مجزا خواهد بود.

Presented by Ziaraat.Com

نقشه راهنمای حرم حضرت امام حسین علیه‌السلام

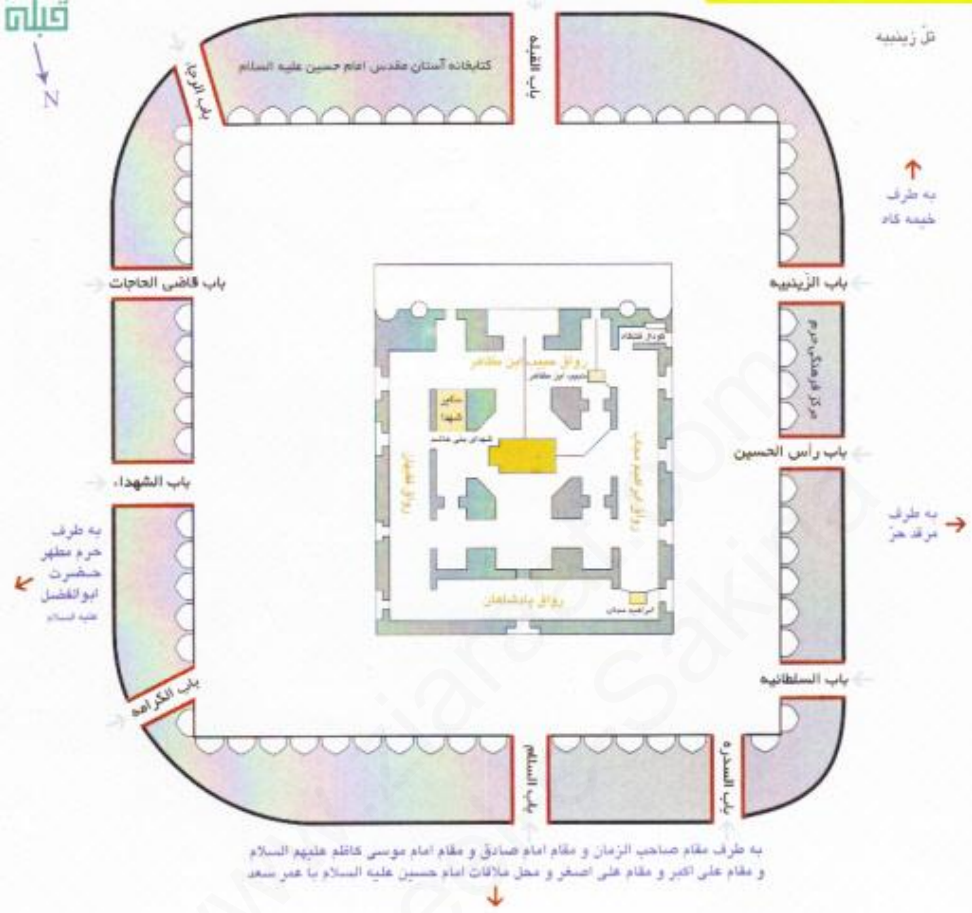

Presented by Ziaraat.Com

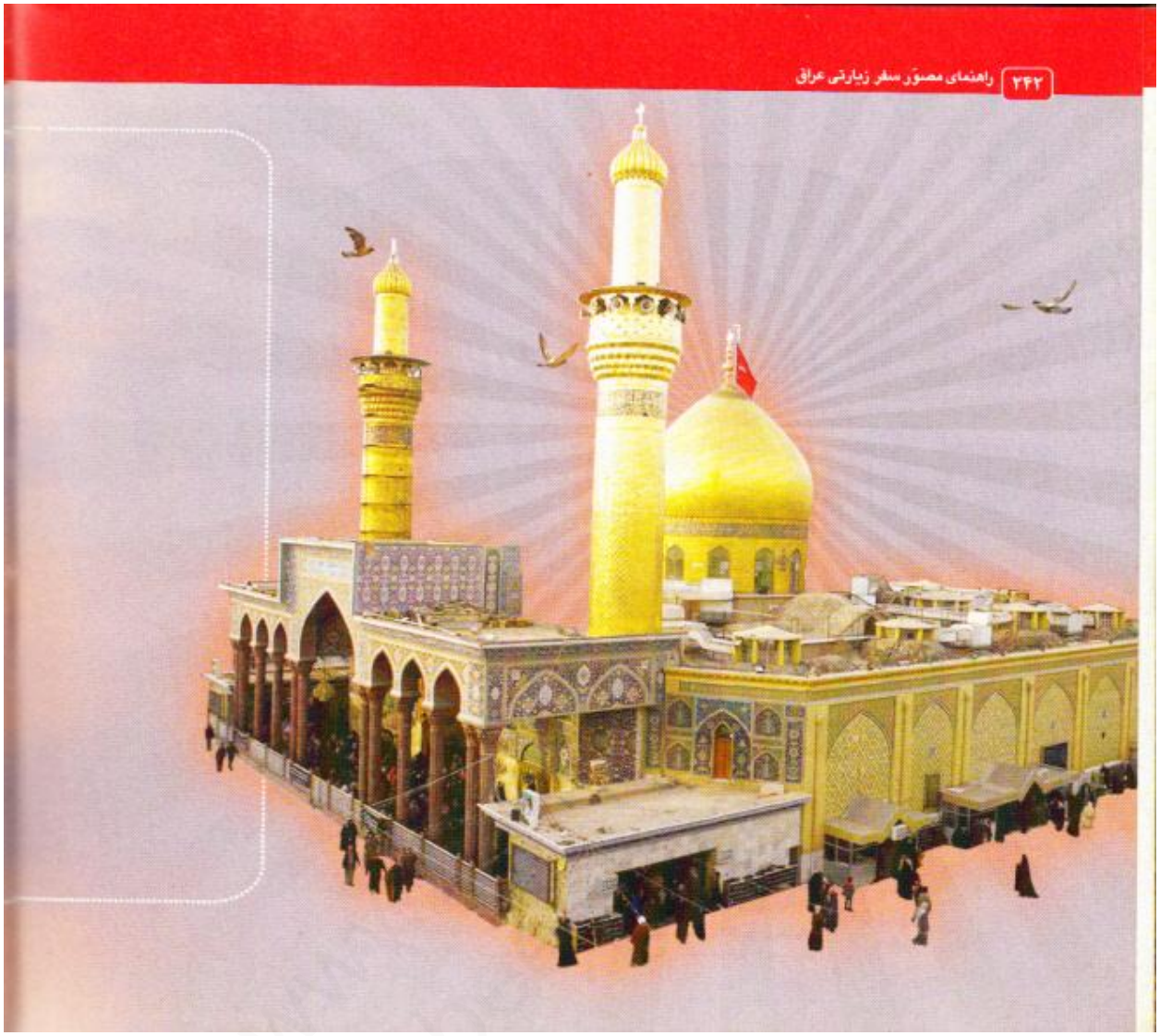

Presented by Ziaraat.Com

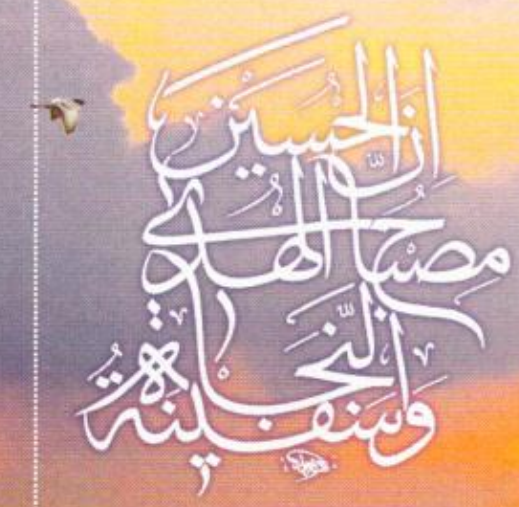

مشخصات معصوم پنجم، امام سوم، حضرت حسین علیه‌السلام

نام:	حسین علیه‌السلام
کنیه:	ابا عبدالله
لقب :	سیّد الشهدا
پدر و مادر:	امام علی علیه‌السلام و حضرت فاطمه علیهاالسلام
زمان ولادت:	سوّم شعبان سال ۴ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر :	انّ الله بالغ امره
اولاد :	۶ فرزند
مدت امامت:	۱۰ سال
زمان شهادت:	روز عاشورای سال ۶۱ هجری
مکان شهادت:	کربلا
سبب شهادت :	جنگ با لشکر یزید بن معاویه (علیهما اللعنة)
عمر:	۵۷ سال
مرقد شریف:	کربلا، واقع در کشور عراق
دوران عمر:	در چهار بخش: ۱. عصر رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله (حدود ۶/۵ سال) ۲. دوران ملازمت با پدر (حدود ۳۶ سال) ۳. دوران امامت برادرش امام حسن علیه‌السلام (حدود ۹ سال) ۴. دوران امامت (۱۱ سال)

Presented by Ziaraat.Com

• تاریخ بنای مرقد امام حسین علیه‌السلام

بنای مرقد امام حسین علیه‌السلام، تاریخی به درازای چهارده قرن دارد:

۶۱هـ.ق. نخستین کسانی که آرامگاه مبارك آن حضرت را ساختند، بنی‌اسد بودند که با راهنمایی امام سجّاد علیه‌السلام در روز ۱۲ محرم سال ۶۱هـ.ق پیکر پاك سیّد الشهدا و یارانش را به خاك سپردند.

۶۵هـ.ق. مختار بر مضجع امام علیه‌السلام، گنبدی از آجر و گچ ساخت و دو در برای آن قرار داد.

۱۳۲هـ.ق. ابوالعبّاس سفاح، در کنار مرقد امام علیه‌السلام بنای سرپوشیده‌ای دیگر دایر کرد.

۱۴۶هـ.ق. ابوجعفر منصور، این بنای سرپوشیده را ویران کرد.

۱۵۸هـ.ق. مهدی عباسی، آن را از نو بنا کرد.

۱۷۱هـ.ق. هارون الرشید، بنای مزبور و گنبد را ویران کرد و درخت سدری هم که در کنار آن بود، برید.

۱۹۳هـ.ق. امین، بنای حرم را از نو برپا کرد.

۲۳۶هـ.ق. متوکّل عباسی، مرقد امام علیه‌السلام را ویران کرد و زمین آن را شخم زد.

۲۴۷هـ.ق. منتصر عباسی، بنای حرم را بازسازی کرد، علویان و پیشاپیش همه، سیّد ابراهیم مُجاب به تدریج به زیارت امام و سکونت گزیدن در جوار مرقد امام روی آوردند.

۲۷۳هـ.ق. محمّد بن محمّد بن زید، رهبر قیام طبرستان، به تجدید بنا پرداخت.

۲۸۰هـ.ق. داعی علوی، گنبدی بر فراز قبر ساخت.

۳۶۷هـ.ق. عضد الدوله دیلمی، گنبدی با چهار رواق و ضریحی از عاج ساخت و برای شهر، برج و بارو بنا کرد.

۳۹۷هـ.ق. عمران بن شاهین، مسجدی به نام خود متّصل به رواق، بنا کرد.

۴۰۷هـ.ق. بر اثر سقوط دو شمع، حرم دراَتش سوخت، حسن بن سهل وزیر، آنرا بازسازی کرد.

۴۷۹هـ.ق. ملکشاه سلجوقی، دیوار پیرامون حرم را نوسازی کرد.

Presented by Ziaraat.Com

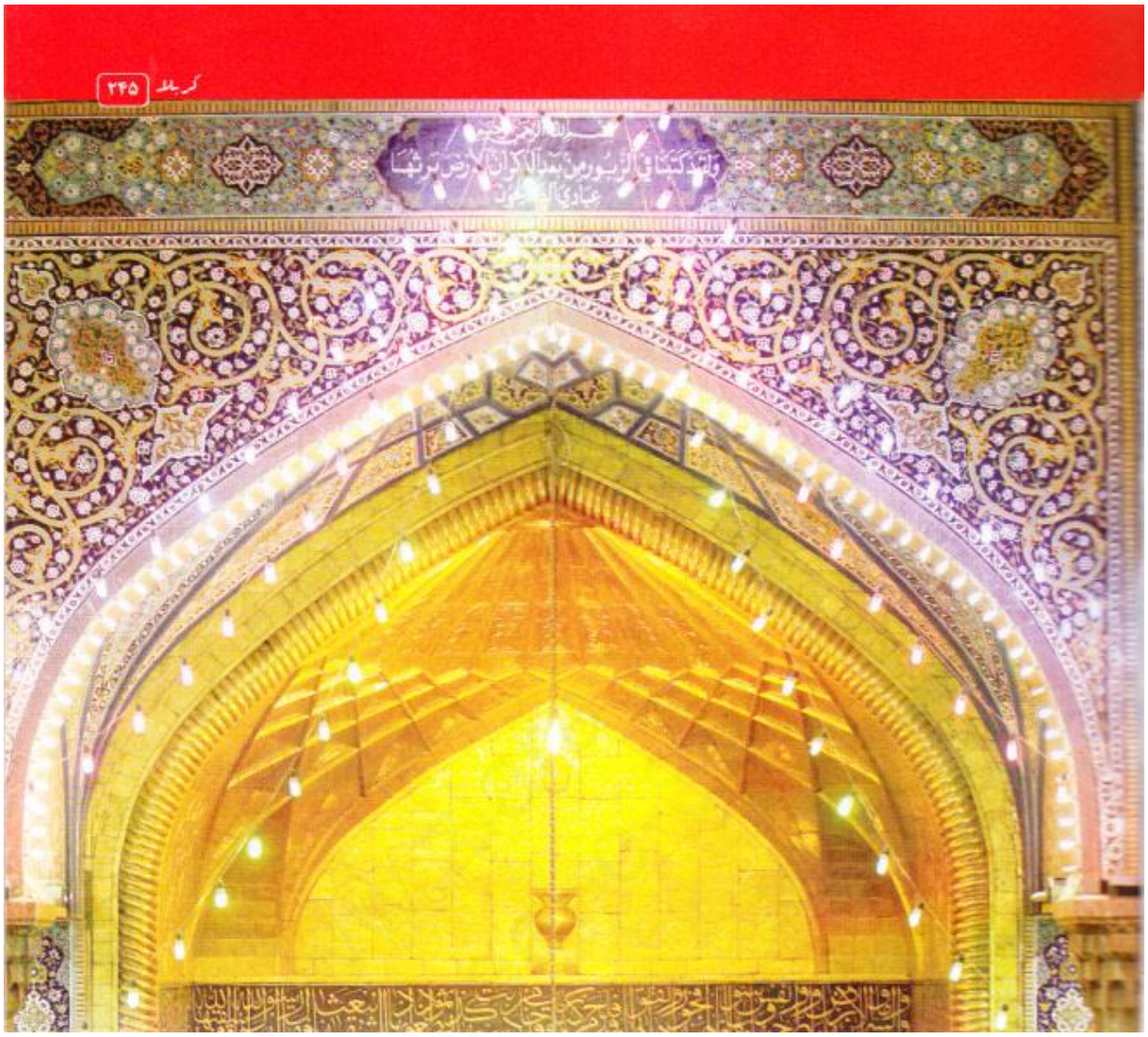

Presented by Ziaraat.Com

۶۲۰هـ.ق. الناصر الدین الله عباسی، ضریحی برای مرقد امام علیه السلام ساخت.

۷۶۷هـ.ق. سلطان اویس جدایری، گنبد داخلی را ساخت و صحنی بر گرد مضجع امام علیه السلام بنا کرد.

۷۸۶هـ.ق. سلطان احمد بن اویس، دو گلدسته طلا بنا کرد و صحن را توسعه داد.

۹۱۴هـ.ق. شاه اسماعیل صفوی، حاشیه‌های حرم را تذهیب کرد و ۱۲ چراغدان طلا، به حرم هدیه کرد.

۹۲۰هـ.ق. شاه اسماعیل صفوی، صندوقی از چوب ساج برای ضریح ساخت.

۹۳۲هـ.ق. شاه اسماعیل صفوی دوم، ضریح مشبک و زیبایی از نقره، به مرقد امام علیه السلام هدیه کرد.

۹۸۳هـ.ق. علی پاشا، ملقب به وندزاده، گنبد را نوسازی کرد.

۱۰۳۲هـ.ق. شاه عباس صفوی، ضریحی مسی ساخت و گنبد را کاشی‌کاری کرد.

۱۰۴۸هـ.ق. سلطان مراد چهارم (عثمانی)، دستور داد گنبد را از بیرون با گچ سفید کنند.

۱۱۳۵هـ.ق. همسر نادر شاه، اموال فراوانی را برای نوسازی گسترده در حرم امام علیه السلام، در اختیار گذاشت.

۱۱۵۵هـ.ق. نادرشاه افشار، بناهای موجود را تزیین کرد و هدیه‌های گرانبهایی به گنجینه هدیه کرد.

۱۲۱۱هـ.ق. آقا محمّد خان قاجار، دستور داد گنبد را به طلا آراستند.

۱۲۱۶هـ.ق. وهابی‌ها به کربلا یورش آوردند، ضریح و رواق را ویران کردند و اموال حرم را ربودند.

۱۲۲۷هـ.ق. فتحعلیشاه قاجار، دستور داد بنا را نوسازی و ورق‌های طلای روی گنبد را تعویض کنند.

۱۲۳۲هـ.ق. فتحعلیشاه قاجار، ضریح نقره‌ای ساخت و ایوان را طلاکاری کرد.

۱۲۵۰هـ.ق. فتحعلیشاه قاجار، گنبد و بارگاه را نوسازی کرد و گنبد حرم اباالفضل علیه السلام را نیز بر پا کرد.

۱۲۷۳هـ.ق. ناصرالدین شاه، گنبد و بخشی از طلاکاری آن را نوسازی کرد.

۱۴۱۸هـ.ق. با شروع انتفاضه، صدام گنبد مطهّر را به توپ بست و قسمتی از طلاکاری آن از بین رفت. جنایتکاران بعثی مردمی را که به حرم پناه آورده بودند، به گلوله بستند و حمام خون به راه انداختند؛ آثار گلوله‌ها بر روی سنگ‌های داخل حرم، هنوز نمایان است.

۱۴۲۸هـ.ق. بمنظور استفاده بیشتر از فضا ومحافظت زائران از سرما و گرما، صحن شریف اباعبدالله علیه السلام، با سبک جدید مسقّف گردید.

۱۴۳۱هـ.ق. گلدسته های حرم حضرت اباالفضل علیه السلام طلاکاری شد.

Presented by Ziaraat.Com

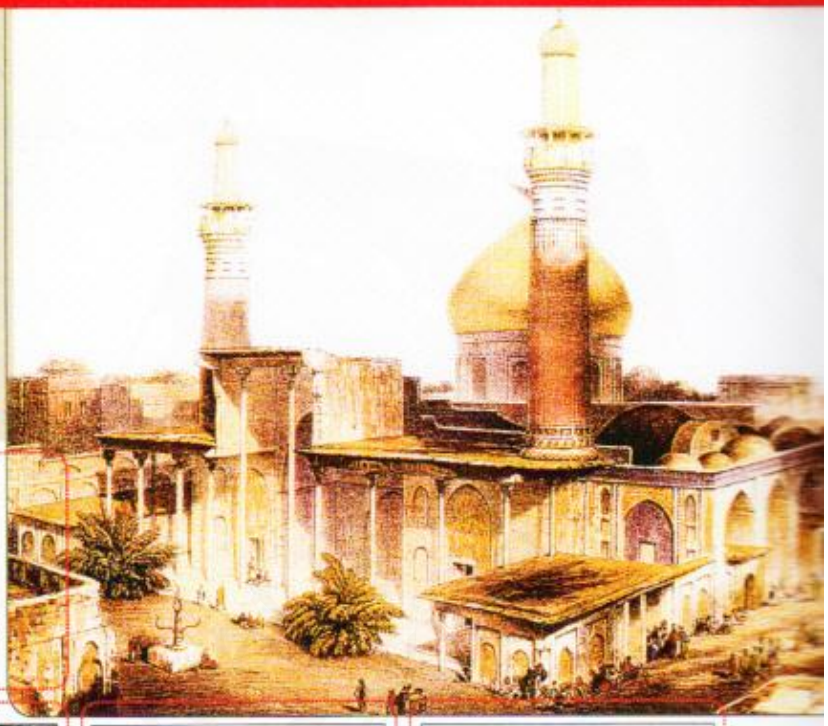

طرح نقاشی حرم مطهر امام حسین علیه‌السلام در سال ۱۸۵۰ میلادی اثر روبرت کلایف انگلیسی
منارة العبد در سمت راست تصویر در سال ۱۹۳۵ م تخریب شده است.

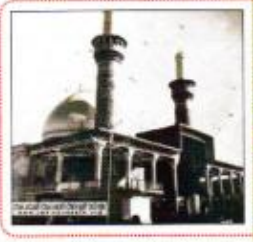

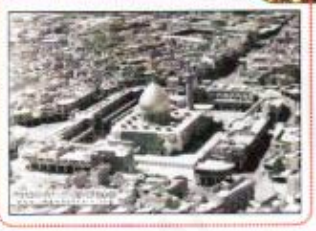

Presented by Ziaraat.Com

• هرکه دارد هوس کرب و بلا بسم الله

هرکه دارد سر همراهی ما بسم الله
هرکه دارد به سرش شور و نوا بسم الله

گرکه در سینه خود شوق زیارت داری
رود این قافله تا کرب و بلا بسم الله

هرکه را میل سوی قبله عشاق بود
می‌دهد عشق به آوای رسا بسم الله

کاروانی شده آماده ز عشاق حسین
گرکنون پای طلب هست ترا بسم الله

علقمه منتظر ماست چرا بنشستی
سوی آن چشمه پر شرم وحیا بسم الله

گرکه داری گهری، مشتریش هست حسین
می‌خرد سوز دل و اشک تورا بسم الله

زیر آن قبه دعای تو اجابت دارد
تا که نگذشته تو را وقت دعا بسم الله

ای «وفایی» تو اگر خیر دو دنیا طلبی
چهره بگذار به خاک شهدا بسم الله

• فضیلت زیارت امام حسین علیه‌السلام

- معادل حج و عمره و جهاد و بلکه بالاتر از این‌هاست که زبان قادر به بیان آن نیست.
- باعث مغفرت، آسان شدن حساب، بالا رفتن درجات، استجابت دعاها و موجب سلامتی، طول عمر، زیادشدن روزی و برطرف شدن غم و غصّه‌ها می‌شود و در نهایت، جان دادن را آسان و هول قبر را برطرف می‌کند.
- هر مالی که در راه زیارت آن حضرت خرج شود، برای هر واحدی از آن، هزار برابر بلکه ده هزار برابر، ثواب حساب می‌شود.
- زائر امام حسین علیه‌السلام هنگامی که به طرف ضریح آن حضرت می‌رود، ۴۰۰۰ فرشته از او استقبال می‌کنند و هنگام بازگشت هم، او را مشایعت می‌کنند.
- پیغمبران و اوصیایشان و ائمه معصومین علیهم‌السلام و ملائکه، همگی به زیارت امام حسین علیه‌السلام می‌آیند و برای زائران آن‌حضرت دعا می‌کنند و آنها را بشارت می‌دهند.
- خداوند، نظر رحمتش به زائرین امام حسین علیه‌السلام ، بیش از نظر رحمت به حاجیان در عرفات است.

Presented by Ziaraat.Com

ایّام مخصوص زیارت امام حسین علیه‌السلام

شب و روز جمعه ◄ روز دوشنبه هر هفته که روز مخصوص زیارتی امام حسن و امام حسین علیهما‌السلام است.
روزهای اوّل و وسط و آخر ماه‌های قمری ◄ روز عاشورا ◄ اوّل و نیمه ماه رجب ◄ سوّم شعبان (سالروز ولادت آن حضرت) ◄ شب نیمه شعبان[1]
در تمام روزهای ماه رمضان ◄ به ویژه در دهه آخر آن ماه ◄ شب‌های قدر ◄ عید فطر ◄ روز عرفه ◄ عید قربان ◄ روزمباهله (۲۴ ذی حجّه)

۱. کامل الزیارات، باب ۷۰ تا ۷۴، ص ۱۸۶ تا ۲۰۱ و بحارالانوار، ج ۹۸، باب ۱۲ تا ۱۴، ص ۸۵ تا ۱۰۴.

Presented by Ziaraat.Com

● ثواب پیاده رفتن به زیارت سیدالشهدا علیه‌السلام

آنچه در راه طلب خسته نگردد هرگز پای بر آبله و بادیه پیمای من است

زیارت سیّدالشهدا علیه‌السلام با پای پیاده، ثواب بسیار دارد و مورد تاکید پیشوایان دین است. امام صادق علیه‌السلام فرموده است:

«مَن خَرَجَ مِن مَنزِلِه یُریدُ زیارَةَ قبرِ الحُسَینِ بنِ علیٍ علیهما‌السلام إن کانَ ماشیاً کُتِبَت لَهُ بِکُلِّ خُطوَةٍ حَسَنَةٌ وَ مَحا عَنهُ سَیِّئَةً...»[1]

هرکس به قصد زیارت امام حسین علیه‌السلام، پیاده از خانه‌اش خارج شود، خداوند در مقابل هر گام، برای او حسنه‌ای می‌نویسد و گناهی از او می‌زداید.

معاویة بن وهب، از اصحاب امام صادق علیه‌السلام، می‌گوید: خدمت آن حضرت رسیدم. در مصلّای خود در خانه‌اش نشسته بود و پس از نماز، با خداوند راز و نیاز می‌کرد. از جمله (در دعا نسبت به زائران قبر حسین علیه‌السلام) می‌گفت: «خدایا زائران قبر حسین را بیامرز، اینان که در این راه، پول خرج می‌کنند، بدن‌های خود را، در این راه در معرض قرار می‌دهند... خدایا رحمت کن بر چهره‌هایی که آفتاب، رنگ آنها را تغییر داده، صورت‌هایی که متوجّه قبر اباعبدالله علیه‌السلام است، چشم‌هایی که در محبّت ما اشک می‌ریزد... خدایا این جان‌ها و بدن‌ها را به تو می‌سپارم، تا کنار حوض کوثر به هم برسیم... .»[2]

سنت زیارت پیاده، از زمان ائمه علیهم‌السلام تاکنون استمرار داشته و اجر بی‌شماری برای آن نقل شده است. فاضل دربندی می‌نویسد:

این پیاده بودن، یا به جهت فقر زائر است که نشان می‌دهد این زیارت، برخاسته از شوق و محبّت است، یا به جهت آن است که زائر، خود را در برابر سلطان اقلیم جوانمردی و خورشید سپهر عصمت و شهادت، کوچک می‌شمارد و در راه او، رنج سفر پیاده را بر خود هموار می‌کند و هر دو ارزشمند است.[3]

در عراق، از سالها پیش رسم بوده که هیئت‌ها، دسته‌ها و کاروان‌های کوچک یا بزرگ، در ایّام خاصّی، از بصره، بغداد و عمدتاً نجف، برای زیارت کربلا پیاده حرکت می‌کردند. این پیاده‌روی به ویژه در ایام زیارتی خاص، مثل نیمه شعبان، اوّل رجب، ایّام عاشورا و اربعین بیشتر و پُرشکوهتر است و اغلب، راه کنار ساحل فرات را انتخاب می‌کنند که از نجف تا کربلا حدود ۸۰ کیلومتر

است و چند روز طول می‌کشد. در این کاروان‌های زیارتی پیاده، علمای بزرگی همچون میرزای نایینی، آیة الله کمپانی و سیدمحسن امین شرکت می‌کردند. در این مسیر، دیدار با عشایر و فعالیت‌های تبلیغی انجام می‌گرفت و مرثیه‌خوانی هم برگزار می‌شد.

در ایّام حکومت بعثی‌ها، این پیاده‌روی‌های پر شکوه، آن هم از طریق جاده غیررسمی کنار فرات، رنگ مبارزه و مخالفت با رژیم عراق هم به خود گرفت و یک بار هم در ایام اربعین حسینی، در سال ۱۳۹۷ هـ. ق. به درگیری‌های سخت میان نیروهای بعثی با انقلابیون شیعه و کاروان‌های زیارتی در طول راه و در حرم ابا عبدالله الحسین علیه‌السلام انجامید و کشته‌ها و مجروحان بسیاری داد و به «اربعین خونین» معروف شد.

تلخیص از سایت تبیان، گروه دین و اندیشه تبیان، هدهدی

۱. بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۲۸.
۲. همان، ص ۵۲.
۳. اسرار الشهادة، فاضل دربندی، ص ۱۳۶ (چاپ سنگی).

Presented by Ziaraat.Com

● انتفاضه شعبانیه (کشتار شیعیان به دست صدّام و منافقین)

انتفاضه شـعبانیه مردم عراق، در سـال ۱۹۹۱ (۱۳۷۰هـ.ش)، چند روز پس از شکسـت رژیم صدام در جنگ کویت آغاز شـد. ملّت عراق در کردستان و جنوب این کشور، اقدام به قیام بر علیه رژیم مرکزی صدام کردند. شیعیان به سـرعت اسـتان‌های عراق را یکی پس از دیگری به تصرّف خود در آوردند و برخی شـهرها از قبیل کرکوک نیز به دست مردم افتاد و رژیم بعث در آستانه سقوط قرار گرفت.

سیاسـتمداران آمریکا که از به قدرت رسیدن شیعیان نگران بودند، به رژیم صدام اجازه دادند تا از بالگردهایش در مناطق پرواز ممنوع استفاده کند. این مسئله به مثابه چراغ سبزی برای سرکوبی گسترده شیعیان بود.

ارتش صدام به سرعت بالگردها را به کمک تانک‌های خود آورد و از زمین و هوا شـیعیان را سـرکوب کرد. منافقین نیز به کمک صدام آمدند و تعداد زیادی از مردم توسّط منافقین قتل‌عام شدند.

در انتفاضه شعبانیه، ده‌ها هزار شیعه در بیابان‌ها، شهرها و زندان‌های عراق به شهادت رسیدند.

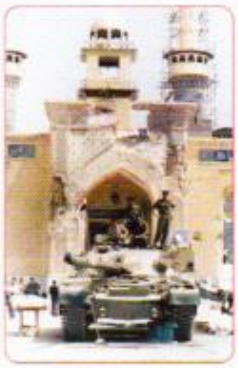

پس از سـرکوب قیام انتفاضه، که بخش اعظم آن با جنایت‌های منافقین صـورت گرفته بود، صدام از سـرکرده منافقین، به عنوان نجات‌دهنده خود یاد کرد و از آن زمان تا هنگام سقوط خود، ماهانه مبالغی را به این سازمان تروریستی کمک می‌کرد.

۱۷ شعبان، روز آغاز انتفاضه، به عنوان روز "**مقاومت**" در عراق انتخاب شد.

باب القبله حرم حضرت ابوالفضل (ع)
ارتش مزدور صدام، پس از تخریب حرم و کشتار شیعیان، عکس یادگاری می گیرند.

Presented by Ziaraat.Com

باب القبله

■ قال رَسُول الله ﷺ :

مَثَلُ أهلِ بَیتی کَسَفینَةِ نُوح مَن رَکِبَها نَجی وَ مَن تَخَلَّفَ عَنها غَرِقَ

اهل‌بیت من همانند کشتی نوح‌اند، آن که بر کشتی سوار شد نجات یافت و آن که تخلف ورزید، غرق شد.

■ قال رَسُول الله ﷺ :

إنَّ الحُسَینَ مصباحُ الهُدی وَ سَفینَةُ النَّجاة

محبوب خدا، اسوه ی تابان حیات
خورشید رسل، بهار فصل صلوات
فرمود به امت که حسین بن علی
مصباح هدایت است و کشتی نجات

Presented by Ziaraat.Com

• باب السّدره

در شـرح شافیه، از کتاب تسلیة المجالس، از یحیی بن مغیرة رازی نقل شده است:

من نزد حریز بن عبدالحمید بودم که شـخصی از اهل عراق وارد شد. حریز پرسید: از عراق چه خبر؟

گفت: هارون الرشید امر کرد به قطع درخت سدره که در زمین کربلا بود.

حریز گفت: الله اکبر، حدیثی از پیامبرﷺ به ما رسیده که پیامبر سه بار فرمود:

لعن الله قاطع السدرة

و ما تاکنون معنایش را نفهمیده بودیم.

مخفی نماند که درخت سدر، علامت قبر مقدّس حضرت سیّد الشهداء ؑ بوده که در باب السدّرة صحن مقدّس حضرت سیّد الشهداء ؑ قرارداشته است. مقصود هارون این بود که کسی قبر آن بزرگوار را نیابد و به زیارت آن حضرت نرود.

منتخب التواریخ، محمّد هاشم خراسانی، ص ۵۰۳

Presented by Ziaraat.Com

زمین کربلا و زمین کعبه

■ عَن أبی عَبدالله علیه السلام قالَ:

إنَّ أرضَ الکعبَـة قالَـت: مَن مثلی و قد بُنِیَ بیتُ الله علی ظَهـری یأتینی النّاسُ من کُلِّ فجٍّ عمیق وجُعلـتُ حرمَ‌الله وأمنـه. فأوحی اللهُ إلیها أن کُفّی وقَرّی ما فضلَ ما فُضلت به فیما أعطیتُ أرضَ کربلاء إلاّ بمنزلة الإبرة غُرست فی‌البحر فحملت من ماء البحر و لولا تُربَةُ کربلاء ما فضّلتک ولولا مَن تضمّنَهُ أرضُ کربلاء ما خلقتُک وخلقتُ البیت الّذی به افتخرت فقرّی واستقرّی وکُونی ذنباً مُتواضعاً ذلیلاً مُهیناً غیرَ مُستنکف ولامُستکبرلارض کربلاء وإلاّ سخطتُ بک وهویتُ بک فی نار جهنّم.

امام صادق علیه السلام فرمود:

■ زمین کعبه گفت: کیست مثل من و حال آن که خانه خدا، بر پشت من ساخته شده است که مردم از اطراف عالم به سوی من می‌آیند و حرم خدا و محل امن او هستم. خداوند به او وحی فرمود: ساکت شو و آرام بگیر، فضلی که تو داری در مقابل سرزمین کربلا فضلی نیست مگر به اندازه رطوبت سر سوزنی که در دریا فرو برند. و اگر تربت کربلا نبود، تو را فضیلت نمی‌دادم و اگر کسی که زمین کربلا او را در بر می‌گیرد، نبود، اصلاً نه تو را می‌آفریدم و نه آن خانه‌ای که به آن فخر کردی. پس آرام بگیر و در مقابل کربلا متواضع و ذلیل باش و در برابرش تکبر مکن و گرنه تو را در آتش می‌افکنم.

□ بحارالانوار، ج ۱۰۱، ص ۱۰۶؛ به نقل از کامل الزیارات، ص ۲۶۷

برو بو کن زمین کربلا را — کز آن جا بشنوی بوی خدا را
مگر ای کربلا خاک بهشتی — که خاکی مشک‌بو، عنبر سرشتی
اگر خاکی به معجز کیمیایی — بهشتی کعبه‌یی عرش خدایی
زمین کعبه هم چون کربلا نیست — که او آغشته با خون خدا نیست
اگر خاک تو را دستی ببیزد — به جای خاک، اشک و خون بریزد

□ سیّد محمد علی ریاضی یزدی

Presented by Ziaraat.Com

علاّمه بحرالعلوم نیز محتوای روایت را این چنین به نظم آورده:

وَ مِن حَدیثِ کَربَلا وَ الکَعبَه لِکَربَلا بانَ عُلُوُّ الرُّتبَه

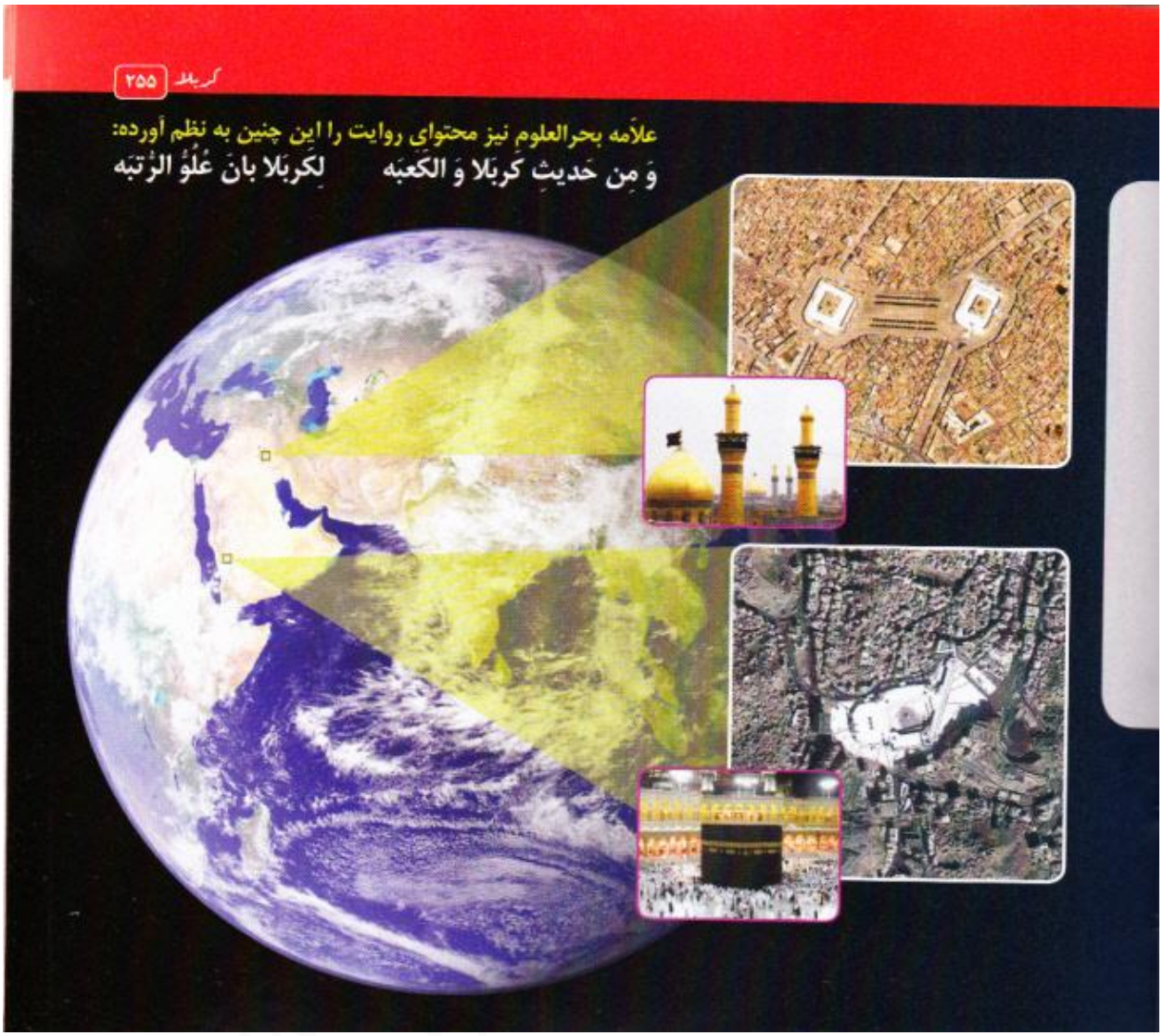

Presented by Ziaraat.Com

• کربلا و فرات - کعبه و زمزم

صفوان جمال می‌گوید از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود:
خداوند تبارک و تعالی برخی از سرزمین‌ها را بر بعضی دیگر برتری داد؛ پاره‌ای تفاخر و تکبّر کردند و تعدّی از آنها ستم و تعدّی نمودند از این رو مورد عقاب الهی قرار گرفتند؛ چرا که فروتنی در برابر خداوند را رها کرده بودند. تا آنجا که خداوند مشرکین را بر کعبه مسلّط نمود و آب شوری را به زمزم وارد کرد که طعمش از بین رفت.
ولی زمین کربلا و آب فرات ، اوّلین زمین و اوّلین آبی هستند که خداوند آنها را تقدیس کرد و به آنها برکت داد. سپس به کربلا فرمود :
از آنچه خداوند به تو برتری داده سخن بگو ، مگر نه این است که زمین‌ها و آب‌ها بعضی بر بعضی دیگر تفاخر کردند؟
زمین کربلا عرضه داشت:

أنا أرضُ الله المُقدّسة المُباركة. اَلشِّفاءُ فی تُربتی و مائی ولاتفخر، بل خاضعةً ذلیلةً لمن فعل بی ولاتفخر علی من دُونی، بل شُکراً لله.

من زمین خدا هستم که مرا مقدّس و مبارک آفرید شفا را در تربت و آب من قرار داد اما تفاخر نمی‌کنم بلکه در مقابل آن کس که این فضیلت را به من داده فروتن و ذلیل هستم. و بر زمین‌های دیگر هم برتری جویی ندارم. بلکه خدا را شاکر و سپاسگزارم.
پس خداوند سرزمین کربلا را گرامی داشت و بر تواضع آن افزود و بواسطه امام حسین علیه السلام و یارانش از آن سرزمین تشکّر کرد.
سپس امام صادق علیه السلام فرمود:

من تواضع لله رفعهُ اللهُ و من تکبّر وضعهُ اللهُ تعالی

کسی که برای خدا فروتنی کند، حق تعالی او را بالا می برد
و کسی که تکبّر کند، خداوند او را به زمین می زند.

ترجمه کامل الزیارات، ص ۸۲۱

Presented by Ziaraat.Com

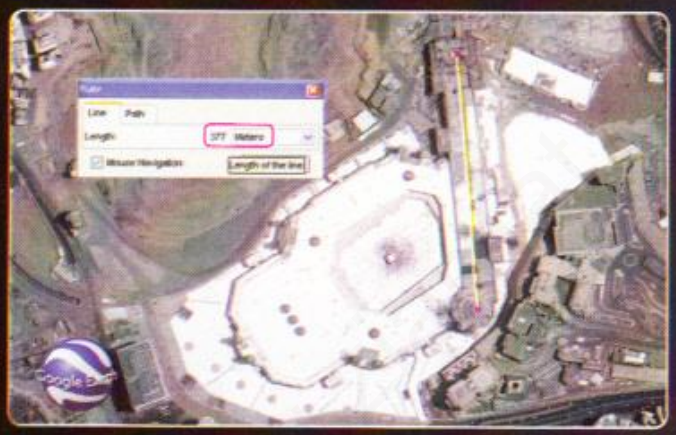

فاصله بین الحرمین در کربلا و بین صفا و مروه در مکّه

فاصله بین کوه صفا و کوه مروه (محل سعی حاجیان) **در کنار مسجدالحرام، هم اندازه است با فاصله ضریح و مرقد شریف اباعبدالله الحسین** ﷺ **و ضریح و قبر مطهّر حضرت ابوالفضل** ﷺ **(حدود ۳۷۷ متر)**

دور حرم دویده‌ام، صفا و مروه دیده‌ام
هیچ کجا برای من، کرب و بلا نمی‌شود

دانی که چرا مُهر جبین خاک حسین است
چون قبله دل پیکرصد چاک حسین است

دانی که چرا کعبه جان، نام حسین است
چون عشق وصفا مست می جام حسین است

دانی که چرا تار خدا خون حسین است
چون عالم و آدم همه مجنون حسین است

دانی که چرا آب فرات است گل آلود
شرمنده ز لعل لب عطشان حسین است

Presented by Ziaraat.Com

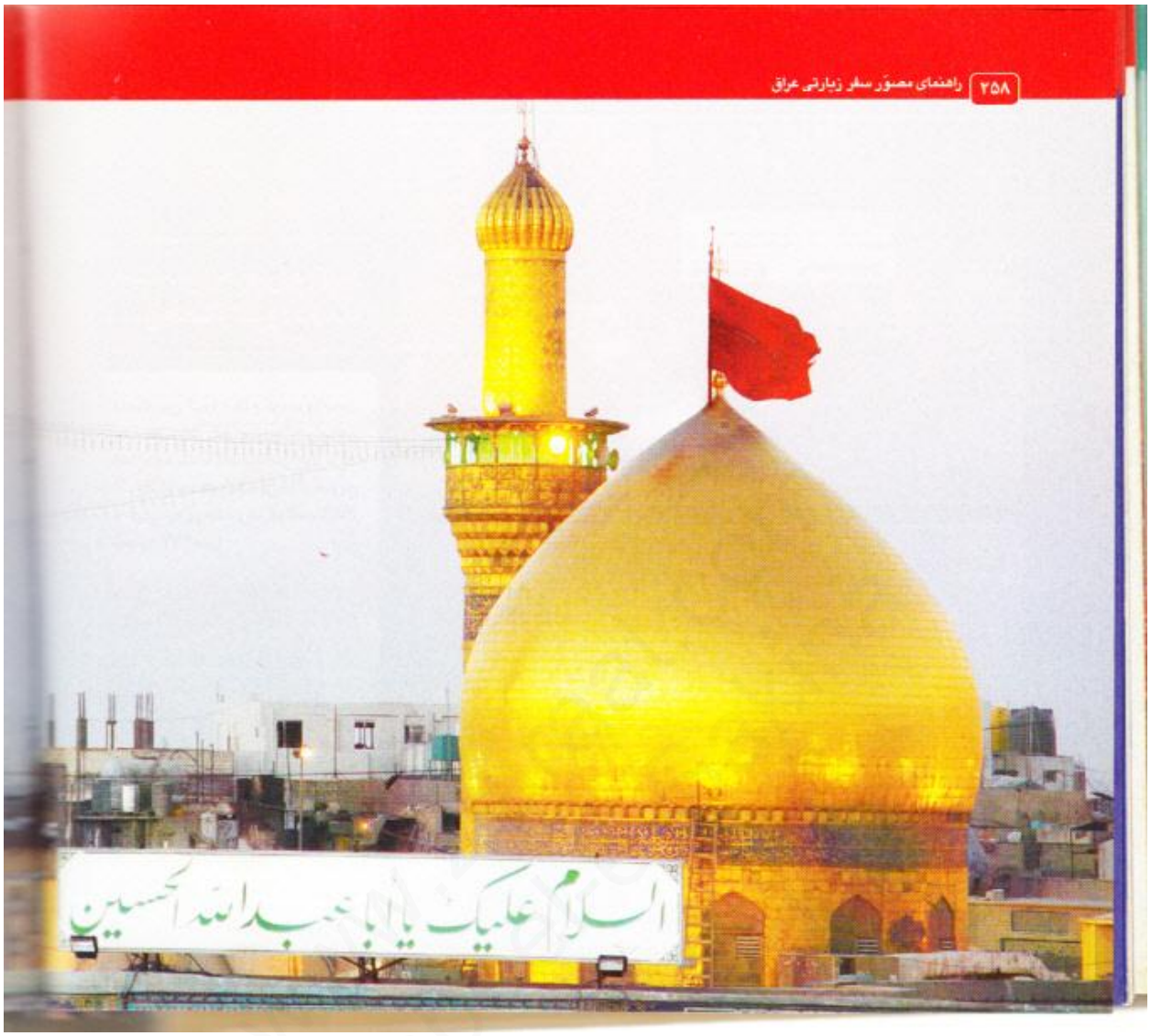

Presented by Ziaraat.Com

• حسینم واحسینا

غریبم واغریبم واغریبا حسینم واحسینم واحسینا
شهیدم واشهیدم واشهیدا حسینم واحسینم واحسینا
اگر کشتند چرا رأست بریدند حسینم واحسینم واحسینا
زکینه برنوك نیزه نمودند حسینم واحسینم واحسینا
اگر کشتند چرا خاکت نکردند حسینم واحسینم واحسینا
کفن بر جسم صد چاکت نکردند حسینم واحسینم واحسینا
اگر کشتند چرا آبت ندادند حسینم واحسینم واحسینا
چرا زان آب نایابت ندادند حسینم واحسینم واحسینا
مگر تو همسفر با ما نبودی حسینم واحسینم واحسینا
چرا تو بر سر نی جا نمودی حسینم واحسینم واحسینا
حسین جان تو سلیمان زمانی حسینم واحسینم واحسینا
چرا انگشت و انگشتر نداری حسینم واحسینم واحسینا
به کهنه پیرهن کردی قناعت حسینم واحسینم واحسینا
چرا آن پیرهن در تن نداری حسینم واحسینم واحسینا
به سوی خواهرت کردی عنایت حسینم واحسینم واحسینا
عزیز فاطمه جانم فدایت حسینم واحسینم واحسینا
الهی خواهرت زینب بمیرد حسینم واحسینم واحسینا
نباشد بعد تو ماتم بگیرد حسینم واحسینم واحسینا
عزیز فاطمه بر پیکر تو حسینم واحسینم واحسینا
نگه کن اوفتاده دختر تو حسینم واحسینم واحسینا
ألا أبلغ طغاة الدّهر أنّا حسینم واحسینم واحسینا
فلا وَالله لا نَنسی حُسَینا حسینم واحسینم واحسینا
ورغم الحزن و الالام فینا حسینم واحسینم واحسینا
فلا قرّت عیون الشامتینا حسینم واحسینم واحسینا

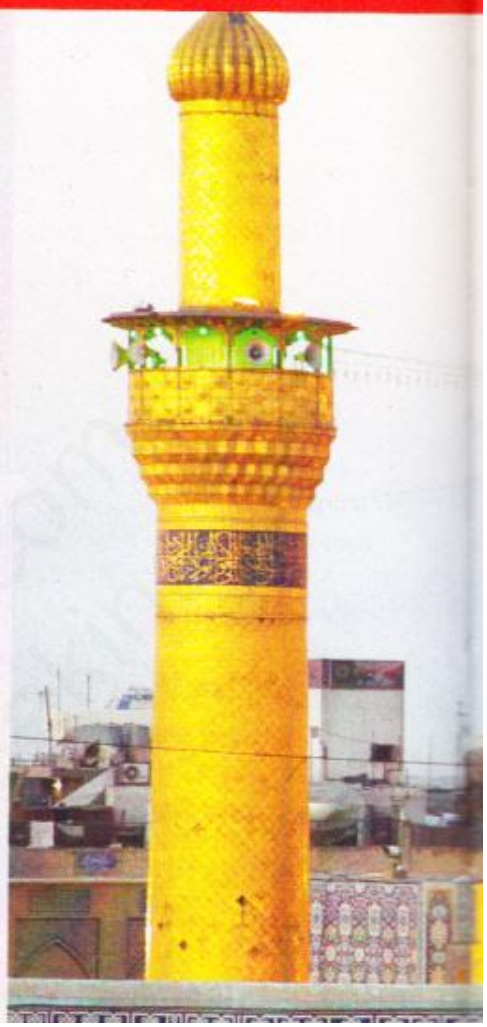

Presented by Ziaraat.Com

■ عن أبی عبدالله علیه السلام قال سمعته یقول فی البومة قال: هل أحدٌ منکم رآها بالنهار؟
قیل له: لاتکادُ تظهرُ بالنهار و لا تظهرُ إلاّ لیلاً.
قال: أمّا إنها لم تزل تأوی العُمران أبداً فلمّا أن قُتل الحُسینُ علیه السلام آلتْ علی نفسها أن لاتأوی العُمران أبداً ولاتأوی إلاالخراب فلاتزل نهارُها صائمةً حزینة حتّی یُجنّها اللیلُ فإذا جنّها اللیلُ فلا تزل ترنّم علی الحُسین حتّی تُصبح.

■ حسین بن ابی غُندَر می‌گوید: از امام صادق علیه السلام شنیدم که در مورد جغد می‌گفت: آیا کسی از شما آن را در روز دیده است؟
گفتند: در روز ظاهر نمی‌شود و جز در شب نمی‌توان آن را دید؟
فرمود: جغد همیشه در آبادی بود، اما پس از آنکه امام حسین علیه السلام به شهادت رسید، بر خودش واجب کرد که دیگر در آبادی نماند و جز در خرابه مسکن نگزیند. پس همیشه در روز روزه‌دار است تا شب و چون شب فرا رسد، تا صبح برحسین علیه السلام نوحه‌گری می‌کند.

□ ترجمه کامل الزیارات، ص۳۱۷

ذاکر

به جغدی بلبلی گفتا تو در ویرانه جا داری / من اندر بوستان بر شاخه سرو آشیان دارم
بیا بگذر از این ویران بیا با من سوی بستان / ببین چندین هزاران سرو و کاج و ارغوان دارم
جوابش داد ای بلبل تو را ارزانی آن گلشن / مرا این بس که در ویرانه مأوا و مکان دارم
اگر ویرانه بد بودی چرا پس دختر زهرا / به ویران می‌نشستی کز غمش آتش به جان دارم
نخواهد شد فراموشم سر بی معجر زینب / که در هر لحظه صد باره از این غم الامان دارم
گذشتم از گُل احمر پس از داغ علی اکبر / به دل داغ غم ناکامی آن نوجوان دارم
تو شادی با عروسان گلستان داری ای بلبل / من از دامادی قاسم دو چشم خون فشان دارم

Presented by Ziaraat.Com

● نفرین کبوتران بر قاتلان امام حسین علیه‌السلام

داود بن فرقد می‌گوید: در خانه امام صادق علیه‌السلام نشسته بودم، چشمم به کبوتری افتاد که مشغول خواندن بود و زیاد می‌خواند. امام به من نگاهی کرد و فرمود: ای داود! آیا می‌دانی که این پرنده چه می‌گوید؟ عرض کردم: فدایت شوم، نمی‌دانم. قال علیه‌السلام: **تدعو علی قتلة الحسین بن علی** علیهما‌السلام **فاتخذوه فی منازلکم**. فرمود: قاتلان حسین بن علی علیهما‌السلام را نفرین می‌کند، او را در منازلتان نگهداری کنید.

ترجمه کامل الزیارات، ص ۳۱۵

Presented by Ziaraat.Com

• حائرحسینی

متوکّل، در سال ۲۳۶ هـ‍ق امر کرد که روضه مقدّسه حضرت سیّد الشهداء علیه‌السلام را با زمین هموار کردند و برای زراعت آب به آن بستند؛ اما هرچه سعی کردند، آب به قبر مقدّس جاری نشد و آب‌ها به روی هم بر می‌گشتند؛ امر کرد که گاو ببندند و شخم کنند، گاوها نیز قدم از قدم برنداشتند برخی گفته‌اند که چون این مطلب سبب حیرت خلایق شد، این زمین را «حائر»[1] نامیدند.

متوکّل به امر پسرش، منتصر، در ۴ شوال سال ۲۴۷ کشته شد و منتصر نیز چون دستش به خون پدرش آلوده شده بود، عمرش خیلی کوتاه شد و بعد از شش ماه و یك روز خلافت، در سن ۲۶ سالگی از دنیا رفت.[2]

بحثی که در این جا مطرح است این است که چه مقدار از اطراف قبر مطهّر امام حسین علیه‌السلام، حائر محسوب می‌شود و آن مکانی که آن همه روایات در فضیلت آن و استجابت دعا در آن، در فصل فضیلت زیارت ذکرشد، کدام است و چه مقدار مساحت دارد؟

مرحوم علاّمه مجلسی، اقوال متعدّدی را از علما در این رابطه نقل کرده است و آنچه در نظر شریف خود ایشان تقویت دارد، این است که مراد از حائر، آن مقدار از مساحتی است که دیوارهای صحن، آن را احاطه‌کرده است؛ در نتیجه خود صحن از همه اطراف و ساختمان‌هایی که به قبّه شریفه متّصل است و همچنین مسجدی که در پشت آن قبّه قرار دارد، جزء حائر محسوب می‌شوند. آنچه مشهور میان اهالی کربلاست واز گذشتگان، به آنها به ارث رسیده و همچنین ظاهر کلمات اکثر اصحاب، همین است.

مرحوم صاحب جواهر نیز در تفسیر حائر، همین معنا را انتخاب کرده است، هرچند احتیاط آن است که صحن مطهّر را جزء حائر ندانند و به حرم مطهّر و رواق‌ها و مسجد بالاسر قناعت کنند، به خصوص این که در گذشته حرم تا این حدّ توسعه نداشته است.[3]

۱. «حائر» در لغت از «حَیْر» است به معنی گودالی که آب در آن جمع می‌شود نه از «حَوْر» به معنی حیرت. «حائر» به مکانی گفته می‌شود که آب در آن جا جمع شود و دوران پیدا کند. «مفاتیح نوین» به نقل از صحاح اللغه و مصباح المنیر.

۲. منتخب التواریخ، ص ۵۰۸

۳. مفاتیح نوین، ص ۴۳۸ و ۴۳۹

Presented by Ziaraat.Com

امیرالمؤمنین علیه‌السلام و کربلا

هرثمة بن سلیم می‌گوید: در سفر شام همراه امیرالمؤمنین علیه‌السلام به سرزمین کربلا رسیدیم، نماز به جماعت خوانده شد، پس از نماز امام علیه‌السلام مقداری از خاک کربلا را بویید و فرمود: «**واهاً لک یا تُرْبَة، لَیُحْشَرَنَّ منک قومٌ یدْخُلونَ الجَنَّة بغیرِ حساب**» (آه ای زمین کربلا، مردانی از تو روز محشر می‌آیند که بدون حسابرسی وارد بهشت می‌گردند).

پس از جنگ صفّین، این خبر غیبی امام را با شگفتی به همسرم «جرداء» رساندم، و او گفت: امیرالمؤمنین علیه‌السلام جز سخن حق نمی‌گوید.

روزگار سپری شد، تا لشکرهای ابن زیاد به سوی کربلا می‌رفت من هم با آنان به کربلا رسیدم که سخن امیرالمؤمنین علیه‌السلام به یادم آمد. فوراً خود را به امام حسین علیه‌السلام رسانده، و خبر غیبی امیرالمؤمنین علیه‌السلام را به امام گفتم؛ امام فرمود: به یاری ما آمدی یا جنگ با ما؟ گفتم هیچ کدام، فرمود: پس دور شو، زیرا هرکس کشته شدن ما را بنگرد و ما را یاری ندهد، در جهنّم خواهد بود.

■ شرح ابن ابی الحدید، ج۳، ص ۹۶۱.

Presented by Ziaraat.Com

آیا مسافر می تواند در حرم امام حسین علیه السلام، نمازش را، تمام بخواند؟

اقوال فقهای معاصر نسبت به تمام خواندن یا قصر خواندن نماز در محدوده حائر حسینی علیه السلام مختلف است ، از جمله:

مسافر در این جا هم، باید نمازش را قصربخواند.
آیة الله العظمی شبیری زنجانی

تخییر در اطراف ضریح مقدس (حائر) و احتیاط واجب دورتر از اطراف ضریح قصر است.
آیة الله العظمی گلپایگانی، آیة الله العظمی صافی

تخییر در محدوده حرم .
آیة الله العظمی خوئی، آیة الله العظمی بهجت،
آیة الله العظمی مکارم، آیة الله العظمی تبریزی

تخییر در حرم تا شعاع ۱۱/۵ متر از قبر مقدّس.
آیة الله العظمی سیستانی

تخییر در تمام روضه. آیة الله العظمی اراکی

تخییر در حرم و رواق‌ها، بلکه در مسجد متّصل به حرم.
امام خمینی، آیة الله خامنه‌ای، آیة الله العظمی فاضل

توضیح المسائل مراجع، انتشارات اسلامی جامعه مدرسین، ج ۱، ص ۷۲۸، مسأله ۱۳۵۶

زائران محترم به فتوای مرجع تقلیدشان در مورد اماکن تخییر مراجعه کنند؛
اما مسافرانی که می‌خواهند عمل به احتیاط کنند، نمازشان را قصر بخوانند؛ چرا که:

تمام خواندن نماز، افضل است
اما قصر خواندن، موافق احتیاط

دلیل مطلب:
اگر مسافر نمازش را در اماکن تخییر، قصر بخواند، به فتوای همه فقها عمل شده است، زیرا برخی از فقها قصر را واجب می‌دانند و قائلان به تخییر هم ، قصر را جایز می‌دانند.
ولی اگر تمام بخواند، طبق فتوای بعضی از فقهاء نماز باطل است، از این رو قصر موافق احتیاط است چون موافق نظر تمام فقهاء است.

Presented by Ziaraat.Com

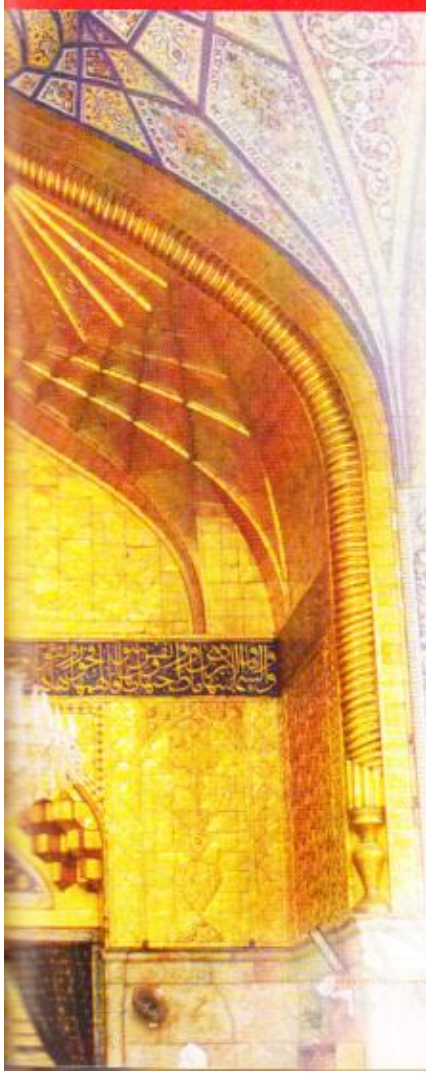

اذن دخول حرم مطهّر حضرت سیدالشّهدا علیه‌السلام

اَللّٰهُ اَکبَرُ کَبیراً، وَالحَمدُ للّٰهِ کَثیراً،
وَسُبحانَ اللّٰهِ بُکرَةً وَاَصیلاً،
اَلحَمدُ للّٰهِ الَّذی هَدانا لِهذا
وَما کُنّا لِنَهتَدِیَ لَولا اَن هَدانَا اللّٰهُ،
لَقَد جاءَت رُسُلُ رَبِّنا بِالحَقِ

■ سپس بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا رَسولَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا نَبِیَّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا خاتَمَ النَّبِیّینَ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا سَیِّدَ المُرسَلینَ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا حَبیبَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا اَمیرَ المُؤمِنینَ،

Presented by Ziaraat.Com

• آداب زیارت حضرت سیدالشهدا علیه‌السلام

- سه روز قبل از حرکت روزه بگیر؛
- در روز سوم غسل کن؛
- خانواده خود را جمع کن و این دعا را بخوان:

اَللّهُمَّ اِنّی اَستَودِعُكَ اَلیَومَ نَفسی وَاَهلی وَمالی وَوَلَدی وَكُلَّ مَن كانَ مِنّی بِسَبیلٍ، اَلشّاهِدَ مِنهُم وَالغائِبَ، اَللّهُمَّ اِحفَظنا بِحِفظِكَ بِحِفظِ الإیمانِ وَاحفَظ عَلَینا، اَللّهُمَّ اجعَلنا فی حِرزِكَ وَلا تَسلُبنا نِعمَتَكَ وَلا تُغَیِّر ما بِنا مِن نِعمَةٍ وَعافِیَةٍ، وَزِدنا مِن فَضلِكَ اِنّا اِلَیكَ راغِبونَ

- آن‌گاه ازمنزل خود بیرون بیا و با حالت خشوع، این ذکر را بسیار تکرار کن:

لا اِلهَ اِلاَّ اللّهُ وَاللّهُ اَكبَرُ وَالحَمدُ لِلّهِ

- و باحمد و ثنای الهی و صلوات به آرامی و وقار راه بیفت.
- با همان گرد و غبار راه و حالت ژولیده، باحزن و اندوه وگرسنه وتشنه، حضرت را زیارت کن و حاجات خود را که طلب‌کردی، برگرد و آن‌جا را موطن خود قرار مده.
- خوراکت در این سفر، نان با شیر یا ماست باشد وتوشه‌ات از غذاهای لذیذ مانند بریانی وحلوا نباشد.
- با تواضع و فروتنی و با خشوع، مانند بندگان این راه را طی کن.[1]
- اگر در بین راه، زوّار پیاده را دیدی که وامانده وخسته شده‌اند، کمکشان کن و به آنان بی‌اعتنا مباش.
- زائرکربلا مانند حج‌گزار است، پس همانند حاجیان، آداب نگه دار،[2] یعنی همسفر خوبی برای همراهانت باش.
- کم سخن بگو و زیاد یاد خدا کن.
- جامه پاکیزه بپوش و پیش از ورود به حائر، غسل کن.
- با خشوع و رقت قلب وارد شو.
- بسیار نماز بخوان و زیاد صلوات بفرست.
- از آنچه که سزاوار زائر کربلا نیست، پرهیزکن؛ دیده خود از حرام بپوشان و هرچه خدا تو را از آن نهی کرده، ترک‌کن؛ نزاع و دشمنی مکن و قسم نخور.
- اگر این آداب را رعایت کردی، ثواب حج و عمره برای تو ثبت می‌شود.
- به نینوا که رسیدی، بار خود را در آن‌جا بگذار و در مدّتی که در آن‌جا هستی گوشت نخور، بدنت را روغن‌مالی نکن وسرمه نکش.
- به آب فرات که رسیدی، ۱۰۰ مرتبه اللهُ اَکبَرُ و ۱۰۰ مرتبه لا الهَ الاّ اللهُ بگو و ۱۰۰ مرتبه هم صلوات بفرست.
- با آب فرات غسل کن.[3]

Presented by Ziaraat.Com

- و بعد از غسل این دعا را بخوان:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ نُوراً وَطَهُوراً وَحِرْزاً وَشِفاءً مِنْ كُلِّ داءٍ وَسُقْمٍ وَآفَةٍ وَعاهَةٍ، اَللّٰهُمَّ طَهِّرْ بِهِ قَلْبِي وَاشْرَحْ بِهِ صَدْرِي وَسَهِّلْ لِي بِهِ اَمْرِي

- برای وارد شدن به حائر حسینی از در شرقی وارد شو.
- نزد سر آن حضرت، ۱۰۰۰ مرتبه تسبیح حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام بگو.
- و نزد پای آن حضرت، ۱۰۰۰ مرتبه تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام بگو.
- سعی کن نمازهای واجب و مستحب را نزد قبر امام حسین علیه السلام به جای آوری زیرا که نماز نزد قبر آن حضرت مقبول است.
- ابن قولویه از امام باقر علیه السلام روایت کرده است که فرمود: هرگاه حاجتی داشتی، نزد قبر امام حسین علیه السلام برو ۴ رکعت نماز بخوان و حاجت خود را بطلب. نماز فریضه نزد آن حضرت برابر است با حج و نماز نافله برابر با عمره.
- از جمله اعمال در حرم امام حسین علیه السلام صلوات فرستادن بر آن حضرت است.
- پشت سر آن حضرت نزد کتف می‌ایستی و بر پیغمبر و آل و بر حسین علیه السلام صلوات می‌فرستی.

۱. از امام صادق علیه السلام نقل شده است که هر کس پیاده به زیارت امام حسین علیه السلام برود، خداوند به تعداد هر قدمی که برمی‌دارد، هزار حسنه برایش می‌نویسد و هزار گناه از او محو می‌کند و هزار درجه در بهشت او را بالا می‌برد.

۲. این آداب، برگرفته از روایتی است که محمّد بن مسلم از امام محمّد باقر علیه السلام نقل کرده است.

۳. از امام صادق علیه السلام نقل شده: هر کس با آب فرات غسل کند و به زیارت امام حسین علیه السلام برود، از گناهان پاک می‌شود، مانند روزی که از مادر متولد شده، گرچه گناهانش کبیره باشد.

۴. طبق روایتی، ابوسعید مدائنی از امام صادق علیه السلام پرسید: تسبیح علی و فاطمه را به من بیاموز. امام فرمود: ای ابوسعید تسبیح علی علیه السلام این است:

سُبْحانَ الَّذی لا تَنْفَدُ خَزائِنُهُ، سُبْحانَ الَّذی لا تَبِیدُ مَعالِمُهُ، سُبْحانَ الَّذی لا یَفْنی ما عِنْدَهُ سُبْحانَ الَّذی لا یُشْرِكُ اَحَداً فی حُكْمِهِ، سُبْحانَ الَّذی لَا اضْمِحْلالَ لِفَخْرِهِ سُبْحانَ الَّذی لا انْقِطاعَ لِمُدَّتِهِ، سُبْحانَ الَّذی لا اِلٰهَ غَیْرُهُ

و تسبیح حضرت فاطمه علیها السلام این است:

سُبْحانَ ذِی الْجَلالِ الْباذِخِ الْعَظیمِ، سُبْحانَ ذِی الْعِزِّ الشّامِخِ الْمُنیفِ سُبْحانَ ذِی الْمُلْكِ الْفاخِرِ الْقَدیمِ، سُبْحانَ ذِی الْبَهْجَةِ وَالْجَمالِ، سُبْحانَ مَنْ تَرَدّی بِالنُّورِ وَالْوَقارِ، سُبْحانَ مَنْ یَرَی اَثَرَ النَّمْلِ فِی الصَّفا وَوَقْعَ الطَّیْرِ فِی الْهَواءِ

Presented by Ziaraat.Com

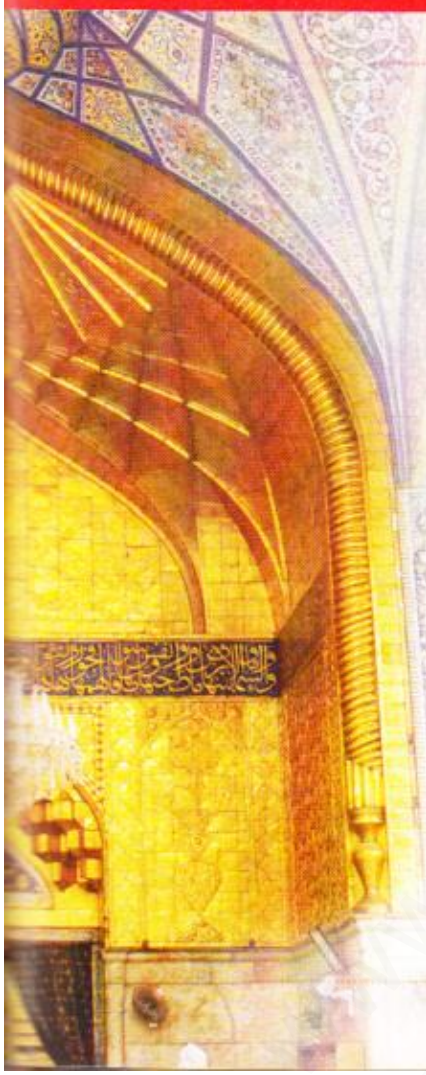

اذن دخول حرم مطهّر حضرت سیدالشّهدا علیه‌السلام

اَللّٰهُ اَکبَرُ کَبیراً، وَالحَمدُ للّٰهِ کَثیراً،
وَسُبحانَ اللّٰهِ بُکرَةً وَاَصیلاً،
اَلحَمدُ للّٰهِ الَّذی هَدانا لِهذا
وَما کُنّا لِنَهتَدِیَ لَولا اَن هَدانَا اللّٰهُ،
لَقَد جاءَت رُسُلُ رَبِّنا بِالحَقِ

■ سپس بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا رَسولَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا نَبِیَّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا خاتَمَ النَّبِیّینَ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا سَیِّدَ المُرسَلینَ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا حَبیبَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا اَمیرَ المُؤمِنینَ،

Presented by Ziaraat.Com

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا سَيِّدَ الْوَصِيّينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا قائِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا بْنَ فاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ وَعَلَى الْاَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِكَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا وَصِيَّ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الصِّدّيقُ الشَّهيدُ،
اَلسَّلامُ عَلَيكُم يا مَلائِكَةَ اللّٰهِ الْمُقيمينَ فى هذَا الْمَقامِ الشَّريفِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكُمْ يا مَلائِكَةَ رَبّى الْمُحْدِقينَ بِقَبْرِ الْحُسَيْنِ عليه السلام،
اَلسَّلامُ عَلَيكُمْ مِنّى اَبَداً ما بَقيتُ وَبَقِىَ اللَّيلُ وَالنَّهارُ
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا اَبا عَبْدِاللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا بْنَ اَميرِ الْمُؤْمِنينَ،
عَبْدُكَ وَابْنُ عَبْدِكَ وَابْنُ اَمَتِكَ الْمُقِرُّ بِالرِّقِ

Presented by Ziaraat.Com

وَالتّارِكُ لِلْخِلافِ عَلَيْكُمْ وَالْمُوالي لِوَلِيِّكُمْ وَالْمُعادي لِعَدُوِّكُمْ،
قَصَدَ حَرَمَكَ وَاسْتَجارَ بِمَشْهَدِكَ، وَتَقَرَّبَ اِلَيْكَ بِقَصْدِكَ،
أَأَدْخُلُ يا رَسُولَ اللّٰهِ،
أَأَدْخُلُ يا نَبِيَّ اللّٰهِ
أَأَدْخُلُ يا اَميرَ الْمُؤْمِنينَ،
أَأَدْخُلُ يا سَيِّدَ الْوَصِيّينَ،
أَأَدْخُلُ يا فاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمينَ،
أَأَدْخُلُ يا مَوْلايَ يا اَبا عَبْدِاللّٰهِ،
أَأَدْخُلُ يا مَوْلايَ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ

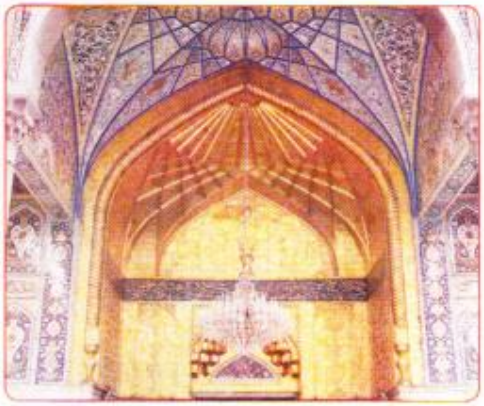

■ رقت قلب و اشک دیده، نشان رخصت است، پس داخل شو وبگو:

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْواحِدِ الْأَحَدِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ الَّذي هَدانِي لِوَلايَتِكَ،
وَخَصَّنِي بِزِيارَتِكَ، وَسَهَّلَ لِي قَصْدَكَ،

Presented by Ziaraat.Com

زیارت وارث در بالا سر مبارک

■ بر در قُبه مطهره، محاذی بالاسر بایست و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ آدَمَ صَفوَةِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ نُوحٍ نَبِیِّ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ اِبراهیمَ خَلیلِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ مُوسی كَلیمِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ عیسی رُوحِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ مُحَمَّدٍ حَبیبِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا وارِثَ اَمیرِالمُؤمِنینَ علیه‌السلام،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ مُحَمَّدٍ المُصْطَفی،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ عَلِیٍّ المُرتَضی،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهراءِ،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ خَدیجَةَ الكُبری،
اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا ثارَاللّٰه وابْنَ ثارِه

Presented by Ziaraat.Com

وَالْوِتْرَ الْمَوْتُورَ،

اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلاةَ وَآتَيْتَ الزَّكاةَ،

وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ،

وَاَطَعْتَ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ حَتّٰى اَتاكَ الْيَقِينُ،

فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ،

وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ،

يا مَوْلايَ يا اَباعَبْدِاللّٰهِ،

اَشْهَدُ اَنَّكَ كُنْتَ نُوراً فِي الْاَصْلابِ الشّامِخَةِ،

وَالْاَرْحامِ الْمُطَهَّرَةِ، لَمْ تُنَجِّسْكَ الْجاهِلِيَّةُ بِاَنْجاسِها،

وَلَمْ تُلْبِسْكَ مِنْ مُدْلَهِمّاتِ ثِيابِها،

وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مِنْ دَعائِمِ الدّينِ، وَاَرْكانِ الْمُؤْمِنينَ،

Presented by Ziaraat.Com

وَاَشْهَدُ اَنَّكَ الْاِمامُ الْبَرُّ التَّقِيُّ الرَّضِيُّ
الزَّكِيُّ الْهادِي الْمَهْدِيُّ وَاَشْهَدُ اَنَّ الْاَئِمَّةَ
مِنْ وُلْدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوى، وَاَعْلامُ الْهُدى،
وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقى، وَالْحُجَّةُ عَلى اَهْلِ الدُّنْيا،
وَاُشْهِدُ اللّٰهَ وَمَلائِكَتَهُ وَاَنْبِياءَهُ وَرُسُلَهُ
اَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَبِاِيابِكُمْ، مُوقِنٌ بِشَرايِعِ
دينِي وَخَواتيمِ عَمَلِي، وَقَلْبِي لِقَلْبِكُمْ
سِلْمٌ وَاَمْرِي لِاَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ، صَلَواتُ اللّٰهِ
عَلَيْكُمْ وَعَلى اَرْواحِكُمْ وَعَلى اَجْسادِكُمْ
وَعَلى اَجْسامِكُمْ وَعَلى شاهِدِكُمْ وَعَلى
غائِبِكُمْ وَعَلى ظاهِرِكُمْ وَعَلى باطِنِكُمْ

Presented by Ziaraat.Com

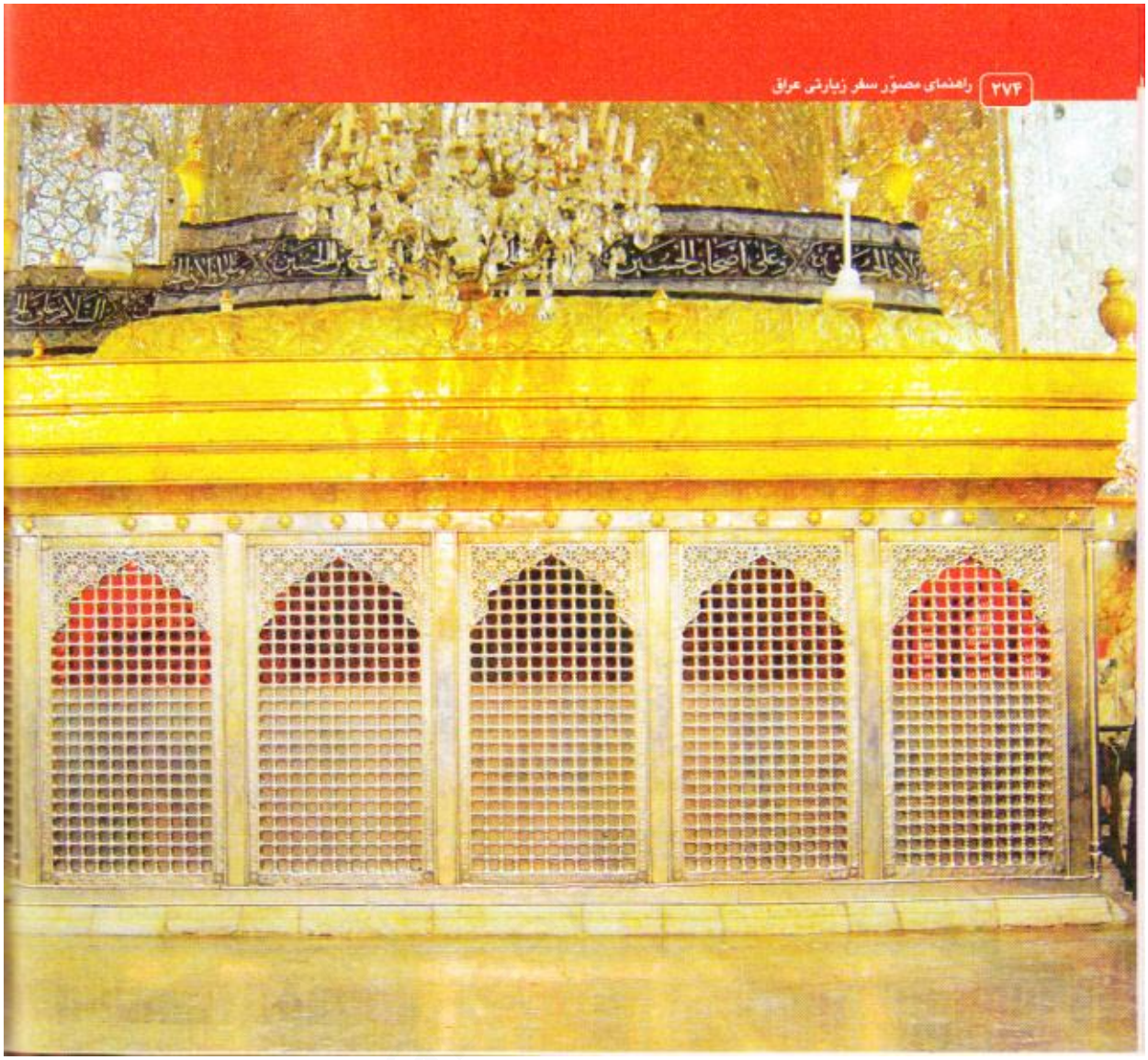

Presented by Ziaraat.Com

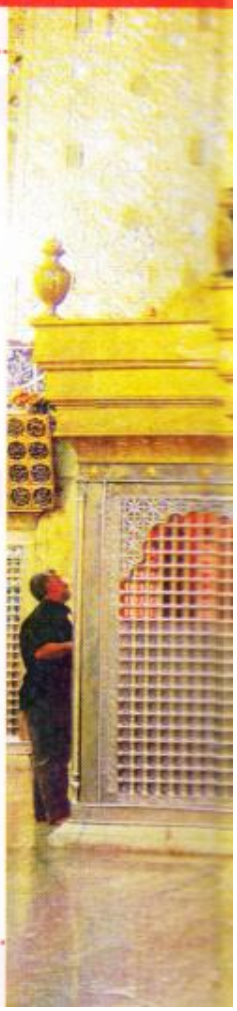

■ پس ضریح را ببوس و بگو:

بِأَبی اَنتَ وَاُمّی یَا ابنَ رَسُولِ اللّٰهِ، بِأَبی اَنتَ وَاُمّی یا اَبا عَبدِ اللّٰهِ، لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ وَجَلَّتِ الْمُصِیبَةُ بِكَ عَلَینا وَعَلی جَمیعِ اَهلِ السَّماواتِ وَالْاَرْضِ، فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً اَسْرَجَتْ وَاَلْجَمَتْ وَتَهَیَّأَتْ لِقِتالِكَ، یا مَوْلایَ یا اَبا عَبدِ اللّٰهِ، قَصَدْتُ حَرَمَكَ، وَاَتَیْتُ اِلی مَشْهَدِكَ، اَسْأَلُ اللّٰهَ بِالشَّأنِ الَّذی لَكَ عِنْدَهُ وَبِالْمَحَلِّ الَّذی لَكَ لَدَیْهِ اَنْ یُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَنْ یَجْعَلَنی مَعَكُمْ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ

■ آن گاه برخیز دو رکعت نماز در بالاسر بخوان و بعد از نماز بگو:

اَللّٰهُمَّ اِنّی صَلَّیْتُ وَرَكَعْتُ وَسَجَدْتُ لَكَ وَحْدَكَ لاشَریكَ لَكَ، لِاَنَّ الصَّلاةَ وَالرُّكُوعَ وَالسُّجُودَ لا تَكُونُ اِلّا لَكَ لِاَنَّكَ اَنْتَ اللّٰهُ لااِلٰهَ اِلّا اَنْتَ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاَبْلِغْهُمْ عَنّی اَفْضَلَ السَّلامِ وَالتَّحِیَّةِ، وَارْدُدْ عَلَیَّ مِنْهُمُ السَّلامَ، اَللّٰهُمَّ وَهاتانِ الرَّكْعَتانِ هَدِیَّةٌ مِنّی اِلی مَوْلایَ الْحُسَیْنِ بْنِ عَلِیٍّ عَلَیْهِمَا السَّلامُ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَعَلَیْهِ، وَتَقَبَّلْ مِنّی وَاَجْزِنی عَلی ذٰلِكَ بِاَفْضَلِ اَمَلی وَرَجائی فیكَ وَفی وَلِیِّكَ یا وَلِیَّ الْمُؤْمِنینَ

Presented by Ziaraat.Com

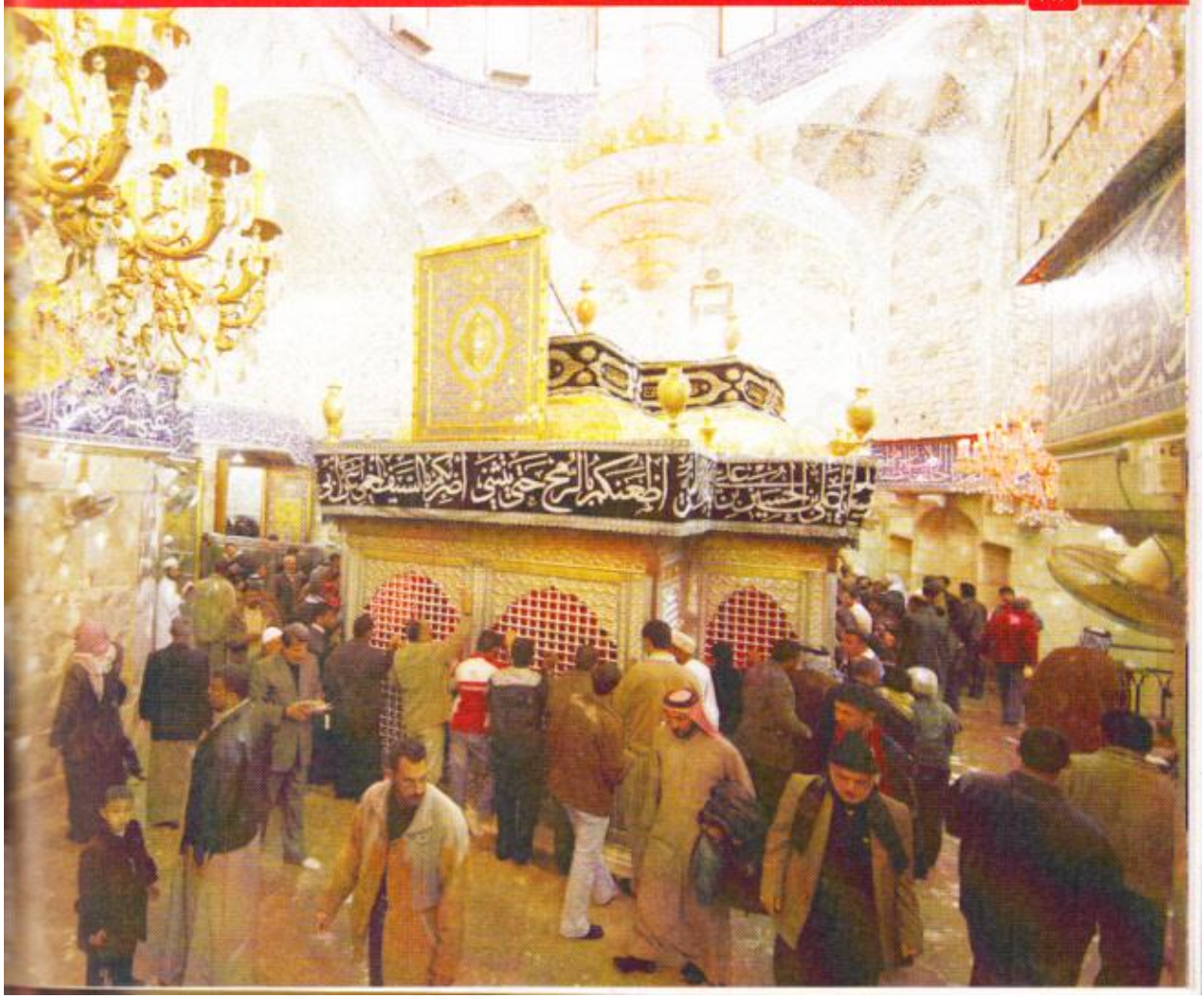

Presented by Ziaraat.Com

زیارت حضرت علی اکبر علیه‌السلام

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ نَبِيِّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ الْحُسَيْنِ الشَّهِيدِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الشَّهِيدُ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْمَظْلُومُ وَابْنُ الْمَظْلُومِ،
لَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ،
وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً سَمِعَتْ بِذٰلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ.

■ آن گاه ضریح را ببوس و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا وَلِيَّ اللّٰهِ وَابْنَ وَلِيِّهِ،
لَقَدْ عَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ وَجَلَّتِ الرَّزِيَّةُ
بِكَ عَلَيْنا وَعَلىٰ جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ،
فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَاَبْرَأُ اِلَى اللّٰهِ وَاِلَيْكَ مِنْهُمْ

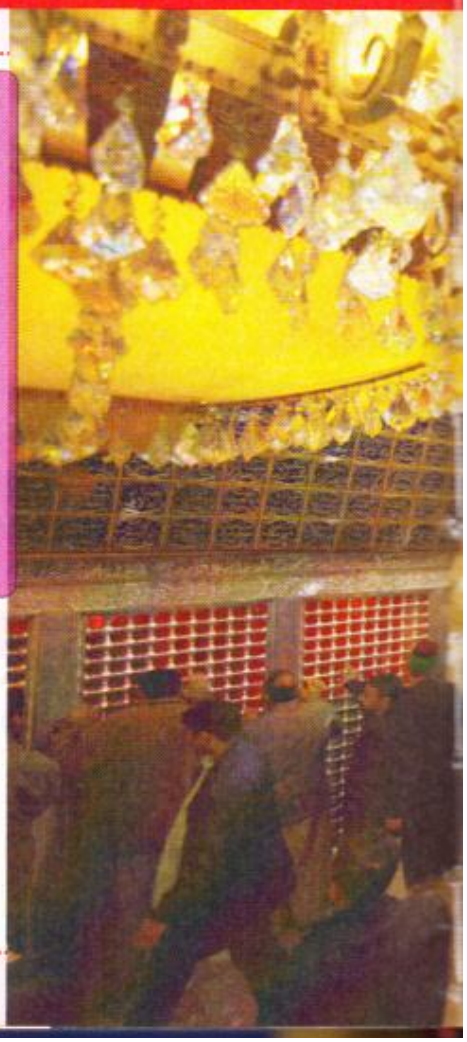

Presented by Ziaraat.Com

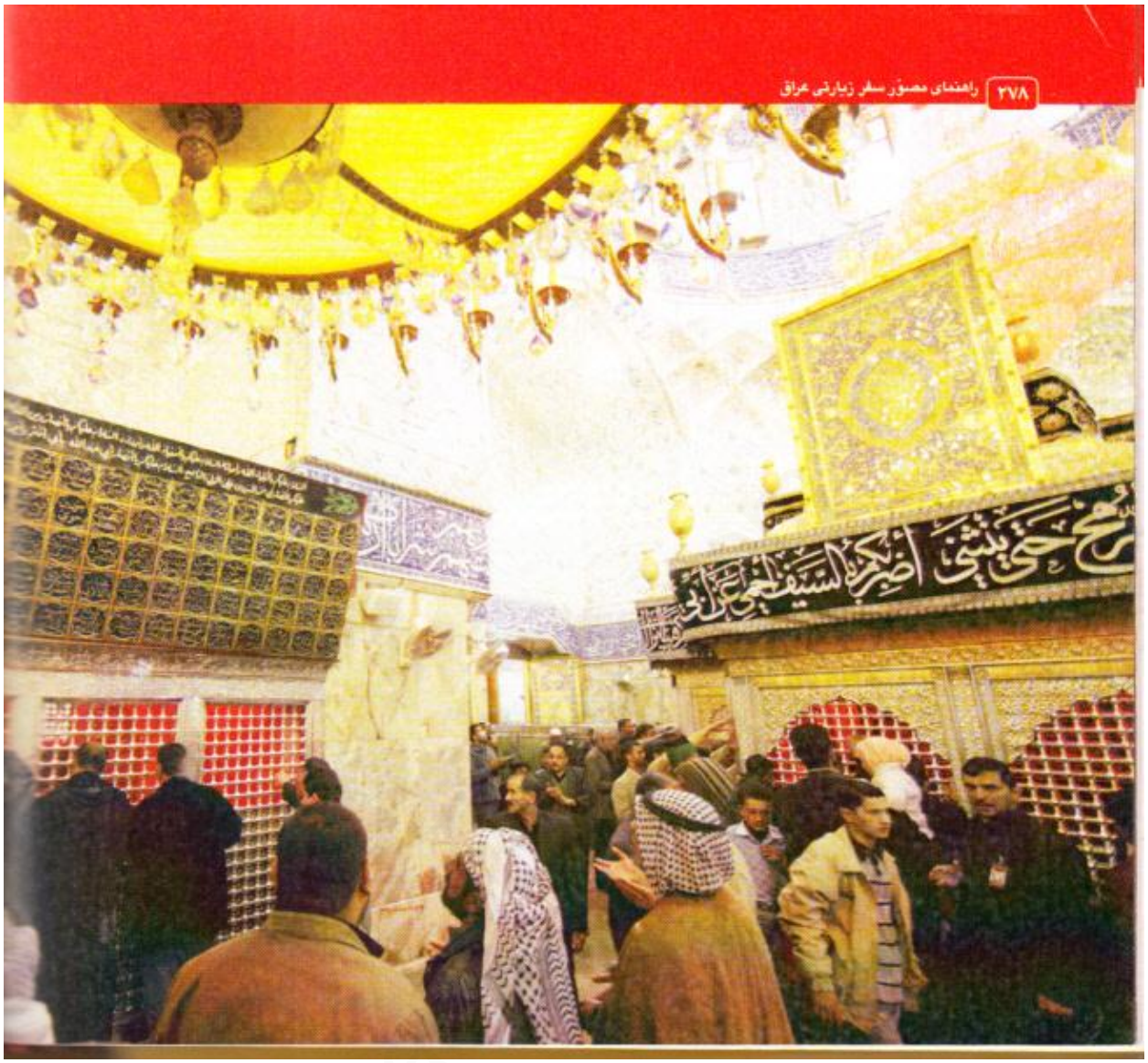

Presented by Ziaraat.Com

زیارت سایر شهدا علیهم‌السلام

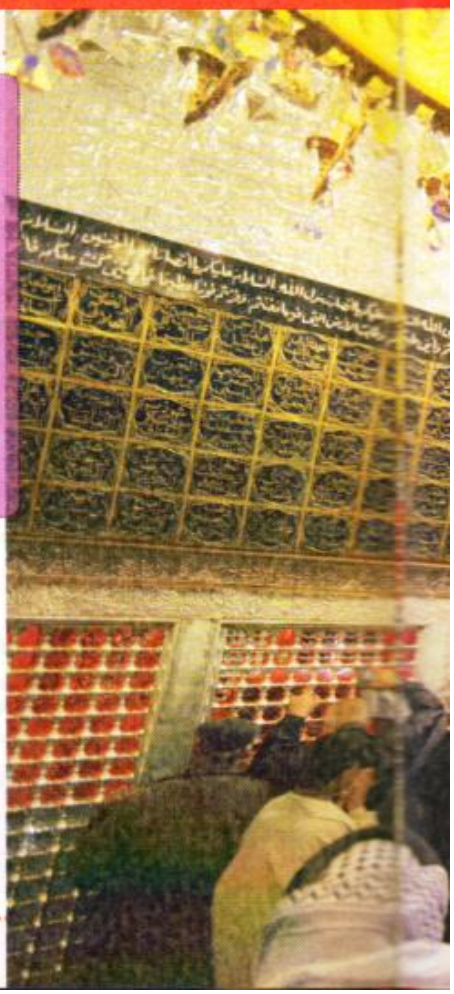

■ از دری که پایین پای علی اکبر علیه‌السلام است، به سوی سایر شهدا توجه کن و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَولیاءَ اللّه وَاَحِبّائَه،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَصفیاءَ اللّه وَاَوِدّائَه،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ دینِ اللّه،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ رَسولِ اللّه،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ اَمیرِ المُؤمنینَ،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ العالَمینَ،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ اَبی مُحَمَّدٍ الحَسَنِ بنِ عَلِیٍّ الوَلِیِّ النّاصِحِ،

اَلسَّلامُ عَلَیکُم یا اَنصارَ اَبی عَبدِاللّه،

بِاَبی اَنتُم وَاُمّی طِبتُم وَطابَتِ الأَرضُ الَّتی فیها دُفِنتُم،

وَفُزتُم فَوزاً عَظیماً، فیا لَیتَنی کُنتُ مَعَکُم فَاَفوزَ مَعَکُم

■ سپس برگرد به بالاسر امام حسین علیه‌السلام و برای خود، خانواده، فرزندان، پدر، مادر و برادرانت زیاد دعا کن که دعا در آن روضه مطهّره رد نمی‌شود.

■ از جمله اعمال در حرم امام حسین علیه‌السلام دو رکعت نماز است کنار سر مقدّس آن حضرت که در رکعت اول بعد از حمد سوره «الرّحمن» خوانده می‌شود و در رکعت دوم بعد از حمد سوره «مُلک».

Presented by Ziaraat.Com

حبیب بن مُظاهر

حبیب بن مُظاهر (مظهر) اسدی، از شهدای والاقدر کربلاست. وی از طایفه بنی‌اسد، کوفی و از اصحاب رسول خدا ﷺ بود و در هر سه جنگ صفین، نهروان و جمل، در رکاب علی ؑ شرکت داشت. از اصحاب خاص امیرالمؤمنین ؑ و از حاملان علم آن حضرت و در علوم قرآنی شاگرد خاص وی بود. حضرت امیر، او را به علم «مَنایا وبَلایا» آگاه ساخته بود.[1]

عضو گروه ویژه «شُرطة الخمیس» بود که نیروی ضربتی و مطیع علی ؑ بودند. در نهضت مسلم‌بن‌عقیل در کوفه، وی از کسانی بود که برای بیعت گرفتن برای مسلم، کوشش می‌کرد. همچنین از سران شیعه، در کوفه محسوب می‌شد که به حسین‌بن‌علی ؑ دعوت‌نامه نوشت. امام نیز پس از آگاهی از شهادت مسلم بن‌عقیل، نامه‌ای به او نوشت. او نزد امام حسین ؑ موقعیّت والایی داشت. در کربلا امام، او را به‌عنوان فرمانده جناح چپ سپاه خویش تعیین کرد. حبیب، تلاش فراوانی داشت که یارانی از بنی‌اسد را به یاری حسین ؑ بیاورد. امّاسپاه اموی مانع پیوستن آنان به یاران سیدالشهدا شدند.[2]

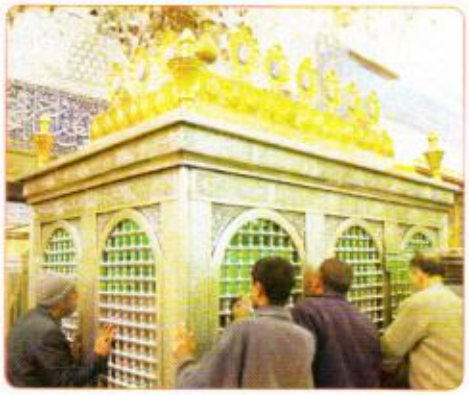

حبیب هنگام شهادت ۷۵ سال داشت. سر او نیز همراه سرهای شهدا در کوفه گردانده شد.

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطیعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَمیرِالْمُؤمِنینَ وَلِفاطِمَةَ الزَّهْراءِ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ عَلَیْهِمُ السَّلامُ، الْغَریبِ الْمُواسی، اَشْهَدُ اَنَّكَ جاهَدْتَ فی سَبیلِ اللّٰهِ، وَنَصَرْتَ الْحُسَیْنَ بْنَ بِنْتِ رَسُولِ اللّٰهِ، وَواسَیْتَ بِنَفْسِكَ، وَبَذَلْتَ مُهْجَتَكَ، فَعَلَیْكَ مِنَ اللّٰهِ السَّلامُ التّامُّ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْقَمَرُ الزّاهِرُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حَبیبَ بْنَ مُظاهِرِ الْاَسَدی وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

۱. الحسین ؑ فی طریقه الی الشهادة، ص۶.
۲. انصار الحسین ؑ، ص۶۶.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد ابراهیم مجاب

سیّد ابراهیم، فرزند سیّد محمّد عابد است و سیّد محمّد نیز، فرزند امام موسی بن جعفر علیه‌السلام است. سیّد ابراهیم، در سال ۲۴۷ هـ. ق به کربلا آمد و در آن جا سکونت گزید. در این دوران، محمّد منتصر، فرزند متوکل، امور خلافت را به دست گرفت. او که از آنچه متوکل بر علویان روا داشته بود، اندوهگین و آزرده خاطر بود، به علویان اجازه داد قبر امام حسین علیه‌السلام را زیارت کنند.
در این دوران بود که ابراهیم، مرقد امام علیه‌السلام را زیارت کرد و به هنگام زیارت، رو به مرقد کرد و با عبارت السَّلامُ عَلَیْكَ یا جَدّاه سلام کرد و از درون مرقد مطهّر با عبارت وَ عَلَیْكَ السَّلامُ یا وَلَدی پاسخ شنید و از همین روی، سیّد ابراهیم «مُجاب» نامیده شد.

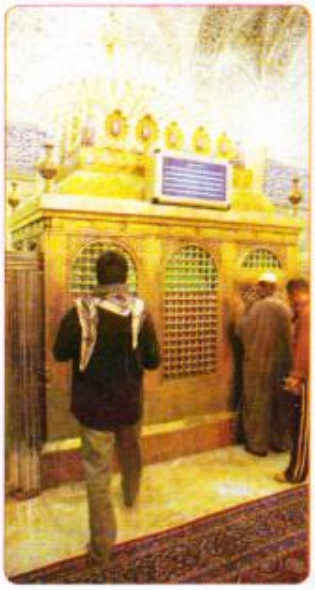

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا السَّیِّدُ الزَّكِیُّ الطَّاهِرُ الْوَلِیُّ وَالدَّاعِی الحَفِیُّ اَشْهَدُ اَنَّكَ قُلْتَ حَقّاً وَنَطَقْتَ صِدْقاً وَدَعَوْتَ اِلَی مَوْلایَ وَمَوْلاكَ الحُسَینِ علیه‌السلام عَلانِیَةً وَسِرّاً، فَازَ مُتَّبِعُكَ وَنَجا مُصَدِّقُكَ وَخابَ وَخَسِرَ مُكَذِّبُكَ وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْكَ، یاسَیِّدی وَ ابنَ سَیِّدی وَیا مَوْلایَ وَ ابنَ مَوْلایَ اِشْهَدْ لی بِهذِهِ الشَّهادَةِ لاَكُونَ مِنَ الْفائِزینَ بِمَعْرِفَتِكَ وَطاعَتِكَ وَتَصْدیقِكَ وَاتِّباعِكَ، الصَّلاةُ وَالسَّلامُ عَلَیْكَ یا سَیِّدی وَابنَ سَیِّدی وَ یامَوْلایَ وَ ابنَ مَوْلایَ یا سَیِّدُ اِبراهیمُ الْمُجابُ ابنُ الْمُحَمَّدِ العابِدِ بنِ الاِمامِ مُوسَی بنِ جَعفَرٍ علیه‌السلام وَرَحمَةُ اللّهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

• قتلگاه (مَذبَح)

اینجا محلی است که سر امام حسین علیه‌السلام را از تن جداکردند. این محل حجره ویژه‌ای است با دری نقره‌ای برای ورود وخروج مردان و دری هم در صحن برای ورود وخروج بانوان دارد. قتلگاه، در جنوب غربی رواق حبیب بن مظاهر واقع است.

کمتر بزن سر، ای سینه بر دل
من با حسینم، منزل به منزل
پیوسته بودم چون موج وساحل
آن دم بریدم من از حسین دل
کآمد به مقتل شمر سیه دل

شد شام تاریک صبح سپیدم
شور قیامت بی پرده دیدم
ناگه صدای پایی شنیدم
او می‌دوید و من می‌دویدم
او رو به مقتل من رو به قاتل

بار سفر چون از خیمه بستم
من‌خانه بردوش من دل به‌دستم
بغض گلو را آخر شکستم
او می‌نشست و من می‌نشستم
او روی سینه من در مقابل

چون شب سیه شد صبح سپیدم
درخاک وخون بود عشق وامیدم
خون گریه کردم از آنچه دیدم
او می‌کشید و من می‌کشیدم
او خنجر از کین، من ناله از دل

من کز صبوری شور آفریدم
جام بلا را با جان خریدم
پیراهن صبر بر تن دریدم
او می‌برید و من می‌بریدم
او از حسین سر من از حسین دل

تضمین: محمّد جواد غفور زاده «شفق»

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت وداع حضرت سیّدالشهدا علیه‌السلام

■ سیّد بن طاوس فرموده: مستحب است که زائر هر وقت از زیارت آن حضرت فارغ شد و خواست از روضه مقدّسه بیرون برود، خود را به ضریح بچسباند و ببوسد و بگوید:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ فَاِنْ اَمْضِ فَلا عَنْ مَلالَةٍ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حُجَّةَ اللّٰهِ وَاِنْ اُقِمْ فَلا عَنْ سُوءِ ظَنٍ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا صَفْوَةَ اللّٰهِ بِما وَعَدَ اللّٰهُ الصّابِرینَ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا خالِصَةَ اللّٰهِ لا جَعَلَهُ اللّٰهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنّی لِزِیارَتِكَ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا قَتیلَ الظُّمآ، وَرَزَقَنِیَ اللّٰهُ الْعَوْدَ اِلی مَشْهَدِكَ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا غَریبَ الْغُرَبآ، وَالْمَقامَ بِفِنآئِكَ وَالْقِیامَ فی حَرَمِكَ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ سَلامَ مُوَدِّعٍ وَاِیّاهُ اَسْئَلُ اَنْ یُسْعِدَنی بِكُمْ

لا سَئِمٍ وَلا قالٍ وَیَجْعَلَنی مَعَكُمْ فِی الدُّنْیا وَالْاٰخِرَةِ

Presented by Ziaraat.Com

• بوی سیب

فتال نیشابوری گفته است: ام‌سلمه گوید:
پیامبرﷺ نزد من بود. جبرئیل نازل شد. آن دو با هم گفتگو می‌کردند که حسن بن علی‌ؑ در زد. رفتم تا در را باز کنم. دیدم حسین‌ؑ هم با اوست. هر دو وارد شدند. چون چشمشان به جدّشان پیامبر خدا افتاد، جبرئیل در نظرشان مانند دحیه کلبی آمد. دور او می‌چرخیدند. جبرئیلؑ گفت: یا رسول‌الله! دو کودک را نمی‌بینی که چه می‌کنند؟ فرمود: تو را همچون دحیه کلبی دیده‌اند. او زیاد سراغ این دو می‌آید و هرگاه می‌آید هدیه‌ای برایشان می‌آورد.

جبرئیل شروع کرد به اشاره کردن با دستش، مثل کسی که چیزی را می‌گیرد. ناگهان در دستش یك سیب و به و انار بود. آنها را به امام حسن ؑ داد، همان گونه با دستش اشاره کرد و به حسین‌ؑ هم داد. هر دو خوشحال و خندان شدند و نزد جدّشان شتافتند.

پیامبرﷺ، سیب و انار و به را گرفت و بویید. سپس آنها را همان طور به هریك از آن دو داد و فرمود: با آنچه دارید نزد مادرتان بروید و اگر ابتدا پیش پدرتان بروید، بهتر است. آن دو طبق دستور پیامبر خدا رفتند و چیزی از آنها را نخوردند، تا پیامبر نزدشان برود. سیب و میوه‌های دیگر به همان حال بود. فرمود: یا علی! چرا از میوه نخوردی و به همسر وفرزندانت ندادی و ماجرا را فرمود. پس پیامبر و علی و فاطمه و حسن و حسین‌ؑ از آن خوردند و به ام‌سلمه هم دادند. انار و به و سیب به همان حال باقی بود و هرچه از آن خورده می‌شد باز به حالت اول برمی‌گشت، تا آنکه رسول خداﷺ از دنیا رفت.

امام حسین‌ؑ گوید:

در دوران فاطمه‌ؑ هم تغییر و کاهشی در آنها پیش نیامد. چون فاطمه‌ؑ از دنیا رفت، انار را از دست دادیم و سیب و به در دوران پدرم باقی بود. چون امیرالمؤمنین‌ؑ شهید شد، به هم ناپدید شد و سیب به‌همان حالت

زتربت شهدا بوی سیب می‌آید
زجلوس بوی رضای غریب می‌آید

نزد امام حسن‌ؑ باقی بود؛ تا آنکه مسموم و شهید شد. سیب باقی بود تا وقتی که در محاصره و بی‌آبی‌قرار گرفتم. هرگاه تشنه می‌شدم، آن را که می‌بوییدم، شدت عطشم فرو می‌نشست. چون تشنگی‌ام افزون شد، بر آن دندان زدم و دیگر یقین به مرگ داشتم.

امام سجادؑ گوید: این سخنان را پدرم ساعتی پیش از شهادت به من گفت. چون به شهادت رسید، بوی آن سیب از قتلگاهش می‌آمد. در پی آن سیب بودند و اثری از آن دیده نشد، ولی بوی سیب، پس ازحسینؑ هم باقی ماند. قبر اورا زیارت کردم، دیدم بوی آن سیب از قبر او به مشام می‌رسد. پس هرکس از شیعیان ما که زائران قبر او باشند بخواهند آن بو را استشمام کنند، هنگام سحر دنبال آن روند. اگر مخلص باشند، آن را خواهند یافت.[1]

۱. مقتل معصومین، ج ۲، ص ۴۱۷

Presented by Ziaraat.Com

• نخل مریم

نخل مریم، عبارت از نخلی است که چون حضرت مریم علیها السلام در زمان تولد عیسی علیه السلام از درد زا، بی‌قرار شد، در صحرا زیر درخت خرمایی که خشک بود رفت و از برکت آن عفیفه، درخت مزبور سبز شد.[1] مأخوذ است از این آیه سوره مریم:

﴿وهُزّی إلیک بجذع النخلة تساقط علیک رطباً جنیاً﴾[2]

تا پیش از سال ۱۹۴۷م. در سمت جنوب غربی حرم، جایی که در بالاسرضریح مطهّر قرار می‌گیرد و آن را محل «نخل مریم» نامند، محرابی بود که با سنگهای روشن مرمرین به سان آیینه آذین یافته بود. همچنین در داخل آن محراب، قطعه سنگ سیاهی دایره شکل و به قطر تقریبی ۴۰ سانتی متر وجود داشت که در حفاری‌های دهه‌های پیشین در حرم مطهّر به آن دست یافته و تنها برای برکت و تیمّن آن را در وسط محراب نصب کرده بودند.[3] مردم برای استشفا، از این سنگ تبرّک می‌جستند؛ مخصوصا برای رهایی از کمر درد، کمر خود را به این سنگ می مالیدند.

البته درباره این سنگ، روایتهای دیگری هم وجود دارد؛ از جمله در کتاب «بغیة النبلاء» آمده است:

«از امام زین العابدین علیه السلام روایت شده است که فرمود: خداوند در قرآن فرموده است که چون مریم خواست عیسی علیه السلام را به دنیا آورد، از مردم دوری جست و به گونه‌ی اعجازآمیزی به کربلا و کرانه‌ی نهر فرات رفت. آن جا مسیح در نزدیکی جایی که مرقد امام حسین علیه السلام است، دیده به جهان گشود و مریم نیز همان شب به دمشق باز گشت.»

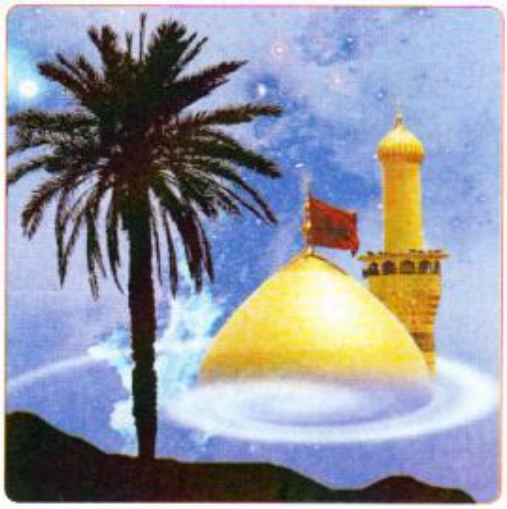

ابوحمزه ثمالی نیز از امام زین‌العابدین علیه السلام نقل می‌کند که در مورد آیه شریفه ﴿فحملته فانتبذت به مکانا قصیا﴾ فرمود: حضرت مریم، از دمشق خارج شد تا به کربلا رسید و در محلّی که اکنون قبر امام حسین علیه السلام است، حضرت عیسی علیه السلام را به دنیا آورد و همان شب برگشت.[4]

این محراب و نقش و نوشته‌هایش، در سال ۱۹۴۷م. از میان برداشته‌اند و امروزه اثری از آن نیست.

۱. لغتنامه دهخدا.
۲. قرآن سوره مریم / آیه ۲۵.
۳. مدینة الحسین، ج۱، ص۵۴.
۴. تهذیب الاحکام، ج۶، ص۷۳

Presented by Ziaraat.Com

السلام علیک یا قمر العشیره

حضرت ابوالفضل علیه‌السلام

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه راهنمای حرم حضرت ابوالفضل العباس (ع)

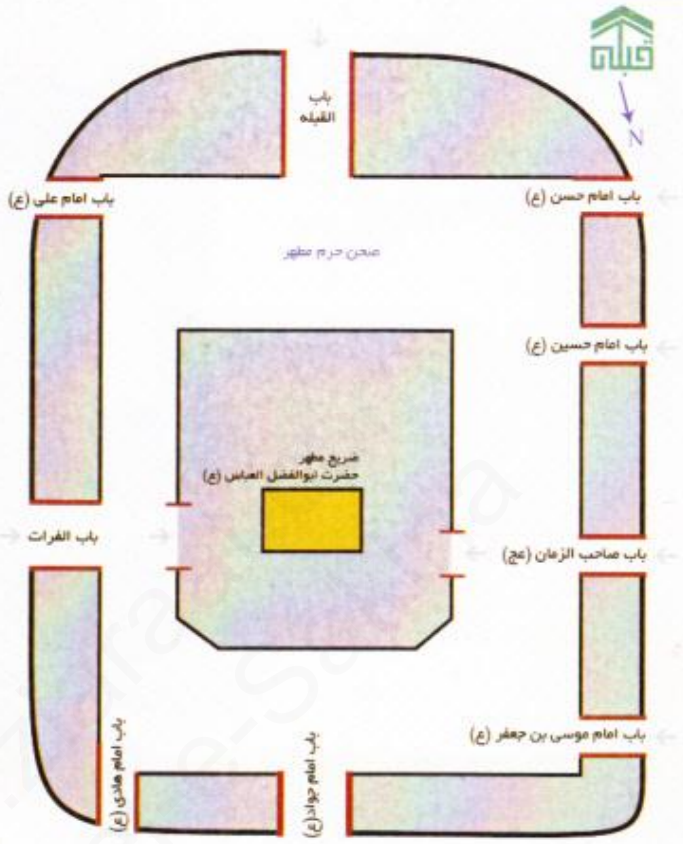

رَحِمَ اللّٰهُ عَمَّیَ العَبّاس

امام سجّاد (ع) فرمود:

رَحِمَ اللهُ عَمّیَ العَبّاس فَلَقَد آثَرَ وَ أبلی وَ فَدی أخاهُ بِنَفسِه حَتّی قُطِعَت یَداهُ فَأبدَلَهُ اللهُ بِهِما جَناحَینِ یَطیرُ بِهِما مَعَ المَلائِکَةِ فِی الجَنَّة کَما جَعَلَ لِجَعفَرِ بنِ أبی طالِبٍ وَ إنَّ لِلعَبّاسِ عِندَاللهِ مَنزِلَةً یَغبِطُهُ بِها جَمیعُ الشُّهَداءِ یَومَ القِیامَة.

خدا عمویم عباس را رحمت کند که ایثار کرد و خود را به مشقّت انداخت و جان خودش را فدای برادر کرد تا آنجا که دستانش از بدن قطع شد؛ و خداوند بجای آنها دوبال به وی مرحمت کرد که در بهشت با آنها پرواز می‌کند همانگونه که برای جعفر بن ابی‌طالب نیز چنین کرد. بدانید حضرت عباس در درگاه الهی منزلتی دارد، که تمام شهدا در روز قیامت به آن مقام و منزلت غبطه می‌خورند.

■ عمدة الطالب ص ۶۵۳

Presented by Ziaraat.Com

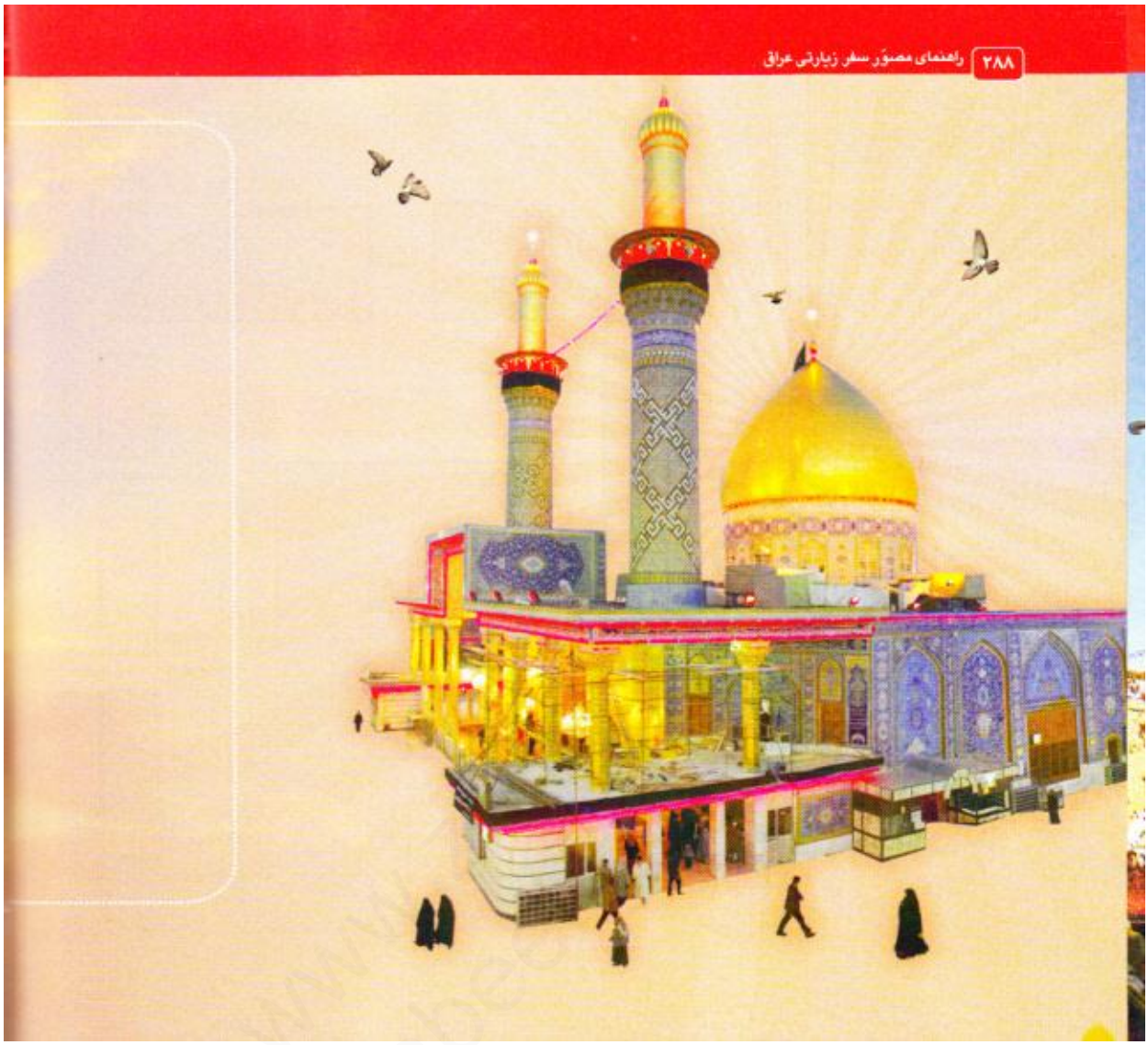

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات قمر بنی هاشم، حضرت ابوالفضل العباس ﷺ

نام:	عباس ﷺ
کنیه:	ابوالفضل (ابوفاضل)
لقب :	قمر بنی هاشم ، سقّا، باب الحوائج
پدر و مادر:	امام علی ﷺ و فاطمه (معروف به اُمّ البنین)
زمان ولادت:	چهارم شعبان سال ۲۶ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
اولاد :	۴ پسر و یک دختر
زمان شهادت:	روز عاشورای سال ۶۱ هجری
مکان شهادت:	کربلا
سبب شهادت :	جنگ با لشکر یزید بن معاویه (علیهما اللعنة)
عمر:	۳۴ سال
مرقد شریف:	کربلا، واقع در کشور عراق

روز عاشورا به چشم پر زخون
مشك بر دوش آمد از آن شط برون

شد به سوی تشنه کامان رهسپر
تیر باران بلا را شد سپر

پس فرو بارید بر وی تیر تیز
مشك شد بر حالت او اشك ریز

تا که چشم مشك خالی شد ز اشك
اشك چندان ریخت بر وی چشم مشك

تا قیامت تشنه‌کامانِ ثواب
می‌خورند از رشحه آن مشك، آب

بر زمین آب تعلّق پاك ریخت
و ز تعیّن بر سرِ او خاك ریخت

عمان سامانی

Presented by Ziaraat.Com

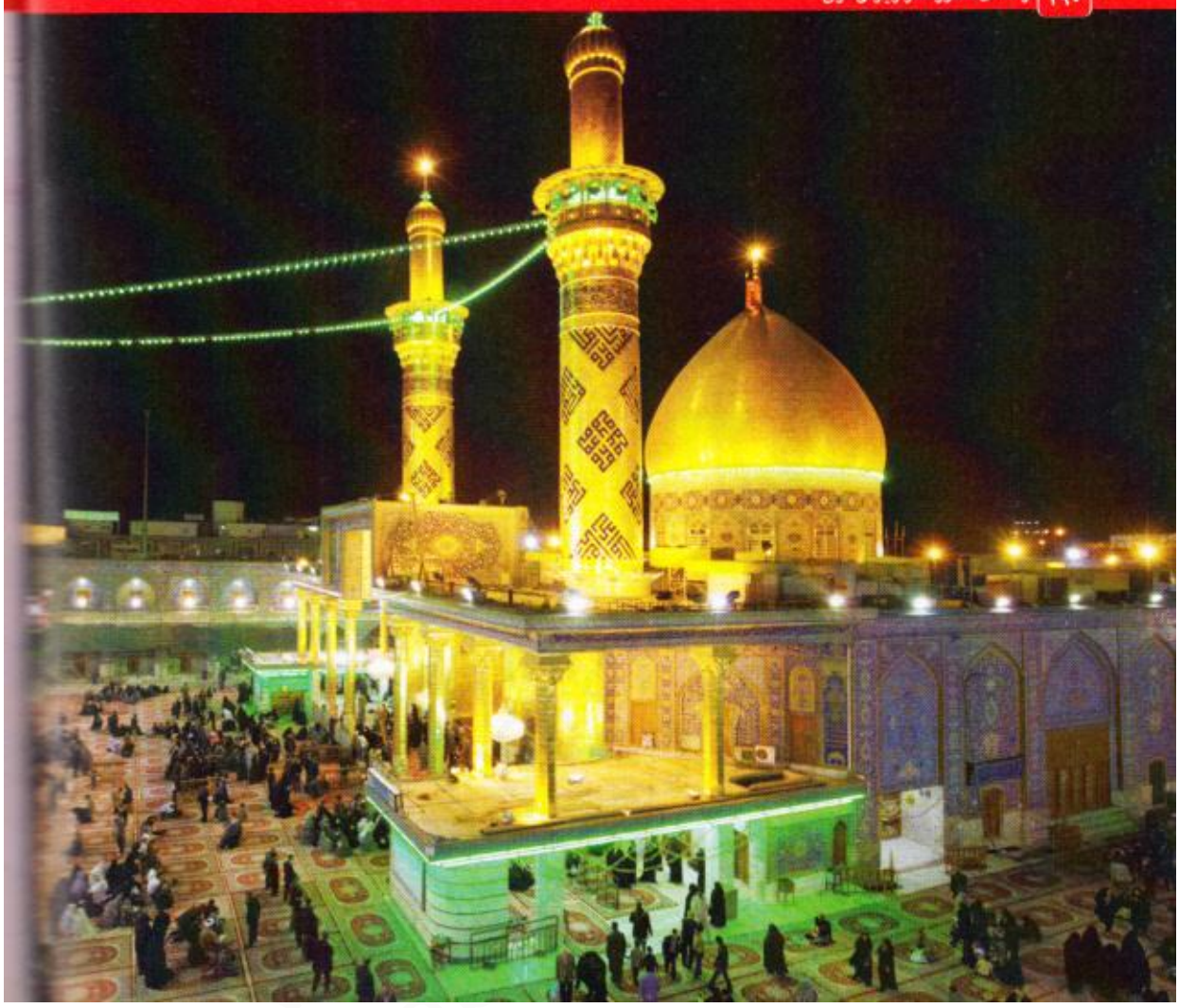

Presented by Ziaraat.Com

• دعای ورود به صحن مطهّر حرم حضرت ابوالفضل علیه‌السلام

■ هنگامی که خواستی عبّاس بن علی علیهما‌السلام را زیارت کنی بر در حرم بایست وبگو:

سَلامُ اللّهِ وَسَلامُ مَلائِكَتِهِ الْمُقَرَّبينَ وَاَنْبِيائِهِ الْمُرْسَلينَ وَعِبادِهِ الصّالِحينَ وَجَميعِ الشُّهَداءِ وَالصِّدّيقينَ، وَالزّاكِياتُ الطَّيِّباتُ فيما تَغْتَدي وَتَروحُ عَلَيْكَ يا بْنَ اَميرِالْمُؤْمِنينَ، اَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْليمِ وَالتَّصْديقِ وَالْوَفاءِ وَالنَّصيحَةِ لِخَلَفِ النَّبِيِّ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمُرْسَلِ، وَالسِّبْطِ الْمُنْتَجَبِ، وَالدَّليلِ الْعالِمِ، وَالْوَصِيِّ الْمُبَلِّغِ، وَالْمَظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ، فَجَزاكَ اللّهُ عَنْ رَسُولِهِ وَعَنْ اَميرِالْمُؤْمِنينَ وَعَنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَواتُ اللّهِ عَلَيْهِمْ اَفْضَلَ الْجَزاءِ بِما صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَاَعَنْتَ فَنِعْمَ عُقْبَى الدّارِ، لَعَنَ اللّهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ اللّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ وَاسْتَخَفَّ بِحُرْمَتِكَ، وَلَعَنَ اللّهُ مَنْ حالَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ ماءِ الْفُراتِ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُوماً، وَاَنَّ اللّهَ مُنْجِزٌ لَكُمْ ماوَعَدَكُمْ، جِئْتُكَ يا بْنَ اَميرِالْمُؤْمِنينَ وَافِداً اِلَيْكُمْ، وَقَلْبي مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَتابِعٌ، وَاَنَالَكُمْ تابِعٌ وَنُصْرَتي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتّى يَحْكُمَ اللّهُ وَهُوَ خَيْرُالْحاكِمينَ، فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لا مَعَ عَدُوِّكُمْ اِنّي بِكُمْ وَبِاِيابِكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنينَ، وَبِمَنْ خالَفَكُمْ وَقَتَلَكُمْ مِنَ الْكافِرينَ، قَتَلَ اللّهُ اُمَّةً قَتَلَتْكُمْ بِالْاَيْدي وَالْاَلْسُنِ

Presented by Ziaraat.Com

■ داخل روضه شو، خود را به ضریح بچسبان و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْعَبدُ الصَّالِحُ الْمُطيعُ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَميرِ الْمُؤمِنينَ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَسَلَّمَ، اَلسَّلامُ عَلَيكَ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ وَمَغفِرَتُهُ وَرِضوانُهُ وَعَلىٰ رُوحِكَ وَبَدَنِكَ، اَشهَدُ وَاُشهِدُ اللّٰهَ اَنَّكَ مَضَيتَ عَلىٰ ما مَضىٰ بِهِ الْبَدرِيُّونَ وَالْمُجاهِدُونَ فِي سَبيلِ اللّٰهِ الْمُناصِحُونَ لَهُ فِي جِهادِ اَعدائِهِ الْمُبالِغُونَ فِي نُصرَةِ اَولِيائِهِ الذّائِبُونَ عَنْ اَحِبّائِهِ فَجَزاكَ اللّٰهُ اَفضَلَ الْجَزاءِ، وَاَكثَرَ الْجَزاءِ، وَاَوفَرَ الْجَزاءِ، وَاَوفىٰ جَزاءِ اَحَدٍ مِمَّنْ وَفّىٰ بِبَيعَتِهِ وَاستَجابَ لَهُ دَعوَتَهُ وَاَطاعَ وُلاةَ اَمرِهِ اَشهَدُ اَنَّكَ قَدْ بالَغتَ فِي النَّصيحَةِ، وَاَعطَيتَ غايَةَ الْمَجهُودِ، فَبَعَثَكَ اللّٰهُ فِي الشُّهَداءِ، وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ اَرواحِ السُّعَداءِ، وَاَعطاكَ مِنْ جِنانِهِ اَفسَحَها مَنزِلاً وَاَفضَلَها غُرَفاً، وَرَفَعَ ذِكرَكَ فِي عِلِّيّينَ، وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِيّينَ وَالصِّدّيقينَ وَالشُّهَداءِ وَالصّالِحينَ وَحَسُنَ اُولٰئِكَ رَفيقاً، اَشهَدُ اَنَّكَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَنكُلْ، وَاَنَّكَ مَضَيتَ عَلىٰ بَصيرَةٍ مِنْ اَمرِكَ مُقتَدِياً بِالصّالِحينَ، وَمُتَّبِعاً لِلنَّبِيّينَ، فَجَمَعَ اللّٰهُ بَيْنَنا وَبَينَكَ وَبَينَ رَسُولِهِ وَاَولِيائِهِ فِي مَنازِلِ الْمُخبِتينَ، فَاِنَّهُ اَرحَمُ الرّاحِمينَ

Presented by Ziaraat.Com

■ پس برو به سمت بالاسر، دو رکعت نماز بخوان وسپس بگو:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَلاتَدَعْ لى فِى هذَا الْمَكانِ الْمُكَرَّمِ وَالْمَشْهَدِ الْمُعَظَّمِ ذَنْباً اِلاّ غَفَرْتَهُ، وَلاهَمّاً اِلاّفَرَّجْتَهُ، وَلامَرَضاً اِلاّشَفَيْتَهُ، وَلاعَيْباً اِلاّسَتَرْتَهُ، وَلارِزْقاً اِلاّ بَسَطْتَهُ، وَلاخَوْفاً اِلاّآمَنْتَهُ، وَلاشَمْلاً اِلاّ جَمَعْتَهُ، وَلاغائِباً اِلاّ حَفِظْتَهُ وَاَدْنَيْتَهُ، وَلاحاجَةً مِنْ حَوائِجِ الدُّنْيا وَالْآخِرَةِ لَكَ فيها رِضىً وَلِىَ فيها صَلاحٌ اِلاّ قَضَيْتَها يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

Presented by Ziaraat.Com

■ پس برگرد به سوی ضریح، نزد پاها بایست و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا اَبَا الْفَضلِ الْعَبّاسَ ابْنَ اَمیرِالْمُؤمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ سَیِّدِالْوَصِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بْنَ اَوَّلِ الْقَومِ اِسْلاماً وَاَقْدَمِهِمْ ایماناً وَاَقْوَمِهِمْ بِدینِ اللّٰهِ، وَاَحْوَطِهِمْ عَلَی الْاِسْلامِ، اَشْهَدُ لَقَدْ نَصَحتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَخیكَ فَنِعْمَ الْاَخُ الْمُواسی، فَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً قَتَلَتْكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً ظَلَمَتْكَ، وَلَعَنَ اللّٰهُ اُمَّةً اِسْتَحَلَّتْ مِنْكَ الْمَحارِمَ، وَانْتَهَكَتْ حُرْمَةَ الْاِسْلامِ، فَنِعْمَ الصّابِرُ الْمُجاهِدُ الْمُحامی النّاصِرُ وَالْاَخُ الدّافِعُ عَنْ اَخیهِ، الْمُجیبُ اِلی طاعَةِ رَبِّهِ، الرّاغِبُ فیما زُهِدَ فیهِ غَیْرُهُ مِنَ الثَّوابِ الْجَزیلِ وَالثَّناءِ الْجَمیلِ، وَاَلْحَقَكَ اللّٰهُ بِدَرَجَةِ آبائِكَ فی جَنّاتِ النَّعیمِ، اَللّٰهُمَّ اِنّی تَعَرَّضْتُ لِزِیارَةِ اَوْلیائِكَ رَغْبَةً فی ثَوابِكَ وَرَجاءً لِمَغْفِرَتِكَ وَجَزیلِ اِحْسانِكَ، فَاَسْاَلُكَ اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرینَ، وَاَنْ تَجْعَلَ رِزْقی بِهِمْ داراً وَعَیْشی بِهِمْ قاراً، وَزِیارَتی بِهِمْ مَقْبُولَةً وَحَیاتی بِهِمْ طَیِّبَةً، وَاَدْرِجْنی اِدْراجَ الْمُكْرَمینَ، وَاجْعَلْنی مِمَّنْ یَنْقَلِبُ مِنْ زِیارَةِ مَشاهِدِ اَحِبّائِكَ مُفْلِحاً مُنْجِحاً، قَدِ اسْتَوْجَبَ غُفْرانَ الذُّنُوبِ وَسَتْرَ الْعُیُوبِ وَكَشْفَ الْكُرُوبِ، اِنَّكَ اَهْلُ التَّقْوی وَاَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

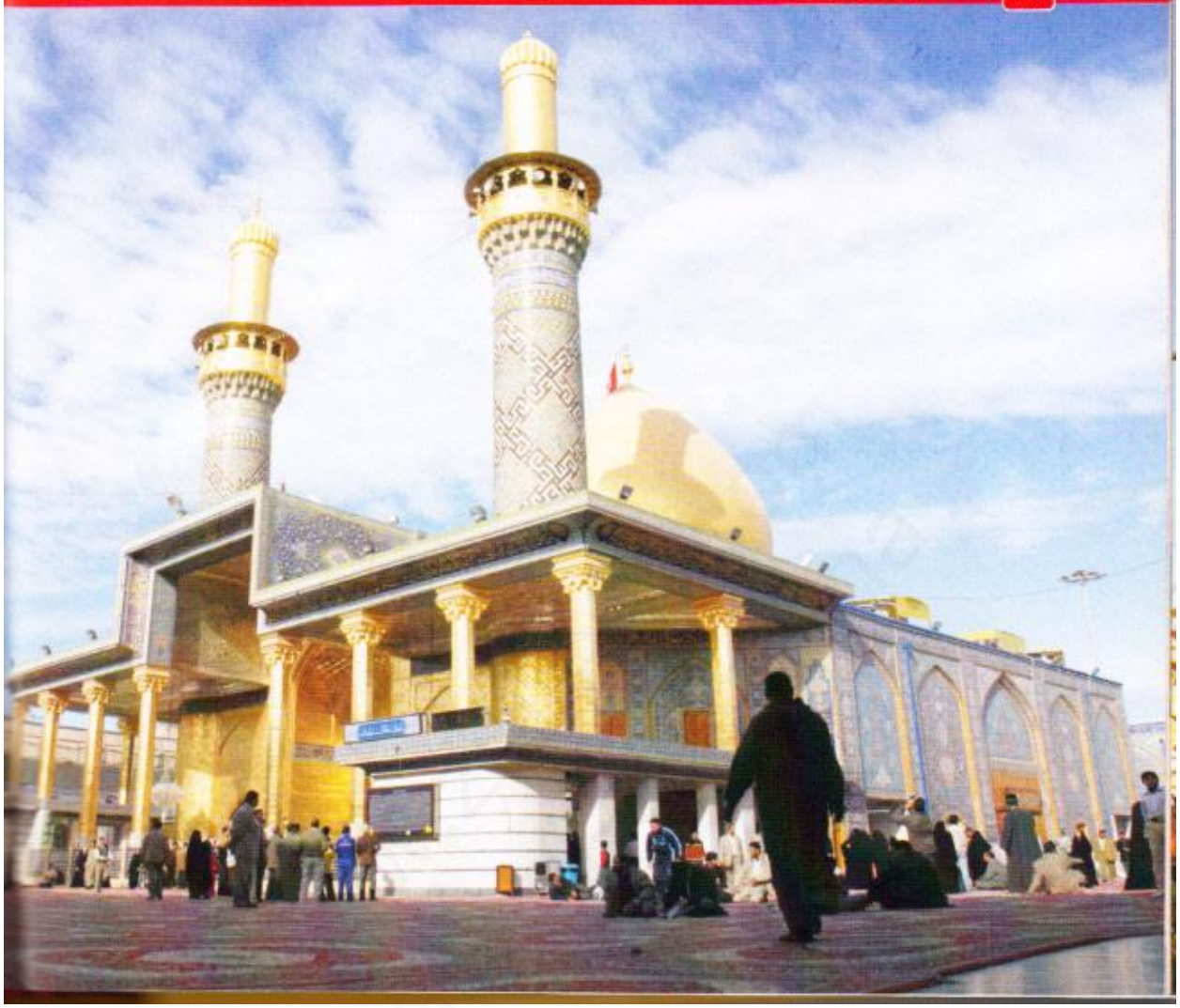

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت وداع حضرت ابوالفضل علیه‌السلام

■ این دعا را که در روایت ابوحمزه ثمالی است و علماء نیز آن را ذکر کرده‌اند، هنگام وداع بخوان:

اَسْتَوْدِعُكَ اللّٰهَ وَاَسْتَرْعِيكَ وَاَقْرَأُ عَلَيْكَ اَلسَّلامَ،
آمَنّا بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِكِتابِهِ وَبِما جاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ،
اَللّٰهُمَّ فَاكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدِينَ،
اَللّٰهُمَّ لاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيارَتِي قَبْرَ ابْنِ اَخِي رَسُولِكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَارْزُقْنِي زِيارَتَهُ اَبَداً ما اَبْقَيْتَنِي وَاحْشُرْنِي مَعَهُ وَمَعَ آبائِهِ فِي الْجِنانِ، وَعَرِّفْ بَيْنِي وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِكَ وَاَوْلِيائِكَ،
اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَوَفَّنِي عَلَى الْاِيمانِ بِكَ وَالتَّصْدِيقِ بِرَسُولِكَ وَالْوِلايَةِ لِعَلِيِّ بْنِ اَبِي طالِبٍ وَالْاَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ عَلَيْهِمُ السَّلامُ وَالْبَراءَةِ مِنْ عَدُوِّهِمْ، فَاِنِّي قَدْ رَضِيتُ يا رَبِّي بِذٰلِكَ،
وَصَلَّى اللّٰهُ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

Presented by Ziaraat.Com

● قبله حاجات

ای حرمت قبله حاجات ما — ذکر تو تسبیح و مناجات ما
تاج شهیدان همه عالمی — دست علی ماه بنی هاشمی
ماه کجا روی دلارای تو — سرو کجا قامت رعنای تو
ماه درخشنده‌تر از آفتاب — مطلع تو جان و تن بوتراب
هم‌قدم قافله سالار عشق — ساقی عشاق و علمدار عشق
سرور و سالار سپاه حسین — داده سر و دست به راه حسین
عمّ امام و أخ و إبن امام — حضرت عبّاس علیه السّلام
ای علم کفر نگون ساخته — پرچم اسلام برافراخته
مکتب تو مکتب عشق ووفاست — درس الفبای تو صدق و صفاست
مکتب جانبازی و سربازی است — بی‌سری آن گاه سرافرازی است
شمع شده آب شده سوخته — روح ادب را ادب آموخته
یاد حسین و لب عطشان او — و آن لب خشکیده طفلان او
تشنه برون آمدی از موج آب — ای جگر آب برایت کباب
ساقی کوثر پدرت مرتضی است — کار تو سقایی کرب و بلاست
مشك پر از آب حیاتت به دوش — طفل حقیقت ز کفت آب نوش
درگه والای تو در نشأتین — هست در رحمت و باب حسین[1]
هر که به دردی وغمی شد دچار — گوید اگر یکصد وسی وسه بار
ای علم افراخته در نشأتین — اکشف یا کاشف کرب الحسین
از کرم و لطف جوابش دهی — تشنه اگر آمده آبش دهی
چون نهم ماه محرم رسید — کار بدانجا که نباید کشید
از عقب خیمه صدر جهان — شاه فلك جاه ملك پاسبان
شمر به أواز تو را زد صدا — گفت کجایید بنو أختنا
تا برهانند ز هنگامه‌ات — داد نشان خط امان نامه‌ات
رنگ پرید از رخ زیبای تو — لرزه بیفتاد بر اعضای تو
من به امان باشم وجان جهان — از دم شمشیر وسنان بی‌امان
دست تو نگرفت امان نامه را — تا که شد از پیکر پاکت جدا

مزد تو زین سوختن و ساختن — دست سپر کردن و سر باختن
دست تو شد دست شه لافتی — خط تو شد خط امان خدا
پنج امامی که تو را دیده‌اند — دست علم گیر تو بوسیده‌اند
چشم خداوند چو دست تو دید — بوسه زد و اشك ز چشمش چکید
با لب آغشته به زهر جفا — بوسه به دست تو بزد مجتبی
دید چو در کرب و بلا شاه دین — دست تو افتاده به روی زمین
خم شد و بگذاشت سر دیده‌اش — بوسه بزد با لب خشکیده‌اش
حضرت سجاد هم آن دست پاك — بوسه زد و کرد نهان زیر خاك
حضرت باقر به صف کربلا — بوسه به دست تو بزد بارها
مطلع شعبان همایون اثر — بر ادب توست دلیلی دگر
سوم این ماه چو نور امید — شعشعه نور حسینی دمید
چارم این مه که پُر از عطر و بوست — نوبت میلاد علمدار اوست
شد به هم آمیخته از مشرقین — نور اباالفضل و شعاع حسین
وقت ولادت قدمی پشت سر — وقت شهادت قدمی پیشتر
ای به فدای سر و جان و تنت — وین ادب آمدن و رفتنت
مدح تو این بس که شه ملك جان — شاه شهیدان و امام زمان
گفت به تو گوهر والانژاد — جان برادر به فدای تو باد
شه چو به قربان برادر رود — کیست ریاضی که فدایت شود

اثر طبع سیّد محمّد علی ریاضی یزدی

۱. نام شریف حضرت ابوالفضل علیه السلام، «عبّاس» است که به حساب ابجد می‌شود «۱۳۲»، همینطور «باب الحسین = ۱۳۲». از ختمهای مجرب این است که اگر کسی دریك مجلس ۱۳۳ بار این جمله را بگوید: «یا کاشف الکرب عن وجه الحسین علیه السلام إکشف کربی بحقّ أخیك الحسین علیه السلام» خداوند حاجتش را برآورده خواهد کرد.
منتخب التواریخ، ص ۲۴۱

Presented by Ziaraat.Com

● احکام فقهی زیارت حضرت عباس علیه‌السلام

مقام عصمت را، درجاتی است که حد اعلی و اتم و اکمل آن، اختصاص بـه حضرات ۱۴ معصوم علیهم‌السلام دارد که عصمت ذاتی و کبری دارند و مراحل پس از آن را نیز برخی از بزرگان دین، نظیر امامزادگان عظیم‌الشـأن مانند: حضرت زینب و حضرت معصومه و حضرت علی اکبر علیهم‌السلام، دارا هستند و معصوم به عصمت صغری می باشند. یکی از شـخصیت‌های ممتازی که به مراحل عالی از عصمت رسـیده و در رتبه و مقام، آن چنان برتری یافته که برخی احکام و آداب حریـم حرمش، احـکام و آداب حرم امامان معصوم علیهم‌السلام می‌باشد؛ حضرت قمر بنی هاشم، اباالفضل العباس علیه‌السلام می‌باشد. در این جا به سه مورد از آن اشاره می کنیم:

۱. زائر در هنگام خواندن زیارتنامه نسبت به تمامی معصومین علیهم‌السلام، طوری می ایستد که پشت به قبله و رو به آن حضرت باشد، امّا غیر معصومین را باید پشـت سرشـان رو به قبله ایستاد و زیارت کرد، به جز حضرت عباس علیه‌السلام که مانند معصومین زیارت می‌شود.

۲. نمـاز زیارت، اختصاص به حضـرات ۱۴معصوم دارد و برای امامزادگان، نماز زیارت وارد نشده است، به غیر از حضرت عباس که برای ایشان، مانند دیگر امامان معصوم، نماز زیارت وارد شده است. برای امامزادگان می توان نماز را، به نیّت هدیه به آن بزرگواران خواند.

۳. ورود جنب و حائض به حرم امامان معصوم جایز نیست، حرم امامزادگان از این قاعده مسـتثنی هستند، به جز امامزادگان عظیم‌الشأن و مشهور نظیر حضرت عباس وحضرت معصومه علیهما‌السلام که اولی و بهتر (مسـتحب مؤکد) عدم توقّف جنب و حائض در حرم آنها می‌باشد.

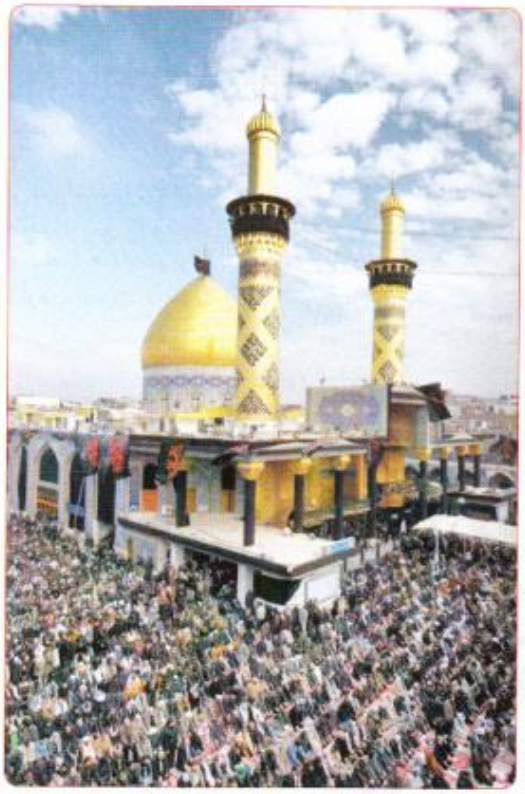

- جامع المسائل، مرحوم آیة الله العظمی گلپایگانی، ج ۱، ص ۷۱
- مجید فولادی، نشریه امام شناسی، شماره اول، مرداد ۱۳۸۷

Presented by Ziaraat.Com

مقام دست راست حضرت ابوالفضل العبّاس علیه‌السلام

بر روی حسین نور داور صلوات
بر حضرت عباس دلاور صلوات
زوّار حسینی و ابالفضل رشید
بفرست تو بر این دو برادر صلوات

ابن شهرآشوب گفته است: حضرت عباس علیه‌السلام سقا، قمر بنی‌هاشم و علمدار حسین علیه‌السلام و بزرگترین برادرانش بود. در پی آب بیرون آمد؛ بر او حمله کردند. او هم بر آنان تاخت، در حالی که می‌گفت:

لا أرهب الموت إذ الموت رقی حتّی أواری فی المصالیت لقا
نفسی لنفس المصطفی الطّهر وقا إنّی أنا العبّاس أغدوا بالسّقا
و لاأخاف الشرّ یوم الملتقی

هرگز از مرگ نمی‌ترسم، آن گاه که مرگ فراز آید، جانم به فدای جان مصطفای پاک باد! من عباسم که ساقی‌ام و هنگام نبرد، هراسی از شر ندارم، و آنان را پراکنده ساخت. زید بن ورقاء جهنی، پشت نخلی کمین کرد. حکیم بن طفیل سنبسی نیز، کمکش کرد. ضربتی بر دست راست او زد. سقّا شمشیر را به دست چپ گرفت و رجزخوانان بر آنان حمله آورد:

و الله إن قطعتم یمینی إنّی أحامی أبداً عن دینی
و عن إمام صادق الیقین نجل النّبیّ الطّاهر الأمین

به خدا سوگند اگر دست راستم را قطع کردید، پیوسته از دینم حمایت می‌کنم و از پیشوایی که یقین او راست است، حمایت می‌کنم که او فرزند پیامبر پاک و امین است.

افتاد دست راست خدایا ز پیکرم
بر دامن حسین رسان دست دیگرم
دست چپم به‌جاست اگر نیست دست راست
امّا هزار حیف که یک دست بی‌صداست

محل کفّ العباس علیه‌السلام: در قسمت شمال شرقی و جنوب شرقی صحن مطهّر حضرت ابوالفضل علیه‌السلام، دو جایگاه است که گفته می‌شود: دست‌های مبارک آن حضرت، در این مکان‌ها، از تن جدا شده است.

Presented by Ziaraat.Com

ای آنکه تویی بر همه کشتی نجات
سردار حسینی به مقام درجات
دست از بدنت جدا شده بهر حسین
بر دست بریده‌ات درود و صلوات

مقام دست چپ حضرت ابوالفضل العبّاس علیه‌السلام

حضرت عباس علیه‌السلام، جنگید تا آن که رمقش تمام شد. حکیم بن طفیل طایی، در پشت نخلی کمین کرد وضربتی بردست چپ او زد. آن‌گاه عباس علیه‌السلام گفت:

یا نفس لا تخشی من الکفّار و أبشری برحمة الجبّار
مع النّبیّ السّیّد المختار
قد قطعوا ببغیهم یساری فأصلهم یا ربّ حرّ النّار

ای نفس! از کافران مترس! مژده باد تو را به رحمت خدای جبار!
همراه با پیامبر، آن سرور برگزیده!
با ستم خویش، دست چپم را جدا کردند.
خدایا! حرارت دوزخ را بر آنان بچشان.

آن ملعون با عمودی آهنین، حضرت عباس علیه‌السلام را به شهادت رساند.
امام حسین علیه‌السلام خود را به برادر رسانید؛ اما چون او را کنار شط فرات کشته یافت، گریست و چنین خواند:

تعدّیتم یاشرّ قوم بفعلکم و خالفتم قول النّبیّ محمّد
أما کان خیر الرّسل وصّاکم بنا أما نحن من نسل النّبیّ المسدّد
أما کانت الزّهراء أمّی دونکم أما کان من خیر البریّة أحمد
لعنتم و أُخزیتم بما قد جنیتم فسوف تلاقوا حرّنار توقد

ای بدترین گروه! با کار خود تعدّی و ستم کردید و با گفته محمّد پیامبر مخالفت ورزیدید. مگر بهترین رسولان سفارش ما را به شما نکرده بود؟ مگر نه اینکه ما از نسل پیامبر تأیید شده‌ایم؟ مگر نه آنکه فاطمه زهرا مادر من است نه شما؟ مگر او زاده احمد، بهترین آفریده‌ها نبود؟ لعنت شُدید و با جنایتی که کردید، خوارگشتید. حرارت آتش افروخته و شعله‌ور را خواهید چشید.

Presented by Ziaraat.Com

• نهر علقمه

« علقمی نام نهری است که از فرات جدا کردند و به کربلا و از آن جا به کوفه جریان یافت و همین، خود سبب آبادی کوفه شد».

گویند به ابن‌علقمی خبر رسید که امام صادق علیه‌السلام چون جدّ خویش را زیارت کرده، خطاب به نهر فرموده است: تو چنین جاری هستی امّا در روز عاشورا آبت را از جدّ من حسین علیه‌السلام دریغ داشتی؟! ابن علقمی با شنیدن این خبر، نهر را پُر کرد و آب آن از جریان افتاد. این نهر از همین روی به «نهر علقمی» مشهور شد.

□ سیدجعفر بحرالعلوم، تحفة العالم، ج ۲، ص ۱۹۳

نهر علقمی که سابقاً در شرق حرم حضرت ابوالفضل علیه‌السلام جاری بوده، اکنون هیچ اثری از آن وجود ندارد و تنها خیابانی که گویا قبلاً جای نهر بوده، به همین نام نامیده می‌شود.

نهری هم که هم اکنون از کنار مقام صاحب الزمان علیه‌السلام در شمال کربلا روان است و بنام «نهر الحسینیه» نامگذاری شده، گرچه آن هم شعبه‌ای از شط فرات است، امّا ارتباطی با نهر علقمی ندارد.

خیابان علقمی
(نهر علقمه سابق)

چسان به کرب‌وبلا می‌کنی گذر ای آب
مگر تنی ز شه تشنه شرمسار ای آب

هنوز بهر تو گویا به خیمه‌گه دارد
سکینه در ره عباس انتظار ای آب

میان معرکه گویا هنوز می‌طلبد
تو را حسینِ علی بهر شیرخوار ای آب

بیاد آر که افکند در کنار تو خصم
دو دست از تن عباس نامدار ای آب

تو موج می‌زدی و از عطش هلاک شدند
ز شاه تشنه لب اطفال دلفکار ای آب

چو خویش را ترساندی به حنجر اصغر
زدی به جان صغیر از غمش شرار ای آب

صغیر اصفهانی

خیابان قبله

Presented by Ziaraat.Com

باب القرات

درب شـرقی حرم حضرت ابوالفضل علیه‌السلام
که روبروی خیابان «علقمی» قرار دارد

Presented by Ziaraat.Com

• رود فرات

فُرات، رودخانه‌ای است که حادثه عظیم کربلا در نزدیکی آن اتفاق افتاده است و یادآور تشنگی اباعبدالحسین‌ؑ و یاران ایشان در روز عاشوراست. هم اکنون این رودخانه ۲۰ کیلومتری شرق کربلا قرار دارد.

مطابق آنچه در روایات آمده، آب فرات دارای فضیلت و برکت بسیاری است. ازجمله:

۱ – نوشیدن آن در هر حال و برای شفا یافتن از بیماری مستحب است و اثر دارد.

۲ – مستحب است کام نوزاد را با آب فرات و تربت سیّد الشهداؑ بردارند.

۳ – هرکه با آب فرات غسل کند و قبر حسینؑ را زیارت کند، مثل روزی که از مادر متولد شده، از گناهان پاک می‌شود.

در برخی روایات است که آب، یا آب فرات، مهریّه حضرت زهراؑ می‌باشد.

از امام باقرؑ در ضمن حدیث مفصّلی درباره مهریّه حضرت زهراؑ آمده است:

«وَجُعِلَتْ لَها فِی الارضِ اَربَعَةُ اَنهارٍ: اَلفُراتُ، وَنیلُ مِصر وَنَهروان وَنَهرُ بَلخ» و در نقل دیگری است:

«وَ جُعِلَتْ نِحلَتُها مِن عَلیٍّ خُمسُ الدُّنیا وَ ثُلثَی الجَنَّةِ وَ اَربَعَةُ اَنهارٍ فِی الأرضِ، الفُراتُ وَدِجلَةُ وَالنیلُ وَنَهرُ بَلخ...».

طبق این نقلها نه تنها فرات و دجله و نیل و نهر بلخ، بلکه یك پنجم دنیا و دوسوم بهشت نیز مهریه زهرای مرضیّه است، امّا فرزند زهرا، در کنار همین فرات، لب تشنه جان می‌دهد و مظلومانه به شهادت می‌رسد.

آبی که مهر دختر خیرالأنام بود — در کربلا چرا به حسینش حرام بود
سیراب و کامیاب عدوی خدا ز آب — یا للعجب عزیز خدا تشنه کام بود
سوزد دل مَلَک زفَلَک بس ز کودکان — فریاد العطش، به فلک از خیام بود
بر کوفیان، حسین مگر میهمان نبود — یا میهمان نوازیشان، این مرام بود

فراهی

• یادآوری:

لزومی ندارد که مردم برای تبرّك به آب فرات در نهر غسل کنند، بلکه استفاده از آب لوله کشی که برگرفته از آب فرات است، نیز همین برکات را انشاءالله خواهد داشت.

Presented by Ziaraat.Com

موقعیّت جغرافیایی فرات:

«شـطی است در مغرب کشـور عراق و متشکّل است از دو شـعبه «قره‌سو» و «مرادچای» که سرچشـمه آنها نزدیك رود «ارس» در ارمنستان ترکیه است. موقعی که دو شعبه قره‌سو و مرادچای به هم می‌رسـند، فرات به دجله نزدیك می‌شـود، ولی مجدّداً دجله متّوجه جنوب شرقی شده و فرات به سمت مغرب مایل می‌شود و سپس در نزدیکی خلیج فارس به رود دجله می‌پیوندد و از آن پس مجموع این دو رود به خلیج فارس می‌ریزد. سـرزمینی را که بین دو رود دجله و فرات واقع است، «الجزیره» می‌گویند. طول رودخانه فرات تقریباً ۲۹۰۰کیلومتر است. جریان فرات در جلگه بین‌النهرین، بسیار ملایم است و دارای بستری عریض می‌باشد. یگانه عامل حاصلخیزی خاك عراق و جلب جمعیّت در جلگه خشـك و گرم بین‌النهرین، دو رود فرات و دجله می‌باشـد. بابل، پایتخت قدیم کشـور بابل در سـاحل فرات بناشده بود.»

فرهنگ فارسی، معین.

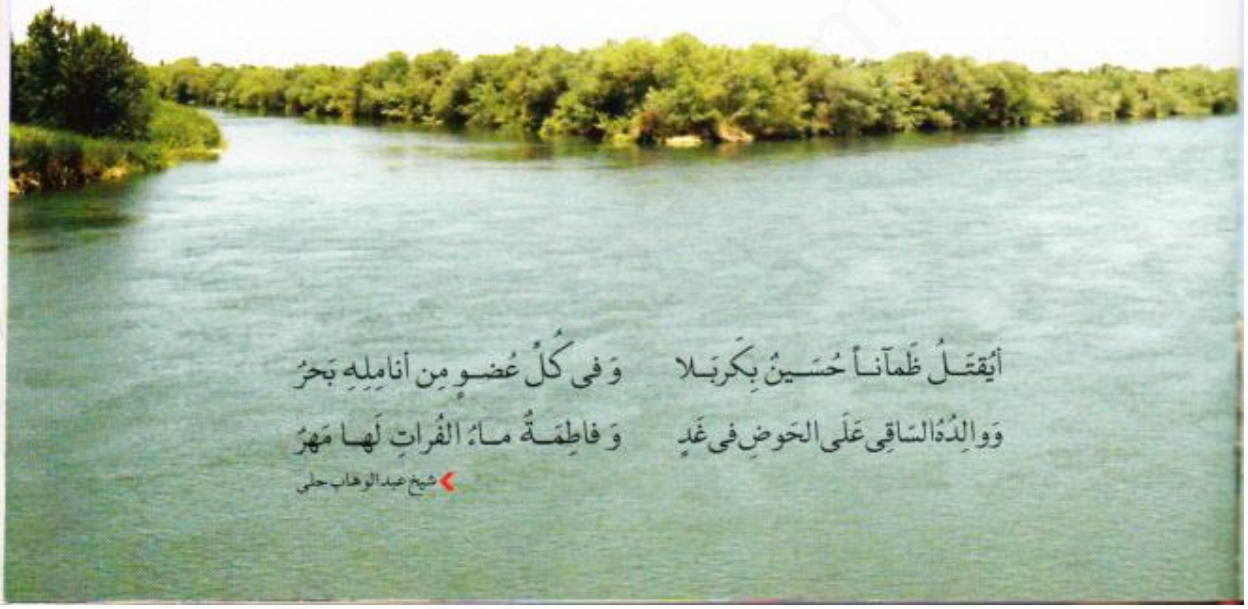

أیُقتَـلُ ظَمآنـاً حُسَـینٌ بِکَربَـلا وَ فی کُلِّ عُضـوٍ مِن أنامِلِهِ بَحرُ

وَ والِدُهُ السّاقِی عَلَی الحَوضِ فی غَدٍ وَ فاطِمَـةُ مـاءُ الفُراتِ لَهـا مَهرُ

شیخ عبدالوهاب حلی

Presented by Ziaraat.Com

مقام حضرت صاحب الزّمان علیه‌السلام

﴿قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْراً فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ﴾[1]

(بگو: به من خبر دهید اگر آب‌های (سرزمین) شما در زمین فرو رود، چه کسی می‌تواند آب جاری در دسترس شما قرار دهد؟)

ظاهر این آیه، در باره آب جاری است که مایه حیات موجودات زنده است و باطن آیه، مربوط به وجود امام علیه‌السلام و علم و عدالت جهان‌گستر اوست که آن نیز مایه حیات جامعه انسانی است. امام باقر علیه‌السلام در تفسیر این آیه می‌فرماید:

« نزلَت فی الإمام القائم علیه‌السلام یقولُ إنْ أصبحَ إمامُکم غائباً عنکم، لاتدرُونَ أینَ هُوَ؟ فمَن یأتیکُم بإمام ظاهر یأتیکُم بأخبار السَّموات والأرض، وَ حَلال الله وَ حَرامه.

«این آیه در باره امامی (حضرت مهدی علیه‌السلام) نازل شده است که قیام به عدل الهی می‌کند، می‌گوید: اگر امام شما پنهان گردد، و نمی‌دانید کجاست، چه کسی برای شما امامی می‌فرستد که اخبار آسمانها و زمین و حلال و حرام خدا را برای شما شرح دهد.

ثُمَّ قالَ: وَالله ماجاءَ تأویلُ هذه الایَة، وَ لابُدَّ أن یَجیئَ تأویلُها »

سپس فرمود : به خدا سوگند تأویل این آیه نیامده ، امّا سرانجام خواهد آمد ».

۱. آخرین آیه(۳۰) سوره ملک، تفسیر نمونه ج ۲۴ ص ۳۵۹ به نقل نورالثقلین ج ۵ ص ۳۸۷.

از آب هم مضایقه کردند کوفیان
خوش داشتند حرمت مهمان کربلا
بودند دیو و دد همه سیراب و می‌مکید
خاتم ز قحط آب، سلیمان کربلا
زان تشنگان هنوز به عیوق می‌رسد
فریاد العطش زبیابان کربلا

محتشم کاشانی

برمشامم می‌رسد هر لحظه بوی کربلا
تشنه آب فراتم ای اجل مهلت بده
بر دلم، ترسم بماند آرزوی کربلا
تا بگیرم در بغل قبر شهید کربلا

Presented by Ziaraat.Com

دوبیتی‌های صلوات
حضرت مهدی
عجل الله تعالی فرجه الشریف

مقام صاحب الزّمان عليه السلام، جایگاهی است که به یاد روح افزا و امیدبخش قطب دایرهٔ وجود، حضرت مهدی موعود امام زمان ـ اروحنا فداه ـ بنا گردیده و در کنار نهر حسینیّه و در مسیری است که به مقام امام جعفر صادق عليه السلام می‌رسد.

بر چهره دلگشای مهدی صلوات
ما پیروان مکتب قرآن سرمدیم

بر قامت دلربای مهدی صلوات
خرم دل از عنایت اولاد احمدیم

تا پرده ز رخ گرفت قدسی نقسان
ما دل نداده‌ایم به هرخار وخس ولی

خواندند به رو نمای مهدی صلوات
دلدادگان قائم آل محمّدیم

بر جلوه روی مهدی صلوات
مادوست‌دار مصحف‌ودر دین احمدیم

بر جذبه هر نگاه مهدی صلوات
اندر جهان به خلق دو عالم سرآمدیم

ما را نبود چو هدیه‌ای در خور او
زیر لوای آل علی صف کشیده‌ایم

بفرست به پیشگاه مهدی صلوات
چشم انتظار قائم آل محمّدیم

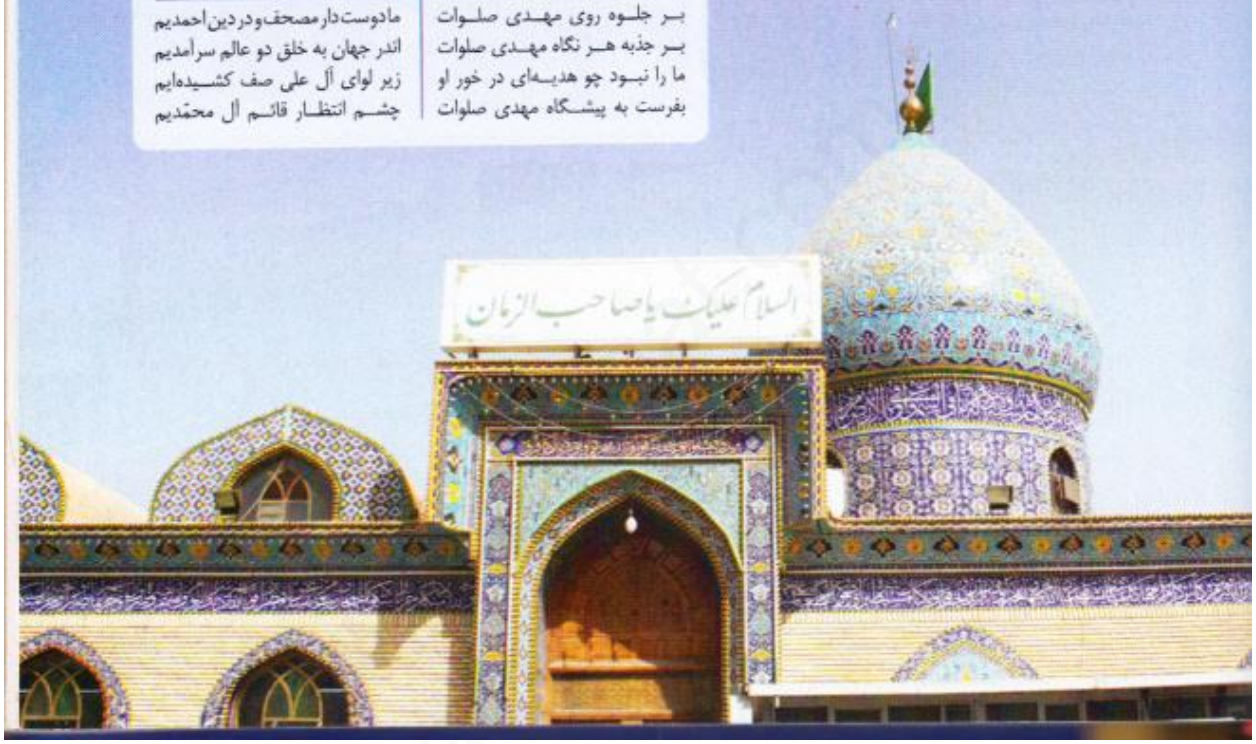

Presented by Ziaraat.Com

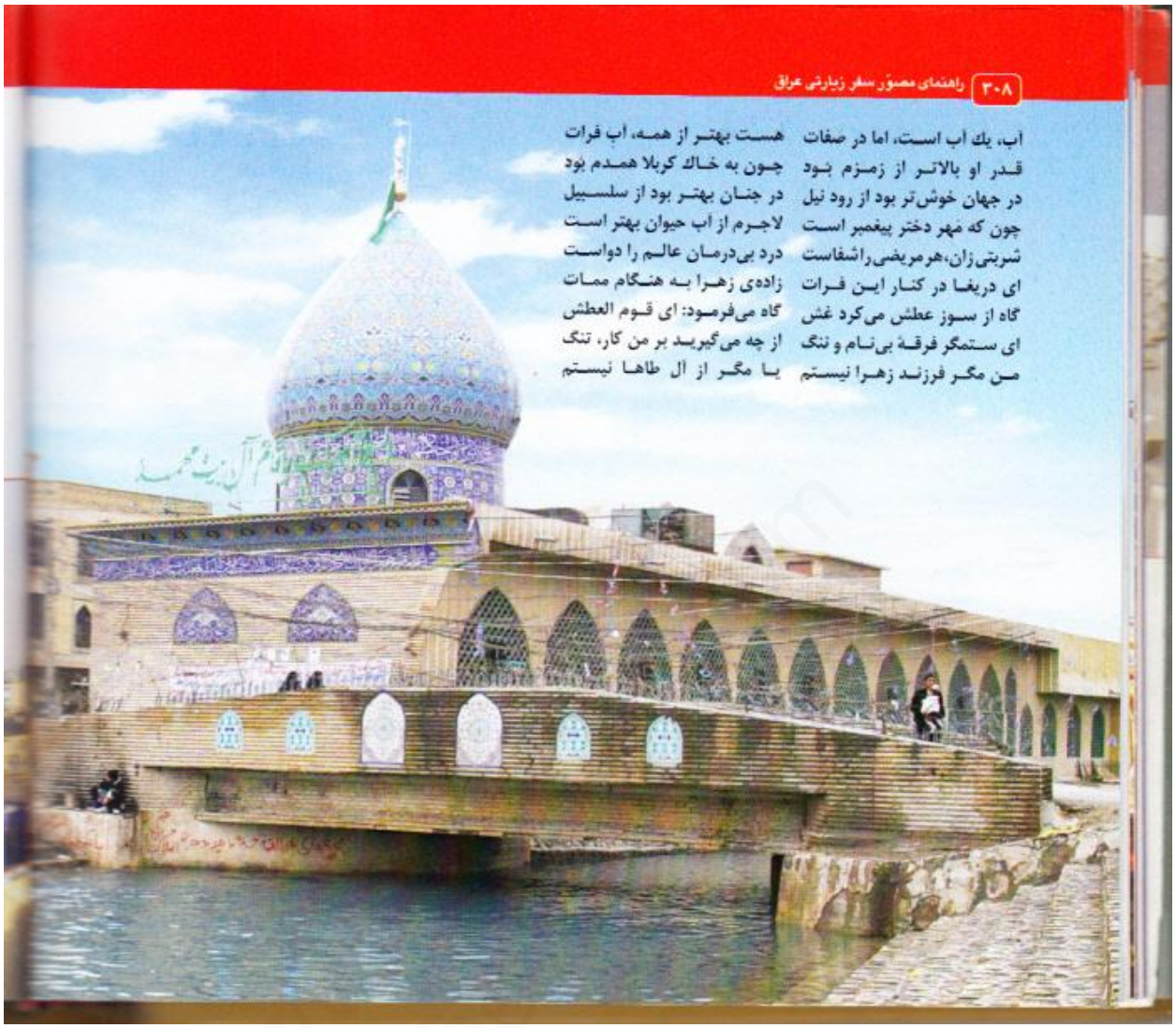

آب، یك آب است، اما در صفات — هست بهتر از همه، آب فرات
قدر او بالاتر از زمزم بود — چون به خاك كربلا همدم بود
در جهان خوش‌تر بود از رود نیل — در جنان بهتر بود از سلسبیل
چون كه مهر دختر پیغمبر است — لاجرم از آب حیوان بهتر است
شربتی زان، هر مریضی راشفاست — درد بی‌درمان عالم را دواست
ای دریغا در كنار این فرات — زاده‌ی زهرا به هنگام ممات
گاه از سوز عطش می‌كرد غش — گاه می‌فرمود: ای قوم العطش
ای ستمگر فرقهٔ بی‌نام و ننگ — از چه می‌گیرید بر من كار، تنگ
من مگر فرزند زهرا نیستم — یا مگر از آل طاها نیستم

Presented by Ziaraat.Com

• خیمه‌گاه (مُخَیَّم)

امام حسین علیه‌السلام روز پنجشنبه، دوم محرم سال ۶۱ به کربلا رسید و دستور داد خیمه‌ها را برپا کردند؛ امروزه مکان آن به «مُخَیِّم» یعنی خیمه‌گاه معروف است.

در میان خیمه زیبای تو — ناله دارد خواهر شهیدای تو
خیمه‌ها بوی عجیبی می‌دهند — بوی جانسوز غریبی می‌دهند
خیمه‌ها بوی اسیری می‌دهند — خیمه‌ها بوی یتیمی می‌دهند
خیمه‌ها معنا گر یک مطلبند — مظهر آوارگی زینبند

Presented by Ziaraat.Com

• تلّ زینبیّه

تلّ زینبیه سمت جنوب غربی (درب زینبیه) صحن مطهرقرار دارد.
درباره‌ی این جایگاه، در کتاب "تاریخ و جغرافیای کربلای معلی" آمده است:
«حضرت زینب ﷺ، در روز عاشورا، برای آگاهی بیشتر از اوضاع میدان و دیدن صحنه‌ی جنگ، بارها از خیمه‌ها هراسان و نگران به این تپه که مرتفع و مشرف بر میدان جنگ بود، تشریف می‌آوردند و بسیار ناله و شیون سر می‌دادند».
چه سخت و طاقت فرساست، دیدن صحنه‌هایی که در آن فرزند امیرالمؤمنین ﷺ، حیدر کرار، قهرمان بدر و اُحد و حُنین و برادر رسول‌خدا ﷺ و جگرگوشه‌ی زهرای اطهر ﷺ متحمل این مصائب می‌شوند و اگر نبود دست ولایتی که حضرت سیدالشهدا ﷺ بر سر و سینه‌ی ایشان کشیدند، چگونه تحمل این صحنه‌ها را تاب می‌آوردند؟

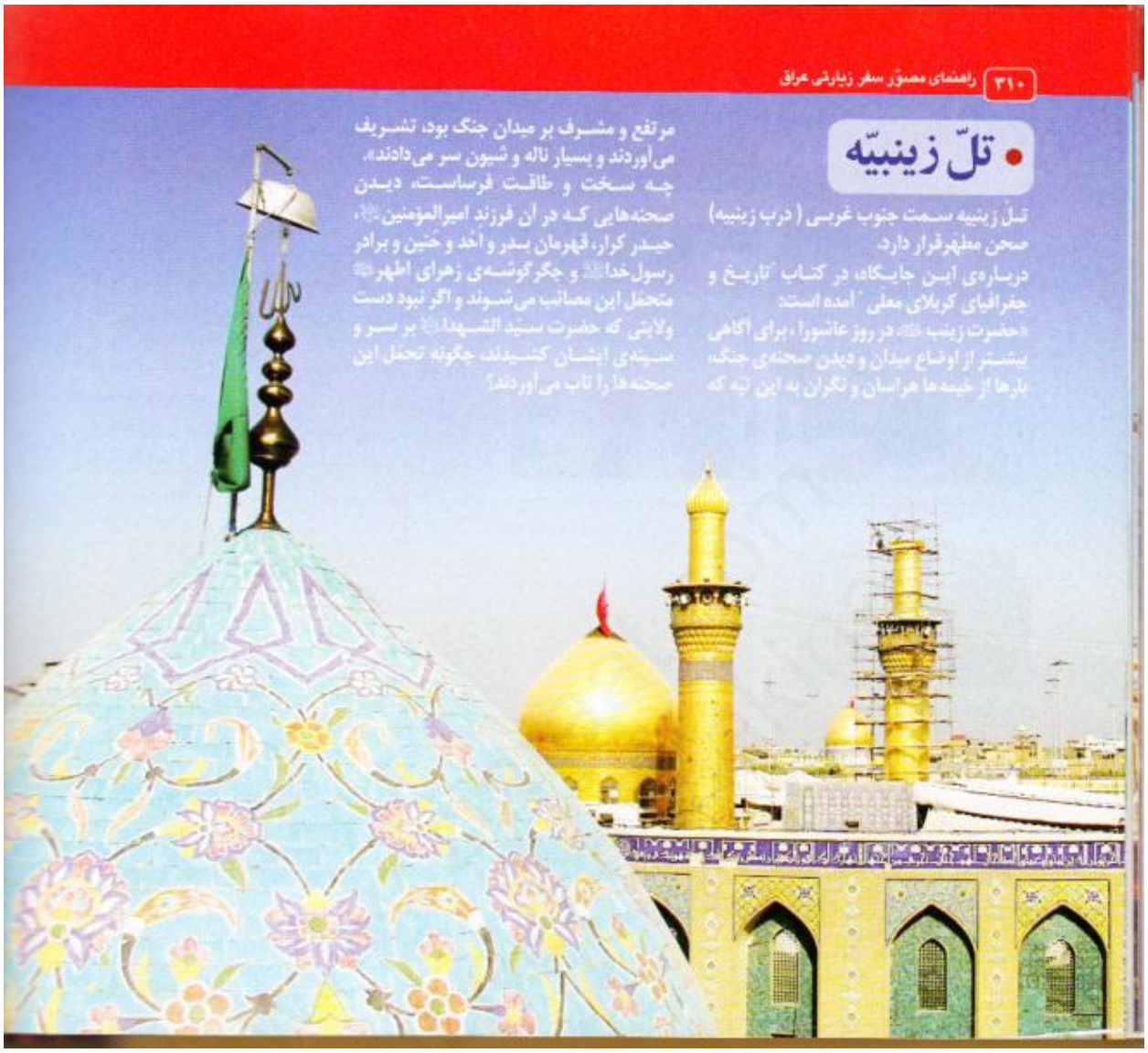

Presented by Ziaraat.Com

بر چهره تابنده زینب صلوات
بر منطق کوبنده زینب صلوات

در گریه به رخسار حسینش خندید
بر گریه و بر خنده زینب صلوات

■ این مکان، یادواره حضرت زینب است که از بلندای آن وقایع جنگ را نظاره‌گر بود

خواهرش بر سینه و بر سر زنان رفت تا گیرد برادر را عنان کای عنان‌گیر من، آیا زینبی؟ یا که آه دردمندان در شبی؟
سیل اشکش بسته بر شه راه را دود آهش کرد حیران ماه را پیش پای عشق زنجیری مکن راه عشق است این عنانگیری مکن
در قفای شاه رفتی آن زمان بانگ مهلا مهلا اش بر آسمان با تو هستم جان خواهر همسفر تو به پا این راه کوبی من به سر
کی سوار سرگران کم کن شتاب جان من لختی سبک‌تر زن رکاب خانه سوزان را تو صاحب‌خانه باش با زنان در همرهی مردانه باش
تا ببوسم آن رخ دلجوی تو تا ببویم آن شکنج موی تو جان خواهر در غمم زاری مکن با صدا بهرم عزاداری مکن
شه سراپا گرم شوق ومست ناز گوشهٔ چشمی به آن سو کرد باز معجر از سر، پرده از رخ وامکن آفتاب و ماه را رسوا مکن
دید مشکین مویی ازجنس زنان بر فلك دستی و دستی بر عنان هست بر من ناگوار و ناپسند از تو زینب گر صدا گردد بلند
زن مگو، مردآفرین روزگار زن مگو بنت الجلال اخت الوقار هرچه باشد تو علی را دختری ماده شیرا کی کم از شیر نری؟
زن مگو، خاك درش نقش جبین زن مگو دست خدا در آستین با زبان زینبی شاه آنچه گفت با حسینی گوش، زینب می‌شنفت؟
باز دل بر عقل می‌گیرد عنان اهل دل را آتش اندر جان زنان گفت زینب در جواب آن شاه را کای فروزان کرده مهر وماه را
همتی باید قدم در راه زن صاحب آن خواه مرد وخواه زن عشق، را از یك مشیمه زاده‌ایم لب به یك پستان غم بنهاده‌ایم
غیرتی باید به مقصد رهنورد خانه پرداز جهان چه زن چه مرد تربیت بودست بر یك دوشمان پرورش در جیب یك آغوشمان
شرط راه آمد نمودن قطع راه بر سر رهرو چه معجر چه کلاه تا کنیم این راه را مستانه طی هر دو از یك جام خوردستیم می
پس زجان بر خواهر استقبال کرد تا رُخش بوسد الف را دال کرد هر دو در انجام طاعت کاملیم هریکی امر دگر را حاملیم
همچو جان خود در آغوشش کشید این سخن آهسته در گوشش کشید تو شهادت جستی ای سبط رسول من اسیری را به جان کردم قبول

عمان سامانی

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت عاشورا

اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا اَباعَبدِاللّه، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ رَسُولِ اللّه (اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا خِیرَةَاللّه وابنَ خِیرَتِه) اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا بنَ اَمیرِالمُؤمنینَ وَابنَ سَیِّدِ الوَصِیّینَ، اَلسَّلامُعَلَیكَ یا بنَ فاطِمَةَ سَیِّدَةِ نِساءِ العالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا ثارَ اللّه وَابنَ ثارِهِ وَالوِترَ المَوتورَ، اَلسَّلامُ عَلَیكَ وَعَلَی الأَرواحِ الَّتی حَلَّت بِفِنائِكَ عَلَیكُم مِنّی جَمیعاً سَلامُ اللّه اَبَداً ما بَقیتُ وَبَقِیَ اللَّیلُ وَالنَّهارُ، یااَباعَبدِاللّه لَقَدْ عَظُمَتِ الرَّزِیَّةُ وَجَلَّت وَعَظُمَتِ المُصیبَةُ بِكَ عَلَینا وَعَلی جَمیعِ اَهلِ الإِسلامِ وَجَلَّت وَعَظُمَت مُصیبَتُكَ فِی السَّماواتِ عَلی جَمیعِ اَهلِ السَّماواتِ، فَلَعَنَ اللّهُ اُمَّةً اَسَّسَت اَساسَ الظُّلمِ وَالجَورِعَلَیكُم اَهلَ البَیتِ، وَلَعَنَ اللّهُ اُمَّةً دَفَعَتكُم عَن مَقامِكُم وَاَزالَتكُم عَن مَراتِبِكُمُ الَّتی رَتَّبَكُمُ اللّهُ فیها، وَلَعَنَ اللّهُ اُمَّةً قَتَلَتكُم وَلَعَنَ اللّهُ المُمَهِّدینَ لَهُم بِالتَّمكینِ مِن قِتالِكُم، بَرِئتُ اِلَی اللّه وَاِلَیكُم مِنهُم وَمِن اَشیاعِهِم وَاَتباعِهِم وَاَولیائِهِم، یا اَبا عَبدِاللّه اِنّی سِلمٌ لِمَن سالَمَكُم وَحَربٌ لِمَن حارَبَكُم اِلی یَومِ القِیامَةِ، وَلَعَنَ اللّهُ آلَ زِیادٍ وَآلَ مَروانَ، وَلَعَنَ اللّهُ بَنی اُمَیَّةَ قاطِبَةً، وَلَعَنَ اللّهُ ابنَ مَرجانَةَ، وَلَعَنَ اللّهُ عُمَرَ بنَ سَعدٍ، وَلَعَنَ اللّهُ شِمراً، وَلَعَنَ اللّهُ اُمَّةً اَسرَجَت وَاَلجَمَت وَتَنَقَّبَت لِقِتالِكَ، بِاَبی اَنتَ وَاُمّی لَقَدْ عَظُمَ

Presented by Ziaraat.Com

مُصابی بِكَ فَاَسْأَلُ اللّٰهَ الَّذی اَكْرَمَ مَقامَكَ وَاَكْرَمَنی اَنْ یَرْزُقَنی طَلَبَ ثارِكَ مَعَ اِمامٍ مَنْصُورٍ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ. اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنی عِنْدَكَ وَجیهاً بِالْحُسَیْنِ عَلَیْهِ السَّلامُ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ، یا اَباعَبْدِاللّٰهِ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَی اللّٰهِ وَاِلی رَسُولِهِ وَاِلی اَمیرِالْمُؤْمِنینَ وَاِلی فاطِمَةَ وَاِلَی الْحَسَنِ وَاِلَیْكَ بِمُوالاتِكَ وَبِالْبَراءَةِ (مِمَّنْ قاتَلَكَ وَنَصَبَ لَكَ الْحَرْبَ وَبِالْبَراءَةِ مِمَّنْ اَسَّسَ اَساسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَیْكُمْ وَاَبْرَأُ اِلَی اللّٰهِ وَاِلی رَسُولِهِ) مِمَّنْ اَسَّسَ اَساسَ ذلِكَ وَبَنی عَلَیْهِ بُنْیانَهُ وَجَری فی ظُلْمِهِ وَجَوْرِهِ عَلَیْكُمْ وَعَلی اَشْیاعِكُمْ، بَرِئْتُ اِلَی اللّٰهِ وَاِلَیْكُمْ مِنْهُمْ وَاَتَقَرَّبُ اِلَی اللّٰهِ ثُمَّ اِلَیْكُمْ بِمُوالاتِكُمْ وَمُوالاةِ وَلِیِّكُمْ وَبِالْبَراءَةِ مِنْ اَعْدائِكُمْ وَالنّاصِبینَ لَكُمُ الْحَرْبَ وَبِالْبَراءَةِ مِنْ اَشْیاعِهِمْ وَاَتْباعِهِمْ، اِنّی سِلْمٌ لِمَنْ سالَمَكُمْ وَحَرْبٌ لِمَنْ حارَبَكُمْ وَوَلِیٌّ لِمَنْ والاكُمْ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عاداكُمْ فَاَسْأَلُ اللّٰهَ الَّذی اَكْرَمَنی بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ اَوْلِیائِكُمْ وَرَزَقَنِی الْبَراءَةَ مِنْ اَعْدائِكُمْ اَنْ یَجْعَلَنی مَعَكُمْ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَاَنْ یُثَبِّتَ لی عِنْدَكُمْ قَدَمَ صِدْقٍ فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَاَسْأَلُهُ اَنْ یُبَلِّغَنِی الْمَقامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَاَنْ یَرْزُقَنی طَلَبَ ثارِی مَعَ اِمامِ هُدیً ظاهِرٍ ناطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ وَاَسْأَلُ اللّٰهَ بِحَقِّكُمْ وَبِالشَّأْنِ الَّذی لَكُمْ عِنْدَهُ اَنْ یُعْطِیَنی بِمُصابی بِكُمْ اَفْضَلَ ما یُعْطی مُصاباً بِمُصیبَتِهِ مُصیبَةً ما اَعْظَمَها وَاَعْظَمَ رَزِیَّتَها

Presented by Ziaraat.Com

فِی الْاِسْلامِ وَفِی جَمیعِ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنی فی مَقامی هذا مِمَّنْ تَنالُهُ مِنْكَ صَلَواتٌ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ مَحْیایَ مَحْیا مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَمَماتی مَماتَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، اَللّٰهُمَّ اِنَّ هذا یَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو اُمَیَّةَ وَابْنُ آكِلَةِ الْأَكْبادِ اللَّعینُ ابْنُ اللَّعینِ عَلی لِسانِكَ وَلِسانِ نَبِیِّكَ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ فی كُلِّ مَوْطِنٍ وَمَوْقِفٍ وَقَفَ فیهِ نَبِیُّكَ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَبا سُفْیانَ وَمُعاوِیَةَ وَیَزیدَ ابْنَ مُعاوِیَةَ عَلَیْهِمْ مِنْكَ اللَّعْنَةُ اَبَدَ الْاَبِدینَ، وَهذا یَوْمٌ فَرِحَتْ بِهِ آلُ زِیادٍ وَآلُ مَرْوانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَیْنَ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیْهِ، اَللّٰهُمَّ فَضاعِفْ عَلَیْهِمُ اللَّعْنَ مِنْكَ وَالْعَذابَ (الْاَلیمَ) اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَیْكَ فی هذَا الْیَوْمِ وَفی مَوْقِفی هذا وَاَیّامِ حَیاتی بِالْبَراءَةِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَةِ عَلَیْهِمْ وَبِالْمُوالاةِ لِنَبِیِّكَ وَآلِ نَبِیِّكَ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ

■ سپس صد مرتبه می‌گویی:

اَللّٰهُمَّ الْعَنْ اَوَّلَ ظالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَآخِرَ تابِعٍ لَهُ عَلی ذلِكَ، اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْعِصابَةَ الَّتی جاهَدَتِ الْحُسَیْنَ (علیه السلام) وَشایَعَتْ وَبایَعَتْ وَتابَعَتْ عَلی قَتْلِهِ، اَللّٰهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمیعاً

■ و بعد صد مرتبه هم این فراز را می‌گویی:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَبا عَبْدِاللّٰهِ وَعَلَی الْأَرْواحِ الَّتی حَلَّتْ بِفِنائِكَ عَلَیْكَ مِنّی سَلامُ اللّٰهِ اَبَداً

Presented by Ziaraat.Com

ما بَقِيتُ وَبَقِيَ اللَّيلُ وَالنَّهارُ وَلاجَعَلَهُ اللّٰهُ آخِرَ الْعَهدِ مِنّي لِزِيارَتِكُم،
اَلسَّلامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلى اَوْلادِ الْحُسَيْنِ وَعَلى اَصْحابِ الْحُسَيْنِ،

■ سپس می‌گویی:

اَللّٰهُمَّ خُصَّ اَنْتَ اَوَّلَ ظالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنّي وَابْدَأْ بِهِ اَوَّلاً ثُمَّ (الْعَنِ) الثّانِيَ وَالثّالِثَ وَالرّابِعَ
اَللّٰهُمَّ الْعَنْ يَزيدَ خامِساً وَالْعَنْ عُبَيْدَاللّٰهِ بْنَ زِيادٍ وَابْنَ مَرْجانَةَ وَعُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَشِمْراً
وَآلَ اَبي سُفْيانَ وَآلَ زِيادٍ وَآلَ مَرْوانَ اِلى يَوْمِ الْقِيامَةِ

■ آنگاه به سجده می‌روی ومی‌گویی:

اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشّاكِرينَ لَكَ عَلى مُصابِهِمْ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلى عَظيمِ رَزِيَّتي
اَللّٰهُمَّ ارْزُقْني شَفاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَثَبِّتْ لي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَاَصْحابِ
الْحُسَيْنِ الَّذينَ بَذَلُوا مُهَجَهُمْ دُونَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلامُ

□ ۱. دانشمند بی‌نظیر، مولی شریف شیروانی، در کتاب «الصدف المشحون» (ج۲،ص۱۹۹) از اسانید خود و ایشان به واسطه سلسله راویان، از امام هادی علیه‌السلام روایت کرده که حضرت فرمودند: اگر کسی قسمت لعن زیارت عاشورا را یک مرتبه بخواند وپس از آن ۹۹ بار جمله آخر آن، «اللهم العنهم جمیعا» را بگوید مانند این است که لعن کامل را صد بار گفته است و نیز اگر سلام زیارت را یک مرتبه بخواند و سپس نود و نه بار، فراز آخر آن را بگوید: «السلام علی الحسین وعلی علی بن الحسین وعلی اولاد الحسین وعلی اصحاب الحسین»، مانند این است که سلام کامل را، صد بار گفته است.
ادب زائر، علامه امینی، ترجمه روح الله ملکیان، ص ۸۱

Presented by Ziaraat.Com

تربت امام حسین علیه‌السلام

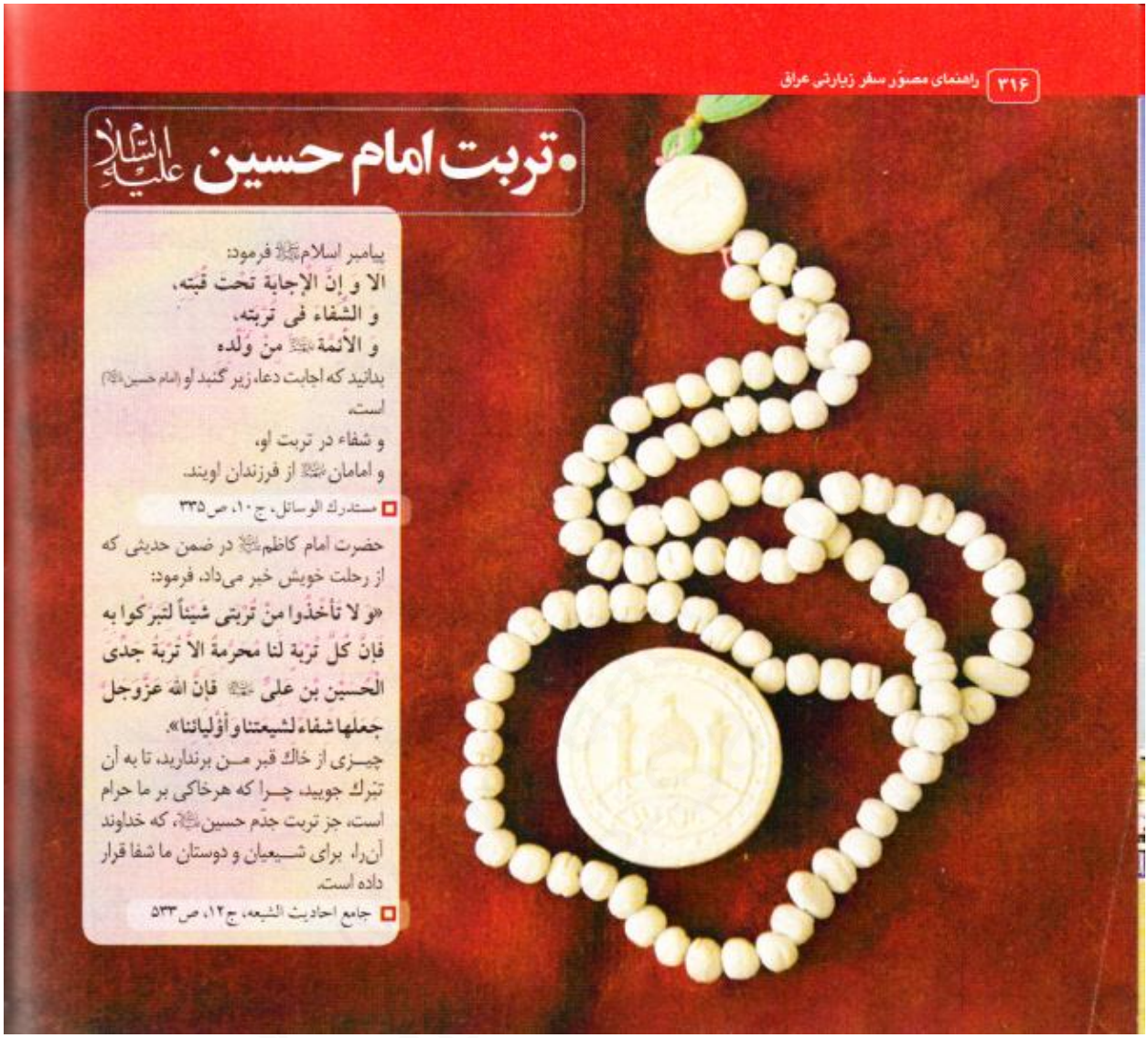

پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود:

الا و إنّ الإجابة تحت قبّته،
و الشفاء فی تربته،
و الأئمة علیهم‌السلام من ولده

بدانید که اجابت دعا، زیر گنبد او (امام حسین علیه‌السلام) است،
و شفاء در تربت او،
و امامان علیهم‌السلام از فرزندان اویند.

مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۳۵

حضرت امام کاظم علیه‌السلام در ضمن حدیثی که از رحلت خویش خبر می‌داد، فرمود:

«و لا تأخذوا من تربتی شیئاً لتبرکوا به فإنّ کلّ تربة لنا محرمة الا تربة جدی الحسین بن علی علیه‌السلام فإنّ الله عزّوجلّ جعلها شفاء لشیعتنا و أولیائنا».

چیزی از خاک قبر من برندارید، تا به آن تبرک جویید، چرا که هرخاکی بر ما حرام است، جز تربت جدّم حسین علیه‌السلام، که خداوند آن را، برای شیعیان و دوستان ما شفا قرار داده است.

جامع احادیث الشیعه، ج ۱۲، ص ۵۳۳

Presented by Ziaraat.Com

خاک قبر امام‌حسین علیه‌السلام آثار و احکام خاصی دارد:

۱. در نماز، سجده بر تربت امام حسین علیه‌السلام مستحب است و سبب افزایش ثواب نماز می‌شود.[۱]

۲. خوردن هرنوع خاکی حرام است، به جز تربت حسینی که خوردن اندکی از آن به نیّت شفا، جایز است.[۲]

۳. برداشتن کام نوزادان، با تربت حسینی مستحب است.[۳]

۴. حفظ احترام تربت لازم است و هرگونه بی‌احترامی به آن، حرام می‌باشد، از جمله:

- نجس کردن آن جایز نیست.
- انداختن آن در جایی که بی‌احترامی باشد، حرام است.
- اگر در جایی که بی‌احترامی باشد، بیفتد باید آن را بیرون آورد، حتّی اگر در چاهی بیفتد؛ و بیرون آوردن تربت ممکن نباشد، در صورت امکان باید چاه را تعطیل کنند.

۵. مستحب است هنگام دفن میّت، مقداری تربت همراه او گذاشته شود و با حنوط او نیز مخلوط کنند.[۴]

۶. کالایی که به جایی می‌فرستند، مستحب است مقداری تربت هم همراه آن بگذارند، مثلاً" جهیزیه دختر.

۷. بوییدن و بوسیدن تربت امام‌حسین علیه‌السلام وبر چشم مالیدن آن مستحب است، وحتّی دست‌کشیدن برآن و مالیدن بر سایراعضای بدن، ثواب دارد.

از این مسائل برمی‌آید که مستحب است تمام زندگی همراه با تربت حسینی باشد، آغاز و ادامه و پایان.

۱. العروة الوثقی، ج ۱، فی مسجد الجبهه، ص ۶۴۶، م ۲۶ - توضیح المسائل، م ۱۰۸۳.

۲. توضیح المسائل، م ۲۶۲۸.

۳. تحریرالوسیله، ج ۲، ص ۳۱۰، م ۲.

۴. حنوط: مقداری کافور که بر جاهای سجده میّت می گذارند: بر پیشانی، کف دستها، سر زانوها و نوک انگشتان بزرگ پاها.

Presented by Ziaraat.Com

مدینه - تربت پاک شهدای احد وسیدالشهدای آنان حمزة بن عبد المطلب، عموی پیامبر اسلام

• تسبیح تربت

ذکر گفتن با تسبیحی که از تربت امام حسین علیه السلام ساخته شده وحتّی همراه داشتن آن مستحب است، امام صادق علیه السلام فرمود:

مَن کانَ مَعَهُ سُبحَةٌ مِن طینِ قَبرِالحُسَینِ علیه السلام کُتِبَ مُسَبِّحاً وَ إن لَم یُسَبِّح بها.

هر که تسبیحی از تربت قبر حسین علیه السلام همراه داشته باشد، تسبیح گو نوشته می‌شود، هرچند با آن تسبیح نگوید.

□ بحار الانوار، ج ۸۳، ص ۳۳۲.

● تاریخچهٔ تسبیح تربت

پس از آنکه پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله ذکرهای معروف را به دخترشان حضرت زهرا علیها السلام آموختند، ایشان برای شمارش آن ذکرها، تسبیحی از نخ پشمین ساختند که به آن گره‌های متعدّد زده بودند، پس از شهادت حضرت حمزه سیّدالشهداء علیه السلام در غزوه احد، حضرت زهرا علیها السلام از تربت ایشان تسبیحی ساخته و به نخ کرده بودند و با آن تسبیحات را می‌گفتند، مردم نیز همین گونه عمل کردند، چون امام حسین علیه السلام در کربلا به شهادت رسید، به خاطر فضیلت فراوان تربت او، این کار درباره تربت قبر آن امام شهید انجام گرفت.

Presented by Ziaraat.Com

کربلا - تربت پاک حضرت سیدالشهداء ابا عبدالله الحسین

■ امام کاظم علیه‌السلام فرمود:
شیعه ما از پنج چیز بی‌نیاز نیست: مسواک، شانه، سجاده، تسبیح تربت و انگشتر عقیق.

□ بحار الانوار، ج ۸۳، ص ۳۳۴

■ امام رضا علیه‌السلام فرمود:
هرکس با تسبیح تربت امام‌حسین علیه‌السلام این ذکر را بگوید:
سُبحانَ‌اللهِ والحَمدُ لله ولا اله الا اللهُ واللهُ اکبَرُ،
با هر دانه، خداوند برای او ۶۰۰۰ حسنه می‌نویسد،
و ۶۰۰۰ گناه از او محو می‌کند،
و ۶۰۰۰ درجه او را بالا می‌برد،
و ۶۰۰۰ شفاعت برای او می‌نویسد.

■ در روایتی از امام صادق علیه‌السلام آمده است: اگر تا یک میل (۱۸۰۰ متر) اطراف قبر آن حضرت خاک بردارند، احکام تربت امام حسین علیه‌السلام را دارد.

شبی در یک عبادتگاه مُهری ز یاری با صفا آمد به دستم
چو گل بوییدم و بوسیدم آن را هنوز از عطر روح افزاش مستم
بدو گفتم کدامین خاک پاکی که دل ای مُهر بر مِهرِ تو بستم
بگفتا تربت پاک حسینم که بر دامان احسانش نشستم
کمال همنشین در من اثر کرد وگرنه من همان خاکم که هستم

دکتر قاسم رسا

Presented by Ziaraat.Com

مقام امام صادق علیه‌السلام

درشمال حرم امام حسین علیه‌السلام، بعد از گذشتن از **نهر الحسینیه** به باغ‌هایی می‌رسیم که این زمین‌ها به جعفریّات معروف هستند.

در انتهای این مسیر، و حدود ۳۰متری نهر، زیارتگاهی وجود دارد که ادّعا می‌شود، امام جعفرصادق علیه‌السلام هرگاه برای زیارت جدّشان امام حسین علیه‌السلام به کربلا تشریف می‌آورند، این‌جا رحل اقامت می‌افکندند و پس از غسل در آب فرات، به زیارت اباعبدالله الحسین علیه‌السلام می‌شتافتند.

اما اثبات چنین ادعایی، مشکل است.

بعد از انتفاضه شعبانیه در سال ۱۹۹۱ میلادی، صدّام معدوم به قصد سرکوبی انقلابیون اقدام به تخریب اماکن مقدّسه نمود و در این میان مقام امام صادق علیه‌السلام را نیز با خاک یکسان کرد. مقام قبلاً از یک ساختمان شش‌گوش تشکیل شده بود که گنبدی سبز رنگ داشت و مساحت آن از ۲۰ مترمربع تجاوز نمی‌کرد.

در سال ۱۹۹۴ میلادی، یکی از صاحبان زمین‌های اطراف مقام، به بازسازی وتوسعه مقام اقدام کرد، اما از آن تاریخ به بعد، ساختمان همچنان به حال خود رها شده بود، چرا که مقام، درست پشت ساختمان‌های امنیتی و انتظامی رژیم صدام قرار داشت و آنان مانع زیارت زوّار از این مکان می‌شدند.

اکنون این مکان توسعه یافته وحدود ۶۰۰ مترمربع زیربنا دارد و سر در خوبی نیز برایش ساخته‌اند. در ابتدای ورود به مقام، حیاطی به وسعت ۳۵۰مترمربع برای استراحت و پذیرایی از زوّار در نظر گرفته‌اند.

گویم ز امام صادق این طرفه حدیث
تا شیعه او به لوح دل بنگارد
فرمود که بر شفاعت ما نرسد
آن کس که نماز را سبک بشمارد

Presented by Ziaraat.Com

■ هنگامی که امام صادق‌ؑ به عراق تشریف آوردند، عدّه‌ای خدمت حضرت شرفیاب شده و عرض کردند: می‌دانیم تربت امام حسین‌ؑ موجب شفای هر دردی است؛ آیا باعث ایمنی از ترس و هراس هم هست؟ حضرت فرمودند: بله هرگاه کسی خواست که از هر بیمی امان پیدا کند، تسبیحی از تربت سیّدالشّهدا را در دست بگیرد و سه مرتبه این دعا را بخواند:

اَصْبَحْتُ اللّهُمَّ مُعْتَصِماً بِذِمامِكَ وَجوارِكَ الْمَنيعِ الَّذى لايطاوَلُ وَلايحاوَلُ، مِنْ شَرِّ كُلِّ غاشِمٍ وَطارِقٍ مِنْ سائِرِ مَنْ خَلَقْتَ وَما خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ الصّامِتِ وَالنّاطِقِ فى جُنَّةٍ مِنْ كُلِّ مَخُوفٍ بِلِباسٍ سابِغَةٍ حَصينَةٍ وَهِىَ وَلايَةُ اَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مُحْتَجِزاً مِنْ كُلِّ قاصِدٍ لى اِلَى اَذِيَّةٍ بِجِدارٍ حَصينٍ الْاِخْلاصِ فِى الْاِعْتِرافِ بِحَقِّهِمْ وَالتَّمَسُّكِ بِحَبْلِهِمْ جَميعاً، مُوقِناً اَنَّ الْحَقَّ لَهُمْ وَمَعَهُمْ وَمِنْهُمْ وَفيهِمْ وَبِهِمْ اُوالى مَنْ والَوا وَاُعادى مَنْ عادَوا وَاُجانِبُ مَنْ جانَبُوا، فَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَاَعِذْنى اللّهُمَّ بِهِمْ مِنْ شَرِّ كُلِّ ما اَتَّقيهِ، يا عَظيمُ حَجَزْتُ الْأَعادِىَ عَنّى بِبَديعِ السَّماواتِ وَالْأَرْضِ، اِنّا جَعَلْنا مِنْ بَيْنِ اَيْديهِمْ سَدّاً وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدّاً فَاَغْشَيْناهُمْ فَهُمْ لايُبْصِرُونَ

■ پس تسبیح را ببوسد وبرچشمان خود بمالد وبگوید:

اللّهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ بِحَقِّ هذِهِ التُّرْبَةِ الْمُبارَكَةِ وَبِحَقِّ صاحِبِها وَبِحَقِّ جَدِّهِ وَبِحَقِّ اَبيهِ وَبِحَقِّ اُمِّهِ وَبِحَقِّ اَخيهِ وَبِحَقِّ وُلْدِهِ الطّاهِرينَ اجْعَلْها شِفاءً مِنْ كُلِّ داءٍ وَاَماناً مِنْ كُلِّ خَوْفٍ وَحِفْظاً مِنْ كُلِّ سَوْءٍ

Presented by Ziaraat.Com

• سایر اماکن و مقامات کربلا

■ در مناطق مختلف کربلا مقام‌هایی دیده می‌شود که برای تبرّک و به یاد ائمه اطهار علیهم‌السلام و امامزادگان بنا شده‌اند. تاریخ بنای این مقام‌ها، از یکی دو قرن اخیر تجاوز نمی‌کند و در منابع تاریخی سلف هم ذکری از آنها نشده است. احداث این مقامات گویا فقط بهانه‌ای برای تذکار و یادمان بوده ولی امروزه متولّیان مقامها، آن را به معنی حضور شخصیتی که مقام به نام اوست، در مقام یاد شده می‌دانند، در حالی که اثبات چنین ادعایی کار آسانی نیست.

مقام علی اکبر علیه‌السلام

انا علیّ بنُ الحُسین بن علی
نحنُ و ربِّ البیت اولی بالنبی
تالله لا یحکُمُ فینا ابنُ الدّعی
اضربُ بالسّیف أحامی عن أبی
ضربَ غلام هاشمیّ علوی

سروده مرحوم آیة الله غروی اصفهانی

مقام علی اصغر علیه‌السلام

و ما رماهُ إذ رماهُ حرمله
و إنّما رماهُ من مهّد لَهُ
سهمٌ أتی منْ جانب السّقیفة
و قوسُهُ علی یَد الخلیفه

محلّ ملاقات امام حسین علیه‌السلام با عمر بن سعد

این بنا که در محلّه باب الشّلالمة، قرار دارد، به یادبود ملاقات حضرت امام حسین علیه‌السلام با عمر بن سعد، فرمانده لشکریان یزید، بنا شده است.

تاریخ بنای این یادبود را سال ۱۱۱۳ هجری ذکر کرده‌اند.[1]

امام حسین علیه‌السلام مردی از یاران خود را نزد عمر سعد فرستاد و از او خواست تا شب هنگام در فاصله دو لشکر با هم ملاقاتی داشته باشند.

در این ملاقات، هربار که امام حسین علیه‌السلام می‌فرمود: آیا می‌خواهی با من مقاتله کنی؟ عمر بن سعد بهانه‌ای می‌آورد. یك بار گفت: می‌ترسم خانه‌ام را خراب کنند! امام حسین علیه‌السلام فرمود: من خانه‌ات را می‌سازم. این سعد گفت: می‌ترسم اموال و املاکم را بگیرند! فرمود: من بهتر از آن را از اموالی که در حجاز داری به تو خواهم داد. عمر سعد گفت: من در کوفه بر جان افراد خانواده‌ام از خشم ابن زیاد بیمناکم و می‌ترسم آنها را از دم شمشیر بگذراند.

حضرت وقتی که مشاهده کرد عمرسعد از تصمیم خود بازنمی‌گردد، از جای برخاست در حالی که می‌فرمود: تو را چه می‌شود؟ خداوند جانت را در بسترت بگیرد و تو را در قیامت نیامرزد. به خدا سوگند! من می‌دانم که از گندم عراق نخواهی خورد!

ابن سعد با تمسخر گفت: جو ما را بس است.[2]

■ ۱. تراث کربلا، ص ۱۲۹.
■ ۲. بحارالانوار، ج ۴۴، ص ۳۸۹.

مقام امام موسی کاظم علیه‌السلام

در نواحی مختلف کربلا مقام‌هایی دیده می‌شود که برای تبرّک و به یاد ائمه اطهار علیهم‌السلام بنا شده و این بنا، که در کوچه‌های فرعی محلّه باب الشّلالمه قرار دارد، به یادبود امام کاظم علیه‌السلام بنیانگذاری شده است.

Presented by Ziaraat.Com

• مقام شیر فضّه

این جایگاه که در بین‌الحرمین در بازار مسگرها واقع شده، به **مقام شیر فضه** معروف است. متولیان این مقام می‌گویند این جا، مکانی است که فضه خدمتگذار حضرت زهرا علیها السلام، با شیری که بعد از عاشورا از جسد امام حسین علیه السلام و شهدای کربلا، محافظت می‌کرده، ملاقات داشته است. از بعضی کتب تاریخی و روایی نیز برای آن سند ذکر کرده‌اند. اما بررسی‌ها، این واقعه را وعلی‌الخصوص مکان این رویداد را با تردید جدّی روبرو کرده است.

سایت دانشکده علوم حدیث، به بررسی و صحّت و سقم روایتی که در کتاب کافی آمده پرداخته است. روایت چنین است:

... الحسين بن محمد، قال: حدّثني أبوكريب و أبوسعيد الأشجّ، قالا: حدّثنا عبدالله بنُ ادريس عن أبيه ادريس بن عبدالله الأودي، قال: لمّا قتل الحسينُ عليه السلام أراد القومُ أن يوطئوهُ الخيل، فقالت فضّة لزينب: يا سيّدتي، إنّ سفينة كسر به في البحر فخرج إلى جزيرة فإذا هو بأسد، فقال: يا أباالحارث، أنا مولى رسول الله فهمّهم بين يديه حتّى وقفه على الطّريق و الأسدُ رابضٌ في ناحية فدعيني أمضي إليه و أعلمَهُ ما هم صانعون غدًا، قال: فمضت إليه، فقالت: يا أباالحارث، فرفع رأسهُ ثمّ قالت: أتدري ما يُريدونَ أن يعملوا غدًا بأبي عبدالله؟ يُريدونَ أن يوطئوا الخيل ظهرهُ، قال: فمشى حتّى وضع يديه على جسد الحسين عليه السلام، فأقبلت الخيل، فلمّا نظروا إليه قال لهم عمرُ بنُ سعد ـ لعنه الله ـ: فتنةٌ لا تثيروها انصرفوا، فانصرفوا.

صول الکافی ج ۱، ص ۵۶۴، ح ۸

کلینی از راویان نقل کرده است: «آن گاه که امام حسین علیه السلام به شهادت رسید، دشمنان خواستند اسب بر بدنش بتازند؛ فضّه به زینب علیها السلام گفت: ای خاتون من، سفینه، غلام رسول خدا صلی الله علیه و آله در سفر دریا بر کشتی سوار بود، کشتی شکست و او به جزیره‌ای پناه برد، ناگاه شیری را دید، به شیر گفت: من غلام رسول خدا صلی الله علیه و آله هستم. شیر همهمه‌کنان در جلوی او به حرکت افتاد تا راه را به وی نشان داد و آن شیر اکنون در ناحیه‌ای آرمیده است، به من اجازه دهید نزد شیر بروم و به او بگویم که آنان فردا می‌خواهند چه کنند؛ پس فضّه نزد شیر رفت و به او گفت: می‌دانی اینان فردا می‌خواهند با ابی‌عبدالله علیه السلام چه کنند؟ می‌خواهند اسب بر بدنش بتازند؛ آن گاه شیر برخاست، آمد و دستهایش را بر جسد امام حسین علیه السلام گذاشت، پس اسب سواران دشمن به سوی جسد آمدند. هنگامی که شیر را دیدند ابن‌سعد ـ لعنت خدا بر او باد ـ به آنان گفت: این یک فتنه است، آن را برنیانگیزید و برگردید؛ پس آنان برگشتند».

بررسی روایت:

این روایت علاوه بر آنکه از هیچ معصومی نقل نشده، اشکالات سندی زیر را هم دارد:

۱. مصدر اصلی روایت روشن نیست، چون ناقل این داستان که ادریس بن عبدالله یا ادریس بن یزید است، از اصحاب امام صادق علیه السلام است و فرزند او عبدالله بن ادریس هم در سال ۲۹۱ فوت کرده است؛ بنابراین وی خود شاهد قضیه نبوده است.

۲. راویان این نقل همه افراد ناشناخته‌ای هستند که نمی‌توان به آنها اعتماد کرد.

۳. متن روایت هم اشکالات جدّی و اساسی دارد.

Presented by Ziaraat.Com

• حرّ بن یزید ریاحی

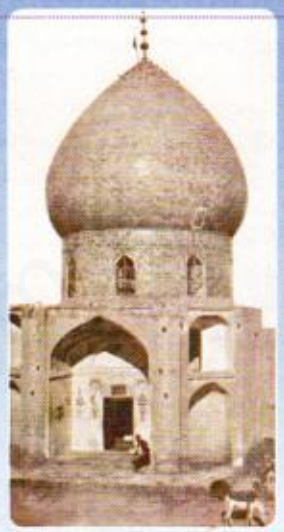

قدیمی‌ترین عکس از بارگاه **حرّ**

بارگاه قبلی **حرّ** که تخریب شده است

طرح بارگاه جدید **حرّ** که در حال اجراست

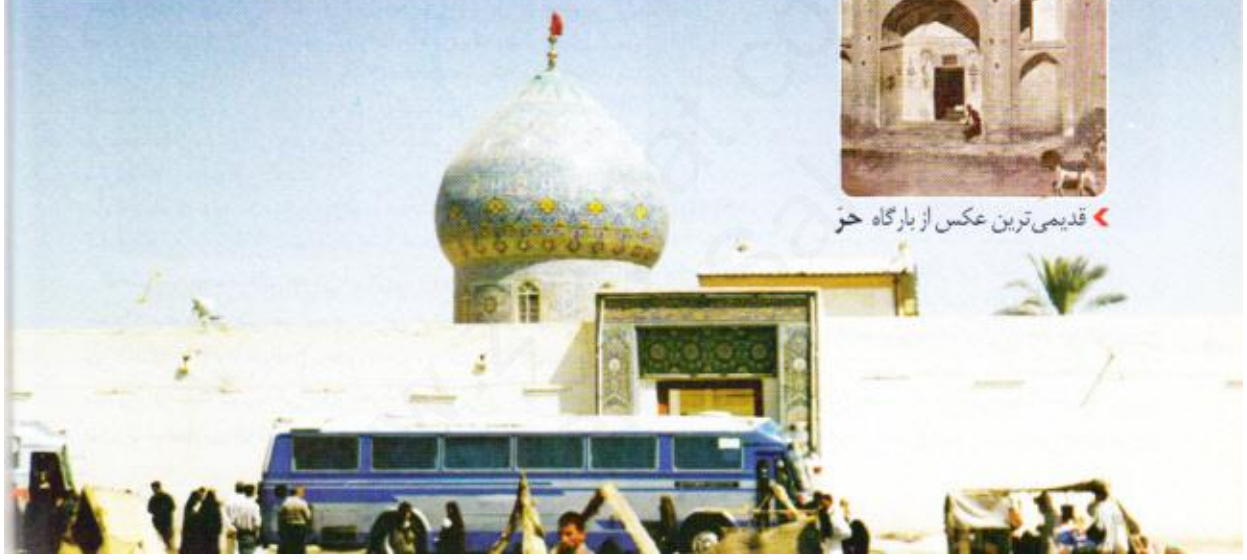

Presented by Ziaraat.Com

«حُرّ» نجیب و آزاده

«**حُرّ**»، فرزند یزید بن‌ناجیه ریاحی، منسوب به طائفه «بنی‌تمیم»، بزرگ قبیله و جزء سران کوفه محسوب می‌شد. در سال ۶۰ هجری قمری، عبیدالله بن زیاد او را به فرماندهی ۱۰۰۰ نفر از نیروهای قبایل تمیم و هَمدان منصوب کرد. وی بعد از ابن‌سعد، مهم‌ترین شخصیت سپاه کوفه در جنگ کربلا بود و مأموریت داشت که راه را بر امام علیه‌السلام بسته و مانع حرکت حضرت شود؛ امّا زمانی که به سپاه امام علیه‌السلام رسید، حضرت، او و همراهانش را که تشنه بودند، سیراب کرد؛ در صورتی که می‌دانست آنها دشمن هستند. این جوانمردی امام علیه‌السلام باعث تحوّل روحی حُرّ شد به طوری که ابن‌سعد روز هشتم محرّم او را از منطقه «ذوحسم» فرا خواند و از فرماندهی عزل نمود و به ناحیه دیگری در همان منطقه فرستاد. روز عاشورا حُرّ تصمیم نهایی خود را گرفت و به بهانه آب دادن به اسب، از سپاه ابن‌سعد جدا شد و به سپاه سیّدالشهدا علیه‌السلام پیوست. سپس اذن میدان طلبید. حُرّ با اذن امام حسین علیه‌السلام به میدان رفت و در خطابه‌ای مؤثر، سپاه کوفه را به خاطر جنگیدن با امام حسین علیه‌السلام توبیخ کرد. چیزی نمانده بود که سخنان او، گروهی از سربازان عُمر سعد را تحت تأثیر قرار داده از جنگ با امام حسین علیه‌السلام منصرف سازد، که

سپاه عُمر سعد، او را هدف تیرها قرار داد. سرانجام این قهرمان بزرگ و حماسه‌ساز، توسّط «ایوب بن مسرح» و کمانداران عمرسعد به شهادت رسید.

امام حسین علیه‌السلام پیش از شهادت حُرّ، بر بالینش آمد، سرش را به دامن نهاد و خطاب به او فرمود: تو همان گونه که مادرت، نامت را حُرّ گذاشته است، حرّ وآزاده‌ای، آزاد در دنیا وسعادتمند درآخرت! «**أنت حُرٌّ کما سمّتک اُمّک، و أنت حُرٌّ فی‌الدُّنیا و أنت حُرٌّ فی‌الاخرة**» و دست بر چهره‌اش کشید و سرش را با دستمالی بست.

علت دوری حرم حرّ از سایر شهدا

حرم حرّ بن یزید ریاحی، در منطقه «حرّ» به فاصله ۶, ۷ کیلومتری شمال غربی کربلا قرار دارد و سبب این دوری، آن است که پس از عاشورا، وقتی که طایفه بنی الرّیاحی شنیدند که لشکریان عمرسعد می‌خواهند اجساد مقدّسه شهدا را پای‌مال سمّ ستوران کنند، بدن مقدّس حرّ را بردند و در یک فرسخی در جایی که در قدیم به آن «نواویس» می‌گفتند دفن کردند، که پای‌مال سمّ ستوران نشود.[1]

بنای آغازین عمارت مرقد حُر، به وسیله شاه اسماعیل صفوی، صورت گرفت. وی دستور داد قبر حرّ را نبش کردند و دیدند جسد حرّ سالم است و دستمالی را که امام حسین علیه‌السلام به پیشانی او بسته، هنوز موجود است. شاه اسماعیل آن دستمال را باز کرد؛ خون تازه از جای آن جاری شد و با هیچ دستمال دیگری بند نیامد، سرانجام ناچار شدند همان دستمال را ببندند. همان جا شاه اسماعیل صفوی دستور داد حرم حرّ را بسازند.

حرّ، دو مرتبه در زیارت رجبیه و یک مرتبه در زیارت ناحیه مقدّسه، به فیض سلام امام زمان علیه‌السلام نایل گشته است.

۱. منتخب التواریخ، ص ۳۱۰

Presented by Ziaraat.Com

• زیارتنامه حرّ

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْمُجاهِدُ النَّاصِحُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یَا مَنْ وَفی بِالسَّعادَةِ الرّابِحَةِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یَا مَنْ نَكَثَ بَیْعَةَ یَزیدَ وَفَدی بِرُوحِهِ لِلْحُسَیْنِ الشَّهیدِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْبَطَلُ الصِّنْدیدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الفارِسُ الشُّجاعُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْبَطَلُ الْمَناعُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَنْ تَرَكَ الطُّغیانَ، وَ اَطاعَ الْواحِدَ الدَّیّانَ، وَدَخَلَ فی طاعَةِ الرَّحْمنِ، وَ فَدی بِرُوحِهِ لِلْحُسَیْنِ الشَّهیدِ الْغَریبِ الْعَطْشانِ، وَصالَ عَلَی الْعُدْوانِ، وَهَوی صَریعاً عَلَی التُّرْبانِ، وَحَظِیَ بِالْخُلْدِ وَ الْجِنانِ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكاتُهُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یَا مَنْ فَدی بِنَفْسِهِ لِابْنِ الرَّسُولِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مُجاهِداً دُونَ ابْنِ الْبَتُولِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یَا مَنْ ثَبَتَ لِلطَّعْنِ وَ ضَرْبِ السُّیُوفِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ وَ عَلی وَلَدِكَ الْمَقْتُولِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَنْ بَكاهُ الْحُسَیْنُ عَلَیْهِ السَّلامُ وَ قالَ: ما اَخْطَأَتْ اُمُّكَ إذ سَمَّتْكَ الْحُرَّ، فَاَنْتَ حُرٌّ فِی الدُّنیا وَ سَعیدٌ فِی الآخِرَةِ، فَیا لَیْتَنی كُنْتُ مَعَكَ فَاَفُوزُ مَعَكَ كَما فُزْتَ مَعَ الْحُسَیْنِ وَاَصْحابِ الْحُسَیْنِ، وَالسَّلامُ عَلَیْكَ یا حُرَّ بْنَ یَزیدَ الرِّیاحی وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكاتُهُ

Presented by Ziaraat.Com

عون بن عبدالله

مرقد عون بن عبدالله، ۱۱ کیلومتری بزرگراه کربلا - بغداد

آیا این مزار که در دو فرسخی حرم مطهّر است، مزار «عون بن عبدالله بن جعفر طیّار» فرزند حضرت زینب علیها السلام است؟.

مرحوم آیة الله حاج میرزا هاشم خراساتی در کتاب «منتخب التواریخ» (ص ۳۱۰)، چند احتمال داده از جمله اینکه: عون در جنگ وگریز با لشکریان به این نقطه رسیده و در این جا لشکریان بر او هجوم آورده و او را شهید کرده‌اند و در همین موضع هم دفن شده است.

هرچند در ایوان ورودی این مزار هم، زیارت نامه عون بن عبدالله بن جعفر، فرزند حضرت زینب علیها السلام ذکر شده، ولی این قبر مربوط به عون بن عبدالله بن جعفر بن مرعی است که با ۱۲ واسطه، به امام حسن مجتبی علیه السلام می رسد. وی سیّد جلیل القدری بود که پیوسته ملازم حائر حسینی بود.

او باغ و مزرعه‌ای در این مکان داشت آخرین بارکه برای سرکشی به باغش آمد، در همین‌جا که باغ او بوده، از دنیا رفت و به خاک سپرده شد.

مراقد المعارف، حرزالدین، ج ۲، ص ۱۴۱

سیّد احمد ابوهاشم

وی، از نوادگان امام کاظم علیه السلام است که در سال ۷۴۵ هـ.ق وفات یافت و مرقدش در ۲۵ کیلومتری شمال غربی کربلا در محلی به نام «شفاثا» قرار دارد که امروزه آن را به نام «راس العین» می‌شناسند. در میان اعراب بیابانی، بسیار معروف است و آنان همواره به او پناه آورده و نذر می‌کنند.

علی ابن حمزه

علی بن حمزة بن حسن بن عبیدالله، نواده حضرت ابوالفضل علیه السلام و از امامزادگان والامقام است.

آرامگاهش در ابتدای بزرگراه کربلا - طویریج قرار دارد.

اخرس بن الکاظم علیه السلام

محمّد ابن ابی‌الفتح اخرس، از نوادگان حضرت موسی بن جعفر علیه السلام است که بقعه‌اش در حومه کربلا، در محلّه‌ای به نام «الأبیتر» قرار دارد.

وی جدّ اعلای خاندان معروف و عالم‌پرور آل خرسان است که بیشتر در نجف ساکن هستند.

Presented by Ziaraat.Com

• طفلان مسلم علیه‌السلام

ارامگاه باصفای طفلان حضرت مسلم، ۴۰ کیلومتری شمال شرقی کربلا، در میانه بزرگراه بغداد-کربلا در کنار شهر «مُسَیّب» قرار دارد.

وقتی دو فرزند مسلم، به نام‌های محمّد و ابراهیم، به کمک مشکور زندانبان از زندان ابن زیاد گریختند، شب را به خانه زنی پناه آوردند. شوهر این زن، حارث بود و برای پیدا کردن دو کودک، بسیار تلاش کرده بود؛ شب که به خانه آمد و متوجّه شد دو کودک فراری در خانه وی هستند، صبح سر آن دو را جدا کرد، و بدنشان را به فرات انداخت و سرشان را پیش ابن زیاد برد تا جایزه بگیرد. ابن زیاد هم وقتی وضع را آن گونه دید، دستور داد گردن خود او را در همان محلّی که طفلان مسلم را به شهادت رسانده بود، جدا کنند.

علاقه‌مندان از کشورهای گوناگون ومناطق مختلف عراق، برای زیارت به حرم طفلان مسلم مشرّف می‌شوند.

بود در کوفه روان همره مسلم دو پسر
آن یکی غیرت خورشید و دگر رشک قمر

بعد از کشتن مسلم زجفا ابن زیاد — گفت گم گشته زمسلم دو صغیر ناشاد
دامن آگهی هرکه به دستم افتاد — خانهٔ عمر و را می‌دهم از کینه به باد

قاضی این دید و بسی خوف از آن ملعون کرد
نیمه شب آن دو مه از خانهٔ خود بیرون کرد

آن دومظلوم پدرمرده به صد ناله وآه — راه صحرا بگرفتند و فتادند به راه
لیک از خوف به هرگاه در آن شام سیاه — می‌نمودند دوصد بار به اطراف نگاه

قطع ننموده هنوز آن قدری راه امید
کآسمان جامهٔ جان چاک زد و صبح دمید

پی آن هردو فرستاده بدی ابن زیاد — ظالمی چند از آن طایفهٔ کفر نهاد
چشم یک‌کافری آن گاه برایشان افتاد — بست محکم کمر کینه و بازو بگشاد

سیلی چند برایشان بزد آن نسل حرام
برد در نزد عبیداللّه و بگرفت انعام

آن ستمگر چو بدید آن دو مه تابان را — کرد از کینه طلب مشکوی زندانبان را
آب و نان گفت که کمتر بدهد ایشان را — تا سپارند به زندان مشقّت جان را

آنگه آن بی خبر از کار به صد رنج و محن
زدشان کند به پا و غُلشان درگردن

چندی آن هردو در آن گوشه زندان بودند — مضطرب حال و دل افگار و پریشان بودند
تشنه و گرسنه و خسته و نالان بودند — هر دو از شدّت غم قالب بی جان بودند

Presented by Ziaraat.Com

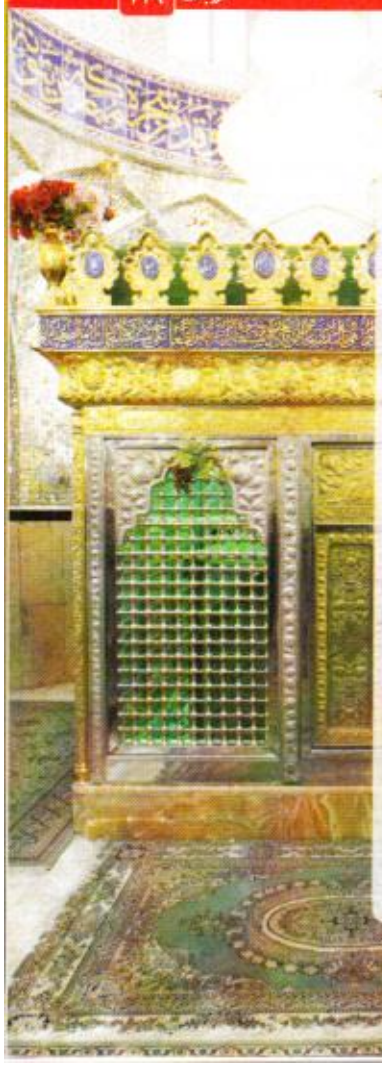

انـــدر آن حـال بـدند آن دو گـرفتار مـلول
روز در روزه و شـــبها بـــه عـبادت مشـغول
گفت مستحفظشان کای دوگرفتار حقیر کیستید و به جهان چیست شما را تقصیر
انـدر ایـن گوشهٔ زنـدان زره کینه اسیر به چه تقصیر و گنه کرده شما را زنجیر
هـردو گـفتند از ایـن جـرم نـه مـا آگـاهیم
جـــرم مـــا آنکـــه ز اولاد رســـول اللّـهیم
شد چو آگاه ز احوال اسیران محن گفت گر ابن زیادم ببرد سر از تن
ننمایم به شما جور و جفا دیگر من با دل شاد شما را برسانم به وطن
بـــروید ای بـــه فـــدای رخ هـمچون مـهتان
ایـــن شـــما ایـن ره بـطحا و خـدا هـمرهتان
آن دو مظلوم در آن ظلمت شب بهر فرار رو نـهادند بـه ره سـینهٔ سـوزان دل زار
راه صـحرا بگـرفتند هـمی در شب تـار بس دویدند در آن ظلمت شب بر سرخار
پـای آن هـردو در آن بـادیه پـر آبـله شـد
صـبح گـردید عـیان و نـه عـیان قـافله شد
آن دو مه روی چو از مهر جهان شد روشن بـــنمودند لب چشـــمهٔ آبـــی مـکـــن
زنـی آمـد کـه بـرد آب در آن دشت محن از قـــضا بـــود کـنیز زن حـارث آن زن
چشـم آن زن بـه لب چشـمه برایشـان افتاد
بـــرد در خـــانه و بـر دست زن حـارث داد
زن حارث چو نظرشان ز ره یـاری کـرد پای پر آبله شان دید و بسی زاری کرد
گـریه برحالتشان از ره غـمخواری کـرد بهر هر آبله شان از مژه خون جاری کـرد
بـــعد از آن چـــارهٔ کـــار دل بـی‌تاب نـمود

Presented by Ziaraat.Com

هردو را برد به یک خانه و در خواب نمود

حارث آن روز در آن دشت به صد حیله‌وری — تاخت اسب از پی ایشان و نجست او اثری
اسب خود کُشت ز بس گشت به هر رهگذری — باز گردید سوی خانه نه او را خبری
که به کاشانه‌اش امروز چه بیداد شود
صید را چون اجل آید سوی صیّاد شود

آن ستمگر چو دو نوباوهٔ مسلم بشناخت — گیسوی هردو به هم بست و به یکسو انداخت
تا سحر نرد جفا و ستم و کین می‌باخت — از پی کشتنشان اسب تخیّل می‌تاخت
هردو را بست و بیاورد لب شطّ فرات
تاکه شد صبح خور از ظلمت شب یافت نجات

داد شمشیر جفا را به غلام آن بی دین — که بزن گردن این هردو به یک ضربت کین
او نکُشت و به پسر بعد نمود امر چنین — تیغ افکند پسر همچو غلامش به زمین
آنکه از خوف به حارث چه بگویند جواب
خویش را هر دو فکنند بیکباره در آب

این روش تلخ بر آن کافر غدّار آمد — روز روشن به دو چشمش چو شب تار آمد
پی خونریزی آن هردو دل افگار آمد — درغضب رفت وبه کف خنجر وخونخوارآمد
بستشان محکم و آن هردو به هم چسبانید
تا ببرّد سرشان پهلوی هم خوابانید

پس محمّد دل پر حسرت و احوال ملول — گفت ای کافر غافل ز خدا و ز رسول
حال کز کشتن ما خوف نداری ز بتول — التماس است مرا گر بنمائی تو قبول
اوّلاً گوش به این خسته دل نالان کن
بعد هر ظلم که از دست تو آید آن کن

Presented by Ziaraat.Com

ظالما ما به سر سفرهٔ احسان توئیم　　بی‌پناهیم و در این بادیه مهمان توئیم
بند بردار ز ما بندهٔ فرمان توئیم　　تا نگوئی به جهان مایهٔ نقصان توئیم
گیسوی ما بتراش و بنما حلقه به گوش
ببر آن گه سر بازار تو ما را بفروش

این هم ار نیست قبول و سرکین داری باز　　وقت مرگ است بده مهلتی از بهر نماز
داد اذن و پس از آن مهر و مه ملک حجاز　　رو سوی قبله نمودند پی راز و نیاز
گاه خم بهر رکوع آندو در بحر وجود
گاه برخاک نهادند رخ از بهر سجود

راست گردید چو از سجدهٔ ثانی سرشان　　آن ستم پیشه نبخشید به چشم ترشان
تیغ بگرفت که در خون فکند پیکرشان　　آشنا خنجر کین کرد چو بر حنجرشان
پس محمّد به صد افسون به حارث رو کرد
سخنی گفت که خون در دل آن بدخو کرد

گفت در روز برون آمدن ما ز وطن　　مادر غمزده ما به صد افسوس و محن
آمد اندر سر ره اشک غم اندر دامن　　دست این‌طفل‌گرفته است وسپرده است به من
خوب او را به وطن در بر مادر بردم
طفل شش سالهٔ او در بر خواهر بردم

آه و صد آه که حارث پس از آن گفت و شنید　　از ره کین زکمر خنجر بیداد کشید
هردو را بست به هم پهلوی هم خوابانید　　لب خشکیده سر هردو به یکباره برید
سرشان برد و تن هر دو به دریا افکند
جودی غمزده از این الم از پا افکند

جودی

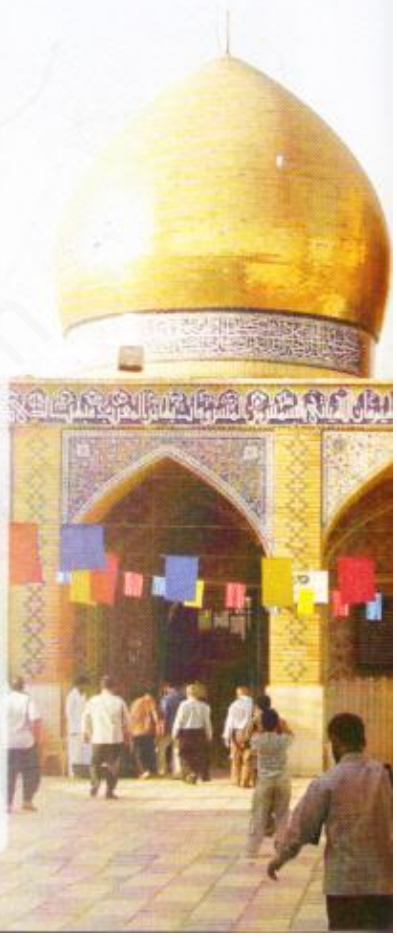

Presented by Ziaraat.Com

• قطّارة امام علی علیه‌السلام

۱۵ کیلومتری جنوب کربلا و در راهی که منتهی به باغ‌های عین‌التّمر می‌شود، راهی خاکی وجود دارد که ما را به اثری تاریخی، مشهور به قطاره امام علی علیه‌السلام، می رساند.

همان گونه که در روایات هم آمده است، بعد از بازگشت امیرالمؤمنین علیه‌السلام از جنگ صفین، در بیابان‌های این منطقه، سپاه آن حضرت دچار تشنگی شدید شد. در آن نزدیکی راهبی را دیدند و راهب خبر داد که در این بیابان تا دو فرسنگ، آبی پیدا نمی شود.

امام دستور داد در همین مکان، زمین را حفر کنند تا به صخره برسند. امام خود صخره را کنار زد و آب از حفره بیرون زد؛ سپاهیان از آن نوشیدند و به شستشوی خود پرداختند.

راهب که این معجزه را دید، خطاب به حضرت عرض کرد: آیا تو نبی مرسلی؟

فرمود: نه.

عرض کرد: آیا تو ملک مقربی؟

فرمود: نه. من وصی پیامبر آخر الزمانم.

راهب گفت: ما سالیانی است این دیر را به پا کرده ایم تا این لحظه را ببینیم، چون می‌دانستیم کسی که نبی یا وصی است، این چشمه را پیدا خواهد کرد. راهبانِ قبل از من مُردند و این افتخار نصیب من شد.

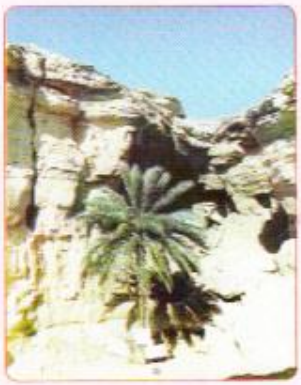

آن گاه راهب، شهادتین را بر زبان جاری کرد و به دست امیرالمومنین علیه‌السلام اسلام آورد.

• آثار باستانی کربلا

■ خان نخیله

این کاروانسرا که در اصطلاح عراقی به آن «خان» می گویند، در ۱۴ کیلومتری جنوب غربی کربلا واقع شده است. تاریخش به عهد صفوی و عثمانی برمی گردد. غیر از این کاروانسرا، دو کاروانسرای دیگر به نام‌های «خان نص» که در نیمه راه کربلا است و «خان مصلّی» نیز وجود دارند که برای استراحت زائران کربلا ساخته شده بودند.

Presented by Ziaraat.Com

■ قصر اخیضر

این قلعه که در ۳۵ کیلومتری غرب کربلا واقع شده است ، بنایش به قرن اوّل از هجرت برمی‌گردد.

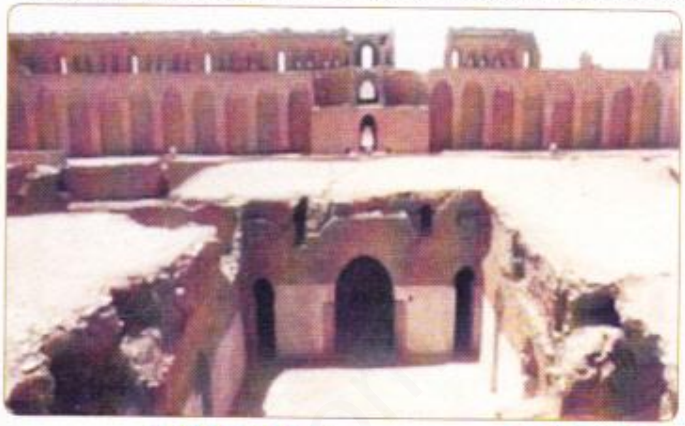

■ کلیسای اقیصر

کلیسای اقیصر، بر حسب آنچه از آثار باقیمانده برمی‌آید، تنها یک کلیسا نبوده بلکه شهر کلیسایان بوده که در قرن چهارم میلادی در آن می‌زیسته‌اند. مقبره‌ها و آثار قدیمی نیز در آن یافت شده است.

■ دریاچه رزازه

این دریاچه، به فاصله ۱۱ کیلومتری غرب کربلا است. طول آن ۶۰ کیلومتر و عرضش به ۳۰ کیلومتر می رسد و در سال‌های پُر باران، گاهی وسعت دریاچه به ۴۰۰ کیلومتر مربع و گاهی حتی تا ۸۰۰ کیلو متر نیز می رسد.

■ غارهای طار

این غارها در ۳۰ کیلومتری جنوب غربی کربلا واقع شده است و بیش از ۵۰۰۰ سال قدمت دارد.

■ مناره موجده

این مناره در ۴۰ کیلومتری غرب کربلا و سمت چپ راه عین‌التّمر قرار دارد.
به آن موجده گفته‌اند، چرا که بر بلندی واقع شده و برای راهنمایی و راهیابی کاروانها و مسافران در شب بر بالای آن آتش می‌افروختند و به سان فانوس دریایی در صحرا بوده است.

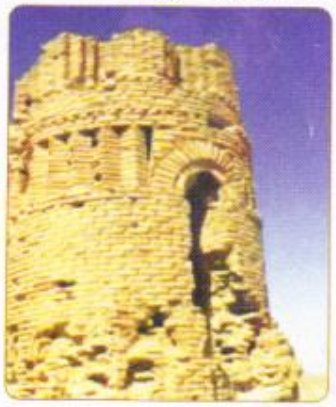

Presented by Ziaraat.Com

مرثیه عربی - فارسی

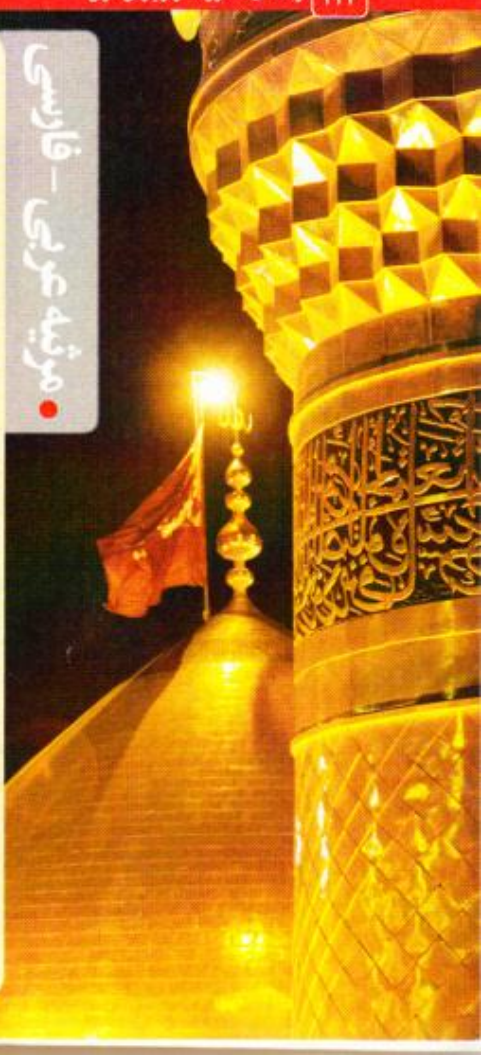

أیُها الباکون لا أهل العزا و الحاضرون — گویم از بهر شما من این مصیبت فاسمَعُون
روز عاشورا که حزب السّابقُونَ السّابقُون — شد مهیّای ثواب، فَنِعمَ أجرُ العامِلُون
بانگ خیل‌الله قوموا وَارکَبُوا از بطن عرش — گوشزد گردید ثارالله‌یان را فَاسمَعُون
در منای لایضیعُ الله أجرَ المُحسنین — جمله می‌گفتند با هم ففعلوا ما تُؤمَرُون
از قُتلتُم فی سَبیلِ‌الله در جام همه — روح اِنَّ المُتّقینَ فی ظِلالٍ وَ عُیُون

أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

جمله خندان بالّذی لَم یَلحَقُوا من خَلفِهِم — أولیاءُ الله لاخَوفٌ وَ لاهُم یَحزَنُون
در مقام حَسبُنَا الله قائل نِعمَ الوَکیل — شور بل أحیاءُ بر عِندَ رَبٌّ یُرزَقُون
جنگجو فَضّ غَلیظُ القلب بی‌دین ابن‌سعد — یا حسین، غافل زحکم یا عبادی فَاتّقُون
سبط احمد قال یاقوم اعبُدُوالله مالکُم — من إله غیرُهُ إن أنتُم إلاّ مُفتَرُون
هرچه از یَتلُوا شاه کوفیان را پند داد — فَتَولّوا عَنهُ أو کانُوا به یَستَهزِؤُن
کردگار از وعده ساءَ صَباحُ المُنذَرین — داد او را شیوه اصبر فَسَوفَ یُبصِرُون
تشنه لب کشتند آخر قَوم سُوء الفاسقین — عترت طه و یس را فکانُوا یَضحَکُون

أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

زینب اُمُّ المُصیبه کرد رو سوی نجف — بر علی کی مُقتدای راکِعُونَ السّاجِدُون
یا أبا قد أحرَقُوا أعدائنا فُسطاطنا — در زمین کربلا بی‌کس وَ أنتُم تَنظُرُون
ای زصولت لافتی الاّ علی در شأن تو — می‌برد شمر ازسرم معجر فَکیفَ یُبصِرُون
آل بوسفیان به عزّت فی بُیُوت آمنین — ما به محنت حینَ تُمسُونَ وَحینَ تُصبِحُون
گاه گفتی بر سر نعش برادر یَا بنَ اُمّ — إنَّ قوم استَضعَفُونی ثُمَّ کادُوا یَقتُلُون
کودکانت رابه‌وادی غیرذی‌زرع است جای — آل ما دور از وطن یا لَیتَ قَومی یَعلَمُون

أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

لِمَ یا قوم تُریدُون بَغیً وَ فساد — لِمَ تَسعَونَ بِقتلی بِلجاجٍ وَ عناد
لَیسَ وَالله سِوانا خَلفٌ بَعدَ النَّبی — فَرَضَ الله عَلی طاعَتنا کُلَّ عِباد

أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

رَبُّنا قَد عَرَفَ اللهُ عَلی کُلِّ بَریَّه — وَ لَقَد طَهَّرَنَا اللهُ بِطُهرِ الأبدیَّة
شَرَفُ الظّاهِرُ وَ الباطِنُ مِنها أزلیّه — جَدُّنا أشرَفُ مِن کُلِّ شَریفٍ وَ جَواد

أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

Presented by Ziaraat.Com

چیست تقصیر من ای قوم که الیوم جهانی — شده آماده به قتلم همه با تیغ و سنانی
در شما نیست ز اسلام نه نامی و نشانی — أنا ظمآن و قد أخرس نطقی و لسانی
أنا عطشانٌ وَ قد أحرق قلبی و فؤادی
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

أنعمَ اللهُ علینا برَسُولٍ مَدَنیّ — هُوَ جَدّی وَ أبی واسطَةُ الکَونِ عَلی
مَن لَهُ أمٌ کآمَنی وَ هی بِنتُ نَبیّ — هذِهِ الفَخرُ کَفانی بِصَلاحٍ وَرَشاد
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

گاه گفتی شه دین در بر صدیقه صغرا — زینب خون شده دل دخترنیک اختر زهرا
إصبِری أختی عَلی ما وَقَعَ الدّهرُ عَلینا — لَیسَ فی سابِقَةِ الکَونِ ثُباتٌ وَ مِهاد
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

عجبا واعجبا امت گمراه که یکسر — چشم پوشیده زحق نمك آل پیمبر
همه در ریختن خون من بی کس وياور — شده آماده و بگرفته بکف نیزه و خنجر
فَستُجزَونَ مِنَ اللهِ اذا قامَ مَعاد
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

گاه می‌زد شرر اندر جگر صامت دلخون — به تسلای یتیمان دل افسرده محزون
یا سُکینَه وَ رقیه لِفراقی لَم تبکون — حَسبِیَ اللهُ کَفانا وَ هُوَ خَیرُ عِماد
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

آل بوسفیان بعزت فی بُیُوتٍ آمنین — آل ما دور از وطن یالیت قومی یَعلَمُون
أنعمَ اللهُ علینا برَسُولٍ مَدَنی — هُوَ جَدّی وَ أبی واسطَةُ الکَونِ عَلی
فَأبی شَمسٌ و اُمّی قَمَرٌ — فَأنَا الفِضَّةُ وَ ابنُ الذَّهَبَین
ذَهَبٌ مِن ذَهَبٍ فی ذَهَب — وَ لُجَینٌ مِن لُجَینٍ فی لُجَین
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

مَن لَهُ جَدٌّ کَجَدّی فِی الوَری — أو کَشَیخی فَأنا ابنُ العَلَمَین
فاطِمُ الزَّهراء اُمّی وَأبی — قاصِمُ الکفرِ بِبَدرٍ وَ حُنَین
عَبدَالله غُلاماً یافِعا — وَقُرَیشٌ یَعبُدونَ الوَثَنَین
یَعبُدونَ اللاتَ وَالعُزّی مَعاً — وَ عَلیٌّ کانَ صَلّی القِبلَتَین
فَأبی شَمسٌ و اُمّی قَمَرٌ — فَأنَا الکَوکَبُ وَ ابنُ القَمَرَین
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین

زیر خنجر شه لب تشنه حسین گفت
تو ای شمر ستمکار
تو ای مُلحد مکار
تو ای کافر غدّار
مرا گر نشناسی بگویم بشناسی
حسینم و ضیاء القمرینم
قَتیل الوَدَجَینم
امامُ الحَرمینم
أنَا الفِضَّةُ وَ ابنُ الذَّهَبَینم
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین
منم شهپر جبریل
منم آیه تنزیل
منم نخله خوبان
منم زاده زهرا
منم عرش ومنم فرش
منم کرسی و لوح و قلم و باعث و ایجاد دو عالم
أنا مظلوم حسین أنا محروم حسین
جگر بند رسولم
نگهبان عقولم
ولی نخل برومند زهرای بتولم
انا مظلوم حسین انا محروم حسین
که خداوند تبارک و تعالی
به منایات منزّه و مبرّی
به تورات و به انجیل و زبور
وصحف جمله‌ی فرقان
چه عمّ و چه یاسین
اذا جاء وحامیم

Presented by Ziaraat.Com

به تکریم و به تعظیم
من و مادر و جد و پدر و عمّ و برادر
شما رحم نکردید
به من راه ببستید
دلم را بشکستید
انا مظلوم حسین انا محروم حسین
به در آمد پسر سعد لعین
بانگ به لشگر زد و گفتا
که این تازه جوان کیست
اگر احمد ثانی‌ست
کفن پوش چنین چیست
اگر حیدر کرار بود، وای بر اشرار
اگر حمزه بود، وای به کفّار
گمانم که بود جعفر طیّار
صدا داد و یکی گفت
که این تازه گل باغ امام است
بُوَد شمع شبستان رسول عربی
سَرو گلستان حسین است
که با شیون و شین است
علی اکبر زار است
که بر ناقه سوار است
زجگر نعره کشیده
که انا بن المصطفی سیّد اکبر
علی شاه غضنفر، قاتل قوم ستمگر
انا مظلوم حسین انا محروم حسین

یا حسین مصباح الهدی و سفینة النجاة

به درد و غم و ابتلا می‌روم — دریغا که از کربلا می‌روم
اگر چه جدا گشتم از کوی یار — دل و جان من مانده در این دیار
خدا حافظ ای خاک پاک حسین — انیس تن چاک چاک حسین
خدا حافظ ای عاشق بی شکیب — حبیبی حبیبی حبیبی حبیب
خدا حافظ ای وادی علقمه — خدا حافظ ای ناله فاطمه
خدا حافظ ای شهر اندوه و غم — خدا حافظ ای دست و مشک و علم
خدا حافظ ای شیرخوار رباب — خدا حافظ ای ناله آب آب
خدا حافظ ای خیمه پر زدود — خدا حافظ ای یاس‌های کبود
خدا حافظ ای دامن سوخته — که دامان دل از تو افروخته
خدا حافظ ای ناله آه آه — خدا حافظ ای گودی قتلگاه
خدا حافظ ای هستی ما همه — خدا حافظ ای یوسف فاطمه
خدا حافظ ای ماه لیلای زار — که بابا تورا زد صدا هفت بار
الا کربلا اینک سوزد دلم — چگونه زخاک تو دل برکنم

غلامرضا سازگار (میثم)

Presented by Ziaraat.Com

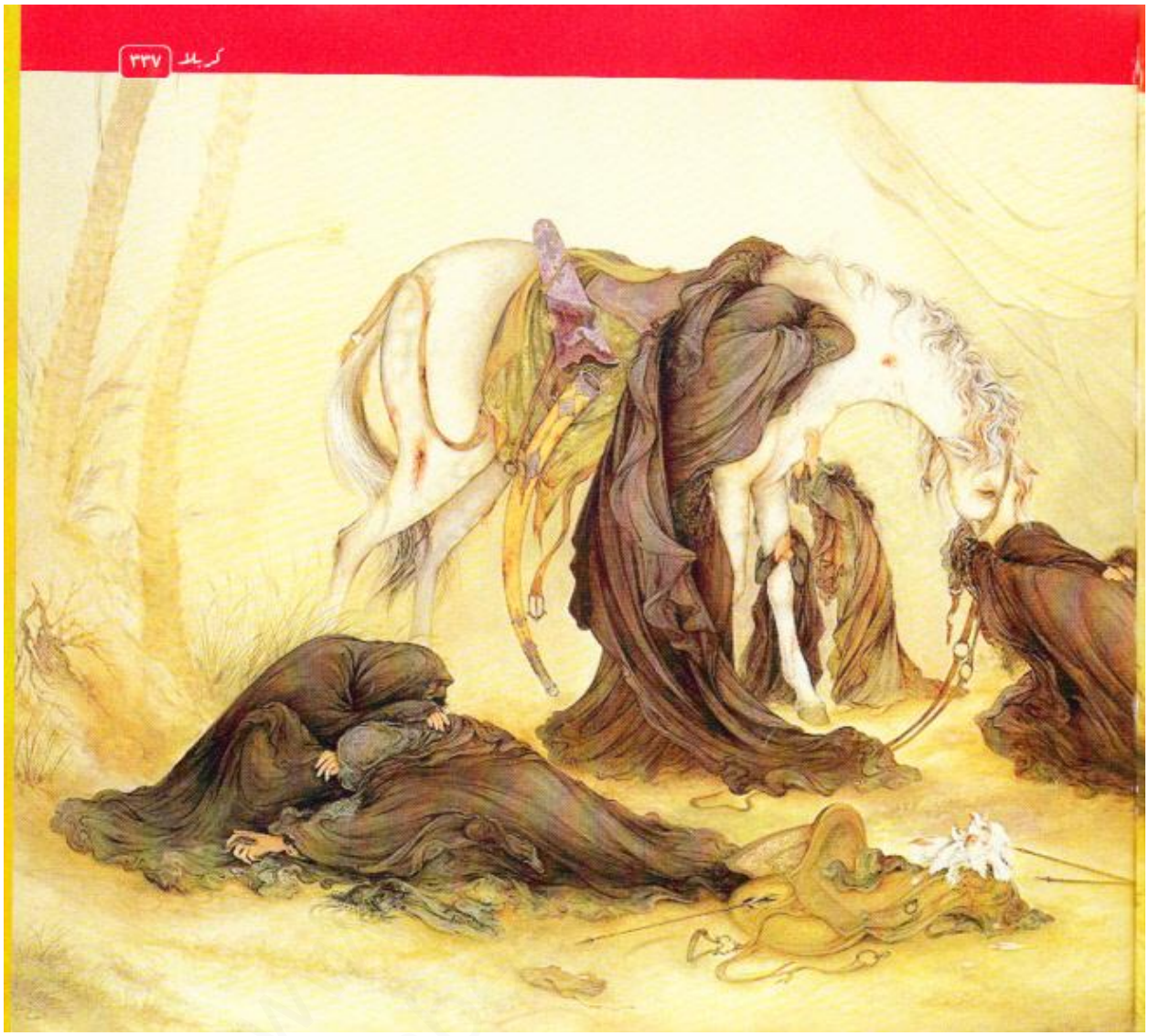

Presented by Ziaraat.Com

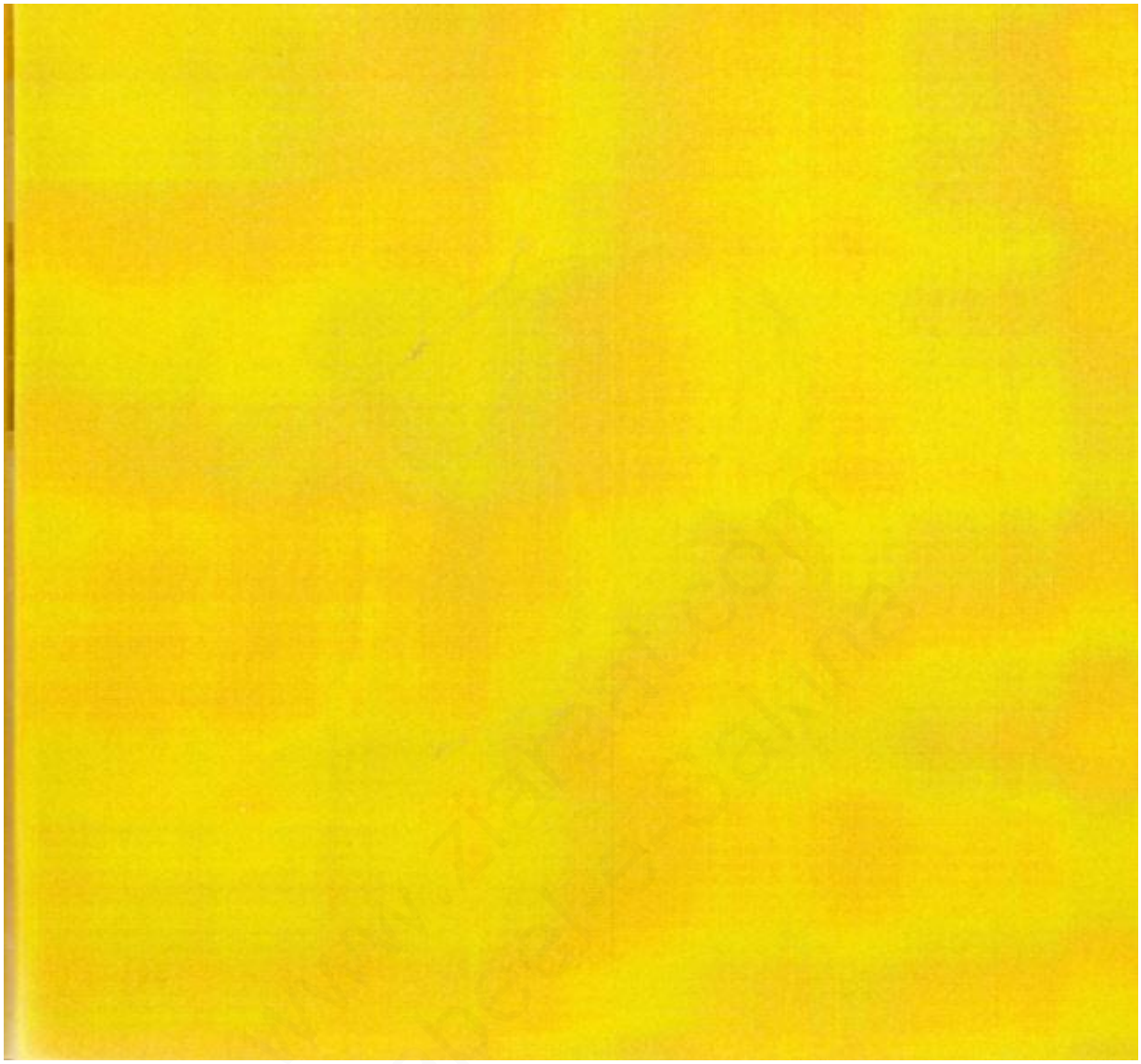

Presented by Ziaraat.Com

کاظمین

Kadhimiya

Presented by Ziaraat.Com

تاریخچه شهر کاظمین

- ۱۴۵ هـ.ق این‌جا باغ شونیزیه بود درکنار بغداد. منصور این باغ را به عنوان «مقابر قریش» قرار داد.
- ۱۷۹ هـ.ق به دستور هارون، امام موسی کاظم علیه‌السلام از مدینه به بغداد آورده و در این شهر زندانی شد.
- ۱۸۳ هـ.ق امام موسی کاظم علیه‌السلام به دستور خلیفه، توسط سندی بن شاهک در زندان مسموم و به شهادت رسید.
- ۱۸۳ هـ.ق بدن مطهّر امام علیه‌السلام را در محلّه مقابر قریش، جایی که امام قبلاً آن را خریداری کرده بود، به خاک سپردند.
- ۲۲۰ هـ.ق امام جواد علیه‌السلام به دستور معتصم عباسی، مسموم و شهید شد؛ ایشان نیز در جوار قبر جدّش، دفن شد.
  بر قبر آن دو بزرگوار بقعه و عمارتی بنا کردند. از آن پس مقابر قریش، نام «کاظمیّه» بر خود گرفت.

- ۳۳۶ هـ.ق به امر معزّالدوله (آل بویه) مجدداً بقعه‌ای باشکوه، بنا شد و بر فراز هر قبر، ضریحی از چوب ساختند.
- ۳۶۹ هـ.ق عضدالدوله، حرم را توسعه داد، دیواری گرداگرد شهر کشید و به این ترتیب، کاظمین جایگاه ویژه یافت.
- ۴۴۱ هـ.ق درگیری شیعه و سنّی در محلّه کرخ بغداد، باعث آتش‌سوزی و سرایت آن به حرم مطهّر شد.
- ۴۹۰ هـ.ق مجدالملک دیوارهای حرم را کاشی کرد؛ شمال حرم مسجدی بزرگ ساخت و دو مناره زیبا بنا کرد.
- ۵۶۹ هـ.ق بر اثر طغیان رودخانه دجله، صحن و حرم شریف دچار آسیب شد.
- ۵۷۵ هـ.ق الناصر لدین الله، به همّت وزیر شیعی‌اش، حجره‌هایی در اطراف حرم ساخت و دارالضیافه بنا کرد.

- ۶۰۸ هـ.ق خلیفه عباسی، حجره‌های اطراف صحن را به مدرسه علوم دینی تبدیل کرد.
- ۶۵۶ هـ.ق با تهاجم هولاکوخان مغول به بغداد کاظمین نیز دست‌خوش تاراج وحریق شد.
- ۶۵۸ هـ.ق عطاملک جوینی، وزیر هولاکو، به بازسازی و جبران خسارت وارده به حرم کاظمین پرداخت.
- ۷۷۶ هـ.ق با طغیان دجله، حرم دچار خرابی شد؛ سلطان اویس جلایری به ترمیم خرابی‌ها پرداخت.
- ۹۲۶ هـ.ق شاه اسماعیل صفوی بنای باشکوهی با دوگنبد کاشی کاری و مسجدی در شمال حرم ساخت.
- ۱۰۴۵ هـ.ق شاه صفی، ۴ مناره در گوشه‌های صحن ساخت که هم اکنون نیز پا برجاست.

- ۱۲۱۱ هـ.ق آقامحمدخان قاجار دو گنبد را با طلای ناب پوشاند و کف حرم و صحن را باسنگ مرمر فرش کرد.
- ۱۲۲۹ هـ.ق فتحعلی شاه قاجار داخل رواق‌ها را آینه‌کاری و بالای مناره‌ها را طلاکاری کرد.
- ۱۲۵۵ هـ.ق معتمد الدوله، از دولتمردان قاجار، ایوان‌های رواق‌های جنوبی، شرقی و غربی را طلاکاری کرد.
- ۱۲۸۲ هـ.ق شیخ العراقین، وکیل امیر کبیر، به تذهیب ایوانها و آینه‌کاری حرم وکاشی کاری صحن پرداخت.
  فرهاد میرزا، فرزند عباس میرزا، در بازسازی حرم نقش مؤثرداشت و بعد از مرگش در حرم دفن شد.

Presented by Ziaraat.Com

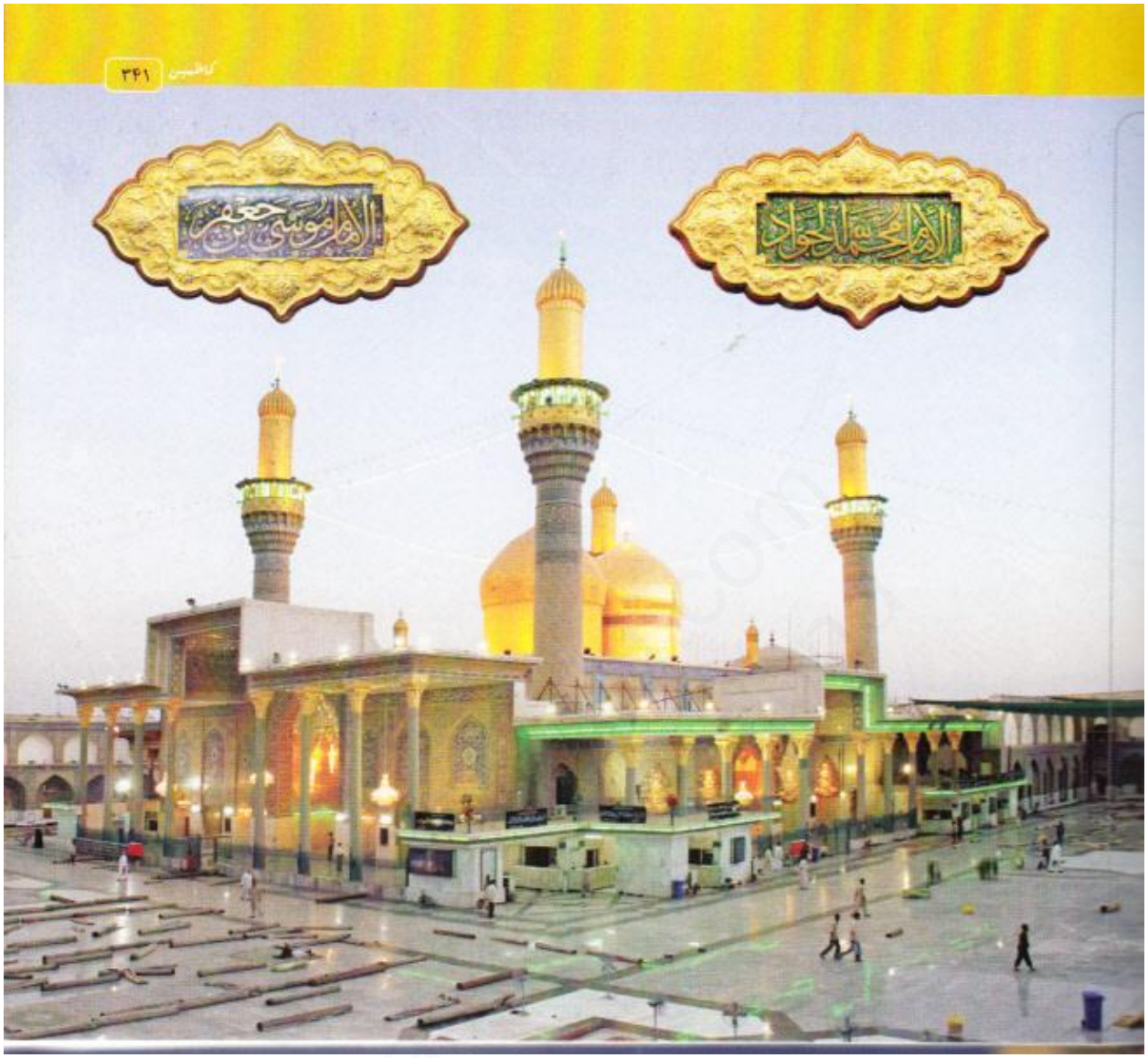

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه هوایی شهر کاظمین و محدوده حرم حضرت امام کاظم و امام جواد علیهما السلام

■ نمای حرم حضرت امام کاظم و امام جواد علیهما السلام

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه راهنمای حرم حضرت امام کاظم و امام جواد (ع)

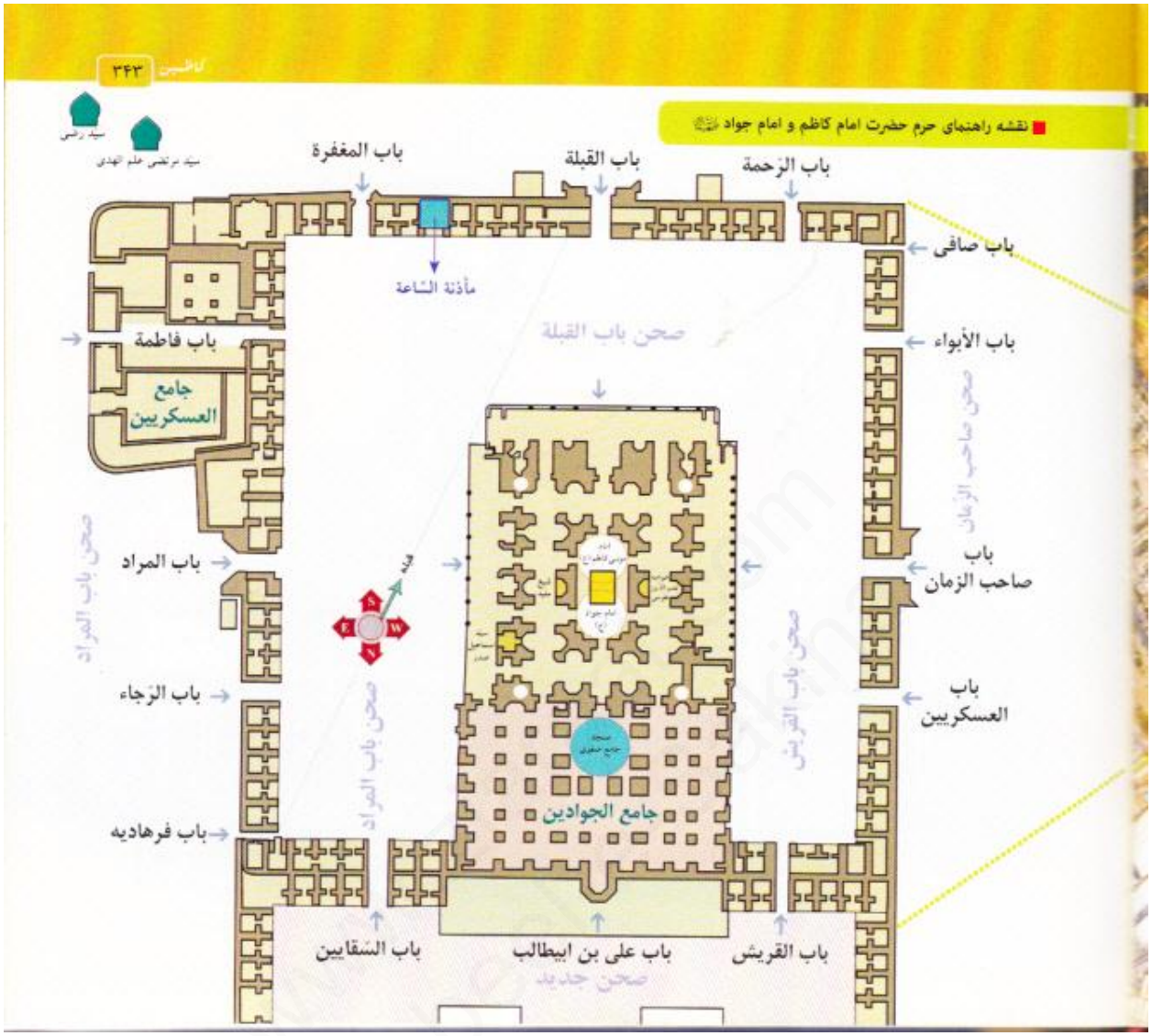

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم نهم: امام هفتم، حضرت کاظم علیه‌السلام

نام:	موسی علیه‌السلام
کنیه:	ابوالحسن اوّل[1]، ابوابراهیم
لقب:	عبد صالح، کاظم، باب الحوائج، صابر، امین
پدر و مادر:	امام صادق علیه‌السلام، حُمَیده
زمان ولادت:	صبح روز یکشنبه، ۷ صفر سال ۱۲۸ هجری قمری
مکان ولادت:	روستای «ابواء» (واقع در بین مکّه و مدینه)
نقش انگشتر:	الملك لله وحده
اولاد:	۳۷ فرزند
اغاز امامت:	در سن ۲۰ سالگی
مدّت امامت:	۳۵ سال
زمان شهادت:	۲۵ رجب سال ۱۸۳ هـ‌ق
مکان شهادت:	زندان هارون، بغداد
سبب شهادت:	زهر، توسّط هارون الرشید (علیه اللعنة)
عمر:	۵۵ سال
مرقد شریف:	کاظمین
دوران عمر:	دو بخش: ۱. دوران قبل از امامت، از سال ۱۲۸ تا ۱۳۸ هجری قمری (۲۰ سال) ۲. دوران امامت، از سال ۱۳۸ تا ۱۸۳ (۳۵ سال) حدود ده سال از امامت او در عصر خلافت منصور، ده سال در عصر خلافت مهدی عباسی، یک سال در عصر خلافت هادی عباسی و پانزده سال در عصر خلافت هارون واقع شد.

مشخصات معصوم یازدهم: امام نهم، حضرت جواد علیه‌السلام

نام:	محمّد علیه‌السلام
کنیه:	ابوجعفر ثانی
لقب:	تقی، جواد، زکی، مرتضی، قانع، رضی، مختار، متوکّل، منتجب
پدر و مادر:	امام رضا علیه‌السلام، خیزران
زمان ولادت:	جمعه ۱۰ رجب سال ۱۹۵ هجری
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر:	نعم القادر الله
اولاد:	۴ فرزند
اغاز امامت:	سال ۲۰۳ هـ‌ق در سن ۷ سالگی
مدّت امامت:	۱۸ سال
زمان شهادت:	آخر ذی قعده سال ۲۲۰ هجری
مکان شهادت:	بغداد
سبب شهادت:	زهر، توسط معتصم عباسی (علیه اللعنة)
عمر:	۲۵ سال و چند ماه
مرقد مطهر:	کاظمین، در جوار قبر جدّ بزرگوارش موسی بن جعفر علیهما‌السلام
دوران عمر:	در دو بخش: ۱. هفت سال قبل از امامت ۲. دوران امامت، ۱۷ سال، که مصادف بود با حکومت دو طاغوت مزمور، مأمون و معتصم (هفتمین و هشتمین خلیفه عبّاسی) آن‌حضرت در سن هفت سالگی به امامت رسید و در سنّ ۲۵ سالگی شهید شد، بنابراین در خردسالی امام شد و جوانترین امامی بود که شهید گردید.

۱. مشهورترین کنیه آن حضرت ابوالحسن است و به وی ابوالحسن الاوّل می گویند؛ اگرچه حضرت امیر علیه‌السلام هم ابوالحسن بود و همچنین کنیه حضرت زین العابدین علیه‌السلام. در عین حال از این بزرگوار در کتب اخبار، تعبیر به ابوالحسن الاوّل می کنند و از حضرت رضا علیه‌السلام به ابوالحسن الثانی و از حضرت هادی علیه‌السلام به ابوالحسن الثالث. منتخب التواریخ ص ۵۱۶

Presented by Ziaraat.Com

فضیلت زیارت حضرت امام موسی کاظم و امام جواد علیهما السلام

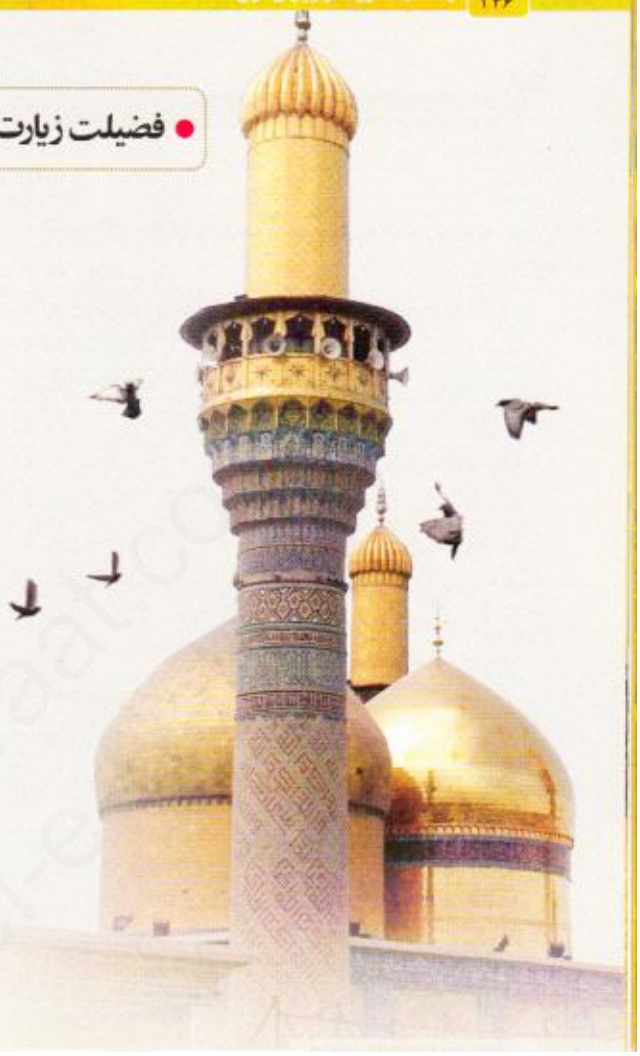

درفضیلت زیارت این دو امام معصوم علیهما السلام، روایات زیادی وارد شده است که به بعضی از آنها اشاره می‌شود:

۱. زیارت امام موسی بن جعفر علیه السلام مثل زیارت رسول‌الله صلی الله علیه و آله است وهرکس او را زیارت کند مثل آن است که رسول‌الله صلی الله علیه و آله وامیرمؤمنان علیه السلام و امام حسین علیه السلام را زیارت کرده است.

۲. هرکس حضرت موسی بن جعفر علیه السلام را زیارت کند، اهل بهشت است.

۳. ابن شهرآشوب از خطیب بغدادی (صاحب تاریخ بغداد) از علی بن خلال نقل می‌کند که گفت:

هیچ مشکلی برای من پیش نیامد مگر این که با پناه بردن به قبر مطهّر موسی بن جعفر علیه السلام و توسّل به آن حضرت، خداوند آن را برایم گشود و بر من آسان کرد.

۴. و نیز از «خطیب بغدادی» نقل می‌کند:

در بغداد زنی را مشاهده کردند که شتابان در حال دویدن بود، از او سؤال کردند به کجامی‌روی؟ جواب داد: به سوی قبرحضرت موسی بن‌جعفر علیه السلام تا دعا کنم پسرم از زندان آزاد شود، مردی حنبلی‌مذهب که در آن‌جا حاضر بود، اورا به تمسخر گرفت وگفت: موسی بن جعفر علیه السلام ، خودش در زندان مُرد! آن زن گفت: خداوندا به حق آن کسی که او را در زندان به شهادت رساندند، قدرت خود را به ما نشان ده! چیزی نگذشت که پسرآن زن را رها کردند و پسر آن مرد حنبلی که استهزا کرده بود، دستگیر شد!

Presented by Ziaraat.Com

زیارت مختص امام موسی کاظم علیه‌السلام

از سیّد بن طاووس نقل شده است که وقتی خواستی آن حضرت را زیارت نمایی، سزاوار است که غسل کنی، سپس با آرامش و وقار به‌سمت حرم روانه شو.

■ وقتی به درِ حرم رسیدی بایست و بگو:

اَللّٰهُ اَکْبَرُ اَللّٰهُ اَکْبَرُ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَکْبَرُ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلیٰ هِدایَتِهِ لِدینِهِ وَالتَّوْفیقِ لِما دَعا اِلَیْهِ مِنْ سَبیلِهِ، اَللّٰهُمَّ اِنَّکَ اَکْرَمُ مَقْصُودٍ، وَاَکْرَمُ مَأْتِیٍّ وَقَدْ اَتَیْتُکَ مُتَقَرِّباً اِلَیْکَ بِابْنِ بِنْتِ نَبِیِّکَ صَلَواتُکَ عَلَیْهِ وَعَلیٰ آبائِهِ الطّاهِرینَ وَاَبْنائِهِ الطَّیِّبینَ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلاتُخَیِّبْ سَعْیی وَلاتَقْطَعْ رَجائی وَاجْعَلْنی عِنْدَکَ وَجیهاً فِی الدُّنْیا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبینَ

■ و به هنگام ورود بگو:

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَفی سَبیلِ اللّٰهِ وَعَلیٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِجَمیعِ الْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ

Presented by Ziaraat.Com

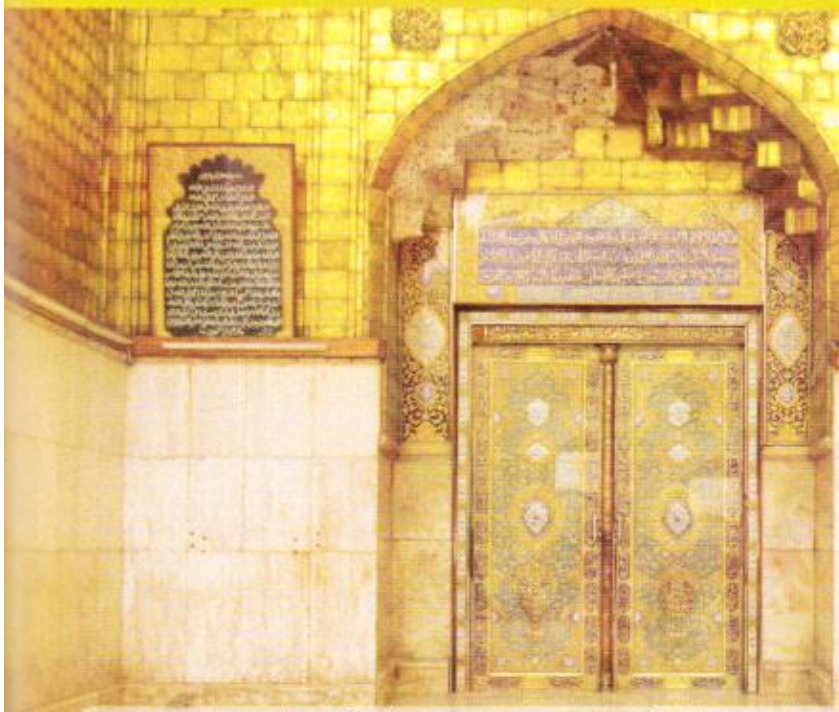

■ سپس همین که به در قبّه شریفه رسیدی بایست و طلب اذن نما و بگو:

أَاَدْخُلُ یا رَسُولَ اللّٰهِ، أَاَدْخُلُ یا نَبِیَّ اللّٰهِ، أَاَدْخُلُ یا مُحَمَّدَ بْنَ عَبْدِ اللّٰهِ، أَاَدْخُلُ یا اَمِیرَ الْمُؤْمِنِینَ، أَاَدْخُلُ یا اَبا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ، أَاَدْخُلُ یا اَبا عَبْدِ اللّٰهِ الْحُسَیْنَ، أَاَدْخُلُ یا اَبا مُحَمَّدٍ عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ، أَاَدْخُلُ یا اَبا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ، أَاَدْخُلُ یا اَبا عَبْدِ اللّٰهِ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ یا اَبَا الْحَسَنِ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ، أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ یا اَبا جَعْفَرٍ أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ

Presented by Ziaraat.Com

■ آن گاه داخل شو و پس از چهار مرتبه اللهُ اکبر، بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ وَابْنَ وَلِیِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حُجَّةَ اللّٰهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا صَفِیَّ اللّٰهِ وَابْنَ صَفِیِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اَمینَ اللّٰهِ وَابْنَ اَمینِهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا نُورَ اللّٰهِ فی ظُلُماتِ الْاَرْضِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا اِمامَ الْهُدیٰ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا عَلَمَ الدّینِ وَالتُّقیٰ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا خازِنَ عِلْمِ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا خازِنَ عِلْمِ الْمُرْسَلینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یانائِبَ الْاَوْصیاءِ السّابِقینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَعْدِنَ الْوَحْیِ الْمُبینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا صاحِبَ الْعِلْمِ الْیَقینِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا عَیْبَةَ عِلْمِ الْمُرْسَلینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْاِمامُ الصّالِحُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْاِمامُ الزّاهِدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْاِمامُ الْعابِدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْاِمامُ السَّیِّدُ الرَّشیدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الْمَقْتُولُ الشَّهیدُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ وَابْنَ وَصِیِّهِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ عَنِ اللّٰهِ ما حَمَّلَكَ وَحَفِظْتَ ما اسْتَوْدَعَكَ، وَحَلَّلْتَ حَلالَ اللّٰهِ وَحَرَّمْتَ حَرامَ اللّٰهِ، وَاَقَمْتَ اَحْكامَ اللّٰهِ، وَتَلَوْتَ كِتابَ اللّٰهِ وَصَبَرْتَ عَلَی الْاَذیٰ فی جَنْبِ اللّٰهِ، وَجاهَدْتَ فی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتّیٰ اَتاكَ الْیَقینُ، وَاَشْهَدُ اَنَّكَ مَضَیْتَ عَلیٰ ما مَضیٰ عَلَیْهِ آباؤُكَ الطّاهِرُونَ

Presented by Ziaraat.Com

وَاَجدادُكَ الطَّيِّبُونَ الْاَوصياءُ الْهادُونَ الائمَّةُ الْمَهْدِيُّونَ، لَمْ تُؤثِر عَمىً عَلىٰ هُدىً، وَلَم تَمِلْ مِنْ حَقٍّ اِلى باطِلٍ، وَاَشهَدُ اَنَّكَ نَصَحتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِاَميرِ الْمُؤمِنينَ، وَاَنَّكَ اَدَّيتَ الاَمانَةَ، وَاجتَنَبتَ الْخِيانَةَ، وَاَقَمتَ الصَّلاةَ، وَآتَيتَ الزَّكاةَ، وَاَمَرتَ بِالْمَعرُوفِ، وَنَهَيتَ عَنِ الْمُنكَرِ، وَعَبَدتَ اللّٰهَ مُخلِصاً مُجتَهِداً مُحتَسِباً حَتّىٰ اَتاكَ الْيَقينُ فَجَزاكَ اللّٰهُ عَنِ الاِسلامِ وَاَهلِهِ اَفضَلَ الْجَزاءِ، وَاَشرَفَ الْجَزاءِ، اَتَيتُكَ يَابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ زائِراً، عارِفاً بِحَقِّكَ، مُقِرّاً بِفَضلِكَ، مُحتَمِلاً لِعِلمِكَ، مُحتَجِباً بِذِمَّتِكَ، عائِذاً بِقَبرِكَ، لائِذاً بِضَريحِكَ، مُستَشفِعاً بِكَ اِلَى اللّٰهِ، مُوالِياً لِاَولِيائِكَ، مُعادِياً لِاَعدائِكَ، مُستَبصِراً بِشَأنِكَ وَبِالْهُدَى الَّذي اَنتَ عَلَيهِ، عالِماً بِضَلالَةِ مَنْ خالَفَكَ وَبِالْعَمَى الَّذي هُمْ عَلَيهِ، بِاَبي اَنتَ وَاُمّي وَنَفسي وَاَهلي وَمالي وَوَلَدي يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ، اَتَيتُكَ مُتَقَرِّباً بِزِيارَتِكَ اِلَى اللّٰهِ تَعالى، وَمُستَشفِعاً بِكَ اِلَيهِ فَاشفَعْ لي عِندَ رَبِّكَ لِيَغفِرَ لي ذُنُوبي، وَيَعفُوَ عَنْ جُرمي، وَيَتَجاوَزَ عَنْ سَيِّئاتي، وَيَمحُوَ عَنّي خَطيئاتي وَيُدخِلَني الْجَنَّةَ، وَيَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِما هُوَ اَهلُهُ، وَيَغفِرَ لي وَلِآبائي وَلِاِخواني وَاَخَواتي وَلِجَميعِ الْمُؤمِنينَ وَالْمُؤمِناتِ في مَشارِقِ الاَرضِ وَمَغارِبِها بِفَضلِهِ وَجُودِهِ وَمَنِّهِ

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس ضریح را ببوس و دو طرف صورت خود را بر آن بگذار و هرآنچه خواهی دعا کن؛
و به جانب سر مبارك آن حضرت برگرد و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ یا مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَشْهَدُ اَنَّكَ الْاِمامُ الْهادِی
وَالْوَلِیُّ الْمُرْشِدُ وَاَنَّكَ مَعْدِنُ التَّنْزیلِ وَصاحِبُ التَّاْویلِ وَحامِلُ التَّوْراةِ وَالْاِنْجیلِ، وَالْعالِمُ
الْعادِلُ وَالصَّادِقُ الْعامِلُ، یا مَوْلایَ اَنَا اَبْرَأُ اِلَی اللّٰهِ مِنْ اَعْدائِكَ وَاَتَقَرَّبُ اِلَی اللّٰهِ بِمُوالاتِكَ،
فَصَلَّی اللّٰهُ عَلَیْكَ وَعَلیٰ آبائِكَ وَاَجْدادِكَ وَاَبْنائِكَ وَشیعَتِكَ وَمُحِبّیكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

■ آن‌گاه دو رکعت نماز زیارت به جای آور و در آن حمد و سوره یس و الرحمن یا هرچه از قرآن برایت آسان است، بخوان وآنچه می‌خواهی، از خدا بخواه.

Presented by Ziaraat.Com

■ سیّد بن طاووس صلواتی را برای موسی بن جعفر علیه‌السلام نقل کرده که بخشی از فضائل و مصائب آن حضرت را در بر دارد و زائر محترم می‌تواند خود را به فیض آن نائل سازد و آن صلوات چنین است:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَیْتِهِ، وَصَلِّ عَلیٰ مُوسَی بْنِ جَعْفَرٍ وَصِیِّ الْاَبْرارِ، وَامامِ الْاَخْیارِ، وَعَیْبَةِ الْاَنْوارِ، وَوارِثِ السَّکِینَةِ وَالْوَقارِ وَالْحِکَمِ وَالْآثارِ الَّذی کانَ یُحْیِی اللَّیْلَ بِالسَّهَرِ اِلَی السَّحَرِ بِمُواصَلَةِ الْاِسْتِغْفارِ، حَلیفِ السَّجْدَةِ الطَّوِیلَةِ، وَالدُّمُوعِ الْغَزِیرَةِ، وَالْمُناجاةِ الْکَثِیرَةِ، وَالضَّراعاتِ الْمُتَّصِلَةِ، وَمَقَرِّ النُّهیٰ وَالْعَدْلِ وَالْخَیْرِ وَالْفَضْلِ وَالنَّدیٰ وَالْبَذْلِ، وَمَاْلَفِ الْبَلْوی وَالصَّبْرِ، وَالْمُضْطَهَدِ بِالظُّلْمِ، وَالْمَقْبُورِ بِالْجَوْرِ، وَالْمُعَذَّبِ فی قَعْرِ السُّجُونِ، وَظُلَمِ الْمَطامیرِ ذِی السَّاقِ الْمَرْضُوضِ بِحَلَقِ الْقُیُودِ، وَالْجِنازَةِ الْمُنادیٰ عَلَیْها بِذُلِّ الْاِسْتِخْفافِ، وَالْوارِدِ عَلیٰ جَدِّهِ الْمُصْطَفیٰ وَاَبِیهِ الْمُرْتَضیٰ وَاُمِّهِ سَیِّدَةِ النِّساءِ بِارِثِ مَغْصُوبٍ وَوَلَدٍ مَسْلُوبٍ وَاَمْرٍ مَغْلُوبٍ وَدَمٍ مَطْلُوبٍ وَسَمٍّ مَشْرُوبٍ اَللّٰهُمَّ وَکَما صَبَرَ عَلیٰ غَلیظِ الْمِحَنِ وَتَجَرَّعَ غُصَصَ الْکُرَبِ

Presented by Ziaraat.Com

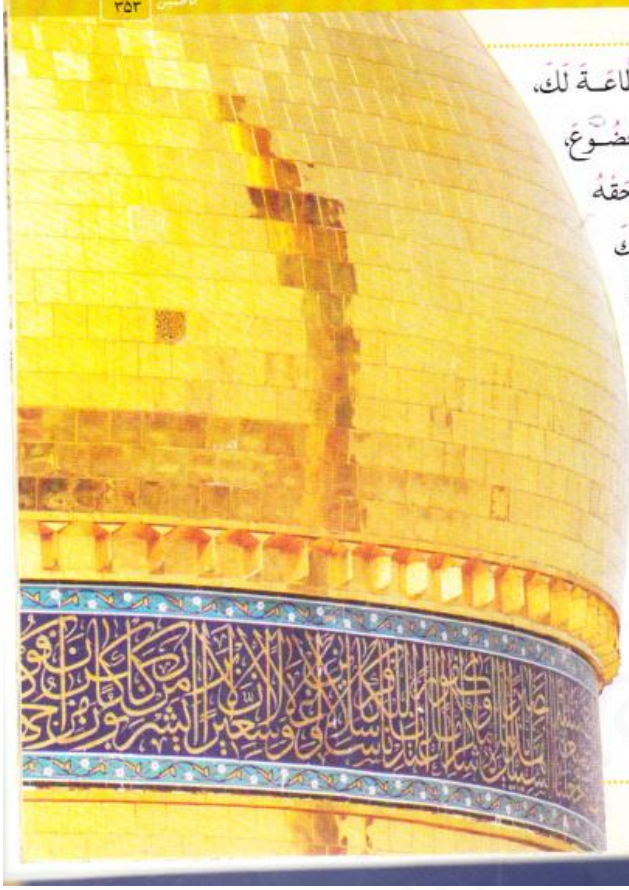

وَاسْتَسْلَمَ لِرِضاكَ وَاَخْلَصَ الطَّاعَةَ لَكَ،
وَمَحَضَ الْخُشُوعَ، وَاسْتَشْعَرَ الْخُضُوعَ،
وَعادَى الْبِدْعَةَ وَاَهْلَها وَلَمْ يَلْحَقْهُ
فى شَىْءٍ مِنْ اَوامِرِكَ وَنَواهيكَ
لَوْمَةُ لائِمٍ، صَلِّ عَلَيْهِ صَلاةً نامِيَةً
مُنيفَةً زاكِيَةً تُوجِبُ لَهُ بِها
شَفاعَةَ اُمَمٍ مِنْ خَلْقِكَ، وَقُرُونٍ
مِنْ بَراياكَ، وَبَلِّغْهُ عَنّا تَحِيَّةً
وَسَلاماً، وَآتِنا مِنْ لَدُنْكَ فى
مُوالاتِهِ فَضْلاً وَ اِحْساناً وَمَغْفِرَةً
وَرِضْواناً، اِنَّكَ ذُوالْفَضْلِ
الْعَميمِ، وَالتَّجاوُزِ الْعَظيمِ،
بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

از فضائل و مصائب
صلوات چنین است:
سَى بْنِ جَعْفَرٍ
ثِ السَّكِينَةِ
بِالسَّهَرِ اِلَى
لَةِ، وَالدُّمُوعِ
، وَمَقَرِّ النُّهى
لَفِ الْبَلْوى
الْمُعَذَّبِ فى
وضِ بِحَلَقِ
افِ وَالْوارِدِ
النِّساءِ بِارْثٍ
سَمِّ مَشْرُوبٍ
صِ الْكَرْبِ

زیارت مختص امام جواد علیه‌السلام

■ آن گاه متوجّه قبر محمّد بن علی الجواد علیهما‌السلام، می‌شوی که در پشت سر جد بزرگوار خود مدفون است و چون نزد قبر ایستادی بگو:

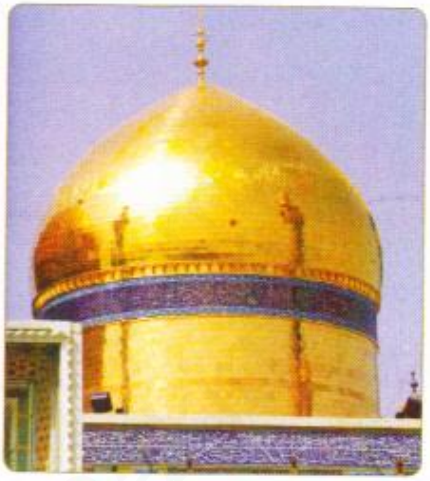

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا وَلِیَّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حُجَّةَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا نُورَاللّٰهِ فی ظُلُماتِ الْاَرْضِ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ وَعَلیٰ آبائِكَ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ وَعَلیٰ اَبْنائِكَ،
اَلسَّلامُ عَلَیْكَ وَعَلیٰ اَوْلِیائِكَ،
اَشْهَدُ اَنَّكَ قَدْ اَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَآتَیْتَ الزَّكاةَ، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَتَلَوْتَ الْكِتابَ حَقَّ تِلاوَتِهِ، وَجاهَدْتَ فِی اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ، وَصَبَرْتَ عَلَی الْاَذیٰ فِی جَنْبِهِ حَتّیٰ اَتاكَ الْیَقینُ، اَتَیْتُكَ زائِراً عارِفاً بِحَقِّكَ مُوالِیاً لِاَوْلِیائِكَ مُعادِیاً لِاَعْدائِكَ فَاشْفَعْ لی عِنْدَ رَبِّكَ.

Presented by Ziaraat.Com

■ سپس ضریح را ببوس و آن گاه دو طرف صورت خود را بر آن بگذار؛ سپس دو رکعت نماز زیارت بگذار و بعد از آن، هر نمازی که می‌خواهی، به جای آور و آن گاه به سجده برو و بگو:

اِرْحَمْ مَنْ اَساءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَكانَ وَاعْتَرَفَ

■ سپس جانب راست صورت را بر محل سجده بگذار و بگو:

اِنْ كُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ فَاَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ

■ آنگاه جانب چپ صورت را بگذار و بگو:

عَظُمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ

فَلْيَحْسُنِ الْعَفْوُ مِنْ عِنْدِكَ يا كَرِيمُ

■ سپس به سجده برو
و صد مرتبه بگو: «شُكْراً شُكْرا» وبرگرد.

www.SabeBook.com

Presented by Ziaraat.Com

● زیارت وداع امام موسی کاظم علیه‌السلام

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ یا اَبَا الْحَسَنِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَسْتَوْدِعُكَ اللّٰهَ وَاَقْرَأُ عَلَیْكَ السَّلامَ آمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ، اَللّٰهُمَّ اكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدِینَ

● زیارت وداع امام جواد علیه‌السلام

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا مَوْلایَ یَا ابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ أَسْتَوْدِعُكَ اللّٰهَ وَأَقْرَأُ عَلَیْكَ السَّلامَ آمَنّا بِاللّٰهِ وَبِرَسُولِهِ وَبِما جِئْتَ بِهِ وَدَلَلْتَ عَلَیْهِ، اَللّٰهُمَّ اكْتُبْنا مَعَ الشّاهِدِینَ

■ آن گاه از خدا می‌خواهی که این زیارت، آخرین زیارت تو نباشد و مجدداً توفیق زیارت را پیدا کنی؛ سپس آنچه می‌خواهی دعا کن و ضریح آن حضرت را ببوس و دو طرف صورت خود را بر روی آن بگذار.

Presented by Ziaraat.Com

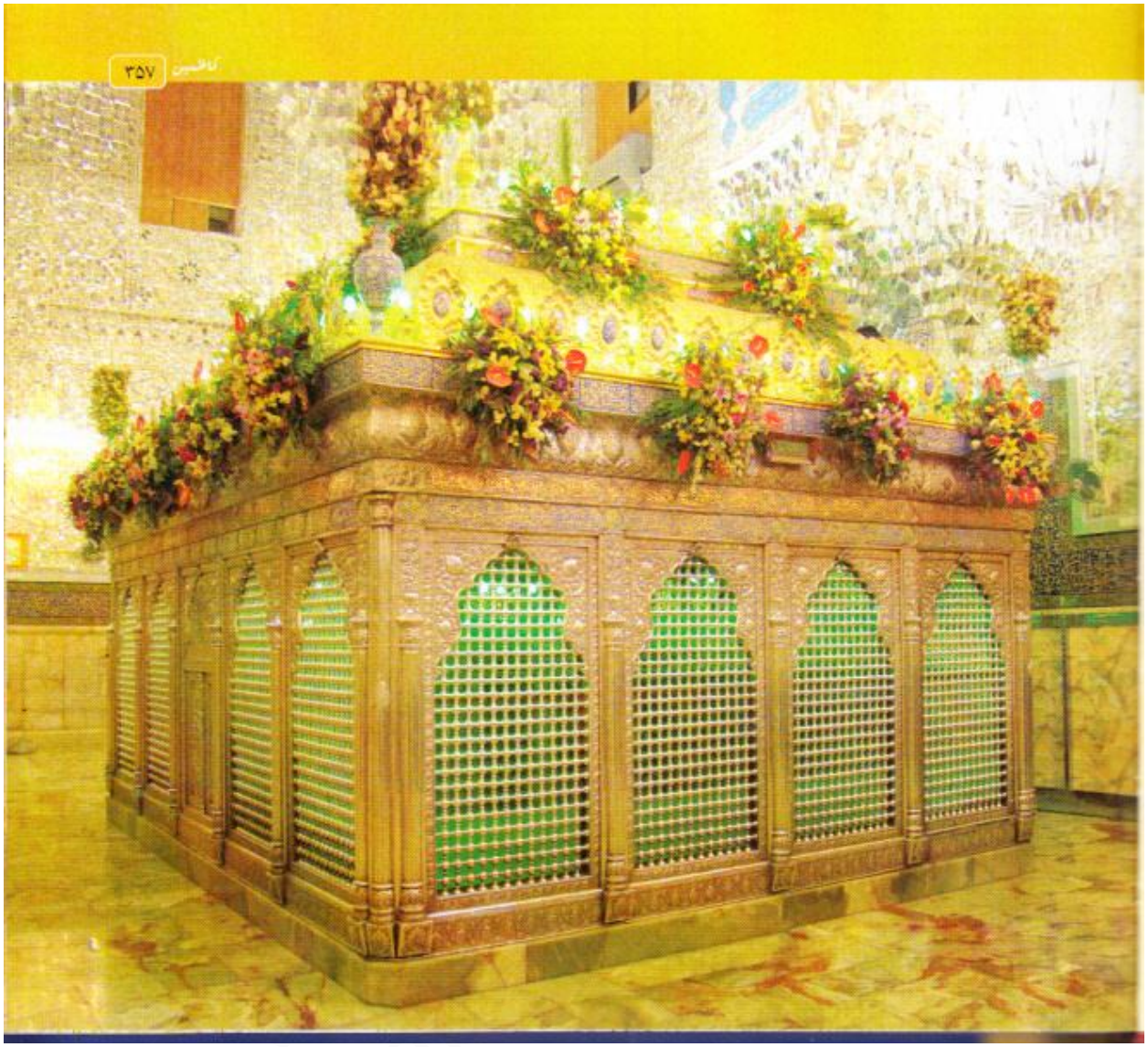

Presented by Ziaraat.Com

صحن جدید

هم اکنون صحن وسیعی در شمال صحن القبله، در حال ساخت می‌باشد. عملیات اجرایی این صحن که به نام شهید صدر نامگذاری شده، از سال ۱۳۷۸ (۲۰۰۹ م.) آغاز شده است. مساحت این صحن، به ۷۰۰۰ مترمربع می‌رسد (۵۰۰۰ مترمربع صحن + ۲۰۰۰ مترمربع حجره‌ها وایوان‌ها).
سه دروازه بزرگ، راه ورود و خروج به این صحن هستند که بزرگترینشان در قبله صحن، به مسجد جامع صفوی راه می‌یابد.

در زیر صحن، سردابی به وسعت ۵۰۰۰ مترمربع ساخته شده که دارای دو منفذ به داخل صحن می‌باشد؛ هرکدام از این منفذها که راه‌های ورود به سرداب نیز محسوب می‌شوند، مساحتی برابر ۱۲۰ مترمربع دارند. علاوه بر این راه پله‌ها، ۴ آسانسور نیز برای جابجایی زوّار در نظر گرفته شده است. ساخت مدرسه، موزه و مهمانخانه را نیز در این طرح توسعه گنجانده‌اند.
این صحن، فعلا بزرگترین صحن موجود در عتبات عراق محسوب می‌شود.

Presented by Ziaraat.Com

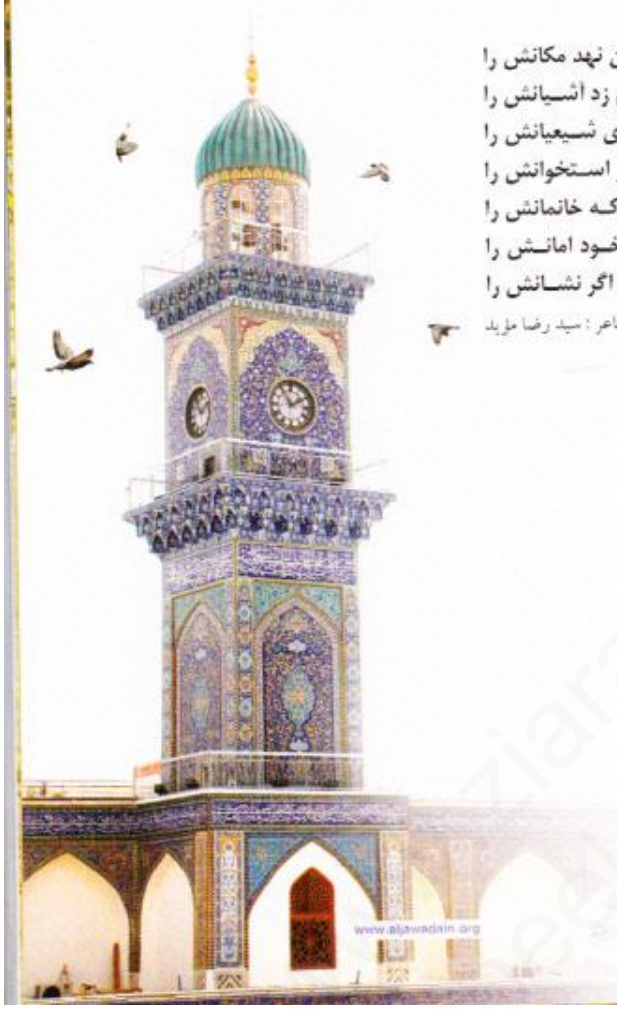

عبای فتاده به خاک

کسی که بوسه زند عرش، آستانش را — قضا به گوشه زندان نهد مکانش را
کسی که روح الامین است طایر حرمش — هجوم حادثه بر هم زد آشیانش را
به حبس و بند و شهادت اگر چه راضی شد — به جان خرید بلاهای شیعیانش را
قسم به سجده طولانی‌اش ز شب تا صبح — به سود حلقه زنجیر استخوانش را
چو از مدینه پیغمبرش جدا کردند — به هم زدند دریغا که خانمانش را
ز حیله بازی هارون دون نجاتش داد — بریده بود بیداد خود امانش را
به جز عبای فتاده به خاک در زندان — نبینی آن که بجویی اگر نشانش را

شاعر : سید رضا مؤید

یا جواد الائمه ادرکنی

بنده ام بنده ولای توام — عاشق صحن باصفای توام
تو جوادی و من گدای توام — یا جواد الائمه ادرکنی

قامتم خم شده زبار بلا — حاجتم باشد از تو یا مولا
نجف و کاظمین و کرب و بلا — یا جواد الائمه ادرکنی

سائلم سائلم جوابم ده — تشنه جام وصلم آبم ده
چشم گریان دل کبابم ده — یا جواد الائمه ادرکنی

ای تو را یار بی وفا کشته — با لب تشنه از جفا کشته
با چنان پاکی و صفا کشته — یا جواد الائمه ادرکنی

ای که از زهر خون شده جگرت — به تو و جدّ و مادر و پدرت
من بیچاره را مران زدرت — یا جواد الائمه ادرکنی

Presented by Ziaraat.Com

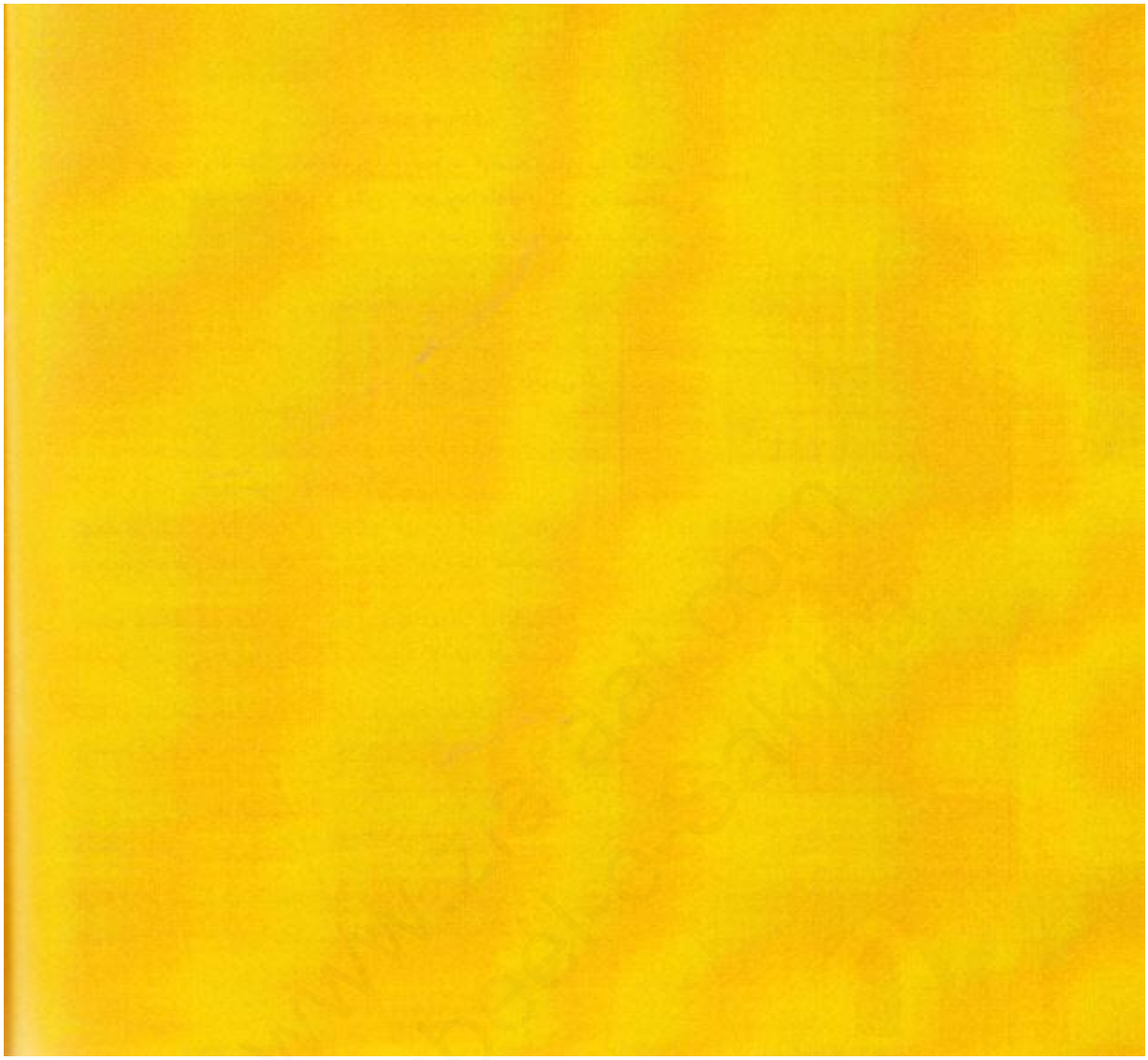

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

بَغداد نامی است ایرانی به معنای خُداداده. «بـغ» یعنی خدا. اما برخی دیگر از زبان‌شناسان عقیده دارند، بغداد از دو کلمه «بغ»، مخفف باغ و «داد»، مخفف دادار، به معنی پروردگار تشکیل شده وبغداد به معنی «باغ خدا» است.

بَغداد بزرگ‌ترین شهر عراق، مرکز استان بغداد و پایتخت این کشور است که در مرکز آن قرار دارد. این شهر را دوّمین شهر بزرگ جنوب غربی آسیا دانسته‌اند. (اولین شهر تهران است).

شهر تیسفون پایتخت ساسانیان، در نزدیکی بغداد امروزی قرار داشت.

رود دجله بغداد را به دو نیمه تقسیم می کند که نیمه شرقی به نام «**رَصافه**» و نیمه غربی به نام «**کَرخ**» معروف هستند.

منطقه‌های شهر بغداد عبارتند از : اعظمیه، کرخ، کرّاده، کاظمین، منصور، شهرک صدر، رشید، رصافه و تهم نیسان.

این شهر توسط منصور دوانیقی در سال ۱۴۱ هـ. ق (۷۶۲ – ۷۶۶ میلادی)، بنا نهاده شد و نامش را "مدینه السلام" گذاشت و پایتخت حکومتی خویش را به آنجا منتقل کرد.

بغداد نام‌های دیگری از جمله: مدینه المنصور، مدینه الخلفاء، الزوراء، المدینه و ... داشته است.

این شهر تا سال ۲۶۲ هـ. ق پایتخت چندین خلیفه‌ی عباسی (منصور، مهدی، هادی، هارون، امین و مأمون) بود. اما معتصم پایتخت خود را به سامرا منتقل کرد.

در سال ۲۷۱ هـ. ق بغداد مجدداً پایتخت شد.

بغداد در سال ۶۳۷ هـ. ق به دست هلاکوخان و در سال ۹۷۹ هـ. ق به دست تیمورلنگ و در سال ۱۰۱۷ به دست ترک‌ها تخریب شد و از آن پس میان ترکمانان و عثمانیان و آن گاه صفویان دست به دست شد.

در سال ۱۹۱۷ انگلیسی‌ها بر این شهر دست یافتند. در ۱۹۳۱ پایتخت کشور عراق شد و از آن روز تاکنون همچنان پایتخت عراق است.

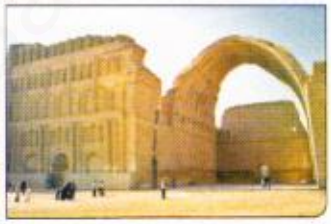

Presented by Ziaraat.Com

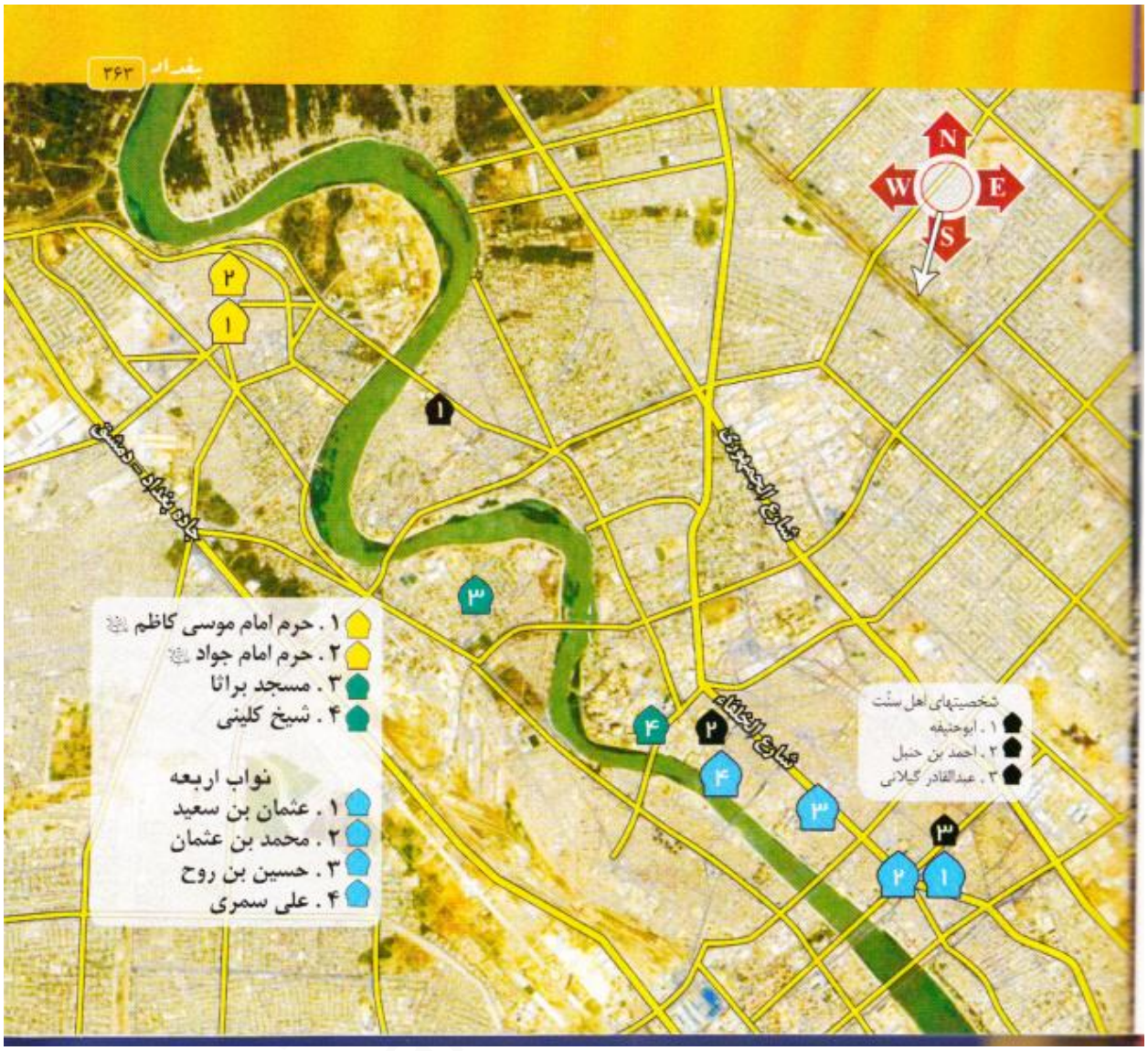

Presented by Ziaraat.Com

• فضیلت مسجد براثا

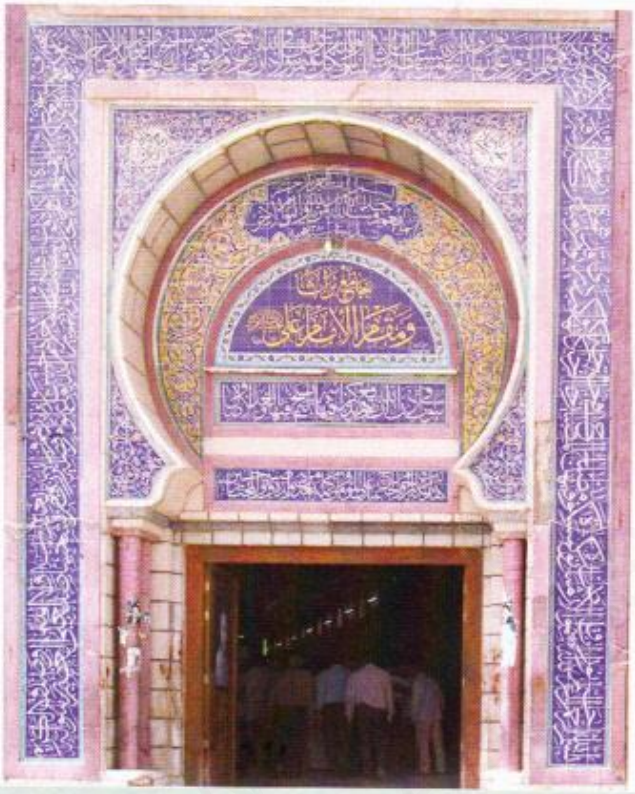

مسجد «بُراثا»، از مساجد معروف و متبرّکی است که بین بغداد و کاظمین، در مسیر زوّار قرار گرفته و با همه شرافت و فضایلی که دارد، نسبت به آن توجّه نمی‌شود و از فیض آن محرومند.

حموی، در معجم البلدان می‌نویسد:

«بُراثا» پیش از بنای شهر بغداد، قریه‌ای بود که گمان مردم آن بر این بود که علی علیه السلام از این قریه زمانی که برای جنگ با خوارج نهروان می‌رفت، عبور کرد و در مسجد مزبور نماز خواند و در حمّام آن قریه استحمام نمود. از جمله از کسانی که به این مسجد، منسوبند، «ابوشعیب براثی» عابد است که اوّل کسی است که در بُراثا، در کوخی که از نی ساخته بود، ساکن شد و در آن عبادت می‌کرد و به همین‌دلیل، شیعیان به این مسجد اهمیّت فراوان می‌دادند.

آنچه برای ما قابل اعتماد است روایاتی است که مرحوم «علاّمه مجلسی» در ارتباط با فضیلت این مسجد و سابقه تاریخی آن نقل می‌کند که از مجموع آن، نکات فراوانی به دست می‌آید از جمله:

Presented by Ziaraat.Com

۱. در این مکان، خانه حضرت مریم﵄ و زمین حضرت عیسی﵇ قرار داشت.
۲. حضرت امیرمؤمنان﵇، چشمه‌ای به اعجاز در آن جا ظاهر ساخت.
۳. امیرالمؤمنین﵇ پس از بازگشت از نهروان چند روز در این مکان اقامت فرمودند.
۴. در این مکان، انبیای قبل از عیسی﵇ از جمله ابراهیم خلیل﵇ نیز نماز به جای آوردند.
۵. صومعه‌ای در این مکان قرار داشت که راهب آن با مشاهده امیرالمؤمنین﵇ و دیدن معجزات مزبور، اسلام آورد.
۶. از روایت دیگر به دست می‌آید که در این مکان قبر پیامبری واقع شده است و مرحوم محدّث قمی می‌گوید: شاید آن پیامبر، حضرت یوشع﵇ باشد.

علاّمه مجلسی پس از نقل این روایات می‌نویسد:
این مسجد الآن موجود است و به وسط راه بغداد - کاظمین، نزدیك است و در آن، خواندن نماز و طلب حوائج از خداوند، مستحب است.

Presented by Ziaraat.Com

این مسجد، در محلّه عطیفیه الاولی در منطقه کرخ بغداد نزدیک جسر الحدید واقع شده است و بعد از سقوط صدام هرهفته نماز جمعه باشکوهی در آن برگزار می‌شود.

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت مرحوم کلینی

ثقة الاسلام کلینی (محمّد بن یعقوب بن اسحق الکلینی رازی) در زمان خودش رئیس شیعه و موثّق‌ترین و استوارترین آنان در نقل حدیث بوده و کتاب شریف «کافی» را که یکی از منابع مهمّ حدیث شیعه است، در مدّت بیست سال، تألیف کرد که جمعاً شامل حدود ۱۶/۰۰۰ روایت است و حقّی بزرگ بر گردن شیعه به خصوص اهل علم دارد. او کسی است که به جهت عظمت شأنش، ابن أثیر، مورّخ معروف، او را مجدّد و مؤسس مذهب امامیّه در آغاز قرن چهارم می‌شمرد. کلینی در ماه شعبان سال ۳۲۹ (تناثر نجوم) رحلت کرد.

مزار وی در محلّه شورجه شارع الجمهوری در مسجدی بنام جامع الآصفیّه قرار دارد همانطور که در این عکس که از روی جسر الشّهدا برداشته شده ، مشاهده می شود.

اکثرمحدّثین شیعه، ایرانی بوده‌اند ازجمله محمّدون ثلاث (سه محمّد)، که صاحبان کتب اربعه‌اند:
ابوجعفرالاوّل، محمّد بن یعقوب (ثقةالاسلام کلینی) صاحب کتاب «کافی»؛ مدفنش در بغداد است.
ابوجعفرالثّانی، محمّد بن علی بن بابویه قمی (شیخ صدوق) صاحب «کتاب من لایحضره الفقیه»؛ مدفنش در ری است.
ابوجعفرالثّالث، محمّد بن‌الحسن (شیخ طوسی) صاحب کتاب «تهذیب» و «استبصار»؛ مدفنش در نجف است.

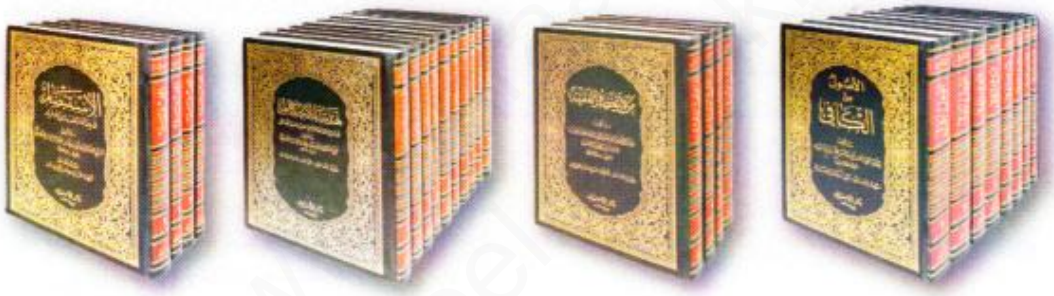

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت نوّاب اربعه

در محلّه شورجه بغداد بین شارع الرّشید و شارع الجمهوری - نزدیک تکیه.

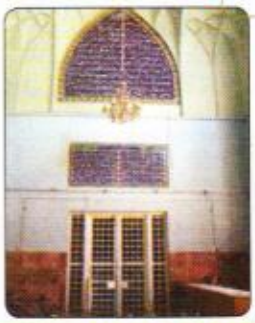

■ عثمان بن سعید ■ محمّد بن عثمان ■ حسین بن روح ■ علی بن محمّد سمری

امام زمان(عج)، در زمان غیبت صغری، به وسیله چهار سفیر مخصوص خود، با مردم مسلمان در تماس بودند و بسیاری از نیازمندی‌های مردم را از طریق نمایندگان خاص خود برطرف می‌نمودند.
مشخّصات آنان به قرار زیر است:

■ **نائب اول: عثمان بن سعید الاسدی** (ابوعمر)
معروف به سمّان (روغن فروش) که از طرف امام هادی(ع) وامام حسن عسکری(ع)، وکالت و نیابت داشت و افتخار نیابت اوّل حضرت حجّت را نیز کسب کرد. او آن چنان مورد وثوق و اطمینان امام بود که حضرت عسکری(ع) درباره وی و فرزندش، محمّد بن عثمان، که پس از درگذشت پدر افتخار نیابت از حضرت مهدی(عج) را پیدا نمود، چنین فرمود:
«العمری و ابنُهُ ثقتان فما ادّیا إلیک عنّی فعنّی یؤدّیان و ما قالاهُ لک فعنّی یقولان، فاسمع لهما وأطعهما فهما الثقتان المأمونان»
(عمری و فرزند او مورد وثوق من هستند؛ هرچه از من برای شما نقل کنند، حقیقتی است که از من شنیده‌اند و نقل می‌نمایند؛ هر دو نفر ثقه و مورد اعتماد من هستند، به سخنان هر دو گوش فرا دهید و امر هر دو را اجرا نمایید).
با مراقبت‌های شدیدی که حضرت عسکری(ع) نسبت به فرزند خود داشت، کمتر کسی را اجازه می‌داد که با ایشان ملاقات کند و عثمان بن سعید، از افراد مخصوصی بود که امام زمان(عج) را، در دوران حیات حضرت عسکری(ع)، در خانه‌اش کراراً زیارت کرده بود.

■ **نائب دوم: محمّد بن عثمان بن سعید الاسدی** (ابوجعفر)
که بعد از فوت پدر، به جای وی نشست و افتخار دوّمین نیابت امام عصر(عج) را بدست آورد. وی همواره نامه‌های شیعیان را به حضور امام می‌رساند و پاسخ کتبی را به آنان باز می‌گرداند. دوران سفارت او طولانی و گسترده‌تر بود وسرانجام بعد از ۴۰ سال نیابت، آخر جمادی الاولی سال ۳۰۵ هـ. ق رحلت فرمود و در بغداد نزدیک قبر والدماش دفن شد.

Presented by Ziaraat.Com

■ **نائب سوم: ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی**

که در جامعه آن روز جهان شیعه، به عقل و درایت اشتهار داشت و پس از حدود ۲۱ سال نیابت حضرت، در سال ۳۲۶ هـ.ق درگذشت.

■ **نائب چهارم: ابوالحسن علی بن محمّد سمری**

آخرین سفیر امام علیه السلام، علی بن محمّد سمری است که در نیمه شعبان ۳۲۹ از دنیا رفت و با درگذشت او باب سفارت خصوصی بسته شد و غیبت کبری آغاز گردید.

بسیاری از علماء و محدّثین شیعه، مثل کلینی وعلی ابن بابویه، پدر شیخ صدوق، نیز در آن سال، که سال تناثر نجوم بود، از دنیا رحلت کردند.

شش روز مانده به فوت سمری، چهارمین وآخرین نائب، از جانب امام زمان علیه السلام توقیعی صادر شد و از آن به بعد هرگونه ادّعای نیابت خاصّه از طرف آن حضرت، مردود شناخته شده است.

توقیع حضرت به سمری، چنین است:

بسم الله الرحمن الرحیم

یا علی بن محمّد السمری أعظم الله أجر إخوانك فیك فإنك میت ما بینك وبین ستّة أیام، فاجمع أمرك و لا توص إلی أحد فیقوم مقامك بعد وفاتك فقد وقعت الغیبة التامّة فلاظهور و بعد إذن الله تعالی ذکره و ذلك بعد طول الأمد و قسوة القلوب و امتلاء الأرض جوراً و سیأتی من یدعی المشاهدة ألا فمن ادّعی المشاهدة قبل خروج السفیانی و الصیحة فهو کذّاب مفتر و لا حول و لا قوّة إلا بالله العلی العظیم

بسم الله الرحمن الرحیم

ای علی بن محمّد سمری! خداوند پاداش تو و برادرانت را زیاد کند؛ بدان که تا شش روز دیگر از دنیا می‌روی؛ کارهایت را جمع و جور کن و کسی را جانشین خودت، بعد از مرگ مساز که غیبت کبری آغاز شده است و دیگر ظهوری در کار نیست، مگر به اذن خداوند و آن بعد از مدّتی طولانی خواهد بود که دل‌ها قسی شوند و زمین از ستم پُر شده باشد و چه بسا کسانی پیدا شوند که مدّعی دیدار با من باشند؛ آگاه باشید هرکس قبل از خروج سفیانی، چنین ادعایی کند، دروغگویی افتراگر بیش نیست.

□ منتخب التواریخ، ص ۵۵۳

Presented by Ziaraat.Com

از ولادت حضرت حجت عليه السلام تا ابتدای غیبت کبری، برابر با هفتاد و چهار سال تمام است.
(۱۵ شعبان ۲۵۵ هجری، ولادت حضرت، تا ۱۵ شعبان ۳۲۹، رحلت علی سمری، آخرین نائب)
و از ابتدای زمان امامت حضرت حجت عليه السلام تا زمان غیبت کبری ۶۹ سال و ۶ ماه و ۷ روز می‌شود.
(شهادت امام حسن عسکری عليه السلام ۸ ربیع‌الاول ۲۶۰ هجری - ۱۵ شعبان ۳۲۹، رحلت آخرین نائب)

کیفیت زیارت آن بزرگواران

هرگاه خواستی نوّاب اربعه حضرت را زیارت کنی، پس از سلام به رسول‌خدا صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین و خدیجه کبری و فاطمه زهرا و امام حسن و امام حسین و هریك از ائمه تا صاحب الزمان عليه السلام، می‌گویی:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا فُلانَ بْنَ فُلانٍ وبه‌جای فلان بن فلان اسم صاحب قبر وپدرش را می‌بری ومی‌گویی:

اَشْهَدُ اَنَّكَ بابُ الْمَوْلىٰ اَدَّيْتَ عَنْهُ وَاَدَّيْتَ اِلَيْهِ ما خالَفْتَهُ وَلاخالَفْتَ عَلَيْهِ، قُمْتَ خاصّاً وَانْصَرَفْتَ سابِقاً جِئْتَكَ عارِفاً بِالْحَقِّ الَّذى اَنْتَ عَلَيْهِ، وَاَنَّكَ ما خُنْتَ فِى التَّأْدِيَةِ وَالسَّفارَةِ، اَلسَّلامُ عَلَيْكَ مِنْ بابٍ ما اَوْسَعَكَ وَمِنْ سَفيرٍ ما آمَنَكَ وَمِنْ ثِقَةٍ ما اَمْكَنَكَ، اَشْهَدُ اَنَّ اللّٰهَ اخْتَصَّكَ بِنُورِهِ حَتّىٰ عايَنْتَ الشَّخْصَ فَاَدَّيْتَ عَنْهُ وَاَدَّيْتَ اِلَيْهِ.

■ سپس مجدداً بر رسول خدا تا صاحب الزمان عليه السلام سلام می‌فرستی و پس از آن می‌گویی:

جِئْتُكَ مُخْلِصاً بِتَوْحيدِ اللّٰهِ وَمُوالاةِ اَوْلِيائِهِ وَالْبَراءَةِ مِنْ اَعْدائِهِمْ وَمِنَ الَّذينَ خالَفُوكَ يا حُجَّةَ الْمَوْلىٰ وَبِكَ اِلَيْهِمْ تَوَجُّهى وَبِهِمْ اِلَى اللّٰهِ تَوَسُّلى.

Presented by Ziaraat.Com

مشهد النُّذُور

اینجا مرقد عبیدالله بن محمّد بن عمر الأطرف ابن امیرالمؤمنین علیه‌السلام است. این بارگاه که در منطقه اعظمیّه بغداد واقع شده، به مشهد النُّذُور معروف است چرا که اهالی بغداد نذرهایشان را به آن جا می‌برند و حاجت روا برمی‌گردند.

عبیدالله، در سال ۱۵۰هـ.ق با دسیسه منصور در سن ۶۷ سالگی به شهادت رسید. منصور برای از بین بردن سادات بنی‌هاشم، شیوه خاصی داشت که بر سر راه آنان حفره‌های عمیقی ایجاد می‌کرد و آنها را می‌پوشاند و بعد از افتادن فرد در چاه، آن را با خاک پُر می‌کرد و به این وسیله سادات را زنده به گور می‌کرد و همان جا مدفن آنان می‌شد.

درکنار مرقد عبیدالله، مرقد حسن بن علی بن حمزه علوی نیز قرار دارد که سمت نقیب‌الطالبیین در عهد خلافت الناصر لدین‌الله عباسی داشته و به سال ۵۹۳ هجری وفات یافته است.

مرقد طاهربن زین‌العابدین، حذیفة بن الیمان، جابر بن عبدالله انصاری و سلمان فارسی در منطقه سلمان پاک جنوب بغداد

سیّد ادریس

وی که از نوادگان امام موسی کاظم علیه‌السلام است، در سال ۹۱۴ هـ.ق از طرف شاه اسماعیل صفوی، به سمت نقیب النقبایی منصوب شد و به سال ۹۴۸ در بغداد درگذشت و در املاک خود دفن گردید.

مرقد وی در بغداد، در منطقه کرّاده شرقیّه قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

سلمان فارسی

از برنامه‌های زوّار درکاظمین، رفتن به شهر مدائن برای زیارت جناب سلمان محمّدی (رضوان الله علیه) می‌باشد؛ کسی که:

- ۱. مرحوم علاّمه مجلسی می‌گوید: به سندهای مختلف از امام صادق علیه السلام نقل شده که ایمان ده درجه دارد؛ مقداد تا درجه هشتم و ابوذر تا درجه نهم و سلمان تا درجه دهم قرار گرفته است!
- ۲. او به شرافت «**سَلْمانُ مِنّا اَهْلَ الْبَیْت**»؛ (سلمان از ما اهل‌بیت است) مفتخر شده ورسول خدا صلی الله علیه و آله در فضیلت او فرموده است: «**سَلْمانُ بَحْرٌ لایُنْزَفُ وَکَنْزٌ لایَنْفَدُ سَلْمانُ مِنّا اَهْلَ الْبَیْت یُمْنَحُ الْحِکْمَةَ وَیُؤْتَی الْبُرْهانَ**»؛ یعنی (سلمان دریایی است که نمی‌خشکد وگنجی است که تمام نمی‌شود، سلمان از ما اهل‌بیت است، که حکمت می‌بخشد و برهان می‌دهد).
- ۳. امیرمؤمنان علیه السلام او را همانند لقمان حکیم معرفی کرده است.

سیّد بن طاووس در «مصباح الزائر» چهار زیارت برای آن بزرگوار نقل کرده که به ذکر یکی از آنها اکتفا می‌کنیم.

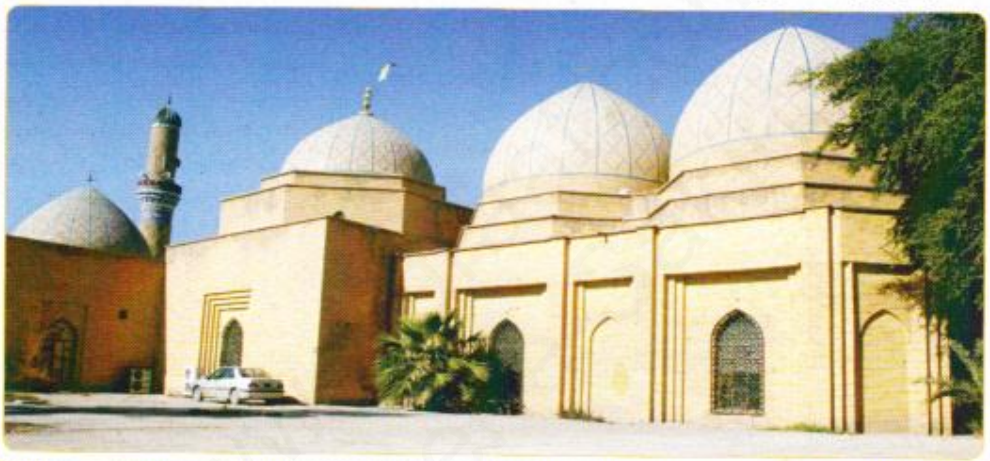

Presented by Ziaraat.Com

زیارت سلمان

■ نزد قبر او، رو به قبله می‌ایستی و می‌گویی:

اَلسَّلامُ عَلیٰ رَسُولِ اللّٰهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللّٰهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ سَیِّدِ الْوَصِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَی الْاَئِمَّةِ الْمَعْصُومینَ الرّاشِدینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ الْمَلائِکَةِ الْمُقَرَّبینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یاصاحِبَ رَسُولِ اللّٰهِ الْاَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا وَلِیَّ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا مُودَعَ اَسْرارِ السّادَةِ الْمیامینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا بَقِیَّةَ اللّٰهِ مِنَ الْبَرَرَةِ الْماضینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْکَ یا اَباعَبْدِ اللّٰهِ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ، اَشْهَدُ اَنَّکَ اَطَعْتَ اللّٰهَ کَما اَمَرَکَ، وَاتَّبَعْتَ الرَّسُولَ کَما نَدَبَکَ، وَتَوَلَّیْتَ خَلیفَتَهُ کَما اَلْزَمَکَ، وَدَعَوْتَ اِلَی الْاِهْتِمامِ بِذُرِّیَّتِهِ کَما وَقَفَکَ، وَعَلِمْتَ الْحَقَّ یَقیناً وَاعْتَمَدْتَهُ کَما اَمَرَکَ، اَشْهَدُ اَنَّکَ بابُ وَصِیِّ الْمُصْطَفی، وَطَریقُ حُجَّةِ اللّٰهِ الْمُرْتَضیٰ، وَاَمینُ اللّٰهِ فیما اسْتُودِعْتَ مِنْ عُلُومِ الْاَصْفیاءِ، اَشْهَدُ اَنَّکَ مِنْ اَهْلِ بَیْتِ النَّبِیِّ النُّجَبا، الْمُخْتارینَ لِنُصْرَةِ الْوَصِیِّ، اَشْهَدُ اَنَّکَ صاحِبُ الْعاشِرَةِ وَالْبَراهینِ وَالدَّلائِلِ الْقاهِرَةِ، وَاَقَمْتَ الصَّلاةَ وَآتَیْتَ الزَّکاةَ، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَیْتَ عَنِ الْمُنْکَرِ، وَاَدَّیْتَ الْاَمانَةَ وَنَصَحْتَ لِلّٰهِ وَلِرَسُولِهِ، وَصَبَرْتَ عَلَی الْاَذیٰ فی جَنْبِهِ حَتّیٰ أَتاکَ الْیَقینُ، لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ جَحَدَکَ حَقَّکَ وَحَطَّ مِنْ قَدْرِکَ، لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ آذاکَ فی مَوالیکَ،

Presented by Ziaraat.Com

لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ اَعَنتَكَ فی اَهلِ بَیتِ نَبِیكَ، لَعَنَ اللّٰهُ مَنْ لامَكَ فی ساداتِكَ، لَعَنَ اللّٰهُ عَدُوَّ آلِ مُحَمَّدٍ مِنَ الجِنِّ وَالاِنسِ مِنَ الأَوَّلینَ وَالآخِرینَ وَضاعَفَ عَلَیهِمُ العَذابَ الأَلیمَ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیكَ یا اَباعَبدِاللّٰهِ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیكَ یا صاحِبَ رَسولِ اللّٰهِ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِهِ وَعَلَیكَ یا مَولایَ اَمیرَالمُؤمِنینَ وَصَلَّی اللّٰهُ عَلی رُوحِكَ الطَّیِّبَةِ، وَجَسَدِكَ الطّاهِرِ وَاَلحَقَنا بِمَنِّهِ وَرَأفَتِهِ اِذا تَوَفّانا بِكَ وَبِمَحَلِّ السّادَةِ المَیامینَ وَجَمَعَنا مَعَهُم بِجِوارِهِم فی جَنّاتِ النَّعیمِ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیكَ یا اَبا عَبدِاللّٰهِ، وَصَلَّی اللّٰهُ عَلی اِخوانِكَ الشیعَةِ البَرَرَةِ مِنَ السَّلَفِ المَیامینَ، وَاَدخَلَ الرَّوحَ وَالرِّضوانَ عَلَی الخَلَفِ مِنَ المُؤمِنینَ، وَاَلحَقَنا وَاِیّاهُم بِمَنْ تَوَلّاهُ مِنَ العِترَةِ الطّاهِرینَ، وَعَلَیكَ وَعَلَیهِمُ السَّلامُ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

■ سپس هفت مرتبه سوره «انا انزلناه فی لیلة القدر» را می‌خوانی، آن گاه آنچه از نمازهای مستحبی خواستی، کنار قبرش به جای می‌آوری و سپس این وداع را که سیّد بن طاووس آورده می‌خوانی:

اَلسَّلامُ عَلَیكَ یا اَبا عَبدِ اللّٰهِ، اَنتَ بابُ اللّٰهِ المُؤتی مِنهُ وَالمَأخوذُ عَنهُ، اَشهَدُ اَنَّكَ قُلتَ حَقّاً وَنَطَقتَ صِدقاً، وَدَعَوتَ اِلی مَولایَ وَمَولاكَ عَلانِیَةً وَسِرّاً، اَتَیتُكَ زائِراً وَحاجاتی لَكَ مُستَودِعاً، وَها اَنَا ذا مُوَدِّعُكَ، اَستَودِعُكَ دینی وَاَمانَتی وَخَواتیمَ عَمَلی وَجَوامِعَ اَمَلی اِلی مُنتَهی اَجَلی، وَالسَّلامُ عَلَیكَ وَرَحمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، وَصَلَّی اللّٰهُ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الأَخیارِ.

Presented by Ziaraat.Com

زیارت حذیفه بن الیمان

حذیفه، از اصحاب رسول خدا و امیرمؤمنان علیه السلام بود و در میان اصحاب، به شناختن منافقان شهرت داشت؛ وی پیش از انتصاب سلمان فارسی به ولایت مدائن و نیز پس از رحلت ایشان، والی مدائن بود. در سال ۳۶هجری در آن جا درگذشت و در آن شهر به خاک سپرده شد. در زیارت آن صحابی جلیل القدر می گوئیم:

اَلسَّلامُ عَلی رَسُولِ اللّهِ مُحَمَّدِ بنِ عَبدِاللّهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلی أمیرِ المُؤمِنینَ سَیِّدِ الوَصِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَی الاَئمَّةِ المَعصُومینَ الرّاشِدینَ، اَلسَّلامُ عَلَی المَلائِکَةِ المُقَرَّبینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا صاحِبَ رَسُولِ اللّهِ الأمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مُودَعَ اَسرارِ السّادَةِ المَیامینِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مَن اُوتِیَ العِلمَ بِاَسماءِ المُنافِقینَ، اَشهَدُ اَنَّکَ اَطَعتَ اللّهَ کَما اَمَرَکَ، وَ اتَّبَعتَ الرَّسُولَ کَما نَدَبَکَ، وَ تَوَلَّیتَ خَلیفَتَهُ کَما اَلزَمَکَ، وَ دَعَوتَ اِلَی الاِهتِمامِ بِذُرِّیَّتِهِ کَما وَقَفَکَ وَ عَلِمتَ الحَقَّ یَقیناً وَ اعتَمَدتَهُ، کَما اَمَرَکَ، وَ اَقَمتَ الصَّلاةَ، وَ آتَیتَ الزَّکاةَ، وَ اَمَرتَ بِالمَعروفِ، وَ نَهَیتَ عَنِ المُنکَرِ، وَ اَدَّیتَ الأمانَةَ، وَ نَصَحتَ لِلّهِ وَ لِرَسولِهِ، وَ صَلَّی اللّهُ عَلی رُوحِکَ الطَّیِّبِ وَ جَسَدِکَ الطّاهِرِ، وَ اَلحَقَنا بِکَ وَ بِمَحَلَّةِ السّادَةِ المَیامینِ، وَ جَمَعَنا مَعَهُم بِجِوارِهِم فی جَنّاتِ النَّعیمِ، وَ لاجَعَلَهُ اللّهُ آخِرَ العَهدِ مِنّا لِزِیارَتِکَ وَ السَّلامُ عَلَیکَ وَ رَحمَةُ اللّهِ وَ بَرَکاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

نماز در مسجد جامع مدائن

در جنب مدفن جناب سلمان، مسجد جامع مداین واقع شده که منسوب به حضرت امام حسن عسکری علیه السلام است که یا به امر آن حضرت بنا شده یا در آن جا نماز خوانده است. سزاوار است زائر گرامی از فیض دو رکعت نماز در این مسجد نیز، خود را محروم نسازد.

طاق کسری

پس از زیارت جناب سلمان، شایسته است زائر محترم دو رکعت نماز یا بیشتر در طاق کسری بخواند، چرا که امیرالمؤمنین علیه السلام در آن جا نماز گزارد و عمّار ساباطی نقل می‌کند: آن حضرت وقتی به مداین آمد، در ایوان کسری فرود آمد و «دُلَف بن بحیر» به همراه حضرتش بود، حضرت در این مکان نماز به جای آورد و آن‌گاه برخاست و خطاب به دلف (به عنوان درس عبرت) فرمود: برای «کسری»، آن پادشاه معروف، در این مکان چنین و چنان بود و... ؛ دلف هم در مقابل می‌گفت: آری به خدا قسم، چنین است که می‌فرمایی، ای سیّد و مولای من! چنان شما بر این دیار مطلع هستید که گویا خود شما آن را بنا نهاده‌اید!

در روایت دیگری آمده: وقتی آن حضرت بر مداین، مرور کرد و آثار کسری و خرابی آن را مشاهده فرمود، یکی ازهمراهان از روی عبرت این شعر را قرائت کرد:

جرت الرّیاحُ علی رُسُوم دیارهم فکانّهم کانوا علی میعاد

حضرت فرمود: چرا این آیات را تلاوت نمی‌کنی: ﴿کَم تَرَکوا مِن جَنّاتٍ وَعُیونٍ * وَزُرُوعٍ وَمَقامٍ کَریمٍ * وَنَعمَةٍ کانُوا فیها فاکِهینَ * کَذلِکَ وَاَورَثناها قَوماً آخَرینَ * فَما بَکَت عَلَیهِمُ السَّماءُ وَالأَرضُ وَما کانُوا مُنظَرینَ﴾ سپس فرمود:

انّ هؤلاء کانوا وارثین، فاصبحوا موروثین لم یشکروا النعمة فسلبوا دنیاهم بالمعصیة،ایاکم وکفر النعم لا تحل بکم النقم.

(سپس این گروه وارث دیگران بودند، امّا چیزی نگذشت که دیگران وارث آنها شدند؛ شکر نعمت الهی به جای نیاوردند لذا دنیای آنها به خاطر گناه از دست رفت، از کفران نعمت بپرهیزید تا بلا بر شما نازل نشود).

Presented by Ziaraat.Com

حاصل آن آیه و این بیان حضرت، همان است که حکیم خاقانی درشعر معروفش گفته است:

هان ای دل عبرت بین از دیده نظر کن هان !
ایوان مـدائن را آیینه عبـرت دان

شهر تیسفون پایتخت امپراتوری ساسانیان بوده که از بهم پیوستن چندین شهر به وجود آمده بود و عرب‌ها آن را به نام مدائن می‌شناسند و امروزه از آن پایتخت باعظمت و شکوه، تنها ایوان عظیم آن (طاق کسری) باقی مانده است. بر فراز آن، شکاف عمیقی را که به هنگام ولادت رسول خدا ﷺ به وجود آمده است، می‌توان مشاهده کرد. این طاق در ۳۰ کیلومتری جنوب بغداد و در سمت غرب رودخانه دجله قرار دارد. بلندی این طاق آجری ۳۰ متر و پهنای آن ۴۸ متر و قطر دیوارهای آن ۷ متر است. گفته می‌شود این طاق بلندترین طاق آجری جهان است.
این شـهر و این کاخ عظیم را نخسـت شـاپور ذوالأکتاف، در قرن سوم میلادی بنا نمود و بعدها انوشیروان آن را توسعه داد.

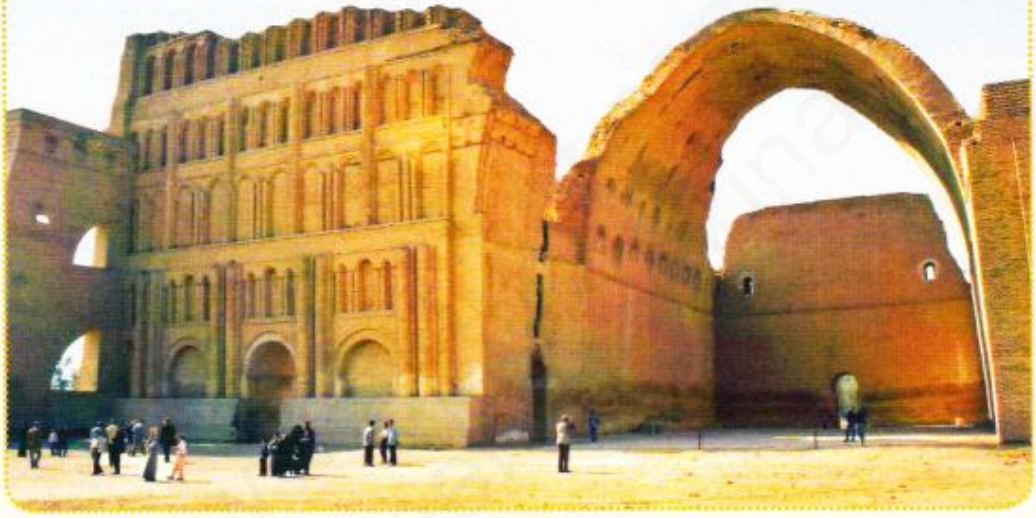

Presented by Ziaraat.Com

● برخی از مشاهیر اهل سنّت مدفون در بغداد

■ **ابونواس** شاعر معروف (ابوعلی حسن بن هانی)

■ **ابوحنیفه** (نعمان بن ثابت بن فردوس) اهل کابل؛ اولین رئیس مذهب حنفی از

مذاهب چهارگانه اهل سنّت. در سال ۸۰ هـ ق بدنیا آمد و در رجب ۱۵۱ هـ ق وفات یافت و در مقبره خیزرانیه بغداد دفن شد، که اکنون به نام منطقه «حیّ الاعظمیّه» مشهور است. اهل سنّت او را « امام اعظم» لقب داده‌اند. خود ابوحنیفه می گفت لولاالسّنتان لهلک النُعمان اگر دوسالی که در محضر امام صادق شاگرد بودم، نبود هلاک شده بودم.

■ **معروف کرخی** بغدادی (وفات ۲۰۰ هـ ق)

■ **ابومحفوظ کرخی** (وفات ۲۰۰ بغداد هـ ق) صوفیّه به وی اعتقاد فراوانی دارند.

■ **بُشر حافی** (ابونصربن عبدالرحمن) ولادت ۲۲۶ هـ ق. نقل کرده‌اند که امام موسی کاظم علیه السلام از نزد خانه بُشر می‌گذشت. صدای غنا از خانه بُشر بلند بود؛ کنیزی از خانه بیرون آمد؛ امام پرسید: صاحب خانه آزاد است یا بنده؟ کنیز جواب داد : آزاد. امام فرمود : آری اگر بنده بود این چنین صدای آواز از خانه‌اش بلند نبود. بعد که بُشر این فرموده امام را شنید، شتابان و پابرهنه، عذرخواهان به دنبال امام دوید، به همین دلیل او را بُشر حافی (پابرهنه) نام نهادند. در کنار قبر بُشر، قبر خطیب بغدادی قرار دارد.

■ **احمد بن حنبل** بن هلال الشیبانی سال ۱۶۴ هـ ق در بغداد به دنیا آمد و در سال ۲۴۱ در مقبره دارالحرب، کنار دجله به خاک سپرده شد، امّا اکنون از قبرش خبری نیست. نسبش به « ذی الندیة» رئیس خوارج می‌رسد. در منطقه شیعه‌نشین کرّاده مسجدی به یادش ساخته شده‌است.

■ **طبری** (محمّد بن جریر بن غالب) تاریخ‌نگار برجسته وصاحب « تفسیر کبیر» و « تاریخ طبری»؛ ولادت، سال ۲۲۴ هـ ق درآمل مازندران؛ وفات، ۳ شوال سال ۳۱۰ در بغداد.

■ **ابن درید بصری** صاحب کتاب « جهره و مقصوره»، وفات ۳۲۱ هـ ق .

■ **راغب اصفهانی**، ابوالقاسم حسین بن محمّد بن مفضل محمّد، صاحب کتاب «مفردات» و« محاضرات». بعضی احتمال داده‌اند که شیعه باشد.

در سال ۵۶۵ هـ ق در بغداد وفات یافت.

■ **شیخ عبدالقادر گیلانی** (ولادت ۴۷۰ هـ ق وفات ۵۶۰ هـ ق) امام فرقه قادریه، از فرقه‌های صوفیّه که به او لقب « قدس اعظم» داده‌اند و اهل سنّت در مقام او بسیار غُلوّ می کنند. قبرش درشارع الکفاح منطقه رصافه بغداد است.

■ **ابن ابی الحدید** مدائنی (شیخ عبدالحمید بن محمّد بن محمّد بن حسین)، شارح نهج البلاغه، تولّد ۵۸۶ هـ ق وفات ۶۵۵ هـ ق بغداد.

■ **ابن جوزی** (ابوالفرج عبدالرحمن بن علی حنبلی) ولادت ۵۱۰ هـ ق وفات ۵۹۷ هـ ق صاحب کتاب «الاذکیاء» - قبرش درشارع الکفاح منطقه رصافه بغداد است.

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه محله‌های بزرگ بغداد بنا بر تقسیم مذهبی

- شیعه نشین
- اغلب شیعه
- مختلط (شیعه و سنی)
- اغلب سنّی
- سنّی نشین

اعظمیه: سنی‌نشین
کاظمیه: شیعه‌نشین
کرّاده: مختلط
منصور: مختلط
دوره: مختلط
بغداد الجدیده: مختلط
شهرک صدر: شیعه‌نشین
شهرک حریه: مختلط

■ مسجد جامع **حیدرخانه**
یکی ازمساجد مهم شیعه در بغداد

■ مسجد **جامع الخلفا**
یکی از مساجد مهم اهل سنّت در بغداد

● **برخی از اماکن تاریخی بغداد**

مرقد بهلول منطقه سوق الغزل
مرقدقنبرعلی محله‌شورجه‌شارع‌الجمهوری
زندان سندی بن‌شاهک جسرصرافیه
منطقه کرخ – وزارت دفاع فعلی

Presented by Ziaraat.Com

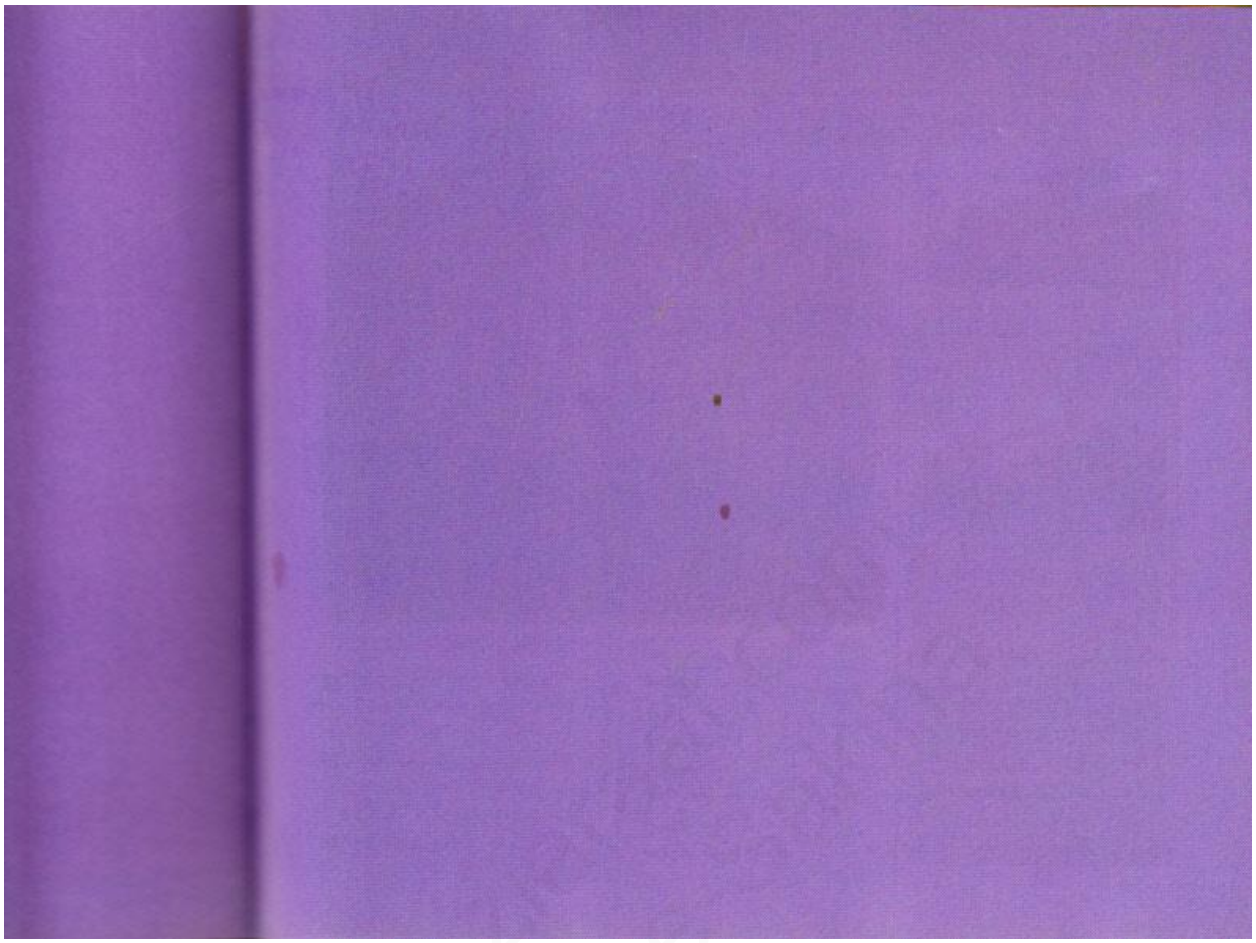

Presented by Ziaraat.Com

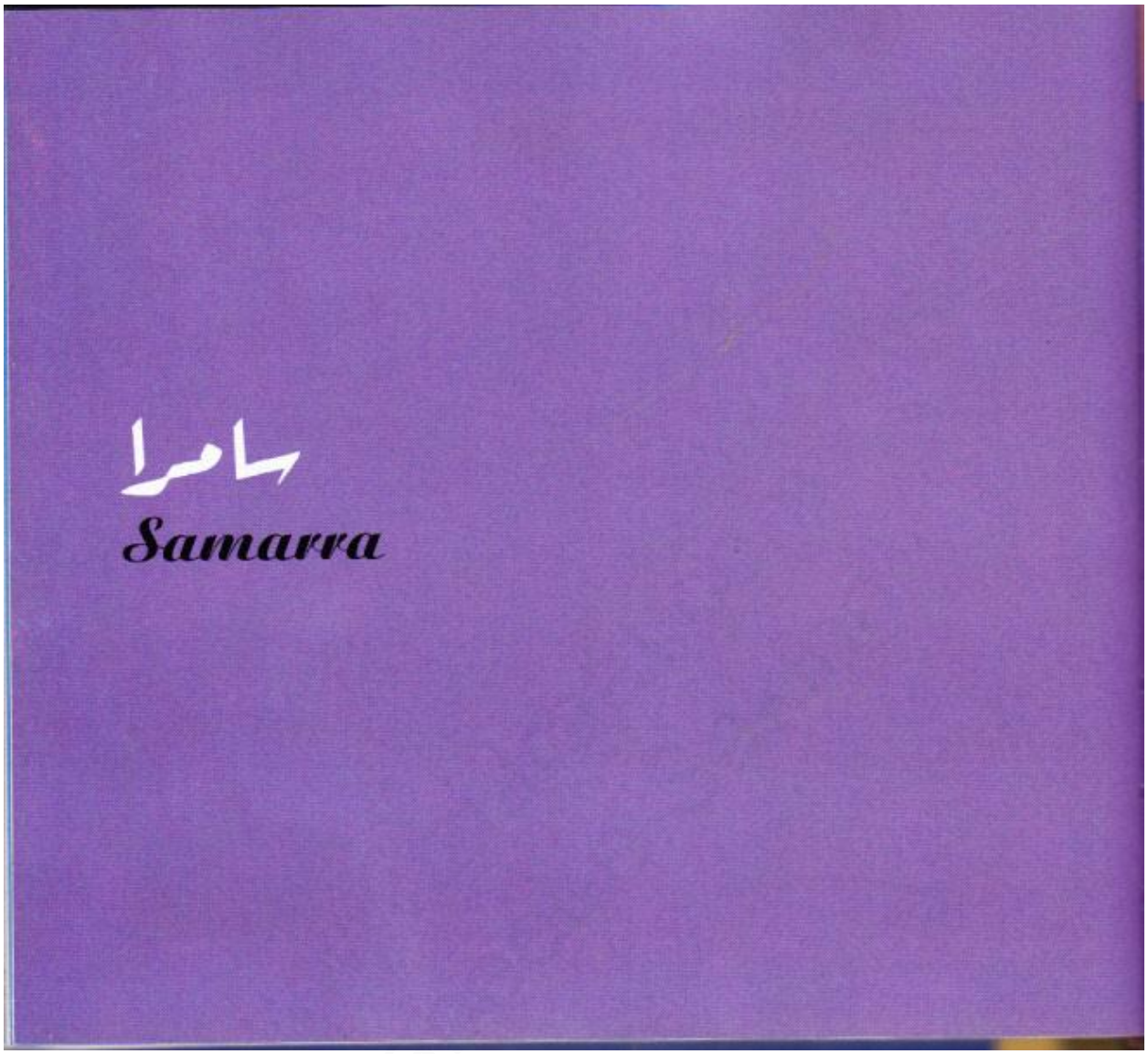

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه هوایی شهر سامرا و محدوده حرم حضرت امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام

■ نمای حرم حضرت امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام

Presented by Ziaraat.Com

■ نقشه راهنمای حرم حضرت امام هادی و امام حسن عسکری علیهما السلام

● تاریخچه سامرا

به دلیل آب و هوای خوب و مساعد، پادشاهان ساسانی در شهر سامرا عماراتی داشته‌اند.

بعدها این شهر که مرز مملکت ایران و روم بود، به تصرّف روم درآمد و مردم آن به مذهب عیسوی گرویدند.

و پس از ظهور اسلام، این شهر را از رومیان جدا ساختند. اما بر اثر جنگ‌های متعدّد، این شهر خراب شد و جمعیّت آن متفرّق گردیدند.

در اواخر قرن دوّم هجری، فقط یک دیر در این محل بوده است.

در دوره عباسیان، خلفای عباسی در اطراف این محل بناهای متعدّدی ساختند.

سال ۲۲۱ هجری، در زمان معتصم، هشتمین خلیفه بنی‌عباس، شهر سامرا مرکز حکومت اسلامی شد.

در قرن دهم میلادی (قرن چهارم هجری) این شهر دوباره به زوال و ویرانی رو نهاد و در آن، غیر از حرم عسکریین علیهما السلام، چیزی نماند.

Presented by Ziaraat.Com

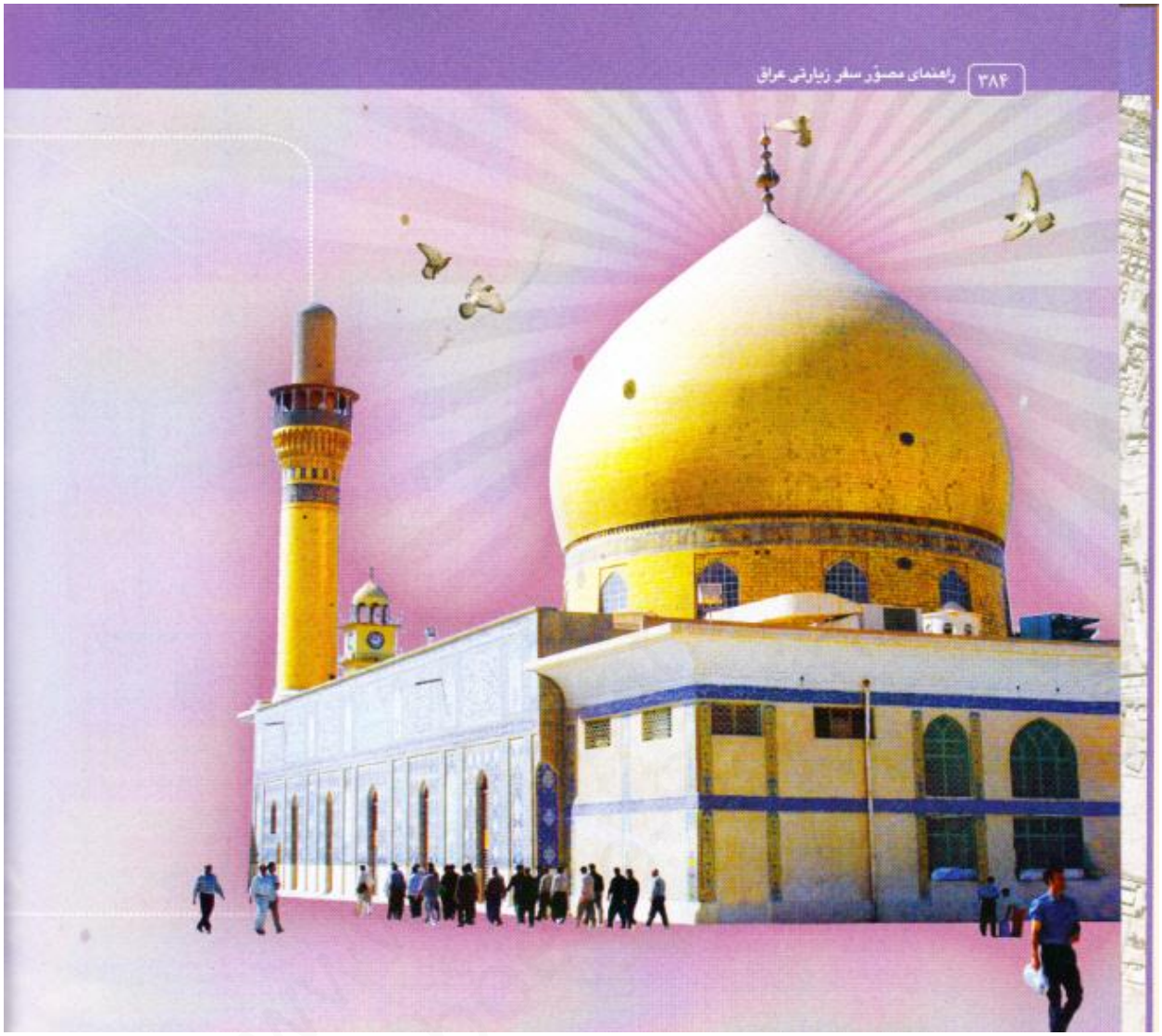

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم دوازدهم، امام دهم، حضرت هادی علیه‌السلام

- **نام:** علی علیه‌السلام
- **کنیه:** ابوالحسن الثالث
- **لقب :** هادی ، نقی
- **پدر و مادر:** امام جواد علیه‌السلام، سمانه
- **زمان ولادت:** ۱۵ ذی حجه سال ۲۱۲ هجری قمری
- **مکان ولادت:** روستای «صریاء» (نزدیک مدینه)
- **نقش انگشتر :** الله ربّی و هو عصمتی من خلقه
- **اولاد :** ۵ فرزند
- **مدّت امامت:** ۳۳ سال
- **زمان شهادت:** دوشنبه ۳ رجب سال ۲۵۴ هجری
- **مکان شهادت:** سامراء
- **سبب شهادت** زهری که توسّط معتمد یا معتزّ به آن حضرت خورانیدند
- **عمر:** ۴۲ سال
- **مرقد شریف:** سامراء
- **دوران عمر:** در سه بخش:
  ۱. حدود ۸ سال قبل از امامت (از ذیحجّه سال ۲۱۲ تا ۲۲۰ هـ.ق)
  ۲. دوران امامت، در زمان خلفای قبل از متوکل، ۱۲ سال (از سال ۲۲۰ تا ۲۳۲ هـ.ق)
  ۳. دوران امامت در سخت‌ترین شرایط، در زمان خلافت پانزده ساله دیکتاتوری متوکل (دهمین خلیفه عبّاسی) و خلفای بعدی که عبارت بودند از : منتصر، المستعین و المعتز

مشخصات معصوم سیزدهم، امام یازدهم، حضرت عسکری علیه‌السلام

- **نام:** حسن علیه‌السلام
- **کنیه:** ابو محمد
- **لقب :** عسکری، ابن الرّضا و سراج
- **پدر و مادر:** امام هادی علیه‌السلام و سلیل (سوسن، حُدَیث)
- **زمان ولادت:** ۸ یا ۱۰ ربیع الثانی سال ۲۳۲ هجری قمری
- **مکان ولادت:** مدینه
- **نقش انگشتر :** انا لله شهید
- **اولاد :** ۱ فرزند
- **مدت امامت:** ۶ سال
- **زمان شهادت:** جمعه ۸ ربیع الاول سال ۲۶۰ هجری
- **مکان شهادت:** سامراء
- **سبب شهادت :** زهر معتمد عباسی
- **عمر شریف:** ۲۸ سال
- **مرقد مطهّر:** سامراء
- **دوران عمر:** در دو بخش:
  ۱. قبل از امامت (۲۲ سال) از سال ۲۳۲ تا ۲۵۴ هـ.ق
  ۲. دوران امامت (۶ سال) از سال ۲۵۴ تا ۲۶۰ هـ . ق

آن حضرت همواره تحت نظر و در زندان طاغوت‌های عصر خود بود .
طاغوت‌های عصر امامت او عبارتند از: ۱. مهتدی و معتمد .

Presented by Ziaraat.Com

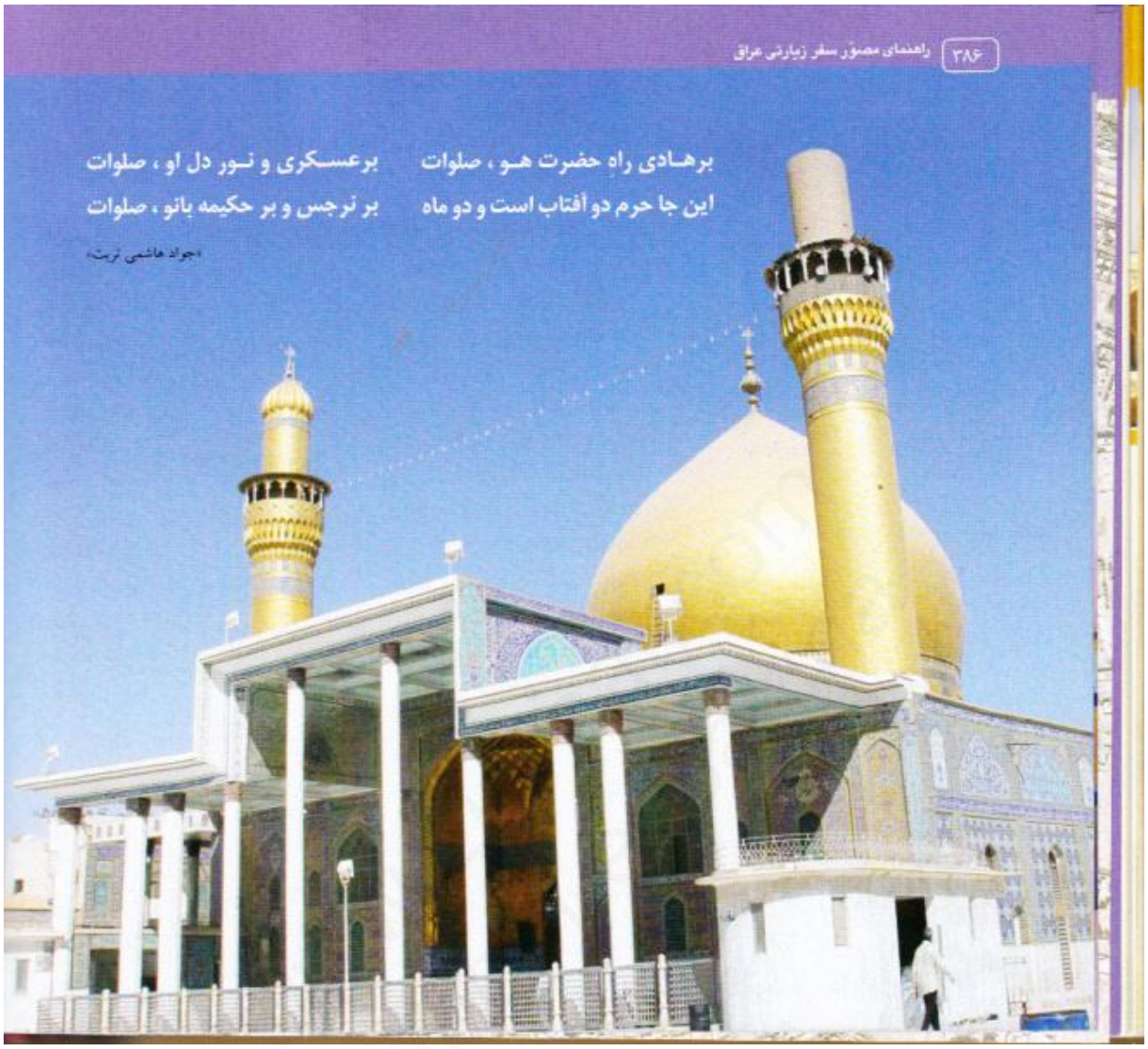

برهـادی راهِ حضرت هـو ، صلوات
برعسـکری و نـور دل او ، صلوات
این جا حرم دو آفتاب است و دو ماه
بر نرجس و بر حکیمه بانو ، صلوات

«جواد هاشمی تربت»

Presented by Ziaraat.Com

فضیلت زیارت عسکریّین علیهما السلام

شکّی نیست که فضیلت زیارت آن دو بزرگوار از زیارت سایر ائمه علیهم السلام کمتر نیست، از امام صادق علیه السلام نقل شده است:

«کسی که یکی از ائمه علیهم السلام را زیارت کند، مثل آن است که رسول خدا صلی الله علیه و آله را زیارت کرده است».

و این روایت نیز از آن حضرت است که:

«هر کس امام واجب‌الاطاعه‌ای را زیارت کند و نزد او چهار رکعت نماز گزارد، برای او ثواب یک حج و یک عمره نوشته می‌شود».

علاّمه مجلسی در باب «ثواب تعمیر قبورالنّبی والائمّة و زیارتها» حدود ۱۵ روایت نقل می‌کند که شامل قبور همه ائمّه می‌شود و ما در این جا به سه روایت آن اشاره می‌کنیم:

۱. مرحوم شیخ طوسی، از ابوهاشم جعفری، از امام حسن عسکری علیه السلام نقل می‌کند که فرمود: قبر من در «سرّ من رأی» امان (از بلاها و عذاب الهی) برای هر دو گروه است. (منظور دو گروه شیعه و اهل سنّت که در آن جا ساکن هستند) و طبعاً معنای این روایت آن خواهد بود که برکت قبر آن حضرت، برکت عامّی است که همه را احاطه کرده‌است، چنان که قبر موسی بن جعفر علیه السلام امان برای همه اهالی بغداد است.

Presented by Ziaraat.Com

۲. شیخ طوسی در «امالی» از بعضی نقل می‌کند:
خدمت امام هادی علیه‌السلام عرض کردم: ای آقای من! دعایی به من بیاموز که از طریق آن به خدای عزّوجلّ نزدیک شوم، فرمود: دعایی که الآن برایت نقل می‌کنم دعایی است که بسیاری از اوقات با آن خدا را می‌خوانم و از خداوند عزّوجلّ خواسته‌ام کسی که در حرم من این دعا را بخواند، مأیوس برنگردد؛ دعا این است:

يا عُدَّتي عِنْدَ الْعُدَدِ، وَيا رَجائي وَالْمُعْتَمَدَ، وَيا كَهْفي وَالسَّنَدَ، يا واحِدُ يا اَحَدُ، وَيا قُلْ هُوَاللّٰهُ اَحَدٌ، اَسْاَلُكَ اللّٰهُمَّ بِحَقِّ مَنْ خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَلَمْ تَجْعَلْ في خَلْقِكَ مِثْلَهُمْ اَحَداً صَلِّ عَلى جَماعَتِهِمْ، وَافْعَلْ بي كَذا وَكَذا

به جای «و افعل بی کذا و کذا» حاجتش را بخواهد.
مطابق گواهی بعضی از مؤمنان مخلص، تأثیر خواندن این دعا در آن حرم مقدّس به تجربه رسیده است.

۳. در «عدّة الداعی» روایت شده که شخصی مشکل مهمّی در زمان امام هادی علیه‌السلام داشت، از آن حضرت تقاضا کرد که نزد خلیفه وقت برای او شفاعت کند. چیزی نگذشت که مشکل او به طور کامل حل شد. خدمت حضرت رسید و عرض کرد: آیا

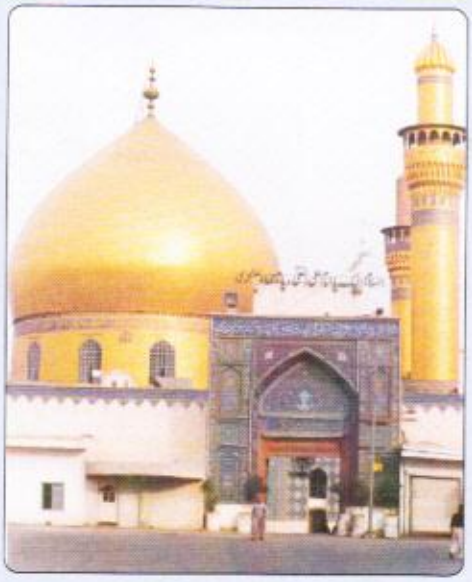

شما نزد او شفاعتی برای من کردید؟ امام علیه‌السلام فرمود: خداوند ما را این گونه تربیت کرده که در مسائل مهم تنها به او پناه ببریم و از غیر او چیزی نخواهیم، ترسیدم که (اگر شفاعت تو را نزد خلیفه کنم و) راه و رسم خود را تغییر دهم و خداوند هم لطف خود را تغییر دهد و من از خداوند عزّوجلّ خواسته‌ام که احدی بعد از من این دعا را نزد قبرم نخواند مگر این که دعایش مستجاب شود؛ سپس دعای فوق را عیناً نقل فرمود.

عدّة الداعی، ص ۶۵

Presented by Ziaraat.Com

● زیارت مشترک آن دو بزرگوار

■ ابن قولویه از بعضی از ائمه ﷺ روایت کرده: هرگاه قصد زیارت امام هادی و امام عسکری ﷺ را نمودی؛ بعد از غسل زیارت، اگر به قبر آن دو بزرگوار رسیدی، کنار قبر و اگر رسیدن به کنار قبر برایت ممکن نشد، پشت شبکه‌ای که در دیوار مقابل نصب شده بایست و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا وَلِیَّیِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا حُجَّتَیِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا نُورَیِ اللّٰهِ فِی ظُلُماتِ الْاَرْضِ اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا مَنْ بَدَ اللّٰهِ فِی شَأْنِکُما، اَتَیتُکُما زائِراً وعارِفاً بِحَقِّکُما مُعادِیاً لِاَعْدائِکُما مُوالِیاً لِاَوْلِیائِکُما مُؤْمِناً بِما آمَنْتُما بِهِ، کافِراً بِما کَفَرْتُما بِهِ، مُحَقِّقاً لِما حَقَّقْتُما، مُبْطِلاً لِما اَبْطَلْتُما، اَسْاَلُ اللّٰهَ رَبّی وَرَبَّکُما اَنْ یَجْعَلَ حَظّی مِنْ زِیارَتِکُما الصَّلاةَ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ، وَاَنْ یَرْزُقَنی مُرافَقَتَکُما فِی الْجِنانِ مَعَ آبائِکُما الصّالِحینَ وَاَسْاَلُهُ اَنْ یُعْتِقَ رَقَبَتی مِنَ النّارِ وَیَرْزُقَنی شَفاعَتَکُما وَمُصاحَبَتَکُما وَیُعَرِّفَ بَینی وَبَینَکُما، وَلا یَسْلُبَنی حُبَّکُما وَحُبَّ آبائِکُما الصّالِحینَ، وَاَنْ لایَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتِکُما، وَیَحْشُرَنی مَعَکُما فِی الْجَنَّةِ بِرَحْمَتِهِ، اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنی حُبَّهُما وَتَوَفَّنی عَلیٰ مِلَّتِهِما، اَللّٰهُمَّ الْعَنْ ظالِمی آلِ مُحَمَّدٍ حَقَّهُمْ وَانْتَقِمْ مِنْهُمْ، اَللّٰهُمَّ الْعَنِ الْاَوَّلینَ مِنْهُمْ وَالْآخِرینَ وَضاعِفْ عَلَیْهِمُ الْعَذابَ، وَاَبْلِغْ بِهِمْ وَبِاَشْیاعِهِمْ وَمُحِبّیهِمْ وَمُتَّبِعیهِمْ اَسْفَلَ دَرَکٍ مِنَ الْجَحیمِ اِنَّکَ عَلیٰ کُلِّ شَیْءٍ قَدیرٌ، اَللّٰهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَلِیِّکَ وَابْنِ وَلِیِّکَ وَاجْعَلْ فَرَجَنا مَعَ فَرَجِهِمْ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ

Presented by Ziaraat.Com

زیارت مختص امام هادی علیه‌السلام

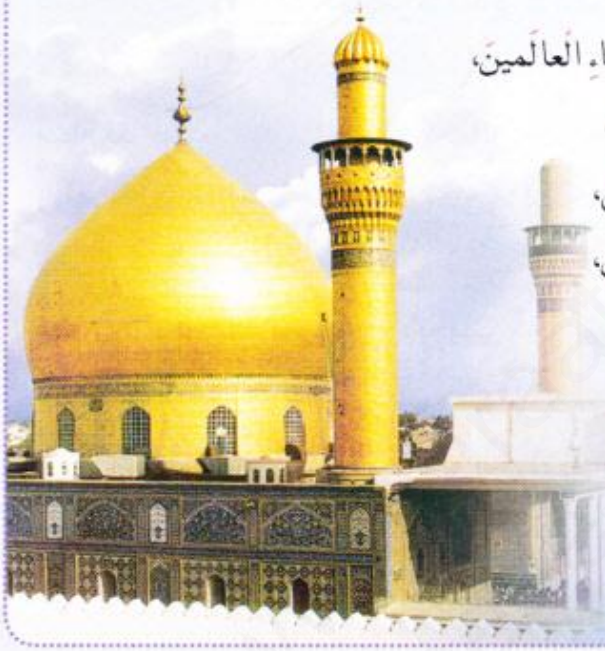

أَاَدْخُلُ یا نَبِیَّ اللّٰهِ،
أَاَدْخُلُ یا اَمیرَالْمُؤْمِنینَ،
أَاَدْخُلُ یا فاطِمَةُ الزَّهْراءُ سَیِّدَةُ نِساءِ الْعالَمینَ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ الْحُسَیْنَ بْنَ عَلِیٍّ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ عَلِیَّ بْنَ الْحُسَیْنِ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ مُوسَی بْنَ جَعْفَرٍ،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ عَلِیَّ بْنَ مُوسَی،
أَاَدْخُلُ یا مَوْلایَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِیٍّ،

Presented by Ziaraat.Com

أَأَدْخُلُ يا مَوْلاىَ يا اَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ،
أَأَدْخُلُ يا مَوْلاىَ يا اَبا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ،
أَأَدْخُلُ يا مَلائِكَةَ اللّٰهِ الْمُوَكَّلينَ بِهٰذَا الْحَرَمِ الشَّريفِ.

■ سپس با مقدم داشتن پای راست، داخل شو ونزد ضریح امام هادی علیه السلام رو به قبر و پشت به قبله بایست وپس ازگفتن ۱۰۰ مرتبه «اَللّٰهُ اَكْبَرُ» بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَاالْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ
الزَّكِيُّ الرَّاشِدُ النُّورُالثَّاقِبُ وَرَحْمَةُاللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللّٰهِ
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا سِرَّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَبْلَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا آلَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خِيَرَةَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صِفْوَةَ اللّٰهِ،

Presented by Ziaraat.Com

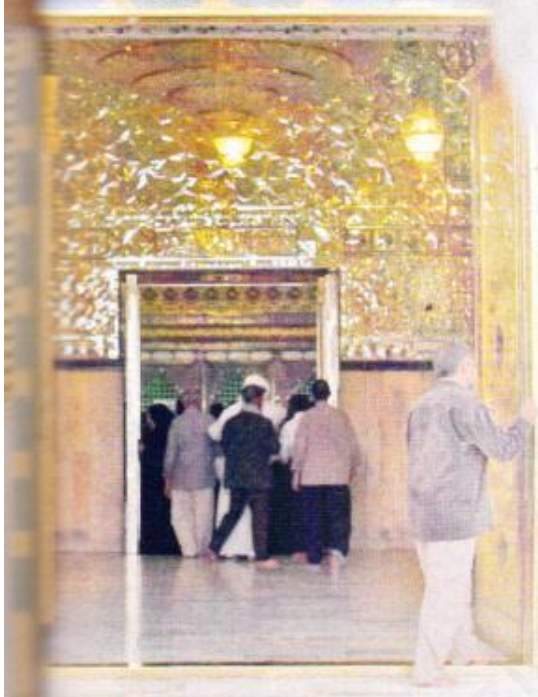

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَمينَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَقَّ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَبيبَ اللّٰهِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا نُورَ الْاَنْوارِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا زَيْنَ الْاَبْرارِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا سَليلَ الْاَخْيارِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عُنْصُرَ الْاَطْهارِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ الرَّحْمنِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا رُكْنَ الْاِيمانِ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلَى الْمُؤْمِنينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ الصَّالِحينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عَلَمَ الْهُدىٰ،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حَليفَ التُّقىٰ،

Presented by Ziaraat.Com

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا عَمُودَ الدّينِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ خاتَمِ النَّبِيّينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ سَيِّدِ الْوَصِيّينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ فاطِمَةَ الزَّهراءِ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْاَمينُ الْوَفِيُّ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْعَلَمُ الرَّضِيُّ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الزّاهِدُ التَّقِيُّ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْحُجَّةُ عَلَى الْخَلْقِ اَجْمَعينَ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا التّالى لِلْقُرْآنِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْمُبَيِّنُ لِلْحَلالِ مِنَ الْحَرامِ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الْوَلِيُّ النّاصِحُ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الطَّريقُ الْواضِحُ،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّها النَّجْمُ اللّائِحُ،

Presented by Ziaraat.Com

اَشْهَدُ یا مَوْلایَ یا اَبَا الْحَسَنِ اَنَّکَ حُجَّةُ اللّٰهِ عَلیٰ خَلْقِهِ، وَخَلیفَتُهُ فی بَریَّتِهِ، وَاَمینُهُ فی بِلادِهِ، وَشاهِدُهُ عَلیٰ عِبادِهِ، وَاَشْهَدُ اَنَّکَ کَلِمَةُ التَّقوی، وَبابُ الْهُدی، وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقی، وَالْحُجَّـةُ عَلیٰ مَنْ فَوْقَ الْاَرْضِ وَمَنْ تَحْتَ الثَّری، وَاَشْـهَدُ اَنَّـکَ الْمُطَهَّرُ مِنَ الذُّنُوبِ، الْمُبَـرَّأُ مِنَ الْعُیُـوبِ، وَالْمُخْتَصُّ بِکَرامَةِ اللّٰهِ، وَالْمَحْبُوُّ بِحُجَّـةِ اللّٰهِ، وَالْمَوْهُوبُ لَهُ کَلِمَـةُ اللّٰهِ، وَالرُّکْنُ الَّذی یَلْجَأُ اِلَیْهِ الْعِبادُ، وَتُحْیی بِهِ الْبِلادُ، وَاَشْـهَدُ یامَوْلایَ اَنّی بِـکَ وَبِاٰبآئِـکَ وَاَبْنائِکَ مُوقِنٌ مُقِرٌّ، وَلَکُمْ تابِعٌ فی ذاتِ نَفْسـی وَشَـرایِعِ دینی وَخاتِمَةِ عَمَلـی وَمُنْقَلَبی وَمَثْوایَ، وَاَنَا وَلِـیٌّ لِمَنْ والاکُمْ وَعَدُوٌّ لِمَنْ عاداکُمْ، مُؤْمِنٌ بِسِـرِّکُمْ وَعَلانِیَتِکُـمْ وَاَوَّلُکُمْ وَآخِرُکُمْ بِاَبی اَنْتَ وَاُمّی وَالسَّـلامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَکاتُهُ.

■ آن گاه ضریح را ببوس و طرف راست صورت را بر آن بگذار و بگو:

اَللّٰهُـمَّ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِّ عَلیٰ حُجَّتِکَ الْوَفِیِّ، وَوَلِیِّکَ الزَّکِیِّ، وَاَمینِکَ الْمُرْتَضیٰ، وَصَفِیِّکَ الْهادی، وَصِراطِکَ الْمُسْتَقیمِ، وَالْجادَّةِ الْعُظْمیٰ، وَالطَّریقَةِ الْوُسْطیٰ، نُورِ قُلُوبِ الْمُؤْمِنینَ، وَوَلِیِّ الْمُتَّقینَ، وَصاحِبِ الْمُخْلَصینَ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَیْتِهِ، وَصَلِّ عَلیٰ عَلِیِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الرّاشِدِ الْمَعْصُومِ مِنَ الزَّلَلِ، وَالطّاهِرِ مِنَ الْخَلَلِ، وَالْمُنْقَطِعِ

Presented by Ziaraat.Com

اِلَيكَ بِالاَمَلِ، الْمَبْلُوِّ بِالْفِتَنِ، وَالْمُخْتَبَرِ بِالْمِحَنِ، وَالْمُمْتَحَنِ بِحُسْنِ الْبَلْوى، وَصَبْرِ الشَّكْوى، مُرْشِدِ عِبادِكَ وَبَرَكَةِ بِلادِكَ، وَمَحَلِّ رَحْمَتِكَ، وَمُسْتَوْدَعِ حِكْمَتِكَ، وَالْقآئِدِ اِلى جَنَّتِكَ الْعالِمِ فى بَرِيَّتِكَ، وَالْهادى فى خَليقَتِكَ الَّذى ارْتَضَيْتَهُ وَانْتَجَبْتَهُ وَاخْتَرْتَهُ لِمَقامِ رَسُولِكَ فى اُمَّتِهِ، وَاَلْزَمْتَهُ حِفْظَ شَريعَتِهِ، فَاسْتَقَلَّ بِاَعْبآءِ الْوَصِيَّةِ ناهِضاً بِها، وَمُضْطَلِعاً بِحَمْلِها، لَمْ يَعْثُرْ فى مُشْكِلٍ، وَلا هَفا فى مُعْضِلٍ، بَلْ كَشَفَ الْغُمَّةَ وَسَدَّ الْفُرْجَةَ وَاَدَّى الْمُفْتَرَضَ، اَللّهُمَّ فَكَما اَقْرَرْتَ ناظِرَ نَبِيِّكَ بِهِ، فَرَقِّهِ دَرَجَتَهُ، وَاَجْزِلْ لَدَيْكَ مَثُوبَتَهُ، وَصَلِّ عَلَيْهِ وَبَلِّغْهُ مِنّا تَحِيَّةً وَسَلاماً، وَآتِنا مِنْ لَدُنْكَ فى مُوالاتِهِ فَضْلاً وَاِحْساناً وَمَغْفِرَةً وَرِضْواناً، اِنَّكَ ذُو الْفَضْلِ الْعَظيمِ

■ سپس نماز زیارت بخوان و بعد از سلام نماز، بگو:

اَللّهُمَّ يا ذَا الْقُدْرَةِ الْجامِعَةِ، وَالرَّحْمَةِ الْواسِعَةِ، وَالْمِنَنِ الْمُتَتابِعَةِ، وَالاٰلاءِ الْمُتَواتِرَةِ، وَالاَيادِى الْجَليلَةِ، وَالْمَواهِبِ الْجَزيلَةِ، صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الصّادِقينَ، وَاَعْطِنى سُؤْلى وَاجْمَعْ شَمْلى وَلُمَّ شَعْثى وَزَكِّ عَمَلى، وَلا تُزِغْ قَلْبى بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنى، وَلا تُزِلَّ قَدَمى، وَلا تَكِلْنى اِلى نَفْسى طَرْفَةَ عَيْنٍ اَبَداً، وَلا تُخَيِّبْ طَمَعى، وَلا تُبْدِ عَوْرَتى، وَلا تَهْتِكْ سِتْرى، وَلا تُوحِشْنى وَلا تُؤْيِسْنى، وَكُنْ بى رَؤُوفاً رَحيماً، وَاهْدِنى وَزَكِّنى وَطَهِّرْنى وَصَفِّنى وَاصْطَفِنى وَخَلِّصْنى وَاسْتَخْلِصْنى

Presented by Ziaraat.Com

وَاصْنَعْنی وَاصْطَنِعْنی، وَقَرِّبْنی اِلَیْكَ وَلا تُباعِدْنی مِنْكَ، وَالْطُفْ بی وَلا تَجْفُنی، وَاَكْرِمْنی وَلا تُهِنّی، وَمآ اَسْاَلُكَ فَلا تَحْرِمْنی، وَما لا اَسْاَلُكَ فَاجْمَعْهُ لی بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ، وَاَسْاَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَریمِ، وَبِحُرْمَةِ نَبِیِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَبِحُرْمَةِ اَهْلِ بَیْتِ رَسُولِكَ اَمیرِ الْمُؤْمِنینَ عَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَجَعْفَرٍ وَمُوسی وَعَلِیٍّ وَمُحَمَّدٍ وَعَلِیٍّ وَالْحَسَنِ وَالْخَلَفِ الْباقی صَلَواتُكَ وَبَرَكاتُكَ عَلَیْهِمْ اَنْ تُصَلِّیَ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ، وَتُعَجِّلَ فَرَجَ قائِمِهِمْ بِاَمْرِكَ، وَتَنْصُرَهُ وَتَنْتَصِرَ بِهِ لِدینِكَ وَتَجْعَلَنی فی جُمْلَةِ النّاجینَ بِهِ، وَالْمُخْلِصینَ فی طاعَتِهِ، وَاَسْاَلُكَ بِحَقِّهِمْ لَمّا اسْتَجَبْتَ لی دَعْوَتی وَقَضَیْتَ لی حاجَتی وَاَعْطَیْتَنی سُؤْلی وَكَفَیْتَنی ما اَهَمَّنی مِنْ اَمْرِ دُنْیایَ وَآخِرَتی یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ، یا نُورُ یا بُرْهانُ یا مُنیرُ یا مُبینُ، یا رَبِّ اكْفِنی شَرَّ الشُّرُورِ وَآفاتِ الدُّهُورِ، وَاَسْاَلُكَ النَّجاةَ یَوْمَ یُنْفَخُ فِی الصُّورِ.

■ سپس آنچه دوست داری از خدا بخواه و این دعا را زیاد بگو:

یا عُدَّتی عِنْدَ الْعُدَدِ، وَیا رَجائی وَالْمُعْتَمَدَ، وَیا كَهْفی وَالسَّنَدَ، یا واحِدُ یا اَحَدُ، وَیا قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ، اَسْاَلُكَ اللّٰهُمَّ بِحَقِّ مَنْ خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَلَمْ تَجْعَلْ فی خَلْقِكَ مِثْلَهُمْ اَحَداً صَلِّ عَلی جَماعَتِهِمْ، وَافْعَلْ بی كَذا وَكَذا.)

به جای «و افعل بی کذا وکذا» حاجت خویش را بخواه.

■ روایت شده که آن‌حضرت فرمود: من ازخداوند تقاضا کردم کسی را که در روضه من این دعا را بخواند، نا امید برنگرداند.

Presented by Ziaraat.Com

● زیارت مختص امام حسن عسکری علیه‌السلام

■ علامه مجلسی در بحارالانوار و سیّد بن طاووس در مصباح الزائر، پس از نقل زیارت مزبور می‌نویسند:
هرگاه اراده‌کردی که امام حسن عسکری علیه‌السلام را زیارت کنی، پس از انجام آنچه در زیارت امام هادی علیه‌السلام گذشت، مقابل ضریح مقدس امام عسکری علیه‌السلام بایست و بگو:

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا مَوْلايَ يا اَبا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ الْهادِيَ الْمُهْتَدِيَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ،

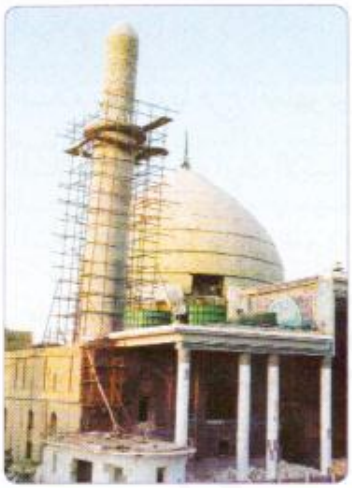

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ اللّٰهِ وَابْنَ اَوْلِيآئِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللّٰهِ وَابْنَ حُجَجِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا صَفِيَّ اللّٰهِ وَابْنَ اَصْفِيآئِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَلِيفَةَ اللّٰهِ وَابْنَ خُلَفائِهِ وَاَبا خَلِيفَتِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ خاتَمِ النَّبِيّينَ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ سَيِّدِ الْوَصِيّينَ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يَا بْنَ اَمِيرِ الْمُؤْمِنينَ،

Presented by Ziaraat.Com

اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ سَيِّدَةِ نِساءِ الْعالَمين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا ابْنَ الْاَئِمَّةِ الْهادين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يَا بْنَ الْاَوْصِياءِ الرَّاشِدين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا عِصْمَةَ الْمُتَّقين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا اِمامَ الْفائِزين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا رُكْنَ الْمُؤْمِنين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا فَرَجَ الْمَلْهُوفين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا وارِثَ الْاَنْبِياءِ الْمُنْتَجَبين،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا خازِنَ عِلْمِ وَصِيِّ رَسُولِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا الدّاعي بِحُكْمِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ اَيُّهَا النّاطِقُ بِكِتابِ اللّٰه،
اَلسَّلامُ عَلَيكَ يا حُجَّةَ الْحُجَج،

Presented by Ziaraat.Com

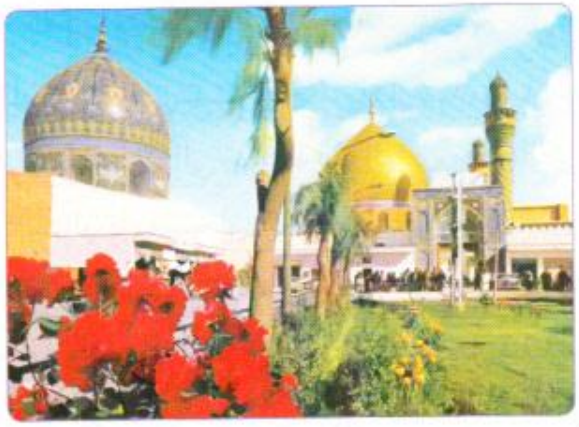

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا هادِيَ الْاُمَم،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَلِيَّ النِّعَم،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا عَيْبَةَ الْعِلْم،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا سَفينَةَ الْحِلْم،
اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا اَبَا الْاِمامِ الْمُنْتَظَر،
الظّاهِرَةِ لِلْعاقِلِ حُجَّتُهُ،
وَالثّابِتَةِ فِي الْيَقينِ مَعْرِفَتُهُ،
الْمُحْتَجَبِ عَنْ اَعْيُنِ الظّالِمينَ، وَالْمُغَيَّبِ عَنْ دَوْلَةِ الْفاسِقينَ، وَالْمُعيدِ رَبُّنا بِهِ الْاِسْلامَ جَديداً بَعْدَ الْانْطِماسِ، وَالْقُرْآنَ غَضّاً بَعْدَ الْاِنْدِراسِ، اَشْهَدُ يامَوْلايَ اَنَّكَ اَقَمْتَ الصَّلاةَ، وَآتَيْتَ الزَّكاةَ، وَاَمَرْتَ بِالْمَعْروفِ، وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَدَعَوْتَ اِلى سَبيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَعَبَدْتَ اللّٰهَ مُخْلِصاً حَتّى اَتاكَ الْيَقينُ، اَسْاَلُ اللّٰهَ بِالشَّاْنِ الَّذي لَكُمْ عِنْدَهُ اَنْ يَتَقَبَّلَ زِيارَتي لَكُمْ، وَيَشْكُرَ سَعْيي اِلَيْكُمْ، وَيَسْتَجيبَ دُعائي بِكُمْ، وَيَجْعَلَني مِنْ اَنْصارِ الْحَقِّ وَاَتْباعِهِ وَاَشْياعِهِ وَمَوالِيهِ وَمُحِبّيهِ، وَالسَّلامُ عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

■ آن گاه ضریح را می‌بوسی و طرف راست صورت و سپس طرف چپ را بر روی آن می‌گذاری و می‌گویی:

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلیٰ سَیِّدِنا مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَیْتِهِ، وَصَلِّ عَلَی الْحَسَنِ بْنِ عَلِیٍّ الْهادِی اِلی دینِكَ، وَالدّاعی اِلی سَبیلِكَ، عَلَمِ الْهُدیٰ، وَمَنارِ التُّقیٰ، وَمَعْدِنِ الْحِجیٰ، وَمَاوَی النُّهیٰ، وَغَیْثِ الْوَریٰ، وَسَحابِ الْحِكْمَةِ، وَبَحْرِ الْمَوْعِظَةِ، وَوارِثِ الْأَئِمَّةِ وَالشَّهیدِ عَلَی الْاُمَّةِ، الْمَعْصُومِ الْمُهَذَّبِ، وَالْفاضِلِ الْمُقَرَّبِ، وَالْمُطَهَّرِ مِنَ الرِّجْسِ، الَّذی وَرَّثْتَهُ عِلْمَ الْكِتابِ وَاَلْهَمْتَهُ فَصْلَ الْخِطابِ، وَنَصَبْتَهُ عَلَماً لِاَهْلِ قِبْلَتِكَ، وَقَرَنْتَ طاعَتَهُ بِطاعَتِكَ، وَفَرَضْتَ مَوَدَّتَهُ عَلیٰ جَمیعِ خَلیقَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَكَما اَنابَ بِحُسْنِ الْاِخْلاصِ فی تَوْحیدِكَ، وَاَرْدیٰ مَنْ خاضَ فی تَشْبیهِكَ، وَحامی عَنْ اَهْلِ الْاِیمانِ بِكَ، فَصَلِّ یا رَبِّ عَلَیْهِ صَلاةً یَلْحَقُ بِها مَحَلَّ الْخاشِعینَ وَیَعْلُو فِی الْجَنَّةِ بِدَرَجَةِ جَدِّهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ، وَبَلِّغْهُ مِنّا تَحِیَّةً وَسَلاماً، وَآتِنا مِنْ لَدُنْكَ فی مُوالاتِهِ فَضْلاً وَاِحْساناً وَمَغْفِرَةً وَرِضْواناً، اِنَّكَ ذُو فَضْلٍ عَظیمٍ وَمَنٍّ جَسیمٍ

■ پس نماز زیارت به جای می‌آوری و پس از سلام نماز می‌گویی:

یا دائِمُ یا دَیْمُومُ، یا حَیُّ یا قَیُّومُ، یا كاشِفَ الْكَرْبِ وَالْهَمِّ، وَیا فارِجَ الْغَمِّ، وَیا باعِثَ الرُّسُلِ، وَیا صادِقَ الْوَعْدِ، وَیا حَیُّ لا اِلٰهَ اِلّا اَنْتَ، اَتَوَسَّلُ اِلَیْكَ بِحَبیبِكَ مُحَمَّدٍ وَوَصِیِّهِ عَلِیِّ ابْنِ

Presented by Ziaraat.Com

عَمِّه، وَصِهْرِه عَلَى ابْنَتِه اللَّذَيْنِ خَتَمَتْ بِهِمَا الشَّرَايِعَ، وَفَتَحَتْ بِهِمَا التَّأْوِيلَ وَالطَّلَايِعَ، فَصَلِّ عَلَيْهِمَا صَلَاةً يَشْهَدُ بِهَا الْاَوَّلُونَ وَالْآخِرُونَ وَيَنْجُو بِهَا الْاَوْلِيَاءُ وَالصَّالِحُونَ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِفَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ، وَالِدَةِ الْاَئِمَّةِ الْمَهْدِيِّينَ وَسَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ، الْمُشَفَّعَةِ فِي شِيعَةِ اَوْلَادِهَا الطَّيِّبِينَ، فَصَلِّ عَلَيْهَا صَلَاةً دَائِمَةً اَبَدَ الْآبِدِينَ وَدَهْرَ الدَّاهِرِينَ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِالْحَسَنِ الرَّضِيِّ الطَّاهِرِ الزَّكِيِّ وَالْحُسَيْنِ الْمَظْلُومِ الْمَرْضِيِّ الْبَرِّ التَّقِيِّ سَيِّدَيْ شَبَابِ اَهْلِ الْجَنَّةِ، الْاِمَامَيْنِ الْخَيِّرَيْنِ الطَّيِّبَيْنِ التَّقِيَّيْنِ النَّقِيَّيْنِ الطَّاهِرَيْنِ الشَّهِيدَيْنِ الْمَظْلُومَيْنِ الْمَقْتُولَيْنِ، فَصَلِّ عَلَيْهِمَا مَا طَلَعَتْ شَمْسٌ وَمَا غَرَبَتْ، صَلَاةً مُتَوَالِيَةً مُتَتَالِيَةً، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِعَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ سَيِّدِ الْعَابِدِينَ الْمَحْجُوبِ مِنْ خَوْفِ الظَّالِمِينَ، وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْبَاقِرِ الطَّاهِرِ النُّورِ الزَّاهِرِ، الْاِمَامَيْنِ السَّيِّدَيْنِ مِفْتَاحَيِ الْبَرَكَاتِ وَمِصْبَاحَيِ الظُّلُمَاتِ فَصَلِّ عَلَيْهِمَا مَا سَرَى لَيْلٌ وَمَا اَضَآءَ نَهَارٌ، صَلَاةً تَغْدُو وَتَرُوحُ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِجَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ الصَّادِقِ عَنِ اللّٰهِ وَالنَّاطِقِ فِي عِلْمِ اللّٰهِ، وَبِمُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ الْعَبْدِ الصَّالِحِ فِي نَفْسِهِ وَالْوَصِيِّ النَّاصِحِ، الْاِمَامَيْنِ الْهَادِيَيْنِ الْمَهْدِيَّيْنِ الْوَافِيَيْنِ الْكَافِيَيْنِ، فَصَلِّ عَلَيْهِمَا مَا سَبَّحَ لَكَ مَلَكٌ وَتَحَرَّكَ لَكَ فَلَكٌ، صَلَاةً تُنْمِي وَتَزِيدُ وَلَا تَفْنَى وَلَا تَبِيدُ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِعَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا،

Presented by Ziaraat.Com

وَبِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى الْاِمامَيْنِ الْمُطَهَّرَيْنِ الْمُنْتَجَبَيْنِ، فَصَلِّ عَلَيْهِما ما اَضاءَ صُبْحٌ وَدامَ، صَلاةً تُرَقِّيهِما اِلى رِضْوانِكَ فِي الْعِلِّيِّينَ مِنْ جِنانِكَ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِعَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ الرَّاشِدِ، وَالْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْهادِي، الْقائِمَيْنِ بِاَمْرِ عِبادِكَ الْمُخْتَبَرَيْنِ بِالْمِحَنِ الْهائِلَةِ وَالصَّابِرَيْنِ فِي الْاَحْنِ الْماثِلَةِ، فَصَلِّ عَلَيْهِما كُفَاءَ اَجْرِ الصَّابِرِينَ وَازاءَ ثَوابِ الْفائِزِينَ، صَلاةً تُمَهِّدُ لَهُما الرِّفْعَةَ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ يا رَبِّ بِامامِنا وَمُحَقِّقِ زَمانِنا، الْيَوْمِ الْمَوْعُودِ وَالشَّاهِدِ الْمَشْهُودِ، وَالنُّورِ الْاَزْهَرِ وَالضِّياءِ الْاَنْوَرِ، الْمَنْصُورِ بِالرُّعْبِ وَالْمُظَفَّرِ بِالسَّعادَةِ، فَصَلِّ عَلَيْهِ عَدَدَ الثَّمَرِ وَاَوْراقِ الشَّجَرِ وَاَجْزاءِ الْمَدَرِ وَعَدَدَ الشَّعَرِ وَالْوَبَرِ، وَعَدَدَ ما اَحاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَاَحْصاهُ كِتابُكَ، صَلاةً يَغْبِطُهُ بِها الْاَوَّلُونَ وَالْاٰخِرُونَ اَللّٰهُمَّ وَاحْشُرْنا فِي زُمْرَتِهِ، وَاحْفَظْنا عَلى طاعَتِهِ، وَاحْرُسْنا بِدَوْلَتِهِ، وَاَتْحِفْنا بِوِلايَتِهِ، وَانْصُرْنا عَلى اَعْدائِنا بِعِزَّتِهِ، وَاجْعَلْنا يارَبِّ مِنَ التَّوّابِينَ يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ، اَللّٰهُمَّ وَاِنَّ اِبْلِيسَ الْمُتَمَرِّدَ اللَّعِينَ قَدِ اسْتَنْظَرَكَ لِاِغْواءِ خَلْقِكَ فَاَنْظَرْتَهُ، وَاسْتَمْهَلَكَ لِاِضْلالِ عَبِيدِكَ فَاَمْهَلْتَهُ، بِسابِقِ عِلْمِكَ فِيهِ، وَقَدْ عَشَشَ وَكَثُرَتْ جُنُودُهُ، وَازْدَحَمَتْ جُيُوشُهُ، وَانْتَشَرَتْ دُعاتُهُ فِي اَقْطارِ الْاَرْضِ، فَاَضَلُّوا عِبادَكَ وَاَفْسَدُوا دِينَكَ، وَحَرَّفُوا الْكَلِمَ عَنْ مَواضِعِهِ، وَجَعَلُوا عِبادَكَ

Presented by Ziaraat.Com

شيعاً مُتفرّقين وَاحزاباً مُتمرّدين، وَقَد وَعدت نَقض بُنيانه وَتمزيق شأنه، فَاهلك اَولاده وَجُيوشه، وَطَهّر بلادك من اختراعاته وَاختلافاته، وَارِح عبادك من مذاهبه وَقياساته، وَاجعل دائرة السّوء عَليهم، وَابسط عدلك وَاظهر دينك، وَقوّ اَولياءك وَاوهن اَعداءك وَاورث ديار ابليس وَديار اَوليائه اَولياءك وَخلّدهم فى الجحيم وَاذقهم من العذاب الاليم، وَاجعل لعانتك المستودعة فى مناحس الخلقة وَمشاويه الفطرة دائرة عَليهم وَموكّلة بهم وَجارية فيهم كلّ صباح وَمساء، وغدوّ وَرواح، رَبّنا آتنا فى الدُّنيا حسنة وَفى الآخرة حسنة وَقنا برحمتك عذاب النّار يا اَرحم الرّاحمين.

■ آن گاه آنچه برای خود وبرادرانت دوست داری از خدا طلب کن.

عکس هوایی سامرا - نیمه قرن بیستم میلادی

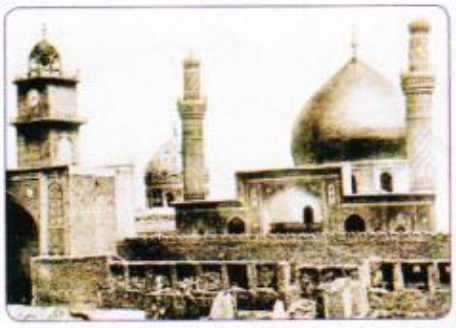

عکس سامرا - باب القبله - اوائل قرن بیستم میلادی ، دوره عثمانی

Presented by Ziaraat.Com

● زیارت نرجس خاتون

■ آن گاه زیارت می‌کنی مادر حضرت قائم عليه السلام را که قبرش پشت قبر امام حسن عسکری عليه السلام است و می‌گویی:

اَلسَّلامُ عَلیٰ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّی اللّٰهُ عَلَیهِ وَآلِهِ الصّادِقِ الْاَمینِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ مَوْلانا اَمیرِالْمُؤْمِنینَ، اَلسَّلامُ عَلَی الْاَئِمَّةِ الطّاهِرینَ الْحُجَجِ الْمیامینِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ والِدَةِ الْاِمامِ وَالْمُودَعَةِ اَسْرارَالْمَلِكِ الْعَلّامِ، وَالْحامِلَةِ لِاَشْرَفِ الْاَنامِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ اَیَّتُهَا الصِّدّیقَةُ الْمَرْضِیَّةُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ یا شَبیهَةَ اُمِّ مُوسیٰ وَابْنَةَ حَوارِیِّ عیسیٰ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ اَیَّتُهَا التَّقِیَّةُ النَّقِیَّةُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ اَیَّتُهَا الرَّضِیَّةُ الْمَرْضِیَّةُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ اَیَّتُهَا الْمَنْعوتَةُ فِی الْاِنْجیلِ الْمَخْطوبَةُ مِنْ رُوحِ اللّٰهِ الْاَمینِ، وَمَنْ رَغِبَ فی وُصْلَتِها مُحَمَّدٌ سَیِّدُ الْمُرْسَلینَ، وَالْمُسْتَوْدَعَةُ اَسْرارَ رَبِّ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ وَعَلیٰ آبائِكِ الْحَوارِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ وَعَلیٰ بَعْلِكِ وَوَلَدِكِ، اَلسَّلامُ عَلَیْكِ وَعَلیٰ رُوحِكِ وَبَدَنِكِ الطّاهِرِ، اَشْهَدُ اَنَّكِ اَحْسَنْتِ الْكَفالَةَ، وَاَدَّیْتِ الْاَمانَةَ، وَاجْتَهَدْتِ فی مَرْضاتِ اللّٰهِ، وَصَبَرْتِ فی ذاتِ اللّٰهِ، وَحَفِظْتِ سِرَّ اللّٰهِ، وَحَمَلْتِ وَلِیَّ اللّٰهِ، وَبالَغْتِ فی حِفْظِ حُجَّةِ اللّٰهِ، وَرَغِبْتِ فی وُصْلَةِ اَبْناءِ رَسُولِ اللّٰهِ، عارِفَةً بِحَقِّهِمْ، مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِمْ، مُعْتَرِفَةً بِمَنْزِلَتِهِمْ، مُسْتَبْصِرَةً بِاَمْرِهِمْ، مُشْفِقَةً عَلَیْهِمْ، مُؤْثِرَةً هَواهُمْ، وَاَشْهَدُ

Presented by Ziaraat.Com

اَنَّكَ مَضَيتَ عَلىٰ بَصيرَةٍ مِنْ اَمرِكَ، مُقتَدِيَةً بِالصّالِحينَ، راضِيَةً مَرضِيَةً تَقِيَّةً نَقِيَّةً زَكِيَّةً، فَرَضِيَ اللّٰهُ عَنكِ وَاَرضاكِ، وَجَعَلَ الجَنَّةَ مَنزِلَكِ وَمَأواكِ فَلَقَد اَولاكِ مِنَ الخَيراتِ ما اَولاكِ، وَاَعطاكِ مِنَ الشَّرَفِ ما بِهِ اَغناكِ، فَهَنَّاكِ اللّٰهُ بِما مَنَحَكِ مِنَ الكَرامَةِ وَاَمرَاكِ

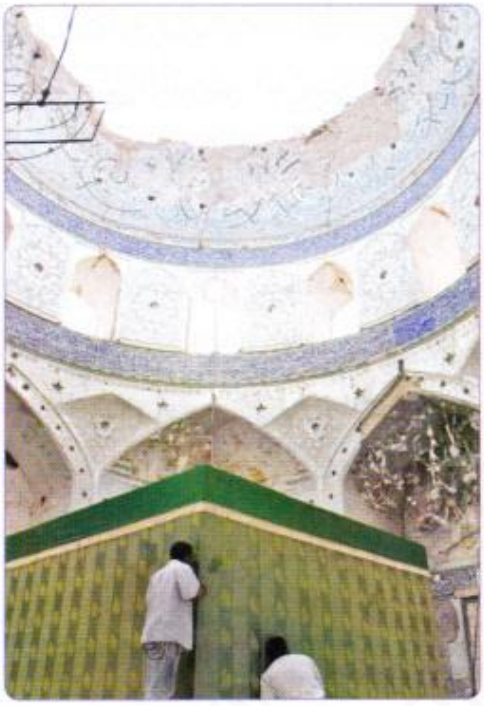

■ آن گاه سر را به سوی آسمان بالا می‌بری و می‌گویی:

اَللّٰهُمَّ اِيّاكَ اعتَمَدتُ، وَلِرِضاكَ طَلَبتُ، وَبِاَولِيائِكَ اِلَيكَ تَوَسَّلتُ، وَعَلىٰ غُفرانِكَ وَحِلمِكَ اتَّكَلتُ، وَبِكَ اعتَصَمتُ، وَبِقَبرِ اُمِّ وَلِيِّكَ لُذتُ، فَصَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانفَعنى بِزِيارَتِها، وَثَبِّتنى عَلىٰ مَحَبَّتِها، وَلاتَحرِمنى شَفاعَتَها، وَشَفاعَةَ وَلَدِها، وَارزُقنى مُرافَقَتَها، وَاحشُرنى مَعَها وَمَعَ وَلَدِها كَما وَفَّقتَنى لِزِيارَةِ وَلَدِها وَزِيارَتِها،

Presented by Ziaraat.Com

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَوَجَّهُ اِلَیكَ بِالاَئِمَّةِ الطّاهِرینَ، وَاَتَوَسَّلُ اِلَیكَ بِالْحُجَجِ الْمَیامینِ مِنْ آلِ طه وَیس، اَنْ تُصَلِّیَ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّیِّبینَ، وَاَنْ تَجْعَلَنی مِنَ الْمُطْمَئِنّینَ الْفائِزینَ الْفَرِحینَ الْمُسْتَبْشِرینَ، الَّذینَ لاخَوْفٌ عَلَیهِمْ وَلاهُمْ یَحْزَنُونَ وَاجْعَلْنی مِمَّنْ قَبِلْتَ سَعْیَهُ، وَیَسَّرْتَ اَمْرَهُ، وَكَشَفْتَ ضُرَّهُ وَآمَنْتَ خَوْفَهُ، اَللّٰهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، صَلِّ عَلی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی اِیّاها، وَارْزُقْنی الْعَوْدَ اِلَیها اَبَداً ما اَبْقَیْتَنی، وَاِذا تَوَفَّیْتَنی فَاحْشُرْنی فی زُمْرَتِها، وَاَدْخِلْنی فی شَفاعَةِ وَلَدِها وَشَفاعَتِها، وَاغْفِرْ لی وَلِوالِدَیَّ وَلِلْمُؤْمِنینَ وَالْمُؤْمِناتِ، وَآتِنا فِی الدُّنیا حَسَنَةً وَفِی الاْخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنا بِرَحْمَتِكَ عَذابَ النّارِ، وَالسَّلامُ عَلَیْكُمْ یا ساداتی وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ.

Presented by Ziaraat.Com

• حکیمه خاتون

حکیمه خاتون، دختر امام جواد علیه‌السلام، خواهر امام هادی و عمّه امام حسن عسکری علیه‌السلام است که قبر شریفش پایین پای عسکریّین و چسبیده به ضریح آن دو بزرگوار است. این بانوی بزرگوار خدمت چهار امام را درک کرد و امام هادی علیه‌السلام، والده ماجده امام زمان عجل‌الله‌تعالی‌فرجه، یعنی جناب نرجس خاتون را به ایشان سپرد که احکام دینش را به او بیاموزد و بعد از وفات امام‌حسن عسکری علیه‌السلام، از جانب حضرت حجت، منصب سفارت داشت. او اول کسی است که چشمش به جمال حضرت حجت عجل‌الله‌تعالی‌فرجه روشن شد و آن بزرگوار را بوسید و به آغوش کشید.

علاّمه مجلسی می‌گوید:

نمی‌دانم با آن که فضلیت و جلالت این بانو، ظهور یافته و او از خواصّ و اصحاب سرّ ائمه علیهم‌السلام و مادر حضرت مهدی عجل‌الله‌تعالی‌فرجه بوده و هنگام ولادت حضرت حجّت، حضور داشته و پیوسته آن بزرگوار را در زمان حیات امام حسن عسکری علیه‌السلام می‌دیده و یکی از واسطه‌های بعد از شهادت امام عسکری علیه‌السلام بوده، در عین حال زیارتی برای آن کریمه عالمه و فاضله نجیبه و تقیّه رضیّه، ذکر نشده است.

بر همین اساس، مرحوم محدّث قمی در «مفاتیح الجنان» می‌گوید: سزاوار است زیارت آن مخدّره با الفاظی که درزیارت اولاد ائمه علیهم‌السلام نقل می‌شود و یا با زیارتی که درباره عمّه مکرّمه‌اش حضرت معصومه (دختر گرامی موسی‌بن‌جعفر علیهما‌السلام) وارد شده، او را زیارت کنند.

منتخب التواریخ، ص ۲۲۳

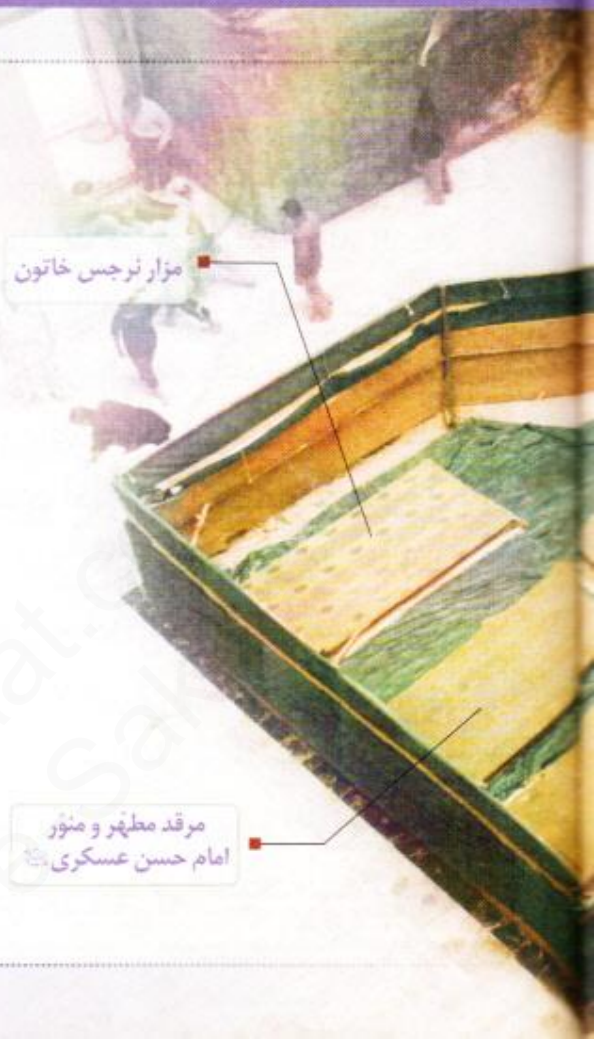

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت حکیمه خاتون

اَلسَّلامُ عَلی آدَمَ صَفوَةِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی نُوحٍ نَبِیِّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی اِبراهیمَ خَلیلِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی مُوسی کَلیمِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلی عیسی رُوحِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یارَسُولَ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا خَیرَ خَلقِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا صَفِیَّ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مُحَمَّدَ بنَ عَبدِ اللّٰهِ خاتَمِ النَّبِیّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا اَمیرَالْمُؤمِنینَ عَلِیَّ بنَ اَبی طالِبٍ وَصِیَّ رَسُولِ اللّٰهِ، اَلسَّلامُ عَلَیکِ یا فاطِمَةُ سَیِّدَةُ نِساءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا سِبطَیِ الرَّحمَةِ وَسَیِّدَی شَبابِ اَهلِ الْجَنَّةِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا عَلِیَّ بنَ الْحُسَینِ سَیِّدَ الْعابِدینَ وَقُرَّةَ عَینِ النّاظِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مُحَمَّدَ بنَ عَلِیٍّ باقِرَالْعِلمِ بَعدَ النَّبِیِّ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا جَعفَرَ بنَ مُحَمَّدٍ الصّادِقَ الْبارَّ الْاَمینَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مُوسَی بنَ جَعفَرٍ الطّاهِرَ الطُّهرِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا عَلِیَّ بنَ مُوسَی الرِّضَا الْمُرتَضی، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا مُحَمَّدَ بنَ عَلِیٍّ التَّقِیِّ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا عَلِیَّ بنَ مُحَمَّدِالنَّقِیِّ النّاصِحِ الْاَمینِ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ یا حَسَنَ بنَ عَلِیٍّ اَلسَّلامُ عَلَی الْوَصِیِّ مِنبَعدِهِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلی نُورِکَ وَسِراجِکَ وَوَلِیِّ وَلِیِّکَ وَوَصِیِّ وَصِیِّکَ وَحُجَّتِکَ عَلی خَلقِکَ، اَلسَّلامُ عَلَیکَ

Presented by Ziaraat.Com

يـا بِنْتَ رَسُـولِ اللّٰهِ، السَّـلامُ عَلَيْكَ يا بِنْتَ فاطِمَـةَ وَخَديجَةَ، السَّـلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ اَميرِالْمُؤمِنينَ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ وَلِيِّ اللّٰهِ، السَّـلامُ عَلَيْكِ يا اُخْتَ وَلِيِّ اللّٰهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا عَمَّةَ وَلِيِّ اللّٰهِ، السَّلامُ عَلَيْكِ يا بِنْتَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ التَّقِيِّ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، السَّلامُ عَلَيْكِ عَرَّفَ اللّٰهُ بَيْنَنا وَبَيْنَكُمْ فى الْجَنَّةِ، وَحَشَرَنا فى زُمْرَتِكُمْ وَاَوْرَدَنا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ، وَسَقانا بِكَأْسِ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلِيِّ بْنِ أَبى طالِبٍ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اَسْأَلُ اللّٰهَ اَنْ يُرِيَنا فيكُمُ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ، وَاَنْ يَجْمَعَنا وَاِيّاكُمْ فى زُمْرَةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَاَنْ لا يَسْـلُبَنا مَعْرِفَتَكُمْ اِنَّهُ وَلِيٌّ قَديرٌ، اَتَقَرَّبُ اِلَى اللّٰهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبَراءَةِ مِنْ اَعْدائِكُمْ، وَالتَّسْليمِ اِلَى اللّٰهِ راضِياً بِهِ غَيْرَ مُنْكِرٍ وَلامُسْـتَكْبِرٍ، وَعَلىٰ يَقينِ ما اَتى بِهِ مُحَمَّدٌ، وَ بِهِ راضٍ نَطْلُبُ بِذلِكَ وَجْهَكَ يا سَـيِّدى اَللّٰهُمَّ وَرِضاكَ وَالدّارَ الْآخِرَةَ، يا حَكيمَةُ اشْفَعى لى فِى الْجَنَّةِ فَاِنَّ لَكِ عِنْدَ اللّٰهِ شَأْناً مِنَ الشَّأْنِ، اَللّٰهُمَّ اِنّى اَسْأَلُكَ اَنْ تَخْتِمَ لى بِالسَّعادَةِ فَلا تَسْلُبْ مِنّى ما اَنَا فيهِ، وَلاحَوْلَ وَلا قُـوَّةَ اِلاّ بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظيمِ، اَللّٰهُمَّ اسْـتَجِبْ لَنا وَتَقَبَّلْـهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ وَعافِيَتِـكَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ اَجْمَعينَ وَسَـلَّمَ تَسْـليماً يا اَرْحَـمَ الرّاحِمينَ

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت وداع عسکریّین علیهما السلام

اَلسَّلامُ عَلَیکُما یا وَلِیَّیِ اللّهِ، اَسْتَوْدِعُکُمَا اللّهَ وَاَقْرَأُ عَلَیکُما اَلسَّلامُ، آمَنّا بِاللّهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِما جِئْتُما بِهِ وَدَلَلْتُما عَلَیهِ، اَللّهُمَّ اکْتُبْنا مَعَ الشّاهِدینَ. اَللّهُمَّ لاتَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِیارَتی اِیّاهُما، وَارْزُقْنِی الْعَوْدَ اِلَیهِما، وَاحْشُرْنی مَعَهُما وَمَعَ آبائِهِمَا الطّاهِرینَ وَالْقآئِمِ الْحُجَّةِ مِنْ ذُرِّیَّتِهِما یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم چهاردهم، امام دوازدهم، حضرت مهدی (ع)

- **نام:** همنام پیامبر (م ح م د) (ص)
- **کنیه:** همان کنیه پیامبر، ابوالقاسم
- **لقب:** مهدی موعود، امام عصر، صاحب الزمان، بقیةالله، قائم
- **پدر و مادر:** امام حسن عسکری (ع) و نرجس (س)
- **زمان ولادت:** جمعه پانزدهم شعبان سال ۲۵۵ هجری
- **مکان ولادت:** سامرّاء
- **نقش انگشتر:** أنَا حُجَّةُ الله وَخاصَّتِه
- **آغاز امامت:** ۲۶۰ هجری
- **آغاز غیبت کبری:** ۳۲۹ هجری
- **مدت امامت:** الله العالم
- **دوران عمر:** در چهار بخش:

۱. کودکی (تا ۵ سالگی)
۲. غیبت صغری (حدود ۷۰ سال)
۳. غیبت کبری (تاکنون، حدود ۱۱۰۳ سال)
۴.ظهور (انشاء الله نزدیک است.)

Presented by Ziaraat.Com

• سرداب مقدّس

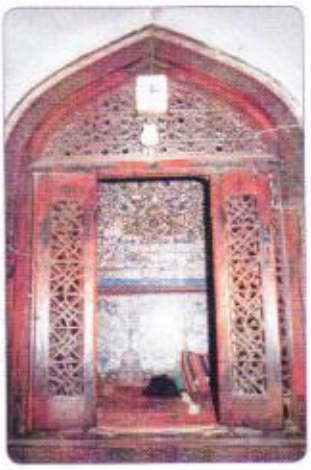

ساخت سرداب در خانه‌ها در عراق برای محفوظ ماندن از گرما متداول بوده است. دهخدا در تعریف «سرداب» آورده است:

خانه‌ای که در زیر زمین سازند و حوض آب سرد در آن باشد و در گرمی تابستان آن‌جا خواب و استراحت کنند.

سَرداب به فتح « سین» است و عربها آن را معرّب کرده به کسر « سین» می‌خوانند.

خانه امام هادی علیه‌السلام در سامرا و سرداب واقع در آن، به جهت این که مسکن سه تن از امامان معصوم شیعه بوده و آن معصومان سال‌ها در آن زندگی کرده و به عبادت و راز و نیاز با خدای خویش پرداخته‌اند، در نزد شیعیان جایگاه والا و بالایی دارد.

سرداب این خانه، اکنون در طرف غربی صحن عسکریین علیهماالسلام از جهت شمالی قرار گرفته و در طول این مدّت، اصلاحات و تغییراتی در آن صورت گرفته است.

تقدّس این مکان شریف، فقط به جهت حضور آن ستارگان آسمان امامت و ولایت در آن‌جاست؛ امّا هیچ‌یک از شیعیان سرداب را محل «غیبت» حضرت حجّت (عجّل الله تعالی فرجه الشریف) نمی‌دانند.

مسئله «سرداب غیبت» ساخته و پرداخته افرادی است که دید مغرضانه به تشیّع دارند. در برخی از منابع اهل سنّت، تهمت‌های ناروایی در این زمینه به تشیّع نسبت داده‌اند. غیبت امام عصر(عجّل الله تعالی فرجه الشریف) را در سرداب از عقاید شیعه دانسته و دچار تناقض گویی شده‌اند؛ گاهی مکان آن را در سامرا ذکر کرده‌اند وگاهی در مدینه، گاهی در بغداد یا حلّه وگاهی هم در جاهای دیگر.

آنان به هیچ وجه نوشته‌های خود را از منابع شیعی نگرفته‌اند و با وجود تألیفات فراوان علمای شیعه در خصوص امام مهدی علیه‌السلام که به سهولت نیز قابل دسترسی است، باز بر این اتهام وگفتار کذب خود پافشاری کرده‌اند.

این که می‌گویند حضرت حجت علیه‌السلام پس از آن که به سرداب وارد شد، از دیدگان غایب شد و غیبت از آن‌جا آغاز گردید، اعتقاد درستی نیست؛ چراکه لازمه این حرف آن است که تا قبل از ورود حضرت به سرداب، همه مردم او را می‌دیده‌اند و پس از آن، غیبت آغاز شده باشد. در صورتی که چنین نیست و اختفای آن حضرت توسط پدرش و برای حفظ جان وی از ابتدای ولادت حضرت حجت علیه‌السلام صورت گرفته، نه در حادثه سرداب.

Presented by Ziaraat.Com

• زمان زیارت حضرت حجّت علیه‌السلام

سلیمان بن عیسی از پدرش نقل می‌کند:
خدمت امام صادق علیه‌السلام عرض کردم:
وقتی که توان زیارتتان را از نزدیك ندارم، چگونه شما را زیارت کنم؟ فرمود:
«ای عیسی! اگر توان آمدن نزد ما را نداری، روز جمعه غسل کن یا وضو بگیر و زیر آسمان قرار بگیر و دو رکعت نماز بخوان و به سوی من توجّه کن؛ پس هرکس در زمان حیاتم مرا زیارت کند، گویا در زمان مماتم مرا زیارت کرده است و هرکس در زمان مماتم مرا زیارت کند، گویا در زمان حیات مرا زیارت کرده است» !.

از این روایت به دست می‌آید که زیارت امام حیّ (که در این زمان حضرت مهدی علیه‌السلام می‌باشد)، در هر مکانی ممکن است، چنان‌که از همین روایت استفاده می‌شود که روز جمعه، در میان سایر ایّام و زمان‌ها، ویژگی خاصّی دارد. پس برعاشقان و شیعیان آن حضرت است که اگر ممکن شد هر صبح، یادی از آن حضرت کنند و با زیارت‌ها و دعاها، زمزمه و نجوایی با آن بزرگوار داشته باشند و هم برای سلامتی و ظهور حضرتش دعا کنند و اگر هر روز ممکن نشد لااقل هفته‌ای یك بار در روز جمعه، آن حضرت را در مکان مناسبی زیارت کنند و به تعبیر بعضی از دعاها باید « دل را با یاد او آباد نگه داشت».

مفاتیح نوین، صفحه ۲۴۳.
به نقل از کامل الزیارات، باب ۹۶، ص ۲۸۶، ح ۱.

Presented by Ziaraat.Com

کیفیّت زیارت آن حضرت

محدّث قمی به نقل از کتاب «بلد الامین» کفعمی، این اذن دخول را برای همه مشاهد مشرفه نقل کرده وبرای ورود به سرداب مقدّس نیز این اذن دخول کفایت می‌کند:

اَللّهُمَّ اِنّی وَقَفْتُ عَلیٰ بابٍ مِنْ اَبْوابِ بُیُوتِ نَبِیِّكَ صَلَواتُكَ عَلَیْهِ وَآلِهِ، وَقَدْ مَنَعَتِ النّاسَ اَنْ یَدْخُلُوا اِلاّ بِاِذْنِهِ، فَقُلْتَ یا اَیُّها الَّذینَ آمَنُوا لاتَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ اِلاّ اَنْ یُؤْذَنَ لَكُمْ، اَللّهُمَّ اِنّی اَعْتَقِدُ حُرْمَةَ صاحِبِ هذَا الْمَشْهَدِ الشَّریفِ فی غَیْبَتِهِ كَما اَعْتَقِدُها فی حَضْرَتِهِ، وَاَعْلَمُ اَنَّ رَسُولَكَ وَخُلَفاءَكَ عَلَیْهِمُ السَّلامُ اَحْیاءٌ عِنْدَكَ یُرْزَقُونَ، یَرَوْنَ مَقامی، وَیَسْمَعُونَ كَلامی، وَیَرُدُّونَ سَلامی، وَاَنَّكَ حَجَبْتَ عَنْ سَمْعی كَلامَهُمْ، وَفَتَحْتَ بابَ فَهْمی بِلَذیذِ مُناجاتِهِمْ، وَاِنّی اَسْتَاْذِنُكَ یا رَبِّ اَوَّلاً وَاَسْتَاْذِنُ رَسُولَكَ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ ثانیاً، وَاَسْتَاْذِنُ خَلیفَتَكَ الْاِمامَ الْمَفْرُوضَ عَلَیَّ طاعَتُهُ حُجَّةَ بْنَ الْحَسَنِ الْمَهْدی عَجَّلَ اللّهُ تَعالی فَرَجَهُ الشَّریفَ وَالْمَلائِكَةَ الْمُوَكَّلینَ بِهذِهِ الْبُقْعَةِ الْمُبارَكَةِ ثالِثاً، اَاَدْخُلُ یا رَسُولَ اللّهِ، اَاَدْخُلُ یاحُجَّةَ اللّهِ اَاَدْخُلُ یا مَلائِكَةَ اللّهِ الْمُقَرَّبینَ الْمُقیمینَ فی هذَا الْمَشْهَدِ، فَاْذَنْ لی یا مَوْلایَ فِی الدُّخُولِ اَفْضَلَ ما اَذِنْتَ لِاَحَدٍ مِنْ اَوْلِیائِكَ، فَاِنْ لَمْ اَكُنْ اَهْلاً لِذلِكَ فَاَنْتَ اَهْلٌ لِذلِكَ

سپس بگوید: بِسْمِ اللّهِ وَبِاللّهِ وَفی سَبیلِ اللّهِ وَعَلیٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّهِ صَلَّی اللّهُ عَلَیْهِ وَآلِهِ

اَللّهُمَّ اغْفِرْ لی وَارْحَمْنی وَتُبْ عَلَیَّ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوّابُ الرَّحیمُ

Presented by Ziaraat.Com

زیارت آل یاسین

شیخ جلیل، احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی، در کتاب شریف «احتجاج» روایت کرده که از ناحیه مقدّس حضرت مهدی«عج» زیارت زیر در پاسخ نامه محمّد حمیری آمده است، که زیارتی است بسیار عالی و پُرمحتوا، آن حضرت فرمود:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمنِ الرَّحِيمِ لا لأمْرِهِ تَعْقِلُونَ وَلامِنْ اَوْلِيائِهِ تَقْبَلُونَ حِكْمَةٌ بالِغَةٌ فَما تُغْنِى النُّذُرُ (عن قوم لايؤمنون) السَّلامُ عَلَيْنا وَعَلى عِبادِ اللهِ الصّالِحينَ، هرگاه خواستید به وسیله ما به خدا و به سوی ما توجّه کنید، این زیارت را بخوانید. مطابق نقل «بحارالانوار» زیارت چنین است:

سَلامٌ عَلى آلِ يس،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا داعِىَ اللّٰهِ وَرَبّانِىَ آياتِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا بابَ اللّٰهِ وَدَيّانَ دينِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا خَليفَةَ اللّٰهِ وَناصِرَ حَقِّهِ

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا حُجَّةَ اللّٰهِ وَدَليلَ اِرادَتِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا تالِىَ كِتابِ اللّٰهِ وَتَرجُمانَهُ

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ فى آناءِ لَيْلِكَ وَاَطْرافِ نَهارِكَ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا بَقِيَّةَ اللّٰهِ فى اَرْضِهِ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا ميثاقَ اللّٰهِ الَّذى اَخَذْتَهُ وَوَكَّدْتَهُ

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ يا وَعْدَ اللّٰهِ الَّذى ضَمِنْتَهُ،

Presented by Ziaraat.Com

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْعَلَمُ الْمَنْصُوبُ وَالْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ وَالْغَوْثُ وَالرَّحْمَةُ الْواسِعَةُ، وَعْداً غَيْرَ مَكْذُوبٍ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تَقُومُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تَقْعُدُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تُصَلّي وَتَقْنُتُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تُهَلِّلُ وَتُكَبِّرُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ حينَ تُصْبِحُ وَتُمْسي،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ فِي اللَّيْلِ اِذا يَغْشى وَالنَّهارِ اِذا تَجَلّى،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْاِمامُ الْمَأْمُونُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ اَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ،

اَلسَّلامُ عَلَيْكَ بِجَوامِعِ السَّلامِ،

Presented by Ziaraat.Com

اُشْهِدُكَ يا مَوْلايَ اَنّي اَشْهَدُ اَنْ لا اِلهَ اِلا اللّهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ، وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لاحَبيبَ اِلا هُوَ وَاَهْلُهُ، وَاُشْهِدُكَ يا مَوْلايَ اَنَّ عَلِيّاً اَميرَالْمُؤْمِنينَ حُجَّتُهُ وَالْحَسَنَ حُجَّتُهُ وَالْحُسَيْنَ حُجَّتُهُ وَعَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ حُجَّتُهُ وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍ حُجَّتُهُ، وَجَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَمُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتُهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُوسى حُجَّتُهُ، وَمُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَعَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتُهُ، وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتُهُ، وَاَشْهَدُ اَنَّكَ حُجَّةُ اللّهِ، اَنْتُمُ الْاَوَّلُ وَالْآخِرُ وَاَنَّ رَجْعَتَكُمْ حَقٌّ لارَيْبَ فيها يَوْمَ لايَنْفَعُ نَفْساً ايمانُها لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ في ايمانِها خَيْراً، وَاَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ، وَاَنَّ ناكِراً وَنَكيراً حَقٌّ، وَاَشْهَدُ اَنَّ النَّشْرَ حَقٌّ، وَالْبَعْثَ حَقٌّ، وَاَنَّ الصِّراطَ حَقٌّ، وَالْمِرْصادَ حَقٌّ، وَالْميزانَ حَقٌّ، وَالْحَشْرَ حَقٌّ، وَالْحِسابَ حَقٌّ، وَالْجَنَّةَ وَالنّارَ حَقٌّ، وَالْوَعْدَ وَالْوَعيدَ بِهِما حَقٌّ، يا مَوْلايَ شَقِيَ مَنْ خالَفَكُمْ وَسَعِدَ مَنْ اَطاعَكُمْ، فَاَشْهَدْ عَلى ما اَشْهَدْتُكَ عَلَيْهِ، وَاَنَا وَلِيٌّ لَكَ بَرِيٌّ مِنْ عَدُوِّكَ، فَالْحَقُّ ما رَضيتُمُوهُ وَالْباطِلُ ما اَسْخَطْتُمُوهُ وَالْمَعْرُوفُ ما اَمَرْتُمْ بِهِ، وَالْمُنْكَرُ ما نَهَيْتُمْ عَنْهُ، فَنَفْسي مُؤْمِنَةٌ بِاللّهِ وَحْدَهُ لاشَريكَ لَهُ وَبِرَسُولِهِ وَ بِاَميرِالْمُؤْمِنينَ وَبِكُمْ يا مَوْلايَ اَوَّلِكُمْ وَآخِرِكُمْ، وَنُصْرَتي مُعَدَّةٌ لَكُمْ وَمَوَدَّتي خالِصَةٌ لَكُمْ آمينَ آمينَ

■ این زیارت از زیارات مطلقه است واختصاصی به سرداب مقدّس ندارد ودر هر زمان مخصوصاً «عصر جمعه» می‌توان آن را خواند.

Presented by Ziaraat.Com

● امامزاده سیّد محمّد

« سَبع الدُّجَیل »

صحن و سرای سیّد محمّد (ابوجعفر) فرزند بزرگ امام هادی علیه‌السلام، در منطقه دُجَیل قرار دارد و در میان اهالی آن جا به «سَبع الدُّجَیل» (شیر دجیل)، معروف است. سیّد محمّد در ۲۲۸ هـ.ق، به دنیا آمد و در ۲۵۲، دو سال قبل از شهادت امام هادی علیه‌السلام، از دنیا رفت. برادر بزرگوارش، امام حسن عسکری علیه‌السلام، در فوت او گریبان چاک کرد.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد محمّد به جلالت شأن و بروز کرامات معروف است؛ عموم مردم به زیارتش می‌روند و نذرها و هدایای بسیار به آن جا می‌برند و به وسیله او از خدا حاجت می‌طلبند. اعراب آن منطقه، از آن بزرگوار حساب می‌برند و کرامات بسیاری از او نقل می‌کنند و نسبت به وی عقیده خاصی دارند؛ از جمله می‌گویند:

- کسی که به این سیّد بزرگوار قسم دروغ بخورد، در فاصله یکی دو روز خواهد مُرد به همین سبب مردم آن سامان دعواهای خود را با قسم خوردن به آن بزرگوار حل و فصل می‌کنند.

- هر کس چیزی را از حرم آن بزرگوار با خود بردارد، هنگام مراجعت وسیله نقلیه‌اش حرکت نخواهد کرد، تا آن که امانت حرم را سرجایش برگرداند.

- زوجی که فرزند ندارند، با توسّل به این امامزاده، صاحب اولاد می‌شوند و سابقاً گهواره‌هایی در صحن قرار داده بودند که به همین منظور به آنها دخیل می‌بستند.

منطقه دُجَیل ۵۰ کیلومتری جنوب سامراء و در شمال بغداد، نزدیک شهر «بَلَد» قرار دارد. شهر بَلَد جزء استان صلاح الدین است امّا به سبب وجود این قبر، به «بلد سیّد محمّد» معروف است. این شهر تا بغداد و کاظمین، ۸۰ کیلومتر فاصله دارد.

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت امامزادگان

اَلسَّلامُ عَلَیكَ اَیُّهَا السَّیِّدُ الزَّكِیُّ الطَّاهِرُ الْوَلِیُّ وَالدَّاعِی الحَفِیُّ اَشْهَدُ اَنَّكَ قُلْتَ حَقّاً وَنَطَقْتَ حَقّاً وَصِدْقاً وَدَعَوْتَ اِلی مَوْلایَ وَمَوْلاكَ عَلانِیَةً وَسِرّاً، فازَ مُتَّبِعُكَ وَنَجا مُصَدِّقُكَ وَخابَ وَخَسِرَ مُكَذِّبُكَ وَالْمُتَخَلِّفُ عَنْكَ، اِشْهَدْ لی بِهذِهِ الشَّهادَةِ لِاَكُونَ مِنَ الْفائِزِینَ بِمَعْرِفَتِكَ وَطاعَتِكَ وَتَصْدِیقِكَ وَاتِّباعِكَ، وَالسَّلامُ عَلَیكَ یا سَیِّدی وَابْنَ سَیِّدی اَنْتَ بابُ اللّٰهِ الْمُؤْتی مِنْهُ وَالْمَاْخُوذُ عَنْهُ، اَتَیْتُكَ زائِراً وَحاجاتی لَكَ مُسْتَوْدِعاً، وَها اَنَا ذا اَسْتَوْدِعُكَ دینی وَ اَمانَتی وَخَواتِیمَ عَمَلی وَجَوامِعَ اَمَلی اِلی مُنْتَهی اَجَلی، وَالسَّلامُ عَلَیكَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ

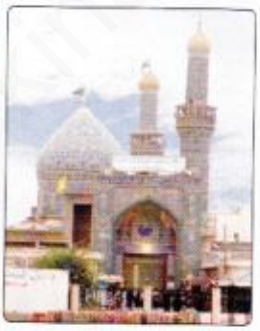

مرقد سید محمّد - بلد، نزدیك سامرا

مرقد قاسم فرزند امام موسی كاظم علیه‌السلام - حلّه

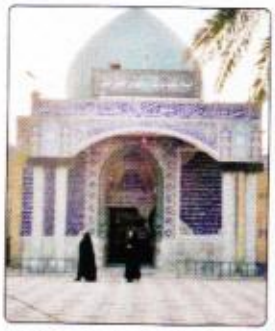

مرقد ابراهیم مُحَدِّث، نوه امام مجتبی علیه‌السلام - كوفه

Presented by Ziaraat.Com

■ زیارتنامه دیگر برای امامزادگان

هرگاه زیارت یکی از فرزندان ائمه علیهم‌السلام را قصد کردی، بایست بر سر قبرش و اگر زیارت شونده مرد باشد، بگو:

اَلسَّلامُ عَلیٰ جَدِّكَ الْمُصْطَفی، اَلسَّلامُ عَلیٰ اَبیكَ الْمُرْتَضَی الرِّضا، اَلسَّلامُ عَلَی السَّیِّدَیْنِ الْحَسَنِ وَالْحُسَیْنِ، اَلسَّلامُ عَلیٰ خَدیجَةَ اُمِّ سَیِّدَةِ نِساءِ الْعالَمینَ، اَلسَّلامُ عَلیٰ فاطِمَةَ اُمِّ الْاَئِمَّةِ الطّاهِرینَ، اَلسَّلامُ عَلَی النُّفُوسِ الْفاخِرَةِ بِحُورِ الْعُلُومِ الزّاخِرَةِ، شُفَعائی فِی الْآخِرَةِ وَاَوْلیائی عِنْدَ عَوْدِ الرُّوحِ اِلَی الْعِظامِ النّاخِرَةِ، اَئِمَّةِ الْخَلْقِ وَوُلاةِ الْحَقِّ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الشَّخْصُ الشَّریفُ الطّاهِرُ الْكَریمُ، اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَمُصْطَفاهُ وَاَنَّ عَلِیّاً وَلِیُّهُ وَمُجْتَباهُ وَاَنَّ الْاِمامَةَ فی وُلْدِهِ اِلی یَوْمِ الدّینِ، نَعْلَمُ ذٰلِكَ عِلْمَ الْیَقینِ وَنَحْنُ لِذٰلِكَ مُعْتَقِدُونَ وَفی نَصْرِهِمْ مُجْتَهِدُونَ

مرقد زید بن علی - کوفه

مرقد عیسی بن زید - شنّافیه، استان دیوانیه

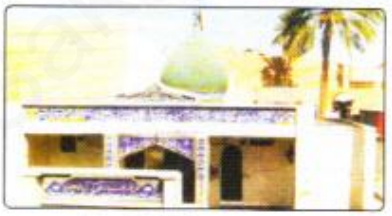

مرقد علی بن حمزه - بزرگراه کربلا - طویریج

Presented by Ziaraat.Com

قبرهای خاندان عسکریین علیهما السلام

معروف است که نزد قبر عسکریین علیهما السلام عدّه‌ای از سادات بزرگ دفن شده‌اند، از آن جمله:

سوسن (مادر امام حسن عسکری علیه السلام)

سوسن را به سبب آن‌که جدّه امام زمان علیه السلام است به «جدّه» یاد کرده‌اند. نام‌های این زن با تقوا و زاهد: حدیث، حدیثه، سلیل و ریحانه بوده است. در متون از وی با عنوان وکیل یا نماینده حضرت مهدی (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف) یاد شده است، زیرا شیعیان از حکیمه خاتون، عمّه امام حسن عسکری علیه السلام، در زمان غیبت صغری سؤال کردند که اینک به چه کسی رجوع کنند؟ ایشان گفت: به جدّه؛ یعنی مادر ابومحمّد علیه السلام.

مادر امام حسن علیه السلام تا سال ۲۶۳ ه‍.ق زنده بود. او را پس از فوت در آستان عسکریین، در خانه مسکونی خود، به خاک سپردند.

نرجس خاتون (مادر امام زمان علیه السلام)

نرجس‌خاتون، مادر بزرگوار حضرت ولی‌عصر (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف)، است. این بانوی بزرگوار فرزند یشوعا، پسر قیصر روم، بود که به عنوان کنیز، به سامراء آمد و امام هادی علیه السلام او را خرید و به همسری امام حسن عسکری علیه السلام در آورد. نام رومی این بانو «ملیکا» بود و از مادر، نسبش به شمعون، وصی حضرت عیسی علیه السلام، می‌رسد. وی پس از پذیرش اسلام به نرجس تغییرنام پیدا کرد. این بزرگوار در سال ۲۶۰ ه‍.ق وفات یافت و در خانه امام حسن عسکری علیه السلام در محل سکونت خویش و کنار قبر امام دفن شد. اکنون قبر پاک این بانوی بزرگوار، داخل ضریح مطهّر امامین و پشت سر آنها قرار دارد.

امامزاده سیّد حسین (برادر امام حسن عسکری علیه السلام)

مرحوم محدّث قمی می‌نویسد:

«اگرچه از احوال این سیّد بزرگوار اطّلاعی نیافتم، لیکن از بعضی از روایات استفاده می‌شود که از مولای ما، امام حسن عسکری علیه السلام و برادرش حسین بن علی الهادی علیه السلام، تعبیر به «سبطین» می‌شده و این دو برادر را به اجدادشان دو سبط رسول گرامی، حسن و حسین علیهما السلام تشبیه می‌نمودند.

و نیز در روایت ابوالطیّب آمده است که صدای حضرت حجّت علیه السلام به صدای عمویش حسین شباهت داشت».

حسین به امامت برادر خود، امام حسن عسکری علیه السلام، ایمان داشت و از پیروان او بود. وی را از عابدان و زاهدان زمان خود دانسته‌اند. این بزرگوار در پایین پای مبارک امام هادی و امام عسکری علیهما السلام دفن شده است.

Presented by Ziaraat.Com

حکیمه خاتون (دختر امام جواد، خواهر امام هادی و عمّه امام عسکری علیهما السلام)

شرحش در صفحه ۴۰۷ گذشت.

امامزاده سیّد جعفر (برادر امام حسن عسکری علیه السلام)

ابوعبدالله جعفر، فرزند دیگر امام هادی علیه السلام است. می گویند که جعفر، ناخلف بود و لقب کذّاب گرفت . برخی نیز او را توّاب لقب داده‌اند.
امام هادی علیه السلام درباره‌اش فرمود : از فرزندم جعفر دوری کنید ، نسبت او به من همچون نسبت کنعان به نوح علیه السلام است.
امام حسن عسکری علیه السلام فرمود : مثل من و جعفر، مانند هابیل و قابیل، دو فرزند آدم علیه السلام است، اگر کشتن من برای جعفر ممکن بود، مرا می کشت، ولی خداوند جلو او را گرفت.
پس از رحلت امام هادی علیه السلام جعفر ادعای امامت کرد؛ نزد خلیفه وقت رفت و گفت: ۲۰۰۰۰ اشرفی برایت می‌فرستم که فرمان دهی مقام امامت از برادرم سلب شده و من بر مسند امامت بنشینم.
خلیفه در جواب گفت : اگر امامت در دست ما بود، آن را برای خودمان حفظش می کردیم. اگر شیعیان از تو نیز مانند پدر و برادرت معجزه و کرامت ببینند، تو را امام خود خواهند دانست ودیگر نیازی به کمك ما نیست. جعفر پس از شهادت برادرش امام حسن عسکری علیه السلام، دوباره ادعای امامت کرد. والله العالم.
امّا در بحار، از تفسیر عیاشی از مفضل بن عمرو روایت کرده که سئوال کردند از امام صادق علیه السلام از این سخن خداوند: ﴿ وَإِن مِن أَهلِ الكِتابِ الاّ لَيُؤمِنَنَّ بِهِ قَبلَ مَوتِهِ﴾. امام صادق علیه السلام فرمود: «**نزلت فينا خاصّه انه ليس رجل من ولد فاطمه يموت و لايخرج عن الدنيا حتّى يقر لامامه بإمامته كما أقر ولد يعقوب ليوسف حتّى قالوا تالله لقد آثرك الله علينا...**»[1] این آیه درخصوص ما نازل شده است. یقینا هیچکس از فرزندان فاطمه علیها السلام از این دنیا نمی‌رود، مگر آنکه به امامت

امام زمان خودش اقرار می کند؛ همان گونه که فرزندان یعقوب اقرار به پیامبری یوسف کردند، تا اینکه گفتند : به خدا سوگند یقینا که خدا تو را بر ما برتری بخشید و به راستی که ما خطاکار بودیم.[2]

۱ . منتخب التواریخ، ص ۲۱۷ ۲ . سوره یوسف، آیه ۹۱

سمانه (مادر امام هادی علیه السلام)

سمانه یا سمانه مغربیه، مادر امام هادی علیه السلام، ملقب به «ام‌الفضل» و «سیّده» ، از زنان فاضل و زاهد روزگار بود که بیشتر روزها را روزه داشت و شب‌ها به نیایش می‌پرداخت . او در خانه امام هادی علیه السلام از دنیا رفت و در همان جا، کنار فرزندش، دفن شد.

ابوهاشم جعفری

داوود بن قاسم، فرزند اسحاق بن عبدالله بن جعفر بن ابی‌طالب، معروف به ابوهاشم، از نواده‌های جعفر طیّار است. نسب این بزرگوار از طرف مادر به محمد بن ابی‌بکر می رسد. او از اصحاب امام رضا، امام جواد، امام هادی و امام عسکری علیهم السلام شمرده شده است.
قبر ابوهاشم نیز در داخل ضریح، قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

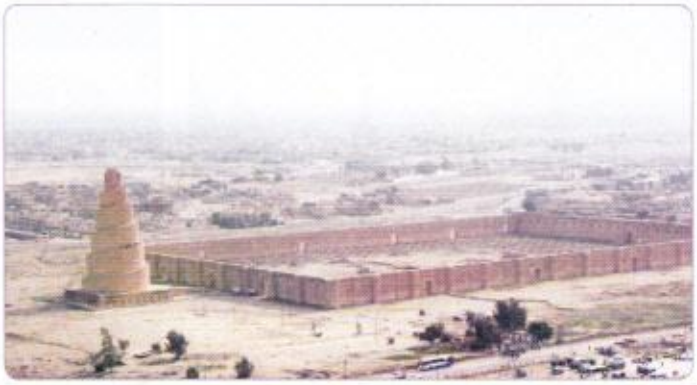

مسجد جامع سامرا

جامع سامراء یکی از قدیمی‌ترین مساجد عراق است. ساخت آن به زمان متوکل عباسی برمی‌گردد. این مسجد، بزرگترین مسجد عراق است که ۳۸۰۰۰ مترمربع مساحت داشته و ۱۴ درب ورودی دارد و حدود ۲ کیلومتر پایین‌تر از حرم مطهّر عسکریین علیهما السلام قرار گرفته است. از این مسجد تنها دیوارهای آن و مناره معروف به «ملویه» باقی مانده است. مسجد بدون سقف بوده و کف آن خاکی است. دیوارهای بسیار ضخیم آن بیشتر به دیوارهای قلعه شباهت دارد؛ ارتفاع دیوارها به ۱۰متر می‌رسد و ۴۰ برج در ضلع‌های آن، باعث شده دیوارها از حالت یکنواختی بیرون بیایند. دیوارها و مناره، در دوران معاصر بازسازی شده‌اند.

مناره ملویه

در ضلع شمالی مسجد جامع سامراء، به دستور متوکل عباسی، مناره‌ای ساختند که هنوز هم، پس از سال‌ها، پابرجا مانده و از دوردست، دیدگان هر بیننده‌ای را به خود جلب می‌کند.

این مناره عظیم به لحاظ سبک و نوع معماری، از عجایب دنیا بوده و در جهان اسلام بی‌نظیر است. ارتفاع آن به ۵۵ متر می‌رسد که برروی یك قاعده و پایه مربع شکل به مساحت ۳۲متر بنا شده؛ به شکل مخروطی تا بالاترین نقطه امتداد می‌یابد و رأس آن به دایره‌ای با۶ متر مساحت ختم می‌شود. برخلاف همه مناره‌ها، پله‌های این مناره، از بیرون و اطراف آن است و به صورت مارپیچ و مدوّر در شش دور، از پایین تا بالا، امتداد دارد و شکلی چون حلزون به خود می‌گیرد.

ارتفاع هر پله، حدود ۱۰ سانتی‌متر است و علت کوتاهی آن، این است که خلیفه می‌خواست سوار بر اسب، از آنها بالا برود.

این بنا و معماری آن، ظاهراً به تقلید از معبدهای کلدانیان و بابلیان ساخته شده است، زیرا کلدانیان این نوع معبدها را برای مراسم قربانی می‌ساختند که قربانی را به بالاترین نقطه برده و تقدیم خدایان می‌کردند.

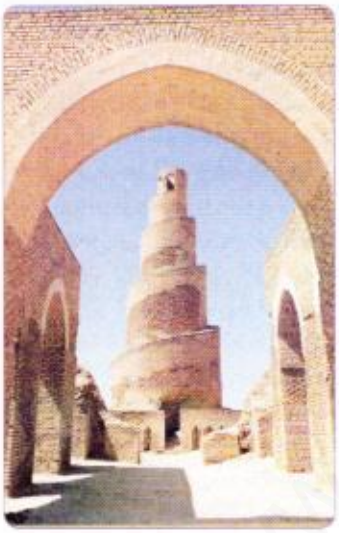

Presented by Ziaraat.Com

جامع ابودُلف

جامع ابودُلف، یکی دیگر از مساجد قدیمی وتاریخی سامراء است که توسط ابودُلف قاسم بن‌عیسی، ازحاکمان عباسی، ساخته شده است. این مسجد در شمال شرقی سامراء در محلّه المتوکّلیه قرار داشته و حدود ۳۰،۰۰۰ مترمربع مساحت دارد.

گرچه هم اکنون از این مسجد ویرانه‌ای بیش بر جای نیست، ولی از نظر کارشناسان معماری اسلامی، از اعتبار ویژه‌ای برخوردار است، زیرا نقشهٔ آن دست نخورده مانده و از دیوارهای آن نیز آن قدر باقی هست که بتوان یك بازسازی نزدیك به اصل از آن ارائه داد.

نام‌گذاری مسجد به نام ابودُلف، احتمالاً جدید است و در سده‌های اخیر این نام را بر آن اطلاق کرده‌اند.

جمیل بن درّاج کوفی

جمیل بن درّاج از محدّثین ثقه است که از طریق زُراره از امام صادق و امام موسی کاظم علیهما السلام روایت نقل کرده است . قبرش در منطقه دجیل، در روستای «طارمیه» سمت راست جاده اصلی بغداد به سامرا به فاصله ۱۲ کیلومتر، قرار دارد.

ابراهیم فرزند مالک اشتر

مرقد ابو نعمان ابراهیم، فرزند دلاور مالك اشتر، در جنوب شهر دُجَیل، در ۸ فرسخی سامراء و در نزدیکی جاده قدیم بغداد ـ سامراء قرار دارد.

ابراهیم، فرمانده کل سپاه مُختار بود که در زمان عبدالملك مروان، بر خلیفه وقت قیام کرد و بصره، کوفه و سایر شهرهای عراق را به تصرّف در آورد. ابراهیم، در درگیری با سپاه خلیفه، موفق شد سپاهیان خلیفه را درهم کوبد و فرمانده آن، عبیدالله بن زیاد، وسایر جنایتکاران، مثل شمر بن ذی‌الجوشن، حرمله و خولی را به قتل رسانده و با گرفتن انتقام خون شهیدان کربلا، نام خود را در تاریخ ماندگار سازد.

ابراهیم، در سال ۸۳ هـ.ق، با سپاهیان عبدالملك درگیر شد و در منطقه دیر جاثلیق نزدیك دُجَیل به شهادت رسید.

Presented by Ziaraat.Com

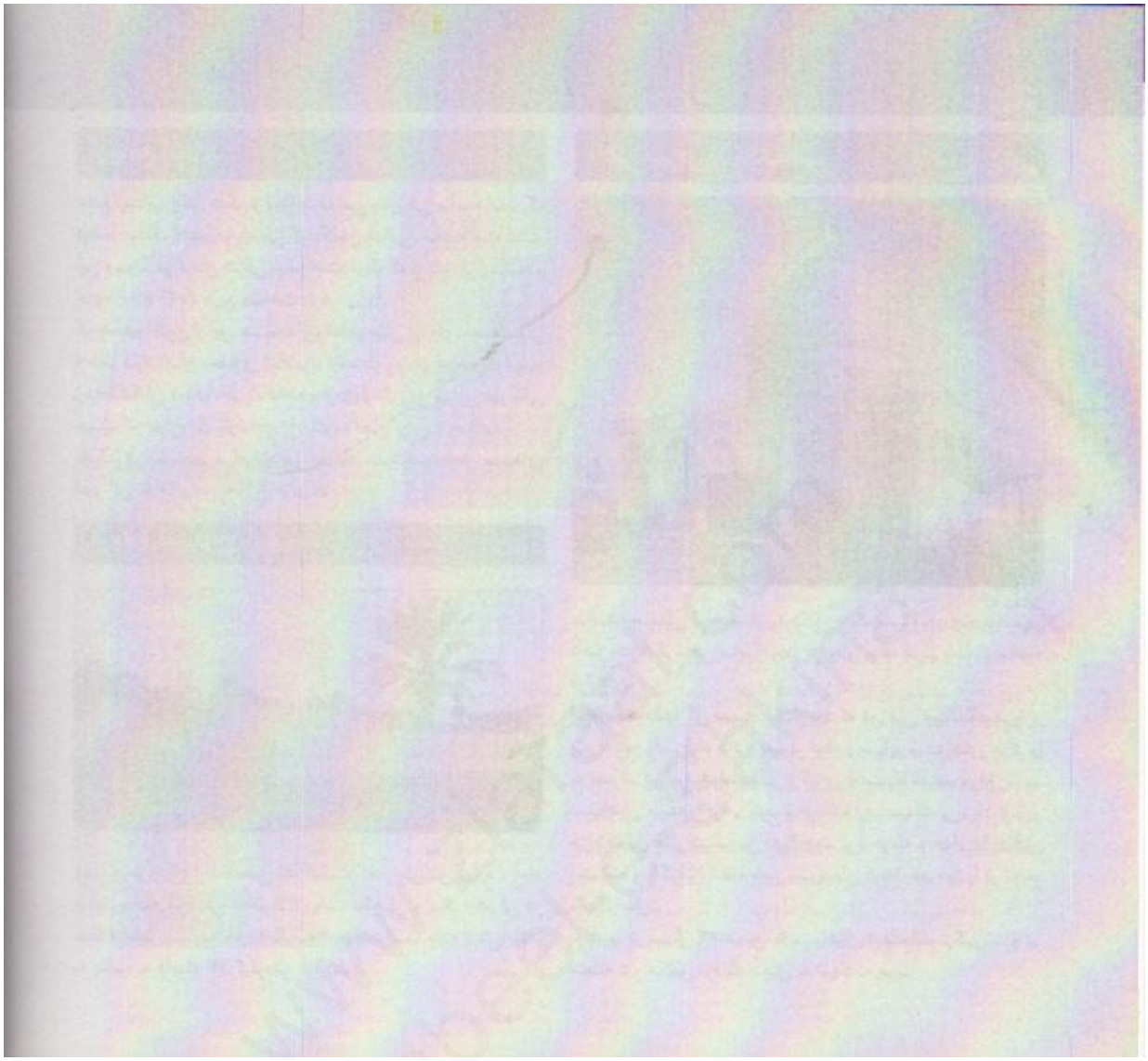

Presented by Ziaraat.Com

ره توشه

آشنایی با استان های عراق
آشنایی با همسایگان عراق
احکام مورد نیاز زائر
صلوات نامه
لغات عربی مورد نیاز زائر
ستارگان حرم
ادعیه و زیارات

Presented by Ziaraat.Com

استان بابل

آشنایی با سایر استان های عراق

• باغهای معلّق بابل

یکی از بحث انگیزترین عجایب هفت گانه، **باغهای معلّق بابل** در عراق می‌باشد.
این باغ‌ها، بنا به نظر بسیاری از مورّخین توسط نبوخذنصر ، شاه بابل، ۶۰۰ سال قبل از میلاد برای همسرش ملکه آموهیا ساخته شده است.
همسر نبوخذ نصر (بخت النصر) که اهل کشور دیگری بود، از دیدن صحراهای خالی بابیلون، دچار دلتنگی شده بود. به همین خاطر شاه بابل، طرح باغی را ریخت که تا آن زمان نظیرش در هیچ نقطه دنیا وجود نداشت.
ساختن این باغ‌ها، بدون ماشین آلات و ابزار امروزی بسیار مشکل بوده است. کارگران مجبور بوده‌اند سنگ‌ها وتخته سنگ‌های بزرگی را از مسافت‌های بسیار دور، به محل ساختمان حمل کنند. همچنین برای آب دادن درختان آنها مجبور بودند آب را از رودخانه فرات به ارتفاع زیادی در بالا هدایت کنند.
این باغ‌ها بر همه شهر بابل مسلّط بود و چشم‌انداز بسیار زیبایی داشت و از فراز آنها منظره رود، شهر، سربازان و جاده‌ها پیدا بود و عبور و مرور کاروان‌ها به خوبی از آن‌جا دیده می‌شد. در حقیقت باغ‌ها واژگون و معلّق نبودند؛ شاید علت نام‌گذاری آنها به باغ‌های معلّق، از آن جهت بود که کلمه معلّق در زبان لاتین به معنی تراس و بالکن است و چون در این باغ، تراس ها و بالکن‌های زیادی وجود داشت، نام آن را باغ‌های بالکن‌دار یا معلّق نامیدند.
بعضی می‌گویند که یک ملکه آشوری قدرتمند باغ‌های معلّق را برای سرگرمی خودش ساخته است و برخی نیز عقیده دارند که این باغ‌ها، به دستور یک شاه آشوری ساخته شده است.
چندی پیش در کشور عراق، چاه‌های خالی، نهرهای خشکیده و حفره‌هایی کشف شد که باستان‌شناسان معتقدند، قسمتهایی از باغ‌های معلّق بابل بوده است.

تصویری خیالی از باغ‌های معلّق بابل، که بر مبنای شواهد تاریخی کشیده شده است.

Presented by Ziaraat.Com

• شهر تاریخی حلّه

شـهر تاریخی حلّه، مرکز اسـتان بابل، بین نجـف و کربلا واقع شـده و از آن جا فقها، شـعرا و چهره‌های درخشان زیادی از شیعه برخاستند.

چنانکه نقل اسـت مولای متقیان، علی علیه‌السلام در مسیر حرکت از کوفه به صفّین برتپه‌های بابل، روی تلّ بزرگی ایستاد واشاره به بیشه و نیزاری نمود و این سخن را فرمود:

اینجا شهری است و چه شهری!

اصبغ بن نباته، از یاران حضرت، عرض کرد: یاامیرالمؤمنین! می‌بینم از وجود شـهری در اینجا سـخن می‌گویی، آیا در اینجا شهری بوده واکنون آثار آن از بین رفته است؟

فرمود: نه! ولی در این جا شـهری به وجود می‌آید که آن را «حلّه سـیفیّه»[1] می‌گویند و مـردی از تیره بنی‌اسـد آن را بنا می‌کند و از این شـهر مردمی پاک‌سرشت و مطهّر پدید می‌آیند که در پیشگاه خداوند مقرّب و مستجاب الدعوه می‌شوند.[2]

قبل از شـهر تاریخی حلّه، بغداد مرکز علم و فقه شیعه و نشر اسلام به حساب می‌آمد. بعد از مدّتـی، مردم بغداد و اطراف آن را قحطی سختی در فشار گذاشت و باعث شد به دیگر سـامانها نقل مکان کنند و برخی نیز برای همیشه دیارخود را ترک گفتند.

۱. منسـوب بـه بنیانگذار آن سـیف‌الدوله صدقة بن منصور مزیدی، چهارمین امیر از سلسله بنی‌زید که در محرم سال ۴۹۵ هـ. ق شهر زیبا و فقیه‌پرور حلّه را بنا کرد.

۲. روضات‌الجنات، محمّد باقر خوانساری، ج۲، ص۲۷۰.

Presented by Ziaraat.Com

● موقعیّت سه شهر کربلا، حلّه و نجف

● مقام نبی الله ابراهیم علیه‌السلام

محققان برآنند که محل تولّد حضرت ابراهیم علیه‌السلام، شهر «اُور»، از سرزمین بابل است. ابن بطوطه از محلی به نام بُرص (بُرس یا برس نمرود) میان حلّه و بغداد در عراق یاد کرده که گفته‌اند زادگاه ابراهیم است. در نزدیکی این مقام، بر بلندای تپّه‌ای آثاری از پایه‌های منجنیق نیز وجود دارد که می گویند ابراهیم علیه‌السلام را از آن جا به میان آتش پرتاب کرده‌اند.

حرّاقه :

جایگاه وتپّه‌ای که حضرت ابراهیم علیه‌السلام را در زمان نمرود بر منجنیق نهادند و به آتش افکندند.

فضای باز روبروی تپه، به گونه‌ای است که گویی آثار افروختن آتش عظیم بر روی زمین نمایان است.

Presented by Ziaraat.Com

• مسجد ردّ الشّمس

معجزه بازگشت خورشید، دوبار اتفاق افتاده است که هر دو را به طور خلاصه نقل می کنیم.[1]

۱. در مدینه:

پیامبر اکرم ﷺ در منزل خود بود و علی ؑ هم حضور داشت، جبرئیل نازل شد و وحی الهی آورد. رسول خدا ﷺ که سر مبارک خود را روی پای علی ؑ گذارده بود، سر برنداشت تا هنگامی که آفتاب غروب نمود؛ علی ؑ که نماز عصر را به جا نیاورده بود، ناچار شد نمازش را در حالت نشسته و رکوع و سجود را با اشاره به جای آورد. پیامبر اکرم ﷺ پس از آن که به خود آمد، به علی ؑ فرمود: نماز عصرت قضا شد. عرض کرد: به خاطر حالت وحی که بر شما عارض شده بود و بر من تکیه داده بودید، نمی توانستم نماز را به حالت عادی بخوانم؛ در این هنگام پیامبر دعا کرد:

«اَللّهُمَّ إنَّ علیّا کانَ فی طاعتک و طاعة رَسُولک فاردُد علیه الشَّمس» (پروردگارا! علی، در راه اطاعت تو و فرمانبرداری رسول تو بوده، پس خورشید را برای او بازگردان).[2]

اسماء گوید: در این وقت خورشید بازگشت و دیوارها را دوباره آفتاب گرفت تا علی ؑ وضو ساخت و نمازش را خواند، آن گاه غروب کرد.

۲. در سرزمین بابل:

سال ها پس از رحلت پیامبر ﷺ هنگامی که امیرالمؤمنین ؑ و یارانش، قصد عبور از رودخانه فرات در منطقه بابل را داشتند. امام و برخی از یاران، نماز عصر را به جای آوردند، امّا عدّه زیادی از سپاهیان که مشغول عبور دادن مرکب ها و توشه ها از رودخانه بودند، نتوانستند نماز بخوانند و خورشید غروب نمود، آنان در این باره با امام ؑ به گفتگو

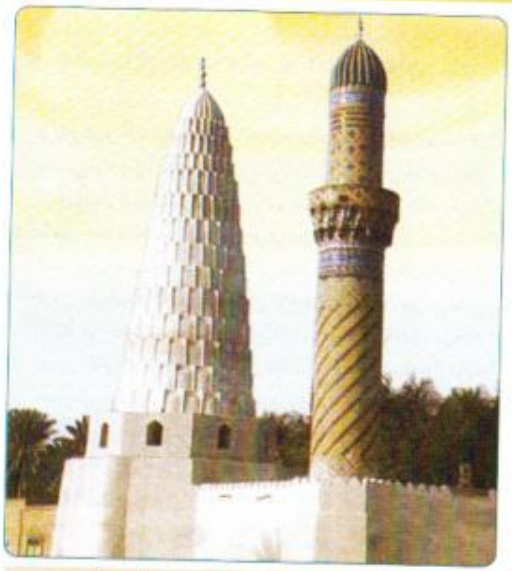

مسجد ردّالشّمس در استان بابل - ۲ کیلومتری شهرحلّه

پرداختند؛ وقتی امام یاران خویش را این گونه نگران دید؛ از خدای متعال درخواست نمود تا خورشید را برگرداند، که سپاهیان نماز عصر را به جای آورند و چنین شد. صاحب بن عباد چنین سروده است:

اوّل الناس صلوة جعل التقوی جلاها ردّت الشّمس علیه بعد ماغاب سناها

در مکان آن واقعه، در ۲ کیلومتری شهر حلّه قدیم و سمت چپ جاده کربلا، مسجدی به نام مسجد ردّ الشّمس ساخته اند.

۱. شیخ مفید، الارشاد، ج ۱، ص ۳۴۵
۲. احقاق الحق، ج ۵، ص ۵۲۲.

Presented by Ziaraat.Com

• مقـام صـاحب الـزّمان عليه‌السلام

در بازار شهر حلّه، مقامی معروف به مقام صاحب الزمان (عج) هست که عاشقان امام زمان (عج) برای زیارت و خواندن نماز به آن جا می‌روند و دعای ویژه زیارت امام زمان (عج) را می‌خوانند. این مکان خانه یکی از عالمان حلّه به نام شیخ علی حلاوی (ره) بوده است.

قدیمی‌ترین سـندی که بر وجود این مقام دلالت دارد نوشته شیخ ابن هیکل حلّی است که درحوادث سال ۶۳۶ هـ. ق. ساخت مدرس هایی در کنار این مقام توسـط علّامه ابن‌نما را مرقوم کرده و نشان می‌دهد که این مقام سالیانی قبل از آن نیز وجود داشته است.[1] به هرحال توجّه علما به این مقام و زیارت آن و اهتمام در بازسازی و تعمیر آن و برقراری مجالس درس ، نشان از اهمیّت و جایگاه ویژه آن دارد.

ساخته شدن این مقام در این شهر، داستان معروفی دارد که در بسیاری از کتاب‌های شیعه بیان شده است:

۱. تاریخ مقام الامام المهدی فی الحله ص ۶۲

مرحوم شیخ علی‌اکبر نهاوندی از مرحوم آقا سیدعلی‌اکبر موسوی‌خوئی پدر بزرگوار مرجع عالیقدر شیعه آیة‌الله سیّد ابوالقاسم خویی نقل کرده‌اند زمانی از نجف اشرف به حلّه سفر کردم. هنگام عبور از میان بازار، چشمم به قبّة مسـجد مانندی افتاد که بر سر در آن نوشته شده بود: هذا مقام صاحب الزمان. من از اهالی حلّه علت نامگذاری آن را جویا شدم.

همگی به اتفاق آرا گفتند این‌جا، خانه عالمی با تقوا به نام شیخ علی بوده که همیشـه در انتظار ظهور حضرت مهدی عليه‌السلام به سر می‌برده است. او پیوسـته نسبت به امام زمان عليه‌السلام عتاب و خطاب می‌کرد و می‌گفت این غیبت از انتظار در این زمان، برای چیسـت؟ در حالی که مخلصین شـما در شهرها و اقطار عالم همچون برگ درختان و قطره‌های باران فراوان هستند. در همین شهر خودمان، شیفتگان و دوستان شما بیش از ۱۰۰۰ نفرند. پس چرا ظهور نمی‌فرمایید تا دنیا را پر از قسط و عدل نمایید؟ تا آن که روزی شـیخ علی با همان حال سـر به بیابان نهاد و همین سخنان را آغاز کرد که ناگهان دید عربی بیابانگرد نزد او حاضر است و به او فرمود: جناب شیخ، به چه کسی این همه عتاب و خطاب می‌کنی؟ عرض کرد: خطابم به امام زمان عليه‌السلام است. آقا فرمودند: ای شـیخ، صاحب‌الزمان من هستم؛ با من این همه عتاب و خطاب نکن! اگر ۳۱۳ نفر اصحاب موجود بودند، من ظاهر می‌شـدم. درهمین شهر حلّه که می‌گویی، جز تو وفلان شخص قصاب، کسی دوست با اخلاص من نیسـت. حال اگر می‌خواهی صورت واقع برایت روشـن شود، برو مخلصین مرا که می‌شناسی، در شب جمعه به منزلت دعوت کن و در صحن حیاط، مجلسی آماده ساز. آن قصاب را هم بگو بیاید و دو بزغاله هم روی بام خانه‌ات ببند. آن‌گاه منتظر ورود من باش تا حاضر شوم و واقع امر را به تو بفهمانم.

چون فرمایشات حضرت به پایان رسید، امام از نظر شیخ غایب شدند.

شـیخ علی حلاّوی، مسرور از این ماجرا با خوشـحالی فراوان به حلّه برگشت. نزد قصّاب رفت و قضیه را با او در میان گذاشت. آن دو با کمک یکدیگر ۴۰ نفر را از بین ۱۰۰۰ نفری که آنها را از ابرار و منتظران حقیقی حضرت عليه‌السلام می‌پنداشـتند انتخاب کردند و دعوت نمودند که در شب جمعه به منزل شیخ بیایند تا به ملاقات امام عصر عليه‌السلام مشرّف شوند.

شب جمعه موعود فرا رسید. مرد قصاب با آن ۴۰ نفر برگزیده به خانه شـیخ علی حلاّوی آمدند و در صحن حیاط نشستند. همه با وضو، رو بـه قبله، در حال ذکر و صلـوات و دعا در انتظار قدوم قائم منتظر عليه‌السلام لحظه‌شماری می‌کردند.

شـیخ علی نیز طبق فرمان حضرت، قبلاً دو بزغاله را روی پشـت‌بام بسـته بود و خود در صحن حیاط، در حضور میهمانان، تشریف‌فرمایی مولا را انتظار می‌کشید.

Presented by Ziaraat.Com

پاسی از شب که گذشت، به ناگاه همگی دیدند نور با عظمت و درخشانی که به مراتب از خورشید درخشنده‌تر بود، در آسمان ظاهر شد و همه جا را روشن کرد. سپس آن نور به طرف خانه شیخ علی آمد تا آن که بر پشت بام منزل قرار گرفت. دقایقی بیش نگذشت که صدایی از پشت‌بام، آن مرد قصاب را فرا خواند. مرد قصاب امتثال امر کرده، برخاست و روی بام رفت و به خدمت حضرت شرفیاب شد.

امام به او فرمودند: یکی از این دو بزغاله را نزدیک ناودان ذبح کن، به طوری که تمام خونش از ناودان سرازیر و در صحن خانه جاری شود. مرد قصاب فرمان امام را اطاعت کرد. وقتی خون، در حیاط جاری شد، آن ۴۰ نفر گمان کردند که حضرت مهدی ﷺ مرد قصاب را گردن زده و این خون اوست که از ناودان می‌ریزد. پس از اندکی صدایی از پشت‌بام به گوش رسید و شیخ علی حلّاوی را احضار فرمود. شیخ برخاست و خود را به روی بام رساند، دید مرد قصاب صحیح و سالم روی بام در محضر امام ایستاده، امّا یکی از دو بزغاله را سر بریده و خون بزغاله بوده که در صحن حیاط جاری شده است. در این هنگام، قصاب به امر حضرت بزغاله دوّم را نیز نزدیک ناودان سر برید و بار دوم خون از ناودان به میان حیاط سرازیر شد.

وقتی آن ۴۰ نفر دوباره خون تازه را در صحن منزل جاری دیدند، گمانشان تبدیل به یقین شد و همگی قطع پیدا کردند که حجت بن الحسن ارواحنا فداه ، مرد قصاب و شیخ علی حلاوی را به قتل رسانده و زود است که نوبت یك یك آنها فرا رسد و ملاقات با امام زمان ﷺ به قیمت جانشان تمام شود. از این رو بی‌درنگ از جا برخاستند و از منزل شیخ علی حلّاوی گریختند.

حضرت اینجا رو به شیخ علی کرده، فرمودند:

اینك به حیاط برو و به آنان بگو که به پشت‌بام بیایند و با من دیدار کنند.

شیخ علی به صحن حیاط که رسید، حتّی یك نفر از آن ۴۰ برگزیده را ندید و دانست که همه فرار کرده‌اند. به سرعت به پشت‌بام برگشت و گریختن آن ۴۰ نفر را به عرض مبارك حضرت رسانید.

حضرت فرمودند: ای شیخ، دیگر آن همه با من عتاب و خطاب نکن! این شهر حلّه بود که می‌گفتی بیش از ۱۰۰۰ نفر از یاران و مخلصان ما فقط در این شهر هستند، پس چه شد که بین آن دوستان انتخاب‌شده، کسی جز تو و این مرد قصاب باقی نمانده است؟! اینك سایر جاها را نیز به همین گونه قیاس کن! این جمله را فرمود و از نظر آن دو ناپدید گشت.

پس از این ماجرا شیخ علی حلّاوی منزلش را بصورت بقعه‌ای مرمّت کرد و به «مقام صاحب‌الزمان» موسوم نمود.

از آن زمان تاکنون آن مقام شریف، زیارتگاه عام و خاص است.[۱]

۱. العبقری الحسان فی احوال مولانا صاحب الزمان ﷺ، علی اکبر نهاوندی، ج ۲، ص ۷۷-۸۷

Presented by Ziaraat.Com

• مشاهیر حلّه

در برگ‌های کهن تاریخ حلّه، چهره‌های پرنور امامزادگان و دانشمندانی پرتو افشانی می‌کند، که تا به امروز نامشان زنده است و هریك ستاره‌ای درخشنده در آسمان تشیّع می‌باشند. نام جمعی از آنان به این قرار است:

■ حمزه از نوادگان حضرت ابوالفضل علیه‌السلام

➤ بارگاه ابویعلی

حمزة بن قاسم بن علی بن حمزة بن حسن بن عبیدالله بن عباس بن علی بن ابیطالب علیهم‌السلام. کنیه او ابویعلی است و به «حمزة العربی» شهرت دارد.

او از راویان حدیث و علمای بزرگوار شیعه بوده؛ قبرش در جنوب حلّه در جزیره بین دجله و فرات (بین‌النهرین) و در روستای «مزیدیه» واقع است.

■ حضرت قاسم فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام

قاسم، فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام و برادر امام رضا و حضرت معصومه علیهاالسلام است. او پس از شهادت پدرش از بغداد گریخت و در میان عشایر منطقه «سورا»، در اطراف حلّه، مخفی گردید و پس از وفات، در آرامگاه کنونی‌اش مدفون شد.

این دو امامزاده بزرگوار و صحیح‌النسب، مشهورترین امامزادگان در این منطقه هستند و شهرت این دو، به گونه‌ای است که نام شهر مدفن آنان، از نام اصلی به نام این دو تن تغییر یافته و در میان مردم به شهر **حمزه** و شهر **قاسم** مشهور شده است.

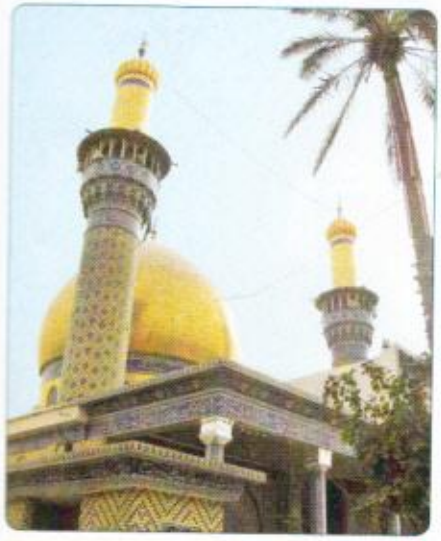

➤ بارگاه قاسم برادر امام رضا علیه‌السلام

مرحوم محدّث نوری در تحیّة الزائرین گفته: حدیثی در السنه معروف است قریب به این مضمون که: حضرت رضا علیه‌السلام فرمود: هرکس قادر به زیارت من نیست، زیارت کند قاسم، برادر مرا.

بعد تصریح کرده این روایت جایی دیده نشده و تاکنون کسی از اصل آن نشان نداده ولکن جلالت قدر و عُلُوّ مرتبه جناب قاسم معلوم است؛ چنانچه محل دفنشان در هشت فرسخی حلّه معلوم است.

منتخب التواریخ، ص ۲۲۲

Presented by Ziaraat.Com

• زید بن علی بن الحسین علیهما السلام

زید، پس از امام باقر علیه السلام بزرگترین فرزند امام سجاد علیه السلام است که به زهد، فضل، سخاوت و شجاعت معروف بود.

وی به منظور امر به معروف و نهی ازمنکر و احقاق حق و بازگرداندن خلافت به صاحبان اصلی آن، یعنی اهل بیت علیهم السلام، با شمشیر قیام کرد و همین خروج و قیام مسلحانه، سبب شد عدّه‌ای گمان کنند که او مردم را به خود دعوت می کند؛ حال آنکه هدف او احیای حکومت اسلامی به رهبری ائمه هدی علیهم السلام بود .

زید، اول صفر سال ۱۲۰ هجری قیام خود را آغاز کرد. در این تاریخ زید به عراق آمد و در کوفه مردم با او بیعت کردند .

یوسف بن عمر ثقفی که از طرف هشام، حاکم عراق بود، با وی نبرد کرد، ولی اطرافیان زید، او را تنها گذاشتند .

زید با همان جماعت اندك، تا شب به نبرد ادامه داد، امّا شب هنگام به واسطه شدّت جراحات وارده، به شهادت رسید.

یارانش جنازه او را در کف نهر آبی دفن کردند و روی قبر را پوشانده و آب نهر را بر آن جاری ساختند، تا از دید دشمن پنهان بماند، ولی حاکم عراق مطلع شد و قبر را شکافته، سر زید را از بدن جدا کرد و برای هشام فرستاد.

به دستور هشام، بدن زید را در کناسه‌ی کوفه بالای دار بردند و پس از مدّتی جنازه‌اش را سوزانده، خاکسترش را بر باد دادند. به همین جهت، زید قبری ندارد، امّا در همان جای دار، در کنار شط کوفه برایش مقامی ساخته‌اند.

ائمه هدی علیهم السلام، همواره از زید بن علی بن الحسین علیهما السلام به نیکی یاد می کردند.

امام صادق علیه السلام پس از آن که از شهادت عموی خود مطلع شد، گریست وفرمود:

«إنّا لله و إنّا إلیه راجعون؛ از خداوند به خاطر مصیبت عمویم زید، اجر و مزد می‌طلبم! زید، عموی خوبی بود و برای دنیا و آخرت ما سودمند بود. به خدا قسم که عمویم، شهید از دنیا رفت، مانند شهدایی که در خدمت رسول خدا وعلی وحسن وحسین علیهم السلام شهید شدند»!

به روایتی، امام هزار دینار از اموال خود را بین خانواده کسانی که در راه یاری وی شهید شده بودند، تقسیم نمود.

زید، دوم صفر سال ۱۲۰ ه.ق در کوفه به شهادت رسید و هنگام شهادت ۴۲ سال داشت.

پس از او، فرزندش یحیی نیز درسال ۱۲۵ در اوایل سلطنت ولید بن یزید بن عبدالملك، خروج کرد و او نیز به شهادت رسید .

منتهی الآمال، شیخ عباس قمی، ج ۲، ص ۱۱۰

Presented by Ziaraat.Com

■ ابوبکر فرزند امیرالمؤمنین علیه‌السلام

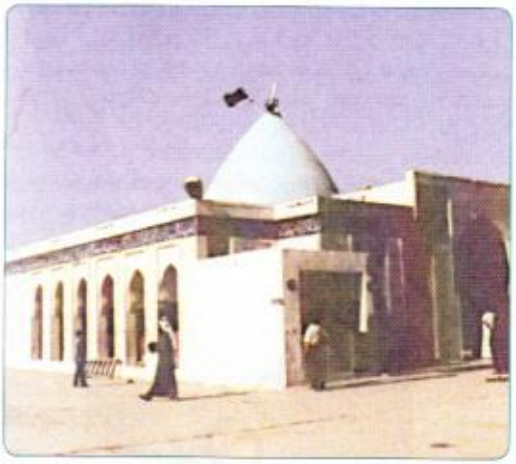

ابوبکر، فرزند نهم امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام است. نامش، محمّد اصغر و مادرش، لیلی بنت مسعود بود.

او همراه کاروان کربلا به این سرزمین آمد و در کنار اهل بیت امام حسین علیه‌السلام و یارانش به فداکاری و جان‌فشانی پرداخت و سرانجام در راه اهداف والای مقتدایش، در روز عاشورا به شهادت رسید.[1]

مزاری منسوب به او در راه نجف به سوی بغداد واقع شده و دارای صحن، ضریح و مصلاست.

البته به احتمال قریب به یقین، ابوبکر کنار دیگر شهیدان عاشورا در کربلا و پایین پای مبارک امام حسین علیه‌السلام دفن شده و این مزار مربوط به شخص دیگری باشد؛ والله العالم.

۱. ابو الفرج اصفهانی، مقاتل الطالبیین، ۵۶

■ محمّد بن القاسم و برادرزاده‌اش علی بن الحسین نوادگان حضرت ابوالفضل

محمّد بن قاسم بن حمزة بن حسن بن عبیدالله بن ابی‌الفضل العباس علیه‌السلام و برادرزاده‌اش، حسین بن علی بن قاسم مرقدشان در منطقه محاویل استان بابل واقع است. این دو بزرگوار که از جور و ستم بنی‌العباس فرار کرده بودند، به این قریه پناه آوردند و در این جا به شهادت رسیده یا وفات کردند. تاریخ وفات محمّد بن قاسم سال ۳۸۵هـ. ق ذکر شده است.

■ هارون فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام:

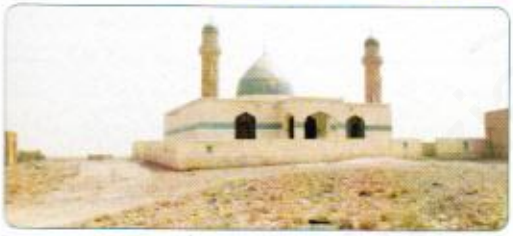

مرقد هارون فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام حلّه

Presented by Ziaraat.Com

■ عبدالله محض نوه امام حسن مجتبی

ابومحمّد عبدالله، مشهور به «عبدالله مَحض»، نوه امام حسن مجتبیؑ است. از این جهت او را محض گفتند که هم از طرف پدر وهم از طرف مادر، فاطمی وعلوی است. پدرش حسن مُثَنّی، فرزند امام حسنؑ و مادرش فاطمه، دختر امام حسینؑ بود. عبدالله شباهت زیادی به رسول خداﷺ داشت و زیباترین و باسخاوت‌ترین مردم بود.
مزار وی در ۶ کیلومتری شرق شهر «کِفل» در اراضی خَفّاجه قرار دارد و دارای دو گنبد است که اوّلی مربوط به عبدالله مَحض است و دوّمی مربوط به ۷ تن دیگر از فرزندان ونوادگان امام حسن مجتبیؑ.
اینان همگی در زندان بودند که منصور دوانیقی دستور داد زندان را بر سرشان خراب کردند و با این شیوه فجیع آنان را به شهادت رساندند.
این واقعه دردناک در عید قربان سال ۱۴۵ هجری قمری درهمین جا که سیاه‌چالی بوده، اتفاق افتاد.
محمّد، معروف به نفس زکیه در مدینه و ابراهیم در بصره، از فرزندان عبدالله، علیه منصور خروج کردند و هردو به فیض عظمای شهادت رسیدند.

■ حسن الأسمر

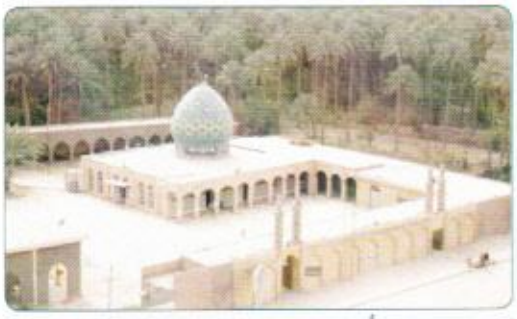

ابومحمد حسن الأسمر، از نوادگان زیدِ شهید است که سمت نقابة الطالبیین داشته است. این منطقه را به خاطر وجود این قبر، «محاویل الامام» نامگذاری کرده اند.

■ ابوالجاسم (قاسم بن الحسن)

مرقدش درمنطقه المحاویل (۸۰ کیلومتری جنوب بغداد) جزو استان بابل است.

■ عبدالله بن الحسن المکفوف

از نوادگان امام زین‌العابدینؑ قبرش در «القایم» نزدیک شهر شنّافیه است.

Presented by Ziaraat.Com

■ رُشید هَجَری

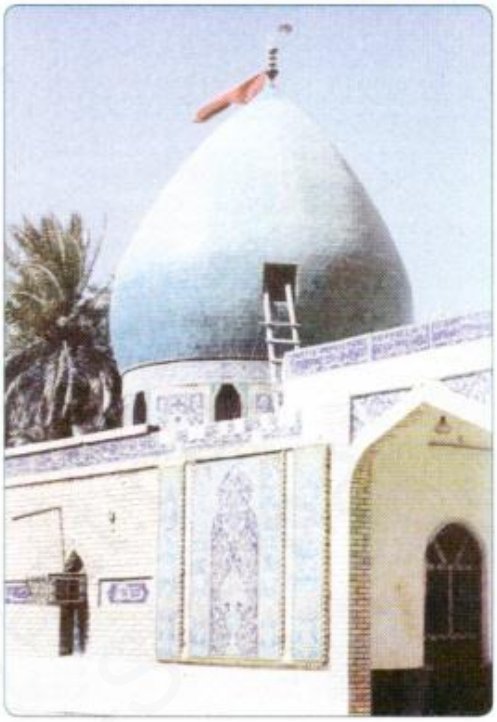

رُشَید هَجَری، میثم تمّار و حبیب بن مظاهر، سه تن از یاران امیرالمؤمنین علیه‌السلام بودند که حضرت به آنان علم بلایا و منایا آموخته بود؛ یعنی می‌توانستند از آینده خبر دهند.

شیخ عباس قمی در منتهی‌الآمال و در کتاب منهج المقال نیز از رجال کشی نقل کرده است:

میثم تمّار به حبیب بن مظاهر رسید، در حالی که هر دو سوار بر اسب بودند؛ حبیب، آینده میثم را این‌گونه پیش‌بینی کرد و گفت: گویا مرد چاقی را می‌بینم که موهای جلوی سرش ریخته و در کوفه بطیخ می‌فروشد، او را به جرم دوستی اهل‌بیت به دار زده‌اند و شکمش بر روی دار شکافته می‌شود.

میثم تمّار به حبیب گفت: من هم مرد سرخ رویی را می‌شناسم که دو گیسوی بافته شده دارد ودر یاری پسر پیغمبر کشته می‌شود و سرش را در بازار کوفه می‌گردانند.

گروهی شاهد این گفتگو بودند و هنوز متفرّق نشده بودند که رُشید هَجَری از راه رسید و سراغ میثم و حبیب را گرفت. گفتند ما دروغگوتراز این دو ندیده بودیم. چنین وچنان غیب‌گویی می‌کردند.

رُشَید گفت: خدا بیامرزد میثم را که فراموش کرد بگوید، به حامل سر حبیب ۱۰۰ درهم بیشتر پاداش می‌دهند.[1]

آن گروه به هم نگاهی کردند و گفتند: به خدا که این یکی دروغگوتر از آن دو بود.

طولی نکشید که همه آن پیشگویی‌ها، عیناً واقع شد و آن گروه آنچه شنیده بودند به چشم خود دیدند.

رُشَید هَجَری به دست افراد معاویه به شهادت رسید. قبر او با گنبد و بقعه‌ای در نزدیکی پل عباسیه نزدیک شهر کفل است.[2]

۱. منتخب التواریخ ص ۱۲۹.
۲. عتبات عالیات عراق، به نقل از کمونه حسینی، ص ۲۵۴.

Presented by Ziaraat.Com

■ بنات الحسن

این مرقد که در ۲۰ کیلومتری شهر حلّه و در شمال غربی استان بابل، در منطقه «باخمرا» قرار دارد، مربوط به دو تن از دختران حسن مثنّی به نام‌های رقیّه و فاطمه است. این دو بزرگوار نوه‌های امام حسن مجتبی علیه‌السلام هستند که به همراه برادرشان محمّد به این منطقه آمده بودند.

■ سید احمد
فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام - حلّه

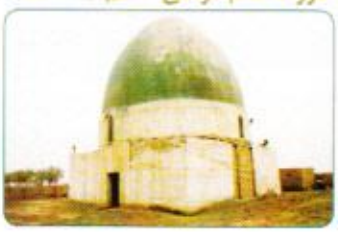

■ آثار باقی مانده از مسجد نخیله

این جا، مسجد نخیله است؛ یاد آور رشادت‌های لشکریان اسلام در قرن اول هجری. نخیله، محلی است نزدیک کوفه که در مسیر شام قرار دارد.
منطقه‌ی نخیله، از نظر سوق الجیشی برای تمرینات نظامی، تهیه تدارکات و استراحت نظامیان، مناسب و همواره اردوگاه نظامی جنگجویان بوده است.
لشکریان در اینجا اجتماع می‌کردند تا برای جنگ بیرون روند.

در سال ۳۷ هجری، پس از آن که حضرت علی علیه‌السلام در جنگ صفین مجبور به پذیرش حکمیّت شد، مخالفت خود را با نتیجه حکمیت، اعلام کرد و از مردم خواست برای جنگ با معاویه در نخیله اجتماع کنند و سپاه امام علیه‌السلام از نخیله به مقصد شام حرکت کرد.

در سال ۴۱ هجری، امام حسن مجتبی علیه‌السلام نیز سپاه ترتیب داد و آن را در نخیله گرد آورد و آماده جنگ با معاویه شد، ولی با توطئه‌های معاویه، قبل از جنگ، سپاه از هم پاشیده شد و مردم از اطراف امام پراکنده شدند و امام مجبور به پذیرفتن صلح شد.

در سال ۶۰ هجری، عبیدالله بن زیاد، نخیله را مرکز و آمادگاه بر ضد امام حسین علیه‌السلام قرار داد.

در سال ۶۵ هجری، نخیله وعدگاه شیعیان برای قیام توّابین بود. سپاه سواره‌نظام توّابین با شعار «یا لثارات الحسین»، از کوفه خارج شدند و به سمت نخیله حرکت کردند.

در آخرالزّمان قبل از ظهور

در روایات مربوط به خروج سفیانی آمده است:
سفیانی یک سپاه ۱۳۰۰۰۰ نفری به سوی کوفه گسیل می‌دارد، در رَوحا و فارِق فرود می‌آیند، سپس ۶۰۰۰۰ از آن‌ها حرکت کرده، در نخیله، در محل قبر هود علیه‌السلام فرود می‌آیند و در روز عید، تهاجم خود را آغاز می‌کنند. ■

۱. بحارالانوار، ج ۵۲، ص ۲۷۳.

Presented by Ziaraat.Com

■ خاندان ال طاووس

■ سیّد ابن طاووس

سه تن از بزرگوارانی که در حلّه مدفون‌اند، به سیّد ابن طاووس مشهورند، چون جدّشان محمّد بسیار زیبا بود ولی راه رفتنش متناسب حُسن و جمالش نبود.
اینان دو برادرند و یك برادر زاده:

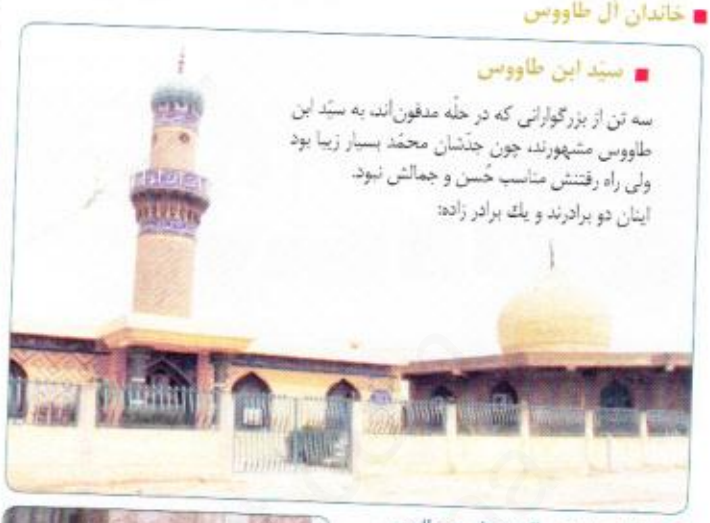

بارگاه سید رضی الدین علی بن طاووس

■ ۱. سیّد ابن طاووس
(سیّد رضی الدین علی)
تولّد ۱۵ محرم ۵۸۹ هـ. ق؛ وفات ۶۴۴ هـ. ق.
صاحب کتاب «لهوف».
قبرش در «محلّة الجامعین» در حلّه است.
هـرگاه درکتب ادعیه و زیارات و ذکر زاهدین و تشـرّف‌پیداکنندگان بـه محضر حضرت حجت ﷺ، نام سیّد بن‌طاووس را ببرند، منظور این بزرگوار می‌باشد.

■ ۲. سیّد ابن طاووس
(سیّد جمال الدین احمد)
تولد ۶۴۸ هـ. ق وفات ۶۹۳ هـ. ق.
صاحب کتاب «بشری فی‌الفقه».
هـرگاه در کتب فقهی و رجالی نام سـیّد بن طاووس را ببرند، منظور این بزرگوار است.

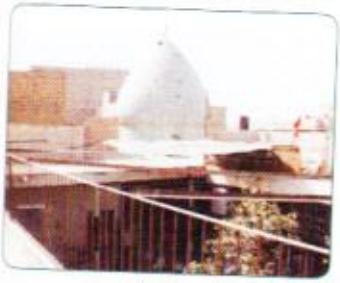

بارگاه سید احمد بن طاووس

بارگاه عبدالکریم بن طاووس

■ ۳. سیّد بن طاووس
(سیّد غیاث الدین عبدالکریم)
تولّد ۶۴۸ هـ. ق وفات ۶۹۳ هـ. ق.
صاحب کتاب «فرحة الغری».
قبرش در محلّه «باب النّجف» حلّه قرار دارد.
هرگاه درکتب احادیث و اخبار اطلاق سیّد بن طاووس می‌شود، مراد جناب عبدالکریم است.

Presented by Ziaraat.Com

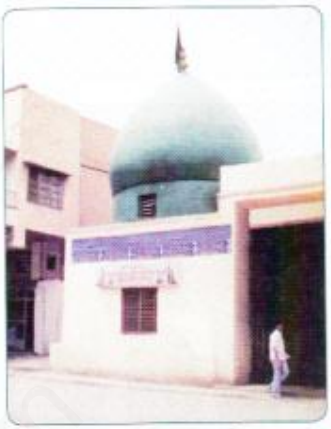

■ **محقق حلّی** صاحب شرایع الاسلام
ولادت در کوفه ۶۰۱ هـ . ق وفات ۶۷۶ هـ . ق.

نجم‌الدین جعفر **ابن‌نما** حلّی، صاحب کتاب «مثیر الاحزان» و «مقتل ابن نما». وی از مشایخ علامه حلّی است. ابن نما در سال ۶۸۰ از دنیا رفت و نزدیک مرقد پدرش در محله جباوین دفن شد.

■ **ابن ادریس حلّی** «صاحب‌السرائر»
ولادت ۵۵۸ هـ . ق وفات ۵۹۸ هـ . ق
محمّد بن احمد بن ادریس بن حسین بن قاسم بن عیسی حلّی عجلی، ملقّب به فخرالدین و کنیه‌اش ابوعبدالله است. در سال ۵۴۳ هـ.ق. چشم به جهان گشود . او یکی از بزرگترین فقهای شیعه اواخر قرن ششم است. پس از شیخ طوسی، فقهای ما تا عصر ابن‌ادریس (حدود ۱۵۰ سال) فتاوی شیخ را با توجه به مقام علمی او، دستورالعمل زندگی خویش قرار داده بودند.
ابن ادریس، اوّلین فقیهی است که فقه را از رکود چندین ساله نجات داد و به اظهار نظر در مسائل فقهی پرداخت. کتاب سرائر، بهترین دلیل بر دقّت فهم و احاطه فقهی اوست . تألیف دیگر ابن ادریس حلّی، مختصر تبیان شیخ در تفسیر می‌باشد.
وی در عنفوان جوانی به سرای جاوید شتافت.
شیخ حرّ عاملی در امل می نویسد:
دانشمندان متأخر، ابن ادریس را زیاد ستوده‌اند و کتاب سرائر او در فقه مورد اعتماد علمای ما قرار دارد.

عـلاوه بـر ایـن بـزرگان، آرامگاه بسیاری از فقها وعلمای دیگر نیز در حلّـه قرار دارد که برخـی دارای قبه وصحن وسرا نیز هستند همانند:

- سدیدالدین حلّی متوفّای ۶۸۰ ق هـ . ق.
- سید رضی‌الدین محمّد حسن آوی(آبی) - متوفّای ۶۵۴ هـ . ق.
- علاّمه حلّی ۶۴۸ هـ ق - ۷۲۶ هـ ق
- یوسف بن علی بن مطهّر حلّی، پدر علاّمه حلّی
- فخرالمحققین، فرزند علاّمه حلّی: ولادت ۶۸۲، وفات ۷۷۰ هـ . ق.
- سیّد حیدر حلّی، شاعر معروف؛ وفات ۱۳۰۴ هـ . ق.
- ابن حماد الواسطی قبرش درمحلّه «الجامعین» حلّه می‌باشد.
- ابن‌سعید حلّی، نویسنده کتاب «جامع الشرائع»؛ متوفای ۶۸۹ هـ . ق آرامگاه وی در محله «الطاق» حلّه است و آرامگاه گروهی از بزرگان شیعه نیز پیرامون قبر او قرار دارد.
- ابن العرندس در محلّه « جبران».
- شیخ احمد بن فهد الأحسائی؛ متوفّای قرن نهم هجری، قبر او در محلّه « الطاق» است.
- جمال الدین بن طاووس حلّی؛متوفّای ۶۷۳ هـ.ق و قبرش در محلّه « الجباویین» است.
- خلیفی الموصلی؛ متوفّای سال ۸۵۰هـ.ق
- شرف الدّین ابن طاووس
- شیخ ابوالحسن شفهنی حلّی؛ متوفای قرن نهم، قبرش در محله « المهدیه» حلّه است.

Presented by Ziaraat.Com

استان قادسیه - دیوانیه

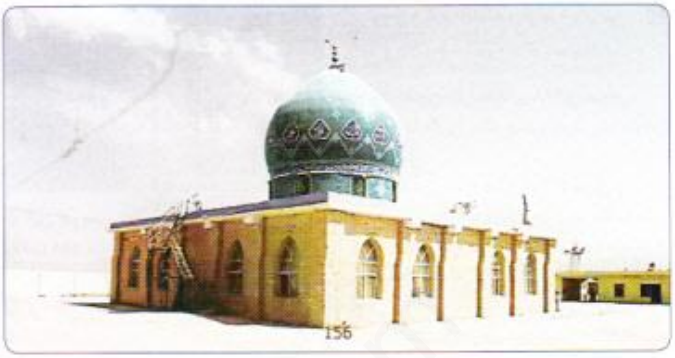

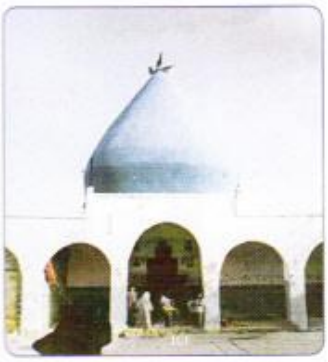

عیسی بن زید

ابویحیی عیسی، فرزند زید شهید، در سال ۱۰۹ به دنیا آمد و به سال ۱۶۹ در سن ۶۰ سالگی در گمنامی از دنیا رفت.

عیسی به «مُیَتِّمُ الأشبال»، یتیم‌کننده بچه شیرها معروف بود، زیرا زمانی که وی با عده‌یی از همراهانش از جنگ باخَمری برمی‌گشتند، در راه شیری همراه بچه‌هایش به آنها حمله‌ور شد و عیسی شیر را از پای در آورد. به وی گفتند: بچه شیرها را یتیم کردی. گفت: آری و از آن پس دوستانش به همین نام، وی را صدا می‌کردند.

عیسی در میان خاندان، برتریشان بود و زهد و دانش و شجاعتش زبانزد بود.

عیسی بن زید، فرماندهی میمنه سپاه محمّد نفس زکیّه را در مدینه عهده‌دار بود وهمچنین همین سمت را بعدها در سپاه ابراهیم در جنگ باخَمری داشت. ولی عجیب است که چرا چنین شخصیت انقلابی‌ای به ناگاه از همه چیز کناره گرفت و ناشناس به شغل سقّاگری روی آورد و با شتری که داشت کار آبرسانی انجام می‌داد و روزی که کاری یافت نمی‌شد، قوت روزانه‌اش را هم نداشت و مجبور بود از پوست میوه‌ها برای سدّ جُوع خود استفاده کند و این چنین با سختی، سی ساله دوم عُمرش را به پایان برد.

مرقدش نزدیک «شنافیه» از استان دیوانیه قرار دارد.

سیّد طالب المُکفَّل

سیّد محمّد، ملقّب به طالب و معروف به «سیّد طالب المُکفَّل»، فرزند احمد، فرزند عیسی «مُیَتِّمُ الأشبال»، فرزند زید شهید است که به واسطه کرامتی که مردم از وی دیده‌اند، به نام مُکفَّل مشهور شده است؛ یعنی کسی که کفالت می‌کند و حاجات مردم را برآورده می‌سازد.

مرقد وی در دیوانیه است و در کنار آن، قبر خواهرش حمیده، نیز قرار دارد.

سیّد طالب را با لقب «أخوة حمدة» (برادر حمیده) نیز می‌شناسند، که اشاره به همین خواهرش می‌باشد.

Presented by Ziaraat.Com

● احمد بن هاشم (حمزه شرقی)

احمد بن هاشم، از نوادگان ابراهیم مُجاب، که در سال ۱۰۰۱ هجری قمری از منطقه غُرَیف بحرین، برای زیارت عتبات به عراق آمده بود، در مسیرش در منطقه‌ای بنام «مَلُومُ العَتیق» دچار راه‌زنان شد، اما عزّت فاطمی‌اش اجازه نداد که وی تسلیم دزدان شود و به نبرد با آنان پرداخت و تعدادی از آنان را کشت؛ دزدان نیز بر وی هجوم آورده و او و فرزندش، منصور و همسرش را به شهادت رساندند و بدن‌هایشان را در بیابان رها کردند. تا اینکه قافله‌ای از بحرین آمده و بدن‌ها را در همین‌جا به خاک سپردند.

کراماتی که مردم از این سیّد جلیل‌القدر دیدند، باعث گردید که مردمانی به قصد سکونت، اطراف این بارگاه بیایند.

سبب نام‌گذاری وی به حمزه شرقی نیز همین کرامات است که در نظر مردم مانند ابویَعلی (حمزه غربی) جلوه کرد و برای تشبیه به او، حمزه نام گرفت و برای مشتبه نشدن با ابویعلی، به **حمزه شرقی** معروف شد.

● زیدالنّار

زید با کنیه ابوالفضل، فرزند امام موسی کاظم علیه‌السلام است که در زمان مأمون می‌زیست. وی به نهضت سرایا پیوست و به بصره آمد و خانه‌های بنی‌العباس را که در مقابل این نهضت ایستادگی کرده بودند، به آتش کشید و به «زید النّار» مشهور شد. مأموران مأمون، زید را دستگیر کردند، مأمون هم به احترام حضرت رضا علیه‌السلام او را بخشید و دستور داد او را نزد امام ببرند.

برخی زید را شخصیتی منفی ارزیابی می‌کنند. برای ارزیابی شخصیت فرزندان امامان شیعه، باید راه احتیاط را پیش گرفت و به سادگی نمی‌توان در مورد آنها نظر داد.

امام صادق علیه‌السلام فرمود:

«... از فرزندان فاطمه کسی از دنیا نمی‌رود، مگراینکه به امام خود و امامت او اعتراف می‌کند ...»

زید، سرانجام توسط مأمون مسموم گردید. مرقد او در روستای ابوالفضل، نزدیک شهر دیوانیه در استان قادسیه قرار دارد.

در ایران نیز، در روستای «آفریز» : ۵۰ کیلومتری شهر قاین استان خراسان، برای وی مقبره‌ای وجود دارد.

● فضل بن محمّد بن عباس

Presented by Ziaraat.Com

استان میسان - عمارة

● عبیدالله بن علی (ابن النهشلیه)

عبیدالله بن علی، فرزند امیرالمؤمنین علیه السلام، مادرش لیلی نام داشت و دختر مسعود بن خالد بن مالک بن ربعی بن سلمی بن جندل بن نهشل بن دارم بود.

لیلی، مادر عبیدالله وخاندانش در بصره ساکن بودند. امیرالمؤمنین علیه السلام با وی ازدواج کرد و ثمره این ازدواج، دو فرزند است: یکی همین عبیدالله و دیگری محمّد اصغر که با کنیه ابوبکر معروف است و در روز عاشورا در رکاب برادرش امام حسین علیه السلام به شهادت رسید؛ شرحش در استان حلّه (صفحه ۴۳۶) گذشت.

عبیدالله در سال ۶۷ از حجاز به نیّت خون‌خواهی برادرش امام حسین علیه السلام، به یاری مختار شتافت؛ اما در شیوه عمل با وی به تفاهم نرسید. می‌گویند که عبیدالله، در یوم المذار به دست اصحاب مختار کشته شده؛ اما برخی نیز قتل وی را به گردن مصعب می‌اندازند.

مرقد عبیدالله در منطقه «المذار» در استان میسان بین واسط و بصره در کنار یکی از شاخه‌های فرعی دجله قرار گرفته است.

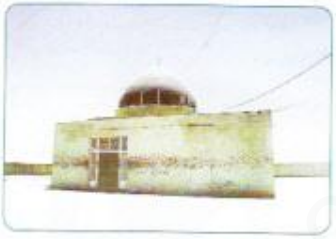

● علی غربی (غرابی)

ابوالحسن علی الغرابی، فرزند یحیی بن علی بن محمّد بن احمد بن محمّد بن زید بن علی(شاعر) بن محمّد بن جعفر بن محمّد بن زید الشّهید.

وی جدّ اعلای سادات قزوینی و غراباتی در نجف و حلّه است.

مرقدش در کنار نهر دجله در شهری به همین نام از منطقه‌ی ذهبیات در استان مَیسان قرار دارد.

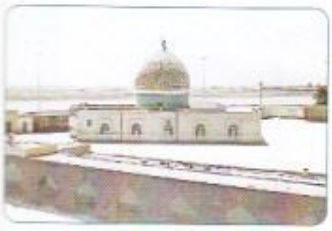

● علی شرقی

سیّد علی شرقی، فرزند احمد بن محمّد بن داود بن موسی الثّانی بن عبدالله الصالح بن موسی الجون بن عبدالله محض بن الحسن المثنّی بن الامام حسن المجتبی علیه السلام.

مرقدش در ناحیه علی شرقی از استان میسان واقع شده است و زائران زیادی در طول سال به زیارت ایشان می‌آیند.

Presented by Ziaraat.Com

ابراهیم احمر العینین

ابوالحسن ابراهیم، فرزند عبدالله محض، نوه حسن مثنّی، و نواده امام حسن مجتبی علیه السلام است. وی برادر محمّد نفس الزّکیه است که این دو بعد از شهادت پدر و عده‌یی دیگر از نوادگان امام حسن علیه السلام در زندان، علیه منصور دوانیقی قیام کردند؛ محمّد در مدینه و ابراهیم در منطقه باخمری (بین بصره وکوفه). ابراهیم لشکری عظیم گرد آورد و بعد از فتح بصره، لشکری به سوی اهواز و لشکر دیگری به سوی فارس گسیل داشت. منصور بر سلطنتش بیمناک شد و لشکری به مقابله ابراهیم به منطقه باخمری فرستاد، امّا لشکریان منصور شکست خورده و فرار کردند. منصور لشکر دیگری را تجهیز کرد و از پشت به لشکریان ابراهیم یورش بردند. تیری به قلب ابراهیم اصابت کرد و به شهادت رسید. این واقعه در سال ۱۴۵ هـ.ق اتفاق افتاد.

مرقد ابراهیم در منطقه بنی عارض ۱۰ کیلومتری شهر رُمَیثه از استان مُثنّی قرار دارد.

عمر اشرف

ابوعلی معروف به «عمر اشرف» فرزند امام سجاد علیه السلام و برادر بزرگتر زید شهید است که هر دو از یک مادر به نام حورا متولّد شده‌اند.

ابوعلی را به این دلیل اشرف گفته‌اند تا از عموی پدرش، عمر اطرف قابل تشخیص باشد؛ چرا که اطرف فرزند امیرالمؤمنین علیه السلام، فقط از طرف پدر علوی است و از مادر دیگری غیر از حضرت فاطمه علیها السلام است؛ اما اشرف هم علوی است و هم از ذرّیه فاطمه علیها السلام است.

ابوعلی در سال ۱۴۲ هجری در سن ۶۲ سالگی درگذشت. مرقدش در ۲ کیلومتری شهر ناصریه به طرف بطحا، در کنار نهر فرات قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

استان بصره

مسجد امام علی علیه‌السلام (قدمگاه امام علی)

این مسجد، قدیمی‌ترین مسجد عراق است که درسال ۱۴هجری، قبل از مسجد کوفه ساخته شده است. امیرمؤمنان علیه‌السلام درهنگام جنگ جمل، به سال ۳۶ به مدّت یک ماه، این مسجد را مرکز فرماندهی جنگ قرار داده بود و در این مسجد نماز می‌گزارد. خطبه ۱۳نهج البلاغه که حضرت در بکوهش مردم بصره ایراد فرمودند، در این مسجد بوده است. حضرت در آن خطبه، می‌فرمایند:

«کنتم جند المرأة ، وأتباع البهیمة ، ... کأنی بمسجدکم کجؤجؤ سفینة قد بعث الله علیها العذاب من فوقها ومن تحتها ، وغرق من فی ضمنها»

سپاه زن بودید و از چهارپا پیروی نمودید! ـ گویی مسجد شما چون سینه کشتی است؛ به امر خدا زیر و زبر آن در عذاب است و هرکه در آن است غرقه در آب.

اخیراً مسجد را بازسازی کرده‌اند و با اشاره به خطبه حضرت آن را به شکل کشتی تجدید بنا کرده‌اند.

علی بن یقطین

علی بن‌یقطین، از اصحاب حضرت موسی بن جعفر علیه‌السلام است که درسال ۱۲۴ درکوفه به دنیا آمد. یقطین، پدر علی، با همسر و فرزندانش، علی وعبید، از ترس مروان حمار، به مدینه فرار کردند و مخفی بودند تا مروان به قتل رسید ودولت عباسیان ظهور کرد؛ یقطین خود را ظاهر کرد و همسر و فرزندانش به وطن خود کوفه بازگشتند. یقطین با اینکه در خدمت سفّاح ومنصور بود، ولی خود و پسرانش قائل به امامت بودند و وجوهات خود را خدمت حضرت امام جعفرصادق علیه‌السلام می‌فرستاد. بارها نزد منصور و مهدی از یقطین سعایت کردند، اما خداوند او را از شرّ دشمنان حفظ کرد.

علی بن یقطین، دارای منزلتی عظیم است و امام موسی کاظم علیه‌السلام، بهشت را برای او ضامن شد و فرمود: **ضمنت لعلیّ بن یقطین ان لاتمسه النار ابدا.**

علی بن یقطین سال ۱۸۲، در زمانی که امام موسی علیه‌السلام در زندان هارون محبوس بود، وفات کرد.

Presented by Ziaraat.Com

استان واسط - کوت

● سعید بن جُبَیر

سعید، از تابعین و از شیعیان برجسته‌ی حضرت سجاد علیه‌السلام بود که در مکّه سکونت داشت و تمام قرآن را در دو رکعت نماز خود تلاوت می‌کرد. وقتی او را نزد حجاج بردند، حجاج به او گفت: نام تو «شقی» است؟

جواب داد: مادرم که مرا سعید نامید، نام مرا بهتر می‌داند.

حجاج گفت: در مورد ابوبکر و عمر، چه می‌گویی؟ آیا آنها در آتش‌اند یا در بهشت؟

گفت: اگر به بهشت یا جهنم رفته بودم، حتماً می‌دانستم چه کسانی در کجا هستند.

حجاج گفت: نظرت درباره‌ی خلفا چیست؟

او گفت: من وکیل مدافع آنها نیستم.

پرسید: کدام یک را بیشتر دوست داری؟

جواب داد: آن که خدا از او راضی باشد.

گفت: خوب، خدا از کدامشان راضی است؟

جواب داد: این را کسی می‌داند که از اسرار آنها آگاه هست.

حجاج گفت: حاضر نیستی حرف‌های من را تصدیق کنی؟

سعید فرمود: دوست ندارم تو را تکذیب کنم.

حجّاج گفت: دوست داری تو را چگونه بکشم؟

او گفت: هر طور می‌خواهی بکش، ولی من هم در قیامت، همان گونه از تو انتقام خواهم گرفت.

حجاج دستور داد او را بکشند. سعید خندید.

حجّاج پرسید: چرا می‌خندی؟، گفت: به جواب احمقانه تو و بردباری خدا می‌خندم.

جلادان حجّاج خواستند سر از بدن سعید جدا کنند. او به وحدانیّت خداوند و نبوّت پیامبر و کفر حجّاج اقرار کرد و به خدا عرضه داشت: **اللّهمّ لا تسلّطه علی احد**...؛ خدایا به حجاج فرصت نده پس از من کسی را بکشد!

دعای او به سرعت مستجاب شد. حجّاج دچار بیماری روانی سختی شد و مرتب می‌گفت: سعید بن جُبَیر با من چکار دارد، هر وقت می‌خوابم بخوابم گلوی مرا فشار می‌دهد.

حجّاج بیش از پانزده روز زنده نماند.

مرقد سعید بن جُبَیر، در ۵۰ کیلومتری شرق شهر کوت، کنار نهر غراف قرار دارد.

بحارالانوار، ج ۴۶، ص ۱۳۶، حدیث ۲۳

● محمّد بن الحسن السّابسی

سیّد محمّدتقی، از نوادگان زید شهید است که با هفت واسطه به آن شهید بزرگوار می‌رسد.

وی سِمت نقیب النقبایی بغداد را از پدر به ارث برد وهمچنین امیرالحجاج بود.

سیّد محمّد، با خواهر سیّد رضی و سیّد مرتضی ازدواج کرد.

مرقدش در محلّه انوار در راه کوت قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

استان نینوا - موصل

موصل مهمترین و بزرگترین شهر شمال عراق و مرکز استان **نینوا** است. رود دجله از میان آن می‌گذرد و پنج پل دو قسمت شهر را به هم پیوند می‌دهند. این شهر در ۳۹۶ کیلومتری شمال غرب بغداد قرار داشته وجمعیتی بالغ بر ۶۰۰ هزار نفر دارد.

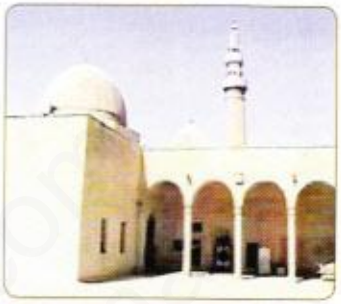

● حضرت جرجیس نبی علیه‌السلام

در شام پادشاه بت‌پرستی بود به نام «دادانه»؛ خداوند حضرت جرجیس پیغمبر را به سویش فرستاد. جرجیس به اوگفت: ای پادشاه! نصیحت مرا قبول کن، سزاوار نیست مردم غیرخدا را عبادت کنند. پادشاه دستور داد جرجیس را زندانی کردند و بدن مبارکش را به شانه‌های آهنین مجروح کردند تا گوشت‌های او ریخت و سرکه بر بدنش می‌ریختند. همچنین دستور داد سیخ‌های آهن گداختند و بدن جرجیس را با آنها سوزاندند.

پادشاه دید که جرجیس با این همه شکنجه و آزار کشته نشد؛ بار دیگر امر کرد میخ‌های آهن بر ران‌ها و زانوها و کف پاهای او کوبیدند، با این‌ها هم کشته نشد؛ امر کرد میخ‌های بلند از آهن ساختند و بر سرش فرو بردند که مغز سرش روان شد و دستور داد سرب مُذاب بر بدنش ریختند وسپس ستون آهنی بسیار سنگینی را بر روی بدنش گذاشتند.

چون شب تاریك شد و مردم پراکنده شدند، ملکی به نزد آن حضرت آمد وگفت: ای جرجیس! خداوند می فرماید: صبر کن و شاد باش و نترس که خدا با توست و درد این آزارها را از تو بر می‌دارد.

روزدیگر، پادشاه، ماهرترین جادوگران را برای مبارزه با جرجیس فرستاد؛ اما جادوها نیز بر جرجیس تأثیر نکرد؛ جادوگر زهرکُشنده ای آورد و به جرجیس خورانید، اما جرجیس این دعا را خواند: **بسم الله الذی یُضلّ عند صدقه کذب الفجرة و سحر السحرة** و زهر هیچ تأثیری درآن‌حضرت نکرد. ساحر که این منظره را دید، گفت: اگر من این زهر را به اهل زمین می‌خورانیدم، همه را از بین می‌بُرد، پس ای جرجیس! به خدای بر حق تو ایمان آوردم و از آنچه مرتکب شدم، توبه می کنم؛ پادشاه، ساحر را کُشت و دستور داد جرجیس را پاره پاره کردند و در چاهی انداختند؛ بعد مجلسی آراست و مشغول شرابخواری شد.

خداوند میکائیل را به کمک جرجیس فرستاد. میکائیل آن حضرت را زنده از چاه بیرون آورد.

دوباره جرجیس علیه‌السلام نزد پادشاه رفت. سپهسالار لشکر پادشاه که جرجیس را زنده دید، ایمان آورد و چهار هزار نفر از لشکریانش نیز ایمان آوردند. پادشاه همه آنان را از دم شمشیر گذراند و سپس امر کرد سرب گداخته در گلوی جرجیس ریختند و میخ بر چشمان و سر او زدند، بعد میخ‌ها را کشیدند و سرب گداخته به جای آنها ریختند. پادشاه چون دید که با این‌ها هم جرجیس کشته نشد، امر کرد آن‌حضرت را در آتش سوزاندند و خاکسترش را به باد دادند.

به امر خداوند، جرجیس بار دیگر هم زنده شد و باز برای تبلیغ رسالت الهی نزد پادشاه رفت. پادشاه امر کرد آن حضرت را در میان دو چوب گذاشتند و آن چوب‌ها را با آن حضرت با اره به دو نیم کردند. بعد دیگ بزرگی حاضر کردند وگوگرد و سرب در آن ریختند وجسد شریف آن حضرت را در آن دیگ گذاشتند و زیر دیگ آتش افروختند، تا جسد آن حضرت با آنها به هم آمیخته شد، پس زمین تاریك شد و خداوند حضرت اسرافیل را فرستاد، نعره‌ای زد که همه به رو درافتادند و دیگ را سرنگون کرده گفت: برخیز ای جرجیس به اذن خدا، پس به قدرت حق تعالی آن حضرت صحیح و سالم ایستاد و رفت به نزد آن پادشاه ملعون گمراه، باز تبلیغ رسالت نمود. چون مردم او را دیدند تعجب کردند، پس باز آن حضرت را گردن زدند و برگشتند، اما این بار همه به یك باره به عذاب الهی هلاك شدند.

□ حیاة القلوب، علامه مجلسی، باب ۳۳

Presented by Ziaraat.Com

● **شهربانو دختر یزدگرد**

مادر امام زین‌العابدین علیه‌السلام
مشهور به (اُمُّ السَّعَة یعنی مادر نُه امام)

● **فاطمه بنت الحسین** (شهباء)

● **مسجد عبدالله باهر**

فرزند امام زین‌العابدین علیه‌السلام

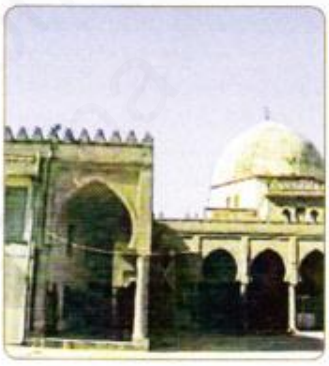

● **حضرت شیث نبی** علیه‌السلام

شرح در صفحه بعد(پیامبران در عراق)

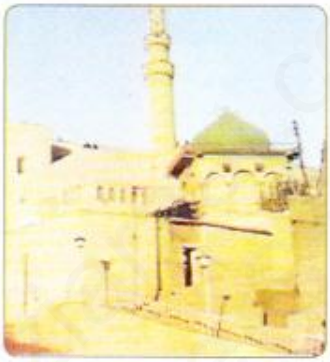

● **حضرت یونس نبی** علیه‌السلام

شرح در صفحه بعد (پیامبران در عراق)

● **عمرو بن حمق الخزاعی**

از یاران خالص امیرالمؤمنین علیه‌السلام در سال ۵۱ به امر معاویه در موصل به شهادت رسید. آل‌حمدان بر مقبره‌اش قبه‌یی بنا کردند؛ اما سالیانی بعد متعصّبان، بارگاهش را منهدم کردند.

Presented by Ziaraat.Com

پیامبران در عراق

آدم و نوح علیهما السلام

قبر حضرت آدم و حضرت نوح علیهما السلام در کنار قبر مطهّر و منوّر مولای متقیان امیرمؤمنان علی علیه السلام قرار دارد، چنانکه در زیارت بالاسرمی گوییم:
السَّلامُ عَلَیکَ یا مَولایَ وَعَلی ضَجیعَیکَ آدَمَ وَنُوحٍ
یعنی سلام بر تو ای مولای من و بر دو بزرگواری که در کنار مضجع شریفت آرمیده اند: آدم و نوح.

عُزیر بن سرحیا علیهما السلام

مرقد عُزیر بن سرحیا – در استان میسان

شیث هبة الله علیه السلام

شیث، سومین فرزند آدم و حوّا پس از هابیل و قابیل است. کلمه شیث کلمه‌ای سریانی به معنای بخشش یا هدیه است؛ چون خداوند شیث را بعد از کشته شدن هابیل، در سن ۱۳۰ سالگی به حضرت آدم عطا فرمود، به این نام، نامیده شد و در زبان عربی، او را «هبة الله» می گویند. در مجموع شیث ۹۱۲ سال عمر نمود و صاحب فرزندان بسیاری شد. قبرش در شهر موصل قرار دارد.

یونس نبی الله علیه السلام

یونس در زبان عبری به معنی کبوتر است.
او از پیامبران بنی‌اسرائیل است. او مردم نینوا را به خداپرستی دعوت کرد؛ ولی آنان بر طغیان خود افزودند. یونس علیه السلام نفرینشان کرد و از میان قوم بیرون آمد. امّا آن قوم که نشانه‌های عذاب را دیدند، توبه کردند وعذاب از آنان برداشته شد. امّا حضرت یونس علیه السلام که سوار کشتی شده بود، در دهان ماهی بزرگی گرفتار شد و پس از مناجات با خدای خود، از شکم ماهی بیرون آمد و دوباره برای پیامبری به نینوا برگشت. این بار مردم نینوا دعوتش را پذیرفتند.
قبرحضرت یونس علیه السلام در شهر موصل مرکز استان نینوا، از استانهای شمالی عراق بر فراز تپه‌ای قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

• هود و صالح علیهما‌السلام

قبر این دو پیامبر در قبرستان وادی السّلام نجف، سمت راست کسی است که از خیابان شیخ طوسی، وارد قبرستان می‌شود.

• جرجیس علیه‌السلام شهر موصل

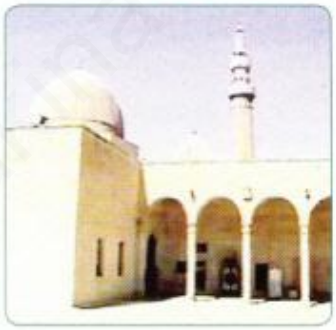

• سلیمان بن داوود علیه‌السلام بصره

• حضرت ذوالکفل علیه‌السلام پیامبر قوم یهود

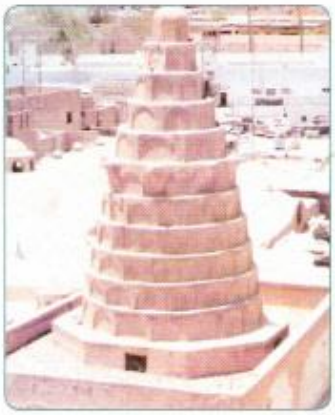

مرقد ذِی الْکِفْل در چند فرسخی شهر کوفه در کنار فرات و در شهر «کِفل» است. این شهر که در ۳۰ کیلومتری شمال شرقی نجف قرار دارد، نام خود را هم از پیامبر ذوالکفل، گرفته است. نام اصلی این پیامبر «یهودا» است و چون قوم یهود را کفالت کرد و از دست بابلیان نجات داد، به او لقب ذوالکفل دادند. یهودا بزرگترین فرزند حضرت یعقوب است. او همان کسی است که وقتی برادرانش خواستند یوسف را بکشند، پیشنهاد داد که او را در چاه بیندازند و این‌گونه بود که یوسف را از مرگ نجات داد.

• حضرت ایوب علیه‌السلام

در منطقه «رارنجیه»، در ۴ کیلومتری جنوب شرقی شهر حِلّه دفن شده است. گویند خداوند نعمات فراوانی را به وی داد آن‌گاه یك یك از او باز ستاند و خودش نیز به مرض جذام مبتلا شد. بیش از چهل سال این‌گونه زیست و خدا را شاکر بود و صبر کرد. صبر فوق العاده او ضرب المثل شد. خداوند دوباره سلامتی و نعمت را به او برگرداند. حضرت ایوب ۹۳ سال عمر کرد.

• حضرت یوشع علیه‌السلام

در قبله مسجد بُراثا در بغداد، قبر جناب یوشع علیه‌السلام قرار دارد که فعلا از آن اثری نیست.

Presented by Ziaraat.Com

آشنایی با همسایگان عراق

Presented by Ziaraat.Com

ایران

- نام رسمی: جمهوری اسلامی ایران
- نام محلی: ایران ، Iran
- پایتخت: تهران ۷۹۱ ،۳۷۸ ،۸ نفر (۱۳۸۹)
- روز ملی: دوازدهم فروردین و بیست و دوم بهمن
- نوع حکومت: جمهوری اسلامی
- بنیانگذار حکومت: امام خمینی ﷺ (۱۳۶۸ - ۱۲۸۱)
- رئیس حکومت: ولی فقیه: آیت الله سیّد علی خامنه‌ای، از سال ۱۹۸۹ (۱۳۶۸)
- رئیس دولت: رئیس جمهور: محمود احمدی نژاد، از سال ۲۰۰۵ (۱۳۸۴)
- قوه مقننه: قانون اساسی سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۸ ش)، آخرین تغییرات سال ۱۹۸۹ (۱۳۶۸ ش): مجلس شورای اسلامی با ۲۹۰ عضو که برای یک دوره چهار ساله انتخاب می‌شوند. مصوبات مجلس شورای اسلامی به لحاظ عدم مغایرت با موازین شرعی و قانون اساسی بایستی به‌تأیید شورای نگهبان نیز برسد.
- مساحت: ۱،۶۴۸،۱۹۵ کیلومتر مربع (هجدهمین کشور جهان)
- جمعیت (۲۰۱۱): ۷۴،۹۶۱،۷۰۲ نفر
- تراکم جمعیت: ۳۹/۷ نفر در کیلومتر مربع
- نرخ رشد جمعیت ۲۰۱۱: ۱/۳
- امید به زندگی (۲۰۰۹): مردان ۶۹/۶۵ سال؛ زنان ۷۳/۷۲ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹):
  زیر ۱۵ سال: ۲۱/۷ ٪، ۱۵ تا ۶۴: ۷۲/۹٪، بالای ۶۵ سال ۵/۴٪
- جمعیت شهری (۲۰۱۱): ۷۱ ٪
- میزان باسوادی (۲۰۰۳): ۷۷ ٪؛ مردان: ۸۳/۵ ٪، زنان: ۷۰/۴ ٪
- تعداد پزشک (۱۹۹۹): ۶۰۰۰۰ نفر (هر ۱۰۳۳ نفر یک پزشک)
- نژاد (۱۹۹۵): فارس ۵۱٪، آذربایجانی ۲۴٪، گیلکی و مازندرانی ۸٪، کرد ۷٪
- دین (۲۰۰۰): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۹۵/۶ ٪ (۹۰/۱ ٪ شیعه، ۵/۵ ٪ سنّی)
- زبان: فارسی (زبان رسمی)، ترکی آذری، کردی
- واحد پول: ریال (RL) = ۱۰۰ دینار؛ یک دلار = ۱۰۲۰۰ ریال
- تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۸۴۳،۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰ دلار
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۱۲/۸۰۰ دلار
- نرخ تورم (۲۰۰۸): ۲۵/۶
- نیروی کار (۱۹۹۶): کشاورزی ۲۳٪، صنعت ۳۱٪، خدمات ۴۵٪
- میزان بیکاری (۲۰۰۸): ۱۲/۵٪
- کد تلفن ایران: ۰۰۹۸

اطلاعات از کتاب: شناسنامه کشورهای جهان - ص ۲۷

Presented by Ziaraat.Com

اماکن زیارتی ایران

مشهد ■ قم ■ شهرری ■ قزوین ■ زنجان ■ شیراز

● مشهد، پایتخت معنوی ایران - زیارت امام رضا علیه‌السلام

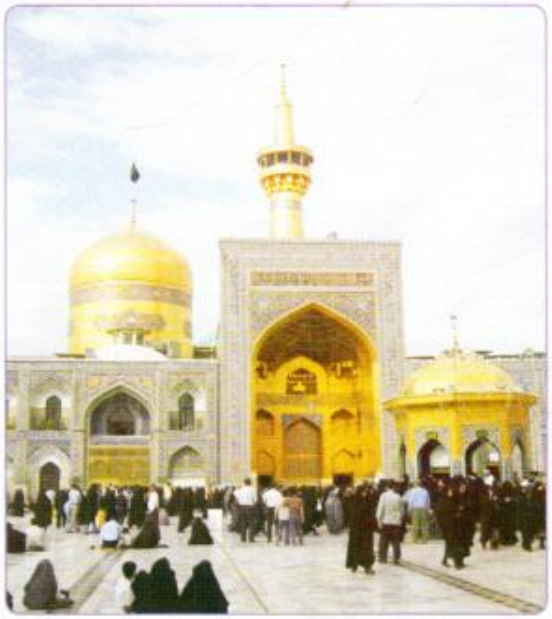

■ قالَ رَسُولُ‌اللهِ صلی‌الله‌علیه‌وآله:
سَتُدْفَنُ بَضْعَةٌ مِنّی
بِأَرْضِ خُراسانَ
لایَزُورُها مُؤمِنٌ اِلاّ
اَوْجَبَ‌اللهُ لَهُ الجَنَّةَ
وَحَرَّمَ جَسَدَهُ عَلَی‌النّارِ.

■ پیامبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود:
بزودی پاره‌ای از تن من،
در سرزمین خراسان به خاک سپرده خواهد شد.
هیچ مؤمنی نیست که او را زیارت کند،
مگر آن که خداوند، بهشت را بر او واجب می‌کند
و بدنش را بر آتش دوزخ حرام می‌سازد.

□ من لایحضره‌الفقیه، ج ۲، ص ۵۸۵.

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم دهم: امام هشتم، حضرت رضا علیه‌السلام

نام:	علی علیه‌السلام
کنیه:	ابوالحسن
لقب:	رضا، صابر، رضی، وفی
پدر و مادر:	امام موسی کاظم علیه‌السلام و نجمه
زمان ولادت:	پنجشنبه ۱۱ ذی قعده ۱۴۸ هجری قمری
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر:	ماشاء الله ولا قوّة الا بالله
اولاد:	۳ فرزند
مدّت امامت:	۲۰ سال
زمان شهادت:	آخر صفر سال ۲۰۳ هجری قمری
مکان شهادت:	مرو
سبب شهادت:	مسموم به امر مأمون
عمر:	۵۵ سال
مرقد شریف:	مشهد مقدّس
دوران عمر:	در سه بخش: ۱. قبل از امامت (۳۵ سال) ۲. دوران امامت در مدینه (۱۷ سال) ۳. دوران امامت در طوس (۳ سال)

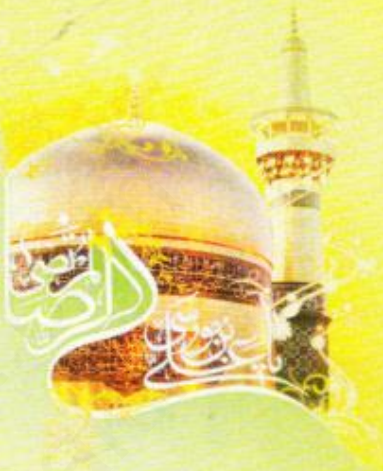

Presented by Ziaraat.Com

● قم - حرم مطهر حضرت معصومه علیها السلام

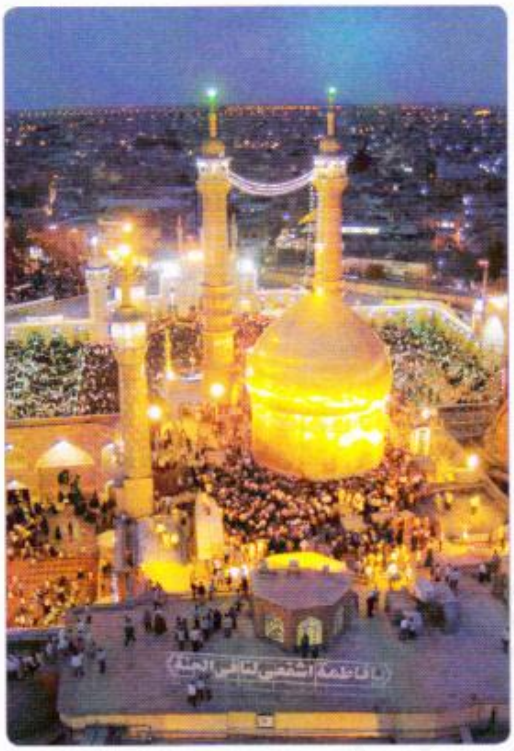

■ قالَ الصّادقُ علیه السلام :

انَّ لله حرماً وَهُو مكّةُ،

ولرَسُوله حرماً وَهُوَ المدينةُ،

ولاميرالمُؤمنين حرماً وَهُوالكُوفةُ،

ولنـا حرماً وهُو قم، و سـتُدفنُ فيها امرأةٌ منْ وُلْدى تُسَمى فاطمةُ، منْ زارها وجبتْ لهُ الجنةُ.

(قالَ علیه السلام ذلكَ ولَمْ تحملْ بمُوسى أُمُّهُ)

□ بحارالانوار: ج ۶۰، ص ۲۱۶.

■ امام صادق علیه السلام در عظمت و ثواب زیارت حضرت معصومه علیها السلام فرمود:
خدا دارای حرمی است که آن مکّه است،
و پیامبرش هم حرمی دارد که مدینه است،
و امیرالمؤمنین هم حرمی دارد که کوفه است،
و ما هم دارای حرمی هستیم که قم است،
و به زودی بانویی از فرزند من آن جا دفن می‌شود که نامش فاطمه است، هرکه او را زیارت کند بهشت بر او واجب می‌شود.
(راوی گفت: امام صادق علیه السلام این جمله را هنگامی فرمود که هنوز مادر امام موسی کاظم علیه السلام به او حامله نشده بود).

Presented by Ziaraat.Com

قم - مسجد مقدس جمکران

■ حسن بن مثله (جمکرانی) از حضرت مهدی(ع) نقل می‌کند که امام زمان(ع) (بعد از دستور ساختن مسجد جمکران) فرمود:

مَنْ صَلاّها فَکَأنَّما صَلاّها فی‌الْبَیْتِ العَتیق.

کسی که در این مسجد نماز بخواند،
مانند این است که در خانه عتیق (یعنی کعبه) نماز خوانده است.

□ مستدرک الوسائل، نشر مؤسسه آل‌البیت قم، ۳/۴۴۷

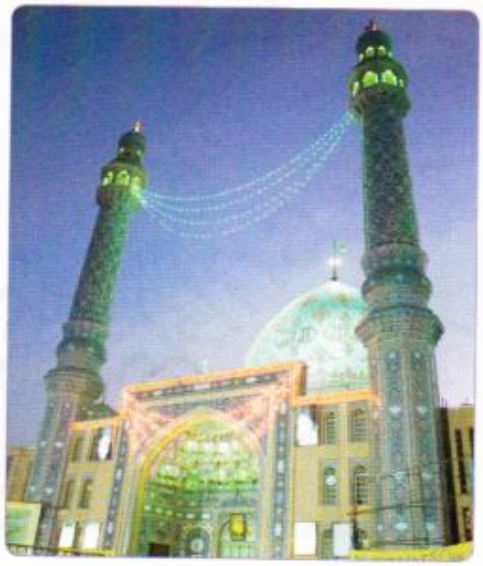

شهرری - حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)

■ ثواب زیارت حضرت عبدالعظیم در ری مانند زیارت حضرت سیّدالشّهدا(ع) در کربلاست.
صاحب بن عُبّاد می‌گوید: یکی از اهالی ری بر امام هادی(ع) وارد شد. امام پرسید: کجا بودی؟ عرض کرد: زیارت امام حسین(ع). امام فرمود:

أمّا إنَّکَ لَو زُرتَ قَبرَ عَبدالعَظیمِ عِندَکُم لَکُنتَ کَمَن زارَ الحُسَینَ(ع).

امّا اگر به زیارت قبر عبدالعظیم که نزد شماست، رفته بودی، مثل کسی بودی که امام حسین(ع) را زیارت کرده است.

□ سفینة البحار، چاپ اسوه، ج ۶، ص ۳۳

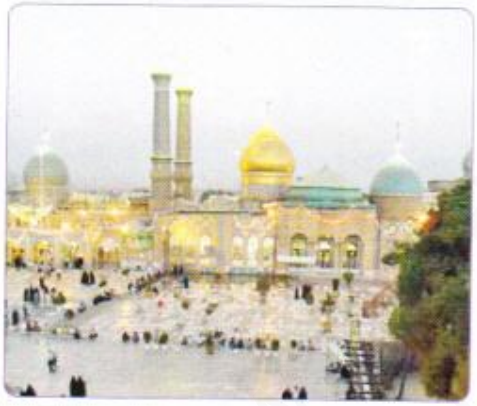

Presented by Ziaraat.Com

● شیراز - شاهچراغ و سایر فرزندان امام موسی کاظم علیه‌السلام

■ سیّد میراحمد بن موسی

میر احمد، برادر بزرگتر امام رضا علیه‌السلام ومعروف به شاهچراغ می‌باشد. ایشان در فاصله سالهای ۱۹۳ تا ۲۱۰ ه.ق. در زمان خلافت مأمون عباسی برای دیدار حضرت امام رضا علیه‌السلام از راه فارس عازم طوس می‌شوند که در شهر شیراز به شهادت رسیده و همان جا به خاک سپرده می‌شود.

در زمان اتابکان به هنگام ساخت و ساز در مکان فعلی شاهچراغ، قبر ایشان کشف و در همان عصر بنای اولیه ساختمان در سال ۶۲۳ هـ ق ساخته شد.

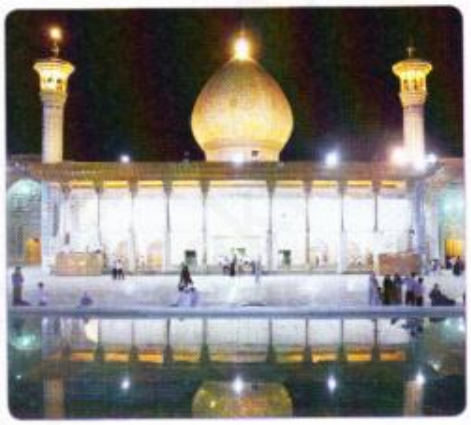

■ سیّد میرعلاءالدین حسین

آرامگاه سیّد میرعلاء الدین حسین، برادر شاهچراغ، در میدان آستانه در جنوب شرقی شیراز واقع شده است.

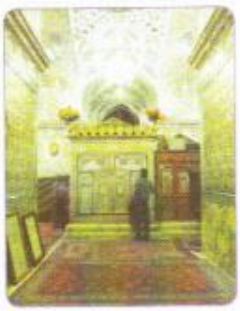

■ سیّد میر محمّد بن موسی

برادر دیگر شاهچراغ است که آرامگاه وی در ضلع شرقی حرم شاهچراغ واقع شده است. بنای این بقعه در سال ۶۲۳ هـ ق در زمان اتابکان احداث گردید. در مجاورت قبر سیّد میرمحمّد، قبری منسوب به ابراهیم مُجاب و همچنین قبر شهید دستغیب قرار دارد.

■ حضرت علی بن حمزه

نوه امام موسی بن جعفر علیه‌السلام است که مرقد آن نزدیک دروازه اصفهان در شهر شیراز واقع شده است.

Presented by Ziaraat.Com

پیامبران در ایران

حضرت یوشع علیه السلام
تکیه لسان الارض تحت فولاد اصفهان

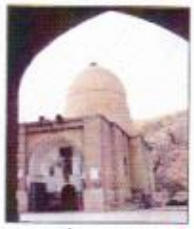

حضرت قیدار علیه السلام خدابنده زنجان

حضرت دانیال علیه السلام شوش

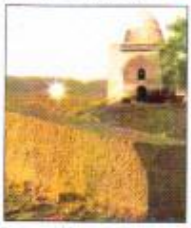

حضرت شعیا علیه السلام اصفهان

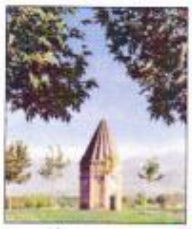

حضرت حیقوق علیه السلام تویسرکان

حضرت اشمونیل علیه السلام
جاده بوئین زهرا

حضرت حجی علیه السلام همدان

مزار چهار انبیاء سلام، سلوم، سهولی و القیا علیهم السلام - قزوین

Presented by Ziaraat.Com

ترکیه

- نام رسمی: جمهوری ترکیه
- نام محلی: تورکیه Türkiye
- پایتخت: آنکارا، ۴،۶۱۱،۰۰۰ نفر (۲۰۰۱)
- روز ملی: بیست و نهم اکتبر، روز جمهوری (۱۹۲۳)
- نوع حکومت: جمهوری چند حزبی
- رئیس حکومت: عبدالله گل
- رئیس دولت: نخست وزیر: رجب طیب اردوغان، از سال ۲۰۰۳
- قوه مقننه: قانون اساسی سال ۱۹۸۲، آخرین تغییرات سال ۱۹۹۵، مجلس بزرگ ملی با ۵۵۰ عضو به مدت ۵ سال.
- مساحت: ۸۱۴،۵۷۸ کیلومتر مربع (سی وهفتمین کشور جهان)
- جمعیت: (۲۰۰۹): ۷۶،۸۰۵،۵۲۴ نفر (پانزدهمین کشور جهان)
- تراکم جمعیت: ۸۹ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت (۲۰۰۹): ۱/۳۱۲نفر
- امید به زندگی (۲۰۰۹): مردان ۷۰/۱۲ سال؛ زنان ۷۳/۸۹ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹):
  زیر ۱۵ سال ۲۷/۲٪، ۱۵ تا ۶۴: ۶۶/۷٪، بالای ۶۵ سال ۶/۱٪
- جمعیت شهری (۲۰۰۸): ٪۶۹
- میزان باسوادی (۲۰۰۴): ۸۷/۴٪؛ مردان ۹۵/۳٪، زنان ۷۹/۶٪
- تعداد پزشک (۱۹۹۷): ۷۳،۶۵۹ نفر (هر ۸۵۳ نفر یک پزشک)
- نژاد (۲۰۰۰): ترک ۶۵/۱٪، کرد ۱۸/۹٪، تاتار ۷/۲٪، بقیه ۸/۸٪
- دین (۲۰۰۰):
  مسلمان (عمدتاً سنی) ۹۹/۸٪، مسیحی ۰/۶٪، بقیه ۲/۲٪
- زبان: ترکی (زبان رسمی)
- واحد پول:
  لیره ترکیه = ۱۰۰ قروش؛ ۱۰۰۰ لیره ترکیه = ۴/۹ ریال
- تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۲۰۲،۱۳۱،۰۰۰،۰۰۰ دلار
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۱۱،۹۰۰ دلار
- نرخ تورم: (۲۰۰۸): ٪۱۰/۴
- نیروی کار (۱۹۹۹):
  کشاورزی ۴۵/۸٪، صنعت ۲۰/۵٪، خدمات ۳۳/۷٪
- میزان بیکاری (۲۰۰۸): ٪۱۱
- کد تلفن ترکیه: ۰۰۹۰

اطلاعات از کتاب: شناسنامه کشورهای جهان - ص ۵۱

Presented by Ziaraat.Com

سوریه

- نام رسمی: جمهوری عربی سوریه
- نام محلی: سوریه، سوریا
- پایتخت: دمشق
- تاریخ استقلال: ۱۹۴۶/۴/۱۷ از فرانسه
- روز ملی: هفدهم آوریل (روز استقلال)
- نوع حکومت: جمهوری چند حزبی
- رئیس حکومت: رئیس جمهور: بشار اسد، ازسال ۲۰۰۰
- رئیس دولت: نخست وزیر: محمّد مصطفی میرو، ازسال ۲۰۰۰
- قوه مقننه: قانون اساسی سال ۱۹۷۳؛ مجلس خلق با ۲۵۰ عضو به مدت ۴ سال

- مساحت: ۱۸۵۱۸۰ کیلومتر مربع (هشتاد و هشتمین کشور جهان)
- جمعیت(۲۰۰۹): ۲۰.۱۷۸.۴۸۵ نفر (پنجاه و هفتمین کشور جهان)
- تراکم جمعیت: ۹۲/۶ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت (۲۰۰۹): ۲۵/۴ نفر در هر هزار نفر
- امید به زندگی (۲۰۰۹): مردان ۶۹/۸ سال، زنان ۷۲/۶۸ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۰):
- زیر۱۵سال ۳۵/۹ ٪، ۱۵تا۶۴: ۶۰/۸ ٪، بالای ۶۵ سال : ۳/۴ ٪
- جمعیت شهری (۲۰۰۱): ۵۱/۸ ٪
- میزان باسوادی (۲۰۰۴): ۷۹/۶ ٪ ؛ مردان: ۸۶ ٪ ، زنان: ۷۳/۶ ٪
- تعداد پزشک (۱۹۹۸): ۲۲.۲۹۳ نفر (هر ۶۹۴ نفر یک پزشک)
- نژاد (۲۰۰۰): عرب ۸۶/۲٪، کرد ۷/۳٪، بقیه ۶/۵٪
- دین (۱۹۹۳):
- مسلمان ۷۴٪ : (سنی۷۴٪، شیعه۱۲٪) مسیحی ۶٪، بقیه ۸٪
- زبان: عربی (زبان رسمی)، کردی، ارمنی
- واحد پول: لیره (پوند) سوریه (LS) = ۱۰۰ پیاستر؛ یک لیره = ۱۵۶ ریال
- تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۵۵ ،۲۰۰ ،۰۰۰ ،۰۰۰ دلار
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۴/۶۰۰ دلار
- نرخ تورم: (۲۰۰۸): ۱۵/۷٪
- نیروی کار (۱۹۹۹):
- کشاورزی ۲۸/۴ ٪ ، صنعت ۲۷/۳ ٪، خدمات ۴۵/۷ ٪
- میزان بیکاری (۲۰۰۸): ۸/۶ ٪
- کد تلفن سوریه: ۰۰۹۶۳

اطلاعات از کتاب : شناسنامه کشورهای جهان - ص ۷۰

Presented by Ziaraat.Com

اماکن زیارتی سوریه

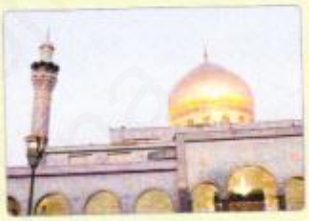

■ مرقد مطهّر
پیام رسان کربلا
حضرت زینب کبری علیها السلام
منطقه راویه (زینبیه)
جنوب شهر دمشق

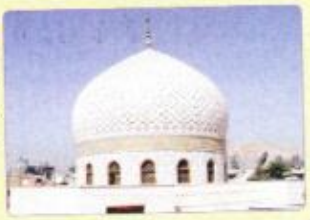

■ مرقد مطهّر حضرت
رقیه بنت الحسین علیها السلام
خرابه شام
دمشق قدیم
جنب باب الفرادیس

■ قبرستان باب الصغیر
مدفن بسیاری از
امامزادگان
و اصحاب ائمه علیهم السلام
جنوب دمشق قدیم

■ مسجد جامع اموی
باد آور خطبه بیدارگر
امام زین العابدین علیه السلام
ومقام رأس الحسین علیه السلام
دمشق قدیم

Presented by Ziaraat.Com

■ مرقد مطهّر
شهدای صفین
از جمله عمار یاسر
و اویس قرنی
شهر رقّه

■ مرقد مطهّر
نبی الله هابیل علیه‌السلام
منطقه زبدانی
شرق دمشق
نزدیک مرز اسرائیل و لبنان

■ مشهد المحسن
مرقد فرزند سقط شده
امام حسین علیه‌السلام
کوه جوشن
شهر حلب

■ مرقد مطهّر
حضرت سکینه علیهاالسلام
بنت امام علی علیه‌السلام
منطقه داریا
جنوب شهر دمشق

Presented by Ziaraat.Com

اُردن

- نام رسمی: پادشاهی اردن هاشمی
- نام محلی: المملکة الاردنیة الهاشمیه
- پایتخت: عمان ۹۶۹،۵۹۸ نفر (۱۹۹۴)
- تاریخ استقلال: ۱۹۴۶/۳/۲۲ از انگلستان
- روز ملی: بیست و پنجم ماه مه (روز استقلال)
- نوع حکومت: مشروطه سلطنتی
- رئیس حکومت: پادشاه: ملک عبدالله دوم، از سال ۱۹۹۹
- رئیس دولت: نخست‌وزیر: علی ابوالراغب، از سال ۲۰۰۰
- قوه مقننه: قانون اساسی سال ۱۹۵۲؛ آخرین تغییرات سال ۱۹۹۲؛ مجلس اعیان با ۴۰ عضو انتصابی توسط پادشاه و مجلس نمایندگان با ۱۱۰عضو انتخابی توسّط مردم برای مدّت ۴ سال
- مساحت: ۹۲۳۰۰ کیلومتر مربع (صد و یازدهمین کشور جهان)
- جمعیت (۲۰۰۹): ۶،۳۴۲،۹۴۸نفر (صد و چهارمین کشور جهان)
- تراکم جمعیت: ۵۸/۸ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت (۲۰۰۱): ۲۲/۸ نفر در هر هزار نفر
- امید به زندگی (۲۰۰۹): مردان ۷۶/۳۴ سال؛ زنان ۸۱/۵۶ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹):
  زیر ۱۵ سال: ۳۱/۳٪؛ ۱۵ تا ۶۴: ۶۴/۵٪، بالای ۶۵ سال ۴/۲٪
- جمعیت شهری(۲۰۰۸): ۸۷٪
- میزان باسوادی(۲۰۰۳): ۸۹/۹٪؛ مردان ۹۵/۱٪، زنان ۸۴/۷٪
- تعداد پزشک(۱۹۹۸): ۷۴۸۰ نفر (هر ۶۲۵ نفر یک پزشک)
- نژاد (۲۰۰۰): عرب ۹۷/۸٪، چرکس ۱/۲٪، بقیه ۱٪
- دین (۲۰۰۱):
  اسلام (دین رسمی)؛ مسلمان سنّی ۹۲٪؛ مسیحی ۶٪؛ بقیه ۲٪
- زبان: عربی (زبان رسمی)
- واحد پول: دینار اردن(JD)=۱۰۰۰فلس؛ یک دینار = ۱۱،۵۶۲ریال
- تولیدناخالص ملی(۲۰۰۸): ۳۱،۶۸۰،۰۰۰،۰۰۰
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۵،۲۰۰ دلار
- نرخ تورم: (۲۰۰۸): ۱۴/۹ ٪
- نیروی کار (۱۹۹۹): کشاورزی ۶/۱٪؛ صنعت ۲۲/۲٪؛ خدمات ۷۱/۷٪
- میزان بیکاری (۲۰۰۸) : ۱۲/۶٪
- کد تلفن اردن: ۰۰۹۶۲

اطلاعات از کتاب : شناسنامه کشورهای جهان - ص ۱۵

Presented by Ziaraat.Com

مرقد مطهر
جعفر ابن ابی‌طالب علیه‌السلام
موته - اردن

جعفر ابن ابی‌طالب ملقب به ذوالجناحین و مشهور به جعفر طیار، برادر امیرالمؤمنین علیه‌السلام و یکی از صحابه پیامبر اسلام بود. وی در سال پنجم بعثت، سرکرده گروهی از مسلمانان بود که با اجازه رسول خدا به سرزمین حبشه هجرت کردند. داستان دفاع جعفر ابن ابی طالب از اسلام و مسلمین در برابر نجاشی پادشاه حبشه شنیدنی است.

جعفر در غزوه موته (سال هفتم هجرت) پرچمدار سپاه اسلام بود، جنگید تا آن که دو دستش را قطع کردند و او با دستان بریده سعی در برپا نگاه داشتن رایت اسلام داشت. پیامبر اکرم در مورد وی فرمود: «خداوند به جای آن دو دست، دو بال به جعفر عطا فرمود که با آنها در بهشت پرواز می‌کند». قبر وی در سرزمین موته شمال کشور اردن است.

عبدالله فرزند جعفر بن ابی طالب، شوهر حضرت زینب علیهاالسلام است.

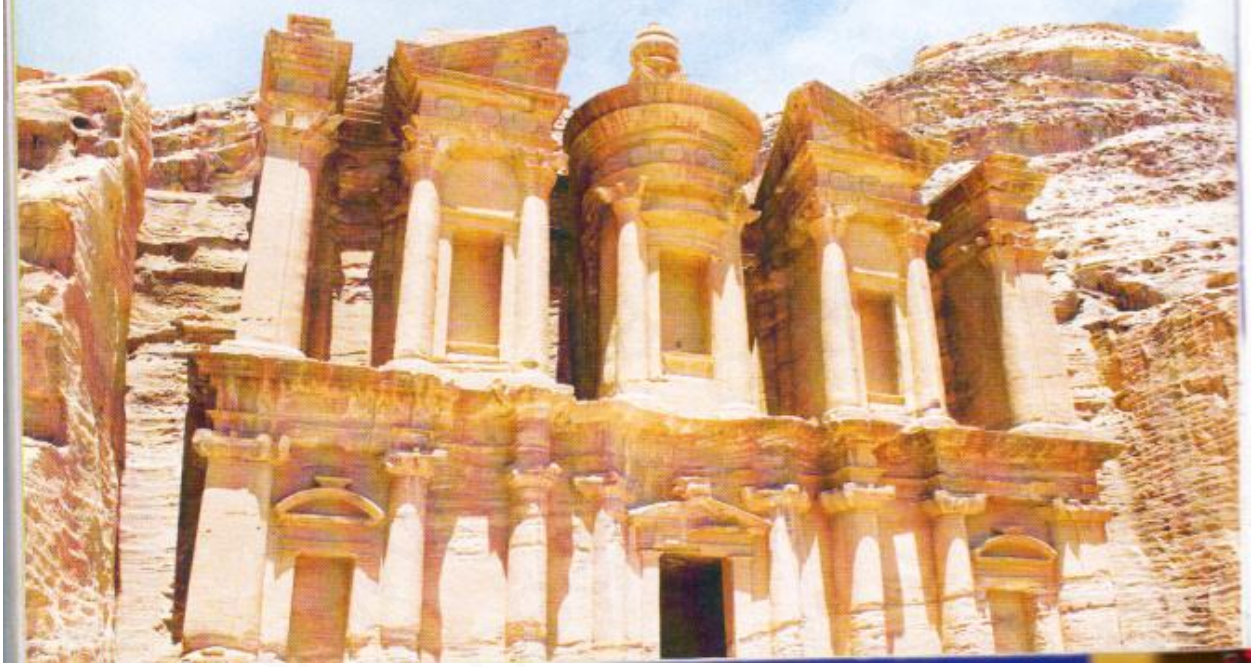

Presented by Ziaraat.Com

عربستان سعودی

- نام رسمی: پادشاهی عربستان سعودی
- نام محلی: المملكة العربية السعودية
- پایتخت: ریاض ۴،۵۴۹،۰۰۰ نفر (۲۰۰۰)
- تاریخ استقلال: ۱۹۳۲/۱۰/۲۳ از انگلستان
- روز ملی: بیست و سوم سپتامبر، روز اتحاد
- نوع حکومت: سلطنتی مطلقه اسلامی
- رئیس حکومت: پادشاه: عبدالله بن عبدالعزیز السعود، از سال ۲۰۰۵
- رئیس دولت: پادشاه: عبدالله بن عبدالعزیز السعود، از سال ۲۰۰۵

- قوه مقننه: اولین قانون اساسی عربستان سعودی که بر اساس شریعت اسلام تهیه شده است، توسط ملك فهد در سال ۱۹۹۲ اعلام‌گردید. مجلس شورا با ۹۰ عضو انتصابی پادشاه که ۴ عضو آن از شیعیان این کشور می‌باشند، فقط از نقش مشورتی برخوردار است. هیچ‌حزب سیاسی در عربستان سعودی اجازه فعالیت ندارد.
- مساحت: ۲،۱۴۹،۶۹۰ کیلومتر مربع (چهاردهمین کشور جهان)
- جمعیت(۲۰۰۹): ۲۸،۶۸۶،۶۳۳ (چهل و یکمین کشور جهان)
- تراکم جمعیتی: ۱۰/۴ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت (۲۰۰۹): ۱/۸۴۸
- امید به زندگی(۲۰۰۹): مردان ۷۴/۲۳ سال، زنان ۷۸/۴۸سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹):
زیر ۱۵ سال: ۳۸٪ ۱۵ تا ۶۴: سال ۵۹/۵٪،بالای۶۵ سال: ۲/۵٪
- جمعیت شهری (۲۰۰۸): ۸۲٪
- میزان باسوادی (۲۰۰۳): ۷۸/۸٪ مردان: ۸۴/۷٪ زنان: ۷۰/۸٪
- تعداد پزشك (۱۹۹۶): ۶۱ نفر (هر ۲،۱۴۷ نفر یک پزشک)
- نژاد(۲۰۰۰): عرب ۸۸/۴٪، هند و پاکستانی ۵/۵٪ بقیه ۶/۱٪
- دین (۱۹۹۳): اسلام (دین رسمی): سنی ۹۳/۳٪، شیعه ۳/۳٪
- زبان: عربی (زبان رسمی)
- واحد پول: ریال سعودی (SRLs) = ۱۰۰هلاله:
یک ریال سعودی = ۲۱۸۷ ریال
- تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۵۷۷،۹۰۰،۰۰۰،۰۰۰ دلار
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۲۰،۵۰۰ دلار
- نرخ تورم (۲۰۰۸): ۹/۹٪
- نیروی کار: کشاورزی ۱۴/۳٪، صنعت ۳۳/۵٪، خدمات ۵۲/۱٪
- میزان بیکاری (۲۰۰۸): ۱۱/۸٪
- کد تلفن عربستان: ۰۰۹۶

اطلاعات از کتاب : شناسنامه کشورهای جهان - ص ۷۴

Presented by Ziaraat.Com

● سعی صفا و مروه

● مسجد شجره - یکی از میقات

● رمی جمره - محل سنگسار شیطان

Presented by Ziaraat.Com

● کوه اُحد - مدفن حضرت حمزه عموی پیامبرﷺ و سایر شهدای جنگ اُحد

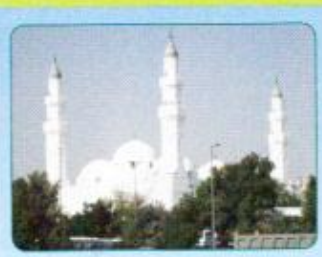

● مسجد ذوقبلتین - مکانی که قبلهٔ از مسجدالاقصی به کعبه تغییر کرد.

● قبرستان بقیع مرقد مطهّر امام حسن، امام سجاد، امام باقر و امام صادق علیهم‌السلام

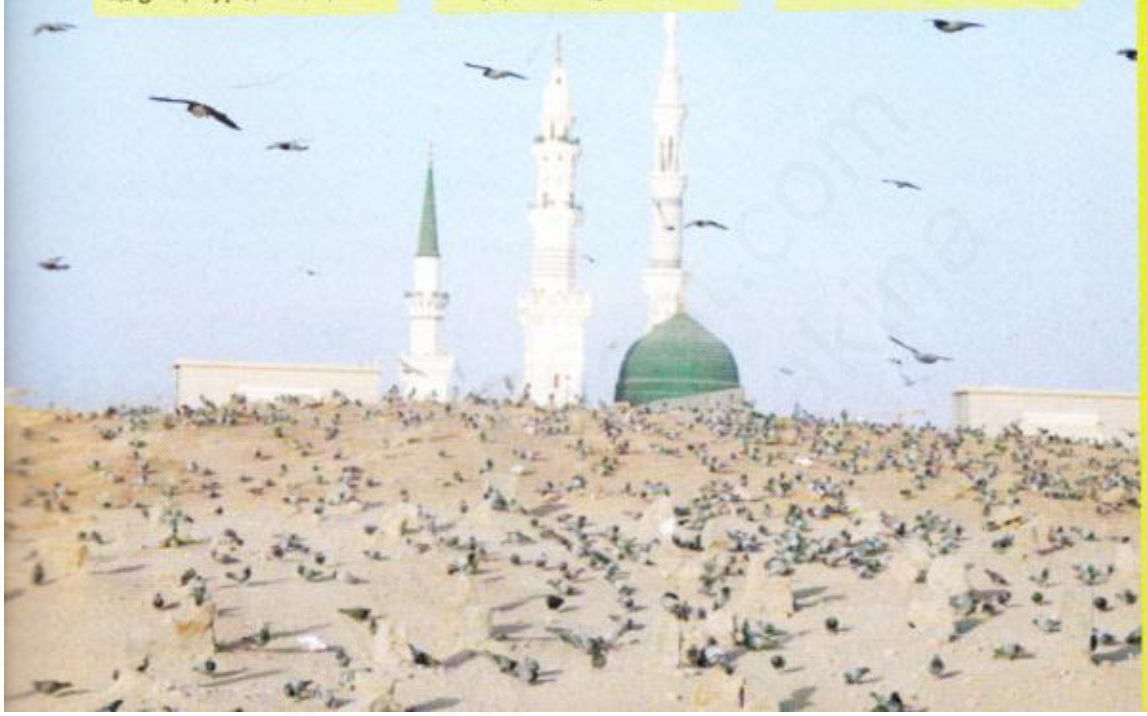

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم اول، پیامبر اکرم حضرت محمد ﷺ

- **نام:** محمّد، احمد ﷺ
- **کنیه:** ابوالقاسم
- **لقب :** رسول الله ، خاتَم النبیین، مصطفی
- **پدر و مادر:** عبدالله، آمنه بنت وهب
- **زمان ولادت:** جمعه ۱۷ ربیع الاوّل سال ۵۷۱ میلادی (۵۳ سال قبل از هجرت)
- **مکان ولادت:** مکّه مکرّمه
- **اولاد :** ۸ فرزند
- **دوران نبوّت:** از ۴۰ سالگی، ۱۳ سال در مکّه، ۱۰ سال در مدینه
- **مدت نبوّت:** ۲۳ سال
- **نقش انگشتر:** اشهد أن لا اله الا الله، اشهد أن محمّد رسول الله
- **زمان رحلت:** دوشنبه ۲۸ صفر سال ۱۱ هجرت
- **مکان رحلت:** مدینه
- **عمر شریف:** ۶۳ سال
- **مرقد شریف:** مسجد النّبی
- **دوران عمر:** سه بخش: ۱. قبل از نبوّت (۴۰ سال)
  ۲. بعد از نبوّت در مکّه (۱۳ سال)
  ۳. هجرت به مدینه و تشکیل حکومت اسلامی (۱۰ سال)

مشخصات معصوم سوم، حضرت فاطمه زهرا ﷺ

- **نام:** فاطمه ﷺ
- **کنیه:** اُم ابیها ، اُمّ الحسنین ، اُمّ الائمّه
- **لقب :** زهرا، صدیقه، طاهره، راضیه، مرضیّه، انسیّه، بتول، زهره، محدثّه
- **پدر و مادر:** محمّد رسول الله ﷺ خدیجه کبری
- **زمان ولادت:** جمعه ۲۰ جمادی الثانی سال ۵ بعثت
- **مکان ولادت:** مکّه مکرّمه
- **نقش انگشتر :** انّ الله بالغ امره
- **هجرت به مدینه:** ۸ سالگی
- **ازدواج:** ۹ سالگی با امیرالمؤمنین
- **اولاد :** ۵ فرزند
- **زمان شهادت:** ۱۳ تا ۱۵ جمادی‌الاول یا ۱ تا ۳ جمادی‌الثانی ۱۱ هجری
- **مکان شهادت:** مدینه
- **سبب شهادت :** هجوم منافقان به بیت رسالت
- **عمر:** ۱۸ سال
- **مرقد شریف:** خدا می داند ، بعد از ظهور امام زمان آشکار می شود
- **دوران عمر:** سه بخش: ۱. در خانه پدرش رسول خدا ﷺ (۹ سال)
  ۲. درخانه همسرش امیرالمؤمنین ﷺ (۹ سال)
  ۳. بعد از رحلت رسول خدا (۷۵ روز یا ۹۵ روز)

Presented by Ziaraat.Com

معصوم چهارم، امام دوم، حضرت حسن مجتبی ﷺ

نام:	حسن ﷺ
کنیه:	ابومحمّد
لقب :	زکی ، مجتبی، سبط اکبر
پدر و مادر:	امام علی ﷺ و حضرت فاطمه ﷺ
زمان ولادت:	سه شنبه ۱۵ رمضان سال ۳ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر :	العزّة لله
اولاد :	۱۵ فرزند
مدّت امامت:	۹ سال و ۵ ماه
زمان شهادت:	پنجشنبه ۷ صفر سال ۴۹ هجری
مکان شهادت:	مدینه
سبب شهادت :	مسموم به دستور معاویه، توسط جُعده (همسر آن حضرت)
عمر:	۴۸ سال
مرقد شریف:	قبرستان بقیع ، مدینه
دوران عمر:	سه بخش: ۱. عصر رسول خدا (ص) (حدود ۷ سال) ۲. دوران ملازمت با پدر (حدود ۳۰ سال) ۳. عصر امامت (حدود ۱۰ سال)

معصوم ششم، امام چهارم، حضرت سجاد ﷺ

نام:	علی ﷺ
کنیه:	ابومحمّد
لقب :	سجّاد، زین العابدین
پدر و مادر:	امام حسین ﷺ، شهربانو (دختر یزدگرد سوّم)
زمان ولادت:	یکشنبه پنجم شعبان سال ۳۸ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر :	العزّة لله
اولاد :	۱۵فرزند
مدت امامت:	۳۴ سال
زمان شهادت:	۱۲ یا ۱۸ یا۲۵ محرم سال ۹۵ هجری
مکان شهادت:	مدینه طیبه
سبب شهادت :	مسموم به دست هشام بن عبدالملک (علیهما اللعنة)
عمر:	۵۷ سال
مرقد شریف:	قبرستان بقیع ، مدینه
دوران عمر:	در ۲ بخش: ۱. همراه با پدرش امام حسین (۲۲ سال) ۲. امامت خودش (حدود ۳۵ سال)

Presented by Ziaraat.Com

مشخصات معصوم هفتم، امام پنجم، حضرت باقر ﷺ

نام:	محمّد ﷺ
کنیه:	ابوجعفر
لقب :	باقرالعلوم، شاکر، هادی، امین،
پدر و مادر:	امام سجاد ﷺ و فاطمه (دختر امام حسن مجتبی ﷺ)
زمان ولادت:	اول رجب یا سوم صفر سال ۵۷ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر :	العزّة لله جمیعا
اولاد :	۷ فرزند
مدت امامت:	۲۰ سال
زمان شهادت:	دوشنبه ۷ ذی‌حجه سال ۱۱۴ هجری
مکان شهادت:	مدینه طیبه
سبب شهادت :	مسموم بدستور هشام، توسطّ ابراهیم بن ولید
عمر:	۵۷ سال
مرقد شریف:	قبرستان بقیع ، مدینه
دوران عمر:	سه بخش: ۱. با جدش امام حسین (۳ سال وشش ماه) ۲. با پدرش امام سجاد (۳۴ سال) ۳. امامت خودش (حدود ۲۰ سال)

مشخصات معصوم هشتم، امام ششم، حضرت صادق ﷺ

نام:	جعفر ﷺ
کنیه:	ابوعبدالله
لقب :	صادق
پدر و مادر:	امام باقر ﷺ ، ام فروه دختر قاسم بن محمّد بن ابی‌بکر
زمان ولادت:	۱۷ ربیع الاول سال ۸۳ هجرت
مکان ولادت:	مدینه
نقش انگشتر :	الله خالق کل شیء
اولاد :	۱۰ فرزند
مدت امامت:	۳۴ سال
زمان شهادت:	دوشنبه ۲۵ شوال سال ۱۴۸ هجری
مکان شهادت:	مدینه طیبه
سبب شهادت :	مسموم بدست منصور دوانیقی بوسیله انگور زهرآلود
عمر:	۶۵ سال
مرقد شریف:	قبرستان بقیع ، مدینه
دوران عمر:	دو بخش: ۱. دوران قبل از امامت (۳۱ سال) ۲. دوران امامت (۳۴ سال)

Presented by Ziaraat.Com

کویت

- نام رسمی: دولت کویت
- نام محلی: الکویت
- پایتخت(۲۰۰۳): کویت ۸۸۸،۰۰۰ نفر با حومه
- تاریخ استقلال: ۱۹۶۱/۷/۱۹، از انگلستان
- روز ملی: بیست و پنجم فوریه
- نوع حکومت: مشروطه سلطنتی
- رئیس حکومت: صباح الاحمد الجابر الصباح، از سال ۲۰۰۶
- رئیس دولت: نخست وزیر: صباح الاحمد الجابر الصباح، از سال ۲۰۰۳
- قوه مقننه: قانون اساسی سال ۱۹۶۲، آخرین تغییرات سال ۱۹۹۷، مجلس ملی با ۵۰ عضو انتخابی و ۲۵ عضو انتصابی امیر به مدت ۴ سال

- مساحت: ۱۷،۸۱۸ کیلومترمربع (صد و پنجاه و هفتمین کشور جهان)
- جمعیت(۲۰۰۹): ۲،۶۹۱،۱۵۸نفر (صد و سی و نهمین کشور جهان)
- تراکم جمعیت: ۱۲۶/۴ نفر در کیلومتر مربع
- میزان رشد طبیعی جمعیت(۲۰۰۹): ۳/۵۴۷نفر در هر هزار نفر
- امید به زندگی(۲۰۰۹): مردان ۷۶/۵۱ سال، زنان ۷۸/۹۵ سال
- توزیع سنی (۲۰۰۹): زیر۱۵سال: ۲۶/۴٪، ۱۵تا۶۴ سال:۷۰/۷٪، بالای۶۵ سال ۲/۹٪
- جمعیت شهری (۲۰۰۸): ۹۸٪
- میزان باسوادی (۲۰۰۵): ۹۳/۳٪ : مردان ۹۴/۴٪، زنان ۹۱٪
- تعداد پزشک (۱۹۹۸): ۳،۴۴۷ نفر (هر ۵۴۱ نفر یک پزشک)
- نژاد (۲۰۰۰): عرب ۷۴٪، کرد۱۰٪، هند و پاکستانی ۸٪، ایرانی ۴٪، بقیه ۴٪
- دین (۱۹۹۵): اسلام (دین رسمی)، مسلمان ۸۵٪، بقیه ۱۵٪
- زبان: عربی (زبان رسمی)
- واحد پول: دینار کویت (KD) = ۱۰۰۰ فلس؛ یک دینار = ۲،۵۴۶/۵ ریال
- تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۱۴۹،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰ دلار
- سرانه تولید ناخالص ملی (۲۰۰۸): ۵۷،۵۰۰ دلار
- نرخ تورم: ۱۰/۶٪
- نیروی کار: کشاورزی ۱/۳٪، صنعت ۲۴/۳٪، خدمات ۷۴/۴٪
- میزان بیکاری: (۲۰۰۴) ۲/۲٪
- کد تلفن کویت: ۰۰۹۶۵

اطلاعات از کتاب : شناسنامه کشورهای جهان - ص ۸۶

Presented by Ziaraat.Com

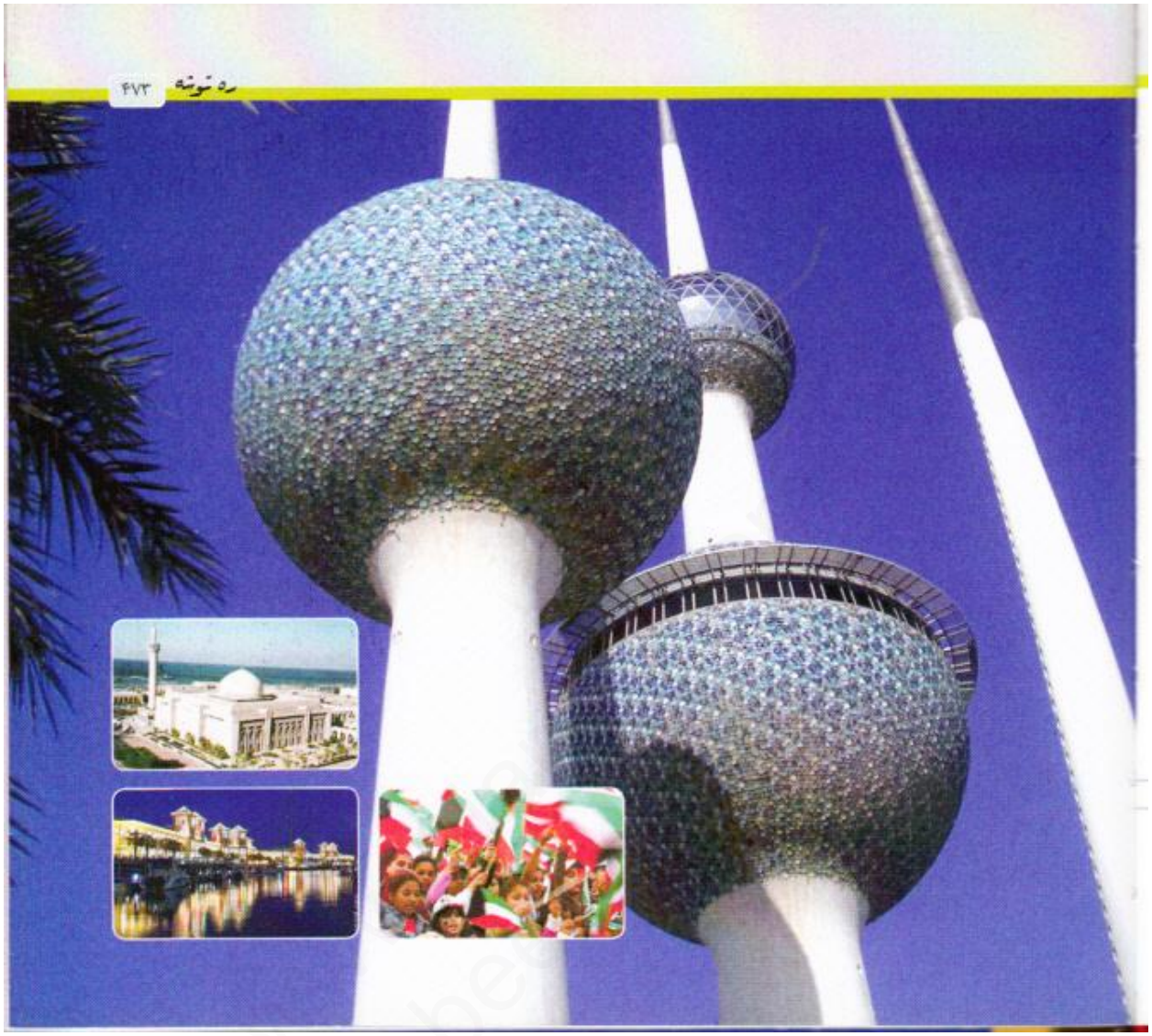

Presented by Ziaraat.Com

برخی احکام مورد نیاز سفرهای زیارتی

تنظیم از: استاد محمد حسین فلاح زاده

Presented by Ziaraat.Com

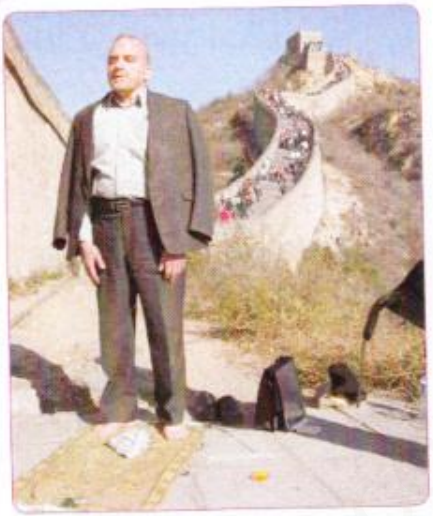

نماز مسافر

مسافری که کمتر از ده روز در جایی می‌ماند، باید در سفر، نمازهای چهار رکعتی را شکسته یعنی دو رکعتی به جا آورد، به شرط آنکه مسافرتش از ۸ فرسخ که حدود ۴۵ کیلومتر است، کمتر نباشد.[۱]

مقصود از ده روز، ده روز کامل است. بنابراین اگر کسی اول روز مثلاً ساعت ۱۰ صبح به نجف رسید، اگر تصمیم دارد حداقل تا ساعت ۱۰ صبح روز یازدهم بماند، نمازش تمام است ولی اگر بخواهد زودتر برود، چون ده روز کامل نخواهد بود نماز شکسته است. البته چون برنامه سفر مسافرانی که به طور رسمی به زیارت عتبات مشرّف می‌شوند، به گونه‌ای تنظیم شده که بیش از ۳ یا ۴ روز در یك شهر نمی‌مانند، در نتیجه باید نمازهای ۴ رکعتی را ۲ رکعتی به جا آورند، (مگر درحائر حسینی و مسجد کوفه، که در فصل اماکن تخییر توضیحش می‌آید).

کسی که شغل او مسافرت است؛ (مثل راننده قطار، ماشینهای برون‌شهری، خلبان و ملوان) اگر برای زیارت بیاید، نمازش شکسته است.

۱. توضیح المسائل، ص۱۷۳، نماز مسافر.

Presented by Ziaraat.Com

● اماکن تخییر

امام صادق‌ؑ فرمود:

در چهار مکان نماز تمام است:

مسجد الحرام، مسجد النبیؐ، مسجد کوفه و حرم امام حسینؑ[1]

این‌ها را «اماکن تخییر» می‌نامند، یعنی مکان‌هایی که مسافر می‌تواند نماز را تمام یا شکسته بخواند.[2]

سرّ آن که مسافر می‌تواند نمازش را تمام بخواند، این است که در این جاها نباید احساس غربت کند و مثل آن است که در خانه خودش نماز می‌خواند چون:

۱ - مسجد الحرام (خانه الوهیّت) است و اوّلین خانه‌ای است که برای مردم بنا شده است[3]، و معمار آن خانه حضرت ابراهیمؑ، پدر همه مسلمانان است، چون قرآن می‌فرماید: ﴿مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْراهِيمَ هُوَ سَمّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ﴾[4] و هیچ‌کس در خانه پدری نمازش را شکسته نمی‌خواند.

و مسجد النّبی (مکان نبوّت) و مسجد کوفه (مکان ولایت و حکومت حضرت علیؑ) نیز چنین است، چون پیامبرفرموده است: **أنا وعلیٌّ أبوا هذه الأمة**، من وعلی دو پدر این امّت هستیم.

۱. وسائل الشیعه، ج۵، ص ۵۴۶.

۲. تحریر الوسیله، ج۱، ص۲۶۴، القول فی احکام المسافر، م ۸، توضیح المسائل م ۱۳۵۶

۳. ان اول بیت وضع للناس للذی ببکة مبارکا و هدی للعالمین. سوره آل عمران، آیه ۹۶.

۴. سوره حج، آیه ۷۸.

Presented by Ziaraat.Com

و در حرم امام حسین علیه‌السلام (مکان شهادت) که یادآور شهادت است، همه حکم شاهد و حاضر را دارند و مسافر نیز مانند حاضر و مجاور نمازش را می‌تواند تمام بخواند وحرم امام حسین علیه‌السلام در ردیف حرم خداوند و حرم رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله قرار گرفته است.

۲ - تمام روضه شریفه حرم مطهّر امام حسین علیه‌السلام و رواق‌ها و مسجد متّصل به آن همین حکم را دارد و مسافر می‌تواند در آن جا نیز نماز را تمام بخواند[۱]، ولی در غیر روضه شریفه؛ یعنی در رواق‌ها و مسجد متّصل به آن، احتیاط مستحب است که مسافر نمازش را شکسته بخواند.[۲]

۳ - مسافر می‌تواند در اماکن تخییر بدون نیّت تمام یا شکسته، نماز را شروع کند و در وسط آن یکی را اختیار کند و بر همان اساس نماز را به پایان ببرد و حتّی در اثنای نماز می‌تواند نیّت را برگرداند، مثلا به نیّت شکسته خواندن، نماز راشروع کرده و در اثنای نماز قصد کند که نماز را چهار رکعتی تمام کند و همچنین به عکس (تا وقتی که محل عدول نگذشته باشد) پس اگر به نیّت نماز چهار رکعتی شروع کند و در رکعت اوّل یا دوّم تصمیم بگیرد که نماز را شکسته بخواند، اشکال ندارد.[۳]

۴ - حکم تخییر بین نماز تمام و شکسته مخصوص نماز است، بنابراین، شخص مسافر حتّی اگر تمام روز را در حرم امام حسین علیه‌السلام یا در کربلا بماند، نمی‌تواند روزه بگیرد، مگر روزه مستحبی یا نذر که حکم جداگانه‌ای دارد.[۴]

۱. به فتوای برخی از مراجع معظّم تقلید، مسافر تنها در قسمت‌های قدیمی مسجد و روضه شریفه امام حسین علیه‌السلام می‌تواند نماز را تمام بخواند و به فتوای برخی دیگر در تمام شهر کربلا، مسافر می‌تواند نماز را تمام بخواند.

۲. تحریر الوسیله، ج۱، ص۲۶۴، احکام المسافر، م ۸.

۳. همان.

۴. همان، م ۱۰.

Presented by Ziaraat.Com

احکام مسجد و حرم

نماز خواندن در مسجد و حرم:

- نماز خواندن در مساجد مستحب است، بلکه حاضر نشدن در مسجد مخصوصاً برای همسایگان مسجد درصورتی‌که عذری مثل بارش برف و باران نباشد، مکروه است.[1]
- نماز در حرم امامان علیهم‌السلام مستحب است، بلکه بهتر از مسجد است.[2]
- تعطیل کردن مسجد مکروه است و مستحب است انسان نماز را در مسجدی بخواند که نمازگزار ندارد تا تعطیل نشود. از امام صادق علیه‌السلام روایت شده است که سه چیز در قیامت از مردم شکایت می‌کنند: اول، مسجد متروکی که اهالی آن جا در آن نماز نمی‌خوانند؛ دوم، عالمی که بین عده‌ای جاهل قرار دارد و از او استفاده نمی‌کنند؛ سوم، قرآنی که متروك مانده و غبار گرفته است و آن را تلاوت نمی‌کنند.[3]
- زیاد رفتن به مسجد مستحب است. از پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله روایت شده است که هرکس به مسجد رود از وقتی که روانه مسجد می‌شود تا به خانه بر گردد، برای هر قدم که بر می‌دارد، ده حسنه نوشته می‌شود.[4]
- س: نماز اول وقت که در غیرمسجد خوانده شود افضل است یا نماز در مسجد که با تأخیر از اوّل وقت خوانده می‌شود؟
  ج: ظاهراً فضیلت نماز در مسجد بیشتر است به شرط اینکه تأخیر زیاد نباشد.

نماز تحیت مسجد

وقتی انسان به مسجد می‌رود، مستحب است دو رکعت نماز به قصد تحیّت و احترام مسجد بخواند و اگر نماز واجب یا مستحب دیگری هم بخواند، کافی است.[5]

۱. تحریر الوسیله، ج ۱، فی مکان المصلی، ص ۱۵۱، م ۱۶.

۲. توضیح المسائل، م ۸۹۵.

۳. العروة الوثقی، ج ۱، فی مکان المصلی، ص ۵۹۶، م ۶.

۴. العروة الوثقی، ج ۱، فی مکان المصلی، ص ۵۹۷، م ۹.

۵. توضیح المسائل، م ۹۱۳.

Presented by Ziaraat.Com

جا گرفتن برای نماز

- مسجد و حرم امامان علیهم‌السلام از اماکن مشترک و عمومی مسلمانان است که همه آنان در استفاده از آن مساوی هستند. پس اگر شخصی قبل از دیگری، جایی برای نماز یا عبادتی دیگر یا قرائت قرآن یا خواندن دعا در اختیار گرفت، دیگری نمی‌تواند آن جا را از او بگیرد.[1]
- اگر کسی در مسجد یا حرم، جایی برای خود بگیرد و دیگری نگذارد که از آن جا استفاده کند، حق او را غصب کرده است.[2]
- کسی که در مسجد یا حرم نشسته است، اگر دیگری جای او را غصب کند و در آن جا نماز بخواند، بنابر احتیاط واجب، باید دوباره نمازش را در محل دیگری بخواند.[3]
- گذاشتن رحل[4] برای نشستن در حرم یا مسجد، مانند نشستن است، یعنی صاحب رحل حق اولویتی نسبت به آن مکان پیدا می‌کند و دیگران نمی‌توانند جای او را بگیرند به شرط آن که رحل، چیزهایی مثل سجاده و عبا باشد که تمام‌محل نماز خواندن یا قسمت عمده آن را بگیرد، نه مثل گذاشتن مهر یا تسبیح یا مسواک و شانه و امثال اینها. بنابراین با گذاشتن مهر یا تسبیح و حتّی هر دو، حقّی برای او ثابت نیست و دیگران می‌توانند بردارند و در آن مکان نماز بخوانند.[5]
- بین گذاشتن رحل و آمدن فرد، نباید فاصله زیاد باشد، به طوری که آن مکان معطّل بماند، پس اگر رحلی بگذارد و برود و برنگردد، در صورتی که بدون برداشتن نتوان در آن محل نماز خواند، دیگران می‌توانند آن را بردارند، ولی کسی‌که آن را بر می‌دارد، ضامن نگهداری آن است تا صاحبش برگردد.[6]
- اگر شخصی در مسجد جهت نماز جماعت رحل گذاشته و بیرون رفته و جماعت بر پا شده و صاحب رحل مراجعه نکرده است، بعد از منعقد شدن نماز جماعت، احتیاط آن است که تا امام به رکوع رکعت اول نرفته جای او را اشغال نکنند.[7]

بردن مهر و قرآن مسجد و حرم

بیرون بردن مهر، قرآن و کتب ادعیه مخصوص حرم مطهّر و مساجد، جایز نیست و چنانچه کسی عمداً یا سهواً برده باشد، باید به جای آن برگرداند.[8]

۱. تحریر الوسیله، ج ۲، کتاب احیاء الموات و المشترکات، ص ۲۱۴، م ۱۵.

۲. توضیح المسائل، م ۲۵۴۵.

۳. توضیح المسائل، م ۸۶۸.

۴. رحل = اثاث و وسایل مانند سجاده، عبا و...

۵. تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۲۱۵، م ۱۷.

۶. همان، ص ۲۱۵.

۷. مجمع المسائل، ج ۱، ص ۱۳۵، س ۳۲.

۸. استفتاآت، ج ۲، ص ۳۴۵، س ۲۶.

Presented by Ziaraat.Com

● حفظ حرمت مسجد وحرم

● نجس کردن مسجد و حرم

- نجس کردن زمین، سقف، بام و طرف داخل دیوار مسجد و حرم امامان علیهم‌السلام حرام است.[1]
- احتیاط واجب آن است که طرف بیرون دیوار مسجد و حرم را هم نجس نکنند.[2]
- نجس کردن فرش مسجد و حرم نیز بنا بر احتیاط واجب حرام است.[3]

● تطهیر مسجد و حرم

- برطرف کردن نجاست از مسجد و حرم، واجب است و فرقی در این مسأله بین داخل و سقف و پشت بام وحتّی طرف داخل دیوار مسجد و حرم نیست. یعنی هر جای مسجد یا حرم نجس شود، باید تطهیر شود یا به گونه‌ای دیگر، نجاست برطرف گردد.[4]
- بنابر احتیاط واجب اگر طرف بیرون دیوار مسجد یا حرم نجس شود، برطرف کردن نجاست از آن واجب است.[5]
- هنگامی که انسان از نجاست مسجد یا حرم مطلع شد، فوراً باید آن را تطهیر کند، پس نباید به قدری معطل کند که عرفاً بگویند تأخیر کرده است.[6]
- برطرف کردن نجاست از مسجد یا حرم، واجب کفایی است و به کسی که آن جا را نجس کرده یا سبب نجس‌شدن آن شده، اختصاص ندارد، بلکه بر همه افرادی که می‌توانند آن جا را تطهیر کنند، واجب است.[7]
- اگر فرش مسجد یا حرم نجس شود، بنابر احتیاط واجب باید آن را تطهیر کنند ولی چنانچه به واسطه آب‌کشیدن خراب می‌شود و بریدن و تراشیدن جای نجس بهتر است، باید محل نجس را بتراشند و یا ببرند و اگر کسی که می‌برد یا می‌تراشد خودش نجس کرده باشد، باید آن را اصلاح کند.[8]
- اگر انسان نتواند جایی را که نجس شده، تطهیر کند یا کمك لازم داشته باشد و پیدا نکند، بنابر احتیاط واجب باید به‌کسی که می‌تواند آن را تطهیر کند، اطلاع دهد. بنابراین چون زائران محترم خودشان نمی‌توانند به این امر اقدام کنند، باید به مسئولان نظافت و خُدّام حرم اطلاع دهند.[9]

۱. توضیح المسائل، م ۹۰۰.

۲. همان.

۳. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۶ م ۸ و توضیح المسائل، م ۹۰۵.

۴. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۴ م ۲.

۵. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۴ م ۲.

۶. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۴ م ۲.

۷. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۴ م ۲.

۸. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۶ م ۸ و توضیح المسائل، م ۹۰۵.

۹. توضیح المسائل، م ۹۰۱.

Presented by Ziaraat.Com

خواندن نماز یا تطهیر مسجد و حرم

اگر انسان در وقت نماز و قبل از شروع آن، متوجّه شود جایی از مسجد یا حرم نجس است، مثلاً ببیند چند قطره خون بر فرش مسجد یا حرم ریخته است و:

- وقت نماز وسعت دارد، تطهیر آن بر خواندن نماز مقدّم است.
- وقت نماز تنگ است؛ یعنی اگر بخواهد آن جا را تطهیر کند و بعد از آن نماز بخواند، تمام یا قسمتی از آن پس از وقت‌خوانده می‌شود، نماز خواندن بر تطهیر آن جا مقدّم است.[1]
- اگر در بین نماز متوجّه شود یا یادش بیاید که جایی از مسجد یا حرم نجس است، اگر با تمام کردن نماز، در تطهیر تأخیر نمی‌شود، نمازش را تمام کند و بعد از نماز آن جا را تطهیر کند و در صورتی که تأخیر می‌شود و وقت نماز هم وسعت دارد باید نماز را رها کند و آن جا را تطهیر کند و بعد از آن نمازش را بخواند.[2]
- کسی که باید ابتدا مسجد یا حرم را تطهیر کند، اگر اول نمازش را خواند، هر چند به جهت ترک تطهیر مسجد یا حرم، گناه کرده، ولی نمازش باطل نیست.[3]
- اگر نجس بودن مسجد یا حرم را فراموش کرد و نماز را خواند و پس از نماز یادش آمد، نمازش صحیح است.[4]

رفتن جنب و حائض به مسجد و حرم

- جنب و زن حائض یا نفساء نباید به مسجد الحرام و مسجد النبی ﷺ وارد شوند، هرچند از یك در داخل شده و از در دیگر بیرون روند، یعنی حتّی عبور از این دو مسجد نیز برای چنین افرادی جایز نیست.[5]
- امّا در حرم امامان معصوم علیهم‌السلام و مساجد دیگر ، فقط توقّف جنب وحائض ونفساء حرام است ولی عبور آنان مانعی ندارد.[6]

۱. العروة الوثقی، ج ۱، فی احکام النجاسات، ص ۸۵، م ۴.

۲. همان، ص ۸۴، م ۲.

۳. همان، ص ۸۴، م ۲.

۴. همان، ص ۸۴، م ۲.

۵. تحریر الوسیله، ج ۱، القول فی احکام الجنب، ص ۳۸ و ۳۹.

۶. تحریر الوسیله، ج ۱، القول فی احکام الجنب، ص ۳۸ و ۳۹.

Presented by Ziaraat.Com

نماز جماعت

گذشته از آن که در روایات، برای نماز جماعت اجر و پاداش بسیاری وارد شده است، با دقت در برخی از مسائل فقهی، به اهمیت نماز جماعت پی می‌بریم و در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

- مستحب است نمازهای واجب، به خصوص نمازهای یومیه را به جماعت بخوانند و در روایات بر این مسأله تأکید فراوانی شده است.
- شرکت در نماز جماعت، برای هر کسی مستحب است به ویژه برای همسایه مسجد.
- مستحب است انسان صبر کند که نماز را به جماعت بخواند.
- نماز جماعت هر چند اول وقت خوانده نشود، از نماز فُرادای اول وقت بهتر است.
- نماز جماعتی که مختصر خوانده می‌شود، از نماز فرادایی که طول بدهد، بهتر است.
- سزاوار نیست انسان بدون عذر، نماز جماعت را ترک کند، به ویژه نماز جماعتی که در مسجد خوانده می‌شود.
- حاضر نشدن در نماز جماعت از روی بی‌اعتنایی به آن، جایز نیست.
- وقتی که جماعت بر پا می‌شود، مستحب است کسی که نمازش را فرادا خوانده، دوباره به جماعت بخواند.
- امام یا مأموم می‌تواند نمازی را که به جماعت خوانده، دوباره به جماعت بخواند، در صورتی که جماعت دوم واشخاص آن، غیر از جماعت اول باشد.[1]

شرایط نماز جماعت

شرایط زیر هنگام برپایی نمازجماعت، باید رعایت شود:

- مأموم از امام جلوتر نایستد و احتیاط واجب آن است که کمی عقب‌تر بایستد.
- جایگاه امام جماعت از جایگاه مأمومین بالاتر نباشد.
- فاصله امام و مأموم و فاصله صف‌ها زیاد نباشد.
- بین امام و مأموم و همچنین بین صف‌ها، چیزی مانند دیوار یا پرده مانع نباشد؛ ولی نصب پرده بین صف مردها و زنان اشکال ندارد.[2]

۱. توضیح المسائل، م ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۴.

۲. العروة الوثقی، ج ۱، ص ۷۷۷ و ۷۷۸؛ توضیح المسائل، م ۱۴۱۵ ۱۴۳۲ و ۱۴۳۳.

Presented by Ziaraat.Com

● نماز جماعت مسافران

- مسافری که نمازش را ۲ رکعتی می‌خواند، در نمازهای ۴ رکعتی نباید درصف اوّل نمازجماعت بایستد.
- مسافری که نماز جماعت می‌خواند، بعد از آن که در رکعت دوم نمازش را تمام کرد وسلام داد، بهتر است برای آن که اتّصال صفوف به هم نریزد، برخیزد و نماز یومیّه دیگری را به امام اقتدا کند؛ امّا باید چند نکته را در نظر بگیرد:
- الف – هنگامی که امام مشغول خواندن تسبیحات اربعه است، اگر مأموم بخواهد اقتدا کند، باید حمد و سوره راخودش بخواند و اگر مأموم مرد است و یکی از نمازهای جهریّه[1] را نیّت کرده، باید حمد و سوره و حتّی بسم الله آن را آهسته بخواند.
- ب – اگر مأموم می‌داند که به اندازه خواندن حمد و سوره و یا حمد تنها فرصت ندارد، باید صبر کند تا امام به رکوع برود، آن‌گاه اقتدا نماید.
- ج – نمازی را که مأموم می‌خواهد اقتدا نماید، لازم نیست حتماً ۲ رکعتی باشد و هرنماز یومیّه‌ای را چه ادا وچه قضا می‌تواند به امام اقتدا نموده و بعد از سلام امام، دنباله نماز را خودش ادامه دهد.

۱. نمازهای صبح، مغرب و عشا که بر نمازگزار مرد واجب است حمد و سوره آن را بلند بخواند.

Presented by Ziaraat.Com

● نماز قضا در سفر

سفر زیارتی فرصت مناسبی است برای به جای آوردن نماز قضا.
در این بخش، برخی از احکام نماز قضا را می‌آوریم، امید است زائران عزیز در اوقات فراغت خود، به ویژه در حرم‌های مطهر یا مساجد، نمازهای قضا شده خود را به جا آورند که از هر عمل مستحبی بهتر است و ممکن است در آینده چنین فرصتی به دست نیاید، افزون بر اینکه به وظیفه شرعی خود عمل می‌کنند، از ثواب بسیار زیاد نماز در حرم‌های مطهر و مساجدی چون مسجد کوفه و سهله نیز بهره‌مند خواهند شد.

– نماز قضا را به جماعت می‌توان خواند، چه نماز جماعت ادا باشد یا قضا و لازم نیست هر دو یک نماز را بخوانند؛ مثلا اگر نماز قضای صبح را با نماز ظهر یا عصر امام جماعت بخواند، اشکال ندارد.[1]
– در سفر نمی‌توان روزه گرفت، حتی روزه قضا، مگر چند مورد استثنایی که در صفحه بعد آمده، ولی نماز قضا را می‌توان خواند.[2]
– اگر انسان در سفر بخواهد نمازهایی را که در غیر سفر قضا شده، به جا آورد، باید نمازهای ظهر و عصر و عشا را چهاررکعتی قضا کند.[3]
– اگر در سفر نماز ظهر یا عصر یا عشا را نخواند یا باطل خوانده باشد، باید قضای آنها را دو رکعتی به‌جا آورد، هرچند در وطن آنها را قضا کند.[4]
– نماز قضا را در هر وقت می‌توان به جا آورد؛ یعنی قضای نماز صبح را می‌توان در ظهر یا شب به‌جای آورد.[5]

نماز مستحبّی در حرم امامزادگان

نماز خواندن در حرم انبیاء و أولیاء و صالحین و عابدها حتّی در زمانی که زنده هستند، مستحب است.[6]

۱. توضیح المسائل، م ۱۳۷۴ و ۱۳۸۳.
۲. توضیح المسائل، م ۱۳۶۸.
۳. تحریرالوسیله، ج ۱، ص ۲۲۴، م ۵ و العروة الوثقی، ج ۱، ص ۷۳۴، م ۱۰.
۴. همان
۵. تحریر الوسیله، ج ۱، ص ۲۹۳، م ۱ والعروة الوثقی، ج ۱، ص ۷۳۴، م ۱۰.
۶. العروة الوثقی، ج ۱، فی الأمکنة المستحبة، م ۱۰.

Presented by Ziaraat.Com

روزه مسافر

مواردی که استثناءاً در سفر می‌توان روزه گرفت:

۱. روزه نذری که مقید به سفر باشد، واجب است که در سفر، طبق نذر خود، روزه بگیرد.

۲. کسی که در حج، قربانی نداده است، واجب است در همان سفر حج، ۳ روز و پس از بازگشت به وطن، ۷ روز روزه بگیرد.

۳. برای مسافر مستحب است که ۳ روز در مدینه، برای برآورده شدن حاجتش، روزه بگیرد.

نذر و وقف

یکی از سنت‌های پسندیده مسلمانان، نذر اعمال یا اموال است برای معصومین علیهم‌السلام و همچنین وقف ملک یا مالی برای آنان و این سنت حسنه همچنان رواج دارد. توجه به برخی از احکام نذر و وقف، برای زائران مفید خواهدبود:

- اگر نذر کند که به زیارت یکی از امامان علیهم‌السلام برود، چنانچه به زیارت امام دیگر برود، کافی نیست و چنانچه به واسطه عذر نتواند آن امام را زیارت کند، چیزی بر او نیست. بنابر این اگر نذر کرده باشد به زیارت امام حسین علیه‌السلام برود و نتواند به زیارت ایشان برود، چیزی بر او واجب نیست.[۱]
- کسی که نذر کرده به زیارت برود و غسل زیارت و نماز آن را نذر نکرده، لازم نیست غسل و نماز را انجام دهد.[۲]
- اگر برای حرم امامان علیهم‌السلام چیزی نذر کند، باید آن را به مصارف حرم برساند، از قبیل فرش و پرده و روشنایی. بنابراین می‌تواند به مسئولین دفاتر نذورات تحویل دهد تا به مصارف معین برسد.[۳]
- اگر چیزی را نذر خود امام علیه‌السلام کند، چنانچه مصرف معینی را قصد کرده، باید به همان مصرف برساند و اگر مصرف معینی را قصد نکرده، باید به فقیران و زائران بدهد یا مسجد و مانند آن بسازد و ثواب آن را به امام هدیه کند.[۴]
- اگر چیزی را بر حرم امامان علیهم‌السلام وقف کرده باشد، منافع آن صرف در تعمیر نور حرم و خدمتکاران و نگهبانان حرم و سایر امور مربوط به حرم می‌شود.[۵]

۱. توضیح المسائل، م ۲۶۶۰.

۲. توضیح المسائل، م ۲۶۶۱.

۳. توضیح المسائل، م ۲۶۶۲.

۴. توضیح المسائل، م ۲۶۶۳.

۵. تحریر الوسیله، ج ۲، ص ۷۴، کتاب الوقف، م ۵۷.

Presented by Ziaraat.Com

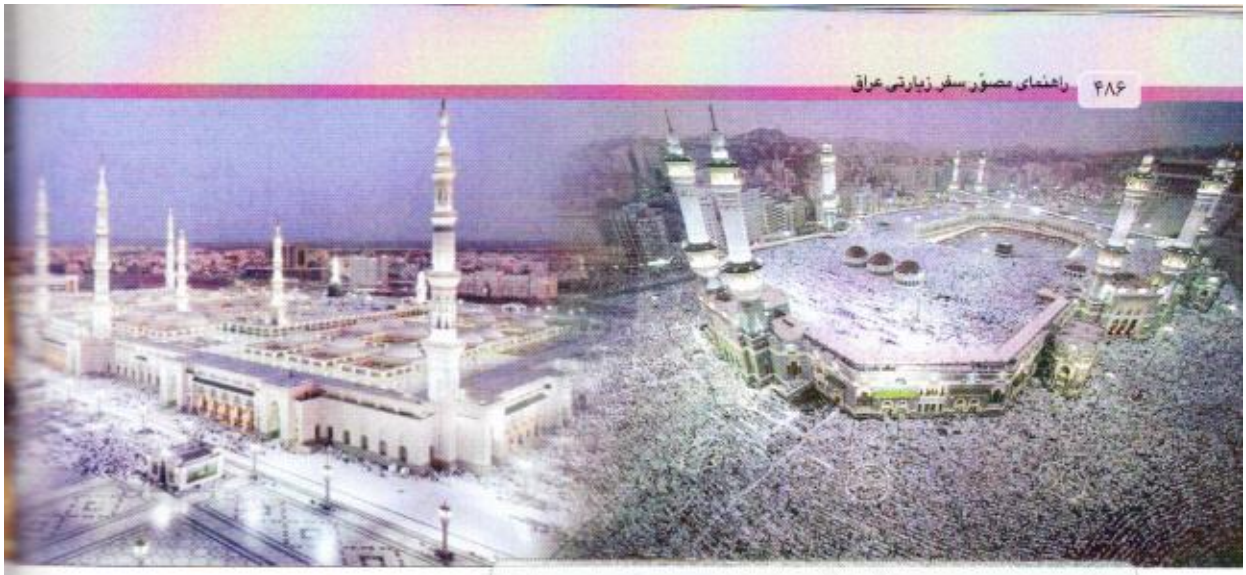

• ثواب نماز در مساجد وحرم ائمه علیهم‌السلام

■ قالَ رَسُولُ‌اللهﷺ: صَلاةٌ في مَسجدي تَعدلُ عندالله عَشرة آلاف صَلاة في غَيره منَ المَساجد إلاّ المَسجد الحَرام فَانّ الصَّلاة فيه تَعدلُ مائة الف صَلاة.

□ وسائل الشيعة، ج ۳، ص ۵۳۶، حديث ۵

■ عَن أبي‌عَبدالله علیه‌السلام: قالَ صَلاةٌ في مَسجد الكُوفة تَعدلُ ألف صَلاة في غَيره منَ المَساجد.

□ وسائل الشيعة، ج ۵، ص ۲۵۵، حديث ۶۴۷۷

■ عَن عَلي علیه‌السلام: قالَ صَلاةٌ في بَيت المَقدس ألفُ صَلاة و صَلاةٌ في مَسجدالأعظم مائة صَلاة و صَلاةٌ في مَسجد القَبيلة خَمسٌ و عشرُونَ صَلاة و صَلاةٌ في مَسجد السُّوق إثنتا عَشرة صَلاةً و صَلاةُ الرَّجُل في بَيته وحدَهُ صَلاةٌ واحدةٌ.

□ وسائل الشيعة، ج ۳، ص ۵۵۱، حديث ۲

■ وقَد رُوِيَ أنَّ الصَّلاة عندَ عَلي علیه‌السلام بمائتَي ألف.

□ منهاج الصالحين آيةالله العظمى سيستاني، ص ۱۸۷

Presented by Ziaraat.Com

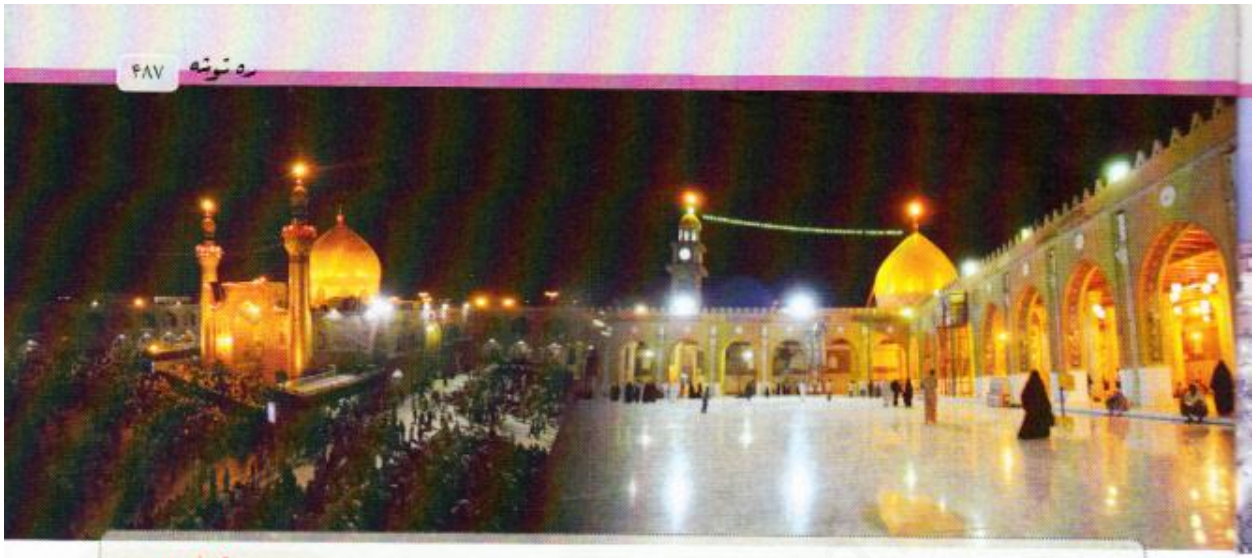

- ثواب یک نماز در مسجد الحرام، برابر است با ۱۰۰/۰۰۰ نماز در مساجد دیگر.
- ثواب یک نماز در مسجد النبی ﷺ، برابر است با ۱۰/۰۰۰ نماز در مساجد دیگر.
- ثواب یک نماز در مسجد کوفه، برابر است با ۱۰۰۰ نماز در مساجد دیگر.
- ثواب یک نماز در حرم امیرالمؤمنین ؑ، برابر با ۲۰۰/۰۰۰ نماز است.
- ثواب یک نماز در بیت المقدس، برابر با ۱/۰۰۰ نماز است.
- ثواب یک نماز در مسجد اعظم، برابر با ۱۰۰ نماز است.
- ثواب یک نماز در مسجد قبیله، برابر با ۲۵ نماز است.
- ثواب یک نماز در مسجد بازار، برابر با ۱۲ نماز است.
- نماز هرکس در خانه‌اش ، فقط یک نماز است.

یک شبهه :

چرا ثواب نماز در حرم امیرالمؤمنین ؑ ، بیشتر از ثواب نماز در مسجد النبی ﷺ است؟

پاسخ:

ثواب نماز در مسجد الحرام و مسجد النّبی و مسجد کوفه چندین برابر ثواب نماز در مساجد دیگر است؛ به طور مثال ثواب نماز در مسجد النبی ۱۰،۰۰۰ برابر مساجد دیگر است و این مسجد دیگر، اگر فرضا مسجد قبیله باشد، نمازش ۲۵برابر ثواب دارد یعنی (۱۰،۰۰۰ × ۲۵) که می‌شود ۲۵۰،۰۰۰ برابر ولی حرم امیرالمؤمنین ؑ با جای دیگری مقایسه نشده و نماز در آن جا، همان ۲۰۰،۰۰۰ ثواب را دارد. بنا بر این اصل سؤال غلط است و ثواب نماز در حرم امیرالمؤمنین ؑ ، بیشتر از ثواب نماز در مسجد النبی ﷺ نیست.

Presented by Ziaraat.Com

سوغات کربلا

■ قالَ رَسُولُ اللهﷺ:

إذا خَرَجَ أحَدُكُم إلى سَفَرٍ ثُمَّ قَدِمَ عَلى أهلِهِ فَليُهدِهِم وَليُطرِفهُم وَ لَو حِجارَةً.

پیامبر خداﷺ:

هرگاه یکی از شما به سفر رفت، در بازگشت حتّی اگر شده یك قطعه سنگ برای خانواده‌اش هدیه وتحفه بیاورد.

□ میزان الحکمة، ج ۵، ص ۲۴۸.

از قدیم سوغات کربلا سه چیز بوده است: «مُهر»، «تسبیح» و «خرما». بهترین سوغات زائر کربلا در بازگشت می‌تواند تربت کربلا باشد و بازگویی خاطرات سفر.

اما اگر کسی بخواهد بیشتر از این مقدار ، سوغاتی متنوّع بیاورد، می‌تواند هدایایی بیاورد که بار معنوی هم داشته باشند: مانند زیتون، دُرّ نجف، جفیه، عبای عربی و به امثال اینها بسنده کند؛ چرا که لطف سوغاتی به بومی بودن آن است و بهتر است که زائران محترم وقت خود را به بازارگردی و خرید کالاهای بی کیفیت چینی و ... هدر ندهند. چرا که بهتر از این اجناس در ایران هم پیدا می‌شود. آنچه پیدا نمی‌شود، حرم امام حسین، حرم امیرمؤمنان و حرم ابوالفضل العباسؑ است.

ما همه مشکلات، گرد و غبار، گرما و ناملایمات سفر را به عشق زیارت این بزرگواران تحمّل می کنیم، نه به خاطر بازار .

هرچه زائر در بازار بچرخد، به همان اندازه وقت کمتری را به زیارت حرم‌های شریف اختصاص می‌دهد.

Presented by Ziaraat.Com

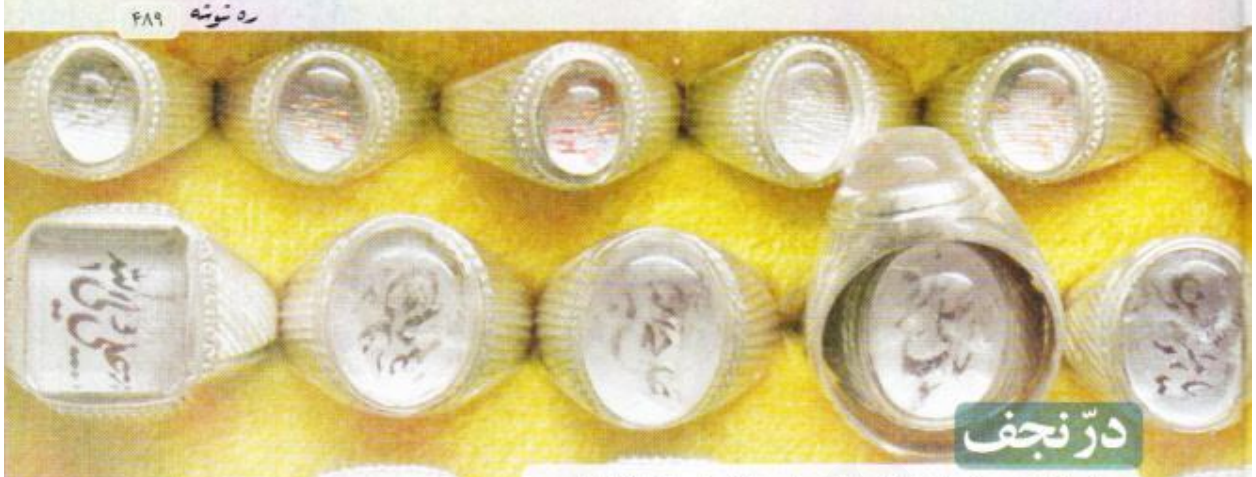

درّ نجف

فی الحلیة عن المفضل قال: دخلت علی مولای الصادق ﷺ فقال: یا مفضل، أحب لکل مؤمن أن یتختم بخمس خواتیم و عدّ منها درّ النّجف الأشرف الذّی یظهره الله.

ومن تختّم به أعطاه الله ثواب حجّة أو عمرة ثواب النّبیین والصالحین، ولولا رحمة الله لشیعتنا لبلغ الفص منه مالا یوجد بثمن ولکن الله رخصه لیتختم به فقیرهم غنیهم.

مفضل بن عمرو نقل می کند که خدمت امام صادق ﷺ رسیدم ، حضرت فرمود: ای مفضل دوست می‌دارم که هر مؤمنی ۵ انگشتری داشته باشد و یکی از آنها را درّ نجف برشمرد.

هرکس آن را به انگشت داشته باشد، خداوند پاداش حج یا عمره‌ای که انبیاء و صالحین آن را به جای آورده باشند، به وی اعطا می کند.

واگر نبود رحمت الهی بر شیعیان ما ، بهای آن، آن چنان بالا می رفت که نمی‌شد آن را قیمت‌گذاری کرد ولی خداوند قیمتش را پایین نگه داشت تا دارا و ندار همه بتوانند آن را داشته باشند.

حلیة المتقین، علامه مجلسی، ص۱۹

Presented by Ziaraat.Com

بی رنج زین پیاله کسی می، نمی‌خورد
بی دود، زین تنور به کس نان نمی‌دهند

پروین اعتصامی

آن روز که عمو شعبانی از کربلا آمده بود، برایمان گفت: گفته‌اند کربلا سوغات ندارد، اما من برای شما چیزی به یادگار آورده‌ام و به هرکدام‌مان یک پیاله و یک جفت گز در حالی که به زیبایی بسته‌بندی شده بودند، داد؛ او غافلگیرمان کرد. یک پیاله خالی از آب که درونش آیة الکرسی حک شده بود و به همین جهت اصرار داریم همیشه قدری آب درونش باقی بماند.

سوغات کربلا مثل هر بار مهر و تسبیح نبود و پیاله هم تنها یک سوغات نبود؛ انگار پیامی بود که از کربلا آمده بود. کربلا خاک دارد، مُهر دارد، تسبیح هم دارد.

کربلا آب دارد، بابا آب ندارد ... عمو پیاله داد، پیاله آب ندارد.

نقل از: http://noghteyeb.persianblog.ir/

Presented by Ziaraat.Com

صلوات نامه

بَلَـغَ العُلـی بِکمالِـه کَشَفَ الدُّجی بِجَماله
حَسُنَت جَمیعُ خِصالِه صَلُّـوا عَلَیـهِ وَ آلِـه

خوش رحمتی است یاران صلوات بر محمّد
گوئیم از دل و جان، صلوات بر محمّد

در آسمان فرشته، مهرش به جان سرشته
بر عرش خوش نوشته، صلوات بر محمّد

گر مؤمنی و صادق، با ما شوی موافق
کوری هر منافـق، صلوات بر محمّد

صلوات اگر بگویی، یابی هر آنچه جویی
گر تو ز خیل اویی، صلوات بر محمّد

ای نورِ دیده ما، خوش مجلسـی بیارا
می گو خوشی خدا را، صلوات بر محمّد

مانند گل شکفتیم، دُرّی لطیف سُفتیم
خوش عاشقانه گفتیم، صلوات بر محمّد

و الله که دیده من، از نور اوست روشن
جان من است و من تن، صلوات بر محمّد

گفتیـم از دل و جان، با عارفان کرمان
شـادی روی یاران، صلوات بر محمّد

بی شك علی ولی بود، پرورده نبی بود
ختم همه علی بود، صلوات بر محمّد

خوش گفت نعمت الله، رمزی ز لی مع الله
خوش گو به عشق الله، صلوات بر محمّد

شاه نعمت الله ولی

Presented by Ziaraat.Com

اوّل خوانـم خـدا را	رسـول مصطفی را	علـی مرتضـی را	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
صلـوات را خدا گفت	جبریـل بارها گفت	درشأن مصطفی گفت	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
شـاه نجف علی‌ست	سرور دین علی‌ست	شـیر خدا علی‌سـت	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
یـاربّ به حـق زهرا	شـفیعه‌ی دو سـرا	یعنی که خیر النسـاء	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
بعد از علی حسن بود	چون غنچه درچمن بود	نور دوچشـم من بود	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
بوی حسـین شنیدیم	چوگل شکفته دیدیم	بـه مدّعـا رسـیدیم	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
زیـن العبـاد سـجّاد	بیمار هست وتبدار	یعنـی که شـاه کبار	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
باقر امام دین اسـت	نور خدا یقین است	فرزند عابدین اسـت	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
جعفر به صبح صادق	هم نور و هم موافق	تـاج سـر خلایـق	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
موسـای با سـعادت	با ذکـر و با عبادت	سـردار بـا جلالـت	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
هشتم رضا امام است	برضامنی تمام است	شـاه غریب نام است	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
مـا شـیعه تقـی ایم	خـاك ره نقی‌ایـم	مشتاق عسکری‌ایم	صل علی محمّد صلوات برمحمّد
مهدی به تاج نورش	بـا احمد رسـولش	نزدیك شد ظهورش	صل علی محمّد صلوات برمحمّد

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

به آیه آیه قرآن احمدی صلوات
به بهترین گل گلزار سرمدی صلوات
به اهل بیت رسول گرامی اسلام
به غنچه غنچه باغ محمّدی صلوات

به رسول مسیح دم صلوات
به شه مکّه و حرم صلوات
باز بر مصطفی و اولادش
تا صف حشر دم به دم صلوات

شاهنشه جمله اولیاء را صلوات
آن صاحب تاج انّما را صلوات
داماد نبی زوج بتول عذرا
میر دو سرا شیر خدا را صلوات

بر چهره زیبای محمّد صلوات
بر گنبد خضرای محمّد صلوات
سر تا به قدم آینه او زهراست
تقدیم به زهرا و محمّد صلوات

بر چهره دلگشای مهدی صلوات
بر قامت دلربای مهدی صلوات
تا پرده زرخ گرفت قدسی نفسان
خواندند به رو نمای مهدی صلوات

در بین زمین و آسمانها و کرات
در بین مناجات و تمام کلمات
زیباتر از این دعا ندیده ست کسی
بر خاتم انبیاء محمّد صلوات

بر احمد و بر کوثر قرآن صلوات
بر طلعت محبوبه یزدان صلوات
بر روح مطهّر امام و شهدا
بر فاطمه مادر شهیدان صلوات

بر جلوه روی مهدی صلوات
بر جذبه هر نگاه مهدی صلوات
ما را نبود چو هدیه‌ای در خور او
بفرست به پیشگاه مهدی صلوات

یا فاطمه! ای منشاء خیر و برکات
مهر تو بود قبولی صوم و صلات
فرمود نبی خدا گناهش بخشد
هرکس که برای تو فرستد صلوات

ای آن که توئی نتیجه صوم و صلات
هم مصحف توحیدی و هم حجّ وزکات
اسلام بود رهین خون تو حسین
بر خون مقدّست درود و صلوات

ای دوست به حنجر شهیدان صلوات
برقامت بی سر شهیدان صلوات
از دامن زن مرد به معراج رود
بر دامن مادر شهیدان صلوات

اوّل به مدینه مصطفی را صلوات
بر شاه نجف شیرخدا را صلوات
بر فاطمه آن دخت پیمبر صلوات
بر سبطینش شُبّر و شُبَیر صلوات

Presented by Ziaraat.Com

که بر حبیب خدا ختم انبیا صلوات
بر ابن عم نبی شاه لافتی صلوات
بـه یازده پسـران علـی عمرانی
به ماه انور هریك جدا جدا صلوات

به میم اول نام محمّدی صلوات
به دال دایره دین احمدی صلوات
بلند گوی اگر عیب بر زبانت نیست
به یازده خلف مرتضی علی صلوات

بر روح خجسـته پیمبـر صلوات
بر شـیر خدا حیدر صفدر صلوات
بر فاطمه و دو سـبط پاك احمد
همواره وپیوسـته مکرّر صلوات

بـه بـاب فاطمـه پیغمبـر خـدا صلـوات
به شهسـوار عـرب میـر لافتـی صلوات
بـه مـادر حسـنین خیـرة النسـا صلوات
بـه زهـر خـورده المـاس ازجفـا صلوات
بـه سـربریده صحـرای کربـلا صلـوات
بـه دسـت بریده صحـرای نینـوا صلوات
در کـرب و بـلا بـه شـمر ملعـون لعنت
در طـوس غریـب الغربـا را صلـوات
بـه شـاه قبه طـلا حضرت رضـا صلوات

دم به دم درهمه دم برگُل رخسار محمّد صلوات
بـر علـی شـیرخدا سـاقی کوثـر صلوات

بارهـا گفـت پیمبر که علی جان منسـت
هـم به جـان علی و جـان محمّد صلوات

Presented by Ziaraat.Com

● برخی لغات عربی مورد استفاده زائران در عراق

● زمان و تاریخ

لحظة	لحظه	اليوم	امروز
ثانية	ثانیه	أمس	دیروز
دقيقة	دقیقه	قبل أمس	پریروز
ساعة	ساعت	البارحة	دیشب
نهار	روز	اولة البارحة	پریشب
ليل	شب	غداً - بكره	فردا
ليالي	شب ها	بعد غدٍ	پس فردا
فجر	سپیده دم	أسبُوع	هفته
يوم	روز	شهر	ماه
أيّام	روزها	شهور	ماهها
		سنة	سال
		سنتين	دوسال
		سنين	سال‌ها

روزهای هفته

السّبت	شنبه
الأحد	یکشنبه
الإثنين	دوشنبه
الثّلاثاء	سه شنبه
الأربعاء	چهارشنبه
الخميس	پنجشنبه
الجُمعه	جمعه

فصول چهارگانه

الرّبيع	بهار
الصّيف	تابستان
الخريف	پاییز
الشّتاء	زمستان

● خویشاوندی

أب	پدر	آنسة	دوشیزه
أمّ	مادر	الجَدّ	پدر بزرگ
أخ	برادر	الجَدّة	مادر بزرگ
إخوان	برادران	الزّوج	شوهر، مرد
أخت	خواهر	الزّوجة	همسر، زن
أخوات	خواهران	إبنُ العمّ	پسر عمو
رَجُل	مرد	بنتُ العمّ	دخترعمو
رِجال	مردان	أخت‌الزّوج	خواهرشوهر
امرأة	زن	الحَفيد	نوه پسر
نِسوان	زنان	الحفيدة	نوه دختر
ابن	پسر	الكنّة	عروس
أبناء	پسران	الصّهر	داماد
ابنَة	دختر	زوج‌الأخت	شوهرخواهر
بَنات	دختران	زوجة الأخ	زن برادر
خال	دایی	غيرشَقيق	ناتنی
خالة	خاله	الأقرباء	بستگان
عمّ	عمو	الأسرة	خانواده
عمّة	عمّه	الأرحام	ارحام

● رنگها

أخضَر	سبز	أزرَق	آبی
أحمَر	قرمز	بُنّی	قهوه‌ای
أصفَر	زرد	بَنَفسَجی	بنفش
أبيض	سفید	رَمادی	خاکستری
أسوَد	سیاه	وَردی	صورتی
		بُرتُقالی	نارنجی
		حُمُصی	کرم
		ذهبی	طلایی
		فِضّی	نقره‌ای
		رَصاصی	سربی
		كُحلی	سرمه‌ای
		فاتح	روشن
		غامق	تیره

Presented by Ziaraat.Com

اعداد

واحد	۱	ثلاثین	۳۰
إثنین	۲	أربعین	۴۰
ثلاثة	۳	خمسین	۵۰
أربعة	۴	ستّین	۶۰
خمسة	۵	سبعین	۷۰
ستّة	۶	ثمانین	۸۰
سبعة	۷	تسعین	۹۰
ثمانیة	۸	مأة	۱۰۰
تسعة	۹	مأتین	۲۰۰
عشرة	۱۰	ثلاثمأة	۳۰۰
أحد عشر	۱۱	أربعمأة	۴۰۰
إثنی عشر	۱۲	خمسمأة	۵۰۰
ثلاثة عشر	۱۳	ستمأة	۶۰۰
أربعة عشر	۱۴	سبعمأة	۷۰۰
خمسة عشر	۱۵	ثمانمأة	۸۰۰
ستّة عشر	۱۶	تسعمأة	۹۰۰
سبعة عشر	۱۷	ألف	۱۰۰۰
ثمانیة عشر	۱۸	ألفین	۲۰۰۰
تسعة عشر	۱۹	ثلاثة آلاف	۳۰۰۰
عشرون	۲۰	ملایین	میلیونها
واحد وعشرین	۲۱	خمسین بالمأة	۵۰ ٪

اعداد ترتیبی

الأول	یکُم
الثّانی	دوّم
الثّالث	سوّم
الرّابع	چهارم
الخامس	پنجم
السّادس	ششم
السّابع	هفتم
الثّامن	هشتم
التّاسع	نهم
العاشر	دهم
الحادی‌عشر	یازدهم
الثّانی‌عشر	دوازدهم

کسر اعداد

ضِعف	دو برابر
نصف	نِیم
ثُلث	یک سِوُم
رُبع	رُبع
ثلاثة أرباع	سه رُبع
خُمس	یک پَنجُم
سُدس	یک شِشم
عُشر	یک دَهُم

اعضای بدن

جسم	بدن	رسغ	مُچ
رأس	سر	ذِراع	بازو
شَعر	مو	کوع	آرنج
لسان	زبان	کتف	شانه
وجه	صورت – رو	فخذ	ران
جَبین	پیشانی	ساق	ساق پا
عین	چشم	رُکبة	زانو
أنف	بینی	قدم	پا
أُذُن	گوش	جِلد	پوست
فَم	دهان	دَم	خون
شفة	لب	ظَهر	پشت
حَلق	حلق	صدر	سینه
خَدّ	گونه	بطن	شکم
رقبة	گردن	الطبیب	پزشک
ذَقن	چانه	ضغط الدّم	فشار خون
أسنان	دندان	صیدلیة	داروخانه
شارب	سبیل	ضمادة	باند
لحیة	ریش	لَزقة	چسب زخم
یَد	دست	أرقد هنا	اینجا دراز بکش
إصبع	انگشت	إفتح فمک	دهانت را باز کن
ظُفر	ناخن	إسعل	سرفه کن

Presented by Ziaraat.Com

صفات متضاد

رَخیص	ارزان	عَریض	پهن	سَریع	تُند	کامل	کامل		
غالی	گران	واسع	پهن	بطیء	کُند	ناقص	ناقص		
یمین	راست	ضیّق	تنگ	سَمیک	کلفت	مبکِّر	زود		
یسار	چپ	کَبیر	بزرگ	رَقیق	نازک	متأخِّر	دیر		
فَوق	بالا	صَغیر	کوچک	سَمین	چاق	ملیء	پُر		
تَحت	پایین	أمام	جلوی	نَحیف	لاغر	فارغ	خالی		
قَریب	نزدیک	وَراء	پشت	سَهل	آسان	نائم	خوابیده		
بَعید	دور	ثَقیل	سنگین	صَعب	سخت	مستیقظ	بیدار		
بارِد	سرد	خَفیف	سبک	صَحّ	درست	ساطع	روشن		
حارّ	گرم	جَمیل	زیبا	خطأ	اشتباه	مُظلم	تاریک		
مُرّ	تلخ	قَبیح	زشت	ضاحِک	خندان	واقف	ایستاده		
حامِض	ترش	جَیِّد	خوب	باکی	گریان	جالس	نشسته		
حُلو	شیرین	سیِّء	بد	ضَجیج	سروصدا	شاب	جوان		
عَتیق	قدیمی	حَزین	ناراحت	هُدوء	آرامش	شایب	پیر		
جَدید	نو	سَعید	خوشحال	طَری	نرم				
وَسِخ	کثیف	خَیر	خوبی	قاسِ	سفت				
نَظیف	تمیز	شَرّ	بدی	طَویل	بلند				
نَهار	روز	داخِل	درون	قَصیر	کوتاه				
لَیل	شب	خارِج	بیرون	عالِ	بلند				
مَفتوح	باز	سائل	مایع	مُنخَفِض	پَست				
مُغلَق	بسته	جامِد	جامد	عَجوز	پیر				

صفات برتر

أفضل	بهتر
أسوء	بدتر
أغلی	گرانتر
أرخص	ارزانتر
أصغر	کوچکتر
أکبر	بزرگتر

ماه های عربی میلادی

January	(ژانویه)	کانون الثّانی
February	(فوریه)	شُبَاط
March	(مارس)	اذار
April	(آوریل)	نیسان
May	(می)	أیار
June	(ژوئن)	حُزیران
July	(جولای)	تَمُوز
August	(آگوست)	آب
September	(سپتامبر)	أیلول
October	(أکتبر)	تِشرین الأوّل
November	(نوامبر)	تشرین الثّانی
December	(دسامبر)	کانون الأوّل

تعارفات

نَعَم	بله
کَلاّ	نه ، خیر
تَفَضَّل	بفرمائید
مِن فَضلِک	لطفاً
شُکراً	متشکّرم
عَفواً	ببخشید
سامحنی	عذرم را بپذیر
آسف	متأسفم

مشاغل

طَبیب	پزشک
مُحامی	وکیل
مُمَرِّض	پرستار
مُحاسِب	حسابدار
کَنّاس	رفتگر
سائق	راننده
عَمیل	کارگر
مُوَظَّف	کارمند

Presented by Ziaraat.Com

در بازار

سُوق بازار
بَدله کُت و شَلوار
قَمیص پیراهن
تَنّورَه دامن
حِزام کمربند
سروال‌قصیر شلوارك
بَنطَلُون شلوار
سروال‌داخلی شورت
جَوارِب جوراب
رِجالی مردانه
نِسائی زنانه
قُبّعة کلاه
رِبطه روسری
قُطن پنبه
صُوف پشم
کَتان کتان
حَریر ابریشم
قِماش پارچه
مَنشَفه حوله
لُعبة اسباب بازی
شَمسیّه چتر

سادة ساده
مُنقّط خالدار
مُخطّط راه راه
مُربّعات چهارخانه
ساعة‌ید ساعت‌مچی
ثِیاب لباس
نَظّاره عینک

خرید و فروش

بَیع فروش
شِراء خرید
سِعر نرخ
نوعیة‌جیدة جنس‌خوب
نوعیة‌سیئة جنس‌بد
عالی عالی
مُنخفض پایین
غالٍ گران
رَخیص ارزان
مَعقول مناسب
تَذکار یادگاری
إکرامیّه انعام
تَخفیضات تخفیف

رستوران

مَطعم رستوران
لائحةالطعام لیست غذا
وَجبة‌طعام پُرس‌غذا
مِلح نمک
لَبن دوغ
رُوبه ماست
حَلیب شیر
جِبنة پنیر
چای شای
سُکّر شکر
مُرَبّی مربّا

لَحم گوشت
دَجاج مرغ
بَیض تخم مرغ
سَمَک ماهی
مَقلیّة سرخ‌کرده
زَیت روغن مایع
خُبز نان
سَلَطة سالاد
شَوربة سوپ
ماءساخن آبجوش
مُرطِبات نوشیدنی

صَحن بشقاب
مِلعَقه قاشق
شَوکة چنگال
سِکّین چاقو
وَلّاعة فندک
ثَقاب کبریت
سَلّة سبد
کأس لیوان
إبریق پارچ
ثلّاجة یخچال
حَنفیّة شیر آب

میوه جات

خُضرَه سبزیجات
عِنَب انگور
تُفّاح سیب
بُرتُقال پرتقال
مَوز موز
بِطّیخ خربزه–طالبی
رُمّان انار
بِطّیخ هندونه
کَرَز گیلاس
مِشمِش زردآلو

خَوخ آلو – هلو
عَرموط گلابی
تین انجیر
فاکِهة میوه
طازَج تازه
عَصیر آبمیوه
بِطّاطا سیب زمینی
ثوم سیر
بازِلاء نخود فرنگی

جَزَر هویج
خَسّ کاهو
بَصَل پیاز
خِیار خیار
شَمَندُور چغندر
فِجل ترب
قَرنَبیط گل کلم
کُزبَرة گشنیز
سِمسِم کنجد

حیوانات

أسَد شیر
بَقَرة گاو ماده
ثُعبان مار
ثَور گاو نر
جَمَل شتر
حَمامه کبوتر
دِجاجة مرغ
سَمَکة ماهی
عُصفُور گنجشک
خَروف گوسفند
قِطّ گربه
ناقة شتر ماده
نَحلة زنبور عسل
نَملة مورچه

پست

رِسالة نامه
طابِع بَرید تمبر
بَریدسَریع پیشتاز
عُنوان آدرس
المُرسِل فرستنده
المُرسَل‌إلیه گیرنده

Presented by Ziaraat.Com

در حرم و مسجد

جامع، مصلّی	مسجد
صلاة قصر	نمازشکسته
تجاه القبلة	رو به قبله
تُربَة	مُهر
سبحه	تسبیح
سجّاد	جانماز
کیشوانیه	کفشداری
حافی	پابرهنه
مُکبّرات‌الصّوت	بلندگو
جهر	صدای بلند
إخفات	صدای آهسته

در شهر

بَلَد	کشور
مُحافَظَة	استان
مَدینة	شهرستان
قضاء	شهر
قَریة	روستا
بَرید	پُست
مَتحَف	موزه
مُستَشفی	بیمارستان
مُستوصف	درمانگاه

در هتل

فُندُق	هتل
عِمارَة	ساختمان
باب	در
نافِذَة ، شُبّاک	پنجره
غُرفَة	اتاق
شُقّة	سوئیت،آپارتمان
مَطعَم	رستوران
سَریر	تختخواب
مِخَدّة	متکا
نسیج	منسوجات
إکسسوارات	لوازم یدکی
خُیوط	نَخ
مراحیض،مرافق	توالت
مَقعَد	جای نشستن
کُرسی	صندلی
هاتف	تلفن
إبرة	سوزن
أثاث	اسباب و اثاثیّه
بساط	قالیچه
منشَفةوَجه	حوله
سریر	تخت
مکنسة	جارو
کهربائیة	برقی
طاولة	میز
علاقة	پاکت‌دسته‌دار
فرن غاز	اجاق گاز
فرشاة‌أسنان	مسواک
معجون‌أسنان	خمیردندان
مدفأة	بخاری
مرآة	آیینه
مِشط	شانه
مِفتاح	کلید
مَقصّ	اطو
مکواة	قیچی
ممسحةأرض	زمین‌شور
قناة	ماهواره
لوحة	تابلو
مصعَد	آسانسور
استعلامات	اطّلاعات
توقیع	امضاء
عاطل	خراب
إستماره	فرم

در سفر

ذهاب	رفت
إیاب	برگشت
سَیّارَة	اتومبیل
سیّارات	اتومبیلها
باص	اتوبوس
قِطار	قطار
سِکّک‌حدیدیه	راه آهن
سائِق	راننده
طائرة	هواپیما
مطار	فرودگاه
شارع	خیابان
زُقاق، فَرع	کوچه
ساحة، دوّار	میدان
طَریق	راه
طَریق مُشاة	پیاده رو
طریق مسدود	راه‌بسته
خَریطة	نقشه
مَوقِف	ایستگاه
مَحطّة	جایگاه
جِسر	پُل
سُلّم - درجه	راه پله
جواز سفر	گذرنامه
بطاقة - تذکره	بلیط
درجة أولی	درجه‌ی یک
درجة ثانیة	درجه‌ی دو
الأجرة	کرایه‌ی مسافر
بطاقه	کارت
هُویه	شناسایی
مُتأخِر	دیر کرده
یصل	می‌رسد
یرحل	روانه می‌شود
یتوقف	می‌ایستد
افتَح	باز کن
أغلِق	ببند
أمتعة	بار سفر
الباخرة	کشتی
شاحنة-لاری	کامیون
إلی الیمین	بطرف راست
إلی الیسار	بطرف چپ
علی طول	مستقیم
باب‌القدام	در جلو
باب‌الخلفی	در عقب

Presented by Ziaraat.Com

سیاست

شعار	آرم	باحث	پژوهشگر	دَعم	حمایت	هزیمة	شکست
إحصاء	آمار گرفتن	لافته	پلاکارد	خَلوق	خوش اخلاق	تعذیب	شکنجه
أنباء	اخبار	مَلجأ	پناهگاه	مُراسل	خبرنگار	قضاء	شهرستان
جیش	ارتش	مقر، قاعدة	پایگاه	سری	محرمانه	مصیری	سرنوشت ساز
العَملة	ارز	جنسیّة	تابعیّت	مُدّعی	دادستان	مشروع	پروژه
الکُتلة	اقلیت	إقتراح	پیشنهاد	مُحامی	وکیل	دیمقراطیّة	دموکراسی
ثورة	انقلاب	مُقاطَعة	تحریم	علاقة	رابطه	أبریاء	غیرنظامی
إنقلاب	کودتا	تدمیر	تخریب	تصویت	رأی دادن	کارثة	فاجعه
أزمة	بحران	إرهابی	تروریست	ناخب	رأی دهنده	شامل	فراگیر
تَشحین	شارژ	نَوَویّة	هسته‌ای	انکماش	رکود	إنتهازی	فرصت طلب
مُفتّش	بازرس	بُندُقیّة	تفنگ	رقم قیاسی	رکورد	إنهیار	فروپاشی
میناء	بندر	تَضخُم	تورّم	مسار	روند	ثقافة	فرهنگ
میزانیة	بودجه	مُؤامَرة	فتنه گری	مساوم	سازشکار	إتّفاقیة	قرارداد
مُعسکر	پادگان	إنتاج	تولید	مُنظّمة	سازمان	نهب	غارت کردن
مَلَف	پرونده	مَهرجان	سمینار	إشتباک	درگیری	طارئ	غیرعادی
وطنی	ملّی	مُزیَف	جعلی	مَجال	زمینه	الدُستور	قانون اساسی
خَریطة	نقشه	شباب	جوانان	سِجن	زندان	صراع	کشمکش
مُوَحّد	یکپارچه	مُواطن	هموطن	صاروخ	موشک	مجزرة	کشتار
قَصف بمباران کردن		إنذار	هشدار	قلق	نگرانی	مُرشّح	کاندیدا
إلتجاء پناهنده شدن		وَفد	هیئت	معرض	نمایشگاه	قنصلیة	کنسولگری
سَیطَرة ایست بازرسی		مذکرة	یادداشت	متناسق	هماهنگ	قناة	کانال ماهواره
		إعتقال	دستگیر کردن	تعایش	همزیستی	قمرصناعی	ماهواره

تَحکُّم من بُعد	کنترل از راه دور	السُلطَةالقضائیّة	قوّه قضائیّه
السُلطَةالتّنفیذیّة	قوّه مقنّنه	السُلطَةالتّشریعیّة	قوّه مجریّه
صلیب الأحمر	صلیب سرخ	لغة رسمیة	زبان ملی
أمانة العامة	دبیرخانه	أمین العام	دبیرکل
مخفَرشُرطة	پاسگاه‌پلیس	مخفَرحُدودی	پاسگاه‌مرزی
شارع رئیسی	بزرگراه	إعادَة بناء	بازسازی
السُوق الحُرّة	بازار آزاد	الضوءالأخضر	چراغ سبز
الشّرق الأوسط	خاورمیانه	إکتفاء ذاتی	خودکفایی
رَمی بالرّصاص	تیرباران	رئیس الوزراء	نخست وزیر
عنصری	نژادپرست	نَشید وطنی	سرود ملّی
استعراض‌عسکری	رژه نظامی	بطاقة هویة	کارت شناسایی

Presented by Ziaraat.Com

چاووش‌خوانی

به‌نوشته دهخدا:
چاووش‌خوان، کسی است که دعوت رفتن به زیارت عتبات عالیات کند.
در گذشته در شهرها و روستاها، رسم بود که طبق مراسم سنّتی، هنگام رفتن اشخاص به زیارت عتبات عالیات، خراسان یا سفرحجّ، هنگام بدرقه زائر، «چاووش‌خوانان» اشعاری را با لحنی سوزناک می‌خواندند.
زمان راهی شدن زوّار، دوستان و آشنایان به خانه آنها می‌رفتند و برای آنها به اصطلاح «فتح راه» می‌بردند و زوّار هم هنگام برگشت برای آشنایان سوغات می‌آوردند.
چاووش خوان با عَلَم، به همراه بستگان، زوّار را تا پای کاروان همراهی می‌کردند. و در بازگشت کاروان هم، چاووش‌خوانان در پیشواز و استقبال اشعاری می‌خواندند، امّا متأسّفانه بسیاری از این سنّت ها امروز فراموش شده است.

هرکه دارد هوس کرب وبلا بسم الله ؛

این شعر که در چاووش‌خوانی‌های کاروان‌های کربلا خوانده می‌شد، برگرفته از کلام امام حسین علیه‌السلام هنگام خروج از مکّه و حرکت به سوی کوفه وکربلاست: « **ألا... وَمن کانَ باذِلاً فینا مُهجَتَهُ وَمُوَطِّناً عَلی لِقاءِ اللهِ نَفسَهُ فَلیَرحَل مَعَنا فَإنّی راحِلٌ مُصبِحاً إن شاءَ اللهُ** » که دعوتی بود به آن که هرکس آماده فدا کردن خون وجان و مهیّای دیدار خداست، سحرگاهان همراه امام حرکت کند.

دعوت به خط شهادت و ایثار، در مرام حسینیان و عاشورائیان، نهفته است وکربلا و زیارت مرقد سیّد الشّهدا علیه‌السلام ، رمز این دل سپردن است.
نمونه هایی از شعرهای چاووش خوانی:

ز تربت شهدا بوی سیب می‌آید — ز طوس، بوی رضای غریب می‌آید
هرکه دارد هوس کرب وبلا، بسم الله — هرکه دارد سر همراهی ما، بسم الله
هرکه دارد هوس کرب وبلا، بسم الله — هرکه دارد هوس حب خدا، بسم الله
هرکه دارد سفر کرب وبلا، بسم‌الله — هرکه شد همسفر و همره ما، بسم‌الله
سفری خوشتر ازاین نیست،اگر مردرهی — قد برافراز و بگو نام خدا، بسم‌الله
بر مشامم می‌رسد هرلحظه بوی کربلا — ترسم آخر جان دهم در آرزوی کربلا
هرکس که پیمان بلا دارد بیاید — هرکس هوای کربلا دارد بیاید
ای عزیزان سفر کربّ بلا در نظر است — ما خبر کرده ورفتیم، سفر بی‌خطر است

Presented by Ziaraat.Com

خرّم دلی که منبع انهار کوثر است
کوثر کجا ز دیده پُر اشک، بهتر است

نام حسین و کرب و بلا هردو دلرباست
نام علی اکبر از آن دلرباترست

رفتم به کربلا به سر قبر هر شهید
دیدم که تربت شهدا مشك و عنبر است

هر یك مزار تربتشان چارگوشه است
شش گوشه یک مزار، در آن هفت کشور است

پرسیدم از کسی سببش را به گریه گفت
پایین پای قبر حسین، قبر اکبر است

پایین پای قبر علی اکبر جوان
هفتاد و یك شهید چو خورشید خاور است

در سمت راست، قبر یکی پیر جلوه کرد
زان گوشهٔ رواق که نزدیکی در است

پرسیدم از خادمان که این مزار کیست؟
گفتا حبیب، نور دو چشم مظاهر است

نزدیک نهر علقمه دیدم یکی شهید
گفتم چرا جدا ز شهیدان دیگر است

گفتا خموش باش که عباس مه لقا
منظور او ادب به جناب برادر است

رفتم به خیمه‌گاه شنیدم به گوش دل
آن جا فغان زینب مظلوم أطهر است

رفتم زکربلا به سر تربت علی
دیدم که بارگاه علی، عرش اکبر است

برگشتم از رواق و شدم وارد حرم
دیدم که چشم نوح نبی، جای حیدر است

ناصر چو بر نجف برسید و به گریه گفت
هر صبح و شام چشم امیدم به این در است

شعر از ناصرالدین شاه قاجار

Presented by Ziaraat.Com

چاووش برگشتن از کربلا

چاووش خوانان به پیشواز آمده، می‌پرسند:

ای زائر کوی عشق و ایمان چه خبر؟
از تربت گلگون شهیدان چه خبر؟

از شهر نجف که بارگاه مولاست
از کوفه و از غربت قرآن چه خبر؟

زان چاه که بود محرم اسرار علی
شب تا سحر از رنج فراوان چه خبر؟

از دامن تلّ زینبیه که بلند
شد آه دل زینب و طفلان چه خبر؟

از باغ به خون نشسته آل رسول
از زینب و آن شام غریبان چه خبر؟

زان خیمه که عصر عاشورا سوخت
از آتش دامن یتیمان چه خبر؟

از سیلی و از صورت گل‌های خزان
از آتش خیمه های سوزان چه خبر؟

از علقمه و دست جدای عباس
از آب فرات و لب عطشان چه خبر؟

گویند که جای پای زهرا آن جاست
از مادر و از پیکر عریان چه خبر؟

● ثواب پیشواز زائران رفتن

عن مُعلّی بن خُنیس قال:
سمعتُ أباعبدالله ﷺ یقُولُ:
إذا انصرف الرّجُل من إخوانکم من زیارتنا أو زیارة قُبورنا فاستقبلُوهُ و سلّمُوا علیه وهنّؤوهُ بما وهب الله لهُ فإنّ لکم مثل ثوابه من رحمة الله و إنّه ما من رجُل یزُورنا أو یزُور قُبورنا إلاّ غشیتهُ الرّحمةُ و غُفرت لهُ ذُنُوبُه.

بحارالأنوار، ج۱۰۲، ص ۳۰۲

معلّی بن خُنیس می‌گوید: از امام صادق ﷺ شنیدم که می‌فرمود:
هرگاه کسی از برادرانتان از زیارت ما یا از زیارت قبور ما بازگشت، به استقبالش بروید و سلامش کنید و به خاطر نعمتی که خداوند به او ارزانی داشته، تهنیتش گویید، که شما نیز همانند وی از رحمت الهی بهره دارید. بدانید هیچکس به زیارت ما یا زیارت قبور ما نمی‌آید، مگر آن که رحمت الهی او را در بر می‌گیرد و گناهانش بخشیده می‌شود.

چاووش برگشتن از کربلا

زائران بازگشته از کربلا جواب می‌دهند:

ما سلام از روضه شیر خدا آورده‌ایم
روی پُر گرد و غبار از کربلا آورده‌ایم

بس که رخ مالیده‌ایم بر مرقد شاه نجف
بوی مشک و عنبر و عطر گلاب آورده‌ایم

قتلگاه حضرت شاه شهیدان دیده‌ایم
چشم گریانی از آن ماتم سرا آورده‌ایم

طوف عباس علی را کرده‌ایم از جان و دل
ما طواف کعبه را از خیمه گاه آورده‌ایم

مرقد موسای کاظم در بغل بگرفته‌ایم
خاک درگاهش برای توتیا آورده‌ایم

هم طواف عسکری و هم تقی و هم نقی
راه و رسم بندگی را ما به جا آورده‌ایم

در بیابان ما بسی جور و جفاها دیده‌ایم
مُهر و تسبیح از شهید کربلا آورده‌ایم

وقت رفتن بود با ما حالت شوق و شعف
وقت برگشتن دلی از غم کباب آورده‌ایم

برده بودیم ما بسی جور و جفا در کربلا
شکر لله در عوض بار ثواب آورده‌ایم

Presented by Ziaraat.Com

ستارگان حرم

علمای مدفون در کنار مضجع شریف امیرمؤمنان، حضرت علی علیه‌السلام، امام حسین علیه‌السلام و امام موسی کاظم و امام جواد علیهماالسلام

Presented by Ziaraat.Com

شماره های مربوط به حجره محل دفن هر عالم در حرم مطهّر امیرالمؤمنین علیه‌السلام است.

مقبره شیرازی

۱
آقا ضیاءالدین عراقی
متوفی ۱۳۶۱ هـ.ق

۶
سیدمحمدجوادطباطبایی تبریزی
متوفی ۱۳۸۷ هـ.ق

۱۱
شیخ مرتضی انصاری متوفی ۱۲۸۱ هـ.ق

۱۱
شیخ محمّد طه نجف
متوفی ۱۳۲۳ هـ.ق

سیّد عبدالهادی شیرازی
متوفی ۱۳۸۴ هـ.ق

میرزا محمّد حسن شیرازی
متوفی ۱۳۰۰ هـ.ق

کنار گذسته شمالی

شیخ محمّد فروی اصفهانی
متوفی ۱۳۶۱ هـ.ق

سیّد مصطفی خمینی
متوفی ۱۳۵۶ هـ.ش

۲۲
سیّد علی اکبر حویزی
متوفی ۱۳۷۱ هـ.ق

۲۲
شیخ فضل الله شیخ الشریعة
متوفی ۱۳۳۹ هـ.ق

۲۱
میرزا محمّد حسین نائینی
متوفی ۱۳۵۵ هـ.ق

۱۵
شیخ عبّاس قمی
متوفی ۱۳۱۹ هـ.ش

۲۶
سیّد حسن بجنوردی
متوفی ۱۳۹۵ هـ.ق

۲۶
سیّد ابوالحسن اصفهانی
متوفی ۱۳۶۵ هـ.ق

۲۶
شیخ حبیب الله رشتی
متوفی ۱۳۱۲ هـ.ق

۲۶
آخوند محمّد کاظم خراسانی
متوفی ۱۳۲۹ هـ.ق

۳۱
سیّد ابوالقاسم خویی
متوفی ۱۴۱۳ هـ.ق

۲۲
سیّد حسین قمی
متوفی ۱۳۶۶ هـ.ق

غرب ایوان العلما

شیخ محمّد فاضل شربیانی
متوفی ۱۳۲۲ هـ.ق

ایوان العلما

ملا محمّد مهدی نراقی
متوفی ۱۲۰۹ هـ.ق

ملا احمد نراقی
متوفی ۱۲۴۵ هـ.ق

۵۴
سیّد محمود شاهرودی
متوفی ۱۳۵۳ هـ.ش

۴۸
سیّد عبدالحسین شرف الدین
متوفی ۱۳۷۷ هـ.ق

۴۷
سیّد محمّد کاظم یزدی
متوفی ۱۳۳۷ هـ.ق

Presented by Ziaraat.Com

- ۱ . آقا ضیاء عراقی
- ۲ . علمای بنی صدر
- ۳ . محمد حسین اصفهانی
  اسماعیل محلاتی
- ۴ . سیّد موسی مازندرانی
- ۶ . سیّد محمّد جواد تبریزی
  فتحعلی سلطان آبادی
  محمّد رضا نائینی
- ۱۱ . شیخ اعظم مرتضی انصاری
  طه نجف
- ۱۵ . میرزا حسین نوری
  شیخ عبّاس قمی
- ۲۱ . میرزا حسین نائینی
- ۲۲ . شیخ الشریعه اصفهانی
  علی اکبر خوئی
- ۲۶ . سیّد ابوالحسن اصفهانی
  سیّد حسن بجنوردی
  شیخ حبیب الله رشتی
  آخوند خراسانی
- ۳۱ . سیّد ابوالقاسم خوئی
- ۴۷ . سیّد محمّد کاظم یزدی
- ۴۸ . سیّد عبدالحسین شرف الدّین
- کنار گذسته سمت باب طوسی
  علاّمه حلّی
  محمّد حسین غروی اصفهانی
  سیّد مصطفی خمینی
- کنار گذسته سمت باب القبله
  مقدّس اردبیلی
- ایوان العلما
  ملاّ محمّد مهدی نراقی
  ملاّ احمد نراقی
- ورودی غرب ایوان العلما
  شیخ محمّد فاضل شربیانی
- آرامگاه میرزای شیرازی

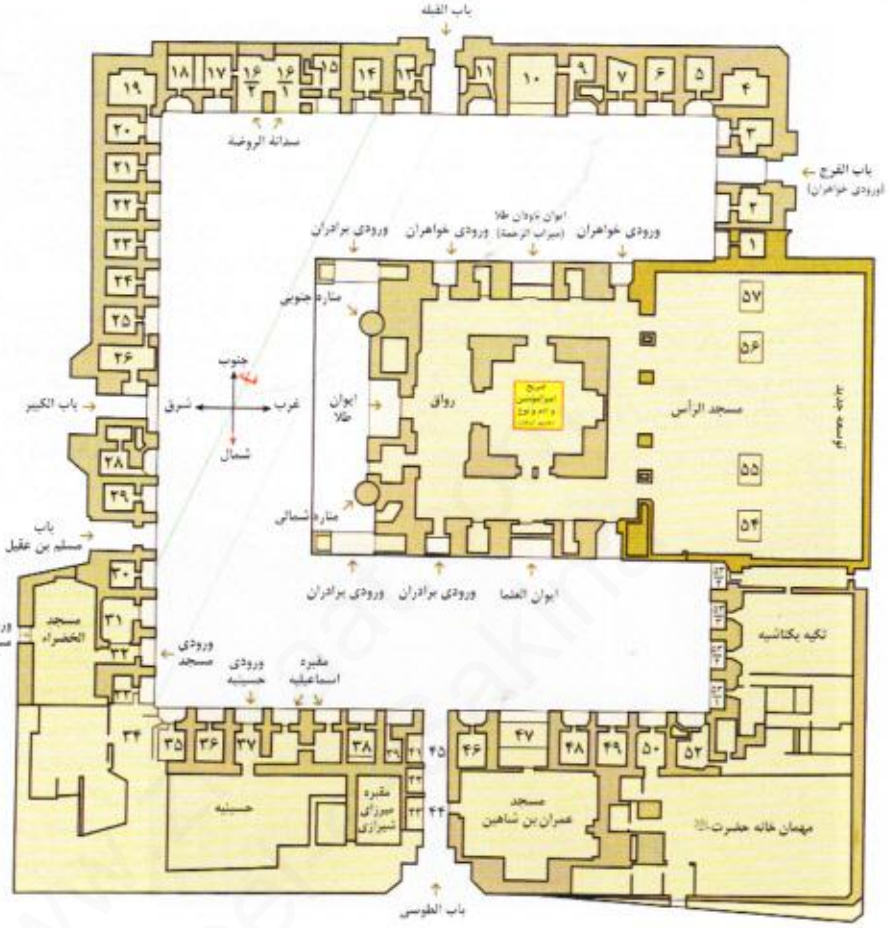

Presented by Ziaraat.Com

• علّامه حلّی

علامه حلی در شب ۲۹ ماه رمضان سال ۶۴۸ هـ.ق در حله به دنیا آمد. پدرش شیخ یوسف سدید الدین، از فقهای حلّه بود.

۲۸ ساله بود که در احکام شرعی صاحب فتوا شد و به مرجعیّت رسید.

حاکم عصر وی « سلطان محمّد اولجاتیو» بود که در ایران بر متصرّفات مغول حکومت می کرد. اولجاتیو، شهر «سلطانیه» را (در استان زنجان) تأسیس کرد. در آن جا قصری برای خودش ساخت و مدرسه بزرگی بنا کرد و از هر سو، علمای اسلام را برای تدریس به آن دعوت کرد.

نوشته اند: روزی سلطان از روی خشم، یکی از زنانش را در یک مجلس سه طلاقه کرد. پس از مدّتی پشیمان شد و از علمای سنّی مذهب دربار، حکم چنین طلاقی را پرسید. همگی در پاسخ گفتند که چون سه طلاقه کرده ای دیگر حق رجوع به آن همسر را نداری.

یکی از وزراء به سلطان گفت که در شهر حلّه فقیهی است که فتوا به بطلان « سه طلاق در یک مجلس» می دهد. سلطان قاصدان را به شهر حلّه فرستاد و علاّمه حلّی را به مرکز حکومت دعوت کرد.

علاّمه در اولین جلسه ، با پاسخ‌های دقیق و مستدل خود ، علمای مذاهب چهارگانه اهل‌سنّت را به پذیرش نظرخویش ملزم کرد و حکم به بطلان آن طلاق داد.

سلطان از قدرت علاّمه حلّی در بحث و مناظره خوشش امد و علاقه زیادی به این فقیه شیعی پیدا کرد.

حضور علاّمه حلّی در ایران ، با خیر و برکت همراه بود. وی در جلسات بحث و مناظره به اثبات حقّانیت مذهب اهل بیت علیهم‌السلام می‌پرداخت. پس از این جلسات بود که اولجاتیو مذهب شیعه را انتخاب کرد و لقب سلطان محمّد خدابنده را برای خود برگزید و مذهب اهل بیت علیهم‌السلام در سراسر ایران منتشر شد.

علاّمه حلّی بسیار زاهد بود؛ سه یا چهار بار نمازهای تمام عمرش را به جای آورد و به این هم اکتفا نکرد و وصیت نمود که تمام نمازها و روزه هایش را بعد از رحلتش قضا کنند و با اینکه به حجّ مشرف شده بود، وصیت کرد از طرف او حجّ انجام دهند.

علاّمه حلّی به پیروی از مولایش امیرالمؤمنین علیه‌السلام ، نواحی وسیعی را با دست خود آباد کرد و برای استفاده مردم وقف کرد.

Presented by Ziaraat.Com

علاّمه ، هـر هفته روزهای پنجشـنبه برای زیـارت سیدالشـهداء از حلّـه بـه کربلا می‌رفـت. در یکـی از روزها که به تنهایی در حال سفر بود ، فرد ناشناسی همراه وی به راه افتاد و با یکدیگر مشـغول صحبت شدند. در ضمن صحبت‌ها برای علاّمه معلوم شـد که این شخص مرد فاضلی است که تبحّر خاصّی در علوم مختلف دارد؛ به همین دلیل مسـائل مشکلی را که در علوم مختلف برایش لاینحل مانده بود ، مطرح کرد و پاسخ همه را دریافت کرد؛ تا این که بحث به یک مسأله فقهی رسید و آن شخص فتوایی داد ولی علاّمه گفت دلیل و حدیثـی برای این فتوا نداریم. آن شـخص گفت: شـیخ طوسـی در کتاب «تهذیب» در فلان صفحه و سطر حدیثی را در این باره ذکر کرده است. علاّمه حلّی در حیرت شد که این شخص کیست؟ از او پرسید : آیا در این زمان که غیبت کبراست، می توان صاحب الامر را دید؟ . در این هنگام، عصا از دسـت علاّمه افتاد و آن شـخص خم شد و عصا را از زمین برداشت و به دست علاّمه داد و گفت: چگونه صاحب الامر را نمی‌تـوان دید و حال آن که دست او در دست توست. علاّمه بی‌اختیار، خود را در مقابل پای آن حضرت انداخت و بی‌هوش شد. وقتی به هوش آمد کسی را ندید. پس از بازگشت به حلّه، به کتاب تهذیب مراجعه کرد و آن حدیث را در همان صفحه و سطر پیدا کرد و به خط خود در حاشیه آن نوشت این حدیثی است که حضرت صاحب الامر(عج) به آن خبر داد و راهنمایی کرد.

سرانجام، علاّمه حلّی در ۲۱ محرم سال ۷۲۶ بعد از ۷۸ سال عمر پربار، دارفانی را وداع گفت. پیکر پاکش را از حلّه تا نجف تشـییع کردند و در حرم مولایش امیرالمؤمنین، سـمت راست رواق، در حجره‌ای در کنار مأذنه شمالی به خاک سپردند.

تلخیص از کتاب گلشن ابرار، ج ۱، ص ۱۳۷ تا ۱۴۷

• مقدّس اردبیلی

احمـد بن محمـد اردبیلـی ، معروف به مقدّس اردبیلی در شـهر اردبیل دیده به جهان گشود. پس از تحصیلات ابتـدایی، به نجف اشرف مهاجرت کرد و از فضای علمی و معـنوی آن بهره‌ها برد و پس از شهید ثانی مرجعیّت و ریاست تامّه شیعه را در نجف بر عهده گرفت .

مقدّس اردبیلی سـرانجام در ماه صفر سال ۹۹۳هـ.ق در نجف اشرف درگذشت و در جوار قبر امیر مؤمنان در ایوان طلا در بقعه کنار مأذنه جنوبی مدفون گردید.

تالیفات و آثار:

۱ . **زبدة البیان** فی آیات احکام القرآن. ۲ . **مجمع الفائدة والبرهان** فی شرح ارشـاد الاذهان علاّمه حلّی. ۳ . **حدیقة الشیعة** در تفصیل احوال پیامبـر و ائمه (فارسـی). ۴ . **شـرح الهیات تجرید** قوشـجی. ۵ . اثبـات واجب تعالی. ۶ . اثبات امامت . ۷ . تعلیقه‌ای بر شـرح **مختصر الاصـول** عضدی. ۸ . تـعلیقه‌ای بر **خراجیه** محقق ثانی. ۹ . **اسـتیناس المعنویة** (عربی) در علم کلام. ۱۰ . **اصول الدین**.

Presented by Ziaraat.Com

• شیخ طوسی

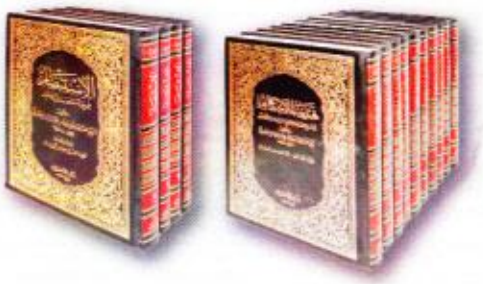

«محمّد بن حسن طوسی» ملقّب به «شیخ طوسی» یا «شیخ الطائفه» درماه رمضان سال ۳۸۵ ق در طوس (ستاباد قدیم) به دنیا آمد.
۲۳ ساله بود که رهسپار بغداد شد. ۵ سال از محضر شیخ مفید بهره برد و در جوانی به درجه اجتهاد رسید. در همان دوران به پیشنهاد استادش، کتاب «تهذیب الاحکام» از کتب اربعه شیعه، را به رشته تحریر در آورد.
بعد از وفات شیخ مفید (۴۱۳ ق) از محضر سیّد مرتضی بهره‌ها بـرد وکتاب‌های مهمّی را در این دوره نگاشت؛ از جمله «استبصار» (یکی دیگر از کتب اربعه)، تلخیص الشافی و ...
بعد از وفات سیّد مرتضی (۴۳۶ ق)، شیخ طوسی پیشوای شیعیان شد و ۱۲ سال در بغداد بر دنیای شیعه زعامت داشت.
در سال ۴۴۷ ق طغرل بیک سلجوقی به بغداد حمله کرد و محلّه شیعه نشین آن را مورد تاخت و تاز خود و لشکریان لجام‌گسیخته‌اش قرار داد. تا سال ۴۵۱ ق، چندین بار کتابخانه‌ها -از جمله کتابخانه شخصی و دست‌نوشته‌های شیخ طوسی - را بـه آتش کشیدند. این توطئه‌ها، شیخ را بر آن داشت تا در پی حفظ میراث فرهنگی شیعه، هجرتی دیگر آغاز کند و راهی نجف اشرف شود.
با ورود شیخ به نجف (۴۴۸ق) این شهر شاهد جنب وجوشی وصف ناپذیر شد.

• حوزه هزار ساله نجف

نجف در آن زمان، شهر نبود؛ حتی عنوان قریه هم نداشت. تنها زایرین امیرالمؤمنین علیه السلام به آن جا رفت و آمد داشتند.
شیخ طوسی، حوزه علمیه جدیدی را در آن جا بنیان نهاد که بعد از گذشت نزدیک به هزار سال هنوز اصالت علمی خود را حفظ کرده و دیگر مراکز اسلامی را تغذیه فرهنگی می کند.
گذشته از آثار گرانبهای علمی شیخ الطائفه، دانشمندان بسیاری نیز در حوزه درسی بودند که به اذعان بسیاری، بیش از ۳۰۰ تن از آنان

Presented by Ziaraat.Com

مجتهد بوده‌اند. حتّی بسیاری از دانشمندان اهل تسنّن نیز از محضر شیخ به درجات عالی علمی رسیده‌اند.

شیخ طوسی سرانجام، پس از ۷۶ سال زندگی پُربرکت، در ۲۲ محرم سال ۴۶۰ ق از این جهان رخت بربست.

او را در خانه مسکونی‌اش در نجف دفن کردند. این خانه - بنا به وصیت خودش - تبدیل به مسجد شد و هم اکنون به نام «**مسجد شیخ طوسی**» در شمال حرم مطهّر، ابتدای خیابان منتهی به وادی‌السّلام قرار دارد.

سر در مسجد شیخ طوسی منزل و مدفن شیخ طوسی ومدفن علّامه بحرالعلوم و تعدادی از خاندان بحرالعلوم

تلخیص از کتاب گلشن ابرار، ج۱، ص ۸۰ تا ۸۶

• علّامه بحر العلوم

او فرزند سیّد مرتضی طباطبایی بروجردی و از نوادگان حضرت امام حسن مجتبی(ع) است که نسب شریفش به سیّد ابراهیم ملقب به «طباطبا» می‌رسد و نیز علّامه مجلسی اول(ره) جدّ مادری و علامه محمّد باقر مجلسی، دایی او است.

علّامه سیّد مهدی بحرالعلوم، شب جمعه از ماه شوال به سال ۱۱۵۵ هـ.ق، در شهر مقدّس کربلا متولّد شد.

او مرد هجرت و سفر بود؛ در سال ۱۱۶۹ هـ. ق به نجف اشرف و حوزه بزرگ علوم اسلامی مشرّف شد و سپس به کربلای معلّی بازگشت. ولی در اواخر همان سال، بار دیگر به نجف اشرف برگشت و در آن جا رحل اقامت افکند.

در سال ۱۱۸۶ هـ. ق به جهت کسب فیض و زیارت مرقد مطهّر حضرت علی بن موسی الرضا(ع) به خراسان مهاجرت کرد و هفت سال در آن جا ساکن شد. در سال ۱۱۹۳ ه.ق بار دیگر به نجف اشرف بازگشت و مورد استقبال مردم قرار گرفت.

علّامه بحرالعلوم، سعی در تربیت شاگردان داشت از آن جمله: ۱. ملا احمد نراقی ۲.سیّد صدر الدین عاملی ۳. شیخ ابوعلی حائری ۴. حاج شیخ جعفر کاشف الغطاء را می‌توان نام برد.

از جمله تألیفات او عبارتند از: ۱. کتاب الصلاة ۲. کتاب الطهارة ۳. الدّرة النّجفیة ۴. مشکاة الهدایة ۵. الفواید الرّجالیة ۶. الفوائد الاصولیة.

علّامه سیّد مهدی بحرالعلوم (ره)، پس از عمری تلاش و مجاهدتهای بی‌گیر، در سال ۱۲۱۲ هـ. ق وعده حقّ را لبیک گفت.

بدن ایشان را طبق وصیتش در جوار مرقد شیخ طوسی (ره) به خاک سپردند.

Presented by Ziaraat.Com

شهید سید عزالدین بحرالعلوم، شهید سید علاءالدین بحرالعلوم، شهید سید جعفر بحرالعلوم

شهید سید علی بحرالعلوم، شهید سید محمدجواد بحرالعلوم، شهید سید حسن بحرالعلوم

شهید سید محمدرضا بحرالعلوم، شهید سید محمدحسین بحرالعلوم، شهید سید مصطفی بحرالعلوم

آرامگاه علامه بحرالعلوم و تعدادی از فرزندان و نوادگانش در مسجد شیخ طوسی قرار دارد.

• شیخ جعفر کاشف الغطا

شیخ جعفر کاشف الغطاء در سال ۱۱۵۴ هـ.ق در نجف اشرف به دنیا آمد؛ مقدمات را نزد پدر آموخت، سپس از محضر آیةالله وحید بهبهانی و آیةالله سیّد مهدی بحرالعلوم بهره‌ها برد.

شهرت وی برگرفته از کتاب معروف او در فقه به نام «کشف الغطاء» است. وی شاگردان بسیاری تربیت کرد.

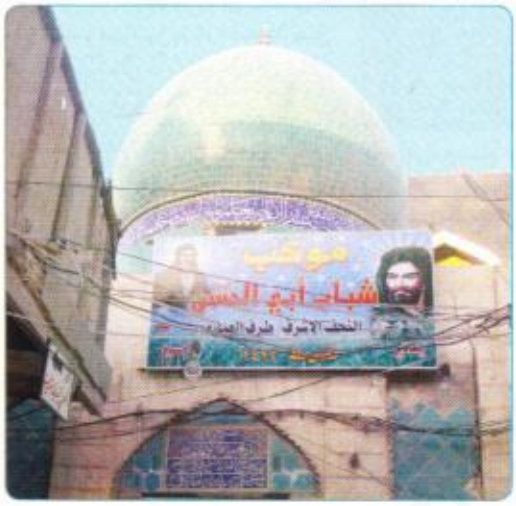

سرانجام شیخ جعفر کاشف الغطا پس از گذراندن عمری سرشار از خدمت به مکتب و امت اسلام، در روز چهارشنبه، ۲۷ رجب سال ۱۲۲۸هـ.ق، در سن ۷۴ سالگی به لقای معبود شتافت و در مدرسه‌اش در محله «العماره» نجف، دفن شد.

Presented by Ziaraat.Com

محمدحسن نجفی (صاحب جواهر)

در سال ۱۲۰۰هـ.ق در خانه شیخ محمّد باقر نجفی، کودکی به دنیا آمد که محمّد حسن نامیده شد. جدّ سوم محمّدحسن از اصفهان به نجف اشرف رفت و در آن‌جا ساکن شد و به این ترتیب خاندان وی، لقب نجفی به خود گرفتند. محمّدحسن، دوران کودکی خود را در دامان خاندان علم و فضیلت سپری کرد و وارد حوزه علمیه نجف شد. او دروس مقدّماتی را به سرعت فراگرفت و در سایه تلاش زیاد، در جوانی به درس خارج فقه و اصول، راه یافت. محمّد حسن، سالیان دراز در درس‌های اساتید بزرگی چون آیات عظام شیخ جعفر کاشف الغطاء، سیّد مهدی بحرالعلوم، سیّد جوادعاملی و شیخ موسی کاشف‌الغطاء شرکت کرد و در ۲۵ سالگی به درجه اجتهاد رسید و به تدریس علوم اسلامی همّت گمارد. تقریبا همه شاگردان صاحب جواهر از علمای بزرگ و سرشناس بودند که در گوشه وکنار جهان اسلام پراکنده شده و به مرجعیّت رسیدند. تعداد شاگردان حوزه درسی صاحب جواهر را نمی‌توان به شماره آورد. برخی از شاگردان او عبارتند از: آیةالله سیّد حسین کوه‌کمری، آیةالله شیخ جعفر شوشتری، ملاعلی کنی و شیخ محمّد ایروانی.

شیخ انصاری درباره کتاب جواهر می‌گفت: برای مجتهدی که می‌خواهد احکام الهی را استنباط کند، کافی است که این کتاب و کتاب «وسایل الشیعه» شیخ حرّ عاملی را داشته باشد.

آیةالله نجفی از ۲۵ سالگی شروع به نوشتن کتاب جواهر کرد و در مدت ۳۲ سال آن را تکمیل کرد. علامه سیّد محسن امین می‌گوید: در فقه اسلام کتابی مانند جواهرالکلام نیست.

صاحب جواهر، لباس تمیز می‌پوشید، ظاهری آراسته داشت، بسیار قانع و فروتن بود، برای شاگردانش احترام خاصی قایل بود، طلاب کوشا را گرامی می‌داشت.

ساختن گلدسته برای مسجد کوفه، احداث وضوخانه ومکانی برای سکونت خادمان مسجد سهله، احداث ساختمان حرم مسلم بن عقیل و حرم هانی در کوفه، از خدمات صاحب جواهر است.

صاحب جواهر در اواخر ماه رجب سال ۱۲۶۶ هـ.ق به بستر بیماری افتاد. ایشان همه علمای بزرگ نجف را دعوت کرد و پس از این که همه آمدند نگاهی به آنان کرد و گفت: شیخ مرتضی انصاری کجاست؟

گفتند: نیامده است. گفت: او را بیاورید.

شیخ انصاری را یافتند و آوردند. صاحب جواهر به شاگردش شیخ انصاری گفت: در چنین وقت حساسی ما را تنها می‌گذاری؟!

شیخ انصاری گفت: رفته بودم به مسجد سهله تا برای بهبود حال شما دعا کنم.

صاحب جواهر گفت: زمام امور دینی را که به من مربوط است به تو می‌سپارم و پس از من مرجع مردم شما هستید.

صاحب جواهر روز اوّل شعبان ۱۲۶۶هـ.ق وفات کرد؛ شیعیان بسیار احترام کردند و پیکر او را در مقبره‌ای که خودش در جنب مسجدش آماده کرده بود، دفن کردند.

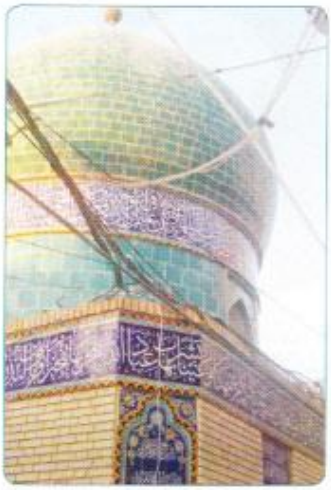

تلخیص از کتاب گلشن ابرار، ج ۱، ص ۳۵۳

Presented by Ziaraat.Com

• شیخ مرتضی انصاری

نسب شیخ مرتضی انصاری به جابر بن عبدالله انصاری، می‌رسد. پدرش شیخ محمد امیر (متوفی ۱۲۴۸)، از مبلغین اسلام و مادرش (متوفی ۱۲۷۹)، دختر یکی از علمای عصر خود بوده‌اند. مادر شیخ مرتضی انصاری قبل از تولد وی، شبی امام جعفر صادق علیه السلام را در عالم رؤیا دید که قرآنی طلاکاری شده به او داد. معبّرین خوابش را به تولد فرزندی صالح و بلندمرتبه تعبیر کردند.

او در ۱۸ ذیحجه سال ۱۲۱۴، در روز غدیر، در دزفول به دنیا آمد. والدینش به مناسبت روز تولّد، او را مرتضی نامیدند. از دوران کودکی قرآن و معارف اسلامی را فرا گرفت. پس از خواندن قرآن و ادبیات عرب، به فراگیری فقه و اصول پرداخت و در جوانی به درجه اجتهاد رسید.

پس از درگذشت صاحب جواهر، درسال ۱۲۶۶ هـ . ق، شیخ مرتضی به مرجعیت عام شیعه رسید.

شیخ انصاری ریاست و اداره حوزه علمیّه نجف را از سال ۱۲۶۶ تا ۱۲۸۱ هـ .ق، به مدّت ۱۵ سال، به عهده داشت و مرجع تقلید شیعیان جهان به شمار می‌رفت.

شیخ در ۱۸ جمادی الثانی سال ۱۲۸۱ هـ . ق، در سن ۶۷ سالگی، در نجف درگذشت.

• میرزا محمد حسن شیرازی

آیة الله العظمی میرزا محمّد حسن شیرازی در سال ۱۲۳۰ هـ . ق در شیراز چشم به جهان گشود. میرزای شیرازی در سن ۸ سالگی مقدّمات را به پایان برد و در ۲۹ سالگی وارد کربلا شد و پس از آن به نجف اشرف عزیمت کرد و در درس شیخ اعظم انصاری، شرکت جست و از خواصّ شاگردان او گردید.

پس از مرگ شیخ مرتضی انصاری، در سال ۱۲۸۱ هـ.ق، زعامت شیعه به میرزای شیرازی محوّل گردید و او نزدیک به ۳۰ سال در این مقام به رفع مشکلات مردم و اداره حوزه‌های علمیّه مشغول بود و هم‌زمان شاگردان بسیاری را به جامعه اسلامی تقدیم و کتب متعدّدی را تألیف کرد. میرزای نائینی، سیّد محمّد کاظم یزدی، آخوند خراسانی، میرزا محمّد تقی شیرازی معروف به میرزای دوّم، شیخ فضل الله نوری، حاج میرزا حسین نوری و ده‌ها عالم دیگر از جمله شاگردان اویند.

فتوای تاریخی میرزای شیرازی، در معاهده انحصار تنباکو در زمان ناصرالدین شاه، چنان مردم را به صحنه کشاند که شاه قاجار مجبور به فسخ قرارداد استعماری تنباکو گردید.

وقتی میرزای شیرازی در سامرا سکونت گزید، تشیّع بار دیگر در این شهر جان گرفت؛ این ظهور ناگهانی تشیّع، خشم عثمانی‌ها را برانگیخت. میرزا در ۸۲ سالگی چشم از جهان فرو بست و جسدش را از سامرا تا نجف تشییع کردند و در جوار مرقد امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپردند.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد محمد کاظم یزدی

آیة الله العظمی سیّد محمّد کاظم طباطبایی یزدی، در یزد به دنیا آمد. مقدّمات را در یزد آموخت، سپس به مشهد مهاجرت کرد و علم هیئت و ریاضیات را نزد اساتید آن جا آموخت. در اصفهان نیز در محضر آقا نجفی اصفهانی، صاحب روضات الجنات و عده ای دیگر از اساتید وقت، شاگردی نمود و در سال ۱۲۸۱ به نجف مهاجرت کرد و از محضر میرزای شیرازی، شیخ راضی نجفی و مهدی کاشف الغطاء بهره‌مند شد. پس از مهاجرت میرزای شیرازی به سامرّا، وی عهده‌دار تدریس فقه در نجف گردید. سیّد، زندگی زاهدانه ای داشت و شاگردان زیادی را در حوزه نجف پرورش داد؛ کتاب «عروة الوثقی» از ایشان، مورد توجّه فقها تا عصر حاضر قرار گرفته است.

در مبارزه با استعمار انگلیس - «ثورة العشرین» - شرکت فعّال داشت و فرزندش «سیّد محمّد» را در این راه از دست داد. سرانجام در ۲۸ رجب سال ۱۳۳۷ در سنّ ۹۱ سالگی، چشم از جهان فرو بست و در حرم امام علی(ع) در نجف دفن شد. قسمتی از مناجات نامه اش:

کاظما، تا کی به خواب غفلتی — فکر خود کن تا که داری مهلتی
کاظما عمرت هدر شد در خیال — شرم بادت از خدای لایزال
کاظما برخیز و فکر راه کن — توشه ای از بهر خود همراه کن
کاظما از بی خودی سوی خود آی — خورده خورده روی کن سوی خدای

آخوند محمّد کاظم خراسانی

ملاّ محمّد کاظم خراسانی در سال ۱۲۵۵در مشهد متولّد شد. علوم مقدّماتی و سطوح را در مشهد فرا گرفت، سپس به سبزوار رفت و در محضر حاج ملاهادی سبزواری فلسفه آموخت.

پس از آن، در سنّ ۲۲ سالگی به تهران رفت و نزد ملاّحسین خویی و میرزا ابوالحسن جلوه، به تحصیلات تکمیلی‌اش در حکمت و فلسفه پرداخت، سپس عازم نجف شد و نزد شیخ انصاری و برخی اساتید دیگر مشغول تحصیل شد. پس از آن، حدود نیم قرن به تدریس علوم معقول و منقول پرداخت. محمّد حسین نائینی، محمّد حسین کاشف الغطاء، سیّد ابوالحسن اصفهانی، سیّد حسن مدرّس، سیّد ابوالقاسم کاشانی، آیة الله حکیم، مرحوم خالصی، علامه امین عاملی، علاّمه شرف الدّین عاملی، علاّمه آقا بزرگ تهرانی، آیة الله بروجردی و صدها تن از بزرگان شیعه، از شاگردان او بودند.

مهمترین تألیفات ایشان کتاب «کفایة الاصول» است که اکنون در دوره‌های عالی حوزه تدریس می‌شود و از موجزترین، منقح‌ترین و مرتّب‌ترین رسائل و کتب اصولی مسلمانان است.

سرانجام این عالم فرهیخته در سحرگاه سه شنبه، ۲۰ ذی‌حجه ۱۳۲۹ قمری به طور مشکوکی رحلت کرد.

مقبره ایشان در حجره ۲۶ حرم مطهّر کنار مناره باب الساعة قرار دارد.

Presented by Ziaraat.Com

میرزا محمد حسین نائینی

آیة الله میرزا محمّد حسین نائینی، در سال ۱۲۷۷ هـ‍ق در شهر نائین از توابع اصفهان به دنیا آمد. پدرش، شیخ الاسلام میرزا عبدالرحیم بود.

میرزا، تحصیلات ابتدایی را در نائین آغاز کرد. ۱۷ساله بود که رهسپار اصفهان شد و دروس عالی فقه، اصول، فلسفه و حکمت را در آن جا آموخت.

در سال ۱۳۰۳ هـ‍ق راهی نجف و سپس سامرّا شد تا از محضر میرزای شیرازی استفاده کند.

بعد از رحلت میرزای شیرازی (سال ۱۳۱۴هـ‍ق)، به کربلا رفت و بعد از ۲ سال به نجف بازگشت.

نائینی از اساتید بزرگی مانند: جهانگیرخان قشقایی، سید اسماعیل صدر، میرزای شیرازی، ملاّحسین‌قلی همدانی، آخوند خراسانی و ... کسب فیض نمود.

درس فقه و اصول میرزای نائینی، پس از حوزه درس آخوند خراسانی، مقام اوّل را یافت.

آیة الله میرزای نائینی، در سال ۱۳۵۵ هـ‍ق از دنیا رفت و پیکرش در جوار حرم مطهّر امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپرده شد.

سیّدابوالحسن اصفهانی

آیة الله العظمی سیّد ابوالحسن اصفهانی به سال ۱۲۸۴ هـ‍ق، در روستای «مدیسه» لنجان اصفهان، پا به عرصه وجود نهاد.

درس‌های مقدّماتی را در زادگاه خود خواند و سپس در حدود ۱۰ مجلس از مجالس درس استادان اصفهان شرکت می‌کرد.

در ۲۳ سالگی رهسپار عراق شد. وی در سامرّا، تسلّط علمی‌اش را نشان داد و در شمار شاگردان خاصّ میرزای شیرازی قرار گرفت. سپس به نجف رفت و از محضر بزرگانی چون میرزا حبیب الله رشتی، سیّد محمّد کاظم یزدی، آخوند خراسانی و میرزا محمد تقی شیرازی استفاده کرد.

پس از وفات آیة الله نائینی، مقام مرجعیّت دینی شیعه منحصر در وجود آیة الله العظمی اصفهانی شد و مدّت ۱۰ سال ردای سنگین مرجعیّت را بر دوش داشت. تعدادی از شاگردان وی عبارتند از: علامه طباطبایی، میرزا هاشم آملی، آیة الله سیّد محسن حکیم، آیة الله سیّد هادی میلانی، آیة الله گلپایگانی، شهید دستغیب، شهید مدنی و آیة الله مرعشی نجفی.

مشهورترین اثر آیة الله العظمی اصفهانی، کتاب «وسیلة النجاة» است. بسیاری از فقها و مراجع تقلید، بر این کتاب حاشیه زده و شرح نوشته‌اند که تحریر الوسیله امام خمینی رحمه الله نمونه‌ای از آنهاست.

فروتنی، خویشتن‌داری، ایثار، ساده‌زیستی، سخاوت و توسّل به امامان معصوم علیهم السلام از ویژگی‌های بارز اخلاقی‌اش بود.

آیة الله اصفهانی، تبلیغ اسلام را منحصر به کشور عراق نکرده بود، بلکه در دیگر نقاط جهان در حدود ۴۰۰۰ وکیل داشت.

وی در سن ۸۱ سالگی، یعنی در سال ۱۳۶۵ هـ‍ق، در کاظمین دار فانی را وداع گفت؛ پیکرش را به نجف انتقال داده و در صحن مطهّر امیرالمؤمنین علیه السلام و در کنار قبر فرزند شهیدش ـ سیّد محمّد حسن ـ و آخوند خراسانی به خاک سپردند.

Presented by Ziaraat.Com

شیخ جعفر شوشتری

شیخ جعفر شوشتری در سال ۱۲۳۰ هـ . ق در شهر شوشتر متولّد شد.

در کودکی همراه پدر به نجف اشرف رفت و از محضر بزرگانی چون: صاحب جواهر، شیخ مرتضی انصاری، شیخ علی کاشف الغطاء و دیگر بزرگان بهره برد و پس از خاتمه درس، از نجف به زادگاه خویش مراجعت نمود.

شوشتری مهارت علمی و استادی خویش را در آثار مهمّ خود به ثبوت رسانید.

کتب «منهج الرشاد، فوائد المشاهد و خصائص الحسینیّه» در فقه، اصول و امامت از یادگارهای اوست.

میرزا حسین نوری با شیخ شوشتری معاصر بود وحکایتی از زبان خود شیخ نقل می‌فرماید:

«مدّتی از روی کتاب «تفسیر صافی» موعظه می‌کردم و از روی کتاب «روضة الشهداء» برای آنها روضه می‌خواندم.

سالی بدین منوال گذشت و از اینکه ملّای کتابی بودم و از رو می‌خواندم خیلی رنج می‌بردم؛ مایل بودم ناصحی نطّاق و ذاکری زبان‌آور باشم. به ائمه مخصوصاً سالار شهیدان علیه‌السلام متوسّل بودم و در عین حال تا دل شب راه چاره می‌جستم تا به خواب می‌رفتم.

تا اینکه شبی در عالم رؤیا دیدم که گویی در صحرای کربلا هستم و دو لشکر متخاصم روبروی هم صف بسته‌اند. من خودم را فوراً به خیمه‌گاه حسینی رساندم، وارد خیمه شدم و سلام کردم. آن حضرت پس از التفاتی مرا به کنار خویش خواند و رو به حبیب بن مظاهر نمود و فرمود: حبیب، آب که جهت میهمان عزیز نداریم، با آن آرد و روغن غذایی برایش آماده کن.

حبیب برخاست و به دستور حضرت عمل نمود و من مختصری از آن غذا خوردم و بیدار شدم و از آن پس، از برکت آن غذا، بدون همراه بردن کتاب، سخنرانی می‌کردم».

این زاهد پارسا در مراجعت از زیارت مشهد در عصر ۲۸ صفر سال ۱۳۰۳هـ . ق در «کِرند» از توابع کرمانشاه وفات نمود. شیعیان عراق و ایران او را با احترام در نجف اشرف به خاک سپردند.

سیّدعلی قاضی طباطبایی

حاج سیّد علی قاضی – فرزند حاج سید حسین قاضی – در ۱۳ ذی‌الحجة ۱۲۸۲هـ.ق. در تبریز متولّد شد. در سن ۲۶ سالگی به نجف اشرف مشرّف شد و تا آخر عمر آن جا را موطن اصلی خویش قرار داد. در سن ۳۷ سالگی به درجه اجتهاد رسید و سرانجام در روز دوشنبه ۴ ربیع‌المولود ۱۳۶۶ در سن ۸۳ سالگی در نجف اشرف وفات کرد و در وادی‌السلام نزد پدر خود دفن شد.

وادی السلام – مقبره خانوادگی آیة الله قاضی طباطبایی

Presented by Ziaraat.Com

● ملا مهدی نراقی

حاج ملا محمّد مهدی نراقی معروف به «محقق نراقی» کنار فرزندش ملا احمد نراقی در صحن امیرالمؤمنین علیه‌السلام مدفون است.

این دو به فاضلین نراقی معروف‌اند. ملا مهدی بیشتر دوران تحصیل را در اصفهان گذراند؛ سپس به نجف و کربلا رفت و از محضر اساتیدی چون: وحید بهبهانی و شیخ یوسف بحرانی - صاحب حدائق - بهره برد. او بعد به کاشان برگشت و به برکت وجودش، آن شهر، دارالعلم، دارالتحصیل و مجمع علما گردیده است.

مرحوم ملامهدی نراقی دارای تألیفات بسیار در زمینه فقه، اصول، فلسفه، کلام، تفسیر، ادبیات، ریاضی و نجوم است. برخی تألیفات وی عبارتند از: لوامع جامع السعادات در علم اخلاق، مشکلات العلوم، انیس التّجار، معتمد الشیعه، التّحفة الرّضویه، التّجرید و مُحرق القلوب.

این عالم ربانی در روز شنبه ۱۸ شعبان ۱۲۰۹ در سن ۸۱ سالگی در کاشان به دیار ابدی شتافت. پیکر پاکش، با شکوه و عظمت تشییع شد و سپس به نجف اشرف منتقل گردید و در صحن امیرالمؤمنین علیه‌السلام به خاک سپرده شد.

● ملا احمد نراقی

ملا احمد نراقی ۱۵ سال از ایام نوجوانی و جوانی‌اش را که عمده دوران تحصیلش به حساب می‌آید، شاگرد پدرش بود. در سال ۱۲۱۲ همراه پدر به عتبات عالیات رفت و هر دو در درس آقا محمّد باقر وحید بهبهانی شرکت کردند. سپس به ایران بازگشتند.

ملا احمد مجدّداً به عراق رفت و پس از مدّتی تحصیل، تدریس و تحقیق، به درجه اجتهاد رسید. در سال ۱۲۰۹ هـ.ق به دلیل فوت پدر، ناچار شد به زادگاهش - کاشان - بازگردد و به جای پدر، مسؤلیت اداره حوزه علمیه و تدریس را به عهده بگیرد.

مسجد آقا بزرگ که برای نماز، تبلیغ و تدریس ملامهدی نراقی دوم ساخته شد، از زیباترین بناهای اسلامی به شمار می‌آید.

او به دلیل بیماری وبای عمومی و گسترده‌ای که در کاشان و اطراف آن (از جمله نراق) شیوع پیدا کرده بود، در اول شب یکشنبه بیست و سوم ربیع الثانی سال ۱۲۴۵ هـ.ق در نراق وفات کرد و در نجف، در صحن علی بن ابیطالب علیه‌السلام و در کنار آرامگاه پدرش دفن شد.

● حاج شیخ عباس قمی

شیخ عباس قمی، معروف به محدّث قمی، از محدّثان شیعی پرکار قرن ۱۴ هجری است که در سال ۱۲۹۴ هـ.ق (۱۲۵۳ هـ.ش) در قم متولد شد.

شیخ عبّاس در سن ۲۲ سالگی به نجف رفت و ۶ سال آن جا ماند. پس از آن دوباره به ایران برگشت و تا آخر عمر، یعنی تا ۶۵ سالگی در قم درس خواند و درس داد.

معروف‌ترین کتاب شیخ عبّاس قمی، مفاتیح الجنان است.

۶۳ جلد کتاب در رشته‌های رجال، اخلاق، فقه، کلام، لغت، ادعیه، تاریخ و به ویژه حدیث، از آثار باقی مانده محدّث قمی است که برخی از آنها عبارتند از:

منتهی الآمال، تاریخ ۱۴ معصوم. نفس المهموم، وقایع کربلا، الانوار البهیه، تاریخ ۱۴ معصوم، تتمة المنتهی، تاریخ خلفا، تحفة الاحباب در علم رجال، شرح الوجیزة در علم حدیث، الکنی و الالقاب، زندگینامه علما، ترجمه مصباح المتهجد، ادعیه، سبیل الرشاد در عقاید شیعه، ذخیرة الابرار و تلخیص کتاب انیس التجار.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد عبدالحسین شرف الدّین

علاّمه شـرف الدّین عاملی، در سال ۱۲۹۰ هـ.ق در شـهر کاظمین عراق به دنیا آمد. پدرش، سیّد یوسف، از علمای کاظمین بود. ۱ سـاله بود که به همراه پدر وخانواده‌اش عازم نجف شـد و از سنّ ۶ سالگی مشغول آموختن علوم دینی شـد و بعد از ۲ سال به همراه پدر به جبل عامل مهاجرت کرد.

۲۰ ساله بود که به سامرّا مشرف شد؛ ۱ سال بعد، با مهاجرت میرزای شیرازی از سامرّا به نجف، علامه نیز به نجف مهاجرت کرد و از اساتیدی چون آقا رضا اصفهانی، شیخ محمّد طاها نجف، آخوند خراسانی، شیخ الشریعه اصفهانی، سیّد محمّد کاظم یزدی و میرزا حسین نوری بهره‌ها برد.

شرف‌الدّین در ۳۲ سالگی به درجه اجتهاد رسید و در سال ۱۳۲۲ هـ.ق رهسپار جبل عامل شد. علامه در سال ۱۳۲۹ هـ.ق راهی دیار مصر شد و با شیخ سلیم - مُفتی بزرگ دانشگاه الازهـر - دیدار داشـت که مباحثات و مکاتبات ایـن دو عالم که در کتاب « المراجعات » آمده در راه اتّحاد ملل مسلمان تأثیرگذار بود. علامه در سال ۱۳۳۰ هـ.ق عازم لبنان شد و رهبری مردم جبل عامل را تقبّل کرد.

علامه سال ۱۳۷۷ هـ.ق در بیروت از دنیا رفت؛ پیکرش را به نجف انتقال داده و در صحن مطهّر امام علی(ع) به خاک سپردند.

پس از رحلت علامه شرف الدّین، امام موسی صدر رهبری شیعیان لبنان را به عهده گرفت.

شیخ محمّد غروی اصفهانی

آیة الله محمّد حسـین غروی اصفهانی در روز دوّم محـرّم ۱۲۹۶هـ.ق در کاظمین بـه دنیا آمد و در ۵ ذی‌حجّه ۱۳۶۱ هـق در نجف درگذشت.

وی در علوم قروانی تبحّر داشت و در اشعارش « مفتقر» تخلّص می کرد.

شیخ آقابزرگ تهرانی

شـیخ آقـا بـزرگ تهرانی که نام اصلی او محمّدمحسـن بود و بعدها در سال ۱۹۳۱م. لقب « منـزوی» گرفـت، از دانشـمندان کتاب‌شناس قرن چهاردهم هجری است و با تألیف دائرة المعارف بـزرگ «الذّریعه» و کتاب «طبقات اعلام الشّیعه» گامی بزرگ در شناسـایی آثار و نسخ خطی اسلامی در حوزه‌های مختلف علوم برداشت.

وی در شب پنجشنبه؛ ۱۱ ربیع الأوّل ۱۲۹۳ هـ.ق، در تهران به دنیا آمد و در ۱۳ ذیحجه ۱۳۸۹ هـ.ق در نجف از دنیا رفت.

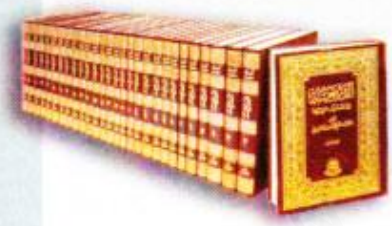

Presented by Ziaraat.Com

• علّامه امینی

شیخ عبد الحسین امینی، معروف به علامه امینی - صاحب الغدیر - در سال ۱۳۲۰ هـ.ق مطابق با ۱۲۸۱ هـ.ش در روستای «سردها» از توابع شهرستان سراب به دنیا آمد. علامه‌ی امینی را غیر از الغدیر، تألیفات ارزشمند دیگری است، هم‌چون: تحقیق و تعلیق بر کتاب کامل الزیارات، سیرتنا و سنّتنا، سیرة نبینا، اعلام الانام فی معرفة الملک، شهدای راه فضیلت، تفسیر سوره حمد، ثمرات الأسفار، رساله در علم درایه، رساله در نیّت، ریاض الانس، راه و روش ما، راه و روش پیامبر ماست.

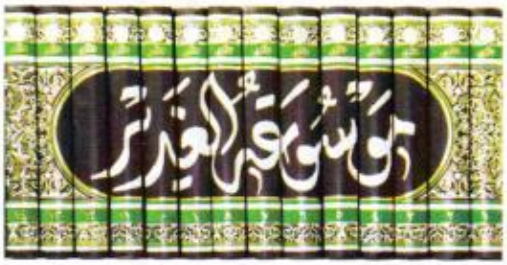

اما گل سرسبد تألیفات علامه که حاصل زحمات ۴۰ ساله و موجب شهرت ایشان در ممالک اسلامی است، کتاب بی‌مانند «الغدیر» می باشد.

کتاب الغدیر در حسن تنظیم و انشاء بسیار ممتاز است و کثرت منابع و نقل مدارک که به فرموده خود علامه بیش از ده هزار جلد می‌باشد و استنتاج به تجزیه و تحلیل، کشف اغراض سوء مخالفان در کتب خودشان، پرده‌برداشتن از چهره شخصیت‌های مغرض و خیانتکار ناقلین اخبار، شناسایی روایات مجهول از راویان مجهول الهویه و غیر این ها، از ویژگی‌های بسیار استثنایی و بی‌مانند این کتاب محسوب می‌شود.

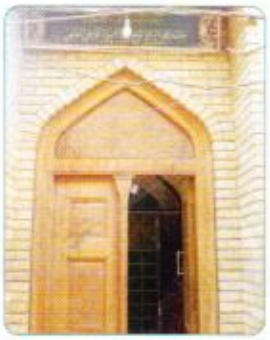

تلاش بی‌وقفه، معمار مدینه غدیر را، دچار فتور جسمانی کرد و بیمارش نمود؛ بیماری، اندک اندک رو به فزونی گرفت تا این که آن پیر فرزانه و فقیه پُرمایه در روز جمعه ۱۲ تیر ماه ۱۳۴۹ هـ.ش برابر با ۲۸ ربیع الثانی ۱۳۹۰ هـ.ق نزدیک اذان ظهر در آستانه ۷۰ سالگی، به ملکوت اعلی پیوست. روز بعد پیکر پاک وی در تهران تشییع و پس از چند روز به نجف اشرف حمل و در آن جا بعد از تشییع و طواف گرد مزار دوست، در کتابخانه عمومی، که خود تأسیس کرده بود، به خاک سپرده شد.

او رفت ولی «الغدیر» وی چراغ خانه دل‌های باصفا و مشعل هدایت امّت تا طلوع خورشید ولایت شد.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد ابوالقاسم خویی

آیة الله العظمی سیّد ابوالقاسم خویی رجب ۱۳۱۷ هـ.ق در شهر خوی به دنیا آمد. به همراه پدرش به نجف آمد و از محضر بزرگانی چون مهدی مازندرانی، ضیاءالدین عراقی و میرزای نائینی بهره برد.

آیة الله العظمی خویی در حوزه‌های مختلف علوم حوزوی صاحب رأی بود و شاگردان بسیاری تربیت کرد، از جمله: شهید سیّد محمّد باقر صدر، سیّد علی سیستانی، میرزا جواد آقا تبریزی، حسین وحید خراسانی، امام موسی صدر، محمّد اسحاق فیّاض، سیّد عبدالکریم موسوی اردبیلی، میرزا علی فلسفی، سیّد محمّد صادق روحانی، سیّد محمّد شیرازی، عبدالکریم حق‌شناس، سیّد جلال‌الدین فقیه ایمانی، سیّد محمّد حسین فضل‌الله و عاصف محسنی.

از وی کتب بسیاری به یادگار مانده است چون: اجود التقریرات در اصول فقه، البیان فی علم التفسیر، نفحات الاعجاز فی علوم القرآن، منهاج الصالحین، معجم رجال حدیث (۴۲ مجلد در علم رجال).

آیة الله العظمی خویی در ۱۷ مرداد ۱۳۷۱ هـ.ش در نجف از دنیا رفت و در حرم مطهّر امیرالمؤمنین علیه السلام به خاک سپرده شد.

شهید سید مصطفی خمینی

شهید سیّد مصطفی خمینی فرزند امام خمینی رحمه الله در سال ۱۳۰۹ در قم متولد شد و در سنین جوانی به درجه اجتهاد نائل شد. وی از سال ۱۳۴۲ که نهضت امام خمینی آغاز شد، همواره در کنار امام و مشاور ایشان بود. پس از ۱۵ خرداد، به علت اقدامات اعتراض‌آمیز خود بر علیه رژیم شاه توسط ساواک دستگیر شد و به ترکیه تبعید شد.

ایشان پس از ورود به نجف، در کنار برنامه‌های درسی و علمی، مبارزه را در کنار امام ادامه داد. در سال ۴۸ به دنبال یك سلسله فعالیت علیه رژیم بعثی عراق، دستگیر و به بغداد منتقل شد. سرانجام در نیمه شب اول آبان ۱۳۵۶، به شکل مرموزانه‌ای به شهادت رسید.

شهادت سیّد مصطفی خمینی، نهضت اسلامی ایران را جان تازه‌ای بخشید و به شکل انقلابی فراگیر درآمد که پس از ۱۵ ماه منجر به سقوط رژیم پهلوی شد. شاید به همین جهت بود که امام خمینی رحمه الله، شهادت ایشان را از الطاف خفیه الهی دانستند.

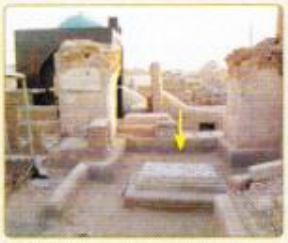

شهید رئیس‌علی دلواری

قهرمان مبارزه با استعمار انگلیس
از خطّه تنگستان بوشهر
وادی السّلام ، نزدیک مقام صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

Presented by Ziaraat.Com

• سیّد محسن حکیم

آیة‌الله العظمی سیّد محسن طباطبائی حکیم، در سال ۱۲۶۷هـ. ق در نجف اشرف به دنیا آمد.
پدرش، حاج سیّد مهدی حکیم، مرجع تقلید شیعیان بنت جُبَیل لبنان بود. سیّد محسن، ۷ ساله بود که پدرش را از دست داد و عمویش سیّد محمود، سرپرستیش را عهده‌دار شد.
سیّد محسن دروس مقدّمات و مبادی فقه واصول را خواند و در بیست وچند سالگی در درس خارج علمای بزرگ حاضر شد و در حوزه علمیه نجف درخشید.
آیة‌الله حکیم در کمك به جنبش‌های آزادی‌بخش

اسلامی، فعال بود و اعلامیه‌های متعدّدی راجع به فلسطین و نجات بیت‌المقدس صادر نمود.
وی، پس از رحلت آیة الله بروجردی در سال ۱۳۴۰، به مرجعیّت عامّه شیعیان جهان رسید و با صدور نامه، اعلامیه وتلگراف، از مواضع علمای ایران به رهبری امام خمینی، حمایت می‌کرد و حمله به مدرسه فیضیه در فروردین ۱۳۴۲ را به شدّت محکوم کرد.
آیة‌الله حکیم، آثار ارزشمندی از خود برجای گذارد. برخی از آن‌ها عبارتند از:
مستمسك العروةالوثقی، نهج الفقاهة، حقائق الاصول، دلیل المناسك، رسالة فی ارث الزّوجة من الزّوج، تعلیقه بر کتاب ریاض، رساله در درایه، مختصر منهاج الصالحین، حواشی بر نجاة العباد، شرح تبصره علّامه حلّی، حاشیه بر رساله صلاتیه.

آیة‌الله حکیم در ۲۷ ربیع‌الاول ۱۳۹۰ در سن ۸۴ سالگی درگذشت. تشییع جنازه او که در آن صدها هزار نفر شرکت داشتند، به تظاهرات وسیعی بر ضد رژیم بعث عراق تبدیل شد.
او را در نجف اشرف در جنب کتابخانه خود دفن کردند.

خاندان حکیم، خاندان شهادت

در خلال حدود ۳۴ سال، بیش از ۵۰ نفر از خاندان حکیم به دست حزب بعث حاکم بر عراق به شهادت رسیدند.
پس از خاندان حکیم، می توان از خاندان‌های «صدر»، «شبر» و «بحرالعلوم» یاد کرد که متحمّل آسیب‌های فراوانی از سوی رژیم بعث حاکم بر عراق شدند.

Presented by Ziaraat.Com

سیّد یوسف حکیم

سیّد سعید حکیم

شهید سیّد علاءالدین حکیم

شهید سیّد محمّدرضا حکیم

شهید سیّد مرتضی حکیم

شهید سیّد محمّدمهدی حکیم

سیّد محمّد تقی حکیم

سیّد محمّد صادق حکیم

شهید سیّد محمّدحسین حکیم

شهید سیّد عبدالمجید حکیم

شهید سیّد کمال الدین حکیم

شهید سیّد عبدالصاحب حکیم

سیّد عبدالرّزاق حکیم

سیّد حسن حکیم

سیّد کاظم حکیم

شهید سیّد محمّدحسن حکیم

شهید سیّد محمّدرضا حکیم

شهید سیّد عبدالهادی حکیم

شهید سیّد احمد حکیم

شهید سیّد حسن حکیم

شهید سیّد حسن حکیم

شهید سیّد عبدالوهاب حکیم

شهید سیّد عبدالصاحب حکیم

شهید سیّد حسین حکیم

Presented by Ziaraat.Com

● شهید محراب:
سیّد محمّد باقر حکیم
مؤسس و رئیس مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق

آیةالله سیّد محمّد باقر حکیم، فرزند آیةالله العظمی سیّد محسن حکیم، در روز ۲۰ جمادی‌الاول ۱۳۵۸ هـ. ق در شهر نجف دیده به جهان گشود.

وی نزد پدرش رشد یافت و علوم دینی را از او فراگرفت. در سال ۱۳۷۵ هـ. ق، وارد سطوح عالیه شد و نزد برادران بزرگتر خود، آیةالله سیّد یوسف وآیةالله سیّد محمّدحسین حکیم، و همچنین نزد آیةالله العظمی سیّد ابوالقاسم خوئی و آیةالله العظمی شهید سیّد محمّد باقر صدر، به تحصیل پرداخت و در سن ۲۵ سالگی از آیةالله شیخ مرتضی آل‌یاسین درجه اجتهاد دریافت کرد.

شهید، کفایه الاصول را در مسجد هندی در نجف اشرف تدریس می‌کرد و از سال ۱۹۶۴ م. تدریس در رشته علوم قرآنی را در دانشکده اصول دین، در بغداد آغاز کرد. وی همچنین در ایران، در دانشگاه‌های امام صادق علیه السلام و مذاهب اسلامی، علوم قرآنی و علم اصول درس می‌داد.

وی همراه با آیة الله سیّد محمّد باقر صدر، در بازبینی کتاب‌های «فلسفتنا و اقتصادنا» نقش داشت.

همچنین تالیف‌های ارزشمندی از شهید حکیم به یادگار مانده است.

شهیدسیّد محمّدباقر حکیم بارها توسط دولت وقت عراق، مورد هدف اقدامات تروریستی قرار گرفت.

مرحوم سیّد عبد العزیز حکیم

سیّد محمّد باقر حکیم، پس از شهادت آیةالله سیّد محمّد باقر صدر، در سال ۱۹۸۰م. و چند ماه پیش از آغاز جنگ تحمیلی عراق، به ایران مهاجرت کرد. و در ایران، مجلس اعلای انقلاب اسلامی عراق را تأسیس کرد و از سال ۱۹۸۶م. تا زمان شهادتش، به عنوان رئیس این تشکّل فعالیت داشت. وی همچنین در تأسیس نیروهای داوطلب نظامی «سپاه بدر» نقش مؤثری داشت.

شهید همچنین به تأسیس مؤسسه‌های خیریه از جمله مؤسسه شهید صدر، موسسه‌های پزشکی ـ درمانی و مرکز مستند حقوق بشر در عراق اقدام کرد.

سرانجام در روز جمعه و نخستین روز از ماه رجب سال ۱۴۲۴ هـ. ق، آیةالله سیّد محمّد باقر حکیم، پس از اقامه نماز جمعه، هنگام خروج از حرم علوی، در اثر انفجار خودروی بمب‌گذاری شده، به همراه ۸۳ نفر از همراهانشان به شهادت رسید.

پس از شهادت حکیم، برادرش سید عبدالعزیز حکیم، به ریاست مجلس اعلا برگزیده شد. وی پس از سالیانی درد و رنج ناشی از بیماری سرطان ریه، سرانجام روز ۵ رمضان ۱۴۳۱ هـ. ق در تهران درگذشت. پیکر آخرین فرزند سیّد محسن حکیم را، به نجف انتقال دادند و در جوار مرقد برادرش سیّد محمّد باقر، کنار میدان ثورة العشرین، به خاک سپرده شد. هم اکنون سیّد عمّار حکیم، فرزند سیّد عبدالعزیز، ریاست مجلس اعلا را به عهده دارد.

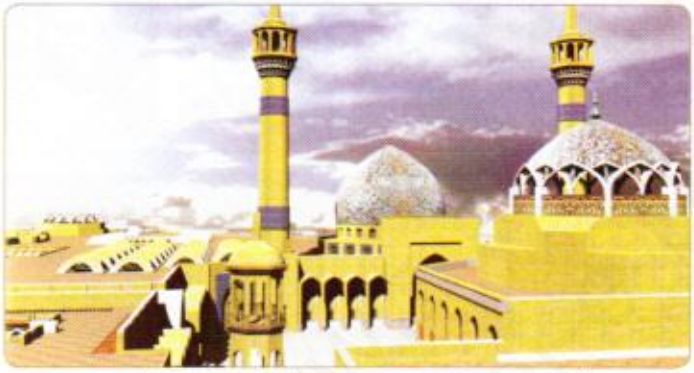

مجتمع فرهنگی و مرقد شهید آیة الله سید محمّد باقر حکیم و برادرش سیّد عبدالعزیز.

Presented by Ziaraat.Com

● ثورة العشرین

انگلیس در سال (۱۳۳۲هـ/۱۹۱۳م.) به عراق یورش برد. در آن زمان مردم مسلمان عراق به ندای جهاد مرجعیّت لبیک گفتند. در نهایت این تحرکات به انتفاضه سال (۱۳۳۷هـ/ ۱۹۱۸م.) نجف انجامید. در حالی که دو سال از انتفاضه نجف سپری نشده بود، انقلاب بزرگ ۱۹۲۰ عراق به وقوع پیوست و مرجعیّت شیعه علیه اشغالگران فتوای جهاد داد.

علما ندای وحدت شیعه و سنّی را مطرح کردند و علاوه بر یکپارچگی قبائل عرب، کردها را نیز به هماهنگی با اعراب فراخواندند. مرجعیّت بارز آن زمان، شیخ محمّد تقی حائری، مشهور به شیرازی بود که اهداف حقیقی انقلاب را بیان داشت. وقتی نیروهای انگلیسی خواستند که یک فرد انگلیسی را حاکم ثابت و دائم عراق تعیین کنند و عراقی‌ها نقش مشاور او را داشته باشند، چنین فتوا داد:

«هیچ مسلمانی نمی‌تواند غیرمسلمانی را برای حکومت مسلمانان انتخاب کند.»

پس از انقلاب ۱۹۲۰، مراجع سرشناسی چون مرحوم اصفهانی و میرزای نائینی، نقش مخالفت با قیمومیت را ادامه دادند و بیعت با ملک فیصل اوّل را که انگلیسی‌ها او را به عنوان پادشاه عراق تعیین کرده بودند، رد کردند. به یادبود آن انقلاب بزرگ، میدانی را در ابتدای راه نجف به کوفه به نام «ثورة العشرین» نامگذاری کرده‌اند و آن را به صورت یک «عگال»[۱] که نمادی از قبایل عرب است، طراحی کرده‌اند.

۱. عگال: جقه‌ای است که قبایل عرب عراق بر سر می‌گذارند.

● شهید سیدمحمّدباقرصدر

آیة الله سیّد محمّد باقر صدر، در ۲۵ ذی‌القعده ۱۳۵۳ هـ.ق در کاظمین دیده به جهان گشود. پدرش، سیّد حیدر صدر، از مجتهدان پُراستعداد زمانش بود. مادرش بانویی پرهیزگار و دختر مرحوم آیة الله شیخ عبدالحسین آل‌یاسین بود. خاندان شهید صدر همگی از چهره‌های سرشناس، وارسته، مجاهد، دانشمند و باتقوا محسوب می‌شوند.

خواهر شهید صدر، معروف به «بنت‌الهدی»، که همراه ایشان به شهادت رسید، بانویی بافضیلتی و از زمره نویسندگان پُرتوان اسلامی است.

شهید صدر که از هوشی سرشار برخوردار بود، در ۱۴ سالگی پدرش را از دست داد و زیر نظر مادر پرهیزکار و برادرش، سیّد اسماعیل صدر- که خود از مجاهدین معروف بود- قرار گرفت.

شهید صدر از همان دوران کودکی، تحصیلات دینی را آغاز کرد و از محضر اساتیدی چون آیة‌الله العظمی شیخ محمدرضا آل‌یاسین و آیة‌الله العظمی سیّد ابوالقاسم خوئی بهره برد و به درجه اجتهاد نائل شد. این عالم بزرگ تنها به دانش فقه و اصول که در آن زمان در حوزه نجف اشرف متداول بود، بسنده نکرد بلکه به سایر موضوعات و دیدگاه‌های فکری اسلامی چون فلسفه، اقتصاد، منطق، اخلاق، تفسیر و تاریخ نیز پرداخت و در هریک از این زمینه‌ها مباحثی ژرف و فراگیر را مطرح کرد.

از جمله مهم‌ترین آثار قلمی ایشان می‌توان به کتاب‌های فلسفتنا، اقتصادنا، غایه الفکر فی علم الاصول، فدک فی التاریخ، بحث حول المهدی و ددها اثر ارزشمند دیگر اشاره کرد.

پس از رحلت مرحوم آیة الله حکیم، به دنبال یک نبرد طولانی با حزب بعث عراق، شهید صدر به تدریج، به عنوان یک رهبر شناخته شده مورد توجّه خاصّ مردم قرار گرفت. این عالم وارسته به علّت مبارزات خستگی‌ناپذیرش با حکومت بعثی عراق و همچنین حمایت بی‌دریغ وی از حرکت امام خمینی و انقلاب اسلامی، بارها توسط رژیم بعثی عراق دستگیر، زندانی و شکنجه شد. در آخرین مرحله، بعثیان عراقی، دست به دسیسه‌ی تازه‌ای زدند و آیة‌الله العظمی صدر را در خانه خود زندانی کرده و از رفت و آمد مردم به خانه‌اش به طور جدّی جلوگیری نمودند. ماه‌ها وضع به همین منوال گذشت، تا اینکه سرانجام در تاریخ ۱۹ جمادی الاولی ۱۴۰۰هـ.ق ایشان را دستگیر کرده و به بغداد بردند وپس از شکنجه‌های فراوان در تاریخ ۲۲ جمادی الاولی ۱۴۰۰هـ.ق، ۱۹ فروردین ۱۳۵۹ هـ.ش، ایشان و خواهرش بنت‌الهدی را به شهادت رساندند.

اندیشه‌ها وکتب شهید صدر بر روی قانون‌اساسی جمهوری اسلامی اثرگذار بوده است.

Presented by Ziaraat.Com

شماره‌های مربوط به حجره محل دفن هر عالم در حرم مطهّر امیرالمؤمنین (ع) است.

۱
آقا ضیاء الدین عراقی
متوفی ۱۳۶۱ هـ . ق

۲
سیّدحسین علی حسینی
متوفی ۱۳۹۳ هـ . ق

۲
سیّدمحمّدجعفر حسینی
متوفی ۱۳۳۶ هـ . ق

۲
سیّد عدنان غریفی
متوفی ۱۳۴۰ هـ . ق

۲
شیخ هادی نوینی
متوفی ۱۳۹۸ هـ . ق

۲
سید محمد مهدی قزوینی
متوفی ۱۳۵۸ هـ . ق

۲
شیخ میرزا حسن یزدی
شهادت ۱۳۷۹ هـ . ش

۲
شیخ رفیع رشتی
متوفی ۱۳۸۹ هـ . ق

۲
شیخ رفیع ابن رفیع رشتی
متوفی ۱۳۷۸ هـ . ق

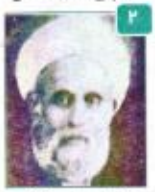
۲
شیخ علی رفیع گیلانی
متوفی ۱۳۶۷ هـ . ق

۲
شیخ نورالدین شریعتمدار رفیع
شهادت ۱۳۸۶ هـ . ق

۲
شیخ مهدی رفیع شریعتمدار
متوفی هـ . ق

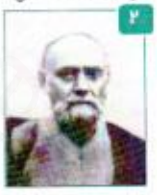
۲
شیخ محمد حسن دکسن
متوفی ۱۳۶۸ هـ . ق

۲
شیخ اسماعیل محلاتی
متوفی ۱۳۴۳ هـ . ق

۳
شیخ احمد طرفی
متوفی ۱۳۸۹ هـ . ق

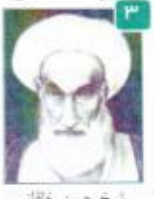
۳
شیخ حسن خاقانی
متوفی ۱۳۸۱ هـ . ق

۳
شیخ محمّد خاقانی
متوفی ۱۳۲۹ هـ . ق

۳
شیخ محمد علی اصفهانی
متوفی ۱۳۱۸ هـ . ق

۲
شیخ میرزا عبدالله تهرانی
متوفی ۱۳۹۱ هـ . ق

۲
سیّد عبدالصاحب شبر
متوفی ۱۳۶۸ هـ . ق

۳
شیخ محمد آل زایر دهام
متوفی ۱۳۹۳ هـ . ق

۳
سیّدمحمدصادق صدر
متوفی ۱۴۰۳ هـ . ق

۴
سیّد محسن غریفی
شهادت ۱۳۵۱ هـ . ق

۴
سیّدمحمدعلی موسوی غریفی
متوفی ۱۳۶۸ هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

۱۳
سیّدعلی شبّر
متوفی ۱۲۹۳ هـ . ق

۱۳
سیّد محمد نعیم الدین شبر
متوفی ۱۳۸۴ هـ . ق

۱۳
سیّد عباس شبر
متوفی ۱۳۹۱ هـ . ق

۱۳
سیّدعیسی آل کمال الدین
متوفی ۱۳۷۲ هـ . ق

۱۳
شیخ علی کرباسی
شهادت ۱۳۵۴ هـ . ق

۱۳
سیّدآقا خلخالی
متوفی ۱۳۹۶ هـ . ق

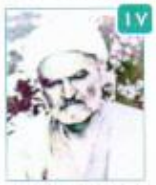
۱۷
شیخ محمّدجواد مغنیه
متوفی ۱۴۰۰ هـ . ق

۱۷
سیّد محمدرضا قزوینی
متوفی ۱۳۷۶ هـ . ق

۱۷
شیخ حسن حولاوی
متوفی ۱۳۵۸ هـ . ق

۱۷
شیخ مشکور حولاوی
متوفی ۱۳۵۳ هـ . ق

۱۷
شیخ هادی اسدی
متوفی ۱۳۹۳ هـ . ق

۱۷
شیخ محمّدکاظم شمشاد
متوفی ۱۳۹۳ هـ . ق

۱۷
شیخ عبّاس ناصری
متوفی ۱۳۸۶ هـ . ق

۱۷
سیّد هادی صائغ
متوفی ۱۳۷۷ هـ . ق

۱۸
سیّد محمد اشکوری
متوفی ۱۳۹۴ هـ . ق

۱۸
سیّدحسن اشکوری
متوفی ۱۳۴۹ هـ . ق

۱۸
شیخ علی لاهیجانی بهمدانی
متوفی ۱۳۶۷ هـ . ق

۱۸
شیخ موسی لاهیجانی
متوفی ۱۳۴۸ ه . ش

۱۸
سیّد جعفر مرعشی
متوفی ۱۴۰۷ هـ . ق

۱۸
سیّد جواد اشکوری
شهادت ۱۳۷۸ هـ . ق

۱۹
سیّد جعفر جزائری
متوفی ۱۳۹۳ هـ . ق

۱۹
سیّدعبدالحمید حبوبی
متوفی ۱۴۰۷ هـ . ق

۱۹
سیّد علی موسوی نوری
متوفی ۱۳۶۸ هـ . ق

۱۹
سیّد عبدالکریم حمامی
متوفی ۱۳۸۲ هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

۱۹
سیدعبدالسلام موسوی جزایری
متوفی ۱۳۹۴ هـ . ق

۱۹
سیّد احمد جزائری
متوفی ۱۳۸۴ هـ . ق

۲۱
شیخ علی صغیر
متوفی ۱۳۹۵ هـ . ق

۲۱
شیخ حسین حلی
متوفی ۱۳۹۴ هـ . ق

۲۱
شیخ علی نائینی
متوفی ۱۳۹۷ هـ . ق

۲۱
میرزامحمدحسین نائینی
متوفی ۱۳۵۵ هـ . ق

۲۱
شیخ محمدعلی جمالی
متوفی ۱۳۶۵ هـ . ق

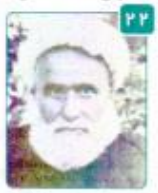
۲۲
شیخ عبّاس قمی
متوفی ۱۳۱۹ هـ . ق

۲۲
شیخ فضل الله شیخ الشریعة
متوفی ۱۳۳۹ هـ . ق

۲۲
سیّدحسین قمی
متوفی ۱۳۶۶ هـ . ق

۲۲
سیّد محمدباقر قمی
متوفی ۱۳۹۸ هـ . ق

۲۲
میرزا باقر زنجانی
متوفی ۱۳۹۴ هـ . ق

۲۲
سیّدعلی اکبر خوئی
متوفی ۱۳۷۱ هـ . ق

۲۳
شیخ نصرالله خلخالی
متوفی ۱۳۹۸ هـ . ق

۲۳
شیخ محمدعلی اردوبادی
متوفی ۱۳۸۰ هـ . ق

۲۳
شیخ محمدکاظم شیرازی
متوفی ۱۳۶۷ هـ . ق

۲۳
سیّدمحمّدسعید حکیم
متوفی ۱۳۸۶ هـ . ق

۲۳
سیّد احمد مستنبط
شهادت ۱۳۹۹ هـ . ق

۲۳
شیخ علی ایروانی
متوفی ۱۳۵۳ هـ . ق

۲۴
سیّدمحمدباقر شخص
متوفی ۱۳۸۱ هـ . ق

۲۴
شیخ رجب علی پاکستانی
متوفی ۱۳۹۶ هـ . ق

۲۶
شیخ حبیب الله رشتی
متوفی ۱۳۱۲ هـ . ق

۲۶
آخوند محمدکاظم خراسانی
متوفی ۱۳۲۹ هـ . ق

۲۶
سیّد حسن بجنوردی
متوفی ۱۳۹۵ هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

Presented by Ziaraat.Com

سیدمحمود شاهرودی
متوفی ۱۳۵۳ هـ . ق

شیخ جعفر شوشتری
متوفی ۱۳۸۳ هـ . ق

سیدعلی حائری
متوفی ۱۳۹۸ هـ . ق

شیخ محمد جواد حجامی
متوفی ۱۳۷۶ هـ . ق

سیدمحمدحسین حسنی
متوفی ۱۳۹۲ هـ . ق

سیدابوالحسن فالی
متوفی ۱۳۸۴ هـ . ق

سیّد مهدی امامی هاشمی
متوفی ۱۳۷۵ هـ . ق

سیّد محمدعلی قزوینی
متوفی ۱۳۵۶ هـ . ق

میرزامحمّدحسن آشتیانی
متوفی ۱۳۱۹ هـ . ق

سیّدمحمّدعلی خلیفه
متوفی ۱۳۹۴ هـ . ق

سیّدمحمّدرضا دستغیب
متوفی ۱۳۴۹ هـ . ق

سیّد محمّد ناظم الشّریعه
متوفی ۱۳۷۰ هـ . ق

شیخ عبدالکریم مازندرانی
متوفی ۱۳۸۲ هـ . ق

سیّدهادی حکیم
متوفی ۱۳۹۱ هـ . ق

سیّدمحمود طباطبایی حکیم
متوفی ۱۳۷۵ هـ . ق

شیخ خضر الدجیلی
متوفی ۱۳۸۳ هـ . ق

شیخ عزیز آل زایردهام
متوفی ۱۳۹۸ هـ . ق

شیخ ضیاء الدین دری
شهادت ۱۳۷۵ هـ . ق

شیخ ابراهیم کرباسی
متوفی ۱۴۰۷ هـ . ق

شیخ مهدی ازری بغدادی
متوفی ۱۳۶۱ هـ . ق

شیخ عبدالحسین بغدادی
شهادت ۱۳۶۵ هـ . ق

شیخ علی آل زایر دهام
متوفی ۱۳۶۵ هـ . ق

شیخ کاظم علی کشمیری
متوفی ۱۳۸۴ هـ . ق

سیّد محمدهادی شریعه بهبهانی
متوفی - هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

سیّدحسین حمّامی
متوفی ۱۳ هـ . ق

سیّدعبدالاعلی سبزواری
متوفی ۱۳۸۳ هـ . ق

شیخ محمّدرضا مظفر
متوفی ۱۳۸۶ هـ . ق

سیّدجمال الدین گلپایگانی
متوفی ۱۳۷۷ هـ . ق

سید علی بهشتی
متوفی ۱۴۰۶ هـ . ق

سیّد محمّد علی ناشرالاسلام
متوفی۱۳۸۹ هـ . ق

شیخ محمّدحسین کاشف‌الغطاء
متوفی ۱۳۳۳ هـ . ق

سیّد مصطفی کاشانی
متوفی ۱۳۳۷ هـ . ق

شیخ محمّدحسین سمیسم
متوفی ۱۳۴۰ هـ . ق

سیّد ابراهیم شیرازی
متوفی ۱۳۹۶ هـ . ق

شیخ غلامحسین جمی
متوفی ۱۳۸۷ هـ . ش

شیخ محی الدین مامقانی
متوفی ۱۳۸۷ هـ . ش

میرزا جواد مجتهد تبریزی
متوفی ۱۳۱۳ هـ . ق

دکتر احمد واثلی
متوفی ۱۴۲۶ هـ . ق

شیخ محمد خالصی زاده
متوفی۱۳۳۲ هـ . ش

سیّدحسن داماد
متوفی ۱۳۸۲ هـ . ق

سید محمد مولانا
متوفی ۱۳۶۳ هـ . ق

سید ابوتراب موسوی خوانساری
متوفی ۱۳۴۶ هـ . ق

شهید شیخ محمّد هاتف قوچانی
شهادت ۱۴۰۳ هـ . ق

شهید سیّد محمّد تقی مرعشی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد مرعشی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد احمد مرعشی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّدعبدالکریم موسوی کاظمینی
شهادت ۱۴۰۲ هـ . ق

شهید سیّدمحمود میلانی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

شهید میرزا علی غروی تبریزی
شهادت ۱۳۷۷ هـ . ش

شهید شیخ مرتضی بروجردی
شهادت ۱۴۱۸ هـ . ق

شهید سید محمّدصادق صدر
شهادت ۱۳۸۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّدتقی حسینی جلالی
شهادت ۱۴۰۲ هـ . ق

شهید سید حسن قنادجی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید شیخ محمّد تقی جواهری
شهادت ۱۳۹۹ هـ . ق

شهید سید قاسم اشکوری
شهادت ۱۴۰۰ هـ . ق

شهید شیخ احمد انصاری
شهادت ۱۴۰۰ هـ . ق

شهید شیخ عارف بصری
شهادت ۱۳۹۴ هـ . ق

شهید شیخ محمّد علی جابری
شهادت ۱۳۹۹ هـ . ق

شهید علی اصغر احمدی شاهرودی
شهادت ۱۴۱۲ هـ . ق

شهید سیّد محمّد علی حائری
شهادت ۱۴۰۶ هـ . ق

شهید سید صالح اشکوری
شهادت ۱۳۰۰ هـ . ق

شهید سیّد حبیب حسینیان
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد کاظم حسینیان
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد باقر حسینیان
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد طاهر حیدری
شهادت ۱۳۰۰ هـ . ق

شهید سیّد مرتضی موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سید محمّد رضا موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد مهدی موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد امین موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۵ هـ . ق

شهید سیّد محمّد صادق موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد صالح موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

شهید سیّد محمّد حسین موسوی خلخالی
شهادت ۱۴۱۱ هـ . ق

Presented by Ziaraat.Com

شهید سیّد محمّد علی سالاری
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید شیخ مهدی سماوی
شهادت ۱۳۹۹ هـ. ق

شهید سیّد قاسم شبّر
شهادت ۱۳۹۹ هـ. ق

شهید سیّد جواد شبّر
شهادت ۱۴۰۲ هـ. ق

شهید سیّد کاظم شبّر
شهادت ۱۴۰۳ هـ. ق

شهید سیّد عادل شبّر
شهادت ۱۴۰۵ هـ. ق

شهید سیّد صدرالدّین شهرستانی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید محمّد سجّاد یوسفی غروی
شهادت ۱۳۷۹ هـ. ق

شهید سیّد محمّد ابراهیم شیرازی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید سیّد محمّد باقر شیرازی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید سیّد علی شیرازی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید سیّد صباح طباطبایی
شهادت ۱۴۰۰ هـ. ق

شهید سیّد محمّد کاظم علم الهدی
شهادت ۱۳۰۲ هـ. ق

شهید شیخ حسین علی قیروزبخت
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید عبدالامیر ابوالمکارم
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید سیّد عزّالدّین قنّاجی
شهادت ۱۳۹۳ هـ. ق

شهید سیّد صادق قنّاجی
شهادت ۱۴۰۲ هـ. ق

شهید سیّد عبدالحسین قنّاجی
شهادت ۱۴۰۲ هـ. ق

شهید سیّدمحسن میلانی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید سیّدحسین میلانی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید شیخ زکریّا نصیری
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید شیخ حیدرعلی هاشمیان
شهادت ۱۴۰۱ هـ. ق

شهید شیخ علی واعظ زاده خراسانی
شهادت ۱۴۱۱ هـ. ق

شهید محمّدمهدی یوسفی غروی
شهادت ۱۴۲۴ هـ. ق

Presented by Ziaraat.Com

• زیارت قبور علما «رضوان الله علیهم»

■ علمای بزرگوار اسلام که ادامه‌دهندگان راه پیامبر و امامان علیهم‌السلام می‌باشند، حقّ بزرگی به جامعه اسلامی دارند و زیارت قبور آنان به گونه‌ای قدردانی از حق آنان است؛ لذا از کتاب مزار مرحوم شیخ مفید رحمه‌الله نقل شده است که هنگام زیارت هر یک از آنان بگو:

اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا بَحرَ العُلُومِ وَ کَنزَهَا، وَ مُحیِی الرُّسُومِ وَ مُرَوِّجَها، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یا حافِظَ الدِّینِ، وَ عَوْنَ الْمُؤمِنینَ، وَ مُرَوِّجَ شَـریعَةِ سَیِّدِ الْمُرسَـلینَ وَآلِهِ الائِمَّةِ الْمَعْصُومینَ، عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمْ اَفْضَلُ صَلاةِ الْمُصَلّینَ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا الشَّیْخُ الْعالِمُ الْعامِلُ، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ یاعَضُدَ الأسلام وَفَقیهَ أهلِ الْبَیْتِ، عَلَیْهِمْ أفْضَلُ الصَّلاةِ وَ السَّلام، اَلسَّلامُ عَلَیْكَ اَیُّها العارِفُ الْمُؤَیَّدُ وَ الْعابِدُ الْمُسَدَّدُ، أشْهَدُ أنَّكَ الأمینُ عَلَی الدِّینِ وَالدُّنیا، وَأنَّكَ قَدْ بالَغْتَ فی إحیاءِ الدِّینِ، وَ اجْتَهَدْتَ فی حِفْظِ شَریعَةِ أشْرَفِ الاوَّلینَ وَالاخِرینَ، عَلَیْهِ وَ آلِهِ صَلَواتُ الْمُصَلّینَ، وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ الأبْرارِ، وَ رَوَیْتَ عَنْهُمُ الأخْبارَ، وَ عَمِلْتَ بِما رَوَیْتَ، وَأشْهَدُ اَنَّكَ أظْهَرْتَ الْحَقَّ، وَ أبْطَلْتَ الْباطِلَ، وَسَهَّلْتَ السَّبیلَ، وَ اَوْضَحْتَ الطَّریقَ، وَنَصَرْتَ الْمؤمِنینَ، فَجَزاكَ اللّٰهُ عَنِ الایمانِ وَأهْلِهِ أفْضَلَ جَزاءِ التّابِعینَ، وَحَشَرَكَ مَعَ النَّبِیّینَ وَالْوَصِیّینَ، وَ الشُّهَداءِ وَالصّالِحینَ، وَحَسُنَ اُولئِكَ رَفیقاً، اَللّٰهُمَّ املأ قَبْرَهُ نُوراً وَرَوْحاً وَرَیْحاناً، وَاَسْكِنْهُ فی بُحْبُوحَةِ جَنَّةِ النَّعیمِ، بِرَحْمَتِكَ یا اَرْحَمَ الرّاحِمینَ

Presented by Ziaraat.Com

ستارگان حرم
علمای مدفون در کنار مضجع شریف امام حسین علیه‌السلام

• ابن فهد حلّی

نامش احمد بن شمس‌الدین محمّد بن فهد است و در سال ۷۵۷ هـ.ق در «حله» به دنیا آمد. ابن فهد حلّی ۵۶ سال از مدّت ۸۵ سال حیات خود را در حله به سر برده است.

وی با تحصیل در حوزه علمیه حله و تلاش و زحمت شبانه‌روزی، عالمی بزرگ و فقیهی سترگ شد که در آسمان حله درخشید.

ابن فهد در محضر استادانش همگام با ابعاد علمی به پالایش روح و تهذیب نفس پرداخت و در سال‌های آخر عمر به کربلا هجرت کرد و در آن دیار مرجعی پرنفوذ بود.

این عالم بزرگوار، هرگز زمین کربلا را به قضای حاجتش آلوده نکرد تا حرمت حرم را حفظ کرده باشد و حریم آن پاک و مُعطّر بماند. در کربلا باغی داشت که به باغ «نقیب علویان» معروف بود و در آن، با تولید محصول پاکیزه‌ای که خود کشت می‌کرد، زندگی می‌گذرانید. روزی در باغ بود که شخصی یهودی وارد شد و گفت: شما می‌گویید پیغمبرتان گفته: عالمان اُمت من از انبیای بنی‌اسرائیل برترند؟ احمد بن فهد جواب داد، آری! یهودی پرسید: نشانه این ادعا چیست؟ موسای کلیم عصا را اژدها می‌کرد.

در این حال، ابن فهد نیز بیلی که در دست داشت به زمین انداخت و بی‌درنگ ماری مهیب شد! سپس آن را گرفت و دوباره به شکل بیل درآمد. یهودی گفت: شما از این نظر در رتبه آنان هستید (نه برتر از آنان). ابن فهد گفت: برای موسی چنین خطاب آمد «لاتخف» نترس؛ ولی ما نترسیده، آن را می‌گیریم.

در سال ۸۴۰ هـ.ق در حالی که شیخ کامل حله، ۸۴ بهار را پشت سر گذاشته بود از طرف حکمران بغداد، اسپند میرزا، برای مناظره با علمای اهل‌سنّت به بغداد دعوت شد. مجلس مناظره برپا شد و پس از جدالی حساس در حضور سلطان به پایان رفت و ابن فهد حلّی توانست حقانیّت تشیّع را به اثبات برساند. بدین ترتیب اسپند میرزا، حاکم بغداد، مذهب شیعه را اختیار کرد؛ سکه به نام دوازده امام زد و مذهب شیعه را، مذهب رسمی حوزه حکمرانی‌اش قرار داد.

ابن‌فهد، سرانجام در سال ۸۴۱ هـ.ق در سن ۸۵ سالگی درگذشت و به سوی همان باغ نقیب علویان در کربلا تشییع و به خاک سپرده شد. قبر او اکنون در خیابان قبله حرم امام حسین علیه‌السلام، کنار مدرسه‌ای از مدارس علوم دینی قرار دارد و زیارتگاه عام و خاص است.

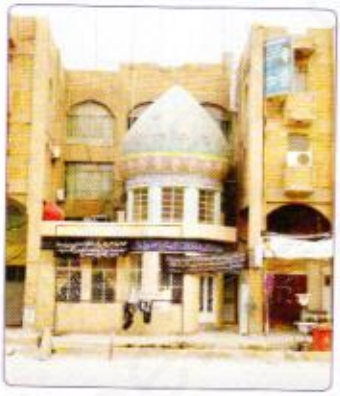

از راست به چپ: سیّد محمد رضا طبسی، سیّد عبدالحسین قزوینی، شیخ محمّد کلباسی، میرزا مهدی شیرازی، سیّد محمّد صادق قزوینی، سیّد محمّد شیرازی، شیخ علی ترابی.

از جناب آقای حاج حیدر واعظی کربلایی که در تکمیل تصاویر مشاهیر کربلا اهتمام نمودند، کمال امتنان داریم.

Presented by Ziaraat.Com

میرزا تقی خان امیرکبیر — سیّد محمّد هاشم قزوینی — میرزامحمدجعفرشهرستانی — میرزامحمدحسین شهرستانی — شیخ حسین مازندرانی — میرزا محمّد تقی شیرازی

شیخ عبدالله مامقانی — شیخ محمد حسن مامقانی — سید علی اکبر حسینی کاشانی — سیّد احمد راغب زاده قالی — سید محمد رضا شیرازی — سید مهدی شیرازی

شیخ محمّد کلباسی — سیّد هادی خراسانی — شیخ محمّد رضا اصفهانی جرقویه‌ای — شیخ یوسف بیرجندی — شیخ محمّد حسین اعلمی — شهید شیخ عبدالزهرا کعبی

شیخ محمّد علی سبیویه — شیخ حسین معتوق بحرانی — سیّد احمد خاتمی

سیّد شریف رضی، سیّد شریف مرتضی، شیخ زین العابدین مازندرانی، سیّد محمّد طاهر بحرانی، سیّد علی طباطبایی (صاحب ریاض)، شیخ محمّد حسن حائری (صاحب فصول)، سیّد ابراهیم قزوینی (صاحب ضوابط)، شیخ جعفر مازندرانی، ملاحسینقلی همدانی، سیّدمحمد صادق قزوینی، سیّد محسن کشمیری، سیّد مصطفی اعتمادی، میرحامد حسین هندی (صاحب عبقات)، سیّد مرتضی طباطبایی، سیّد مجاهد، سیّد صادق ناصرالدین، محمّد باقر وحید بهبهانی (متوفی ۱۲۰۵ق)، شیخ یوسف بحرانی (متوفی ۱۱۸۶ق)، سیّد محمّد مجاهد (متوفی ۱۲۴۲ق) (فرزند طباطبائی صاحب ریاض)، شریف العلماء حائری، سیّد ابراهیم قزوینی (متوفی ۱۲۶۲ ق) صاحب ضوابط و شیخ ملامحمّدصالح برغانی حائری (متوفی ۱۲۷۱ ق)، و...

Presented by Ziaraat.Com

ستارگان حرم

علمای مدفون در کنار مضجع شریف امام موسی کاظم و امام جواد علیهما السلام

شیخ مفید

محمّد بن محمّد بن نعمان، ۱۱ ذی‌قعده ۳۳۶ در عُکبُرای بغداد به دنیا آمد و ۳ رمضان ۴۱۳ از دنیا رفت. مردم بغداد به امامت سیّد مرتضی بر بدنش نماز خواندند و در رواق پایین پای امامین علیهما السلام دفن شد. در عصر غیبت از حضرت حجت عجل الله تعالی فرجه، تاکنون برای احدی توقیع صادر نشده مگر برای شیخ مفید. برخی معتقدند که شیخ در طول ۳۰ سال، ۳۰ توقیع از ناحیه حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه دریافت کرده است. شیخ طوسی، سیّد رضی و سیّد مرتضی از شاگردان او هستند.

ابن قولویه قمی

ابوالقاسم جعفر بن محمّد، استاد شیخ مفید و صاحب کتاب «کامل‌الزیارات»، وفات ۳۶۹ ؛ در رواق مطهّر، پایین پای مبارک، نزدیک شیخ مفید.

خواجه نصیرالدین طوسی

۱۱ جمادی الاولی سال ۵۹۷ درطوس بدنیا آمد، روز عید غدیر سال ۶۷۲ در بغداد از دنیا رفت و در رواق بالای سر قبر مطهّر دفن شد.

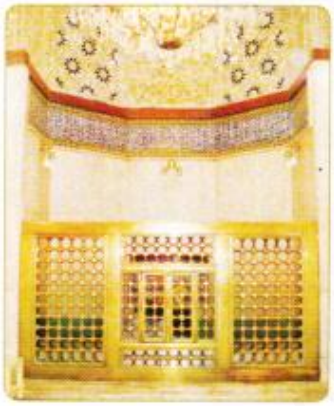

Presented by Ziaraat.Com

مرقد سیّد رضی و سیّد مرتضی جنوب شرقی حرم مطهّر

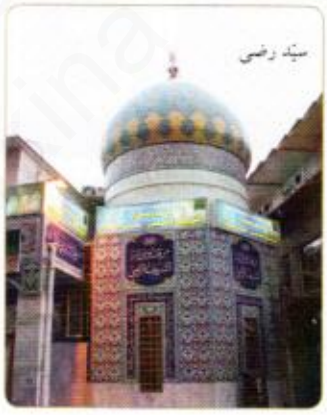

سیّد رضی

سیّد مرتضی علم الهدی

سیّد مرتضی در سال ۳۵۵ هـ.ق در بغداد به دنیا آمد و به سال ۴۳۶ از دنیا رفت. بدن مطهّرش را در خانه‌اش در محلّه کرخ بغداد به امانت سپردند. پس از مدّتی به کربلا منتقل کردند و در کنار قبر برادرش، سیّد رضی، در حرم اباعبدالله الحسین علیه السلام در مقبره نیای بزرگش، ابراهیم مُجاب، دفن گردید.

هم اکنون در سمت جنوب شرقی بیرون حرم مطهّر، مرقدی برای آن بزرگوار و مرقدی هم به یاد برادرش سیّد رضی وجود دارد.

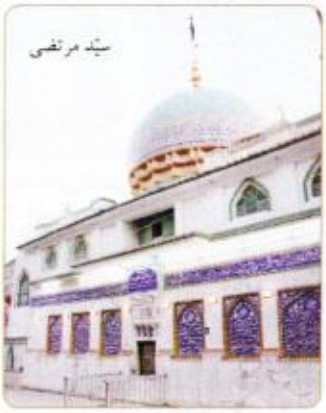

سیّد مرتضی

Presented by Ziaraat.Com

سید هبةالدّین شهرستانی

سیّد محمد مهدی کاظمی

شیخ فاضل لنکرانی

شیخ راضی خالصی

شیخ محمّدصادق خالصی

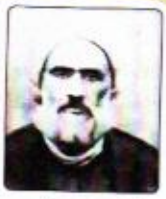
شیخ مهدی خالصی

شیخ محمد رضا آل یاسین

شیخ مرتضی آل یاسین

شیخ راضی آل یاسین

سید مهدی خراسانی

سیّد احمد کشوان

سیّد حسن عطیفه

سیّد محمّد مهدی صدر

سیّد محمّد جواد صدر

سیّد حیدر صدر

مرقد آیة الله سیّد اسماعیل صدر (بزرگ خاندان)

دکتر احمدامین کاظمی

سیّد محمّد موسوی واعظ

سیّد مهدی صدر

سیّد علی صدر

دکترحسین‌علی‌محفوظ

Presented by Ziaraat.Com

سیّد عبدالامیر حیدری

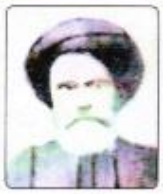
سیدعبدالکریم حیدری

سیّد راضی مهدی حیدری

سیّد مصطفی حیدری

سیّداحمد مهدی حیدری

سیّد مهدی حیدری

سیّد قاسم مُبرقع

سیّدحسن حیدری

سیّدمحمّد طاهر حیدری

سیّد علی نقی حیدری

سیّد عباس حیدری

سیّد هاشم حیدری

سیّد هادی حسینی

شیخ مهدی نمدی

شیخ علی زنجانی

شیخ کاظم آل نوح

سیّد محمد طاهر أعرجی

سیّد عبداللطیف الوردی

شیخ هادی شطیط

شهید سیّد مهدی خراسانی

شهید سیّد رضا خراسانی

شهید سیّد حسن خراسانی

شیخ علی‌اکبر عسکری

با تشکّر از حضرات حج اسلام حاج سیّد علی خراسانی، و حاج سیّد عادل علوی که در تنظیم این صفحات و تکمیل تصاویر مشاهیر کاظمین اهتمام نمودند.

Presented by Ziaraat.Com

اعلام کاظمین مدفون در قم

سیّد صدرالدین صدر

سید محسن تبریزی

سیّد علی علوی

سید ابراهیم خراسانی

شیخ حامد واعظی

اعلام کاظمین مدفون در نجف اشرف

سیّد محمّدصادق صدر

سیّد محمّدصادق صدر

سیّد محمّد باقر صدر

سیّد اسماعیل صدر

سیّد حسن صدر

- شیخ جواد بغدادی کاظمینی
مدفون بین کاظمین و بغداد.
- شیخ محمد حسن آل کبّة
متوفّی ۱۳۳۶ هـ ق.
- احمد بن محمّد بن یوسف بحرانی
صاحب کتاب ریاض المسائل، متوفّی ۱۱۰۲ هـ ق در عراق به مرض طاعون از دنیا رفت و در کاظمین دفن شد.
- سید محسن اعرجی
متوفّی ۱۲۲۷ هـ ق
- عبدالله حسینی کاظمینی مشهور به بُشر
صاحب کتاب «مثیرالاحزان»، وفات ۱۲۴۲.

- سیّد ابراهیم حسینی بغدادی کاظمینی
وفات ۱۲۶۵ هـ ق. در رواق نزدیک قبر شیخ مفید دفن شد. وی جدّ سادات کاظمین است که معروف‌اند به آل سیّد حیدر.

آیت‌الله سید حسین صدر از علمای کاظمین همراه با تولیت فعلی حرم کاظمین

- شیخ اسدالله کاظمینی
متوفّی ۱۲۳۴ هـ ق.
- محمّد بن احمد بن داود
وفات ۳۶۸؛ مدفون بین کاظمین و بغداد.
- سیّد عبدالله شبّر
صاحب کتاب «تفسیر شبّر» و «اخلاق»
متوفّی ۱۱۸۸ هـ ق.
- احمد بن محمّد بن یوسف
(ابن‌الحجـاج) ۲۷ جمادی الاخر ۳۹۱ وفات یافت و در جوار کاظمین دفن شد.
- سیّد محسن کاظمینی
وفات ۱۲۴۰ هـ ق.

Presented by Ziaraat.Com

• فرهاد میرزا

عموی ناصرالدین شاه
و از سازندگان ساختمان حرم

حاج فرهاد میرزا، پسر عباس میرزا - ولیعهد فتحعلی شاه - و عموی ناصرالدین شاه از دانشمندان نامی اسلام است. در سال ۱۳۰۰ هـ.ق، صحن، رواق، گنبد، تزئینات حرم و صحن مقدّس حضرت موسی بن جعفر علیه‌السلام را به هزینه خود تعمیر نمود و یك ضریح نقره بسیار قیمتی هم تقدیم قبر آن حضرت کرد. بعضی به او اشکال کردند که شما از علما و مؤلف کتاب «قمقام» و کتاب «جام جم» و غیره می‌باشید؛ یکصد هزار مثقال طلا برای ساختن این گنبد مصرف نمودید؟

در پاسخ گفت: ثروتمندان پول‌های خود را در بانك‌ها ذخیره می‌گذارند و من در بانك حضرت موسی بن جعفر علیه‌السلام وحضرت جواد علیه‌السلام وحضرت حسین علیه‌السلام سرمایه‌گذاری کردم و هم کتاب «قمقام» خود را به حساب پس‌انداز گذاشتم.

وی در سال ۱۳۰۵ هـ.ق در تهران مریض شد و در وقت احتضار که اکثر بزرگان در اطراف او جمع بودند و گریه و زاری می‌کردند، فرمان سکوت داد و گفت: از جمله وصایای من این است که:

پس از مرگم مرا غسل وکفن کنید؛ از تهران وشهرهای دیگر تشییع نمایید، به هرتشریفاتی که مایلید، امّا در کاظمین نمی‌خواهم هیچ‌گونه تشریفاتی به عمل آورید و در حجره شخصی‌ای که برای خود در صحن حضرت موسی بن جعفر علیه‌السلام ساخته‌ام، دفن نمایید.

علی فلسفی، مؤلف «مجموعه علمی» می‌گوید: شاید از صد نفر از بزرگان منبری شنیده‌ام که گفته‌اند: حاج فرهاد میرزا گفت:

می‌دانم تا بغداد برای من تشییع بی‌نظیری خواهد شد ولی فرزندان من! وقتی که نزدیك بغداد رسیدید جنازه مرا به روی تخته پاره‌ای بگذارید و چهار نفر حمال آن را بردارند و بدون هیچ تشریفاتی بلکه به صورت یك نفر غریب دفنم کنید، چون از حضرت موسی کاظم علیه‌السلام خجالت می‌کشم. فرزندان به دستور او عمل کردند. یك دفعه دیدند از کاظمین جمعیّت زیادی با عماری و پرچم‌ها آمدند به استقبال، فرزندان آن مرحوم روی به جمعیّت کرده و به متولّی حرم که با جمعیّت آمده بود، سفارش آن بزرگوار را گفتند.

متولّی در جواب گفت: در خواب، موسی بن جعفر علیه‌السلام را دیدم که به من فرمود: با جمعیت و تشریفات بروید جنازه حاج فرهاد را بگیرید و با عزّت تمام تشییع کنید.

این است نتیجه سرمایه‌گذاری در بانك موسی بن جعفر علیه‌السلام.

قبر فرهاد میرزا در اولین حجره باب المراد سمت راست کسی است که وارد حرم می‌شود.

بزرگان دین، ج۲، سیدنعمت ا... حسینی

Presented by Ziaraat.Com

ادعیه و زیارات

دعای کمیل ، ندبه ، توسّل ، عهد ، زیارت جامعه کبیره و عالیة المضامین

Presented by Ziaraat.Com

• دعای کمیل

اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ بِرَحْمَتِکَ الَّتی وَسِعَتْ کُلَّ شَیْءٍ، وَبِقُوَّتِکَ الَّتی قَهَرْتَ بِها کُلَّ شَیْءٍ، وَخَضَعَ لَها کُلُّ شَیْءٍ، وَذَلَّ لَها کُلُّ شَیْءٍ، وَ بِجَبَرُوتِکَ الَّتی غَلَبْتَ بِها کُلَّ شَیْءٍ، وَبِعِزَّتِکَ الَّتی لا یَقُومُ لَها شَیْءٌ ، وَبِعَظَمَتِکَ الَّتی مَلَأَتْ کُلَّ شَیْءٍ، وَبِسُلْطانِکَ الَّذی عَلا کُلَّ شَیْءٍ، وَبِوَجْهِکَ الْباقی بَعْدَ فَناءِ کُلِّ شَیْءٍ، وَبِأَسْمائِکَ الَّتی مَلَأَتْ اَرْکانَ کُلِّ شَیْءٍ، وَبِعِلْمِکَ الَّذی اَحاطَ بِکُلِّ شَیْءٍ، وَبِنُورِ وَجْهِکَ الَّذی اَضاءَ لَهُ کُلُّ شَیْءٍ، یانُورُ یا قُدُّوسُ، یا اَوَّلَ الْأَوَّلِینَ وَیا آخِرَ الْآخِرِینَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی الذُّنُوبَ الَّتی تَهْتِکُ الْعِصَمَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی الذُّنُوبَ الَّتی تُنْزِلُ النِّقَمَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی الذُّنُوبَ الَّتی تُغَیِّرُ النِّعَمَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی الذُّنُوبَ الَّتی تَحْبِسُ الدُّعاءَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی الذُّنُوبَ الَّتی تُنْزِلُ الْبَلاءَ، اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِی کُلَّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ، وَکُلَّ خَطِیئَةٍ اَخْطَأْتُها، اَللّٰهُمَّ اِنّی اَتَقَرَّبُ اِلَیْکَ بِذِکْرِکَ، وَاَسْتَشْفِعُ بِکَ اِلی نَفْسِکَ، وَأَسْأَلُکَ بِجُودِکَ اَنْ تُدْنِیَنی مِنْ قُرْبِکَ، وَاَنْ

Presented by Ziaraat.Com

تُوزِعَنی شُکرَکَ، وَاَنْ تُلهِمَنی ذِکرَکَ، اَللّٰهُمَّ اِنّی اَسْأَلُکَ سُؤالَ خاضِعٍ مُتَذَلِّلٍ خاشِعٍ
اَنْ تُسامِحَنی وَتَرْحَمَنی وَتَجْعَلَنی بِقِسْمِکَ راضِیاً قانِعاً وَفی جَمیعِ الْأَحْوالِ مُتَواضِعاً،
اَللّٰهُمَّ وَأَسْأَلُکَ سُؤالَ مَنِ اشْتَدَّتْ فاقَتُهُ، وَاَنْزَلَ بِکَ عِنْدَ الشَّدائِدِ حاجَتَهُ، وَعَظُمَ
فیماعِنْدَکَ رَغْبَتُهُ، اَللّٰهُمَّ عَظُمَ سُلْطانُکَ وَعَلا مَکانُکَ وَخَفِیَ مَکْرُکَ وَظَهَرَ اَمْرُکَ
وَغَلَبَ قَهْرُکَ وَجَرَتْ قُدْرَتُکَ وَلا یُمْکِنُ الْفِرارُ مِنْ حُکُومَتِکَ، اَللّٰهُمَّ لااَجِدُ لِذُنُوبی
غافِراً، وَلا لِقَبائِحی ساتِراً، وَلا لِشَیءٍ مِنْ عَمَلِی الْقَبیحِ بِالْحَسَنِ مُبَدِّلاً غَیْرَکَ لا اِلٰهَ
اِلاّ اَنْتَ سُبْحانَکَ وَبِحَمْدِکَ ظَلَمْتُ نَفْسی، وَتَجَرَّأْتُ بِجَهْلی وَسَکَنْتُ اِلی قَدیمِ ذِکْرِکَ
لی وَمَنِّکَ عَلَیَّ، اَللّٰهُمَّ مَوْلایَ کَمْ مِنْ قَبیحٍ سَتَرْتَهُ وَکَمْ مِنْ فادِحٍ مِنَ الْبَلاءِ اَقَلْتَهُ وَکَمْ
مِنْ عِثارٍ وَقَیْتَهُ، وَکَمْ مِنْ مَکْرُوهٍ دَفَعْتَهُ، وَکَمْ مِنْ ثَناءٍ جَمیلٍ لَسْتُ اَهْلاً لَهُ نَشَرْتَهُ،
اَللّٰهُمَّ عَظُمَ بَلائی وَاَفْرَطَ بی سُوءُ حالی، وَقَصُرَتْ بی اَعْمالی وَقَعَدَتْ بی اَغْلالی،
وَحَبَسَنی عَنْ نَفْعی بُعْدُ اَمَلی، وَخَدَعَتْنِی الدُّنْیا بِغُرُورِها، وَنَفْسی بِجِنایَتِها وَمِطالی
یا سَیِّدی فَأَسْأَلُکَ بِعِزَّتِکَ اَنْ لا یَحْجُبَ عَنْکَ دُعائی سُوءُ عَمَلی وَفِعالی، وَلا تَفْضَحْنی

Presented by Ziaraat.Com

بِخَفِی مَا اطَّلَعْتَ عَلَیْهِ مِنْ سِرّی، وَلا تُعاجِلْنی بِالْعُقُوبَةِ عَلیٰ ما عَمِلْتُهُ فی خَلَواتی مِنْ سُوءِ فِعْلی وَإِساءَتی وَدَوامِ تَفْریطی وَجَهالَتی وَکَثْرَةِ شَهَواتی وَغَفْلَتی، وَکُنِ اللّٰهُمَّ بِعِزَّتِكَ لی فی کُلِّ الْأَحْوالِ رَؤُوفاً وَعَلَیَّ فی جَمیعِ الْأُمُورِ عَطُوفاً اِلٰهی وَرَبّی مَنْ لی غَیْرُكَ أَسْأَلُهُ کَشْفَ ضُرّی وَالنَّظَرَ فی اَمْری، اِلٰهی وَمَوْلایَ اَجْرَیْتَ عَلَیَّ حُکْماً اتَّبَعْتُ فیهِ هَوی نَفْسی وَلَمْ اَحْتَرِسْ فیهِ مِنْ تَزْیینِ عَدُوّی، فَغَرَّنی بِما اَهْوی وَاَسْعَدَهُ عَلیٰ ذٰلِكَ الْقَضاءُ فَتَجاوَزْتُ بِما جَریٰ عَلَیَّ مِنْ ذٰلِكَ بَعْضَ حُدُودِكَ، وَخالَفْتُ بَعْضَ اَوامِرِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ عَلَیَّ فی جَمیعِ ذٰلِكَ وَلاحُجَّةَ لی فیما جَریٰ عَلَیَّ فیهِ قَضاؤُكَ وَاَلْزَمَنی حُکْمُكَ وَبَلاؤُكَ، وَقَدْ اَتَیْتُكَ یا اِلٰهی بَعْدَ تَقْصیری وَاِسْرافی عَلیٰ نَفْسی مُعْتَذِراً نادِماً مُنْکَسِراً مُسْتَقیلاً مُسْتَغْفِراً مُنیباً مُقِرّاً مُذْعِناً مُعْتَرِفاً لا اَجِدُ مَفَرّاً مِمّا کانَ مِنّی وَلا مَفْزَعاً اَتَوَجَّهُ اِلَیْهِ فی اَمْری غَیْرَ قَبُولِكَ عُذْری وَاِدْخالِكَ اِیّایَ فی سَعَةٍ رَحْمَتِكَ اَللّٰهُمَّ فَاقْبَلْ عُذْری وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرّی وَفُکَّنی مِنْ شَدِّ وَثاقی، یا رَبِّ ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنی وَرِقَّةَ جِلْدی وَ دِقَّةَ عَظْمی، یا مَنْ بَدَأَ خَلْقی وَذِکْری وَتَرْبِیَتی وَبِرّی

Presented by Ziaraat.Com

وَتَغْذِيَتي هَبْني لِابْتِداءِ كَرَمِكَ وَسالِفِ بِرِّكَ بي يا اِلهي وَسَيِّدي وَرَبّي، اَتُراكَ مُعَذِّبي بِنارِكَ بَعْدَ تَوْحيدِكَ وَبَعْدَ ما انْطَوى عَلَيْهِ قَلْبي مِنْ مَعْرِفَتِكَ وَلَهِجَ بِهِ لِساني مِنْ ذِكْرِكَ، وَاعْتَقَدَهُ ضَميري مِنْ حُبِّكَ، وَبَعْدَ صِدْقِ اعْتِرافي وَدُعائي خاضِعاً لِرُبُوبِيَّتِكَ، هَيْهاتَ اَنْتَ اَكْرَمُ مِنْ اَنْ تُضَيِّعَ مَنْ رَبَّيْتَهُ اَوْ تُبْعِدَ مَنْ اَدْنَيْتَهُ اَوْ تُشَرِّدَ مَنْ آوَيْتَهُ اَوْ تُسَلِّمَ اِلَى الْبَلاءِ مَنْ كَفَيْتَهُ وَرَحِمْتَهُ، وَلَيْتَ شِعْري يا سَيِّدي وَاِلهي وَمَوْلايَ اَتُسَلِّطُ النّارَ عَلى وُجُوهٍ خَرَّتْ لِعَظَمَتِكَ ساجِدَةً، وَعَلى اَلْسُنٍ نَطَقَتْ بِتَوْحيدِكَ صادِقَةً، وَبِشُكْرِكَ مادِحَةً، وَعَلى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ بِاِلهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً، وَعَلى ضَمائِرَ حَوَتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتّى صارَتْ خاشِعَةً، وَعَلى جَوارِحَ سَعَتْ اِلى اَوْطانِ تَعَبُّدِكَ طائِعَةً وَاَشارَتْ بِاسْتِغْفارِكَ مُذْعِنَةً، ما هكَذَا الظَّنُّ بِكَ وَلا اُخْبِرْنا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يا كَريمُ يا رَبِّ وَاَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفي عَنْ قَليلٍ مِنْ بَلاءِ الدُّنْيا وَعُقُوباتِها وَما يَجْري فيها مِنَ الْمَكارِهِ عَلى اَهْلِها، عَلى اَنَّ ذلِكَ بَلاءٌ وَمَكْرُوهٌ قَليلٌ مَكْثُهُ، يَسيرٌ بَقاؤُهُ، قَصيرٌ مُدَّتُهُ فَكَيْفَ احْتِمالي لِبَلاءِ الْآخِرَةِ وَجَليلِ وُقُوعِ الْمَكارِهِ فيها وَهُوَ بَلاءٌ تَطُولُ مُدَّتُهُ وَيَدُومُ

Presented by Ziaraat.Com

مَقامُـهُ وَلا يُخَفَّفُ عَنْ اَهْلِـهِ لِاَنَّهُ لا يَكُونُ اِلاّ عَنْ غَضَبِكَ وَانْتِقامِكَ وَسَـخَطِكَ، وَهذا مالا تَقُومُ لَهُ السَّـماواتُ وَالْاَرْضُ يا سَـيِّدى فَكَيْفَ لى وَاَنَا عَبْدُكَ الضَّعيفُ الذَّليلُ الْحَقيرُ الْمِسْكينُ الْمُسْـتَكينُ، يا اِلهى وَرَبّى وَسَيِّدى وَمَوْلاىَ لِاَىِّ الْاُمُورِ اِلَيْكَ اَشْكُو وَلِما مِنْها اَضِجُّ وَاَبْكى لِاَليمِ الْعَذابِ وَشِدَّتِهِ، اَمْ لِطُولِ الْبَلاءِ وَمُدَّتِهِ، فَلَئِنْ صَيَّرْتَنى لِلْعُقُوبـاتِ مَعَ اَعْدائِكَ وَجَمَعْتَ بَيْنى وَبَيْنَ اَهْلِ بَلائِكَ وَفَرَّقْتَ بَيْنى وَبَيْنَ اَحِبَّائِكَ وَاَوْلِيائِكَ، فَهَبْنى يا اِلهى وَسَيِّدى وَمَوْلاىَ وَرَبّى صَبَرْتُ عَلىٰ عَذابِكَ فَكَيْفَ اَصْبِرُ عَلىٰ فِراقِكَ، وَهَبْنى صَبَرْتُ عَلىٰ حَرِّ نارِكَ فَكَيْفَ اَصْبِرُ عَنِ النَّظَرِ اِلى كَرامَتِكَ اَمْ كَيْفَ اَسْـكُنُ فِى النّارِ وَرَجائى عَفْوُكَ فَبِعِزَّتِكَ يا سَـيِّدى وَمَوْلاىَ اُقْسِمُ صادِقاً لَئِنْ تَرَكْتَنى ناطِقاً لَاَضِجَّنَّ اِلَيْكَ بَيْنَ اَهْلِها ضَجيجَ الْآمِلينَ وَلَاَصْرُخَنَّ اِلَيْكَ صُراخَ الْمُسْـتَصْرِخينَ، وَلَاَبْكِيَنَّ عَلَيْكَ بُكاءَ الْفاقِدينَ، وَلَاُنادِيَنَّكَ اَيْنَ كُنْتَ يا وَلِىَّ الْمُؤْمِنينَ، يا غايَةَ آمالِ الْعارِفينَ، يا غِياثَ الْمُسْتَغيثينَ، يا حَبيبَ قُلُوبِ الصّادِقينَ، وَيا اِلهَ الْعالَمينَ، اَفَتَرَاكَ سُبْحانَكَ يا اِلهى وَبِحَمْدِكَ تَسْمَعُ فيها صَوْتَ عَبْدٍ مُسْلِمٍ سُجِنَ

Presented by Ziaraat.Com

فيها بِمُخالَفَتِهِ، وَذاقَ طَعْمَ عَذابِها بِمَعْصِيَتِهِ وَحُبِسَ بَيْنَ اَطْباقِها بِجُرْمِهِ وَجَريرَتِهِ وَهُوَ يَضِجُّ اِلَيْكَ ضَجيجَ مُؤَمِّلٍ لِرَحْمَتِكَ، وَيُناديكَ بِلِسانِ اَهْلِ تَوْحيدِكَ، وَيَتَوَسَّلُ اِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ، يامَوْلايَ فَكَيْفَ يَبْقى فِي الْعَذابِ وَهُوَ يَرْجُو ماسَلَفَ مِنْ حِلْمِكَ، اَمْ كَيْفَ تُؤْلِمُهُ النّارُ وَهُوَ يَأْمُلُ فَضْلَكَ وَرَحْمَتَكَ اَمْ كَيْفَ يُحْرِقُهُ لَهيبُها وَاَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَتَرى مَكانَهُ اَمْ كَيْفَ يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ زَفيرُها وَاَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفَهُ، اَمْ كَيْفَ يَتَقَلْقَلُ بَيْنَ اَطْباقِها وَاَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ، اَمْ كَيْفَ تَزْجُرُهُ زَبانِيَتُها وَهُوَ يُناديكَ يا رَبَّهُ، اَمْ كَيْفَ يَرْجُو فَضْلَكَ فى عِتْقِهِ مِنْها فَتَتْرُكُهُ فيها هَيْهاتَ ما ذلِكَ الظَّنُّ بِكَ وَلاَ الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِكَ وَلا مُشْبِهٌ لِماعامَلْتَ بِهِ الْمُوَحِّدينَ مِنْ بِرِّكَ وَاِحْسانِكَ، فَبِالْيَقينِ اَقْطَعُ لَوْلا ماحَكَمْتَ بِهِ مِنْ تَعْذيبِ جاحِديكَ، وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ اِخْلادِ مُعانِديكَ لَجَعَلْتَ النّارَ كُلَّها بَرْداً وَسَلاماً وَما كانَتْ لِأَحَدٍ فيها مَقَراً وَلا مُقاماً لكِنَّكَ تَقَدَّسَتْ اَسْماؤُكَ اَقْسَمْتَ اَنْ تَمْلَأَها مِنَ الْكافِرينَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنّاسِ اَجْمَعينَ، وَاَنْ تُخَلِّدَ فيهَا الْمُعانِدينَ وَاَنْتَ جَلَّ ثَناؤُكَ قُلْتَ مُبْتَدِئاً، وَتَطَوَّلْتَ بِالْاِنْعامِ مُتَكَرِّماً اَفَمَنْ كانَ مُؤْمِناً كَمَنْ كانَ فاسِقاً

Presented by Ziaraat.Com

لا يَسْتَوُونَ، اِلهى وَسَيِّدى فَأَسْأَلُكَ بِالْقُدْرَةِ الَّتى قَدَّرْتَها، وَبِالْقَضِيَّةِ الَّتى حَتَمْتَها وَحَكَمْتَها وَغَلَبْتَ مَنْ عَلَيْهِ اَجْرَيْتَها اَنْ تَهَبَ لى فى هذِهِ اللَّيْلَةِ وَفى هذِهِ السّاعَةِ كُلَّ جُرْمٍ اَجْرَمْتُهُ، وَكُلَّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ، وَكُلَّ قَبيحٍ اَسْرَرْتُهُ ، وَكُلَّ جَهْلٍ عَمِلْتُهُ، كَتَمْتُهُ اَوْ اَعْلَنْتُهُ اَخْفَيْتُهُ اَوْ اَظْهَرْتُهُ، وَكُلَّ سَيِّئَةٍ اَمَرْتَ بِاِثْباتِهَا الْكِرامَ الْكاتِبينَ الَّذينَ وَكَّلْتَهُمْ بِحِفْظِ ما يَكُونُ مِنّى وَجَعَلْتَهُمْ شُهُوداً عَلَىَّ مَعَ جَوارِحى، وَكُنْتَ اَنْتَ الرَّقيبَ عَلَىَّ مِنْ وَرائِهِمْ، وَالشّاهِدَ لِما خَفِىَ عَنْهُمْ، وَبِرَحْمَتِكَ اَخْفَيْتَهُ، وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتَهُ، وَاَنْ تُوَفِّرَ حَظّى مِنْ كُلِّ خَيْرٍ اَنْزَلْتَهُ اَوْ اِحْسانٍ فَضَّلْتَهُ اَوْ بِرٍّ نَشَرْتَهُ اَوْ رِزْقٍ بَسَطْتَهُ اَوْ ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ اَوْ خَطَاٍ تَسْتُرُهُ، يا رَبِّ يا رَبِّ يا رَبِّ يا اِلهى وَسَيِّدى وَمَوْلاىَ وَمالِكَ رِقّى، يا مَنْ بِيَدِهِ ناصِيَتى يا عَليماً بِضُرّى وَمَسْكَنَتى، يا خَبيراً بِفَقْرى وَفاقَتى يا رَبِّ يارَبِّ يا رَبِّ اَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ وَاَعْظَمِ صِفاتِكَ وَاَسْمائِكَ اَنْ تَجْعَلَ اَوْقاتى مِنَ اللَّيْلِ وَالنَّهارِ بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً، وَبِخِدْمَتِكَ مَوْصُولَةً، وَاَعْمالى عِنْدَكَ مَقْبُولَةً حَتّى تَكُونَ اَعْمالى وَاَوْرادى كُلُّها وِرْداً واحِداً وَحالى فى خِدْمَتِكَ سَرْمَداً، يا سَيِّدى

Presented by Ziaraat.Com

یامَنْ عَلَیْهِ مُعَوَّلی یا مَنْ اِلَیْهِ شَکَوْتُ اَحْوالی یا رَبِّ یا رَبِّ یا رَبِّ، قَوِّ عَلیٰ خِدْمَتِكَ جَوارِحی وَاشْدُدْ عَلَی الْعَزیمَةِ جَوانِحی وَهَبْ لِیَ الْجِدَّ فی خَشْیَتِكَ، وَالدَّوامَ فِی الْاِتِّصالِ بِخِدْمَتِكَ، حَتّیٰ اَسْرَحَ اِلَیْكَ فی مَیادینِ السّابِقینَ وَاُسْرِعَ اِلَیْكَ فِی الْبارِزینَ وَاَشْتاقَ اِلی قُرْبِكَ فِی الْمُشْتاقینَ وَاَدْنُوَ مِنْكَ دُنُوَّ الْمُخْلِصینَ، وَاَخافَكَ مَخافَةَ الْمُوقِنینَ، وَاَجْتَمِعَ فی جِوارِكَ مَعَ الْمُؤْمِنینَ، اَللّٰهُمَّ وَمَنْ اَرادَنی بِسُوءٍ فَاَرِدْهُ وَمَنْ كادَنی فَكِدْهُ، وَاجْعَلْنی مِنْ اَحْسَنِ عَبیدِكَ نَصیباً عِنْدَكَ، وَاَقْرَبِهِمْ مَنْزِلَةً مِنْكَ، وَاَخَصِّهِمْ زُلْفَةً لَدَیْكَ، فَاِنَّهُ لایَنالُ ذٰلِكَ اِلّا بِفَضْلِكَ، وَجُدْ لی بِجُودِكَ وَاعْطِفْ عَلَیَّ بِمَجْدِكَ وَاحْفَظْنی بِرَحْمَتِكَ، وَاجْعَلْ لِسانی بِذِكْرِكَ لَهِجاً وَقَلْبی بِحُبِّكَ مُتَیَّماً وَمُنَّ عَلَیَّ بِحُسْنِ اِجابَتِكَ، وَاَقِلْنی عَثْرَتی وَاغْفِرْ زَلَّتی، فَاِنَّكَ قَضَیْتَ عَلیٰ عِبادِكَ بِعِبادَتِكَ، وَاَمَرْتَهُمْ بِدُعائِكَ، وَضَمِنْتَ لَهُمُ الْاِجابَةَ، فَاِلَیْكَ یا رَبِّ نَصَبْتُ وَجْهی وَاِلَیْكَ یا رَبِّ مَدَدْتُ یَدی، فَبِعِزَّتِكَ اسْتَجِبْ لی دُعائی وَبَلِّغْنی مُنایَ وَلا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِكَ رَجائی، وَاكْفِنی شَرَّ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ مِنْ اَعْدائی، یاسَریعَ الرِّضا اِغْفِرْ لِمَنْ

Presented by Ziaraat.Com

لا يَمْلِكُ إلاّ الدُّعاءَ، فَإنَّكَ فَعّالٌ لِما تَشاءُ، يا مَنِ اسْمُهُ دَواءٌ وَذِكْرُهُ شِفاءٌ وَطاعَتُهُ غِنىً، اِرْحَمْ مَنْ رَأْسُ مالِهِ الرَّجاءُ وَسِلاحُهُ الْبُكاءُ، يا سابِغَ النِّعَمِ، يا دافِعَ النِّقَمِ، يا نُورَ الْمُسْتَوْحِشينَ فِي الظُّلَمِ، يا عالِماً لا يُعَلَّمُ، صَلِّ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِي ما اَنْتَ اَهْلُهُ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلىٰ رَسُولِهِ وَالْأَئِمَّةِ الْمَيامينَ مِنْ آلِهِ وَسَلَّمَ تَسْليماً كَثيراً.

• دعای ندبه

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمينَ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلىٰ سَيِّدِنا مُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْليماً، اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلىٰ ما جَرىٰ بِهِ قَضاؤُكَ فِي اَوْلِيائِكَ الَّذينَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَدينِكَ، اِذِ اخْتَرْتَ لَهُمْ جَزيلَ ما عِنْدَكَ مِنَ النَّعيمِ الْمُقيمِ الَّذي لا زَوالَ لَهُ وَلَا اضْمِحْلالَ، بَعْدَ اَنْ شَرَطْتَ عَلَيْهِمُ الزُّهْدَ فِي دَرَجاتِ هٰذِهِ الدُّنْيَا الدَّنِيَّةِ وَزُخْرُفِها وَزِبْرِجِها، فَشَرَطُوا لَكَ ذٰلِكَ وَعَلِمْتَ مِنْهُمُ الْوَفاءَ بِهِ فَقَبِلْتَهُمْ وَقَرَّبْتَهُمْ، وَقَدَّمْتَ لَهُمُ الذِّكْرَ الْعَلِيَّ وَالثَّناءَ الْجَلِيَّ، وَاَهْبَطْتَ عَلَيْهِمْ مَلائِكَتَكَ وَكَرَّمْتَهُمْ بِوَحْيِكَ، وَرَفَدْتَهُمْ

Presented by Ziaraat.Com

بِعِلْمِكَ، وَجَعَلْتَهُمُ الذَّريعَةَ اِلَيْكَ وَالْوَسيلَةَ اِلى رِضْوانِكَ، فَبَعْضٌ اَسْكَنْتَهُ جَنَّتَكَ اِلى اَنْ اَخْرَجْتَهُ مِنْها، وَبَعْضٌ حَمَلْتَهُ فى فُلْكِكَ وَنَجَّيْتَهُ وَمَنْ آمَنَ مَعَهُ مِنَ الْهَلَكَةِ بِرَحْمَتِكَ، وَبَعْضٌ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِكَ خَليلاً وَسَأَلَكَ لِسانَ صِدْقٍ فِى الْأخِرينَ فَاَجَبْتَهُ وَجَعَلْتَ ذلِكَ عَلِيّاً، وَبَعْضٌ كَلَّمْتَهُ مِنْ شَجَرَةٍ تَكْليماً وَجَعَلْتَ لَهُ مِنْ اَخيهِ رِدْءاً وَوَزيراً، وَبَعْضٌ اَوْلَدْتَهُ مِنْ غَيْرِ اَبٍ وَآتَيْتَهُ الْبَيِّناتِ وَاَيَّدْتَهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ، وَكُلٌّ شَرَعْتَ لَهُ شَريعَةً، وَنَهَجْتَ لَهُ مِنْهاجاً، وَتَخَيَّرْتَ لَهُ اَوْصِياءَ، مُسْتَحْفِظاً بَعْدَ مُسْتَحْفِظٍ مِنْ مُدَّةٍ اِلى مُدَّةٍ، اِقامَةً لِدينِكَ، وَحُجَّةً عَلى عِبادِكَ، وَلِئَلّا يَزُولَ الْحَقُّ عَنْ مَقَرِّهِ وَيَغْلِبَ الْباطِلُ عَلى اَهْلِهِ، وَلا يَقُولَ اَحَدٌ لَوْلا اَرْسَلْتَ اِلَيْنا رَسُولاً مُنْذِراً وَاَقَمْتَ لَنا عَلَماً هادِياً فَنَتَّبِعَ آياتِكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ نَذِلَّ وَنَخْزى، اِلى اَنِ انْتَهَيْتَ بِالْأَمْرِ اِلى حَبيبِكَ وَنَجيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، فَكانَ كَما انْتَجَبْتَهُ سَيِّدَ مَنْ خَلَقْتَهُ، وَصَفْوَةَ مَنِ اصْطَفَيْتَهُ، وَاَفْضَلَ مَنِ اجْتَبَيْتَهُ، وَاَكْرَمَ مَنِ اعْتَمَدْتَهُ، قَدَّمْتَهُ عَلى اَنْبِيائِكَ، وَبَعَثْتَهُ اِلَى الثَّقَلَيْنِ مِنْ عِبادِكَ، وَاَوْطَأْتَهُ مَشارِقَكَ وَمَغارِبَكَ، وَسَخَّرْتَ لَهُ الْبُراقَ،

Presented by Ziaraat.Com

وَعَرَجتَ بِرُوحِهِ اِلی سَمائِكَ، وَاَودَعتَهُ عِلمَ ما كانَ وَما يَكُونُ اِلَی انقِضاءِ خَلقِكَ، ثُمَّ نَصَرتَهُ بِالرُّعبِ، وَحَفَفتَهُ بِجَبرَئيلَ وَميكائيلَ وَالمُسَوَّمينَ مِنَ مَلائِكَتِكَ وَوَعَدتَهُ اَنَّ تُظهِرَ دينَهُ عَلَی الدّينِ كُلِّهِ وَلَو كَرِهَ المُشرِكونَ، وَذلِكَ بَعدَ اَن بَوَّأتَهُ مَبوَأَ صِدقٍ مِن اَهلِهِ، وَجَعَلتَ لَهُ وَلَهُم اَوَّلَ بَيتٍ وُضِعَ لِلنّاسِ لَلَّذی بِبَكَّةَ مُبارَكاً وَهُدیً لِلعالَمينَ، فيهِ آياتٌ بَيِّناتٌ مَقامُ اِبراهيمَ وَمَن دَخَلَهُ كانَ آمِناً، وَقُلتَ «اِنَّما يُريدُ اللّهُ لِيُذهِبَ عَنكُمُ الرِّجسَ اَهلَ البَيتِ وَيُطَهِّرَكُم تَطهيراً» ثُمَّ جَعَلتَ اَجرَ مُحَمَّدٍ صَلَواتُكَ عَلَيهِ وَآلِهِ مَوَدَّتَهُم فی كِتابِكَ فَقُلتَ: «قُل لا اَسئَلُكُم عَلَيهِ اَجراً اِلاَّ المَوَدَّةَ فِی القُربی» وَقُلتَ «ما سَاَلتُكُم مِن اَجرٍ فَهُوَ لَكُم» وَقُلتَ: «ما اَسئَلُكُم عَلَيهِ مِن اَجرٍ اِلّا مَن شاءَ اَن يَتَّخِذَ اِلی رَبِّهِ سَبيلاً»، فَكانُوا هُمُ السَّبيلَ اِلَيكَ وَالمَسلَكَ اِلی رِضوانِكَ، فَلَمّا انقَضَت اَيّامُهُ اَقامَ وَلِيَّهُ عَلِيَّ بنَ اَبی طالِبٍ صَلَواتُكَ عَلَيهِما وَآلِهِما هادِياً، اِذ كانَ هُوَ المُنذِرَ وَلِكُلِّ قَومٍ هادٍ، فَقالَ وَالمَلَأُ اَمامَهُ: مَن كُنتُ مَولاهُ فَعَلِيٌّ مَولاهُ اَللّهُمَّ والِ مَن والاهُ وَعادِ مَن عاداهُ وَانصُر مَن نَصَرَهُ وَاخذُل مَن خَذَلَهُ، وَقالَ: مَن كُنتُ اَنَا

Presented by Ziaraat.Com

نَبِيَّهُ فَعَلِيٌّ اَميرُهُ، وَقالَ اَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ شَجَرَةٍ واحِدَةٍ وَسائِرُ النّاسِ مِنْ شَجَرٍ شَتّى، وَاَحَلَّهُ مَحَلَّ هارُونَ مِنْ مُوسى فَقالَ لَهُ اَنْتَ مِنّي بِمَنْزِلَةِ هارُونَ مِنْ مُوسى اِلّا اَنَّهُ لا نَبِيَ بَعْدي، وَزَوَّجَهُ ابْنَتَهُ سَيِّدَةَ نِساءِ الْعالَمينَ، وَاَحَلَّ لَهُ مِنْ مَسْجِدِهِ ما حَلَّ لَهُ، وَسَدَّ الْاَبْوابَ اِلّا بابَهُ، ثُمَّ اَوْدَعَهُ عِلْمَهُ وَحِكْمَتَهُ فَقالَ: اَنا مَدينَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بابُها، فَمَنْ اَرادَ الْمَدينَةَ وَالْحِكْمَةَ فَلْيَاْتِها مِنْ بابِها، ثُمَّ قالَ: اَنْتَ اَخي وَوَصِيّي وَوارِثي، لَحْمُكَ مِنْ لَحْمي وَدَمُكَ مِنْ دَمي وَسِلْمُكَ سِلْمي وَحَرْبُكَ حَرْبي وَالْاِيمانُ مُخالِطٌ لَحْمَكَ وَدَمَكَ كَما خالَطَ لَحْمي وَدَمي، وَاَنْتَ غَداً عَلَى الْحَوْضِ خَليفَتي وَاَنْتَ تَقْضي دَيْني وَتُنْجِزُ عِداتي وَشيعَتُكَ عَلى مَنابِرَ مِنْ نُورٍ مُبْيَضَّةً وُجُوهُهُمْ حَوْلي في الْجَنَّةِ وَهُمْ جيراني، وَلَوْلا اَنْتَ يا عَلِيُّ لَمْ يُعْرَفِ الْمُؤْمِنُونَ بَعْدي، وَكانَ بَعْدَهُ هُدىً مِنَ الضَّلالِ وَنُوراً مِنَ الْعَمى، وَحَبْلَ اللّهِ الْمَتينَ وَصِراطَهُ الْمُسْتَقيمَ، لا يَسْبِقُ بِقَرابَةٍ في رَحِمٍ وَلا بِسابِقَةٍ في دينٍ، وَلا يُلْحَقُ في مَنْقَبَةٍ مِنْ مَناقِبِهِ، يَحْذُو حَذْوَ الرَّسُولِ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِما وَآلِهِما، وَيُقاتِلُ عَلَى التَّاْويلِ وَلا تَاْخُذُهُ في اللّهِ لَوْمَةُ لائِمٍ،

Presented by Ziaraat.Com

قَدْ وَتَرَ فيهِ صَناديدَ الْعَرَبِ وَقَتَلَ اَبْطالَهُمْ وَناوَشَ ذُؤْبانَهُمْ، فَاَوْدَعَ قُلُوبَهُمْ اَحْقاداً بَدْرِيَّةً وَخَيْبَرِيَّةً وَحُنَيْنِيَّةً وَغَيْرَهُنَّ، فَاَضْبَتْ عَلىٰ عَداوَتِهِ وَاَكَبَّتْ عَلىٰ مُنابَذَتِهِ، حَتّىٰ قَتَلَ النّاكِثينَ وَالْقاسِطينَ وَالْمارِقينَ، وَلَمّا قَضىٰ نَحْبَهُ وَقَتَلَهُ اَشْقَى الْاٰخِرينَ يَتْبَعُ اَشْقَى الْاَوَّلينَ، لَمْ يُمْتَثَلْ اَمْرُ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْهادينَ بَعْدَ الْهادينَ، وَالْاُمَّةُ مُصِرَّةٌ عَلىٰ مَقْتِهِ مُجْتَمِعَةٌ عَلىٰ قَطيعَةِ رَحِمِهِ وَاِقْصاءِ وُلْدِهِ اِلَّا الْقَليلَ مِمَّنْ وَفىٰ لِرِعايَةِ الْحَقِّ فيهِمْ، فَقُتِلَ مَنْ قُتِلَ، وَسُبِيَ مَنْ سُبِيَ وَاُقْصِيَ مَنْ اُقْصِيَ وَجَرَى الْقَضاءُ لَهُمْ بِما يُرْجىٰ لَهُ حُسْنُ الْمَثُوبَةِ، اِذْ كانَتِ الْاَرْضُ لِلّٰهِ يُورِثُها مَنْ يَشاءُ مِنْ عِبادِهِ وَالْعاقِبَةُ لِلْمُتَّقينَ، وَسُبْحانَ رَبِّنا اِنْ كانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولاً، وَلَنْ يُخْلِفَ اللّٰهُ وَعْدَهُ وَهُوَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ، فَعَلَى الْاَطائِبِ مِنْ اَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلَيَّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِما وَآلِهِما فَلْيَبْكِ الْباكُونَ، وَاِيّاهُمْ فَلْيَنْدُبِ النّادِبُونَ، وَلِمِثْلِهِمْ فَلْتَذْرِفِ الدُّمُوعُ، وَلْيَصْرُخِ الصّارِخُونَ، وَيَضِجَّ الضّاجُّونَ، وَيَعِجَّ الْعاجُّونَ، اَيْنَ الْحَسَنُ اَيْنَ الْحُسَيْنُ اَيْنَ اَبْناءُ الْحُسَيْنِ، صالِحٌ بَعْدَ صالِحٍ، وَصادِقٌ بَعْدَ صادِقٍ، اَيْنَ

Presented by Ziaraat.Com

السَّبيلُ بَعْدَ السَّبيلِ، اَيْنَ الْخيَرَةُ بَعْدَ الْخيَرَةِ، اَيْنَ الشُّمُوسُ الطّالِعَةُ، اَيْنَ الْاَقْمارُ الْمُنيرَةُ، اَيْنَ الْاَنْجُمُ الزّاهِرَةُ، اَيْنَ اَعْلامُ الدّينِ وَقَواعِدُ الْعِلْمِ، اَيْنَ بَقِيَّةُ اللّٰهِ الَّتى لاتَخْلُو مِنَ الْعِتْرَةِ الْهادِيَةِ، اَيْنَ الْمُعَدُّ لِقَطْعِ دابِرِ الظَّلَمَةِ ، اَيْنَ الْمُنْتَظَرُ لِاقامَةِ الْاَمْتِ وَالْعِوَجِ، اَيْنَ الْمُرْتَجى لِازالَةِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوانِ، اَيْنَ الْمُدَّخَرُ لِتَجْديدِ الْفَرآئِضِ وَالسُّنَنِ، اَيْنَ الْمُتَخَيَّرُ لِاعادَةِ الْمِلَّةِ وَالشَّريعَةِ، اَيْنَ الْمُؤَمَّلُ لِاحْيآءِ الْكِتابِ وَحُدُودِهِ، اَيْنَ مُحْيى مَعالِمِ الدّينِ وَاَهْلِهِ، اَيْنَ قاصِمُ شَوْكَةِ الْمُعْتَدينَ، اَيْنَ هادِمُ اَبْنِيَةِ الشِّرْكِ وَالنِّفاقِ، اَيْنَ مُبيدُ اَهْلِ الْفُسُوقِ وَالْعِصْيانِ وَالطُّغْيانِ، اَيْنَ حاصِدُ فُرُوعِ الْغَيِّ وَالشِّقاقِ، اَيْنَ طامِسُ آثارِ الزَّيْغِ وَالْاَهْواءِ، اَيْنَ قاطِعُ حَبائِلِ الْكَذِبِ وَالْافْتِراءِ، اَيْنَ مُبيدُ الْعُتاةِ وَالْمَرَدَةِ، اَيْنَ مُسْتَأْصِلُ اَهْلِ الْعِنادِ وَالتَّضْليلِ وَالْاِلْحادِ، اَيْنَ مُعِزُّ الْاَوْلِياءِ وَمُذِلُّ الْاَعْداءِ، اَيْنَ جامِعُ الْكَلِمَةِ عَلَى التَّقْوى، اَيْنَ بابُ اللّٰهِ الَّذى مِنْهُ يُؤْتى، اَيْنَ وَجْهُ اللّٰهِ الَّذى اِلَيْهِ يَتَوَجَّهُ الْاَوْلِياءُ، اَيْنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ الْاَرْضِ وَالسَّماءِ، اَيْنَ صاحِبُ يَوْمِ الْفَتْحِ وَناشِرُ رايَةِ الْهُدى، اَيْنَ مُؤَلِّفُ شَمْلِ الصَّلاحِ وَالرِّضا، اَيْنَ

Presented by Ziaraat.Com

الطَّالِبُ بِذُحُولِ الْأَنْبِيَاءِ وَأَبْنَاءِ الْأَنْبِيَاءِ، أَيْنَ الطَّالِبُ بِدَمِ الْمَقْتُولِ بِكَرْبَلَاءَ، أَيْنَ الْمَنْصُورُ عَلَى مَنِ اعْتَدَى عَلَيْهِ وَافْتَرَى، أَيْنَ الْمُضْطَرُّ الَّذِي يُجَابُ إِذَا دَعَا أَيْنَ صَدْرُ الْخَلَائِقِ ذُو الْبِرِّ وَالتُّقَى، أَيْنَ ابْنُ النَّبِيِّ الْمُصْطَفَى، وَابْنُ عَلِيٍّ الْمُرْتَضَى، وَابْنُ خَدِيجَةَ الْغَرَّاءِ، وَابْنُ فَاطِمَةَ الْكُبْرَى، بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي وَنَفْسِي لَكَ الْوِقَاءُ وَالْحِمَى، يَابْنَ السَّادَةِ الْمُقَرَّبِينَ، يَا بْنَ النُّجَبَاءِ الْأَكْرَمِينَ، يَا بْنَ الْهُدَاةِ الْمَهْدِيِّينَ، يَا بْنَ الْخِيَرَةِ الْمُهَذَّبِينَ، يَا بْنَ الْغَطَارِفَةِ الْأَنْجَبِينَ، يَابْنَ الْأَطَائِبِ الْمُطَهَّرِينَ، يَا بْنَ الْخَضَارِمَةِ الْمُنْتَجَبِينَ، يَا بْنَ الْقَمَاقِمَةِ الْأَكْرَمِينَ، يَا بْنَ الْبُدُورِ الْمُنِيرَةِ، يَا بْنَ السُّرُجِ الْمُضِيئَةِ، يَابْنَ الشُّهُبِ الثَّاقِبَةِ، يَا بْنَ الْأَنْجُمِ الزَّاهِرَةِ، يَا بْنَ السُّبُلِ الْوَاضِحَةِ، يَا بْنَ الْأَعْلَامِ اللَّائِحَةِ، يَا بْنَ الْعُلُومِ الْكَامِلَةِ، يَا بْنَ السُّنَنِ الْمَشْهُورَةِ، يَا بْنَ الْمَعَالِمِ الْمَأْثُورَةِ، يَا بْنَ الْمُعْجِزَاتِ الْمَوْجُودَةِ، يَا بْنَ الدَّلَائِلِ الْمَشْهُودَةِ، يَا بْنَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ، يَا بْنَ النَّبَإِ الْعَظِيمِ، يَا بْنَ مَنْ هُوَ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَى اللّٰهِ عَلِيٌّ حَكِيمٌ، يَا بْنَ الْآيَاتِ وَالْبَيِّنَاتِ، يَابْنَ الدَّلَائِلِ الظَّاهِرَاتِ، يَا بْنَ الْبَرَاهِينِ الْوَاضِحَاتِ الْبَاهِرَاتِ، يَا بْنَ الْحُجَجِ

Presented by Ziaraat.Com

الْبالِغاتِ، يَا بْنَ النَّعَمِ السَّابِغاتِ، يَا بْنَ طه وَالْمُحْكَماتِ، يَا بْنَ يس وَالذَّارِياتِ، يَابْنَ الطُّورِ وَالْعادِياتِ، يَا بْنَ مَنْ دَنا فَتَدَلّى فَكانَ قابَ قَوْسَيْنِ اَوْ اَدْنى دُنُوّاً وَاقْتِراباً مِنَ الْعَلِيِّ الْأَعْلى، لَيْتَ شِعْرى اَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ النَّوى، بَلْ اَيُّ اَرْضٍ تُقِلُّكَ اَوْ ثَرى، اَبِرَضْوى اَوْ غَيْرِها اَمْ ذى طُوى، عَزيزٌ عَلَيَّ اَنْ اَرَى الْخَلْقَ وَلا اُتَرى وَلا اَسْمَعُ لَكَ حَسيساً وَلا نَجْوى، عَزيزٌ عَلَيَّ اَنْ تُحيطَ بِكَ دُونِيَ الْبَلْوى وَلا يَنالُكَ مِنّى ضَجيجٌ وَلاشَكْوى، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ مُغَيَّبٍ لَمْ يَخْلُ مِنّا، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ نازِحٍ ما نَزَحَ عَنّا، بِنَفْسى اَنْتَ اُمْنِيَّةُ شائِقٍ يَتَمَنّى، مِنْ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ ذِكْراً فَحَنّا، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ عَقيدِ عِزٍّ لايُسامى، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ اَثيلِ مَجْدٍ لايُجارى، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ تِلادِ نِعَمٍ لاتُضاهى، بِنَفْسى اَنْتَ مِنْ نَصيفِ شَرَفٍ لايُساوى، اِلى مَتى اَحارُ فيكَ يا مَوْلاىَ وَاِلى مَتى، وَاَىَّ خِطابٍ اَصِفُ فيكَ وَاَىَّ نَجْوى، عَزيزٌ عَلَيَّ اَنْ اُجابَ دُونَكَ وَاُناغى، عَزيزٌ عَلَيَّ اَنْ اَبْكيَكَ وَيَخْذُلَكَ الْوَرى، عَزيزٌ عَلَيَّ اَنْ يَجْرِيَ عَلَيْكَ دُونَهُمْ ما جَرى، هَلْ مِنْ مُعينٍ فَاُطيلَ مَعَهُ الْعَويلَ وَالْبُكاءَ، هَلْ مِنْ جَزُوعٍ فَاُساعِدَ جَزَعَهُ اِذا خَلا، هَلْ

Presented by Ziaraat.Com

قَذِيَتْ عَيْنٌ فَساعَدَتْها عَيْنى عَلَى الْقَذى، هَلْ اِلَيْكَ يَا بْنَ اَحْمَدَ سَبيلٌ فَتُلْقى، هَلْ يَتَّصِلُ يَوْمُنا مِنْكَ بِعِدَةٍ فَنَحْظى، مَتى نَرِدُ مَناهِلَكَ الرَّوِيَّةَ فَنَرْوى، مَتى نَنْتَقِعُ مِنْ عَذْبِ مائِكَ فَقَدْ طالَ الصَّدى، مَتى نُغاديكَ وَنُراوِحُكَ فَنُقِرَّ عَيْناً، مَتى تَرانا وَنَراكَ وَقَدْ نَشَرْتَ لِواءَ النَّصْرِ تُرى، اَتَرانا نَحُفُّ بِكَ وَاَنْتَ تَأْمُّ الْمَلاَ وَقَدْ مَلَأْتَ الْأَرْضَ عَدْلاً وَاَذَقْتَ اَعْداءَكَ هَواناً وَعِقاباً، وَاَبَرْتَ الْعُتاةَ وَجَحَدَةَ الْحَقِّ، وَقَطَعْتَ دابِرَ الْمُتَكَبِّرينَ، وَاجْتَثَثْتَ اُصُولَ الظّالِمينَ، وَنَحْنُ نَقُولُ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعالَمينَ، اَللّٰهُمَّ اَنْتَ كَشّافُ الْكُرَبِ وَالْبَلْوى، وَاِلَيْكَ اَسْتَعْدى فَعِنْدَكَ الْعَدْوى، وَاَنْتَ رَبُّ الْأخِرَةِ وَالدُّنْيا، فَاَغِثْ يا غِياثَ الْمُسْتَغيثينَ عُبَيْدَكَ الْمُبْتَلى، وَاَرِهِ سَيِّدَهُ يا شَديدَ الْقُوى، وَاَزِلْ عَنْهُ بِهِ الْأَسى وَالْجَوى، وَبَرِّدْ غَليلَهُ يا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوى، وَمَنْ اِلَيْهِ الرُّجْعى وَالْمُنْتَهى، اَللّٰهُمَّ وَنَحْنُ عَبيدُكَ التّائِقُونَ اِلى وَلِيِّكَ الْمُذَكِّرِ بِكَ وَبِنَبِيِّكَ، خَلَقْتَهُ لَنا عِصْمَةً وَمَلاذاً، وَاَقَمْتَهُ لَنا قِواماً وَمَعاذاً، وَجَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنينَ مِنّا اِماماً، فَبَلِّغْهُ مِنّا تَحِيَّةً وَسَلاماً، وَزِدْنا بِذلِكَ يارَبِّ اِكْراماً، وَاجْعَلْ مُسْتَقَرَّهُ لَنا مُسْتَقَرّاً وَمُقاماً، وَاَتْمِمْ

Presented by Ziaraat.Com

نِعْمَتَكَ بِتَقْدِيمِكَ اِيَّاهُ اَمامَنا حَتّى تُوردَنا جِنانَكَ وَمُرافَقَةَ الشُّهَداءِ مِنْ خُلَصائِكَ، اَللّهُمَّ صَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَصَلِّ عَلى مُحَمَّدٍ جَدِّهِ وَرَسُولِكَ السَّيِّدِ الأَكْبَرِ، وَعَلى اَبِيهِ السَّيِّدِ الأَصْغَرِ، وَجَدَّتِهِ الصِّدّيقَةِ الكُبرى فاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ، وَعَلى مَنِ اصْطَفَيْتَ مِنْ آبائِهِ البَرَرَةِ، وَعَلَيْهِ اَفْضَلَ وَاَكْمَلَ وَاَتَمَّ وَاَدْوَمَ وَاَكْثَرَ وَاَوْفَرَ ماصَلَّيْتَ عَلى اَحَدٍ مِنْ اَصْفِيائِكَ وَخِيَرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَيْهِ صَلاةً لاغايَةَ لِعَدَدِها وَلا نِهايَةَ لِمَدَدِها وَلا نَفادَ لأَمَدِها، اَللّهُمَّ وَاَقِمْ بِهِ الْحَقَّ وَاَدْحِضْ بِهِ الْباطِلَ وَاَدِلَّ بِهِ اَوْلِيائَكَ وَاَذْلِلْ بِهِ اَعْدائَكَ وَصِلِ اللّهُمَّ بَيْنَنا وَبَيْنَهُ وُصْلَةً تُؤَدّي اِلى مُرافَقَةِ سَلَفِهِ، وَاجْعَلْنا مِمَّنْ يَأْخُذُ بِحُجْزَتِهِمْ، وَيَمْكُثُ في ظِلِّهِمْ، وَاَعِنّا عَلى تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ اِلَيْهِ، وَالاجْتِهادِ في طاعَتِهِ، وَاجْتِنابِ مَعْصِيَتِهِ، وَامْنُنْ عَلَيْنا بِرِضاهُ، وَهَبْ لَنا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ وَدُعاءَهُ وَخَيْرَهُ ماتَنالُ بِهِ سَعَةٌ مِنْ رَحْمَتِكَ وَفَوْزاً عِنْدَكَ، وَاجْعَلْ صَلاتَنا بِهِ مَقْبُولَةً، وَذُنُوبَنا بِهِ مَغْفُورَةً، وَدُعاءَنا بِهِ مُسْتَجاباً وَاجْعَلْ اَرْزاقَنا بِهِ مَبْسُوطَةً، وَهُمُومَنا بِهِ مَكْفِيَّةً، وَحَوآئِجَنا بِهِ مَقْضِيَّةً،

Presented by Ziaraat.Com

وَاَقبِلْ اِلَينابِوَجهِكَ الكَريمِ وَاقبَلْ تَقَرُّبَنا اِلَيكَ، وَانظُرْ اِلَينا نَظْرَةً رَحيمَةً نَستَكمِلُ بِهَا الكَرامَةَ عِندَكَ، ثُمَّ لا تَصرِفْها عَنّا بِجُودِكَ، وَاسقِنامِنْ حَوضِ جَدِّهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيهِ وَآلِهِ بِكَأسِهِ وَبِيَدِهِ رَيّاً رَوِيّاً هَنيئاً سائِغاً لا ظَمَأَ بَعْدَهُ يا اَرْحَمَ الرّاحِمينَ

• دعای توسّل

اَللّٰهُمَّ اِنّي اَسأَلُكَ وَاَتَوَجَّهُ اِلَيكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيهِ وَآلِهِ، يااَبَاالْقاسِمِ يارَسُولَ اللّٰهِ يا اِمامَ الرَّحمَةِ يا سَيِّدَناوَمَولانا اِنّا نَتَوَجَّهُنا وَاستَشفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَينَ يَدَيْ حاجاتِنا يا وَجيهاً عِندَ اللّٰهِ اِشفَعْ لَنا عِندَ اللّٰهِ، يا اَبَاالْحَسَنِ يا اَميرَ الْمُؤمِنينَ يا عَلِيَّ بْنَ اَبي طالِبٍ، يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَولانا اِنّا نَتَوَجَّهُنا وَاستَشفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَينَ يَدَيْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِندَ اللّٰهِ اِشفَعْ لَنا عِندَاللّٰهِ، يا فاطِمَةَ الزَّهراءُ يا بِنتَ مُحَمَّدٍ يا قُرَّةَ عَينِ الرَّسولِ، ياسَيِّدَتَنا اِنّا نَتَوَجَّهُنا وَاستَشفَعْنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكِ اِلَى اللّٰهِ

Presented by Ziaraat.Com

وَقَدَّمناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتنا، يا وَجيهَةً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعى لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبا مُحَمَّدٍ يا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا الْمُجْتَبى يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ، يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبا عَبْدِ اللّٰهِ يا حُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ، اَيُّهَا الشَّهيدُ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبَا الْحَسَنِ يا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ، يا زَيْنَ الْعابِدينَ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ، وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبا جَعْفَرٍ يا مُحَمَّدَ، بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا الْباقِرُ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ، وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبا عَبْدِ اللّٰهِ يا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ، اَيُّهَا الصَّادِقُ يَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ

Presented by Ziaraat.Com

يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا نَتَوَجَّهُنا وَاسْتَشْفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبَا الْحَسَنِ يا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ، اَيُّهَا الْكاظِمُ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا نَتَوَجَّهُنا وَاسْتَشْفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبَا الْحَسَنِ يا عَلِيَّ بْنَ مُوسى اَيُّهَا الرِّضا يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا نَتَوَجَّهُنا وَاسْتَشْفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبا جَعْفَرٍ يا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ اَيُّهَا التَّقِيُّ الْجَوادُ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا نَتَوَجَّهُنا وَاسْتَشْفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا، يا وَجيهاً عِنْدَ اللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ، يا اَبَا الْحَسَنِ يا عَلِيَّ بْنَ مُحَمَّدٍ اَيُّهَا الْهادِي النَّقِيُّ يا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ يا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلىٰ خَلْقِهِ يا سَيِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا نَتَوَجَّهُنا وَاسْتَشْفَعُنا وَنَتَوَسَّلُنا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَيْنَ يَدَىْ حاجاتِنا يا وَجيهاً

Presented by Ziaraat.Com

عِنْدَاللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَاللّٰه، یا اَبا مُحَمَّدٍ یا حَسَنَ بْنَ عَلِیٍّ، اَیُّهَا الزَّکِیُّ الْعَسْکَرِیُّ یَا بْنَ رَسُولِ اللّٰهِ یاحُجَّةَ اللّٰهِ عَلیٰ خَلْقِهِ یاسَیِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّا تَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَی اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا یا وَجیهاً عِنْدَاللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَاللّٰه، یا وَصِیَّ الْحَسَنِ وَالْخَلَفَ الْحُجَّةَ اَیُّهَا الْقائِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدِیُّ یَابْنَ رَسُولِ اللّٰهِ یاحُجَّةَ اللّٰهِ عَلیٰ خَلْقِهِ یا سَیِّدَنا وَمَوْلانا اِنَّاتَوَجَّهْنا وَاسْتَشْفَعْنا وَتَوَسَّلْنا بِكَ اِلَی اللّٰهِ وَقَدَّمْناكَ بَیْنَ یَدَیْ حاجاتِنا یا وَجیهاً عِنْدَاللّٰهِ اِشْفَعْ لَنا عِنْدَ اللّٰهِ

■ سپس حاجات خود را از خدا بخواه، انشاء الله تعالی برآورده می‌شود. در روایت دیگری آمده است که بعد از این بگوید:

یا سادَتی وَمَوالِیَّ اِنّی تَوَجَّهْتُ بِكُمْ اَنْمَتی وَعُدَّتی لِیَوْمِ فَقْری وَحاجَتی اِلَی اللّٰهِ، وَتَوَسَّلْتُ بِكُمْ اِلَی اللّٰهِ، وَاسْتَشْفَعْتُ بِكُمْ اِلَی اللّٰهِ، فَاشْفَعُوا لی عِنْدَ اللّٰهِ، وَاسْتَنْقِذُونی مِنْ ذُنُوبی عِنْدَ اللّٰهِ، فَاِنَّكُمْ وَسیلَتی اِلَی اللّٰهِ وَبِحُبِّكُمْ وَبِقُرْبِكُمْ اَرْجُو نَجاةً مِنَ اللّٰهِ، فَكُونُوا عِنْدَ اللّٰهِ رَجائی یا سادَتی یا اَوْلِیاءَاللّٰهِ، صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِمْ اَجْمَعینَ وَلَعَنَ اللّٰهُ اَعْداءَ اللّٰهِ ظالِمیهِمْ مِنَ الْاَوَّلینَ وَالْآخِرینَ آمینَ رَبَّ الْعالَمینَ

Presented by Ziaraat.Com

• دعای عهد

اَللّٰهُمَّ رَبَّ النُّورِ الْعَظِيمِ، وَرَبَّ الْكُرْسِيِّ الرَّفِيعِ، وَرَبَّ الْبَحْرِ الْمَسْجُورِ، وَمُنْزِلَ التَّوْرَاةِ وَالْاِنْجِيلِ وَالزَّبُورِ، وَرَبَّ الظِّلِّ وَالْحَرُورِ، وَمُنْزِلَ الْقُرْآنِ الْعَظِيمِ، وَرَبَّ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ وَالْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَسْاَلُكَ بِاسْمِكَ الْكَرِيمِ، وَبِنُورِ وَجْهِكَ الْمُنِيرِ وَمُلْكِكَ الْقَدِيمِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ اَسْاَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي اَشْرَقَتْ بِهِ السَّمَاوَاتُ وَالْاَرَضُونَ، وَبِاسْمِكَ الَّذِي يَصْلُحُ بِهِ الْاَوَّلُونَ وَالْاٰخِرُونَ، يَا حَيّاً قَبْلَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا حَيّاً بَعْدَ كُلِّ حَيٍّ وَيَا حَيّاً حِينَ لَا حَيَّ يَا مُحْيِيَ الْمَوْتَى وَمُمِيتَ الْاَحْيَاءِ، يَا حَيُّ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ، اَللّٰهُمَّ بَلِّغْ مَوْلَانَا الْاِمَامَ الْهَادِيَ الْمَهْدِيَّ الْقَائِمَ بِاَمْرِكَ صَلَوَاتُ اللّٰهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ عَنْ جَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْاَرْضِ وَمَغَارِبِهَا سَهْلِهَا وَجَبَلِهَا وَبَرِّهَا وَبَحْرِهَا، وَعَنِّي وَعَنْ وَالِدَيَّ مِنَ الصَّلَوَاتِ زِنَةَ عَرْشِ اللّٰهِ وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ، وَمَا اَحْصَاهُ عِلْمُهُ وَاَحَاطَ بِهِ كِتَابُهُ، اَللّٰهُمَّ اِنِّي اُجَدِّدُ لَهُ فِي صَبِيحَةِ يَوْمِي هٰذَا وَمَا عِشْتُ

Presented by Ziaraat.Com

مِـنْ اَیّامی عَهْداً وَعَقْداً وَبَیْعَةً لَهُ فی عُنُقی، لا اَحُولُ عَنْهـا وَلا اَزُولُ اَبَداً، اَللّهُمَّ اجْعَلْنی مِنْ اَنْصارِهِ وَاَعْوانِهِ وَالذّابّینَ عَنْهُ وَالْمُسـارِعینَ اِلَیْهِ فی قَضاءِ حَوائِجِهِ، وَالْمُمْتَثِلینَ لِاَوامِرِهِ وَالْمُحامینَ عَنْهُ، وَالسّـابِقینَ اِلی اِرادَتِهِ وَالْمُسْتَشْـهَدینَ بَیْنَ یَدَیْـهِ، اَللّهُمَّ اِنْ حالَ بَیْنی وَبَیْنَهُ الْمَوْتُ الَّـذی جَعَلْتَهُ عَلی عِبادِكَ حَتْماً مَقْضِیّاً فَاَخْرِجْنی مِنْ قَبْری مُؤْتَزِراً كَفَنی شاهِراً سَیْفی مُجَرِّداً قَناتی مُلَبِّیاً دَعْوَةَ الدّاعی فِی الْحاضِرِ وَالْبادی، اَللّهُمَّ اَرِنِی الطَّلْعَةَ الرَّشیدَةَ، وَالْغُرَّةَ الْحَمیدَةَ، وَاكْحُلْ ناظِری بِنَظْرَةٍ مِنّی اِلَیْهِ، وَعَجِّلْ فَرَجَهُ وَسَـهِّلْ مَخْرَجَهُ، وَاَوْسِـعْ مَنْهَجَهُ وَاسْـلُكْ بی مَحَجَّتَهُ، وَاَنْفِـذْ اَمْـرَهُ وَاشْـدُدْ اَزْرَهُ، وَاعْمُرِ اللّهُمَّ بِهِ بِـلادَكَ، وَاَحْیِ بِهِ عِبـادَكَ، فَاِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ: «ظَهَرَ الْفَسـادُ فِی الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِما كَسَـبَتْ اَیْدِی النّاسِ»، فَاَظْهِرِ اللّهُمَّ لَنا وَلِیَّكَ وَابْنَ بِنْتِ نَبِیِّكَ الْمُسَـمّی بِاسْـمِ رَسُـولِكَ حَتّی لا یَظْفَرَ بِشَیْءٍ مِنَ الْباطِلِ اِلّا مَزَّقَهُ، وَیُحِقَّ الْحَقَّ وَیُحَقِّقَهُ، وَاجْعَلْهُ اَللّهُمَّ مَفْزَعاً لِمَظْلُومِ عِبادِكَ، وَناصِراً لِمَنْ لا یَجِدُ لَهُ ناصِراً غَیْرَكَ، وَمُجَدِّداً لِما عُطِّلَ مِنْ اَحْكامِ كِتابِكَ، وَمُشَیِّداً لِما وَرَدَ مِنْ

Presented by Ziaraat.Com

اَعلامِ دینِكَ وَسُـنَنِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيهِ وَآلِه، وَاجعَلْـهُ اَللّٰهُمَّ مِمَّنْ حَصَّنْتَهُ مِن بَأسِ الْمُعتَدينَ، اَللّٰهُمَّ وَسُرَّ نَبِيَّكَ مُحَمَّداً صَلَّى اللّٰهُ عَلَيهِ وَآلِه بِرُؤيَتِهِ وَمَنْ تَبِعَهُ عَلىٰ دَعْوَتِه، وَارْحَم اسْتِكانَتَنا بَعْدَهُ، اَللّٰهُمَّ اكْشِفْ هٰذِهِ الْغُمَّةَ عَنْ هٰذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ، وَعَجِّـلْ لَنا ظُهُـورَهُ، اِنَّهُمْ يَرَوْنَـهُ بَعيداً وَنَرٰاهُ قَريبـاً، بِرَحْمَتِكَ يا اَرْحَـمَ الرّٰاحِمينَ.

■ سپس سه مرتبه دست بر ران راست خود می زنی و در هر مرتبه می گویی: اَلْعَجَلَ الْعَجَلَ يا مَوْلاىَ يا صاحِبَ الزَّمانِ

• دعای عالیة المضامین

■ دعائی است با مضامین عالیه که بعد از زیارت هریك از ائمه علیهم‌السلام خوانده می‌شود و این دعا را سید بن طاوس نقل کرده است:

اَللّٰهُمَّ اِنّى زُرْتُ هٰذَا الْاِمامَ مُقِرّاً بِاِمامَتِهِ مُعْتَقِداً لِفَرْضِ طاعَتِهِ، فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ بِذُنُوبى وَعُيُوبى وَمُوبِقاتِ آثامى وَكَثْرَةِ سَيِّئاتى وَخَطاياىَ، وَما تَعْرِفُهُ مِنّى مُسْتَجيراً بِعَفْوِكَ مُسْتَعيذاً بِحِلْمِكَ راجِياً رَحْمَتَكَ لاجِئاً اِلى رُكْنِكَ عائِذاً بِرَأفَتِكَ، مُسْتَشْفِعاً بِوَلِيِّكَ وَابْنِ اَوْلِيائِكَ وَصَفِيِّكَ وَابْنِ اَصْفِيائِكَ، وَاَمينِكَ وَابْنِ اُمَنائِكَ وَخَليفَتِكَ وَابْنِ خُلَفائِكَ، الَّذينَ جَعَلْتَهُمُ الْوَسيلَةَ اِلى رَحْمَتِكَ وَرِضْوانِكَ وَالذَّريعَةَ اِلى رَأفَتِكَ وَغُفْرانِكَ، اَللّٰهُمَّ وَاَوَّلُ

Presented by Ziaraat.Com

حاجتی اِلَیکَ اَنْ تَغفِرَ لی ما سَلَفَ مِنْ ذُنُوبی عَلیٰ کَثرَتِها، وَاَنْ تَعصِمَنی فیما بَقِیَ مِنْ عُمری وَتُطَهِّرَ دینی مِمّا یُدَنِّسُهُ وَیَشینُهُ وَیُزری بِهِ، وَتَحمِیَهُ مِنَ الرَّیبِ وَالشَّکِّ وَالفَسادِ وَالشِّرکِ، وَتُثَبِّتَنی عَلیٰ طاعَتِکَ وَطاعَةِ رَسولِکَ وَذُرِّیَّتِهِ النُّجَباءِ السُّعَداءِ صَلَواتُکَ عَلَیهِمْ وَرَحمَتُکَ وَسَلامُکَ وَبَرَکاتُکَ، وَتُحیِیَنی ما اَحیَیتَنی عَلیٰ طاعَتِهِمْ وَتُمیتَنی اِذا اَمَتَّنی عَلیٰ طاعَتِهِمْ، وَاَنْ لا تَمحُوَ مِنْ قَلبی مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ وَبُغضَ اَعدائِهِمْ وَمُرافَقَةَ اَولِیائِهِمْ وَبِرَّهُمْ، وَاَسأَلُکَ یا رَبِّ اَنْ تَقبَلَ ذلِکَ مِنّی وَتُحَبِّبَ اِلَیَّ عِبادَتَکَ وَالمُواظَبَةَ عَلَیها وَتُنَشِّطَنی لَها وَتُبَغِّضَ اِلَیَّ مَعاصیَکَ وَمَحارِمَکَ وَتَدفَعَنی عَنها وَتُجَنِّبَنِی التَّقصیرَ فی صَلَواتی وَالاِستِهانَةَ بِها وَالتَّراخِیَ عَنها وَتُوَفِّقَنی لِتَأدِیَتِها کَما فَرَضتَ وَاَمَرتَ بِهِ عَلیٰ سُنَّةِ رَسولِکَ صَلَواتُکَ عَلَیهِ وَآلِهِ وَرَحمَتُکَ وَبَرَکاتُکَ خُضوعاً وَخُشوعاً، وَتَشرَحَ صَدری لِایتاءِ الزَّکاةِ وَاِعطاءِ الصَّدَقاتِ وَبَذلِ المَعروفِ وَالاِحسانِ اِلیٰ شیعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَیهِمُ السَّلامُ وَمُواساتِهِمْ، وَلا تَتَوَفّانی اِلّا بَعدَ اَنْ تَرزُقَنی حَجَّ بَیتِکَ الحَرامِ وَزِیارَةَ قَبرِ نَبِیِّکَ وَقُبورِ الاَئِمَّةِ عَلَیهِمُ السَّلامُ، وَاَسأَلُکَ یا رَبِّ تَوبَةً نَصوحاً تَرضاها وَنِیَّةً تَحمَدُها

Presented by Ziaraat.Com

وَعَمَلاً صالِحاً تَقبَلُهُ، وَاَنْ تَغفِرَ لی وَتَرحَمَنی اِذاتَوَفَّیتَنی وَتَهوَّنَ عَلَیَّ سَکَراتِ الْمَوتِ، وَتَحشُرَنی فی زُمرَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ صَلَواتُ اللّٰهِ عَلَیهِ وَعَلَیهِمْ وَتُدخِلَنِی الْجَنَّةَ بِرَحمَتِكَ، وَتَجعَلَ دَمعی غَزیراً فی طاعَتِكَ وَعَبرَتی جارِیَةً فیما یُقَرِّبُنی مِنكَ وَقَلبی عَطُوفاً عَلیٰ اَولِیآئِكَ، وَتَصُونَنی فی هٰذِهِ الدُّنیا مِنَ الْعاهاتِ وَالْآفاتِ وَالْاَمراضِ الشَّدیدَةِ وَالْاَسقامِ الْمُزمِنَةِ وَجَمیعِ اَنواعِ الْبَلاءِ وَالْحَوادِثِ، وَتَصرِفَ قَلبی عَنِ الْحَرامِ وَتُبغِّضَ اِلَیَّ مَعاصِیَكَ وَتُحَبِّبَ اِلَیَّ الْحَلالَ وَتَفتَحَ لی اَبوابَهُ وَتُثَبِّتَ نِیَّتی وَفِعلی عَلَیهِ، وَتَمُدَّ فی عُمُری وَتُغلِقَ اَبوابَ الْمِحَنِ عَنّی، وَلا تَسلُبَنی ما مَنَنتَ بِهِ عَلَیَّ وَلا تَستَرِدَّ شَیئاً مِمَّا اَحسَنتَ بِهِ اِلَیَّ وَلا تَنزِعَ مِنّی النِّعَمَ الَّتی اَنعَمتَ بِها عَلَیَّ، وَتَزیدَ فیما خَوَّلتَنی وَتُضاعِفَهُ اَضعافاً مُضاعَفَةً، وَتَرزُقَنی مالاً کَثیراً واسِعاً سائِغاً هَنیئاً نامِیاً وافِیاً، وَعِزّاً باقِیاً کافِیاً وَجاهاً عَرِیضاً مَنیعاً، وَنِعمَةً سابِغَةً عامَّةً، وَتُغنِیَنی بِذٰلِكَ عَنِ الْمَطالِبِ الْمُنکَدَةِ وَالْمَوارِدِ الصَّعبَةِ، وَتُخَلِّصَنی مِنها مُعافیً فی دینی وَنَفسی وَوُلْدی وَما اَعطَیتَنی وَمَنَحتَنی وَتَحفَظَ عَلَیَّ مالی وَجَمیعَ ما خَوَّلتَنی، وَتَقبِضَ عَنّی اَیدِیَ الْجَبابِرَةِ وَتَرُدَّنی اِلی وَطَنی،

Presented by Ziaraat.Com

وَتُبَلِّغَنی نِهایَةَ اَمَلی فی دُنیایَ وَآخِرَتی وَتَجْعَلَ عاقِبَةَ اَمْری مَحْمُودَةً حَسَنَةً سَلیمَةً، وَتَجْعَلَنی رَحیبَ الصَّدْرِ واسِعَ الْحالِ حَسَنَ الْخُلُقِ، بَعیداً مِنَ الْبُخْلِ وَالْمَنْعِ وَالنِّفاقِ وَالْکَذِبِ وَالْبُهْتِ وَقَوْلِ الزُّورِ، وَتُرْسِخَ فی قَلْبی مَحَبَّةَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَشیعَتِهِمْ وَتَحْرُسَنی یا رَبِّ فی نَفْسی وَاَهْلی وَمالی وَوَلَدی وَاَهْلِ حُزانَتی وَاِخْوانی وَاَهْلِ مَوَدَّتی وَذُرِّیَّتی بِرَحْمَتِكَ وَجُودِكَ، اَللّٰهُمَّ هٰذِهِ حاجاتی عِنْدَكَ وَقَدِ اسْتَکْثَرْتُها لِلْؤمی وَشُحّی وَهِیَ عِنْدَكَ صَغیرَةٌ حَقیرَةٌ وَعَلَیْكَ سَهْلَةٌ یَسیرَةٌ فَاَسْاَلُكَ بِجاهِ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَیْهِ وَعَلَیْهِمُ السَّلامُ عِنْدَكَ، وَبِحَقِّهِمْ عَلَیْكَ وَبِما اَوْجَبْتَ لَهُمْ وَبِسائِرِ اَنْبِیائِكَ وَرُسُلِكَ وَاَصْفِیائِكَ وَاَوْلِیائِكَ الْمُخْلِصینَ مِنْ عِبادِكَ، وَبِاسْمِكَ الْاَعْظَمِ الْاَعْظَمِ لَمَّا قَضَیْتَها کُلَّها وَاَسْعَفْتَنی بِها وَلَمْ تُخَیِّبْ اَمَلی وَرَجائی، اَللّٰهُمَّ وَشَفِّعْ صاحِبَ هٰذَا الْقَبْرِ فِیَّ یا سَیِّدی یا وَلِیَّ اللّٰهِ یا اَمینَ اللّٰهِ اَسْاَلُكَ اَنْ تَشْفَعَ لی اِلَی اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ فی هٰذِهِ الْحاجاتِ کُلِّها بِحَقِّ آبائِكَ الطّاهِرینَ، وَبِحَقِّ اَوْلادِكَ الْمُنْتَجَبینَ فَاِنَّ لَكَ عِنْدَ اللّٰهِ تَقَدُّسَ اَسْماؤُهُ الْمَنْزِلَةَ الشَّریفَةَ وَالْمَرْتَبَةَ الْجَلیلَةَ وَالْجاهَ الْعَریضَ، اَللّٰهُمَّ لَوْ عَرَفْتُ مَنْ هُوَ اَوْجَهُ

Presented by Ziaraat.Com

عِنْـدَكَ مِنْ هٰذَا الْاِمامِ وَمِنْ آبائِهِ وَاَبْنائِهِ الطّاهِرِينَ عَلَيْهِمُ السَّـلامُ وَالصَّلاةُ لَجَعَلْتُهُمْ شُـفَعائِي وَقَدَّمْتُهُمْ اَمامَ حاجَتِي وَطَلِباتِي هٰذِهِ، فَاسْمَعْ مِنِّي وَاسْتَجِبْ لِي وَافْعَلْ بِي ما اَنْتَ اَهْلُهُ يا اَرْحَمَ الرّاحِمِينَ، اللّٰهُمَّ وَما قَصُرَتْ عَنْهُ مَسْـأَلَتِي وَعَجَزَتْ عَنْهُ قُوَّتِي وَلَمْ تَبْلُغْهُ فِطْنَتِي مِنْ صالِحِ دِينِي وَدُنْيايَ وَآخِرَتِي فَامْنُنْ بِهِ عَلَيَّ وَاحْفَظْنِي وَاحْرُسْنِي وَهَبْ لِي، وَاغْفِرْ لِي وَمَنْ اَرادَنِي بِسُوءٍ اَوْ مَكْرُوهٍ مِنْ شَيْطانٍ مَرِيدٍ اَوْ سُلْطانٍ عَنِيدٍ اَوْ مُخالِفٍ فِي دِينٍ اَوْ مُنازِعٍ فِي دُنْيا اَوْحاسِدٍ عَلَيَّ نِعْمَةً اَوْ ظالِمٍ اَوْ باغٍ، فَاقْبِضْ عَنِّي يَدَهُ وَاصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُ وَاشْغَلْهُ عَنِّي بِنَفْسِهِ وَاكْفِنِي شَرَّهُ وَشَرَّ اَتْباعِهِ وَشَياطِينِهِ، وَاَجِرْنِي مِنْ كُلِّ ما يَضُرُّنِـي وَيُجْحِفُ بِي وَاَعْطِنِي جَمِيعَ الْخَيْرِ كُلِّهِ مِمَّا اَعْلَمُ وَمِمَّا لا اَعْلَمُ، اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَـىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاغْفِرْ لِي وَلِوالِـدَيَّ وَلِاِخْوانِي وَاَخَواتِي وَاَعْمامِي وَعَمّاتِي وَاَخْوالِي وَخالاتِي وَاَجْدادِي وَجَدّاتِي وَاَوْلادِهِمْ وَذَراريهِمْ وَاَزْواجِي وَذُرِّيّاتِي وَاَقْرِبائِي وَاَصْدِقائِي وَجِيرانِي وَاِخْوانِي فِيكَ مِنْ اَهْلِ الشَّرْقِ وَالْغَرْبِ، وَلِجَمِيعِ اَهْلِ مَوَدَّتِي مِنَ الْمُؤْمِنِيـنَ وَالْمُؤْمِناتِ الْاَحْياءِ مِنْهُمْ وَالْاَمْـواتِ، وَلِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْراً وَتَعَلَّمَ مِنِّي

Presented by Ziaraat.Com

عِلماً، اللّهُمَّ اشرِكهُم فی صالِحِ دُعائی وزِیارَتی لِمَشهَدِ حُجَّتِكَ وَوَلِیِّكَ وَاشرِكنی فی صالِحِ اَدعِیَتِهِم بِرَحمَتِكَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ وَبَلِّغ وَلِیَّكَ مِنهُمُ السَّلامَ، وَالسَّلامُ عَلَیكَ وَرَحمَةُ اللّهِ وَبَرَكاتُهُ، یا سَیِّدی یا مَولایَ یا فلان بن فلان

■ (به جای این کلمه نام امامی را که زیارت می‌کنید و نام پدر آن بزرگوار را بگوید)

صَلَّی اللّهُ عَلَیكَ وَعَلی رُوحِكَ وَبَدَنِكَ، اَنتَ وَسیلَتی اِلَی اللّهِ وَذَریعَتی اِلَیهِ وَلی حَقُّ مُوالاتی وَتَامیلی فَكُن شَفیعی اِلَی اللّهِ عَزَّوَجَلَّ فِی الوُقوفِ عَلی قِصَّتی هذِهِ وَصَرفی عَن مَوقِفی هذا بِالنُّجحِ بِما سَئَلتُهُ كُلِّهِ بِرَحمَتِهِ وَقُدرَتِهِ، اللّهُمَّ ارزُقنی عَقلاً كامِلاً وَلُبّاً راجِحاً وَعِزّاً باقِیاً وَقَلباً زَكِیّاً وَعَمَلاً كَثیراً وَاَدَباً بارِعاً، وَاجعَل ذلِكَ كُلَّهُ لی وَلا تَجعَلهُ عَلَیَّ بِرَحمَتِكَ یا اَرحَمَ الرّاحِمینَ

• زیارت جامعه کبیره

■ این زیارت، از زیارت‌های مهم است که شکّی در صدور آن نداریم. از آن جهت، آن را «جامعه» نامیده‌اند که همه پیشوایان معصوم علیهم‌السلام با آن زیارت می‌شوند.

اَلسَّلامُ عَلَیكُم یا اَهلَ بَیتِ النُّبُوَّةِ، وَمَوضِعَ الرِّسالَةِ، وَمُختَلَفَ المَلائِكَةِ، وَمَهبِطَ الوَحیِ، وَمَعدِنَ الرَّحمَةِ، وَخُزّانَ العِلمِ، وَمُنتَهَی الحِلمِ، وَاُصولَ الكَرَمِ، وَقادَةَ

Presented by Ziaraat.Com

الْأُمَم، وَاَوْلِياءَ النِّعَم، وَعَناصِرَ الْأَبْرارِ، وَدَعائِمَ الْأَخْيارِ، وَساسَةَ الْعِبادِ، وَاَرْكانَ الْبِلادِ، وَاَبْوابَ الْايمانِ، وَاُمَناءَ الرَّحْمنِ، وَسُلالَةَ النَّبِيّينَ، وَصَفْوَةَ الْمُرْسَلينَ، وَعِتْرَةَ خِيَرَةِ رَبِّ الْعالَمينَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلىٰ اَئِمَّةِ الْهُدىٰ، وَمَصابيحِ الدُّجىٰ، وَاَعْلامِ التُّقىٰ، وَذَوِي النُّهىٰ، وَاُولِي الْحِجىٰ، وَكَهْفِ الْوَرىٰ، وَوَرَثَةِ الْأَنْبِياءِ، وَالْمَثَلِ الْأَعْلىٰ، وَالدَّعْوَةِ الْحُسْنىٰ، وَحُجَجِ اللّٰهِ عَلىٰ اَهْلِ الدُّنْيا وَالْأُخْرَةِ وَالْأُولىٰ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلىٰ مَحالِّ مَعْرِفَةِ اللّٰهِ، وَمَساكِنِ بَرَكَةِ اللّٰهِ، وَمَعادِنِ حِكْمَةِ اللّٰهِ، وَحَفَظَةِ سِرِّ اللّٰهِ، وَحَمَلَةِ كِتابِ اللّٰهِ، وَاَوْصِياءِ نَبِيِّ اللّٰهِ، وَذُرِّيَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَى الدُّعاةِ اِلَى اللّٰهِ، وَالْأَدِلّاءِ عَلىٰ مَرْضاتِ اللّٰهِ، وَالْمُسْتَقِرّينَ فِي اَمْرِ اللّٰهِ، وَالتّامّينَ فِي مَحَبَّةِ اللّٰهِ، وَالْمُخْلِصينَ فِي تَوْحيدِ اللّٰهِ، وَالْمُظْهِرينَ لِاَمْرِ اللّٰهِ وَنَهْيِهِ، وَعِبادِهِ الْمُكْرَمينَ الَّذينَ لا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهِ يَعْمَلُونَ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ. اَلسَّلامُ عَلَى الْأَئِمَّةِ الدُّعاةِ، وَالْقادَةِ الْهُداةِ، وَالسّادَةِ الْوُلاةِ، وَالذّادَةِ الْحُماةِ، وَاَهْلِ الذِّكْرِ وَاُولِي الْأَمْرِ،

Presented by Ziaraat.Com

وَبَقِيَّةَ اللّٰهِ وَخِيَرَتَهُ وَحِزْبَهُ وَعَيْبَةَ عِلْمِهِ وَحُجَّتَهُ وَصِراطَهُ وَنُورَهُ وَبُرْهانَهُ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكاتُهُ، اَشْهَدُ اَنْ لا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لا شَريكَ لَهُ كَما شَهِدَ اللّٰهُ لِنَفْسِهِ وَشَهِدَتْ لَهُ مَلائِكَتُهُ وَاُولُو الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ، لا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ، وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ الْمُنْتَجَبُ، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضى، اَرْسَلَهُ بِالْهُدى وَدينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ، وَاَشْهَدُ اَنَّكُمُ الْاَئِمَّةُ الرّاشِدُونَ الْمَهْديُّونَ الْمَعْصُومُونَ الْمُكَرَّمُونَ الْمُقَرَّبُونَ الْمُتَّقُونَ الصّادِقُونَ الْمُصْطَفَوْنَ الْمُطيعُونَ لِلّٰهِ، الْقَوّامُونَ بِاَمْرِهِ، الْعامِلُونَ بِاِرادَتِهِ، الْفائِزُونَ بِكَرامَتِهِ، اصْطَفاكُمْ بِعِلْمِهِ، وَارْتَضاكُمْ لِغَيْبِهِ، وَاخْتارَكُمْ لِسِرِّهِ، وَاجْتَباكُمْ بِقُدْرَتِهِ، وَاَعَزَّكُمْ بِهُداهُ، وَخَصَّكُمْ بِبُرْهانِهِ، وَانْتَجَبَكُمْ لِنُورِهِ، وَاَيَّدَكُمْ بِرُوحِهِ، وَرَضيَكُمْ خُلَفاءَ فى اَرْضِهِ، وَحُجَجاً عَلى بَرِيَّتِهِ، وَاَنْصاراً لِدينِهِ، وَ حَفَظَةً لِسِرِّهِ، وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ، وَمُسْتَوْدَعاً لِحِكْمَتِهِ، وَتَراجِمَةً لِوَحْيِهِ، وَاَرْكاناً لِتَوْحيدِهِ، وَشُهَداءَ عَلى خَلْقِهِ، وَاَعْلاماً لِعِبادِهِ، وَمَناراً فى بِلادِهِ، وَاَدِلّاءَ عَلى صِراطِهِ، عَصَمَكُمُ اللّٰهُ مِنَ الزَّلَلِ، وَآمَنَكُمْ مِنَ الْفِتَنِ، وَطَهَّرَكُمْ مِنَ

Presented by Ziaraat.Com

الدَّنَسِ، وَاَذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ وَطَهَّرَكُمْ تَطْهيراً، فَعَظَّمْتُمْ جَلالَهُ، وَاَكْبَرْتُمْ شَأْنَهُ، وَمَجَّدْتُمْ كَرَمَهُ، وَاَدَمْتُمْ ذِكْرَهُ، وَوَكَّدْتُمْ ميثاقَهُ، وَاَحْكَمْتُمْ عَقْدَ طاعَتِهِ، وَنَصَحْتُمْ لَهُ فِي السِّرِّ وَالْعَلانِيَةِ، وَدَعَوْتُمْ اِلى سَبيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ، وَبَذَلْتُمْ اَنْفُسَكُمْ فِي مَرْضاتِهِ، وَصَبَرْتُمْ عَلى ما اَصابَكُمْ فِي جَنْبِهِ، وَاَقَمْتُمُ الصَّلاةَ، وَآتَيْتُمُ الزَّكاةَ، وَاَمَرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ، وَنَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ، وَجاهَدْتُمْ فِي اللّٰهِ حَقَّ جِهادِهِ حَتّى اَعْلَنْتُمْ دَعْوَتَهُ، وَبَيَّنْتُمْ فَرائِضَهُ، وَاَقَمْتُمْ حُدُودَهُ، وَنَشَرْتُمْ شَرايِعَ اَحْكامِهِ، وَسَنَنْتُمْ سُنَّتَهُ، وَصِرْتُمْ فِي ذلِكَ مِنْهُ اِلَى الرِّضا، وَسَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضاءَ، وَصَدَّقْتُمْ مِنْ رُسُلِهِ مَنْ مَضى، فَالرَّاغِبُ عَنْكُمْ مارِقٌ، وَاللّازِمُ لَكُمْ لاحِقٌ، وَالْمُقَصِّرُ فِي حَقِّكُمْ زاهِقٌ، وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفِيكُمْ وَمِنْكُمْ وَاِلَيْكُمْ وَاَنْتُمْ اَهْلُهُ وَمَعْدِنُهُ، وَمِيراثُ النُّبُوَّةِ عِنْدَكُمْ، وَاِيابُ الْخَلْقِ اِلَيْكُمْ، وَحِسابُهُمْ عَلَيْكُمْ، وَفَصْلُ الْخِطابِ عِنْدَكُمْ، وَآياتُ اللّٰهِ لَدَيْكُمْ، وَعَزائِمُهُ فِيكُمْ، وَنُورُهُ وَبُرْهانُهُ عِنْدَكُمْ، وَاَمْرُهُ اِلَيْكُمْ، مَنْ والاكُمْ فَقَدْ والَى اللّٰهَ، وَمَنْ عاداكُمْ فَقَدْ عادَ اللّٰهَ، وَمَنْ اَحَبَّكُمْ فَقَدْ اَحَبَّ اللّٰهَ، وَمَنْ اَبْغَضَكُمْ

Presented by Ziaraat.Com

فَقَدْ اَبْغَضَ اللّٰهَ، وَمَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدِ اعْتَصَمَ بِاللّٰهِ، اَنْتُمُ الصِّراطُ الْاَقْوَمُ، وَشُهَداءُ دارِ الْفَناءِ، وَشُفَعاءُ دارِ الْبَقاءِ، وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ، وَالْاٰيَةُ الْمَخْزُونَةُ، وَالْاَمانَةُ الْمَحْفُوظَةُ، وَالْبابُ الْمُبْتَلى بِهِ النّاسُ، مَنْ اَتاكُمْ نَجا، وَمَنْ لَمْ يَاْتِكُمْ هَلَكَ، اِلَى اللّٰهِ تَدْعُونَ، وَعَلَيْهِ تَدُلُّونَ، وَبِهِ تُؤْمِنُونَ، وَلَهُ تُسَلِّمُونَ، وَبِاَمْرِهِ تَعْمَلُونَ، وَاِلى سَبيلِهِ تُرْشِدُونَ، وَبِقَوْلِهِ تَحْكُمُونَ، سَعِدَ مَنْ والاكُمْ، وَهَلَكَ مَنْ عاداكُمْ، وَخابَ مَنْ جَحَدَكُمْ، وَضَلَّ مَنْ فارَقَكُمْ، وَفازَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ، وَاَمِنَ مَنْ لَجَاَ اِلَيْكُمْ، وَسَلِمَ مَنْ صَدَّقَكُمْ، وَهُدِيَ مَنِ اعْتَصَمَ بِكُمْ، مَنِ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَاْواهُ، وَمَنْ خالَفَكُمْ فَالنّارُ مَثْواهُ، وَمَنْ جَحَدَكُمْ كافِرٌ، وَمَنْ حارَبَكُمْ مُشْرِكٌ، وَمَنْ رَدَّ عَلَيْكُمْ فِي اَسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحيمِ، اَشْهَدُ اَنَّ هذا سابِقٌ لَكُمْ فيمامَضى، وَجارٍ لَكُمْ فيما بَقِيَ، وَاَنَّ اَرْواحَكُمْ وَنُورَكُمْ وَطينَتَكُمْ واحِدَةٌ، طابَتْ وَطَهُرَتْ بَعْضُها مِنْ بَعْضٍ، خَلَقَكُمُ اللّٰهُ اَنْوارًا فَجَعَلَكُمْ بِعَرْشِهِ مُحْدِقينَ حَتّى مَنَّ عَلَيْنا بِكُمْ، فَجَعَلَكُمْ فِي بُيُوتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فيهَا اسْمُهُ، وَجَعَلَ صَلَواتِنا عَلَيْكُمْ وَماخَصَّنا بِهِ مِنْ وِلايَتِكُمْ طيباً

Presented by Ziaraat.Com

لِخَلقِنا، وَطَهارَةً لِأَنفُسِنا، وَتَزكِيَةً لَنا، وَكَفّارَةً لِذُنوبِنا، فَكُنّا عِندَهُ مُسَلَّمينَ بِفَضلِكُم، وَمَعرُوفينَ بِتَصديقِنا اِيّاكُم، فَبَلَغَ اللّهُ بِكُم اَشرَفَ مَحَلِّ الْمُكرَمينَ، وَاَعلى مَنازِلِ الْمُقَرَّبينَ، وَاَرفَعَ دَرَجاتِ الْمُرسَلينَ، حَيثُ لا يَلحَقُهُ لاحِقٌ، وَلا يَفُوقُهُ فائِقٌ، وَلا يَسبِقُهُ سابِقٌ، وَلا يَطمَعُ فى اِدراكِهِ طامِعٌ، حَتّى لا يَبقى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ، وَلا نَبِيٌّ مُرسَلٌ، وَلا صِدّيقٌ وَلا شَهيدٌ، وَلا عالِمٌ وَلا جاهِلٌ، وَلا دَنِيٌّ وَلا فاضِلٌ، وَلا مُؤمِنٌ صالِحٌ، وَلا فاجِرٌ طالِحٌ، وَلا جَبّارٌ عَنيدٌ، وَلا شَيطانٌ مَريدٌ، وَلا خَلقٌ فيما بَينَ ذلِكَ شَهيدٌ اِلّا عَرَفَهُم جَلالَةَ اَمرِكُم، وَعِظَمَ خَطَرِكُم، وَكِبَرَ شَأنِكُم وَتَمامَ نُورِكُم، وَصِدقَ مَقاعِدِكُم، وَثَباتَ مَقامِكُم، وَشَرَفَ مَحَلِّكُم وَمَنزِلَتِكُم عِندَهُ، وَكَرامَتَكُم عَلَيهِ، وَخاصَّتَكُم لَدَيهِ، وَقُربَ مَنزِلَتِكُم مِنهُ، بِاَبى اَنتُم وَاُمّى وَاَهلى وَمالى وَاُسرَتى اُشهِدُ اللّهَ وَاُشهِدُكُم اَنّى مُؤمِنٌ بِكُم وَبِما آمَنتُم بِهِ، كافِرٌ بِعَدُوِّكُم وَبِما كَفَرتُم بِهِ، مُستَبصِرٌ بِشَأنِكُم وَبِضَلالَةِ مَن خالَفَكُم، مُوالٍ لَكُم وَلِأَولِيائِكُم، مُبغِضٌ لِأَعدائِكُم وَمُعادٍ لَهُم، سِلمٌ لِمَن سالَمَكُم، وَحَربٌ لِمَن حارَبَكُم، مُحَقِّقٌ لِما حَقَّقتُم، مُبطِلٌ لِما

Presented by Ziaraat.Com

اَبطَلتُم، مُطیعٌ لَکُم، عارِفٌ بِحَقِّکُم، مُقِرٌّ بِفَضلِکُم، مُحتَمِلٌ لِعِلمِکُم، مُحتَجِبٌ بِذِمَّتِکُم، مُعتَرِفٌ بِکُم، مُؤمِنٌ بِاِیابِکُم، مُصَدِّقٌ بِرَجعَتِکُم، مُنتَظِرٌ لِاَمرِکُم، مُرتَقِبٌ لِدَولَتِکُم، آخِذٌ بِقَولِکُم، عامِلٌ بِاَمرِکُم، مُستَجیرٌ بِکُم، زائِرٌ لَکُم، لائِذٌ عائِذٌ بِقُبورِکُم، مُستَشفِعٌ اِلَی اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ بِکُم، وَمُتَقَرِّبٌ بِکُم اِلَیهِ، وَمُقَدِّمُکُم اَمامَ طَلِبَتی وَحَوآنجی وَاِرادَتی فی کُلِّ اَحوالی وَاُموری مُؤمِنٌ بِسِرِّکُم وَعَلانِیَتِکُم وَشاهِدِکُم وَغآئِبِکُم وَاَوَّلِکُم وَآخِرِکُم، وَمَفوضٌ فی ذلِکَ کُلِّهِ اِلَیکُم وَمُسَلِّمٌ فیهِ مَعَکُم، وَقَلبی لَکُم مُسَلِّمٌ، وَرَأیی لَکُم تَبَعٌ، وَنُصرَتی لَکُم مُعَدَّةٌ حَتّی یُحیِیَ اللّٰهُ تَعالی دینَهُ بِکُم، وَیَرُدَّکُم فی اَیّامِهِ، وَیُظهِرَکُم لِعَدلِهِ، وَیُمَکِّنَکُم فی اَرضِهِ، فَمَعَکُم مَعَکُم لا مَعَ غَیرِکُم، آمَنتُ بِکُم وَتَوَلَّیتُ آخِرَکُم بِما تَوَلَّیتُ بِهِ اَوَّلَکُم، وَبَرِئتُ اِلَی اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ مِن اَعدآئِکُم وَمِنَ الجِبتِ وَالطّاغوتِ وَالشَّیاطینِ وَحِزبِهِمُ الظّالِمینَ لَکُم، الجاحِدینَ لِحَقِّکُم، وَالمارِقینَ مِن وِلایَتِکُم، وَالغاصِبینَ لِاِرثِکُم الشّاکّینَ فیکُم المُنحَرِفینَ عَنکُم، وَمِن کُلِّ وَلیجَةٍ دونَکُم وَکُلِّ مُطاعٍ سِواکُم، وَمِنَ الأَئِمَّةِ الَّذینَ یَدعُونَ اِلَی النّارِ، فَثَبَّتَنِیَ اللّٰهُ

Presented by Ziaraat.Com

اَبَداً ما حَییتُ عَلی مُوالاتِکُمْ وَمَحَبَّتِکُمْ وَدینِکُمْ، وَوَفَّقَنی لِطاعَتِکُمْ، وَرَزَقَنی شَفاعَتَکُمْ، وَجَعَلَنی مِنْ خِیارِ مَوالیکُمُ التّابِعینَ لِما دَعَوْتُمْ اِلَیْهِ، وَ جَعَلَنی مِمَّنْ یَقْتَصُّ آثارَکُمْ، وَیَسْلُکُ سَبیلَکُمْ، وَیَهْتَدی بِهُداکُمْ وَیُحْشَرُ فی زُمْرَتِکُمْ، وَیَکِرُّ فی رَجْعَتِکُمْ، وَیُمَلَّکُ فی دَوْلَتِکُمْ، وَ یُشَرَّفُ فی عافِیَتِکُمْ، وَیُمَکَّنُ فی اَیّامِکُمْ، وَتَقِرُّ عَیْنُهُ غَداً بِرُؤْیَتِکُمْ، بِاَبی اَنْتُمْ وَاُمّی وَنَفْسی وَاَهْلی وَمالی مَنْ اَرادَ اللّٰهَ بَدَأَ بِکُمْ، وَمَنْ وَحَّدَهُ قَبِلَ عَنْکُمْ، وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِکُمْ، مَوالِیَّ لا اُحْصی ثَنائَکُمْ وَلا اَبْلُغُ مِنَ الْمَدْحِ کُنْهَکُمْ وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَکُمْ، وَاَنْتُمْ نُورُ الْأَخْیارِ وَهُداةُ الْأَبْرارِ وَحُجَجُ الْجَبّارِ، بِکُمْ فَتَحَ اللّٰهُ وَبِکُمْ یَخْتِمُ، وَبِکُمْ یُنَزِّلُ الْغَیْثَ، وَبِکُمْ یُمْسِکُ السَّماءَ اَنْ تَقَعَ عَلَی الْأَرْضِ اِلّا بِاِذْنِهِ، وَبِکُمْ یُنَفِّسُ الْهَمَّ وَیَکْشِفُ الضُّرَّ، وَعِنْدَکُمْ ما نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ، وَهَبَطَتْ بِهِ مَلائِکَتُهُ وَاِلی جَدِّکُمْ. و اگر زیارت امیرالمؤمنین باشد به جای "وَاِلی جَدِّکُمْ" بگو: وَاِلی اَخیکَ بُعِثَ الرُّوحُ الْأَمینُ، آتاکُمُ اللّٰهُ ما لَمْ یُؤْتِ اَحَداً مِنَ الْعالَمینَ، طَأْطَأَ کُلُّ شَریفٍ لِشَرَفِکُمْ، وَبَجَعَ کُلُّ مُتَکَبِّرٍ لِطاعَتِکُمْ، وَخَضَعَ کُلُّ جَبّارٍ لِفَضْلِکُمْ، وَذَلَّ کُلُّ شَیْءٍ

Presented by Ziaraat.Com

لَكُمْ، وَاَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِكُمْ، وَفازَ الْفائِزُونَ بِوِلايَتِكُمْ، بِكُمْ يُسْلَكُ اِلَى الرِّضْوانِ، وَعَلىٰ مَنْ جَحَدَ وِلايَتَكُمْ غَضَبُ الرَّحْمٰنِ، بِاَبِي اَنْتُمْ وَاُمّي وَنَفْسي وَاَهْلي وَمالي، ذِكْرُكُمْ فِي الذّاكِرِينَ، وَاَسْماؤُكُمْ فِي الْأَسْماءِ، وَاَجْسادُكُمْ فِي الْأَجْسادِ، وَاَرْواحُكُمْ فِي الْأَرْواحِ، وَاَنْفُسُكُمْ فِي النُّفُوسِ، وَآثارُكُمْ فِي الْآثارِ، وَقُبُورُكُمْ فِي الْقُبُورِ، فَما اَحْلىٰ اَسْمائَكُمْ وَاَكْرَمَ اَنْفُسَكُمْ، وَاَعْظَمَ شَأْنَكُمْ، وَاَجَلَّ خَطَرَكُمْ، وَاَوْفىٰ عَهْدَكُمْ، وَاَصْدَقَ وَعْدَكُمْ، كَلامُكُمْ نُورٌ وَاَمْرُكُمْ رُشْدٌ وَوَصِيَّتُكُمُ التَّقْوىٰ، وَفِعْلُكُمُ الْخَيْرُ، وَعادَتُكُمُ الْاِحْسانُ، وَسَجِيَّتُكُمُ الْكَرَمُ، وَشَأْنُكُمُ الْحَقُّ وَالصِّدْقُ وَالرِّفْقُ، وَقَوْلُكُمْ حُكْمٌ وَحَتْمٌ، وَرَأْيُكُمْ عِلْمٌ وَحِلْمٌ وَحَزْمٌ، اِنْ ذُكِرَ الْخَيْرُ كُنْتُمْ اَوَّلَهُ وَاَصْلَهُ وَفَرْعَهُ وَمَعْدِنَهُ وَمَأْوِيَهُ وَمُنْتَهاهُ، بِاَبِي اَنْتُمْ وَاُمّي وَنَفْسي كَيْفَ اَصِفُ حُسْنَ ثَنائِكُمْ، وَاُحْصي جَمِيلَ بَلائِكُمْ، وَبِكُمْ اَخْرَجَنَا اللّٰهُ مِنَ الذُّلِّ وَفَرَّجَ عَنَّا غَمَراتِ الْكُرُوبِ، وَاَنْقَذَنا مِنْ شَفا جُرُفِ الْهَلَكاتِ وَمِنَ النّارِ، بِاَبِي اَنْتُمْ وَاُمّي وَنَفْسي بِمُوالاتِكُمْ عَلَّمَنَا اللّٰهُ مَعالِمَ دِينِنا، وَاَصْلَحَ ما كانَ فَسَدَ مِنْ دُنْيانا، وَبِمُوالاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَةُ، وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ، وَائْتَلَفَتِ الْفُرْقَةُ،

Presented by Ziaraat.Com

وَبِمُوالاتِكُمْ تُقبَلُ الطَّاعَةُ الْمُفتَرَضَةُ، وَلَكُمُ الْمَوَدَّةُ الْواجِبَةُ، وَالدَّرَجاتُ الرَّفيعَةُ، وَالْمَقامُ الْمَحْمُودُ، وَالْمَكانُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ، وَالْجاهُ الْعَظيمُ، وَالشَّأْنُ الْكَبيرُ، وَالشَّفاعَةُ الْمَقْبُولَةُ، رَبَّنا آمَنَّا بِما اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدينَ، رَبَّنا لا تُزِغْ قُلُوبَنا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنا وَهَبْ لَنا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ، سُبْحانَ رَبِّنا اِنْ كانَ وَعْدُ رَبِّنا لَمَفْعُولاً، يا وَلِيَّ اللّٰهِ اِنَّ بَيْنى وَبَيْنَ اللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ ذُنُوباً لا يَأْتى عَلَيْها الاَّ رِضاكُمْ، فَبِحَقِّ مَنِ ائْتَمَنَكُمْ عَلى سِرِّهِ وَاسْتَرْعاكُمْ اَمْرَ خَلْقِهِ وَقَرَنَ طاعَتَكُمْ بِطاعَتِهِ، لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبى وَكُنْتُمْ شُفَعانى، فَاِنّى لَكُمْ مُطيعٌ، مَنْ اَطاعَكُمْ فَقَدْ اَطاعَ اللّٰهَ، وَمَنْ عَصاكُمْ فَقَدْ عَصَى اللّٰهَ، وَمَنْ اَحَبَّكُمْ فَقَدْ اَحَبَّ اللّٰهَ، وَمَنْ اَبْغَضَكُمْ فَقَدْ اَبْغَضَ اللّٰهَ، اَللّٰهُمَّ اِنّى لَوْ وَجَدْتُ شُفَعاءَ اَقْرَبَ اِلَيْكَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَاَهْلِ بَيْتِهِ الْاَخْيارِ الْاَئِمَّةِ الْاَبْرارِ لَجَعَلْتُهُمْ شُفَعانى، فَبِحَقِّهِمُ الَّذى اَوْجَبْتَ لَهُمْ عَلَيْكَ اَسْاَلُكَ اَنْ تُدْخِلَنى فى جُمْلَةِ الْعارِفينَ بِهِمْ وَبِحَقِّهِمْ، وَفى زُمْرَةِ الْمَرْحُومينَ بِشَفاعَتِهِمْ، اِنَّكَ اَرْحَمُ الرّاحِمينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ عَلى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطّاهِرينَ وَسَلَّمَ تَسْليماً كَثيراً، وَحَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكيلُ

Presented by Ziaraat.Com

• ذکر ایّام هفته

■ شنبه	یا رَبَّ العالَمین	■ یکشنبه	یا ذَالجَلالِ وَ الاکرام
■ دوشنبه	یا قَاضِیَ الحاجات	■ سه شنبه	یا اَرحَمَ الرّاحِمین
■ چهارشنبه	یا حَیُّ و یا قَیُّوم	■ پنجشنبه	لا الهَ الاّ اللهُ المَلِکُ الحَقُّ المُبین
■ جمعه	اللّهُمَّ صَلِّ عَلی مُحَمَّد وَ آلِ مُحَمَّد وَ عَجِّل فَرَجَهُم		

www.ziaraat.com Sabeel-e-Sakina

Presented by Ziaraat.Com

فهرست منابع و مآخذ

قرآن کریم		
مفاتیح الجنان	شیخ عباس قمی	
مفتاح الجنات	سیّد محسن امین	مؤسسة الاعلمی بیروت/۱۴۲۰
عروة الوثقی	سید محمّد کاظم یزدی	مؤسسه مطبوعاتی اسماعیلیان/۱۳۷۸
توضیح المسائل مراجع	مراجع معظم تقلید	جامعه مدرسین حوزه علمیه قم/۱۳۷۹
مفاتیح نوین	آیة الله مکارم شیرازی	مدرسة الامام علی بن ابی طالب علیه السلام
تحفة الزائرین	علاّمه مجلسی	مؤسسة الامام الهادی
ترجمه کامل الزیارات	ابن قولویه/ ذهنی تهرانی	پیام حق
شناسنامه کشورهای جهان	موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی	گیتاشناسی/۱۳۸۲
فرهنگ عاشورا	جواد محدثّی	نشر معروف
فرهنگ غدیر	جواد محدثّی	نشر معروف
گلشن ابرار	پژوهشکده باقرالعلوم	نشر معروف
بحار الانوار	علامّه مجلسی	دار الکتب الاسلامیه
وسایل الشیعة	شیخ حرّ عاملی	دار الکتب الاسلامیه
مقتل معصومین علیهم السلام	پژوهشکده باقرالعلوم	نشر معروف
حدیث کعبه و کربلا	مولی عبدالجبار/ سید جواد طباطبایی	به نشر
عتبات عالیات عراق	دکتر اصغر قائدان	نشر مشعر
کربلا و حرمهای مطهر	سلمان هادی آل طعمه/ حسین صابری	نشر مشعر
گنجینة الاسرار	عمان سامانی	انتشارات لاهوت
منتخب التواریخ	محمّدهاشم بن محمّدعلی خراسانی	
مساجد ومعالم فی الروضة الحیدریة	سید عبدالمطلب موسوی خرسان	العتبة العلویة المقدسة/۱۴۲۷
احکام فقهی سفر زیارتی عتبات	محمّد حسین فلاح زاده	نشر مشعر/۱۳۸۶
شهداء العلم والفضیلة فی العراق	لجنة التألیف والتحقیق	مجمع العالمی لاهل البیت /۱۴۲۶هـ
مزارات اهل البیت علیهم السلام	محمد حسین الحسینی الجلالی	دارالزهراء بیروت / ۱۴۰۹هـ
ادب الزائر ممن یمم الحائر	علاّمه شیخ عبدالحسین امینی	مکتبة الامام امیرالمؤمنین العامة/۱۴۲۰
تراث النجف/ العدد الاول	سید سامی البدری	مؤسسة تراث النجف الحضاری /۱۴۳۰
مقاصد الزائرین	سید محمود الغریفی	ثامن الحجج/۱۴۲۵
دلیل العتبات والمزارات و... فی العراق	دیوان الوقف الشیعی	مکتب دجله - بغداد / ۱۴۲۷هـ
تراث کربلا	سلمان هادی آل طعمه	مؤسسة الاعلمی بیروت/۱۴۰۳
المراقد و المقامات فی کربلا	عبد الامیر قریشی	بیت العلم للنابهین/۱۴۳۹
و...		

تشکّر از همکاری و همفکری:

نواقص کار این کتاب از ماست و امّا محسّنات و زیباییهایش با پیشنهادهای دوستان فراوانی بدست آمد که نظر دادند و پذیرفتیم و به کار بستیم و کمک کردند تا کار به کمالش نزدیک شد و چشم‌نواز شد و به همین سبب از همه آنان تشکر می‌کنیم، چه آنان که نامشان را در ذیل آوردیم و چه آنان که فراموشمان شد:

- علی اکبر مهدی پور
- سیّد عادل علوی
- جواد محدّثی
- محمّد حسین فلاح زاده
- شمس الدّین نوری
- حبیب الله سلمانی آرانی
- سید قاسم حسین جلالی
- محمّد مهدی معراجی
- عبدالرّحیم حجّتی
- حسینی شریف
- علی اکبر متّقی
- سیّد روح الله هاشمی
- حسین احمدی قمی
- سیّد علیرضا تکیه‌ای
- سفارت و قنسولگری عراق
- سیّد علی خراسانی
- حیدر واعظی کربلایی
- محمود شریفی
- سیّد ابوالحسن علوی
- محمد علی یوسفی (ابومیثم)

Presented by Ziaraat.Com

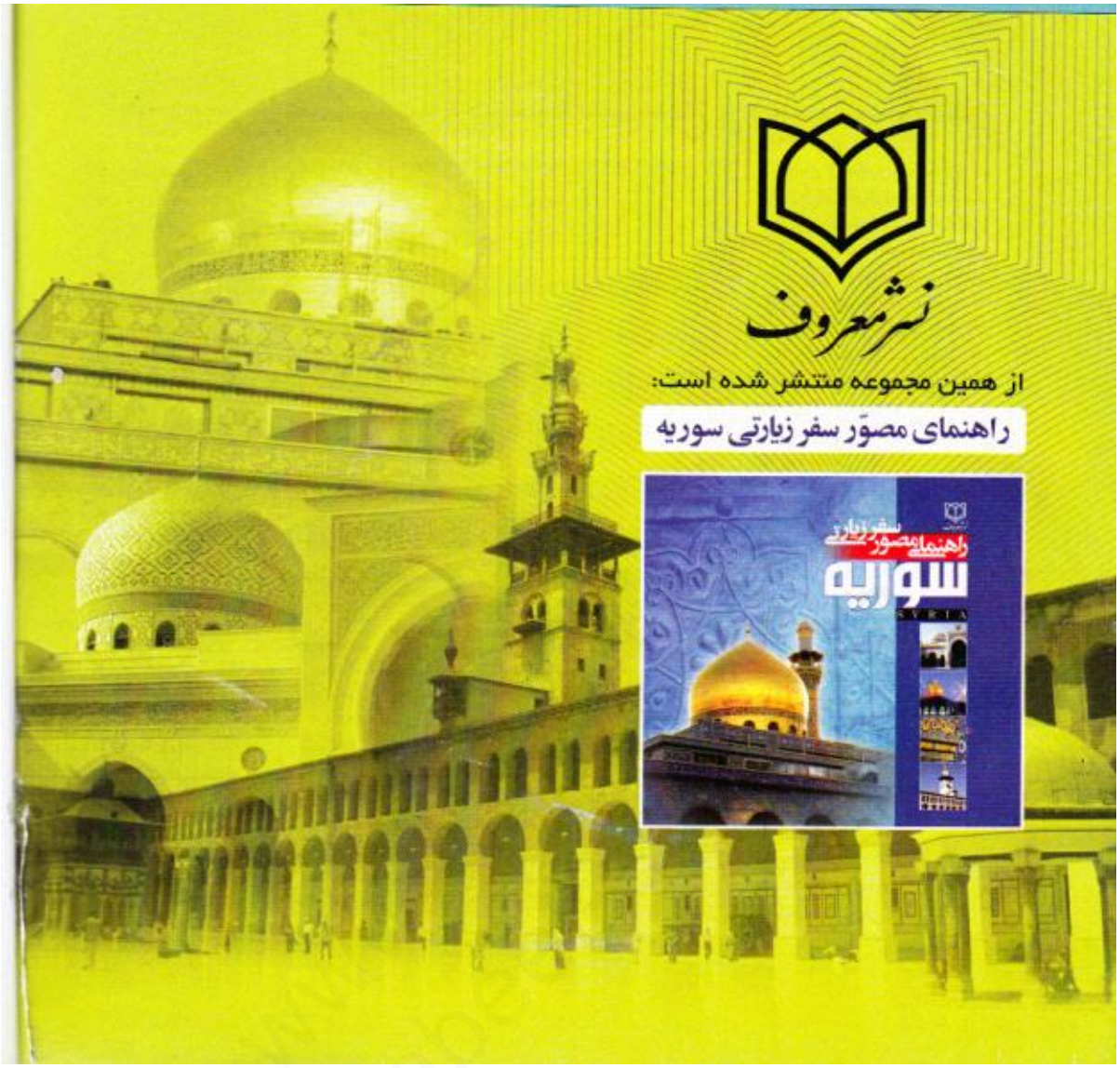

Presented by Ziaraat.Com

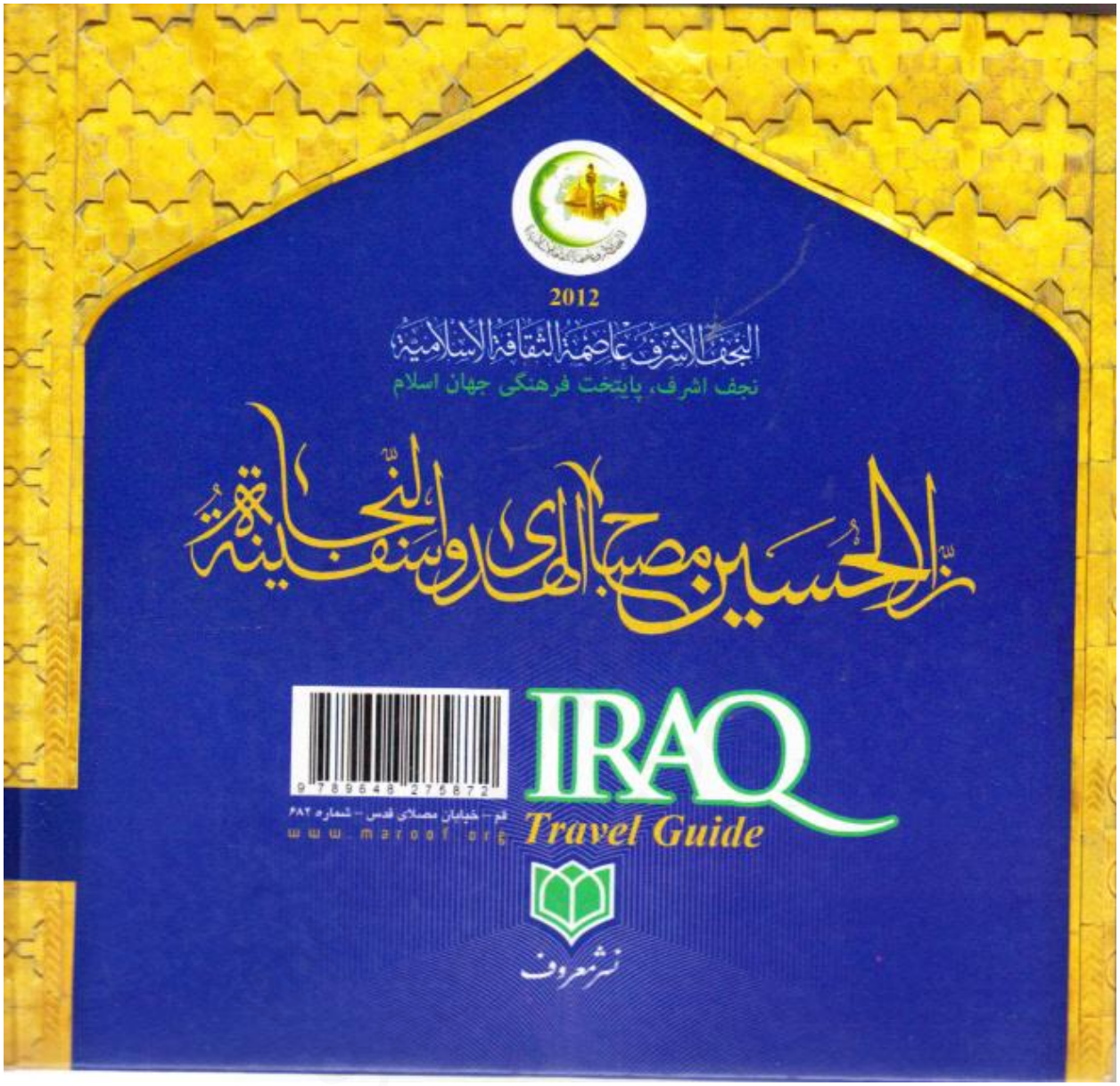

Presented by Ziaraat.Com